Årsmelding 2023

Ålesund kommune

Helsing frå ordførar Håkon Lykkebø Strand

Årsrapporten for 2023 er eit historisk dokument. Det er den siste årsrapporten for kommunen som var resultatet av Noregs største kommunesamanslåing. Fem kommunar vart i 2020 til nye Ålesund kommune. Stortinget gjorde i 2022 vedtak om å dele opp kommunen igjen. Frå 2024 oppstår Ålesund kommune i ny drakt, og Haram kommune oppstår på ny.

Arbeidet med å etablere dei to nye kommunane har vore særs omfattande, og har lagt beslag på store delar av kapasiteten til stabs- og støttefunksjonane våre og kommunen sin administrative kapasitet. Denne jobben kjem i tillegg til å drifte og utvikle kommunen. Eg vil takke dei tilsette i kommunen for den gode og viktige jobben som er gjort gjennom året.

Veljarane i både Haram og Ålesund ga gjennom kommunevalet tydelege signal om kva politisk retning dei ønsker for dei to nye kommunane. Det er ingen tvil om at kommunane står føre store utfordringar. Endringar i demografien vil utfordre alle kommunar, dei økonomiske rammene vert trongare og vi vil ha mangel på kvalifisert arbeidskraft. Vi må tenkje nytt om korleis vi skal løyse dei utfordringane vi står føre.

Vi avsluttar tida som samanslått kommune med ein rekneskap i pluss. Dette er eit godt utgangspunkt for dei to nye kommunane.

Eg ser fram til det store og viktige arbeidet med å gjere kommunen vår enda betre for innbyggjarar, næringsliv, frivilligheita og besøkande.

Forord frå kommunedirektør Steven Hasseldal

Kommunedirektør Jon Steven Hasseldal oppsummerer nokre av de viktigaste utfordringane i 2023.

Kommunedeling, innføring av Helseplattformen, omstilling og ein krevjande økonomisk situasjon har prega kommunen i 2023. Kommunedelinga har tatt mykje tid og merksemd, men ein har lukkast med å få dei to nye kommunane opp å gå som sjølvstendige kommunar frå 1.1.24. Det har likevel gått ut over anna arbeid som har vorte liggjande. Det er difor et stort etterslep når det gjeld omstilling og forbetringsabeid. Det tilsette har gjort en fantastisk innsats for at dei nye kommunane skulle vere klare. Mange har arbeida meir enn tilrådeleg, men det har vore naudsynt for å komme i mål. Det har vore viktig å ha noko høgare bemanning i 2023, enn det ein kan ha vidare, for å klare alle oppgåvene med kommunedelinga. All honnør til våre tilsette for den jobben dei har gjort med delinga.

Arbeidet med kommunedelinga vil fortsette inn i 2024, særleg fyrste halvår av 2025. Tildelinga frå departement til delinga ser ut til å halde. Det er særleg kommunalområdet Organisasjon som vil ha mest av arbeidet med dette inn i 2024 for å fullføre delinga og oppgjeret mellom kommunane.

Personallaupet og fordeling er personell mellom Haram og Ålesund har stort sett gått greitt. Dei fleste fekk arbeide i den kommunen dei ønskte og med dei oppgåvene dei ønskte. Ålesund kommune opplevde ikkje så mye kompetansetap. Fagmiljøa blei noko mindre enkelte stadar, men Ålesund er framleis en stor kommune med gode fagmiljø.

Innføring av Helseplattforma (HP) i Ålesund kommune 28. april var godt planlagt. Innføringa har gått utan dei store utfordringane og brukarane er nøgde. Dette takka vere god planlegging, gode instruktørar og superbrukarar som følgjer opp fortlaupande og ikkje minst flinke tilsette. Ein hadde helst sett at Helse

Møre og Romsdal hadde kome på samstundes for å få best mogeleg effekt av systemet, men dei trengde meir tid. Det tek tid å innføre og venne seg til eit så stort og komplisert system. Men ein har allereie sett at HP gjev meir styringsinformasjon og nokre prosessar opplevast som enklare sjølv om ein endå ikkje har sett det fulle potensial i systemet. Kommunen håpar at Helse Møre og Romsdal er klare til å ta HP i bruk frå april 2025.

Utfordringa til kommunen er framleis at ein har for høgt driftsnivå. Det er kommunalområda Helse og Oppvekst som har størst meirforbruk. Omstillinga innan desse områda har vore gjennomført gjennom heile året, men det tar tid å snu slike tenester til eit meir berekraftig nivå. Strategien heilheitleg innsatstrapp som vart vedtatt sommaren 2021, ligg til grunn for dette arbeidet. Det vil ta tid før ein ser effekten av dette arbeidet.

Kommuneøkonomien for 2023 vart redda av noko høgare skatteinngang og rammetilskot, betre finansinntekter og avkastning på finansielle omløpsmidlar enn budsjettert. Ein ser også effekt av omstillinga, men det er framleis helt naudsynt med omfattande omstilling for å få ned driftskostnadene. Gjelda til kommunen er høg, og det vil ein merke i tida framover som følgje av høgare rentekostnadar. Det er difor viktig at ein ikkje aukar gjelda, men tvert om forsøker å redusere den i tida framover. Med atterhald om revisjonens godkjenning av rekneskapen for 2023, så vil ein kunne avsetje rundt 24 million kroner til disposisjonsfondet. Det er likevel viktig at omstillinga fortsett med styrke også i 2024 for å betre berekrafta og bygge opp eit disposisjonsfond som gjer at ein har ein buffer mot svingingar i økonomien.

Ungdomskriminaliteten har hatt ei negativ utvikling dei siste åra. Det same gjeld mobbetala i skolen. Begge desse områda har kommunen arbeida målretta med gjennom samordning av lokale tiltak (SLT). Prosjekt «Rundskue» er eit av desse som har hatt gode resultat. Både Giske og Sula har det siste året fått på plass ein SLT-koordinator, dette vil styrke samhandlinga mellom kommunane. Det har også kome på plass møtearena mellom SLT-koordinatorane og politikontaktene i tillegg til dei faste politirådsmøta fire gonger i året.

Kommunen har utfordringar knytt til utslepp. Statsforvaltaren har påpeikt brot på utsleppsløyve etter forureiningsforskrifta kapittel 14, som omfattar dei mest tettbygde strøka i Ålesund kommune. Ålesund kommunestyre og Sula kommunestyre vedtok endeleg plassering av nytt avløpsreinseanlegg på Kongshaugstranda. Når dette avløpsreinseanlegget er bygd vil det løyse dei største problema knytt til brot på utsleppsløyva, men kommunen må arbeide med mellombels løysingar som tilfredsstiller krava til minimum primærreinsing for å unngå full stopp i utbygging i desse områda. Arbeidet har vore noko forsinka, men skal nå vere omtrent i rute.

Eg vil rette ei stor takk til våre tilsette som tross kommunedeling, innføring av HP og krevjande økonomi står på og leverer gode tenester til våre innbyggarar. De gjer meg stolt.

Takk!

Visjon og motto

Ålesund kommune sin visjon er:

Nasjonal slagkraft, regional attraktivitet, og lokal identitet.

Lokal identitet er eit fundament for mangfald og skaparkraft. Mangfald og skaparkraft gir attraktivitet. Attraktivitet gir tiltrekkingskraft. Tiltrekkingskraft gir nasjonal slagkraft.

Ålesund kommune vil:

- vere ei sterkare motvekt mot sentralisering til dei store landsdelssentra (Oslo, Bergen, Trondheim)
- drive meir heilskapleg og overordna planlegging
- få på plass framtidsretta løysingar for samferdsel som vil binde regionen saman
- ha større tyngde som pådrivar for å styrke forskings- og utdanningsinstitusjonane
- arbeide strategisk som medspelar for å styrke og utvikle næringslivet og nyskaping i regionen
- få større kapasitet til å vere innovativ og tenke strategisk for nyskaping
- arbeide aktivt med å førebygge og handtere kriser og katastrofar
- ta ansvar for nye oppgåver som krev spisskompetanse
- utvikle kvaliteten på tenestene og servicen til innbyggarane
- styrke og utvikle mangfaldet i kulturlivet
- Ålesund by skal vere det urbane midtpunktet mellom Bergen og Trondheim

Vårt motto er:

Det vi skal, skal vi vere gode til. Det vi vil, skal vi tore å gjere noko med.

Årsberetning

Kommunen si årsberetning er heimla i kommunelova § 14-7 og skal dekke dei formelle krava kommunen har til rapportering av eigen verksemd i året som har gått.

Arbeid med å nå mål

I mai 2022 gjorde Stortinget vedtak om å dele Ålesund kommune i to nye kommunar; Haram kommune og Ålesund kommune. Arbeidet med å dele kommunen starta for alvor opp hausten 2022. Hovuddelen av arbeidet har skjedd i 2023, men det står fortsett att ein god del arbeid som i hovudsak skal fullførast i løpet av 2024.

Arbeidet med å dele kommunen er til ein stor grad utført av kommunen sine eigne tilsette. Den største jobben med kommunedelinga har naturleg nok lagt til stab- og støttefunksjonane i kommunalområdet

Organisasjon. Arbeidet med kommunedeling har gjort at ein ikkje har hatt kapasitet til å prioritere andre oppgåver enn det som er driftskritisk i tillegg til kommunedeling. For å utvide kapasiteten har ein måtta ty til utstrekt bruk av overtid og mellombels tilsette. I tillegg har ein nytta konsulenthjelp der dette har vore mogeleg.

Kommunedelingsarbeidet har vore særs omfattande, og tidsskjemaet tilsvarande stramt. Arbeidet har lagt beslag på mykje administrativ kapasitet, noko som har ført til ei kraftig fokusforskyving i kommunen. Det same skjedde i samband med kommunesamanslåinga. Organisasjonen er endringstrøtt, og mange leiarar og medarbeidarar er slitne.

På sett og vis kan ein seie at kommunen har hatt fleire «tapte år» som følgje av alt arbeidet som endringane i kommunestrukturen har medført. Dette vil ha økonomiske ringverknadar i fleire år framover, både for Haram kommune og Ålesund kommune. Det er dette som er den verkelege kostnaden med kommune-samanslåinga og delinga.

Kommunedelingsarbeidet har ført til at arbeidet mot å nå dei måla som ligg i kommunen sine strategiar og planar ikkje har hatt same fokus og framdrift som ein opphaveleg hadde planlagt.

Etter etableringa av nye Ålesund kommune frå 1.1.2020 har det vore arbeidd med etablering av sentrale styringsdokument for den nye kommunen. I utgangspunktet gjaldt dette kommuneplanens samfunnsdel og fire overordna strategiar (folkehelestrategi, grøn strategi, næringsstrategi og strategi for tenesteutvikling og nyskaping). Det er seinare utarbeidd ein strategi for helse- og velferdsområdet.

I styringssystemet til kommunen skal dei overordna styringsdokumenta følgjast opp gjennom den fireårige handlings- og økonomiplanen og dei årlege budsjetta og verksemdsplanane som styrer rammer og aktivitet i verksemdene (den operative delen av styringssystemet). Realisering av mål og strategiar i dei overordna styringsdokumenta føreset prioritering i den operative delen, og vil bli rapportert i tertialrapportar og årsmeldingar. Kommuneplanens samfunnsdel vart vedtatt i kommunestyret 14.1.2021, og dei fire overordna strategiane (folkehelsestrategi, strategi for tenesteutvikling og nyskaping, næringsstrategi og grøn strategi) vart vedtatt i kommunestyret 27.5.2021. I tillegg nemnast også strategi for helse- og velferdsområdet 2021-2028 - Heilskapleg innsatstrapp – som eit viktig og premissgjevande styringsdokument for kommunen sitt arbeid.

Styrande planer og dokument ligg til grunn for prioriteringane i budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026. Det står fortsett att ein del arbeid med å operasjonalisere planar og strategiar i kommunen sin handlingsplan, mellom anna som følgje av redusert kapasitet i stabs- og støttefunksjonar og naudsynte omprioriteringar av ressursar som følgje av arbeidet med kommunedeling.

Ålesund kommune har vore i ein vanskeleg økonomisk situasjon gjennom fleire år. Kostnadane har vore dels langt høgare enn inntektene, og disposisjonsfondet er altfor lågt til å fungere som ein tilstrekkeleg buffer for kommunen. Samstundes har kommunen hatt, og har, relativt høg lånegjeld. Som følgje av rekordhøge skatteinntekter kan det seiast at 2022 vart eit slags vendepunkt, og ein klarte akkurat å få eit overskot som var tilstrekkeleg stort til at ein klarte å unngå ROBEK.

For 2023 er ikkje biletet like godt. Kommunen har relativt høg lånegjeld. Med kraftig auke i lånerentene frå 2022 til 2023 har gjelda blitt vesentleg tyngre å bere. Likevel fekk kommunen eit resultat som så vidt var i pluss. Paradoksalt nok skuldast dette i stor grad at ein har finansiert noko av drifta gjennom bruk av øyremerkte overføringar til å dekkje kostnadane til kommunedelinga. Dette er ein eingongseffekt som ein ikkje vil kunne nyte godt av i den komande åra. Det vil difor vere heilt naudsynt å gjennomføre store omstillingstiltak for å skape grunnlag for ei økonomisk berekraftig drift.

Det har vore gjennomført små og store omstillingstiltak i heile organisasjonen også i 2023. Nærare gjennomgang av omstillingstiltak i 2023 går fram av kommentarane til det økonomiske resultatet i dei enkelte kommunalområda.

Vurdering av den økonomiske situasjonen til kommunen

Positivt resultat i 2023

Budsjettert netto driftsresultat for 2023 var 78,9 millionar kroner, medan rekneskapen syner at eit positivt netto driftsresultat på 109 millionar kroner. Dette svarar til 1,7 % av årets driftsinntekter. Det positive resultatet skuldast i hovudsak eingonseffektar knytt til kommunedelinga, høgare utbytte enn budsjettert og god avkastning på forvaltning av overskotslikviditet. Resultatet er negativt påverka av endring i periodiseringsprinsipp for lønnskostnadar med til saman 49,6 millionar kroner.

Kommunen sitt resultat etter fondsdisposisjonar vart positivt med om lag 23 millionar kroner. Denne summen vert avsett til disposisjonsfondet. Kommunekassa sitt disposisjonsfond utgjer etter dette om lag 59,6 millionar kroner, eller 0,9 % av brutto driftsinntekter.

Kommunen sine frie inntekter målt ved rammetilskot og skatt vart om lag 33 millionar kroner høgare enn budsjettert. Inntektene frå eigedomsskatt vart 13,5 millionar kroner høgare enn budsjettert.

Det er likevel den statlege overføringa på 200 millionar kroner til å dekke utgiftene til kommunedelinga som har størst effekt på resultatet.

Kommunestyret har gjort vedtak om at Ålesund kommune skal styre etter følgande langsiktige finansielle måltal[1] (gjeldande for 2023):

- Netto driftsresultat skal over tid utgjere minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter.
- Netto korrigert gjeldsgrad justert for gjeld til sjølvkostinvesteringar skal ikkje overstige 90 % av brutto driftsinntekter.
- Disposisjonsfondet skal minimum utgjere 5 % av brutto driftsinntekter.

Netto driftsresultat vert ofte omtalt som det viktigaste økonomiske nøkkeltalet for ein kommune, mellom anna fordi det er eit uttrykk for balansen mellom laupande inntekter og kostnadar gjennom rekneskapsåret. Utvikling i netto driftsresultat:

	2023	**2022**	**2021**	**2020**	**2019***
Netto driftsresultat	1,7 %	2,3 %	0 %	-2,2 %	-2,4 %

Tabellen syner utvikling i netto driftsresultat for perioden 2019 – 2023. I 2023 vart netto driftsresultat svekka frå 2,3 % i 2022 til 1,7 %. Merk at kommunen har hatt ei eingongsinntekt på 200 millionar kroner knytt til kommunedelinga.

** Vekta gjennomsnitt av Ålesund, Haram, Skodje, Ørskog og Sandøy kommunar*

For 2022 endra kommunestyret målet for gjeldsgrad frå 70 % til 90 %. Målet gjeld for justert netto korrigert gjeldsgrad, der ein trekker ut lånegjeld som er knytt til investeringar innan sjølvkostområda. Grunngjevinga for denne endringa er at lånegjeld knytt til sjølvkostinvesteringane vert finansiert over gebyrinnkrevjing frå innbyggjarane, og difor ikkje belastar kommunen si drift.

Netto korrigert lånegjeld[2] auka med om lag 738 millionar kroner frå 2022 til 2023. Justert for lån til sjølvkostinvesteringar auka gjelda med 560 millionar kroner. Justert netto korrigert gjeldsgrad auka frå 75,1 % i 2022 til 78 % i 2023. Justert for den ekstraordinære inntekta på 200 millionar kroner for kommunedeling, var gjeldsgraden heile 80,5 %.

[1] Målet for gjeldsgrad er endra frå og med rekneskapsåret 2022.

[2] Renteberande gjeld med fråtrekk av ubrukte lånemiddel, ubundne driftsfond og investeringsfond, lån til vidareutlån, lån til sjølvkostinvesteringar og evt. udekka beløp i investeringsrekneskapen.

Utviklinga i gjeldsgrad syner ei forverring i kommunen sin finansielle stilling. Gjeldsgraden ligg likevel godt under måltalet, som for 2023 er definert som ei maksgrense på 90 %.

Dei finansielle måla er sett nettopp for å sikre at kommunen skal ha økonomisk handleevne over tid. Rekneskapen for 2023 syner ei utvikling i feil retning, og det til tross for store ekstraordinære inntekter knytt til kommunedelingsarbeidet. Rett nok nådde ein nesten målet om netto driftsresultat på 1,75 %, og disposisjonsfondet vaks med 24 millionar kroner til om lag 60 millionar kroner. Dette er likevel langt unna målet om at disposisjonsfondet minimum skal utgjere 5 % av inntektene, noko som for 2023 svarar til om lag 327 millionar kroner. Med sine 60 millionar kroner utgjer disposisjonsfondet i dag berre 0,9 % av inntektene. Dette underbyggjer kor viktig det store omstillingsarbeidet som er på gang er, slik at kommunen igjen kan vinne att den økonomiske handleevna.

Kommunedirektøren vurderer den samla økonomiske situasjonen til Ålesund kommune som krevjande. Ein har ubalansar i drifta, disposisjonsfondet er svært lågt, og lånegjelda tynger. Dessutan er organisasjonen sliten etter ein lang periode med både økonomisk krise, pandemi, omstilling og sist kommunedeling. Det er viktig at det pågåande omstillingsarbeidet held fram, og at investeringane framover haldast på eit ansvarleg nivå. Likviditetssituasjonen til kommunen er tilfredsstillande.

Avvik mot budsjett

Frie inntekter og finanspostar

Frie inntekter

Kommunen sine frie inntekter i 2023 vart 47 millionar kroner høgare enn budsjettert. Dette gjeld både for statlege overføringar og skatt og inntektsutjamning. Det er fleire forklaringar på dette: Rammetilskotet var 26 millionar kroner høgare enn budsjettert. Dette skuldast inntektsutjamning for skatt og utbetaling frå Havbruksfondet, som vart noko høgare enn føresett i budsjettet. Kommunen si inntekt frå skatt på inntekt og formue vart om lag 7 millionar kroner høgare enn budsjettert, medan eigedomsskatten vart 13,5 millionar kroner høgare enn budsjettert. Integreringstilskotet vart om lag 15 millionar kroner høgare enn budsjettert.

Andre overføringar og tilskot frå staten vart 251 millionar kroner høgare enn budsjettert. Hovudforklaringa på dette er at kommunen fekk eit øyremerka tilskot på 200 millionar kroner til å dekkje kostnadane med kommunedelingsarbeidet. Tilskotet kom såpass seint på året at ein ikkje kunne prioritere å sette av ressursar til å innarbeide det i budsjettet. Hadde ein gjort det ville ein truleg ikkje klart å få etablert dei to nye kommunane til fristen. I staden er effekten innarbeidd i prognoser gjennom året. Dette gjer at det er større avvik mellom rekneskap og budsjett enn normalt på bruttobeløp, men ikkje når ein nettar dei aktuelle postane.

Overføringar og tilskot frå andre – frå økonomisk oversikt drift

Samla overføringar og tilskot frå andre var om lag 816 millionar kronar. Dette er 441 millionar kroner meir enn det som er budsjettert. Hovudforklaringa på avviket er at kommune praktiserer nettobudsjettering, der ein mellom anna normalt ikkje budsjetterer med refusjonar for sjukeløn og fødselspengar, og heller ikkje budsjetterer med motposten som normalt vil vere vikarkostnadar. I ei bruttooppstilling av inntekter og kostnadar vil ein difor få store avvik.

Refusjon for sjukeløn og fødselspengar utgjer aleine 226 millionar kroner, medan mva.-kompensasjon utgjer ytterlegare 91 millionar kroner.

På konto 1700 refusjon frå staten fekk kommunen ei meirinntekt på om lag 84 millionar kroner. Meirinntekta gjeld fleire ulike postar. Hovudforklaringa på avviket er at det bokført 23 millionar kroner meir enn budsjettert på refusjon for ressurskrevjande brukarar, i tillegg til at kommunalområdet Oppvekst har fått 29 millionar kroner i tilskot til ulike kompetansehevande tiltak som det ikkje har vore budsjettert med.

Driftsutgifter – frå økonomisk oversikt drift

Driftsutgiftene til kommunen vart om lag 292 millionar kroner høgare enn budsjettert. Til ein viss grad er forklaringa at kommunen driv nettobudsjettering, slik at ein naturleg nok vil få avvik mot budsjett på visse bruttopostar. Hovudforklaringa på avviket på bruttopostane er som følgjer:

Lønskostnadane vart 276 millionar kroner høgare enn budsjettert. Av dette utgjer løn til ekstrahjelper og vikarar om lag 193 millionar kroner, og må sjåast i samanheng med refusjonar for sjukeløn og fødselspengar på til saman 226 millionar kroner. Merk også at 49,6 millionar kroner av meirforbruket på løn skriv seg frå ei endring av prinsipp for bokføring. Etter råd frå revisor har ein bokført løn som er opptent i desember 2023, og utbetalt i januar 2024, på 2023-rekneskapen. Tidlegare har ein berre bokført endringa i opptent løn frå år til år, slik at ein i prinsippet har skubba denne kostnaden over til neste år. Rekneskapen for 2023 er difor belasta med ein eingongskostnad på 49,6 millionar kroner.

Løn og tillegg til fast tilsette vart om lag 52 millionar kroner høgare enn budsjettert, medan overtidskostnadane vart om lag 42 millionar kroner høgare enn budsjettert. Samstundes vart dei sosiale utgiftene om lag 350 millionar kroner lågare enn budsjettert. Dette skuldast i hovudsak at eit spesielt høgt premieavvik har ført til lågare pensjonskostnadar enn det som vart lagt til grunn i budsjettet. Samla lønn og sosiale kostnadar vart 74 millionar kroner lågare enn budsjettert.

Kjøp av varer og tenester vart 236 millionar kroner høgare enn budsjettert. Meirforbruket skuldast i hovudsak at kjøp av vikartenester vart 77 millionar kroner høgare enn budsjettert, og kjøp av tenester frå private vart 32 millionar kroner høgare enn budsjettert. Driftstilskot til legar og fysioterapeutar vart også 12,5 millionar kroner høgare enn budsjettert. Desse postane må sjåast i samanheng med

mindreforbruket på 74 millionar kroner på på lønn og sosiale kostnadar. Vidare vart det eit stort meirforbruk på overføringar til private barnehagar med 55 millionar kroner.

Overføringar og tilskot til andre

Overføringar og tilskot til andre vart om lag 146 millionar kroner høgare enn budsjettert. På same måte som ein ikkje budsjetterer med mva-kompensasjon, budsjetterer ein heller ikkje med motposten som er meirverdiavgift. Avviket knytt til denne posten utgjer om lag 91 millionar kroner. 20 millionar kroner av meirforbruket skuldast økonomisk støtte utbetalt av NAV. å Helse. 6 mnok på Organisasjon. Om lag 15 millionar kroner av meirforbruket skriv seg frå koronakompensasjon til lokalt næringsliv. Dette er utgifter kommunen har fått dekt gjennom statlege tilskot.

Finanspostar

Marknadsrentene har auka kraftig gjennom heile 2022 og 2023, noko som har gjort det meir utfordrande enn normalt å budsjettere renteinntektene. Kommunen har renteinntekter på bankinnskot og utlån, til dømes ansvarleg lån til Tafjord Kraft AS. Samla renteinntekter i 2023 var lag 278 millionar kroner, noko som er om lag 36 millionar kroner meir enn budsjettert. Om lag 157 millionar kroner av renteinntektene er renter på konserninterne lån, der lån til eigedomsføretaket utgjer brorparten.

For 2023 er det bokført utbytter på til saman 77,6 millionar kroner. Dette er 51,4 millionar kroner meir enn budsjettert. Utbyttet frå Tafjord Kraft AS var på 64,4 millionar kroner, mot 36,8 millionar kroner året før. Det er også bokført utbytte frå Attvin AS på 5,4 millionar kroner. Ørskog Energi AS betalte 3,0 millionar kroner i utbytte.

Medan 2022 vart eit år med svak utvikling i dei fleste finansmarknadane, vart 2023 den rake motsettinga med positiv verdiutvikling på aktiva plassert både i aksjemarknaden og i obligasjonsmarknaden. Alt tidleg på året hadde ein nådd budsjettert avkastning, noko som gjorde at ein valde å redusere aksjedelen av porteføljen ned mot 20 %. Budsjettert avkastning på finansporteføljen er 20 millionar kroner, medan avkastninga vart 39,6 millionar kroner. Avviket mot budsjett vart om lag 19,6 millionar kroner.

Finansreglementet regulerer mellom anna graden av rentebinding som kommunen skal ha. Strategien gjennom 2023 har vore uendra frå tidlegare år, og ein har valt å fortsette med relativt kort rentebinding. Rentekostnadane vart 295,5 millionar kroner. Dette er 157 millionar kroner høgare enn året før, men likevel om lag som budsjettert. Merk at dette er rentekostnadar for både kommunekassa og dei kommunale føretaka. Dette skuldast at føretaka vert finansiert gjennom låneopptak i kommunekassa, som deretter låner vidare til føretaka (utan margin). Føretaka betalar difor renter til kommunekassa. For 2023 utgjorde dei konserninterne renteinntektene 157,3 millionar kroner.

Samla avdragskostnadar var om lag 100,8 millionar kroner, noko som er 25,9 millionar kroner lågare enn budsjettert.

Avvik mot budsjetterte løyvingar til drift

Økonomiske effektar av kommunedelinga

Arbeidet med delinga av Ålesund kommune kan i prinsippet sjåast som tre ulike prosjekt:

- Etablering av nye Haram kommune (2024)

- Etablering av nye Ålesund kommune (2024)
- Avvikling av Ålesund kommune (2023)

Arbeidet har vore, og er fortsett, særs omfattande. Brorparten av arbeidet er gjort av eigne tilsette, med bruk av konsulentar der dette har vore mogeleg. I august 2023 fekk kommunen overført 200 millionar kroner i øyremerkte middel til å finansiere delingsarbeidet. Av desse er om lag 125 millionar kroner nytta. Bruken fordeler seg som følgjer mellom kommunalområda:

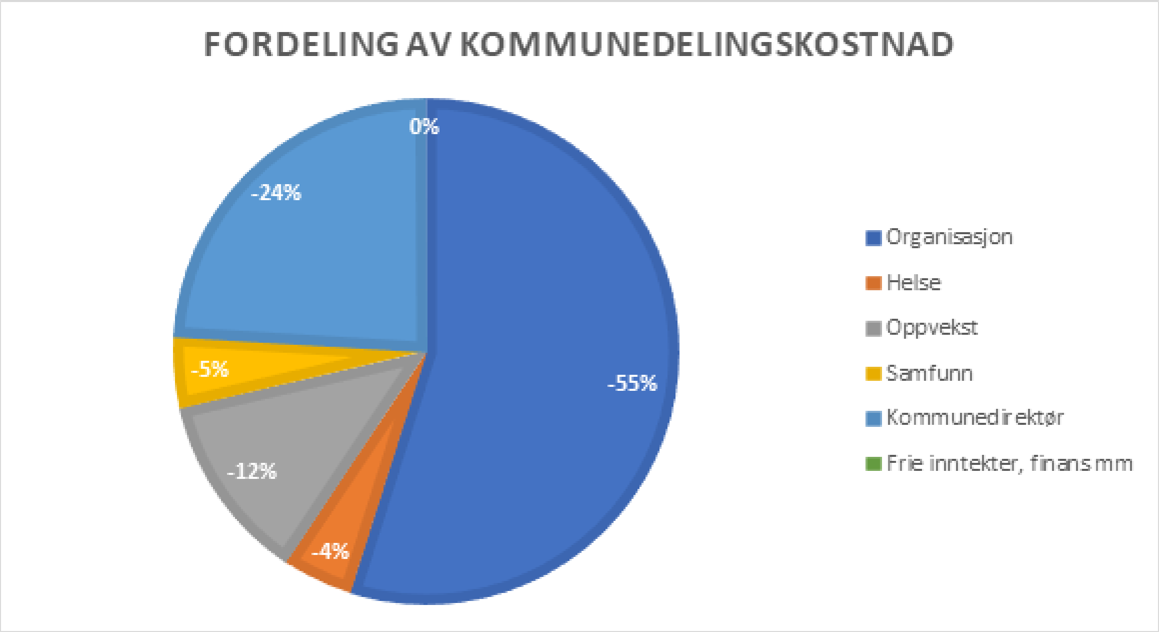

Det er kommunalområdet Organisasjon som har hatt den klart største belastninga, med nesten 69 millionar kroner – noko som utgjer om lag 55 % av den samla kostnaden. Det er også bokført ein del kostnadar på ansvarsstaden «Kommunedirektøren». Dette er til dømes lønnskostnadar til fleire nøkkelpersonar og andre kostnadar som ikkje naturleg høyrer heime på andre kommunalområder.

Kommunalområde	**Kommunedeling**
Organisasjon	-68 745 755
Helse	-5 635 246
Oppvekst	-15 072 781
Samfunn	-5 711 637
Kommunedirektør	-30 010 163
Frie inntekter, finans mm	-107 114
Totalsum	**-125 282 696**

Investeringsrekneskapen

Samla investeringsutgifter i kommunekassa var i 2023 på 1,43 milliardar kroner. Dette er eit mindreforbruk på om lag 270 millionar kroner.

Investeringar i varige driftsmiddel i 2023 for kommunekassa var 665,4 millionar kroner. Dette er eit meirforbruk på 3,9 millionar kroner.

Utlån av eigne middel vart 288 millionar kroner lågare enn budsjettert. Dette dreier som om vidareutlån til dei kommunale føretaka. Det vert vist til årsberetning for dei respektive føretaka for nærare kommentarar.

For investeringsinntektene er det størst avvik mot budsjett for postane bruk av lån, samt tilskot frå andre. Tilskot frå andre gjeld i all hovudsak inntekter frå at sal av tekniske installasjonar i forbindelse med utbyggingar. Meirinntekta her var på til saman 85 millionar kroner. Bruk av lån endte på 1 080 millionar kroner, noko som er 374 millionar kroner lågare enn budsjettert.

For fleire kommentarar knytt til investeringsrekneskapen vert det synt til omtalen under kvart aktuelle kommunalområde.

Kommunalområde Organisasjon

I 2022 vart det gjennomført ei større administrativ omorganisering i kommunen. Mellom anna vart dei fire gamle stabsområda avvikla, og hovudoppgåvene til desse er i det alt vesentlege vidareført i det nye kommunalområdet Organisasjon. Gjennom denne prosessen vart også talet på tilsette redusert med om lag 50 personar.

Arbeidet med kommunedeling har prega kommunalområdet gjennom heile året. Arbeidsomfanget har vore stort. Dei tilsette har gjort ein god jobb med arbeidet.

Rekneskapen for 2022 syner eit mindreforbruk på 13,8 millionar kroner. Avvik mot budsjett i 2023 fordeler seg slik:

VERKSEMD	REKNESKAP	BUDSJETT	AVVIK I KR	OPPHAVELEG BUDSJETT
Organisasjon	15 503 156	28 950 812	-13 447 656	19 896 675
Økonomi og styring	48 666 845	69 496 526	-20 829 681	66 492 000
Teknologi og innovasjon	71 312 388	80 349 776	-9 037 388	78 986 965
Konserninnkjøp	3 942 879	8 889 409	-4 946 530	8 275 256
Politikk og kommunikasjon	33 189 226	38 116 943	-4 927 717	36 909 479
Sum Organisasjon	**172 614 494**	**225 803 466**	**-53 188 972**	**210 560 375**

Tabellen ovanfor syner rekneskap for kvar verksemd samanstilt med opphaveleg budsjett og revidert budsjett, samt ei kolonne som syner avviket mot budsjett.

Rekneskap for 2023 viser eit mindreforbruk på 53,1 millionar kroner, som i hovudsak skuldast refusjon kommunedeling, vakansar og minimal bruk av vikarar.

Arbeidet med kommunedeling er i all hovudsak gjennomført ved bruk av ordinær bemanning. Konsekvensen er stor belastning på dei tilsette, avgrensa kapasitet til oppfølging og støtte til verksemdene, og til utviklings- , innovasjons- og effektiviseringsarbeid. Utan refusjon for utført arbeid med kommunedeling ville området hatt eit meirforbruk på omlag 20 mill.

I tillegg er det stram kostnadskontroll i heile kommunalområdet, der blant anna kostnader til reiser, kurs/konferansar og velferdstiltak er avgrensa til eit minimum.

I den grad det har vore mogleg har stillingar vore halde vakante, og ein har i liten grad tatt inn vikarar ved sjukdom og permisjonar.

Investeringar

For 2023 var det budsjettert med samla investeringskostnadar på til saman 22,7 millionar kroner i kommunalområdet, medan bokførte kostnadar endte på 22,3 millionar kroner. Dei aller fleste investeringane her er knytt til IKT.

Resultatområdet «Kommuneleiing»

Resultatområdet inneheld budsjett og rekneskap for kommunedirektøren og hans stab, saman med kommuneadvokaten. For 2023 har ein også bokført ein del av dei inntekter og kostnadar til kommunedelingsarbeidet som ikkje høyrer naturleg heime andre stadar her.

Rekneskap for 2023 viser eit mindreforbruk på 7,1 millionar kroner. Dette skuldast at ein har sett viktig utviklingsarbeid på vent grunna kommunedeling noko som gir ei innsparing mot budsjett, samt at ein nyttar eigne tilsette til delingsarbeidet som gjer at ein får ei konstandsdekning for påløpte arbeidstimar.

Kommunalområde Helse

Kommunalområde Helse vart etablert som eit resultat av den administrative omorganiseringa i 2022, og består i hovudsak av det gamle kommunalområdet Helse og omsorg og delar av det gamle kommunalområdet Velferd og sysselsetting.

Rekneskapstala viser at kommunalområdet 20 Helse har eit meirforbruk på heile 241 millionar kroner i 2023. Resultatet er noko forverra i forhold til oktoberprognosen.

Kommunalområdet har eit stort omstillingsbehov i forhold til driftsramma. Ein har lykkast med å snu den negative utviklinga med auka i dei ordinære driftskostnadane innanfor Helse, men ein ser at omstillinga ikkje går fort nok, og at der er behov for ytterlegare tiltak i tida som kjem.

Det er etablert tilsetjingskontroll i heile 2023, og frå august er det innført tilsetjingsstopp.

Den ordinære drifta i verksemdene er omlag på same nivå som i 2022. Fleire verksemder har tatt ned drifta si noko når det gjeld årsverk og løn, men samtidig opplever ein mellom anna auka kostnader på kommunale avgifter, vaskeritenester, byråkostnadar, straum og i prisveksten på innkjøp og eksterne tenester generelt.

Lønskostnadane totalt sett for kommunalområdet har auka med meir enn kommunal deflator dersom ein samanliknar rekneskapen for 2023 med 2022. Høgare pensjonssats medverkar også til auka lønsutgifter samanlikna med året før.

I oppsummeringa nedanfor ser ein tydeleg at verksemdene har hatt store innsparingskrav som ein ikkje har lykkast med å ta ned.

Tenesteområde 200 Helse (Overordna ansvar)

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **130,3 mill.kr.** Det meste av innsparingskravet for Helse er samla på dette området.

Tenesteområde 210 Institusjon

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **18,7 mill.kr.** Hovudårsaka til dette er mangel på personell ut i frå pålagte oppgåver. Dette medfører bruk av overtid, forskyving av vakter, bruk av tilkallingsvikarar og bruk av vikarbyrå for å ha tilstrekkeleg med personell.

Tenesteområde 220 Heimebaserte tenester

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **7,8 mill.kr.** Hovudårsaka til dette er mangel på personell ut i frå pålagte oppgåver. Dette medfører bruk av overtid, forskyving av vakter, bruk av tilkallingsvikarar og bruk av vikarbyrå for å ha tilstrekkeleg med personell.

Tenesteområde 230 Omsorgsdistrikt

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **20,9 mill.kr.** Hovudårsaka til dette er mangel på personell ut i frå pålagte oppgåver. Dette medfører bruk av overtid, forskyving av vakter, bruk av tilkallingsvikarar og bruk av vikarbyrå for å ha tilstrekkeleg med personell.

Tenesteområde 240 Førebygging og meistring

Årsrekneskapen syner eit mindreforbruk på **3,2 mill. kr.** Forsinka oppstart av Borgundheimen, samt enkelte vakanser er hoverårsak til mindreforbruket.

Tenesteområde 250 Koordinering og tildeling

Årsrekneskapen syner eit mindreforbruk på **4,3 mill. kr.** Vesentleg høgare inntekter enn berekna gjer at ein endar med eit mindreforbruk. Dei generelle driftskostnadane er for høge.

Tenesteområde 260 Legetenester

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **33 mill. kr.** Dette er i hovudsak knytt til byråutgifter i fastlegeordninga samt manglande budsjett for utbetaling av basistilskot.

Tenesteområde 310 Buteneste

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **27,4 mill. kr.** Hovudårsaka til dette er mangel på personell ut i frå pålagte oppgåver. Dette medfører bruk av overtid, forskyving av vakter, bruk av tilkallingsvikarar og bruk av vikarbyrå for å ha tilstrekkeleg med personell.

Tenesteområde 320 Arbeid og aktivitet

Årsrekneskapen syner eit mindreforbruk på **0,8 mill. kr.** Omdisponering av personell internt i verksemda, vakansar og tilskot er nokre av hovedårsakane til mindreforbruket.

Tenesteområde 330 Måltid og ernæring

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **1,5 mill. kr.** Auka kostnadar knytt til matvareprisar er ein av hovedårsakane til meirforbruket.

Tenesteområde 340 Psykisk helse og rus

Årsrekneskapen syner eit mindreforbruk på **1,2 mill.kr.** Verksemda har hatt fleire vakansar, og det er dette som utgjer mindreforbruket.

Tenesteområde 350 NAV Ålesund

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **11,1 mill.kr.** Dette er i hovudsak knytt til ei stor auke i økonomisk sosialhjelp.

Fleire verksemder melder bekymring med tanke på rekrutteringsutfordringar av helsepersonell. Vakansar medfører auka løns- og innleigekostnadar. Ein vert særskilt utfordra på rekruttering av personar med helsefagleg og medisinsk utdanning. Dette gjeld særleg sjukepleiarar og legar, men ein opplever utfordringar også innan dei fleste andre yrkesgrupper i kommunalområdet. Det at ein allereie har vakansar i eksisterande turnusar utfordrar det å ha tilsetjingsstopp. Alternativet til rekruttering vil som oftast vere overtidsbruk og byråbruk. Dette gjer at stillingar i turnus i stor grad vert lyst ut, og er ein direkte hovudårsak til mange av overskridingane i forhold til overtidsbruk og innleige.

Investeringar

Kommunalområdet hadde eit samla investeringsbudsjett på 154 millionar kroner, og har nytta 153,8 millionar kroner av ramma. Kostnaden gjeld primært investeringar i Helseplattformen.

Kommunalområde Oppvekst

Det er eit stort meirforbruk totalt sett i kommunalområdet på vel 172 millionar per 31.12.23.

Det er fleire årsaker knytt til det negative resultatet:

- Fortsatt høge utgifter til spesialpedagogiske tiltak i private skular og barnehagar
- Auka utgifter i mange verksemder knytt til mottak av flyktningar
- Fleire barn og unge som treng individuelle tiltak
- Fleire som nyttar SFO på grunn av gratis kjernetid for 1. og 2.trinn. Ikkje fullfinansiert.
- Prisvekst
- Tilskot til private barnehagar

Tiltak i kommunalområdet

Det har over tid vore arbeidd med å effektivisere drifta i kommunalområdet. Det har gitt noko effekt og Kostratala syner at vi ligg nøytralt eller under Kostra-gjennomsnittet. Likevel må vi gjennomføre fleire tiltak og større trykk på å igangsette tiltak for å kunne levere eit resultat innafor tildelt budsjettramme.

- Vi må vurdere struktur og organisering av tenestene tilpassa talet på befolkninga, dei krava vi har fagleg og dei økonomiske og kompetanseavhengige rammene vi har til ei kvar tid.
- Forsterke arbeidet med generell førebygging gjennom god grunnkvalitet i dei universelle tenestene våre. Det er viktig å arbeide for å dreie fokus over på systemretta arbeid i staden for individretta tiltak innan barnehage og skule. Dette vil på sikt kunne redusere utgiftene vi per i dag har til spesialpedagogiske tiltak.
- Tidleg og tverrfagleg innsats der oppvekstsektoren samhandlar til det beste for Ålesund kommune sine barn og unge. Eit viktig tiltak er Implementering av BTI-modellen og målretta oppfølging av barn og ungdom med utfordringar. I dette ligg også Implementering av det digitale verktyet Visma samspill som skal gjere samhandlinga mellom dei ulike tryggare med tanke på datasikkerheit og enklare.

Oppvekst - overordna

Overordna leiing i Oppvekst består av 16,51 årsverk. I tillegg til kommunalsjef og 3 seksjonssjefar inkluderer det fagteam med 10,71 årsverk rådgjevarar, 1 årsverk førstekonsulent og 0,8 årsverk SLT-koordinator.

I teamet er det i tillegg 1,8 årsverk prosjektstillingar som er eksternt finansiert. Dette gjeld satsingane Rundskue og Barn og unges helseteneste.

Teamet arbeidar med fagleg oppfølging og sakshandsaming for kommunalområdet, mellom anna forvaltningsoppgåver innan skule og barnehage, ressursforvaltning, kvalitetsarbeid og internkontroll, kompetansehevande tiltak, barnehageopptak og utøving av mynde på barnehageområdet.

Teamet har og ansvar for samordning av lokale rus og kriminalitetsførebyggande tiltak gjennom SLT-funksjonen.

Det har vore ei gradvis nedbemanning i teamet dei siste par åra. Kapasiteten i teamet er derfor noko redusert medan omfang av oppgåver er på same nivå som tidlegare. Dette kan til tider gi ein utfordrande arbeidssituasjon for dei tilsette. Teamet har i periodar hatt vakansar på grunn av sjukmeldingar og permisjonar. Teamet vert ytterlegare redusert med eit årsverk i samband med kommunedelinga utan at det vert vesentleg reduksjon i oppgåver. Oppgåvene som utførast er lovpålagte forvaltningsoppgåver og reduksjon i bemanninga gjer situasjonen utfordrande. Den einskilde rådgjevar i teamet har spesialiserte oppgåver, noko som er særleg sårbart ved nedbemanning eller når nokon sluttar. Det er særleg knytt bekymring til handtering og fordelinga av viktige oppgåver som systemadministrator for IST, kontantstøtterapportering, fakturering barnehage og SFO, og redusert foreldrebetaling. Omfanget av desse oppgåvene vil ikkje bli vesentleg redusert i ny kommune og det har derfor vore naudsynt å erstatte årsverket som går over til HK24.

Vesentlige avvik i budsjettet skuldast i hovudsak:

- Høge utgifter til spesialpedagogiske tiltak i private skolar,
- skoleskyss,
- fosterheimsplasserte elevar.

Seksjon Barnehage

Seksjon barnehage har eit stort overforbruk i 2023. Overforbruket er på over femti millionar kroner og er tidlegare varsla i rapporteringar gjennom året. Seksjon barnehage består av drifta av 21 kommunale barnehagar og tilskot til 38 private barnehagar.

Drift av kommunale barnehagar: Her har to av verksemdene overforbruk og to av verksemdene mindreforbruk, totalt sett har dei kommunale barnehagane eit overforbruk tilsvarande omlag halvannan million. Dei kommunale barnehagane har ein fordelingsnøkkel som ligg under satsen til private barnehagar og ut frå dette eit svært lite handlingsrom. Dei to verksemdene som har overforbruk er Ålesund vest og Ålesund aust, dette er barnehagar som ligg i "gamle" Ålesund og eit område med press og fulle barnehagar. Ålesund kommune ligg under kostra på barnehageområdet (funksjon 201)

Tilskot til private barnehagar: Det var nok i utgangspunktet budsjettert for lite på dette området i detaljeringa og det vart tidleg varsla at ein ikkje ville klare å halde seg innanfor budsjetterte rammer. Satsen gjekk opp frå 2022 til 2023 grunna høg deflator og reduksjon i foreldrebetalinga. Auken i sats var mindre enn landsgjennomsnittet i tillegg ligg satsen i Ålesund betraktleg under landsgjennomsnittet og gir dei private barnehagane i Ålesund mindre ressursar å drive barnehage for enn landsgjennomsnittet. Overforbruket på dette området ligg på over 56 millionar og er eit betydeleg overforbruk opp mot budsjetterte rammer.

Tiltak i seksjonen

Det er dei siste åra vore gjennomført fleire tiltak, som ein ser har realisert ei innsparing på området:

- Det er lagt ned 2 kommunale barnehagar frå haust 2021.
- Det er gjort ein reduksjon av verksemder frå 6 i 2020 til 4 i 2022 og etter kommunedeling vert det 3 verksemder. Dette er ei reell innsparing på 3 verksemdsleiarstillingar og verksemdene ligg no mellom 65 og 85 årsverk.
- Det er gjort ei omorganisering av bemanningstenesten. Her er bemanningstenesten endra frå å vere ei stor bemanningsteneste til å vere ei bemanningsteneste i kvar verksemd. Det er redusert med 2 administratorstillingar, då verksemdsleiarane og styrarane utfører administrasjonsoppgåver knytt til bemanningstenesten.
- Barnehagane har høgt sjukefråvær, men arbeider aktivt for å redusere dette. Det er ikkje mogleg å få tak i nok vikarar til å halde bemanningsnorma i periodar med mykje fråver og det vert slik ei "innsparing" der fleire barnehagar får meir i refusjon enn utgifter til vikarar.
- Barnehagane har gjennom ei årrekke vore restriktive i høve innkjøp.
- Det er ikkje gjort innkjøp av arbeidsklede i tråd med lokal særavtale i alle barnehagane, det er signalisert at det skal kunne kjøpast inn tidleg i 2024 for å oppfylle avtalen.
- Ut frå at barnehage ligg under kostra og har ei svært restriktiv og økonomisk drift ligg satsen til private også vesentleg under den nasjonale satsen (som er landsgjennomsnittet), det er slik ikkje mykje meir å gå på for å redusere sats til private barnehagar i Ålesund kommune.

Vesentlege avvik i seksjonen

Grunna høgt sjukefråvær og mangel på tilstrekkeleg med vikarar har nokon få av barnehagane måtte stenge eller redusere opningstida. Dette er ikkje gjort i utstrekt grad og ei slik avgjersle er knytt til at det ikkje har vore mogeleg å ha ei forsvarleg bemanning.

Seksjon Skule

Seksjon skole (ansvar 420) med 29 verksemder har eit samla meirforbruk i 2023 på 56 mill. 24 av verksemdene leverer sine rekneskap med eit meirforbruk, 5 med eit mindreforbruk.

Årsakene til meirforbruket er samansett av fleire faktorar. Det har over tid vore reduksjon av driftskostnadar for skulane, og ein har i 2023 hatt innkjøpsstopp store delar av året. Ein ser at på innkjøp er ein no på eit nivå som er for lavt. Det er ikkje rom for innkjøp av læreverk og anna naudsynt utstyr til undervisning, noko som har negative konsekvensar for tilbodet som gis.

Ein har også eit større meirforbruk på løn. Totalt sett for Ålesund ligg ein noko over lærarnorm, men dette må sjåast i samanheng med klassestørrelse. Ved fleire skolar er det berre ei klasse per trinn, hovudtrinn/ etc. Det er iverksett et arbeid for å sjå på bemanningssituasjonen ved skulane.

Skulane melder om tapte inntekter på SFO pga. statleg vidareført og utvida ordning med gratis kjernetid for 1. klassingar, og frå hausten 2023 også for 2. klassingar. Dette inntektstapet har skolane ikkje fått kompensert for.

Vidareføring av ordninga med redusert foreldrebetaling for familiar med lav inntekt gir også reduserte inntekter for verksemdene i forhold til summen som det samla talet på barn i dei ulike skolefritidsordningane skulle tilseie.

Fleire skolar melder om ei auke i talet på elevar med til dels store og samansette opplærings- og hjelpebehov. Elevar som utifrå einskildvedtak om rett til spesialundervisning og behov for helserelatert assistanse, treng ekstra tilrettelegging og dette medfører igjen ekstra kostnadar.

Mange av skolane har også fått elevar med flyktningstatus, noko som nødvendigvis gir auka utgifter. Barn og unge som skal vere i Norge i meir enn tre månader har både rett og plikt til opplæring.

Tiltak i seksjonen

Skulane har også dette året prøvd å halde seg innanfor tildelt ramme, gjennom å slå saman klasser og samordne spesialundervisninga. Desse sparetiltaka har nok hatt ein viss effekt på økonomien, men fører samstundes til at ein ikkje klarer å prioritere tidleg innsats og tilpassa opplæring i den grad som ein burde. Fleire av skulane har også hatt vanskar med å halde seg innanfor når det gjeld lærarnormen.

Målet med å satse på tidleg innsats, fagleg inkludering og tilpassa opplæring i den ordinære undervisninga, er at ein på sikt skal kunne redusere behovet for spesialundervisning. Denne endringa blir svært vanskeleg å få til, når ein ikkje kan prioritere førebygging og styrking av det ordinære tilbodet.

Skulane rapporterer også i år at dei i stor grad har spart på vikarbruken. Det har vore svært vanskeleg, - for ikkje å seie uråd, - å få tak i kvalifiserte vikarar i Ålesund. Dei fleste skulane har meir i refusjonar på sjukefråvær og fødselspermisjonar, enn dei har på vikarutgifter.

Mange på vikarar har ført til at ein ikkje har klart å gje elevane det dei har krav på, korkje i høve einskildvedtak eller klasseundervisning. Tilsette på skulane har strekt seg langt for å løyse vikarproblematikken, ved å ta på seg ekstra undervisning. Dette er i seg sjølv positivt, ettersom elevane får vikarar som dei kjenner - men det fører også til slitasje på personalet. Og det fører til auka utgifter i form av overtidstillegg til dei som må ta vikartimar ut over full stilling.

Også leiinga ved skulane har i stor grad gått inn som vikarar, noko som har bidrege til å halde vikarkostnadane nede. Men det har på den andre sida ført til mindre tid til leiing og fokus på administrative oppgåver.

Vesentlege avvik i seksjonen

Dei aller fleste skulane har stort meirforbruk på drifta for 2023. Meirforbruket i 2023 i tillegg til rammereduksjon for 2024 gjer det krevjande å drifte forsvarleg også inn i nytt budsjettår.

Seksjon barn, familie og førebygging

Meirforbruket på 17,9 millionar kroner i seksjonen er i hovudsak knytt til verksemdene Pedagogisk fagsenter, Bu- og avlasting og Integrering. Fleire av verksemdene har fått innsparingskrav for 2023. Dette har ført til ein utfordrande driftssituasjon. Kommunen vedtok å ta i mot 300 flyktningar for 2023. Meirforbruket i verksemd Integrering blir dekka inn av integreringstilskot. Kommunen har mottatt om lag 20 million kroner meir i integreringstilskot enn revidert budsjett, og differansen mellom mottatt integreringstilskot og direkte utgifter(hos verksemd Integrering) er på om lag 25 million kroner. Dette inkludert rekneskapen til Tospråklege faglærarar som frå 2022 er ein del av verksemd Integrering.

For verksemd Pedagogisk fagsenter er meirforbruket knytt til spesialpedagogisk hjelp til fosterheimsplasserte barn, overføring til private barnehagar og tilretteleggingstilskot etter §37 i barnehagelova. Kommunen har høge utgifter på desse områda. Det er sett i gang eit arbeid med å redusere omfanget av vedtak om tilrettelegging. Dette er eit endringsarbeid som vil ta tid. Alle ansvarsområda i Pedagogisk fagsenter driftar elles innanfor rammene når det gjeld løn og personalkostnader.

For verksemd Bu- og avlasting er meirforbruket knytt til at det vert tildelt tenester utanfor ramma, mellom anna på grunn av auka behov for avlasting i institusjon, auka krav til kompetanse og pålegg frå Statsforvaltaren. Tenesta har likevel gjort eit godt arbeid for å redusere eit stort meirforbruk og jobbar med å endre tenestene til lågare nivå i innsatstrappa. Verksemda skal frå våren 2024 flytte inn i ny barne- og avlastingsbustad, noko som vil gi auka moglegheiter for meir differensierte avlastingstenester.

Etter at oppvekstreforma vart gjeldande frå 2022 har barneverntenesta fått ei kraftig auke i utgifter til statlege tiltak og i utgifter til fosterheimar som kommunen tidlegare fekk refusjon for. Dette er det ikkje kompensert tilstrekkeleg for i budsjettet. Verksemda har stort sett drifta innan for budsjettramme i 2023, men har eit lite meirforbruk per desember 2023. Tenesta har fleire usikre variablar, mellom anna plikta til akuttplassering av barn og unge dersom vilkåra i lova er oppfylt. Dette betyr at kostnadar til barn og unge som for ein periode må bu utanfor heimen på institusjon eller i beredskapsheim, er uføreseielege. Barneverntenesta arbeider systematisk for at institusjonsopphald ikkje skal vare lengre enn høgst nødvendig. Ei tilbakeføring til heimen kan likevel vere krevjande då kapasiteten på heimebaserte tiltak i Familiestøttande tenester og i kommunen elles, er lav. Sjølv om det per no er færre ungdommar i institusjon enn tidlegare, har den einskilde plassering langt høgare kostnadar.

Helsestasjonen har eit knapt mindreforbruk. Verksemda fekk eit innsparingskrav på omlag 3,8 millionar for 2023. Drifta av verksemda har vore sterkt utfordra av gjeldande krav til innsparing då dette er innfridd med vakante stillingar gjennom heile året.

Helsestasjonen fekk frå hausten 2023 pålagt oppgåva med drift av vaksinestasjon som omhandlar massevaksinasjon av covid- og influensavaksine. Sjølv om vaksineringa medfører ei inntekt, gir det og verksemda ekstra kostnadar til personalressursar, vaksiner og anna utstyr til formålet som det ikkje er budsjettdekking for.

Verksemd familiestøtte har ved årsslutt eit mindreforbruk som skuldast vakante stillingar gjennom året. Det vert ikkje leigd inn vikarar ved sjukefråvær. Dette medfører redusert kapasitet til å gi naudsynt hjelp, støtte og rettleiing til barn, unge og familiane deira, og gir lengre ventetid og lange ventelister.

Tiltak i seksjonen

Verksemdene arbeider systematisk for å sikre gode tenester og å vere ein god arbeidsplass for dei tilsette. Det vert kontinuerleg arbeidd for å nytte dei ressursane ein har på ein best mogleg måte. Fleire av verksemdene skal sørve store områder og arbeidsoppgåvene vert planlagt så godt som mogleg for å nytte arbeidstida og redusere køyretid.

I dei verksemder/avdelingar som ikkje har turnustenester vert det så langt som mogleg ikkje leigd inn vikarar ved fråvær som gir refusjonar. Det vert ikkje gjort innkjøp ut over det som her heilt naudsynt for å kunne drifte forsvarleg og i tråd med regelverk. Leiarar er involvert i alle innkjøpsprosessar. Kompetansehevande tiltak som ikkje er eksternt finansiert vert ikkje prioritert. Det vert søkt eksterne midlar til utdanning og engasjementstillingar.

Pedagogisk fagsenter

Eit viktig tiltak for å redusere kostnadar knytt til drift er å samlokalisere alle avdelingane i Pedagogisk fagsenter. Tenesta er ikkje stadbunden og skal yte tenester til alle barnehagar og skular i heile kommunen og Fjord kommune. Verksemda er no fordelt på 4 lokasjonar. Desse lokasjonane ligg i utkantane av kommunen og langt frå pressområda. Sjølv om det er innført tiltak for å redusere utgifter til flytting er det framleis store kostnadar knytt til dette. Det medfører og ineffektiv bruk av personalressursar.

Helsestasjon

Verksemda arbeider systematisk med å halde driftsutgiftene så låge som mogleg. Tenesta har gjennom 2023 hatt høgt sjukefråvær og vakante stillingar. Det vert så langt som mogleg ikkje leigd inn vikarar til fråvær som gir refusjonar. Dette gir reduserte driftsutgifter, men og ei innskrenking i kva oppgåver tenesta kan gi befolkninga. Konsekvensar av innsparingstiltak er fråvær av skulehelseteneste ved enkelte skular. Det er ei bekymring for kor berekraftig dette er på sikt. I tillegg til dette er det ei auke i lovpålagte oppgåver, noko som medfører at tenesta i mindre grad og tidvis ingen grad, maktar å drive førebyggande arbeid. Det er stor slitasje i personalgruppa relatert til dei omfattande endringane som følge av HP, kommunedeling, pandemitiltak og stramme økonomiske føringar for å nemne dei største faktorane.

Verksemda har ei utfordring knytt til dei statleg finansierte engasjementstillingane då desse stillingane etter kvart gir rett til fast tilsetting. Dette omfattar omlag 7 stillingar i løpet 2024. Dei statleg finansierte stillingane har som målsetting at tenesta skal kome på nasjonal norm for helsesjukepleiarar. Trass tilskot over fleire år er tenesta per no ikkje på nasjonal norm frå 2010.

Familiestøtte

Verksemda jobbar systematisk med å redusere utgifter til drift. Tenesta har vakante stillingar og det vert ikkje leigd inn vikarar ved sjukefråvær.
Det er låg kapasitet på heimbaserte tiltak og verksemda har lange ventelister. Dette har som konsekvens at fleire barn, unge og familiane deira ikkje får rett hjelp til rett tid.

Bu- og avlasting

For å halde driftsutgiftene så låge som mogeleg vert alle søknadar og tildelte tenester om avlasting jamleg gjennomgått for å kunne evaluere og revurdere tilbod som er tildelt. Det er sett faste evalueringstidspunkt gjennom året. Dette har vore praktisert dei siste par åra og arbeidet har gitt

positive resultat. Det vert og gjort kontinuerlege vurderingar for å redusere bemanningsfaktorar på tiltak som er høgt bemanna. Det er starta opp aktivitetsbasert timesavlasting i tillegg til ordinær døgnavlasting. Det vert og jobba med å etablerte ambulant støtteteam for veiledning i heimen for å førebygge høgt nivå på institusjonsavlasting.

Barnevern

Tenesta jobbar systematisk med å redusere kostnadar knytt til ungdom i institusjon og for at fleire unge med alvorlege kriminalitets- og åtferdsvanskar skal få oppfølging i heimen. Dette er utfordrande då det er låg kapasitet på tiltak i kommunen. Verksemda har lågare driftsutgifter på grunn av vakansar, permisjonar og sjukefråvær. Det vert ikkje nytta vikarar i samband med dette fråværet. Det er føretatt ein gjennomgang og justering av løn til fosterheimar. Lønsnivået er no lågare enn tidlegare. Det er gjennomført en omdisponering av personalressursar og etablert eit eige veiledningsteam. Terskelen for å yte førebyggande hjelpetiltak er og heva.

Vesentlege avvik i seksjonen

Vesentlige avvik i budsjettet for barn familie og førebygging ligg i hovudsak verksemdene Pedagogisk fagsenter, Bu- og avlasting og Integrering og skuldast:

- Utgifter til spesialpedagogisk hjelp til fosterheimsplasserte barn, overføring til private barnehagar og tilretteleggingstilskot til barn i barnehagar.
- Økt behov for avlasting i institusjon for barn og unge.
- Differanse mellom mottatt integreringstilskott og direkte utgifter til flyktningar.

Investeringar i kommunalområde Oppvekst

Det er eit stort etterslep når det gjeld digitale verktøy i skulane. Det arbeides for å få alle skulane opp på same nivå, dette er særs viktig med tanke på at skulane er i ferd med å bli dysleksivennlege skular. Det er investert for 1,4 millionar kroner til dette i 2023, medan budsjettet var på 3,75 millionar kroner.

Kommunalområde Samfunn

Rekneskapen til kommunalområdet syner eit meirforbruk på 23 millionar kroner opp mot budsjett.

Dette skuldast i hovudsak eit større meirforbruk for verksemd miljø og samferdsel. Innsparingstiltak har vore iverksett, men det tek tid før ein ser effekten. Mellom anna har det vore utarbeidd eigne retningslinjer for bruk av overtid og det er sett igang eit arbeid med å kutte i tenester og innkjøp.

Det er også eit meirforbruk i verksemd kulturskule. Meirforbruket knyter seg i all hovudsak til auka utgifter til løn, bilgodtgjersle/reiseutgifter ved desentralisert undervisning, husleige og oppvarming av lokaler. Det er sett i gang eit arbeid for å sjå på meir effektiv drift i 2024.

Rekneskapen til verksemd plan og bygning syner eit mindreforbruk opp mot budsjett. Dette skuldast hovudsakleg vakansar og refusjon for sjukefråvær. Det er verdt å merke seg at ein har greidd å få inn meir inntekter enn forventa dersom ein samanliknar det med ressurssituasjonen, dette er takka vere godt arbeid frå alle dei tilsette i verksemda som har gjort ein særskilt god innsats i 2023 når det gjeld sakshandsaming.

Rekneskapen for ansvar 700 Samfunn syner eit mindreforbruk i 2023. Fleire stillingar har stått vakante delar av 2023, og det var ein stor ressursbruk inn mot kommunedelinga som vert dekt gjennom delingsbudsjettet.

Rekneskapen for verksemd innbyggartorg og bibliotek syner eit mindreforbruk. Bakgrunnen for dette er uvanleg låge straumkostnader for Rådhusdrift og vakansar utan vikar på Innbyggartorg.

Det er streng budsjettdisiplin i kommunalområdet og det vurderast fortløpande å innføre konkrete innsparingstiltak.

Innbyggjartorg og bibliotek

Årsrekneskapen viser eit mindreforbruk.

Årsaka til mindreforbruket har i hovudsak to årsaker:

- Uvanleg låge straumkostnader for Rådhusdrift.
- Vakansar utan vikar på Innbyggartorg.

Gjennom året har rekneskapen hittil å år vist eit overforbruk og prognose ein mindre underforbruk. Det viser seg å skje store endringar når rekneskapen blir gjort opp i slutten av året. Noko av årsaka er at vi tek fellesutgifter gjennom året som til slutt vert avrekna.

Det var venta eit meirforbruket knytt til større husleigekostnadar enn rekna med i budsjettet. Det har skjedd endringar i husleigefordeling gjennom året, og anslaget slo ikkje til.

Vi har elles eit meirforbruk på to funksjonar; 370 bibliotek og i 385 som inkluderer frivilligsentralane og ei prosjektstilling. Ein del av lønsutgiftene som vert ført på 385 er budsjettert på funksjon 120. Dette er dermed ikkje eit reelt meirforbruk.

Vi har hatt satsingar i bibliotek der utgifter frå 2022 har kome seint og blitt ført på 2023. Dette forskyver utgiftene og fører til overskridingar i inneverande år. Vi har store, ikkje budsjetterte utgifter, på bibliotek som i all hovudsak er dekka inn av ikkje budsjetterte inntekter. Vi har lagt vinn på å bruke opp prosjektmidlar frå bundne fond for å sette ut i livet planlagde tiltak.

Vi har eit overforbruk på løn på bibliotek. Det skriv seg til at vi ikkje hadde budsjettert med ekstravakt, sjuke- og ferievikar. I praksis viser det seg umogleg å unngå utan å stenge biblioteka på kort varsel. Av omsyn til tryggleik for tilsett og besøkande har vi også måtte bemanne noko opp på laurdagar og enkelte periodar gjennom året.

På innbyggartorg har vi fleire vakansar knytt til sjukefråvær og permisjonar utan vikar, Her er ei innsparing i høve til budsjett. Arbeidet på innbyggartorg er av ein slik karakter at det krev lang opplæring. Vi må difor ha ei grunnbemanning som gjer at vi tåler vakansar utan vikar. Når vi har ledig kapasitet bruker vi den på oppgåver og tiltak som avhjelper andre delar av kommuneorganisasjonen gjennom periodar med ekstraordinær arbeidsmengd.

Rådhusdrift sitt underforbruk er særleg knytt til låge energikostnader.

Kulturskule

Rekneskapen for Ålesund kulturskole viser eit meirforbruk på 1,8 millionar kroner.

Meirforbruket knyter seg i all hovudsak til auka utgifter til løn, bilgodtgjersle/reiseutgifter ved desentralisert undervisning, husleige og oppvarming (straum, biodiesel).

Vi har hatt mindreforbruk på vikarar, kurs og utstyr/inventar samstundes som vi har har auka inntektene våre med ca. 3/4 mill. kroner i forhold til budsjett.

I og med at lønsmidlane utgjer nær 140 % av kulturskolen sitt bruttobudsjett, er det først og fremst her vi kan spare pengar. Gjennom heile 2023 har det vore gjort tiltak for å halde lønsutgiftene nede ved å halde moglege stillingsressursar vakante og redusere vikarbruken så langt som råd. Dette er eit tviegga sverd i og med at for mykje kansellert undervisning i neste omgang kan medføre refunderte kontingentar.

Sjølv om det har vore gjort tiltak for å halde dei andre driftsutgiftene nede, har dette ikkje fullt ut kompensert for den store auka det har vore i utgiftene til m.a. bil/transport og husleige.

Kultur og fritid

Årsrekneskapen viser eit marginalt mindreforbruk.

Kultur og fritid har frå 2020 fått budsjett for å dekkje kostnadane for husleige for Lepsøy IL og Norborg fleirbrukshall, men ikkje driftsutgiftene. I 2022 blei desse kostnadane overført til oss, men utan budsjett, også i 2023. Desse kostnadane utgjer kr 1 681 360.-, Moa svømmehall vart stengt 14. august og opna 1. desember pga. ombygging av dusjar og garderobar o.l, dette ga oss tapte billettinntekter. Parken kulturhus har derimot meir aktivitet og besøk enn rapportert tidlegare. Vi har også fått refundert store delar av ei stilling som har arbeida med prosjekt knytt til Re-value. Ung i Ålesund har hatt mindre utgifter enn budsjettert grunna liten aktivitet. Dette skuldast at vi har sagt opp leigeavtalen for lokala til Vibes, og har enno ikkje starta opp ungdomshus i gamlebiblioteket på Moa.

Til tross for at verksemda har hatt fleire vakansar og stram økonomistyring i år, som normalt skulle gitt oss større handlingsrom, har desse innsparingane gått til å dekkje andre budsjettpostar. Frå hausten 2022 og januar 2023 har verksemda fått ansvar for drifta av Kolvikbakken idrettshall og Renexhallen, utan å få oppjustert driftsbudsjett for desse.

Prognosa frå oktober viste at vi styrte mot eit meirforbruk, men på grunn av mindre straumforbruk , innkjøpsstopp og fleire timar til Re-value, har vi no innhenta dette og landar på eit lite mindreforbruk.

Samfunn

Rekneskapen for ansvar 700 syner eit mindreforbruk i 2023 på 3,2 millionar kroner. Fleire stillingar har stått vakante, og ressursbruk inn mot kommunedelinga vert dekt gjennom delingsbudsjettet.

Vatn og avløp

Rekneskapen syner eit meirforbruk på 12,8 millionar kroner.

Drift vatn: Noko under på lønskostnad og et meirforbruk på på øvrig drift. Lågare gebyrinntekt enn budsjett medføre at ein no tømmer fond på vatn.

Drift avløp har eit større meirforbruk i år. Noko skuldast lågare gebyrinntekt enn budsjett. Driftskostnadar er ein god del høgre enn budsjett. Økt driftskostnad i 2022 og 2023 på avløp har medført at fond er tømt og at ein no bygger negativt fond.

Styrenpåslepp til reinseanlegg på Åse utgjer ein del av meirforbruk. Kostnadane er ikkje ferdig oppgjort med forsikringsselskap. Det meste av denne kostnaden forventar vi å få dekt gjennom forsikring og regresskrav. To tredjedeler av kostnadane er no utbetalt.

Det har vore fleire havari på gammalt og slitt prosessutstyr på fleire av reinseanlegga

Stor auke i kostnader til spyling og reingjøring av kummer og leidningsnett

Auke i vedlikehald og reparasjonar på gamle biler

Tilknytingsavgift: Inntekt på tilknyting av kommunalt vatn og avløp er noko høgre enn budsjett.

Miljø og samferdsel

Årsrekneskapen viser eit meirforbruk for virksomheten på 19,8 millionar kroner. Det er utført ein omfattande kartleggings- og ryddejobb i budsjettet og verksemda har langsmed hatt ei klar målsetning og gjennomført tiltak for å redusere avviket men av årsaker som det er gjort greie for nedanfor ser ein likevel eit stort meirforbruk ved årsslutt.

Innsparingstiltak har vore iverksett, men det tek tid før ein ser effekten. Mellom anna har det vore utarbeidd eigne retningslinjer for bruk av overtid og det er sett igang eit arbeid med å kutte i andre tenester samt innkjøp. Vi må kutte på det som gir høg innsparingseffekt, men lav effekt på negativ konsekvens. Innsparingstiltak på brøyteavtalane er sett i gang men dette vil fyrst få effekt i sesongen 2024/2025.

Avdeling drift:

Drift og beredskap er eit krevjande område å budsjettere/lage prognoser for då det er avhengig av vær. Det har i løpet av året vore venta og varsla at ein får eit behov for ekstra bevilgning då budsjettet på vintervedlikehald har synt seg noko lavt. Mars månad synte seg svært krevjande med ei auke ift. 2022 på heile 300 %. I tillegg har forholda langs vegane kravd ei betydeleg auke i bruk av strømiddel tilsvarande ca. 30% ift 2022 og dermed også auke i kosting. I tillegg må følgjande punkt som gjer at drift har eit avvik i forhold til budsjett nemnast:

- Auke i mengder areal som skal driftast utan at budsjettet har auka tilsvarande. (ifbm kommunesamanslåing). Den totale auke i kostnadane er på ca. 351 % samanlikna med "gamle Ålesund" sitt driftsbudsjett.
- Auke i kostnadar som følge av betydeleg prisauke:
- Auke i SSB sin indeks på ca. 30 % siste 3 år
- Auke i timepriser på ca. 75 %.
- Uføresette og akutte hendingar som f.eks utglidning av veg, Sankten p-hus med vannlekkasje og utbetring av brannvarslingsanlegg, lekkasje i varmeanlegg i Kongens gate, utbetringar ifm. overvann.

- Betydeleg auke i besøkstal i byen medfører auka behov for reinhald, avfallshåndtering m.m. samt prisauke frå Årim i denne samanheng.

Avdeling forvaltning:

Driftsbudsjettet for avdelinga syner eit meirforbruk. Dette skuldast i hovudsak meirkostnadar på grunn av auke i straumutgifter på gatelys, samt ei overbudsjettering på forventa inntekt på bl.a. gravemeldinger og andre gebyr opp i mot nivå i 2022 (som ikkje var eit normal år) i tillegg har ein hatt uføresette hendingar som har vore kostnadsdrivande.

- Størstedelen av avviket på driftsbudsjettet svarer til eit innsparingskrav på 2,97 mill. på ramma, som avdelinga ikkje har hatt mulighet til å kunne ta inn i driften for 2023.
- Inntekter innanfor sjølvkostområdet for graveløyver med meir, har gått ned i størrelsesorden 0,7 mill. grunna endring av anleggsaktivitet og generell nedgang i byggebransjen.
- Prisauke og fleire akutte behov for omfattande reparasjon på gatelysnettet på seinhausten har ført til at budsjettet på gatelys samla sett har eit overforbruk i størrelsesorden 1,5 mill.
- Kostnader til utbetringar av målestasjon for luftkvalitet. Størrelsesorden er på ca 300 000.
- Akutte tiltak for å bedre trafikksituasjonen på Aksla/Fjelltun, samt analyser for videre tiltak. Størrelsesorden er på ca. 200 000.
- Innløysing av leasa transportmiddel utgjer kr 125 000.

Avdeling prosjekt:

Et større avvik er synlig på driftsbudsjett for 2023 under ansvarsområdene 720050 og 720051. Avviket er knytt til timeregistrering for prosjektledere. I 2023 vart 85% av prosjektledernes timer ført på prosjekter og dermed 85% dekking av lønnskostnader fra investeringsbudsjett. I 2024 blir dette endret slik at 100% av disse timer vil føres på prosjekter. Dette vil gi et mindre avvik på driftsbudsjett siden hele lønnskostnaden for prosjektledere vil bli overført fra investering til drift.

Byggesak og oppmåling

Rekneskapen til verksemd for plan og bygning syner eit mindreforbruk på 6,4 millionar kroner.

Dette skuldast hovudsakleg vakanse og refusjon for sjukefråvær. Ein har mindre inntekter enn budsjettert og det er også brukt litt meir på utgifter enn budsjettert, men mindreforbruket på lønn og refusjon for sjukefråvær dekker dette opp med god margin. Det er verdt å merke seg at ein har greidd å få inn meir inntekter enn forventa dersom ein samanlikar det med ressurssituasjonen, dette er takka vere godt arbeid frå alle dei tilsette i verksemda som har gjort ein særskilt god innsats i 2023 når det gjeld sakshandsaming.

Investeringar i kommunalområdet Samfunn

Investeringskostnadar for innbyggjartorg og bibliotek vart på 0,97 millionar kroner, medan budsjettet var 0,9 millionar kroner. Investeringsposten til Rådhusdrift gjeld ny heis i lavblokka, KS 036/23. Den står her med eit overforbruk, noko som er missvisande. Budsjettet vart teke ned i tertialen med eit for stor beløp i høve til kostnadane som kom i 2023. Totalprisen på prosjektet er kr 2 045 000, der størestedelen av kostnadane er venta i 2024. Dette er ikkje lagt inn i budsjettet for 2024 og må difor justerast i samband med kvartalsrapporteringa.

Investeringsposten til inventar og utstyr gjeld ombygging av 1. etg på rådhuset. Årsaka til underforbruket er at større del av arbeidet vert utført i 2024. Arbeidet er ferdig planlagt og skal utførast i 2024.

Innanfor resultatområdet Samfunn er det gjennomført investeringar for til saman 1,9 millionar kroner, medan budsjettet var på 1,4 millionar kroner. Investeringane gjeld Borgundfjordprosjektet «Renere fjord».

Innanfor verksemd Vatn og avløp var det budsjettert med investeringar for 331,8 millionar kroner. Samla vart det nytta 290,1 millionar kroner til investeringar i verksemda. Dei største investeringsprosjekta er som følgjer:

- **Generelle investeringar – VA**

Det er ei stor auke i aktivitet og prosjekt knytt til Bypakken. Fleire prosjekt som vart starta i 2022 og 2023 vert avslutta mot slutten av året eller rett over årsskiftet.

- **Fornying av avløpsreinseanlegg – VA**

En ser at det trengst meir data og underlag for prosjektering av utbetring av reinseanlegget på Flisnes og Aspøya. Tilsvarande må ein og oppdatere underlag for reinseanlegg på Håhjem og Sjøholt

- **Leidningsfornying og separering – VA**

Her er det og stor auke i aktivitet knytt til Bypakken og arbeid knytt til reduksjon av framandvatn inn mot reinseanlegg. Ein brukte noko over budsjett for 2023 her.

- **Sanering av kommunale direkte-utslepp – VA**

Her er det god framdrift men anleggskostnader kjem først i 2024.

- **Nytt vassbehandlingsanlegg**

Ein har kome noko seinare i gang med bygging enn forventa. Kontrakt er no signert med PEAB K Nordang på hovedentreprisa for grunn, betong og VVS. Ein ligg litt bak framdriftsplan noko som gjer at midlar vert ført over til neste år. Byggestart desember 2023.

- **Felles reinseanlegg**

Sprik mellom budsjett og rekneskap heng saman med at fullt pådrag på prosjekteringstimar vart sett i gang noko seinare enn tenkt, men det er no i full drift. Anbod er ute og det er planlagt byggestart mai 2024.

- **Digiwater**

Forsking og samarbeidsprosjekt er no starta opp i tett samarbeid med NTNU. Prosjektet skal analysere og overvake rå-vasskvaliteten i Brusdalsvatnet og drikkevasskvaliteten. Det skal og utviklast ein digital tvilling av vatnet for behandling og vern av vatnet.

Resultatområdet «Frie inntekter, finans m.m.»

Dette resultatområdet vert nytta til å budsjettere og bokføre inntekter og kostnadar som ikkje naturleg høyrer heime i kommunalområda. Hovudpostane her er overføringar til dei kommunale føretaka, overføringar til Kyrkjeleg Fellesråd, premieavvik på pensjon og andre fellesutgifter. Finanspostar vert også bokført her. For kommentarar knytt til finanspostar vert det synt til tekst tidlegare i årsberetninga.

Samla budsjett for området var 318,9 millionar kroner, medan bokførte kostnadar var 260,8 millionar kroner. Med andre ord hadde kommunen eit mindreforbruk på 58 millionar kroner her. Dette skuldast i all hovudsak at premieavviket vart vesentleg større enn budsjettert. Dette må sjåast i samanheng med at pensjonspremien, som vert bokført i kommunalområda, vart ein del høgare enn budsjettert. Samla pensjonskostnad vart om lag som budsjettert. Dessutan er resultatområdet belasta med ein eingongskostnad på knytt til endring av bokføringsprinsipp for påløpt lønn som omtalt tidlegare i årsberetninga.

Etikk

Ålesund kommune er ansvarleg for grunnleggjande tenester for innbyggjarane, forvaltar store ressursar på vegne av fellesskapet og utøver mynde på ei rekkje område. Kommunen er gitt ei tydeleg makt som forvaltar av ei rekkje lovar og forskrifter. Tilsette og folkevalde har eit stort ansvar som forvaltar av fellesskapet sine ressursar, og den einskilde sin oppførsel og handlemåte legg grunnlag for innbyggjarane sin tillit og haldning til kommunen.

Ålesund kommune har som ny kommune etablert og vedtatt ein ny etisk standard for tilsette og folkevalde. Kommunen har òg vedtatt eige verdigrunnlag som er forankra i samfunnsplanen.

Våre verdiar er: *Open, engasjert, modig.*

Som del av arbeidet med å forankre verdiane i organisasjonen vart det utarbeidd følgande verdiplakat. Verdiplakaten er ferdigstilt i 2020 og implementerast i organisasjonen.

Kommunen har ein eigen- og internkontroll, og ein strategi for anskaffingar.

Kommunedirektøren har eige varslingsråd for å kunne handtere varsel om kritikkverdige tilhøve på ein god måte. I 2020 vart kommunen sine rutinar og system for varsling revidert, og dei er òg implementert vidare etter det.

Ålesund kommune var i 2023 og medlem av Transparency international Norge.

Likestilling

Kjønnslikestilling

Kjønnsfordeling tilsette totalt i kommunen:

Det er i Ålesund kommune 76 % kvinner som er tilsatt og 24 % menn.

I alle deler av kommunen er det ei overvekt av kvinner, med unntak av innan dei tekniske yrka der det er ei overvekt av menn med 74 % . Desse tala inkluderar og foretaka i kommuna.

Det er ofte interessant å sjå på i kva grad begge kjønn vert rekruttert inn til leiarstillingar.

I Ålesund kommune var fordelinga i 2023 slik for dei totalt 301 leiarstillinga med personalansvar på ulike nivå. Figuren under visar et begge kjønn er greitt representert, og at fordelinga på avdelingsnivå i større grad visar rekrutteringsgrunnlaget til dei stillingane. Det var noko auke i leiarstillingar som følgje av rekruttering og oppstart av leiarstillingar som skulle til nye Haram kommune.

Fordelinga var slik pr 01.12.2023.

	Menn og kvinner	Kvinner	Menn
Ledere kap. 3.4.1 (kommunalsjefar) (inkludert leiargruppe til nye Haram kommune)	10	6	4
Leiarar kap. 3.4.2 (verksemdleiarar)	82	47	35
Leiarar kap. 3.4.3 (avdelingsleiarar)	209	158	51
Sum	**301**	**211**	**90**

Ålesund kommune utarbeidde i årsskiftet 2022/2023 likestillings og mangfaldspolicy som vart vidare implementert i 2023.

Likestilling og mangfald - Ålesund kommune (alesund.kommune.no)

Statistikk heiltid og deltid

Arbeidet med å redusere deltid og auke heiltid er viktig for kommuna. Det er slik at det er fleire tilsette i deltidsstillingar i dei kvinnedominerte yrka, spesielt for dei yrka der dei fleste har turnusarbeid.

Figuren nedanfor viser tall på menn og kvinner fordelt på ulike stillingsstørrelsar pr ansatt. Tala er pr 01.12 det enkelte år.

Ålesund kommune har målsetting om å auke andel med full stilling, og auke den gjennomsnittlege stillingsstørrelsen.

Det er tidligare vist at det er gjennomsnittleg høgare stillingsprosent i nye Ålesund kommune i forhold til dei 5 tidligare kommunane fra før 2020.

Hovudtrekket dei siste åra er at det er fleire kvinner i heile stillingar, medan andelen i deltid har sunke.

		2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023
Stillingsstørrelse pr. ansatt	**Kjønn**	**Antall ansatte**	**Prosent**	**Antall ansatte**	**Prosent**	**Antall ansatte**	**Prosent**	**Antall ansatte**	**Prosent**
0 - 24,9%	**Kvinner og menn**	**609**	**10,1**	**609**	**10,2**	**572**	**10,0**	**522**	**9,1**
	Kvinner	384	8,3	391	8,5	350	8,0	307	7,1
	Menn	225	16,0	218	15,6	222	16,1	215	15,4
25 - 49,9%	**Kvinner og menn**	**326**	**5,4**	**344**	**5,7**	**334**	**5,8**	**301**	**5,3**
	Kvinner	258	5,6	273	6,0	253	5,8	231	5,3
	Menn	68	4,9	71	5,1	81	5,9	70	5
50 - 74,9%	**Kvinner og menn**	**872**	**14,5**	**875**	**14,6**	**848**	**14,8**	**793**	**13,9**
	Kvinner	752	16,3	735	16,0	727	16,7	684	15,8
	Menn	120	8,6	140	10,0	121	8,8	121	8,8
75 - 99,9%	**Kvinner og menn**	**1027**	**17,1**	**1007**	**16,8**	**952**	**16,6**	**938**	**16,4**
	Kvinner	924	20,0	912	19,9	860	19,8	841	19,4
	Menn	103	7,3	95	6,8	92	6,7	97	6,9
100%	**Kvinner og menn**	**3182**	**52,9**	**3149**	**52,6**	**3023**	**52,8**	**3170**	**55,4**
	Kvinner	2296	49,8	2273	49,6	2161	49,7	2264	52,3
	Menn	886	63,2	876	62,6	862	62,6	906	62,6

Lønsstatistikk, forskjellar mellom kjønn

Nedanforståande oversikt er basert på tal som noverande Ålesund kommune, samt dei 5 tidligare kommunane (for år 2019) har rapportert til KS. Tabellen er utarbeida av KS. Den inneheld gjennomsnittleg forteneste pr. månadsverk og gjennomsnittleg grunnløn pr. månadsverk for kvinner i prosent av menn si løn. Tala er pr. 01.12.dei ulike åra.

	2021	2021	2022	2022	2023	2023
Justert for	**Kvinners månedsfortjeneste i % av menns**	**Kvinners grunnlønn i % av menns**	**Kvinners månedsfortjeneste i % av menns**	**Kvinners grunnlønn i % av menns**	**Kvinners månedsfortjeneste i % av menns**	**Kvinners grunnlønn i % av menns**
Ujustert	95,4	96,1	95,6	96,1	95,1	95,7
Alder	95,4	96,1	95,6	96,1	95,1	95,7
Stillingsgruppe	97,8	99,7	97,9	99,6	97,4	99,2
2Stillingskode	102,8	99,4	105,9	99,4	101,7	98,9
Utdanning	95	97,2	95,7	97,8	95,1	97,2

Tala gir uttrykk for kva kvinner si løn som del av menn si løn ville vore dersom kvinner og menn hadde same årsverkfordeling innanfor kvar av variablane det er justert for. Tala justert for stillingsgruppe eller stillingskode bør brukast som mål på kjønnsforskjellen i løn, sida tala i stor grad held utanfor den delen av lønnsforskjellen som skuldast ulike yrkesval.

Tala visar at grunnløn for menn og kvinner, når ein tek omsyn til stillingskode og stillingsgruppe, er tilnærma lik.

Dette var og tema i lønnspolitiske drøftingsmøter mellom arbeidstakarorganisasjonane og arbeidsgivar i Ålesund kommune i 2023.

Med utgangspunkt i statistisk grunnlag vart det ikkje avtalt nokon spesielle lønnsmessigetiltak med utgangspunkt i kjønn i 2023.

Personal og organisasjon

Organisering

Organisering i 2023

Den nye organiseringa frå 01.03.2022 hadde som hensikt å både redusere talet på leiarstillingar og administrative stillingar, samt å gjere det enklare å styre organisasjonen. Denne prosessen innebar og ein reduksjon av stillingar knytt til stab og støttefunksjonar.

Prinsippa knytt til inndeling i verksemder og avdelingar er vidareført frå tidligare organisering.

Prinsipp for organisering og leiarstruktur

I det følgande vil prinsipp rundt organisasjonsplanen for Ålesund kommune bli presentert.

Nokre av prinsippa følger av organisasjonsplan 2020, som vart utarbeidd i samband med kommunesamanslåinga. Dei fleste prinsippa er utarbeidd i 2021 i samband med omorganisering og endring av overordna administrativ modell.

- Leiarar i Ålesund kommune har ansvar, utover eiga organisatorisk eining, til å bidra til heilskapen i kommunen, og til tverrfagleg samarbeid og samhandling. Vi må legge til rette for samskaping og medverknad for å sikre eigarskap og læring på tvers av faglege og administrative strukturar, og ulike arenaer/møteplassar for samhandling skal etablerast.
- Organisasjonen skal ha ein oversiktleg struktur, og det skal vere lett å orientere seg for både tilsette og innbyggarar. Ansvar og mynde skal delegerast ut i organisasjonen til leiarar nær brukarane. For å skape likeverdige tenester for innbyggarar og brukarar, skal ein kunne skilje kommunen sine roller knytt til utøving av mynde, forvaltning og tenesteyting i kommunalområder der det er behov for dette.
- Det politiske delegeringsreglementet tydeleggjer det mynde som blir delegert frå kommunestyre til kommunedirektør. Det administrative delegeringsreglementet angjev ansvar og mynde i leiarstillingar under kommunedirektør. Utøving av delegert mynde skal skje i tråd med budsjett, politiske vedtak, lovar og reglar. Mynde kan trekkast tilbake av den som har delegert mynde i saker som har prinsipiell betyding eller omsyn til felles praksis for heile kommunen.
- Ved inndeling i kommunalområder, verksemder og avdelingar skal det takast omsyn til leiar- og styringsspenn.
- Leiarstillingar blir som hovudregel nytta for stillingar der ein i arbeidsgivar sin stad leiar, organiserer og fordeler arbeidet. Ein leiar rapporterer til næraste overordna leiar, og overordna leiar har instruksjonsmynde overfor underordna leiarar innafor ramma av arbeidsgivar sin styringsrett.
- Kommunedirektøren si leiargruppe skal ha ein funksjonell storleik, slik at ein kan arbeide strategisk og målretta. Kommunedirektøren kan hente inn relevant kompetanse i leiargruppa ved behov.
- Kommunalsjef skal ha eit leiarteam. Teamet skal sikre heilskapleg strategisk leiing av områda, raske avgjerder basert på gode vurderingar, endringskraft og retning. Kommunalsjef skal sikre at leiarteamet har den samla kompetansen og kapasiteten som kommunalsjef treng tett på, for å sikre leiing, styring og utvikling av kommunalområdet, og kan bestå av ulike funksjonar. Det leggast til grunn at kommunen skal ha to styringsnivå.

Kompetanse og rekruttering

Kommunen sin organisasjon er samansett av stillingar med ulike krav til utdanning og kompetanse.

Stillingar med ulike krav til utdanning fordeler seg prosentvis slik som figuren nedanfor viser.

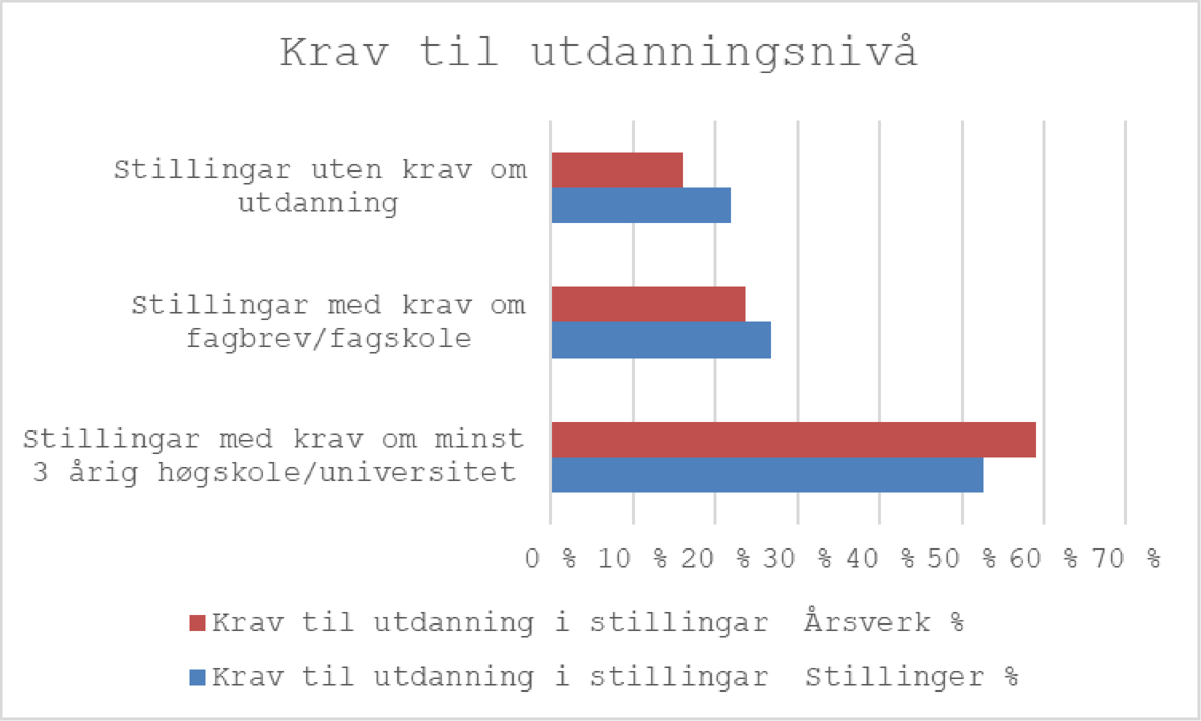

Stillingslysingar og søknader

I 2023 var det 733 stillingslysingar. Dette inkluderte stillingar som vart rekruttert inn mot Haram kommune 2024. 2022 var det 680 eksterne stillingslysingar mot 591 i 2021. Ei utlysing kan innehalde fleire stillingar, og publiserte stillingar var i 2023 var 1538, med tilsvarande tall i 2021 var 1386. Dette inkluderer alle former for eksterne stillingslysingar. I Ålesund kommune vart det i 2020 gjennomført 515 stillingslysingar, som igjen dekte ca. 1150 stillingar.

Det var totalt 8919 søknader på stillingar i 2020, medan det var 7082 søkarar i 2021. I 2022 var talet på søkarar 6104, noko som var betydeleg færre enn tidligare år. I 2023 var det 7060 søknader på stillingar.

I 2022 og 2023 har det vore fleire stillingslysingar, men med færre søknader enn dei 2 åra før.

Det har vore størst utfordringar knytt til rekruttering av sjukepleiarar og andre helse faglige utdanningsgrupper, tekniske utdanningsgrupper og til dels og pedagogar i barnehagar. Det er likt med tidligare år.

Bemanning og årsverk

Prosjektorganisering av arbeid med kommunedeling

Ved oppstart av kommunedelingsarbeidet i 2022, vart det etablert ei eiga styringsgruppe som vart leia av kommunedirektør. I tillegg til prosjektleier for etablering av Haram 2024 og Ålesund 2024, var og prosjektleiar for ulike stabsmessige funksjonar i kommunedelinga med i denne styringsgruppa.

Arbeidet med kommunedelinga fekk og betydning i form av fleire midlertidige tilsette for å handtere arbeid med kommunedelinga. Ved utgang av året var det derfor fleire tilsette i 2023 enn året før i mange deler av kommunen. Ved utgangen av 2023 var det i kommunen (ekskludert føretaka) 4307 årsverk fordelt på 5184 tilsette.

Eitt år tidligare, ved utgangen av 2022 var det 4280 årsverk fordelt på 5252 tilsette.

Det var fram til 2022 ein tydeleg nedgang i talet på både tilsette og årsverk samanlikna med 2020 og 2021. I 2023 var det ein fortsatt nedgang i talet på stillingar, medan talet på årsverk var litt høgare. Arbeid med kommunedeling var ein viktig grunn til at talet på årsverk var høgare i 2023 enn i 2022.

Desse årsverka er fordelt på følgjande kommunalområder:

Organisasjonseining	Antal Årsverk 2022	Antal tilsette 2022	Antal Årsverk 2023	Antal tilsette 2023
Organisasjon	177	187	187	197
Helse	1941	2616	1953	2556
Oppvekst	1847	2085	1827	2042
Samfunn	307	356	321	370
Kommunedirektør **	8	8	19	19
SUM	4280	5252	4307	5184

* Tala inkluderer frikjøpte tillitsvalde, ansatte i svangerskapspermisjon og dei som var tilsett for å tre inn i leiarstillingar i Haram 2024. Desse var ikkje med ved tilsvarande rapportering året før.

HMS

Ålesund kommune har eige arbeidsmiljøutval. I kvar verksemd er det i tillegg eige HSU (HMS og samarbeidsutval) som skal vere eit HMS og samarbeidsforum internt i verksemda. Dei fleste av verksemdene har berre eit verneområde, men nokre er fordelt på fleire arbeidsplassar og har fleire verneområde. Total er det ca. 140 verneområde i kommuna. Som følge av kommunedelinga var det ein del HMS aktivitetar som ikkje var mogleg å følge opp i 2023.

Arbeidsmiljøutvalet setter kvart år mål for HMS-arbeidet gjennom rullerande "HMS og IA-mål" . For 2023 var dei overordna måla:

Overordna mål for HMS-arbeidet i Ålesund kommune for 2023

Ålesund kommune skal:

- *bidra til berekraftig utvikling i samband med FNs berekraftsmål.*

- skal ha eit arbeidsmiljø som gir grunnlag for ein helsefremmande og meiningsfylt arbeidssituasjon og som gir sikkerheit mot fysiske og psykiske skadeverknader (jf. AML).
- nytte Compilo til dokumentering av HMS-arbeidet i samsvar med krav i Internkontrollforskrifta.
- skape eit arbeidsliv med plass til alle gjennom å førebygge sjukefråvær og fråfall og slik auke sysselsettinga, jf. gjeldande IA-avtale.

Det vert og lag ein eigen plan for oppfølging av denne, og resultat, her-under status for sykefraværsarbeidet, vart rapportert undervegs i arbeidsmiljøutvalet.

Ei viktig operativ målsetting var å få redusert sjukefråveret. For å få det til har det mellom anna, på overordna nivå, vore gjennomført og tilrettelagt for leiaropplæring IA og sjukefråversarbeid og samarbeidsprosjekt med NAV i nokre verksemder med høgt fråver. Dette kjem i tillegg til ordinært arbeid med HMS og sjukefråvær i samsvar med kommunen sitt HMS system.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,43 %	7,51 %	9,94 %
Årlig sykefravær 2021	2,15 %	8,72 %	10,87 %
Årlig sykefravær 2022	2,42 %	7,96 %	10,38 %
Årlig sykefravær 2023	1,97 %	7,93 %	9,89 %

Sykefravær per tjenesteområde

	Fravær 2023			Fravær 2022		
Tjenesteområde	Korttid i %	Langtid i %	Samlet fravær i %	Korttid %	Langtid i %	Samlet fravær %
Organisasjon	1,25 %	5,54 %	6,79 %	1,54 %	7,29 %	8,83 %
Helse	2,08 %	9,01 %	11,08 %	2,43 %	8,65 %	11,07 %
Oppvekst	1,96 %	7,44 %	9,40 %	2,53 %	7,64 %	10,17 %
Samfunn	1,83 %	5,40 %	7,24 %	2,18 %	5,60 %	7,78 %
Kommuneleiing	0,18 %	4,86 %	5,03 %	0,62 %	12,65 %	13,27 %
Sum tjenesteområder	1,97 %	7,93 %	9,89 %	2,42 %	7,96 %	10,38 %

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Organisasjon	2,02 %	1,57 %	0,92 %	1,17 %	0,95 %	1,18 %	0,16 %	1,05 %	1,49 %	1,78 %	1,63 %	1,02 %
Langtid	Organisasjon	8,52 %	6,15 %	6,82 %	6,04 %	5,51 %	6,42 %	5,68 %	4,02 %	3,81 %	3,69 %	4,78 %	5,35 %
Samlet	**Organisasjon**	**10,54 %**	**7,72 %**	**7,74 %**	**7,21 %**	**6,46 %**	**7,60 %**	**5,83 %**	**5,07 %**	**5,30 %**	**5,47 %**	**6,41 %**	**6,37 %**
Korttid	Helse	2,84 %	2,28 %	2,35 %	1,89 %	1,98 %	1,68 %	1,14 %	1,79 %	2,05 %	2,12 %	2,54 %	2,39 %
Langtid	Helse	9,80 %	9,51 %	9,67 %	9,42 %	9,83 %	9,31 %	6,80 %	6,41 %	8,72 %	9,37 %	10,05 %	10,09 %
Samlet	**Helse**	**12,63 %**	**11,80 %**	**12,03 %**	**11,31 %**	**11,81 %**	**11,00 %**	**7,94 %**	**8,20 %**	**10,77 %**	**11,49 %**	**12,59 %**	**12,47 %**
Korttid	Oppvekst	2,97 %	2,22 %	2,52 %	1,54 %	1,81 %	1,32 %	0,54 %	1,32 %	2,30 %	1,99 %	2,85 %	1,92 %
Langtid	Oppvekst	8,52 %	8,29 %	8,24 %	7,69 %	8,14 %	6,83 %	4,40 %	4,88 %	6,45 %	7,76 %	9,53 %	8,80 %

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Samlet	**Oppvekst**	**11,49 %**	**10,51 %**	**10,76 %**	**9,23 %**	**9,95 %**	**8,15 %**	**4,94 %**	**6,20 %**	**8,75 %**	**9,74 %**	**12,38 %**	**10,72 %**
Korttid	Samfunn	2,56 %	2,06 %	2,08 %	1,20 %	1,55 %	1,66 %	0,44 %	1,68 %	1,91 %	1,81 %	3,04 %	1,77 %
Langtid	Samfunn	6,71 %	7,12 %	8,36 %	6,83 %	6,49 %	4,83 %	4,35 %	4,40 %	4,67 %	3,83 %	4,12 %	3,48 %
Samlet	**Samfunn**	**9,26 %**	**9,18 %**	**10,44 %**	**8,03 %**	**8,03 %**	**6,49 %**	**4,79 %**	**6,08 %**	**6,58 %**	**5,65 %**	**7,16 %**	**5,25 %**
Korttid	Kommuneleiing	0 %	0 %	0 %	0 %	1,97 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0,63 %	0 %
Langtid	Kommuneleiing	7,50 %	6,12 %	4,78 %	3,75 %	2,24 %	0 %	0 %	4,47 %	7,14 %	7,14 %	6,96 %	5,62 %
Samlet	**Kommuneleiing**	**7,50 %**	**6,12 %**	**4,78 %**	**3,75 %**	**4,21 %**	**0 %**	**0 %**	**4,47 %**	**7,14 %**	**7,14 %**	**7,59 %**	**5,62 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,83 %	2,20 %	2,34 %	1,65 %	1,83 %	1,51 %	0,81 %	1,55 %	2,12 %	2,02 %	2,66 %	2,07 %
Langtid	Sum sykefravær	8,97 %	8,67 %	8,83 %	8,34 %	8,66 %	7,81 %	5,62 %	5,53 %	7,23 %	8,02 %	9,15 %	8,83 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**11,80 %**	**10,87 %**	**11,17 %**	**9,99 %**	**10,49 %**	**9,32 %**	**6,43 %**	**7,08 %**	**9,35 %**	**10,04 %**	**11,82 %**	**10,90 %**

Oppfølging av klima

Oppfølging av klimabudsjettet

Kommunedelinga og ringverknadar av det har prega klimaarbeidet til kommunen det siste året, på lik linje med andre område. Mangelen på kapasitet gjorde at ein i 2023 måtte nedprioritere det å rapportere på klimatiltaka. Den økonomiske situasjonen gjorde også at ein ikkje kunne legge opp til ei nemneverdig opptrapping av klimainnsatsen i 2024.

Når det er sagt, har likevel mykje vorte gjort i organisasjonen og elles i kommunen. Blant anna:

- I det toårige prosjektet «Matredding gjennom matglede» vart matsvinnet redusert med heile 37 prosent, fordelt på fire omsorgssenter og eitt bukollektiv.
- Moa bibliotek arrangerte "Lyrikk med klimablikk" i samarbeid med Naturvernforbundet, Besteforeldrenes klimaaksjon og Natur og Ungdom. Det var 80 deltakarar, og det er planar om eit tilsvarande arrangement i september 2024.
- 22 verksemder og einingar vart sertifiserte som Miljøfyrtårn, inkludert ÅKE og to kommunale barnehagar.
- Både Fylkeskommunen, kommunen, ÅKE, hamnevesenet (ÅRH), renovasjonsselskapet Attvin (tidlegare Årim og Bingsa) og Kople AS har arbeidet med diverse klimatiltak i klimabudsjett for 2023, innan transport, bygg og offentlege innkjøp m.m.

Ålesund kommune har mål i Grøn strategi om å kutte klimagassutslepp og forvalte naturen slik at naturlege karbonlager i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt. Likevel er vi langt frå å nå klimamåla våre.

Ålesund er blant dei kommunane som scorar dårlegast når det gjeld å kutte utslepp og redusere nedbygging av natur som myr og skog, ifølgje rangeringar publisert i 2023 av Sabima, Kommunal Rapport og Framtiden i våre hender. Det er vanskeleg å gi eit fullkomme bilde av korleis kommunane arbeider. Slike rangeringar gir oss likevel mykje nyttig informasjon om korleis kommunen kan forbetre seg. Dei gjev også ei påminning om at det er viktig å jobbe mot klima- og miljømåla som kommunen har sett seg.

Klimastatistikk

Miljødirektoratet publiserer kvart år statistikk over utslepp av klimagassar i alle norske kommunar. Statistikken blir publisert eitt år i etterkant, og dei siste utsleppstala er frå 2022.

Grafane i figur 1-3 viser utviklinga i utsleppa sidan 2009. 2009 er referanseåret vi brukar for å sjå korleis vi ligg an til å nå målet om å redusere utsleppa med 60 prosent. Desse tala gjeld berre for *direkte utslepp* innafor Ålesund kommune si geografiske grense. Utsleppstala er justert etter kommunedelinga med Haram kommune, og er derfor generelt lågare enn det som vart lagt fram i klimabudsjettet for 2023 og 2024.

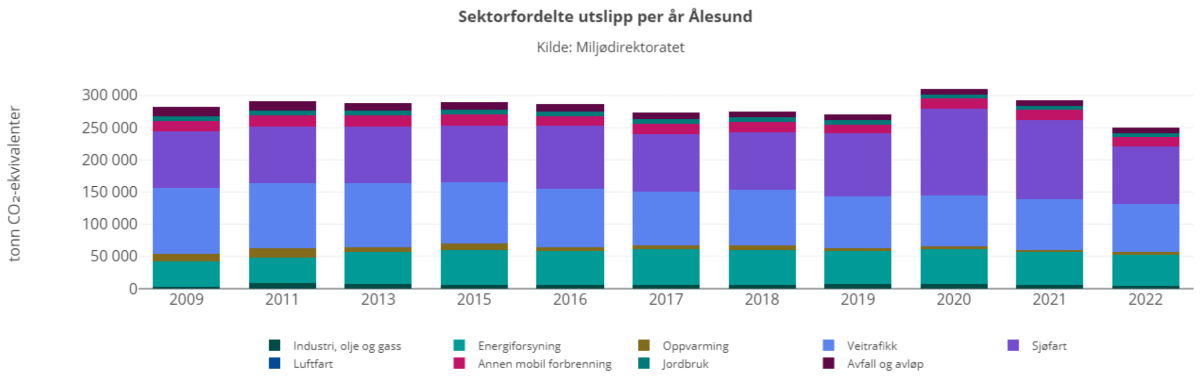

Figur 1: Sektorfordelte, direkte utslepp per år i Ålesund mellom 2009-2022. Tidlegare publiserte SSB berre statistikk kvart andre år, som forklarar kvifor vi ikkje har tal for 2010, 2012 og 2014. Tala er justert etter kommunedeling med Haram kommune, som vert sett i kraft frå 01.01.2024. Vi har vorte tilsendt ein korrigert versjon frå Miljødirektoratet, og tala innan Energiforsyning er derfor ikkje identiske med dei som ligg ute på Miljødirektoratet sine nettsider per 15.03.2024. Kjelde: Miljødirektoratet.

Sektorane *Sjøfart* (35%), *Vegtrafikk* (30%) og *Energiforsyning* (20%) gav dei største direkte utsleppa i 2022, slik som tidlegare. Det meste av utsleppa frå energiforsyning kjem frå forbrenningsanlegget på Grautneset.

Dei totale utsleppa har hatt ein nedgang på 13 prosent sidan 2009 ifølgje dataene vi har no. Nedgangen skyldast i hovudsak endringar i sektorane *Oppvarming*, *Avfall og avløp* og *Vegtrafikk*. Dette er med på å vege opp for ei auke innan til dømes *Industri, olje og gass* og *Energiforsyning*, som er dei to sektorane med mest auke sidan 2009.

I stolpediagrammet over ser ein tydeleg at det var ein stor reduksjon i utsleppa mellom 2020-2022. Dette skyldast i hovudsak ein nedgang innan sektoren *Sjøfart*. Dette kan tyde på at ein i 2022 hadde kome tilbake til ein normaltilstand etter koronapandemien, då cruiseskip låg til kai i Ålesund.

Sjøfart har i følgje desse tala hatt ei auke på omtrent 1 prosent sidan 2009, men vi veit at statistikken til Miljødirektoratet ikkje tar med at fleire skip som ligg til kai i Ålesund i dag er tilkopla landstraum. Vi kan derfor rekne med at dei reelle utsleppa dermed er lågare frå denne sektoren, og skal sjå nærare på tala i samarbeid med Miljødirektoratet og ÅRH. Temaet vil verte omtala nærare i kunnskapsgrunnlaget til ny planstrategi for 2024-2027.

Effekt av klimatiltaka

Klimabudsjettet for 2023 viste at der er eit stort gap mellom effekten av tiltaka og målet til kommunen om å redusere dei *direkte* utsleppa med 60 prosent innan 2030. Når ein samanliknar budsjetta for 2023 og 2024, ser ein at gapet framleis er stort i 2024, men at det har blitt noko redusert. Vi har framleis ein lang veg å gå for å nå målet vårt, men denne utviklinga kan tyde på at ting går i rett retning.

Den auka effekten av klimatiltaka skyldast delvis at det i budsjettet for 2024 vart lagt til nokre nye tiltak, som er i regi av Attvin. Det skyldast også at nokre tiltak no er berekna å ha større effekt enn ein først såg føre seg. Dette gjeld særleg for dei fossilfrie anleggsmaskinane til ÅKE i prosjektet Brisingstubben, og Fylkeskommunen si hybridelektrifisering av sambandet Magerholm – Sykkylven.

Det vart for 2024 også lagt til nokre tiltak som vil redusere dei *indirekte* utsleppa, blant anna innan gjenbruk av bygningsmateriale hos Attvin, og kommunen sitt arbeid med energisparing gjennom samarbeidet med Entelios og i EU-prosjektet COLLECTiEF (sjå del om oppfølging av klimabudsjettet, under energileiing).

Status i 2024-budsjettet for forventa måloppnåing i å redusere direkte utslepp:

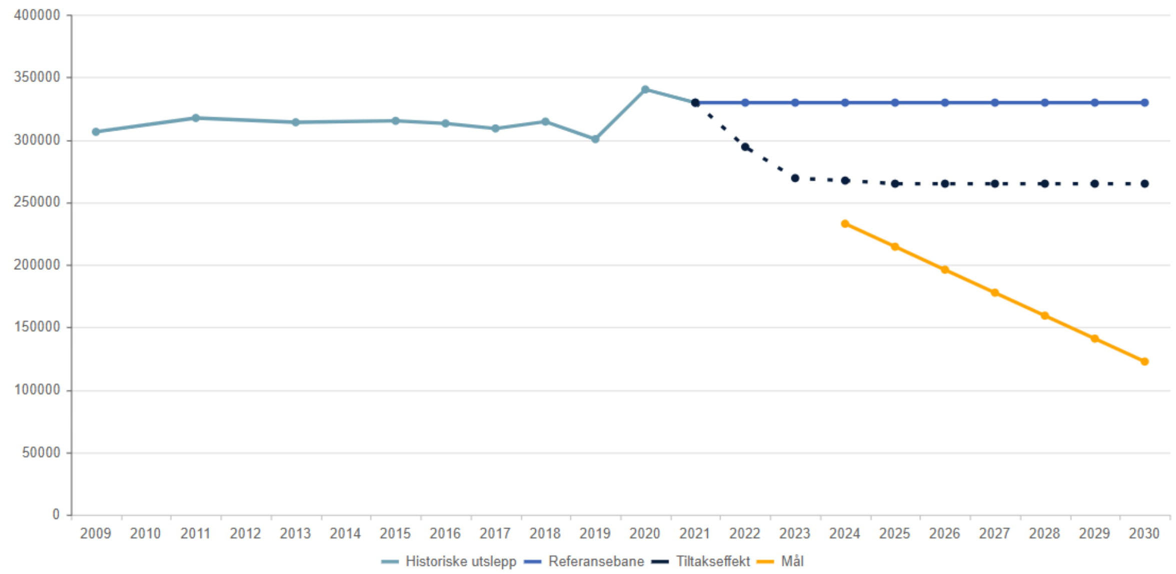

Figur 2: Utslepp av klimagassar i tonn CO2-ekvivalentar, slik det såg ut i klimabudsjettet for 2024. Du ser kommunen sitt mål langs den gule linja, og berekna effekt av klimatiltaka langs den svarte, stipla linja.

Straumforbruk og flyreiser

Straumforbruk og flyreiser er noko som pleier å verte presentert i samband med klimabudsjettet for å synleggjere område der kommuneorganisasjonen kan redusere sine *indirekte* utslepp. Når ein utarbeider klimabudsjettet har ein framleis ikkje fått tala for heile fjoråret. No kan vi sjå på tala for heile 2023.

Straumforbruk

Å redusere energibruken er det viktigaste klima- og miljøtiltaket kommunen kan gjere på energifeltet.

Grafen under viser straumforbruket i bygga til Ålesund kommune, ÅKE KF og Ålesund brannvesen KF mellom 2020-2023. Det har vore ei auke sidan 2020, då det var mykje koronarestriksjonar og heimekontor. Straumbruken var noko lågare i 2023 enn året før, men ikkje vesentleg.

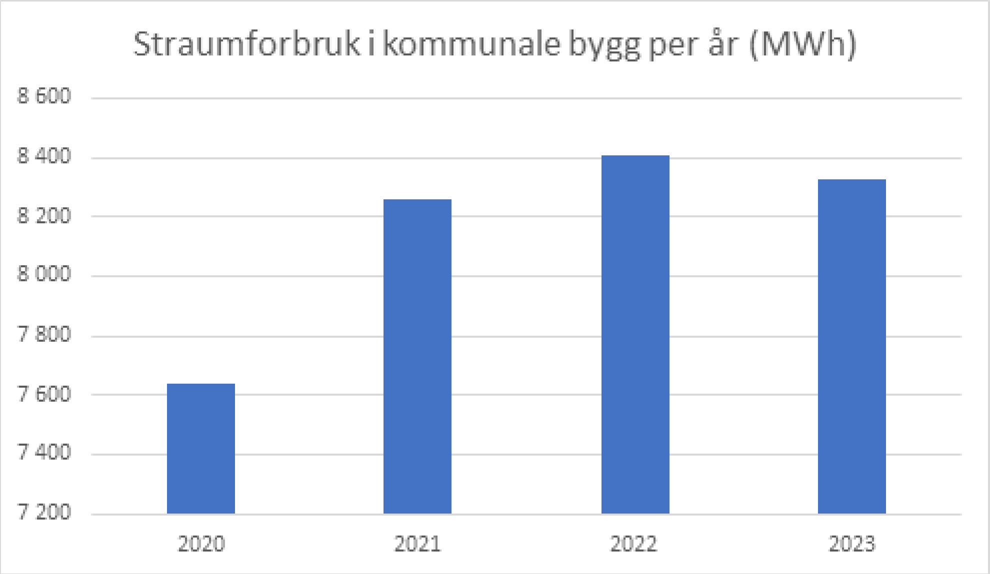

Figur 3: Totalt straumforbruk i kommunale bygg i Ålesund per år. Dette gjeld både Ålesund kommune, Ålesund kommunale eigedom KF og Ålesund brannvesen KF. OBS – tal på straumbruk i tidlegare klimabudsjett har til no vist tal frå heile porteføljа, og kan ikkje samanliknast med desse. Kjelde: Entelios.

Vi manglar i dag tal på kor stort klimaavtrykket er frå straumbruken til heile kommuneorganisasjonen. Det finst nasjonale tal for å berekne utslepp på ein enkel måte, som vert brukt av straumleverandørar, men som i følg NVE er for generelle til å berekne eige klimaavtrykk og kan gje misvisande resultat (Sjå for eksempel NVE sine nettsider om varedeklarasjon).

Flyreiser

Diagrammet under viser at tilsette i kommunen og ÅKE har flydd meir i 2022-2023 enn dei to åra før. Aukinga kjem i stor grad at det var reiserestriksjonar i samband med covid-19-pandemien i 2020-2021.

På grunn av prognosar om eit stort meirforbruk i 2023, måtte kommunen blant anna redusere bruk av kurs og reiser til eit minimum ut året. Dei indirekte utsleppa frå flyreiser vart derfor sannsynlegvis lågare i 2023 enn kva dei ville blitt utan denne justeringa. Likevel ser vi at det var ei 16 prosent auke i kjøp av flybillettar mellom 2022-2023, som viser igjen i utsleppstala.

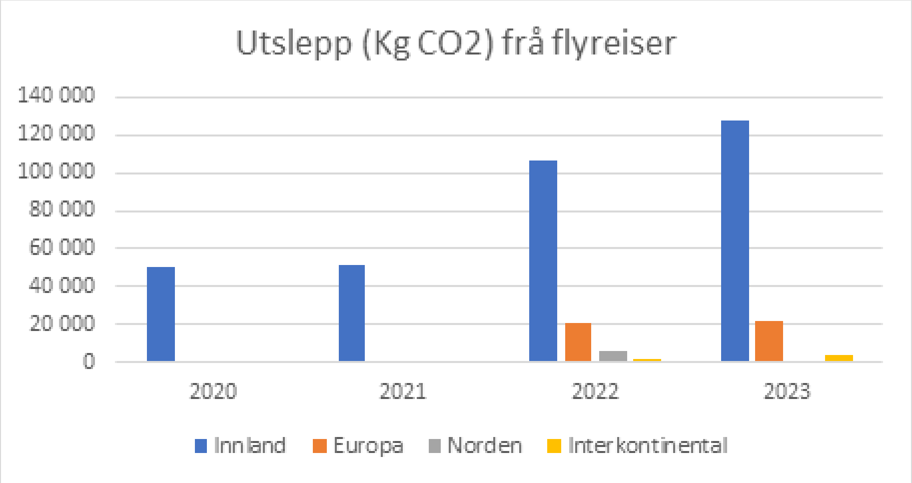

Figur 4: CO2-utslepp frå Ålesund kommune og ÅKE sine tenestereiser med fly per år, i ulike område. Kjelde: Berg Hansen.

I 2023 var det til saman 1 291 flyreiser i kommuneorganisaskjonen og ÅKE. Dei aller fleste flyreisene er innanlands (1 144), og gjer derfor mest utslepp til saman, til tross for at dei internkontinentale reisene (3) gjer mykje høgare utslepp per billett. Eit effektivt klimatiltak vil derfor vere å redusere tal flyreiser, særleg innlands, og vurdere strengare når der er naudsynt å reise med fly.

Oppfølging av klimabudsjettet for 2023

I tillegg til målet om å redusere dei direkte utsleppa med 60 prosent innan 2030, har kommunen eit mål om å verte ein nullutsleppsamfunn innan 2050. I årsmeldinga for 2022 var det føreslått å justere klimamålet til kommunen noko i det komande klimabudsjettet. Dette fordi det er avgrensa kor mykje tiltaka til kommunen vil påverke utsleppa frå til dømes skipstrafikken. Klimamåla vart ikkje justert i 2023, og måla i Grøn strategi er framleis gjeldande. Dette er eit tema som det er naturleg å omtale nærare i kunnskapsgrunnlaget til planstrategi for 2024-2027.

I klimabudsjettet for 2023 vart det sagt at ein burde jobbe vidare med områda *bygg*, fossilfri byggeplass, *energileiing*, *avfallsforbrenning*, *miljøleiing*, *sjøfart*, *vegtrafikk* og *tiltak innan sirkulær økonomi, gjenvinning og gjenbruk*. Nedanfor står det litt om status for desse temaene.

Bygg og Fossilfri byggeplass:

- ÅKE og Attvin har jobba med dette arbeidet gjennom uttesting av fossilfrie anleggsmaskinar, gjenbruk av material og arbeid med ulike sertifiseringsordningar. Sjå beskriving av status på klima-oppdrag som er merka med «Bygg -..» i oversikta nedanfor.

Energileiing:

- Kommunen er med som fullverdig partner i prosjektet COLLECTiEF, med ÅKE som kommunen sin prosjektleiar. Dette er eit prosjekt gjennom EU-kommisjonen sitt system Horisont 2020, med mål å redusere belastinga på det europeiske straumnettet, gjennom bruk av kollektiv intelligens. Einingar som er med i dette prosjektet, og som framleis ligg i Ålesund kommune, er Spjelkavik ungdomsskole, Moa helsehus, Hatlane omsorgssenter, Flisnes skole og Ellingsøy idrettshall. Tiltaket er med i klimabudsjettet for 2024.
- Kommunen har eit energisamarbeid gjennom straumleverandøren ENTELIOS. I innkjøpsavtalen ligg det ein opsjon om Energiovervåking og rådgjeving. Entro overvaker forbruk på bygga og

melder frå ved unormalt forbruk. Ålesund skal nytte seg av denne opsjonen og vil bruke dei aktivt i sitt arbeid med å redusere forbruk. Tiltaket er med i klimabudsjettet for 2024.

- Avdeling Rådhusdrift la planar om å gjere ulike tiltak i løpet av 2024:

1. Bytte ut all belysning i høgblokka i Ålesund Rådhus med LED-lys og ny styring av belysning. Dette tiltaket er no påbegynt, og vil pågå over fleire år. Prosjekteigar er Ålesund kommunes administrasjonsbygg AS.
2. Oppgradering av ventilasjonsanlegg for kantine, bystyresal (kommunestyresal) og foredragssal (bibliotekssal). Dette tiltaket er no utsett til 2028, men delar av det kan verte starta i 2025 viss det vert ombyggingar i lågblokka det komande året.

Avfallsforbrenning – utsortering av plast:

- Attvin har planar i 2024 om å undersøkje nærare korleis ein kan sortere ut meir plast frå avfallssorteringa, men det er ikkje avklart endå kven som skal vere involvert i arbeidet.
- Attvin jobbar elles med betre avfallssortering på fleire ulike måtar: I 2023 vart dei med i referansegruppa til eit NTNU-prosjekt som jobbar med å gjere fiberkassar moglege å materialgjenvinne. Frå tidlegare jobbar dei også med eit anna NTNU-prosjekt om fiskeemballasje, dei driv med gjenvinning av diverse næringsavfall, og i 2020-21 starta dei arbeidet med å innføre kjeldesortering på hyttepunkta.

Miljøleiing:

- I 2023 fekk 22 private verksemder og kommunale einingar sitt første Miljøfyrtårn-sertifikat, inkludert ÅKE og to kommunale barnehagar. Det vart arrangert to diplomseremoniar på Framtidslaben, i mars og september.
- Det vart tilsett ny rådgjevar i teamet til kommunalområde Samfunn, som er miljøfyrtårnkoordinator og har berekraft som eit av sine hovudansvarsområde.

Sjøfart:

- Det er som sagt usikkert kor høge utsleppstal som er knytt til skipstrafikken i dag, og ein vil omtale dette temaet nærare i kunnskapsgrunnlaget til ny planstrategi.
- I klimabudsjettet for 2024 presiserte ein at arbeidet med sjøfart må sjåast i samanheng med reiselivsforvaltninga. I 2023 vart det arbeida vidare med å få gjennomført ei moglegheitsstudie om reiselivet, som kan verte ein viktig del av arbeidet med ein framtidig besøksstrategi.

Vegtrafikk:

- Det har vorte tilsett ein ny rådgjevar på kommunalområde Samfunn, verksemd Miljø og samferdsel, som skal drive fram arbeidet med sentrumsplanlegginga.
- Arbeidet med den interkommunale planen PAKT har potensial for å verte endå viktigare i dette arbeidet, men er noko av det som har vorte satt på vent.
- Det vart søkt om prosjektskjønn-midlar til prosjektet om berekraftig mobilitet, men ein fekk avslag. Det vart søkt om Klimasats-midlar til same prosjekt i februar 2024. Tiltaket er med i klimabudsjett for 2024.

Tiltak innan sirkulær økonomi, gjenvinning og gjenbruk:

- I det toårige prosjektet «Matredding gjennom matglede» vart matsvinnet redusert med heile 37 prosent fordelt på fire omsorgssenter og eitt bukollektiv. Prosjektet vart avslutta i desember

2023, og i februar 2024 søkte sentralkjøkkenet om meir Klimasats-midlar, i håp om å helde fram med det gode arbeidet.

- IT-avdelinga på Rådhuset jobbar med klimabevisst datalagring, grøne IKT-anskaffingar og livssyklushandtering av IT-utstyr. Tiltaka står i klimabudsjett for 2024.
- Det gjenstår framleis å etablere eit godt system for gjenbruk av kontormøblar m.m.

Status klimaoppdrag

Klima

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Bygg - Fossilfri byggeplass	Fossilfrie byggeplassar. Prosjekt som er på gang: 1. Fossilfri byggeplass Brisingstubben (ÅKE) 2. Antar at maskinene som brukast på Brisingstubben, minst blir brukt i tilsvarande omfang kvart år.	Ferdig	ÅKE - Det blei brukt elektriske gravemaskinar i prosjektet Brisingstubben, ny barne- og avlastningsbustader. Byggeplassen var ikkje heilt fossilfri. Byggefasen var ferdig i 2023.

Direkte utslipp

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Sjøfart - Utsleppsfri hamn	ÅRH jobbar kontinuerleg med løsningar for utslippsfri hamn. Prosjekt som er i gang eller fullført er: 1. Etablering av landstraum for cruiseskip på Sørsida. 2. Eksisterande landstraum på Flatholmen/Sørsida/Skutvika.	I arbeid - Iht. plan	ÅRH jobbar kontinuerleg med løysingar for ei utsleppsfri hamn. Per no er det etablert landstraum på Flatholmen/Sørsida/Skutvika, og det har vore jobba med etablering av landstraum for cruiseskip på Sørsida.
Vegtrafikk - Fossilfri avfallsinnsamling	Årim skal fase ut fossil diesel i renovasjonsbilene innan 2030. Det er i første omgang bilar som køyrer i Ålesund som skiftast ut, slik at heile klimaeffekten av dei nye bilane som ligg i økonomiplanen dei neste åra reknast i Ålesund kommune.		Attvin (Årim/Bingsa) -
Vegtrafikk - Tilgang til fornybare drivstoff, ladestasjonar	1. Etablere ladepunkt for bebuarar med gateparkering i Ålesund sentrum. 2. Etablere ladepunkt for tunge kjøretøy i Ålesund sentrum, klimasats-søknad.	I arbeid - Iht. plan	ÅRH jobbar med å etablere ladepunkt for tunge køyretøy i Ålesund sentrum.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Vegtrafikk - Tilgang til fornybare drivstoff, ladestasjonar	1. Etablere ladepunkt for bebuarar med gateparkering i Ålesund sentrum. 2. Etablere ladepunkt for tunge kjøretøy i Ålesund sentrum, klimasats-søknad.	I arbeid - Iht. plan	Kople jobbar med å etablere ladepunkt for bebuarar med gateparkering i Ålesund sentrum. Det har vore usikkerheit rundt når Volsberga og Utstillingsplassen kan vere klare.
Vegtrafikk/Innkjøp - Klimakrav til transporttenester og varelevering	Dette står i innkjøpstrategien: *Det skal stillast krav om at køyretøy som blir brukt i avtalane til kommunen skal ha låg klimapåverknad, helst nullutsleppsteknologi.* Ein gjennomgang av alle innkjøpsavtalar det siste året viser at om lag alle avtalar der transport inngår har utsleppskrav. I dette budsjettet har det ikkje vore mogleg å rekne på forventa klimaeffekt av desse krava, sjølv om krava klart bidrar til utsleppsreduksjon. Som eit døme har vi rekna ut klimaeffekten av ein nyleg inngått avtale: • Utsleppsfri transport til dagtilbud: Avtalen gjeld frå november 2020 og omfattar utsleppsfri minibusstransport til ulike dagtilbod (seniorgruppe, dagaktivisering osv). Den vil køyre omlag 80 km kvar dag. Klimaeffekten er rekna til omlag 3 tonn CO2 kvart år i tre år framover. Tilsvarande avtale for vedtaksskyss for skuleborn skal inngåast i 2021. Her er det relevant å krevje utsleppsfri transport. Denne avtalen er større og klimaeffekten er truleg dobbelt så stor som over. I avtalar der det er egna, er det stilt krav om utsleppsfri/fossilfri og samordna levering av varer og tenester. I avtalar med større køyretøy er det stilt krav om minimum euro 6, nullutslepp eller biogass ved utskifting av maskiner/køyretøy, samt forbod mot tomgangskøyring.	I arbeid - Iht. plan	Det skal i tråd med innkjøpsstrategien stillast krav om at køyretøy som blir brukt i avtalane til kommunen skal ha låg klimapåverknad, helst nullutsleppsteknologi. Ein gjennomgang av alle innkjøpsavtalar i 2023 viste at om lag alle avtalar der transport inngår har utsleppskrav.
Vegtrafikk/Miljøleiing - Prosjekt berekraftig mobilitet i tenesta	Prosjekt "berekraftig mobilitet i tenesta" er retta mot tenestereisene i kommunen og målet er betre ressursutnytting av kommunale køyretøy, reduserte kostnadar og lågare klima- og miljøavtrykk.	I arbeid - Iht. plan	Prosjektet er retta mot tenestereisene i kommunen, og behova tilsette har for å vere mobil i teneste. Prosjektet har ein plan for å sikre målet om minst 70% reduksjon av utslepp frå kommunale tenestereisar innan 2025. Blant anna er det utarbeida nye retningslinjer for

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Prosjektet har fleire delprosjekt, inkludert delebilordninga gjennom Otto, tenestesyklar og nytt reisereglement og reglement for innkjøp av tenestebilar. Prosjektet har lagt ein plan for å sikre målet om minst 70 % reduksjon av utslepp frå kommunale tenestereisar innan 2025, med delmål 40 % reduksjon innan 2022. Prosjektet vil og ha effektar utanfor kommunen sine grenser, ma. gjennom reduserte tal på flyreisar. Denne effekten er tatt med under indirekte utslepp.		arbeidsgjevarbetalt parkering, der tal på parkeringsplassar er betydeleg redusert. Vidare er det Otto-bilar og Otto-syklar (elsyklar) tilgjengeleg for tilsette. Det er også busskort tilgjengeleg i resepsjonen. Det er i 2024 søkt om Klimasatsmidlar til å jobbe fram eit kunnskapsgrunnlag.

Eksterne tiltak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Sjøfart - Elektrifisering av Magerholm - Sykkylven	Fylkeskommunen held på å elektrifisere viktige samband i Møre og Romsdal. Eit viktig samband er Magerholm - Sykkylven. Vi reknar halvparten av total reduksjon til Ålesund kommune.	I arbeid - Iht. plan	FK - Fylkeskommunen held på å hybridelektrifisere viktige samband i Møre og Romsdal. Eit av sambanda er Magerholm - Sykkylven, kor hybridelektrifiseringa er gjennomført.
Vegtrafikk - Elbusser	Fylkeskommunen har i 2021 sett i drift 10 elbussar i Ålesund.	I arbeid - Iht. plan	FK har 10 elbussar i Ålesund som blei sett i drift i 2021. Det er førebels ingen endringar sidan då.

Indirekte utslipp

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Bygg - Gjenbruk av material	Gjenbruk i byggesektoren er eit klimatiltak som har stor effekt. Det første prosjektet der ein har rekna på dette, er bygging av nye Emblem skule. Gjennom støtte frå Klimasats har ein redusert byggavfallsmengdene med meir enn 100 tonn ved å gjenbruke, til dømes betong, limtre og golv. Dette medfører at ein sparer innkjøp av materialar som har eit klimafotavtrykk tilsvarande 1030 tonn CO2e. Dette prosjektet bidrar altså til reduksjon i dei indirekte utsleppa med meir enn 1000 tonn CO2.	I arbeid - Iht. plan	ÅKE - Gjenbruk i byggesektoren er eit klimatiltak som har stor effekt. Det første prosjektet der ein har rekna på dette, er bygging av nye Emblem skule. Ein har redusert avfallsmengdene med meir enn 100 tonn, og redusert utsleppa med 1030 tonn CO2e.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Frå Innkjøpsstrategien: Det skal fokuserast på å bruke klimavennlege material og minimere transportavstand. Frå Grøn strategi: Vi skal prioritere gjenbruk av bygg framfor å bygge nytt, og vi skal legge til rette for sambruk og funksjonsblanding		
Bygg - Miljøkrav til nybygg og rehabilitering	Det blir stadig stilt strengare krav til miljø og berekraft i kommunen sine byggeprosjekt. Det er ikkje så lett å rekne på den totale effekten av desse krava. Vi har likevel valt å sjå på tre byggeprosjekt for å vise klimaeffekten av å stille slike krav. Wasmuthgården. Her leggast også kravene til Breeam til grunn for val av energiløysingar. Livssyklusanalysane viser at CO2-belastninga vil vere lågare med fjernvarme eller varmepumpe enn med berre straum. Løysinga er ikkje bestemt, men også her vil sertifiseringskrava bidra til ein lågare klimapåverknad enn ei ordinær ombygging, har ikkje konkrete tal her. Emblem skule. I tillegg til gjenbruk av material (sjå eige tiltak) er det i dette byggeprosjektet eit mål å ha 30 % reduserte klimagassutslepp frå materialbruken (td lågkarbonbetong, bruk av resirkulerte armering osv). Samanlikna med eit referansebygg tilsvaret dette utsleppsreduksjon på 200 tonn i levetida for bygget. Tilbygg Haram skule er planlagt som ZEB O. En forprosjektrapport viser at energibehovet i bygget er rekna til totalt 50 - 60 000 kWh per år. Ved å bygge etter ZEB O tilsvaret dette at kommunen unngår eit slikt forbruk av energi og dermed klimagassutsleppa dette medfører. 6,5 tonn per år Frå Innkjøpsstrategien: *Nybygget til kommunen skal som hovudregel vere nullutsleppshus med målsetjinga ZEB – COM og minstekrav ZEB - 0. Nybygget til kommunen skal som hovudregel oppnå BREEAM-NOR Excellent og BREEAM-NOR Good som minstekrav ved ferdigstilling. Omfattande rehabilitering skal som*	I arbeid - Iht. plan	ÅKE - Ein stiller krav i tråd med sertifiseringsordningene ZEB og BREEAM i alle bygge-prosjekta til kommunen, blant anna Emblem skule og Wasmuthgården.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	hovudregel oppnå same krav som nybygg. BREEAM-NOR sikrer at alle de viktigste aspektene ved bærekraft er tatt hensyn til. Ni kategorier er dekket: ledelse, helse- og innemiljø, energi, transport, vann, materialar, avfall, arealbruk og økologi, forurensning. ZEB O innebærer at bygget må produsere like mye energi som det bruker over et år.		
Innkjøp - Klimakrav til produksjon/materialbruk	Ved stille krav til materialbruk, framstillingsmåte, livssyklusanalysar, miljømerking mv bidrar vi til reduserte utslepp utslepp knytt til produksjonen av varar som vi kjøper inn. Det kan vere vanskeleg å rekne ut klimaeffekten av at kommunen stiller slike krav, sjølv om det er godt dokumentert at krava har klimaeffekt. I dette klimabudsjettet har vi rekna på effekten av eit klimakrav i ein stor avtale om røyr og røyrdelar. • Fossilfrie røyr og røyrdelar. Dette er ein rammeavtale til ein verdi på omlag 60-80 millionar kroner. I følge avtalen skal ein stor del av produkta vere framstilt av minimum 60% fossilfritt eller gjenvunne material. Dette vil ha ein klimaeffekt på 6,5 tonn CO2 per år samanlikna med ordinære produkt framstilt av fossilt material. I framtidige klimabudsjett er det eit mål å dokumentere klimaeffekten av krav i fleire av dei større avtalane. Frå Grøn strategi: *Vi skal ha ein innkjøpsstrategi med vekt på å nå klima- og miljømåla til kommunen* Frå innkjøpsstrategien: *Der marknaden har tre eller fleire leverandørar som kan tilby godkjente merkeordningar som Svanen eller eu-blomsten, skal det stillast krav om at vara eller tenestene skal ha slik sertifisering.*	I arbeid - Iht. plan	Ein stiller miljøkrav som bidreg til reduserte utslepp knytt til produksjonen av varer som kommunen kjøper inn, i tråd med innkjøpsstrategien.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	LCC og LCA skal bli vurdert i planlegginga av større innkjøp for å stille føremålstenlege miljøkrav. *Klima- og miljøpåverknad og ressursbruk for heile livssyklusen, frå produksjon, forbruk og avfallsfasen, skal i størst mogleg grad inngå og legge grunn før kva løysingar som blir valde (LCA).*		
Innkjøp - Matsvinnprosjekt	Klimafotavtrykket frå innkjøp av mat i kommunens helsetenester er rekna til meir enn 2000 tonn CO2 per år. Førebelse målingar visar at ved dei kommunale kjøkkena kastast meir enn 20 kg spiseleg mat kvar dag, matsvinnet ved institusjonane er ikkje målt, men ein går ut i frå at matsvinnet her er mykje større. Å redusere matsvinnet, vil føre til mindre matinnkjøp, noko som både er bra for økonomien og for klimafotavtrykket. Prosjektet Matredding gjennom matglede har som mål å redusere matsvinnet ved kjøkken og institusjonar i kommunen. Prosjektet er støtta av klimasats.	I arbeid - Iht. plan	Matredding gjennom matglede: Det blei gjennomført eit prosjekt på fire omsorgssenter over ei periode på to år, som blei avslutta i desember. Matsvinnet blei redusert med heile 37 prosent i snitt ved dei fem avdelingane som deltok. Det er planar om å vidareføre oppgåver knytt til prosjektet, og ein har i 2024 søkt om Klimasats-midlar til nytt prosjekt. Sluttrapport for første del av prosjektet: Matredding gjennom matglede - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no)
Innkjøp - Sirkulære anskaffelser	Frå Innkjøpsstrategien: *Sirkulære løysingar og berekraftig forbruk som reduserer materielt forbruk i eigne verksemder og i prosjekt og drift i eigenregi, skal aktivt implementerast.* Frå Grøn strategi*: Vi skal stille krav til innkjøpa våre for å bidra til ein sirkulær økonomi* Kommunen har fått klimastasmidlar til eit forprosjekt for sirkulær møbelforvaltning. Her skal ein finne eit godt system for å kaste færre møblar, reparere og gjenbruke i mykje større grad enn i dag. Det er ikkje etablert gode rutiner for reparasjon eller bytting mellom einingane. Dette fører til for mykje «bruk og kast». For å få til ei løysing som i større grad representerer ei sirkulær verdikjede for møbler, skal forprosjektet skissere ei løysing basert på «Product as a service»-tenking.	I arbeid - Iht. plan	Vi har som mål om å gjennomføre avskaffing av reparasjon av møblar og kjøp av brukte møblar i løpet av dei komande åra. Dei samla indirekte utsleppa frå kjøp av møblar og inventar til Ålesund kommune i 2018 er rekna til 1 631 tonn CO2e. Om ein ombrukar møblar, i staden for å kjøpe nytt til eit kontor og eit møterom, har ein rekna klimanytten til å vere: 1,3 tonn for eit kontor med stol, pult, hyller og to skjermar, og 2,5 tonn for eit møterom med bord, stolar og skjermar.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Samla indirekte utsleppa frå kjøp av møblar og inventar til Ålesund kommune i 2018 er rekna til 1 631 tonn CO2e. Kommunen kjøper inn alle typar møbler, ikkje berre kontor- og institusjonsmøblar. Det er vanskeleg å kvantifisere den meir langsiktige klimanytten som vil oppstå ved at det blir utvikla nye meir sirkulære verdikjeder der produkta generelt får lengre liv, og der reparasjon står for ein større del av verdiskapinga på møbelfeltet enn i dag. Om ein gjenbrukar møbler, i staden for å kjøpe nytt til eit kontor og eit møterom, har vi rekna klimanytten til å vere: 1,3 tonn for eit kontor med stol, pult, hyller og to skjermar og 2,5 tonn for eit møterom med bord, stolar og skjermar. I forprosjektet bør ein minst sikre gjenbruk til eit kontor og eit møterom. Effekten framover, når dette er implementert i organisasjonen vil bli rekna ut i forprosjektet.		
Miljøleiing - Miljøfyrtårn - fullføre og oppretthalde miljøsertifisering av kommunale verksemder	Gjennom systematisk miljøleiing skal kommunen få kontroll på eigne ressursar og eigen drift og heile tida måle og evaluere for å gi eit mindre klima- og miljøfotavtrykk. I 2021 blei hovudkontoret, rådhuset, samt Fagerlia barnehage og Framtidslaben sertifisert. I 2022 skal alle barnehagane, samt ein rekke andre verksemder sertifiserast. Det er vanskeleg å anslå klimaeffekten av systematisk miljøleiing. Men dette er ein føresetnad for å få oversikt over kva som bør gjerast. Gjennom den årlege klima- og miljørapporten vil kommunen få dokumentert effekten av dette arbeidet og stadig følgje opp for å bli betre. I 2021 har ein hatt fokus på tenestereiser - vi skal reise mindre og med eit mindre miljøavtrykk. Ved å redusere talet på flyreiser vil kommunen sitt klima-avtrykk utanfor kommunegrensene reduserast. Gjennom meir teamsmøte og eit strengare vurdering av behovet for lengre reiser utanfor kommunen vil også klimaavtrykket gå ned.	I arbeid - Iht. plan	I 2023 blei ÅKE og Skarbøvik barnehage sertifisert. Kommunen fekk utsett resertifisering av hovudkontoret/Rådhuset til våren 2024, og tilsette ny koordinator. Ein plan for sertifisering av nye lokasjonar i 2024-2028 bil bli lagt i løpet av våren 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse

Årsregnskap

Lenke til notar for Ålesund kommune:

Noter til årsregnskap 2023 for kommunekassa - versjon 2.pdf

Balanse (§5-8)

	Noter	2023	2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		**17 406 480 829**	**15 787 151 173**
I. Varige driftsmidler	4	3 633 931 919	3 083 124 265
1. Faste eiendommer og anlegg		3 344 601 352	2 944 290 295
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		289 330 568	138 833 970
II. Finansielle anleggsmidler		7 141 367 591	6 629 826 937
1. Aksjer og andeler	5	784 269 988	774 408 232
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	6	6 357 097 603	5 855 418 705

III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	11	6 631 181 319	6 074 199 970
B. Omløpsmidler	1	**2 587 372 813**	**2 593 619 343**
I. Bankinnskudd og kontanter		853 504 762	1 321 644 293
II. Finansielle omløpsmidler		684 370 835	673 386 233
1. Aksjer og andeler	7	378 096 750	368 479 429
2. Obligasjoner		306 274 085	304 906 804
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater	8	0	0
III. Kortsiktige fordringer		1 049 497 216	598 588 816
1. Kundefordringer		78 346 129	77 877 259
2. Andre kortsiktige fordringer		355 758 079	309 328 200
3. Premieavvik	11	615 393 008	211 383 357

Sum eiendeler		**19 993 853 643**	**18 380 770 516**
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		**3 075 291 907**	**2 562 747 577**
I. Egenkapital drift		233 983 798	135 219 802
1. Disposisjonsfond		59 551 120	35 237 840
2. Bundne driftsfond	13	174 432 679	99 981 962
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		620 541 564	625 129 259
1. Ubundet investeringsfond		337 134 434	331 784 434
2. Bundne investeringsfond	13	283 407 130	293 344 825
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0
III. Annen egenkapital		2 220 766 544	1 802 398 516

1. Kapitalkonto	2	2 231 184 894	1 812 816 866
2. Prinsippendr. påvirkning arbeidskap. drift	3	-10 418 350	-10 418 350
3. Prinsippendr.påvirkning arbeidskap. investering	3	0	0
D. Langsiktig gjeld		**15 350 530 028**	**14 445 520 236**
I. Lån		8 628 065 481	8 028 389 092
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	9	4 513 880 481	4 714 204 092
2. Obligasjonslån		2 361 985 000	2 361 985 000
3. Sertifikatlån		1 752 200 000	952 200 000
II. Pensjonsforpliktelse	11	6 722 464 547	6 417 131 144
E. Kortsiktig gjeld	1	**1 568 031 707**	**1 372 502 703**
I. Kortsiktig gjeld		1 568 031 707	1 372 502 703

1. Leverandørgjeld		315 530 963	248 027 613
2. Likviditetslån		500 000 000	500 000 000
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		752 500 744	624 123 935
5. Premieavvik		0	351 155
Sum egenkapital og gjeld		**19 993 853 642**	**18 380 770 516**
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		175 229 065	471 180 901
II. Andre memoriakonti		0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		-175 229 065	-471 180 901

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Rammetilskudd		-1 909 189	-1 909 189	-1 949 921
Inntekts- og formuesskatt		-2 455 950	-2 455 950	-2 463 206
Eiendomsskatt		-136 000	-136 000	-149 519
Andre generelle driftsinntekter		-115 650	-161 734	-201 522
Sum generelle driftsinntekter		**-4 616 789**	**-4 662 873**	**-4 764 169**

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Korrigert sum bevilgninger drift, netto		**4 368 960**	**4 439 299**	**4 653 367**
Avskrivninger		141 260	141 260	125 701
Sum netto driftsutgifter		**4 510 220**	**4 580 559**	**4 779 068**
Brutto driftsresultat		**-106 569**	**-82 314**	**14 899**
Renteinntekter		-242 000	-242 000	-278 177
Utbytter		-25 000	-26 150	-77 618
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-20 000	-20 000	-39 633
Renteutgifter		295 358	295 388	295 525
Avdrag på lån		126 700	126 700	100 836
Netto finansutgifter		**135 058**	**133 938**	**933**
Motpost avskrivninger		-130 520	-130 520	-125 701
Netto driftsresultat		**-102 032**	**-78 896**	**-109 869**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering		11 000	11 250	11 105
Avsetninger til bundne driftsfond		4 281	7 131	234 816
Bruk av bundne driftsfond		-13 961	-39 945	-160 366
Avsetninger til disposisjonsfond		100 711	100 461	24 313
Bruk av disposisjonsfond		0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet		0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		**102 032**	**78 896**	**109 869**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**0**	**0**	**0**

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Organisasjon		210 560	225 803	172 614
Helse		1 723 801	1 841 519	2 082 838
Oppvekst		1 798 253	1 891 441	2 063 547
Samfunn		228 264	247 545	270 622
Kommuneleiing		11 219	12 651	3 559
Frie inntekter, finans mm		518 495	318 867	260 806
Utgåtte ansvar		0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto		**4 490 592**	**4 537 826**	**4 853 987**
Herav:				
Avskrivinger		131 310	131 310	127 247
Netto renteutgifter og -inntekter		2	32	63
Avsetninger til bundne driftsfond		4 281	7 131	233 512
Bruk av bundne driftsfond		-13 961	-39 945	-160 203
Avsetninger til disposisjonsfond		0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto		**4 368 960**	**4 439 299**	**4 653 367**

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Investeringer i varige driftsmidler		724 290	661 459	665 400
Tilskudd til andres investeringer		0	0	11 594
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		11 250	11 250	12 368
Utlån av egne midler		0	886 053	598 461
Avdrag på lån		0	144 770	146 182
Sum investeringsutgifter		**735 540**	**1 703 532**	**1 434 005**
Kompensasjon for merverdiavgift		-53 490	-56 399	-56 223
Tilskudd fra andre		-48 000	-36 797	-122 151
Salg av varige driftsmidler		0	0	-110
Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	-147 570	-170 608

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Bruk av lån		-623 050	-1 454 316	-1 080 622
Sum investeringsinntekter		**-724 540**	**-1 695 082**	**-1 429 714**
Videreutlån		180 000	180 000	134 731
Bruk av lån til videreutlån		-180 000	-180 000	-134 731
Avdrag på lån til videreutlån		80 000	80 000	72 706
Mottatte avdrag på videreutlån		-80 000	-80 000	-61 305
Netto utgifter videreutlån		**0**	**0**	**11 401**
Overføring fra drift		-11 000	-11 250	-11 105
Avsetninger til bundne investeringsfond		0	0	4 125
Bruk av bundne investeringsfond		0	0	-14 063
Avsetninger til ubundet investeringsfond		0	2 800	5 350
Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger		**-11 000**	**-8 450**	**-15 693**
Fremført til inndekning i senere år (udekket)		**0**	**0**	**0**

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Bypakke Ålesund		55 900	44 120	31 878
BRM prioriterte tiltak		6 700	6 200	3 981
Felles PC innkjøp til kommunalt tilsette (IKT)		12 000	16 459	15 930
Borgundfjordprosjektet "Renere fjord"		3 500	1 280	4 994
BRM: Prosjektledelse, tilsagn 2019-0044 og 2019-0045		0	0	820
Forurensa grunn - Gassverktomta		2 500	2 547	1 219
Fiberutbygging		0	17	-315
IKT- og digitaliseringstiltak (IKT sammenslåingskommuner)		4 500	3 621	2 444

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Digital kommunikasjonsinfrastruktur		1 200	1 821	3 336
Investeringar rådhusdrift		0	408	862
Haram Kraft - Fibertilskot		0	0	44
Digitalisering byggesaker		2 000	823	823
Valgutstyr		0	0	48
Helseplattformen Midt-Norge		125 140	153 393	153 393
Etablering av skjerma plassar ved Hatlane omsorgssenter		0	112	112
Innkjøp av bil Arbeid og aktivitet		1 100	0	0
Utskifting av kjøkkenutstyr Måltid og ernæring		500	500	336
Digitale hjelpemidler-dysleksivenleg skole		3 750	3 750	1 384
Inventar og utstyr mv. ved rådhus og tenestehus		1 500	500	115
Plan Brosundtunnelen		1 500	1 000	3 206
Generelle investeringar - VA		38 000	45 000	45 003
Fornying av avløpsrenseanlegg - VA		20 000	10 000	5 130
Leidningsfornying og separering - VA		100 000	80 000	105 324
Sanering av kommunale direkteutslepp - Avløp		20 000	10 000	6 223
Fremmerholen vassbehandlingsanlegg		64 000	34 500	27 207
Kongshaugen reinseanlegg		80 000	64 900	42 625
Utbyggingsavtaler, anleggsbidragsmodellen 2020-2021		0	0	166
Teknisk anlegg mva-justering		0	0	83 019
Lukking deponi		68 000	87 409	58 509
Maskiner og utsyr - Miljø og samferdsel		3 000	3 446	3 405
Grunnerverv		1 000	500	72
Oppgradering av veganlegg, hovudplan		30 000	30 000	38 302
Oppgradering av veganlegg, Hovudplan indre/nordre		0	0	959
Statleg sikra friluftsområde - Eigenandel		0	1 050	12
Grøntområde		13 500	4 105	1 035
Veganlegg		45 000	34 000	23 080
Forurensa grunn - Spjelkavik arena		20 000	20 000	0
Aksla stadion - rehabilitering		0	0	208
Måsvikremma Syd - VEG/VA - Sandøy		0	0	512
Prosjekt mangler		0	0	1
Investeringer i varige driftsmidler		**724 290**	**661 459**	**665 400**

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Kulturtilskudd		0	0	425
Valgermo - fornying pumpestasjon - Avløp		0	0	150
Teknisk anlegg mva-justering		0	0	958
Statleg sikra friluftsområde - Eigenandel - VGA		0	0	100
Forurensa grunn - Spjelkavik arena		0	0	9 366
Aksla stadion - rehabilitering - VGA		0	0	595
Tilskudd til andres investeringer		**0**	**0**	**11 594**

3. Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Egenkapitalinnskot KLP		11 000	11 000	0
Prosjektleiing og prosjektorganisering - kommunedeling		0	0	105
Forbeholdt kapitalkontoen		0	0	12 263
Avskrivning på utlån		250	250	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		**11 250**	**11 250**	**12 368**

4. Utlån

Beløp i 1000

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Konserninterne lån		0	886 053	598 461
Utlån av egne midler		**0**	**886 053**	**598 461**
Sum del 1-4		**735 540**	**1 558 762**	**1 287 823**

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Rammetilskudd		-1 909 189	-1 909 189	-1 949 921
Inntekts- og formuesskatt		-2 455 950	-2 455 950	-2 463 206
Eiendomsskatt		-136 000	-136 000	-149 519
Andre overføringer og tilskudd fra staten		-119 650	-165 734	-402 121
Overføringer og tilskudd fra andre		-340 321	-374 235	-814 846
Brukerbetalinger		-173 585	-174 490	-170 903
Salgs- og leieinntekter		-561 987	-565 872	-583 397
Sum driftsinntekter		**-5 696 683**	**-5 781 469**	**-6 533 915**
Lønnsutgifter		2 896 518	2 919 713	3 195 509
Sosiale utgifter		957 175	1 093 023	740 984
Kjøp av varer og tjenester		1 358 474	1 288 590	2 083 986
Overføringer og tilskudd til andre		236 687	256 570	402 633
Avskrivninger		141 260	141 260	125 701
Sum driftsutgifter		**5 590 113**	**5 699 155**	**6 548 813**
Brutto driftsresultat		**-106 569**	**-82 314**	**14 899**
Renteinntekter		-242 000	-242 000	-278 177
Utbytte		-25 000	-26 150	-77 618
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler		-20 000	-20 000	-39 633
Renteutgifter		295 358	295 388	295 525
Avdrag på lån		126 700	126 700	100 836
Netto finansutgifter		**135 058**	**133 938**	**933**
Motpost avskrivninger		-130 520	-130 520	-125 701
Netto driftsresultat		**-102 032**	**-78 896**	**-109 869**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering		11 000	11 250	11 105
Avsetninger til bundne driftsfond		4 281	7 131	234 816
Bruk av bundne driftsfond		-13 961	-39 945	-160 366
Avsetninger til disposisjonsfond		100 711	100 461	24 313

	Note	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		**102 032**	**78 896**	**109 869**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**0**	**0**	**0**

Budsjettavvik og årsoppgjersdisposisjonar drift (§5-9, 1.ledd)

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i driftsregnskapet - §5-9 1. ledd	**Regnskap 2023**
Netto driftsresultat	**109 868 997**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:	
Avsetninger til bundne driftsfond	-234 816 363
Bruk av bundne driftsfond	160 365 646
Overføring til investering ihht årsbudsjettet og fullmakter	-11 250 000
Avsetninger til disposisjonsfond ihht til årsbudsjettet og fullmakter*	-100 460 802
Bruk av disposisjonsfond ihht til årsbudsjettet og fullmakter	0
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	0
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-76 292 522
Strykninger av overføring til investering	145 000

Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	76 147 522
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	0
Strykning av bruk av disposisjonsfond	0
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0
Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	0
Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk	0
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk	0
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	0
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0

* Ved mindreforbruk skal tidligere års merforbruk dekkes inn. Dette er regulert i budsjett- og regnskapsforskriftens §4-3 andre ledd. Ut over det skal et mindreforbruk avsettes til disposisjonsfond jfr. §4-1.

Regnskapsført avsetning til disposisjonsfond	24 313 280
Regnskapsført inndekning av tidligere års merforbruk	0
Budsjettert inndekning av merforbruk og avsetning til disp.fond	100 460 802
Budsjettavvik	**-76 147 522**

Budsjettavvik og årsoppgjersdisposisjonar investering (§5-9, 2.ledd)

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner	**Regnskap 2023**

i investeringsregnskapet - §5-9 2. ledd	
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	1 231 045 405
Avsetninger til bundre investeringsfond	4 124 981
Bruk av bundne investeringsfond	- 14 062 675
Budsjettert bruk av lån	- 1 634 315 828
Overføring fra drift ihht årsbudsjettet og fullmakter	- 11 250 000
Avsetninger til ubundet investeringsfond ihht årsbudsjettet og fullmakter *	5 350 000
Bruk av ubundet investeringsfond ihht årsbudsjettet fullmakter	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	**- 419 108 117**
Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond *	0
Strykning av bruk av lån	418 963 117
Strykning av overføring fra drift	145 000
Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	0
Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	0

Framført til inndekking i senete år (udekket beløp)	**-0,56**
* Avsetning til ubundet investeringsfond gjelder:	
- tilbakebetalte spillemidler	2 550 000
- mottatt avdrag på utlån Moaterminalen	2 800 000
Sum avsetning	**5 350 000**

Oppfølging av vedtak og oppdrag

Status oppdrag for kommunen

Oversendelsesforslag

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status	Saksreferanse
Aalesund museum	Ålesund kommune vil i 2023 samarbeide med fylkeskommunen om å få Viti og Ålesund museum til å gå idialog for å finne ei løysing i saken. Utbetalinga til Viti vil ikkje bli endra i 2023.	Ferdig	Ålesund kommune er deltakar ein prosess i regi av fylkeskommunen der kommunane på Sunnmøre, VITI og grupperingar som ikkje har slutta seg til konsolideringa deltar. Målet med prosessen er å finne ei løysing for regionmuseet på Sunnmøre som også sikrar grunnlaget for eit lokalt engasjement og eigarskap.	F 002/23
Alternativ avløpsrensing for Ålesund	Vedrøyrande alternativ avløpsrensing for Ålesund.Notatet som gir informasjon om alternative reinsemetodar for avløp tas med videre som underlag i pågåande vurderingar i detaljprosjekteringa av Kvasnes RA. Informasjonen i notatet vil også bli tatt med i forbindelse med framtidige prosjekt i kommunen.	Ferdig	Informasjonen i notatet om alternative rensemetodar er tatt med i det vidare arbeidet.	0020/23
Arbeidstilbud til personer med nedsatt funksjonsevne	Formannskapet ber kommunedirektøren i samarbeid med for eksempel Brisk, NAV og “HELT MED”, inneutgangen av 2023 å opprette inntil 3 arbeidsplasser for personer med nedsett funksjonsevne, foreksempel ved bibliotek, omsorgssenter, barnehage eller annen kommunal virksomhet.Formannskapet ber	Ferdig	Orientering til Formannskapet den 14.03 og til verksemdleiarane den 10.05. Det er sendt ut oppmoding i organisasjonen om å lyse ut Heilt Med-stillingar.Det er så langt lyst ut og rekurttert 4 stillingar i følgande verksemder; NAV, Bibliotek, Måltid og ernæring, ÅKE.	F 002/23

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status	Saksreferanse
	kommunedirektøren invitere «HELT MED» og NAV Ålesund sin jobbspesialist HildeUlla Berg til å gi en orientering om hvorledes de arbeider med å etablere arbeidsplasser forutviklingshemmede i offentlige virksomheter.			
Atlanterhavsparken	Formannskapet ber kommunedirektøren utarbeide og signere med Atlanterhavsparken i løpet av første kvartal 2023.	Ferdig	Avtale er foreløpig ikkje på plass. Kommunedirektøren ser det som naturleg å avvente endeleg avtale til ny dagleg leiar er på plass. I forbindelse med politisk behandling av kvartalsrappot pr 31. mars, sak 62/23, blei det fatta følgande vedtak: "Ålesund kommunestyre ber kommunedirektøren, sammen med stiftelsen Atlanterhavsparken, utarbeide en ny samarbeidsavtale og legge denne frem for kommunstyret til godkjenning innen budsjettbehandlingen for budsjettet 2024 / økonomiplan 2024-2027."Det er usikkert om det er mogleg å ferdigstille avtale innan budsjettbehandlinga 2024 på grunn av leiarskifte i Atlanterhavsparken og arbeid med kommunedeling.	002/23
Avvik	Formannskapet ber om å få ein orientering om pågåande arbeid med kvalitetsarbeid i løpet av førstekvartal 2023.	Ferdig	Orientering gitt til formannskapet i møte den 23.05.23.	F 002/23
Byantikvar	ByantikvarStillinga blir lyst ut i januar 2023 innanfor gjeldande budsjettramme.	Ferdig	Stillinga har vore lyst ut, men tilsetting er ikkje gjort då det ikkje var kvalifiserte søkarar. Det blir vurdert om stillinga skal lystast ut på nytt.	002/23
Dialog med Sanitetshjemmet	Budsjettvedtaket i samband med sak 227/21 (november 2021): Ålesund kommunestyre ber administrasjonen gå i aktiv dialog med Ålesund Sanitetsforening med sikte på å videreføre driften av Sanitetshjemmet i kommunal, ideell eller privat regi etter 2024 som bofellesskap eller lignende i henhold til anbefalinger om omlegging av omsorgstrappen (jmfr Agenda Kaupang-rapporten). Påfølgande oversendingsforslag vedtatt i formannskapet (januar 2022): Formannskapet gjer følgande vedtak knytt til oversendingsforslaga som vart fremma i samband med budsjettsaka for 2022. Formannskapet ber kommunedirektøren om å fortsette arbeidet med å	Ferdig	Administrasjonen har saman med ÅKE vore i dialog med Ålesund Sanitetsforening, og det er inngått avtale om kjøp av bygningsmassen på Sanitetshjemmet. Avtale er inngått og kjøpet er gjennomført våren 2023.Drifta av sjukeheimen på Sanitetshjemmet er avvikla pr. september 2023, og det vert no arbeidd med konkrete planar for etablering i kommunal regi av bufellesskap og dagtilbod for personar med demenssjukdom i lokala.	227/21

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status	Saksreferanse
	opprette dialog med Sanitetshjemmet			
Klimabudsjett	22. KlimabudsjettetKommunedirektøren tar med innspelet i det vidare arbeidet med at Ålesund skal vere ein berekraftig og attraktiv reiselivsdestinasjon.23. KlimabudsjettetKommunedirektøren ser på aktuelle tiltak for å stimulere tilsette til å nytte kollektiv, sykkel og gange ved forflytning i arbeidstida. 24. KlimabudsjettetKommunedirektøren tar med innspelet til neste gang konkurranse om asfalt og asfaltlegging skal lysast ut. 41. KlimabudsjettKommunedirektøren vil vurdere om data i stoffkartoteket kan bli innarbeida i klimabudsjettet.	Ferdig	22. Pågåande dialog med Cruisenettverket og Destinasjon Ålesund og Sunnmøre med målsetting om å utarbeide en besøksstrategi. 23. Det er igangsatt ulike tiltak for å stimulere tilsette å nytte kollektiv, sykkel og gange ved forflytting i arbeidstida. Blant anna er det utarbeida nye retningslinjer for arbeidsgjevarbetalt parkering der tal på parkeringsplassar er betydeleg redusert. Vidare er det Otto-bilar og Otto-syklar (elsyklar) tilgjengeleg for tilsette. Det er også busskort tilgjengeleg i resepsjonen slik at den tilsette ikkje treng legge ut for bussbillett. 24. Vil bli tatt inn i neste forhandling om rammeavtale for asfalt og asfaltlegging om 2-4 år.41. Dette vil bli vurdert ved utarbeiding av klimabudsjett.	002/23
Kommunalt mobbeombod i Ålesund	Kommunedirektøren skal ha dialog med mobbeombodet i fylkeskommunen for å sikre at nødvendigeressursar blir allokert til Ålesund kommune.	Ferdig	Det er etablert god dialog med mobbeombodet i fylket, og ombodet har deltatt på eit verksemdleiarmøte i kommunalområde Oppvekst der psykisk helse og utenforskap var tema. Mobbeombodet rapporterer om at dei mottar både muntlege og skriftlege henvendelser fra foresatte i Ålesund som blir fulgt opp av mobbeombodet. Mobbeombodet vil bli invitert til ein presentasjon av arbeidet Ålesund kommune gjør for å forebygge mobbing og utanforskap.	F 002/23
Medleverturnusen: Sak angående det å bevare medleverturnusen der de ansatte og brukerne ønsker det.	Medleverturnusen: Ålesund kommune(styre) ber kommunedirektøren om ei sak angånde det å bevare medleverturnusen der de ansatte og brukerne ønsker det(justert ordlyd jf. formannskapsmøte 3.januar 2023)	Ferdig	Medleverturnus/heildøgnturnus er arbeidstidsordningar der arbeidstakarane bor saman med brukar og er ein del av deira daglegliv i samanhengande periodar på meir enn eit døgn. Bruk av medleverturnus må være begrunna i den einskildes særlege omsorgs- eller behandlingsoppgåver. I Ålesund kommune blir slik arbeidstidsordning brukt både i kommunalområde Helse og kommunalområde Oppvekst. Organisering av arbeidet og kva for arbeidstidsordning som skal nyttast må ligge til administrasjonen å vurdere og beslutte i tett dialog med arbeidstakarorganisasjonane.Kommunedirektøren foreslår at det blir gitt ein muntleg orientering til formannskapet om regelverk og bruk av medleverturnus i Ålesund kommune, og at dette erstattar ein eigen sak om temaet.	022/23
Målrettet satsning på det kommunale vegnettet	Målrettet satsning på det kommunale vegnettetKommunedirektøren arbeidar allereie i tråd med denne politiske målsettinga, men må tilpasse tenestene etter tilgjengelege ressursar.	Ferdig	Kommunedirektøren arbeidar allereie i tråd med denne politiske målsettinga, men må tilpasse tenestene etter tilgjengelege ressursar.	002/23

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status	Saksreferanse
Redusert nedtrekk oppvekst	Vedtak i kommunestyret i sak 183/22:"Med utgangspunkt i tertialrapport pr 31.08.2022, tilstandsrapport frå skulane og KOSTRA-statistikkregistrerer vi ei bekymring for om vi klarer å oppretthalde kvaliteten i ordinær undervising, samtidig somvi ser at kostnader til spesialundervising er aukande oppover i klassene.Om vi skal ligge på snittet i KOSTRA-gruppa må spes.ped ned med omlag 39 million.Det er ikkje mogleg over natta å snu denne, men det hastar. Dette er også i tråd med tidleg innsats ogtiltak på lågast mogleg nivå i innsatstrappa.Vi vil styrke ramma til oppvekst med 20 million i 2023, med ei målsetting om at vi får til ønska omstilling.Beløpet vert trappa ned vidare i perioden og vi forutset innsparing i bruken av spes. ped ned til snittet avKOSTRA.Vi ønskjer å prioritere auka innsats og tiltak i barnehage og ordinær undervising i grunnskulen. På dennemåten trur vi at tiltak vert mindre omfattande og gir barnet og eleven betre grunnlag for å meistreskulekvardagen.Midlane bør også kunne bidra til prioritering av fagleg utviklingsarbeid i skulen."Vedtak i formannskapet i sak 002/23:Arbeidet er allereie i gang.Kommunedirektøren blir beden om jamleg å rapportere til kommunestyrekomitéen for oppvekst om kvatiltak som vert sett i verk, samt framdrift og resultat av arbeidet.	Ferdig	Arbeidet pågår. Kommunedirektøren rapporterar jamnleg til kommunestyrekomitéen for oppvekst om kva tiltak som vert sett i verk, samt framdrift og resultat av arbeidet. Dette i tråd med vedtak i formannskapet i sak 2/23.	F 002/23
Samarbeid med Ålesund menighetspleie	Samarbeidsavtale mellom Ålesund kommune og Ålesund og Volsdalen menighetspleie er allereieetablert.Erfaringer fra samarbeidet legges frem for komite Helse og Velferd innen utgangen av 2023 med tankepå etablering av flere slike samarbeidsprosjekt mellom kommunen og frivillige organisasjoner.	Ferdig	Samarbeidsavtale er på plass. Orientering vil bli gitt etter årsskiftet.	F 002/23
Samferdselspolitisk prioriteringsliste for Ålesund	Frå 2020 har vi gjentatte gongar hatt oppe enkeltsaker knytt til samferdselsprosjekt. Fellesnemnaren har vore at vi kvar gong har etterlyst den overordna debatten om samferdsel i Ålesund kommune.Det er bra at	Ferdig	Det er utfordrende å prioritere mellom samferdselsprosjekt på grunn av ulik modning i prosjektene, ulik organisering og ansvarsfordeling. Det som er mulig er å gi en oversikt over prosjektene og bli enige om noen føringer for hvordan kommunen tenker rundt samferdselsprosjekter f.eks. ønsket	002/23

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status	Saksreferanse
	kommunestyrekomitéen for teknisk, miljø og samferdsel får jamnlege orienteringar.I tillegg treng vi å løfte den overordna politiske debatten, difor ønsker vi i første halvår 2023 å ha eit dialogmøte i formannskapet, der vi:• Får samla kunnskap om aktuelle veg- og samferdselssprosjekt• Vurderer behov for prioriteringar av dei ulike prosjekta• Vurderer vidare saksgang for heilskapleg samferdselspolitikk og trafikktryggsarbeid for Ålesund med fokus på dette:Ålesund kommune trenger strategi og handlingsplan med prioriteringsliste for de aktuelle veiprosjektene og trafikksikkerhetstiltakene som Ålesund kommune har deltagelse i. Dette gjelder for prosjekt der kommunen er eier i et veiselskap, har gitt tilskudd til, har regulert i arealplan eller reguleringsplaner, eller andre prosjekter som er interessante for utviklingen av Ålesund kommune og Ålesundsregionen. Det er viktig å belyse prosjektene, redegjøre for hvor langt de er kommet, hva som må til for å gå videre, om samfunnsnytten og om det er muligheter for å samarbeide med fylke, stat eller private om videre arbeid med prosjektet		organisering. Det har vært utfordrende å få tid til et dialogmøte i formannskapet i 2023 på grunn av kommunedelingsarbeidet. Administrasjonen foreslår at det blir tatt en ny vurdering når ny politisk organisering er på plass.	
Styrke laget rundt barn og unge	Vedtak i kommunestyret i sak 183/22:Kommunestyret ber om at det vert lagt tilrette for eit trygt samspel mellom frivillige (pensjonistar ogandre) som kan bidra i skulen innafor leksehjelp, SFO, vakt i friminutt og liknande for å fremje helse ogtrivsel og styrke laget rundt barn og unge.Vedtak i formannskapet i sak 002/23:Formannskapet ber om at forslaget blir tatt inn i sak om Frivilligplan.	Ferdig	Utkast til Frivilligplan blei behandla i Komite for kultur og medborgarskap den 1.2.23. Saka blei sendt tilbake til administrasjonen med følgade vedtak:"Komite for kultur og medborgarskap har kome til at framlagd utkast til plan for Samhandling med frivilleg sektor i Ålesund ikkje heilt svarar ut det komitéen meiner bør ligge i ein slik plan. Komitéen sender utkastet til plan tilbake til administrasjonen for vidare arbeid i tråd med dei kommentarane komitéen har og som ligg ved dette vedtaket. Vidare oppmodar vi arbeidsgruppa om å søke inspirasjon frå andre kommunar, til dømes Rauma og Bergen. Vi ber også arbeidsgruppa å ha god dialog med andre kommunalområde og fagområde i det vidare arbeidet."Kommunedirektøren ser det som naturlig å avvente videre arbeid med Frivilligplan til vedtak om planstrategi for perioden 2024 - 2028 er vedtatt.	F 002/23
Sykefravær/Satsning på å få ned sykefraværet i kommunen	Kommunedirektøren vil ha særskilt fokus på førebygging og oppfølging av sjukefråver i 2023 og vil rapportere til kommunestyret gjennom dei	Ferdig	Sykefravær er løfta fram som eit særskilt satsningsområde i kommunedirektørens oppdragsbrev for 2023. Det er igangsatt ulike prosjekt i samarbeid med NAV og Arbeidslivssenteret. Det rapporterestil	002/23

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status	Saksreferanse
	ordinære rapporteringsprosessane.		kommunestyret gjennom dei ordinære rapporteringsprosessane.	
Sørsida Utvikling AS	Vedtak i kommunestyret sak 183/22:Ålesund kommunestyre ber om at Sørsida Utvikling AS reduserer kostnader med styrehonorar somforventet etter at selskapet fikk ansatt daglig leder. Vedtak i formannskapet sak 002/23:Behandlast på generalforsamlinga i 2023.	Ferdig	Blir behandla på generalforsamlinga i 2024 i tråd med politisk vedtak (f-sak 002/23)	F 002/23

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status	Saksreferanse
Opptrappingsplan for ergo- og fysioterapi fra 2023	Ålesund kommunestyret ber om at det lages en opptrappingsplan for ergo- og fysioterapi fra 2023 med spesielt fokus pa° kommunens driftsavtaler.	Ferdig	Utkast til plan er ferdig utarbeida og vil bli politisk behandla våren 2024.	193/20

Planoppfølging

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status	Saksreferanse
Auka satsing på ambulerande/oppsøkande/heimebaserte tenester innafor fleire tenesteområde		I arbeid - Iht. plan	Ein har starta prosesse i Butenesta med tanke på og følg opp fleire brukarar ambulant enn det ein gjer i dag.	KS 179/21
Endra tildelingspraksis - bruk av LEON-prinsippet		Ferdig	20 HelseEin arbeider med koordinering og tildeling i forhold til å heile tida tenke innsatstrappa og at ein tildeler tenester der det er mogleg på lavast trinn.	KS 179/21
Helseplattforma –Involvering av fastlegane i arbeidet.	Uavklart kostnadsvurdering.	I arbeid - Forsinket	Modulen i Helseplattformen som gjeld legar og legevakt er ikkje ferdig utvikla. Ein avventar derfor dette arbeidet til ein veit meir om når modul er klargjort og kva det vil innebere i forhold til arbeidsflytar og økonomi.	KS 127/21
Helseplattformen	I første halvdel av 2022 får vi avgjersla om vi går inn Helseplattformen. Dersom vi går inn, vil dette vere vårt største organisasjonsutviklingsprosjekt og arbeidet fram mot produksjonssetting krev høg prioritet. Føresett politisk vedtak skal Kommunalområda	Ferdig	Innføring av Helseplattformen har vore vellykka her i kommunen. Ein har arbeidd med stor ansattinvolvering, etablert fagklynger og lokal support for å sikre god kvalitet i implementeringsarbeidet	

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status	Saksreferanse
	Helse og Organisasjon prioritere å forberede organisasjonen på det nye arbeidsverktøyet.		. No når ein er i ordinær drift blir det viktig at ein opprettheld dette.	
Settast i gang eit prosjekt for å jobbe ut ein heilskapleg modell for organisering og samhandling mellom kommuneoverlege i stab, kommuneoverlege i verksemd legetenester samt andre verksemder.	Opprette ei arbeidsgruppe.	Ferdig	20 HelseDette arbeidet vil en ta opp igjen i 2024.	KS 127/21
Søke tilskot til ALIS-avtalar. Rekruttere til ALIS-Vest stillingar.	Uavklart kostnadsbilete, skal kunne gi inntekt for kommunen. Mogleg tiltak.	Ferdig	Det vart arbeid godt med dette i 2023, og er nå satt i system.	KS 127/21
Tilby eit komplett spesialiseringsløp for LIS3-legar gjennom arbeid på ØHD-avdelinga på Åse lokalmedisinske senter.	Uavklart kostnadsbilete. Dialog med Helseforetaket. Sende søknad om godkjenning.	Ferdig	Ein har i 2023 fått oppretta og igangsatt desse stillingane.	KS 127/21
Vi skal vurdere revisjon av bustadsosial handlingsplan		I arbeid - Forsinket	Dette arbeidet har ein ikkje påbegynt i 2023. Spesielt grunna innføring av Helseplattformen, samt kommunedeling har ein måtta prioretere ned nokre av oppdraga for 2023.	079/21
Vurdere etablering av eit legetilbod for studentar i samarbeid med NTNU Ålesund.	Uavklart kostnadsbilete. Dialog med NTNU	Ferdig	I forhold til den generelt utfordrande situasjonen i fastlegeordninga har ein valt og ikkje gå vidare med plan om eige legekontor på NTNU inntil vidare.	127/21
Vurdere rekrutteringstiltak på legevakt (fastlønn på natt, ny lønnsmodell).	Er truleg dekning i eksisterande budsjett på natt.	Ferdig	Ein har i 2023 etablert fastlønna stillingar i nordsjøturnus.	127/21
Vurdere storlegevakt for nordre Sunnmøre.	Uavklart kostnadsoverslag. Opprette prosjektgruppe. Ressursar til ei ev. ordning må innarbeidast i budsjett- og økonomiplan.	I arbeid - Forsinket	Dette arbeidet har ein ikkje påbegynt i 2023. Spesielt grunna innføring av Helseplattformen, samt kommunedeling har ein måtta prioretere ned nokre av oppdraga for 2023.	127/21

Samfunns- og befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling 4. Kvartal 2023

	2020	2021	2022	2023
Folketall ved inngangen av kvartalet	**66 258**	**66 670**	**67 114**	**67 520**
Fødte	657	760	656	650
Døde	499	483	561	537
Fødselsoverskudd	**158**	**277**	**95**	**113**
Innvandring	420	688	745	555
Utvandring	225	551	390	360

Innflytting, innenlands	2 437	2 614	2 412	2 411
Utflytting, innenlands	2 379	2 586	2 513	2 372
Netto innvandring og flytting	**253**	**165**	**254**	**234**
Folkevekst	**412**	**444**	**406**	**346**
Folketallet ved utgangen av kvartalet	**66 670**	**67 114**	**67 520**	**67 866**

Ålesund kommune vaks med 346 personar i 2023, noko lågare enn åra før og den nest lågaste veksten på fleire tiår (for arealet som utgjorde 1507 Ålesund, inkludert Haram). Veksten i 2023 skuldast både fødselsoverskot, positiv nettoinnvandring og positiv innanlands nettoflytting. Innvandringa er, som ho har vore i lang tid, den viktigaste årsaken til at Ålesund kommune veks.

Samla sett er talet på innvandra lågare enn det har vore dei to siste åra, men det gjeld også talet på utvandra. Innvandring frå Ukraina set preg på folketalsutviklinga i mange norske kommunar, og for Møre og Romsdal har auken i folketalet dei to siste åra vore betydeleg høgare enn på fleire år. Ålesund kommune busette i 2023 292 flyktningar, og denne gruppa utgjer ein stor del av folketalsauken i kommunen.

Fødselstalet for 2023 er på nivå med dei føregåande åra (sett bort frå 2021), og held seg oppe på eit stabilt men lågare nivå enn tiårsperioden som ligg bak oss. Talet på fødde i 2022 og 2023 ligg noko under det som er venta ut frå gjeldande framskriving frå SSB (2022-framskrivinga, MMM-alternativet).

Talet personar som flyttar inn og ut frå kommunen (innanlandsflytting) ligg stabilt på om lag 2500 personar, og i 2023 flytta det inn 40 fleire personar enn ut av kommunen. Innanlands nettoflytting svingar noko frå år til anna, men utgjer mindre for folketalsutviklinga i Ålesund enn hhv. fødselsoverskot og nettoinnvandring.

Forskjellar mellom Haram og Ålesund

Dersom vi ser på utviklinga i 2023 fordelt på det som no er 1508 Ålesund og 1580 Haram var denne ulik. Medan 1508 Ålesund hadde ein vekst på 396 personar, hadde 1580 Haram ein nedgang på 50 personar i 2023.

I 1508 Ålesund hadde alle kommunedelane med unnatak av Hessa, Aspøy og sentrum vekst, med størst vekst i Indre Borgund. I 1580 Haram var det nedgang i folketalet i dei tidlegare kommunedelane Nordøyane og Vatne/Tennfjord, medan Brattvåg, Hildre og Søvik gjekk opp. På Fjørtofta auka folketalet med 7 personar.

Folkemengde etter kommunedel

Kommunedel	2023	2024	Endring	Endring %
Hessa, Aspøy og sentrum	9656	9654	-2	0,0 %
Nørvøy, Nørvasund og Hatlane	13487	13554	67	0,5 %
Spjelkavik, Åse og Lerstad	13809	13866	57	0,4 %
Indre Borgund	10032	10155	123	1,2 %

Ellingsøy	2812	2862	50	1,8 %
Skodje	4874	4942	68	1,4 %
Ørskog	2266	2282	16	0,7 %
Sandøy	1121	1130	9	0,8 %
Brattvåg, Hildre og Søvik	4873	4884	11	0,2 %
Vatne og Tennfjord	3069	3024	-45	-1,5 %
Nordøyane	1358	1335	-23	-1,7 %
Fjørtoft*	107	114	7	6,5 %

*Fjørtofta er skilt ut frå kommunedel Sandøy og Fjørtoft i oppsettet.

Internkontroll

Internkontroll

Ålesund kommune sin eigenkontroll er todelt. På den eine sida finn vi dei folkevalde sin kontroll, gjennom Kontrollutvalet. Kontrollutvalet fører kontroll med den kommunale forvaltninga på vegne av kommunestyret. På den andre sida finn vi den administrative kontrollen,
gjennom kommunedirektøren og verksemdsleiar sin internkontroll. Modellen under beskriv denne todelinga.

Kommunelovas § 25 legg ansvaret for den administrative internkontrollen til kommunedirektøren. Internkontrollen skal m.a. innehalda følgjande element:

- utarbeide ei skildring av hovudoppgåvene for verksemda, mål og organisering
- ha nødvendige rutinar og prosedyrar

- avdekke og følgje opp avvik og risiko for avvik
- dokumentere internkontrollen i den forma og det omfanget som er nødvendig
- evaluere og ved behov forbetre skriftlege prosedyrar og andre tiltak for internkontroll

Hensikta med internkontroll er å redusere risikoen for uønskte hendingar. Internkontrollen må til ei kvar tid tilpassast og justerast i tråd med endra føresetnader, rammer og risiko. Internkontroll bidreg til læring og forbetring mellom anna ved at hendingar blir oppdaga og handtert til rett tid.

I løpet av 2022-23 blei det jobba med å etablere et system for heilskapleg styring, leiing og internkontroll. I samband med dette er tre hovuddokument for mobiliseringsarbeidet utarbeida:

- Handlingsplan for kvalitetsutvikling
- Heilskapleg styring, leiing og internkontroll
- Ledelsens gjennomgang av kvalitetsarbeidet

Desse dokumentane er styrande for internkontrollarbeidet og vil bli rullert i 2024.

Kommunens internkontroll blir i dag varetatt av ulike system. Rutinar, prosedyrar, risikoanalysar og avviksmelding og -handtering blir varetatte gjennom IT-systemet Compilo. Systemet vart tatt i bruk 1. mai 2020 er fortsatt under innføring. Nedanfor blir det vist ei oversikt over andelen av innmelde avvik i fjor. Fordelinga mellom kommunalområda er prega av det faktum at det er helse- og omsorgsverksemdene som har komme lengst i å ta systemet i bruk. Innan helse og omsorg har ein lang tradisjon for å bruke avvik som eit redskap i forbetringsarbeidet. Det er difor naturleg at desse områda har den største delen avvik. Kommunalområde Opplæring har komme godt i gang dei siste åra, medan Kultur og medborgarskap og Miljø, by- og stadutvikling ligg meir i startgropa. Delen avvik må også sjåast i samanhang med tal tilsette i dei ulike områda.

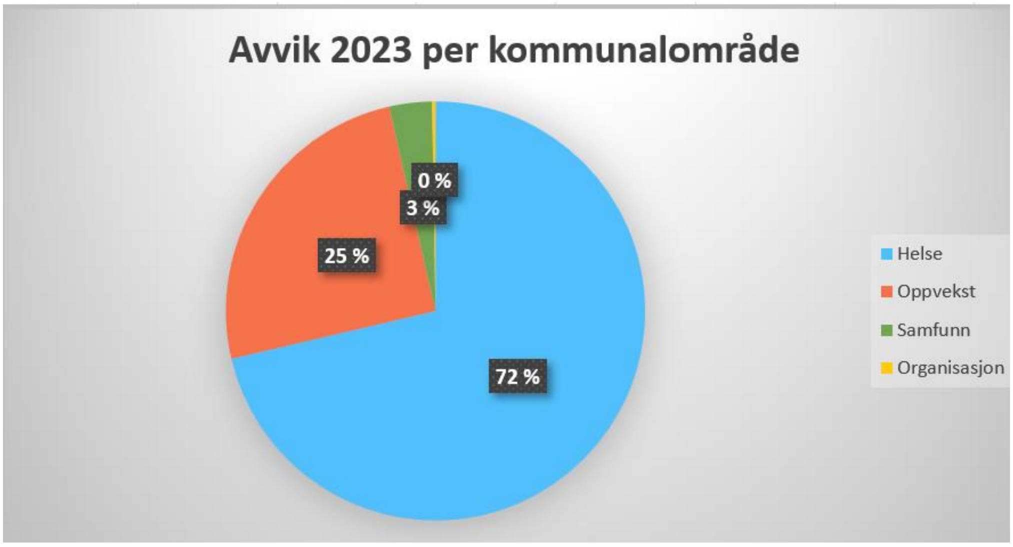

I 2023 vart 72% av avvika melde frå kommunalområde Helse, og 25% frå kommunalområde Oppvekst. Resten var fordelt mellom kommunalområda Organisasjon og Samfunn. Fordelinga er nesten heilt lik den frå året før, noko som tydar på at vi har ein veg å gå før Samfunn og Organisasjon har tatt systemet fullt i bruk.

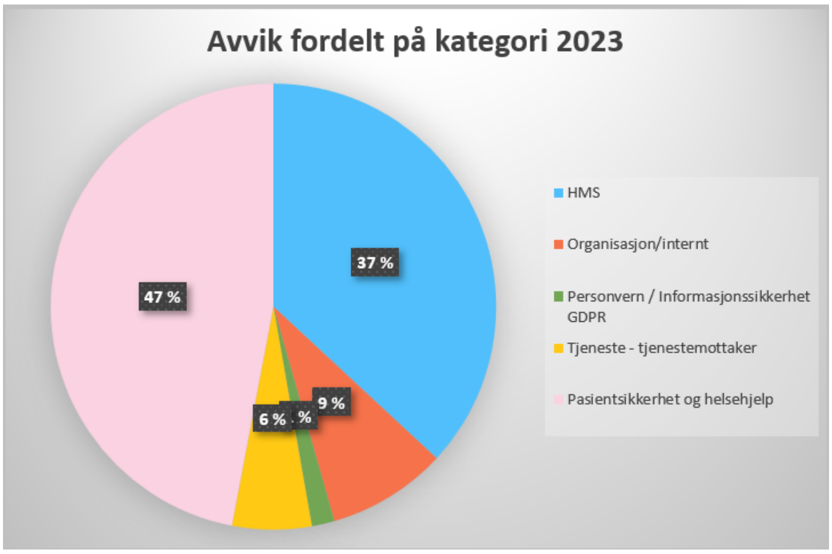

Dei største avvikskategoriane i 2023 var avvik knytt til tenestene til innbyggarane innanfor helse, skule og barnehage, og til Helse, miljø og tryggleik for medarbeidarane. Dette var og dei største kategoriane i 2022.

Avvik blir følgt opp i styringslina, og blir brukt til kontinuerleg forbetring av rutinar og arbeidsprosessar. Dei tilsette blir derfor oppmoda til å melda avvik. Eit stort antal avvik er ikkje nødvendigvis negativt. Det viser at systemet er i aktiv bruk og at dei tilsette er medvetne om hensikta med avvikssystemet.

Arbeidet med organisering av kvalitets- og utviklingsarbeidet i kommunen har haldt fram og Handlingsplanen med prioriterte oppgåver for 2022-23 er fulgt opp. Plana er no klar for rullering. Kvalitets- og utviklingsrådet har gjennomført fire planlagde møter i 2023 og tilsvarande møter er gjennomførd i dei faglege kvalitets- og utviklingsutvalga. I regi av Kvalitets- og utviklingsrådet er Leiingas gjennomgang gjennomført og bidrar til vidare utvikling i kvalitetsarbeidet.

Utvala har ansvar for å utarbeide årleg plan, gjennomføre internkontrollaktivitetar i verksemdene, og lære opp tilsette innanfor sine eigne fagområde. Ansvaret inneber vedlikehald av kvalitetssystemet, utarbeiding av risikovurderingar, vere pådrivar i forbetrings- og utviklingsprosessar, ha ansvar for arbeidet med avvik og avvikskategoriar, interne revisjonar, rapportering, vere kontaktpersonar mot tilsynsmakter m.m

På grunn av tyngande arbeid med kommunedeling og innføring av helseplattformen, har det vore lite fokus på planlegging av interne tilsyn i 2023. Dette er et arbeid som vi satser på å fokusere sterkare på i 2024.

Kommunens tjenesteområder

Organisasjon

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområde Organisasjon leverer administrative støttefunksjonar til heile organisasjonen. Administrative støttefunksjonar er funksjonar som understøtter tjenesteproduksjonen, og som er like på tvers av dei ulike verksemdene. I tillegg leverer kommunalområdet støtte- og administrative tenester til foretaka, interkommunale samarbeid og selskap der kommunen er eigar. Kommunalområdet driftar også tenestesamarbeida eKommune og Konserninnkjøp, og sel tjenester til andre kommunar, mellom anna innan økonomi og lønn.

Oppgåvene som ligg til kommunalområdet er i all hovudsak lovpålagte oppgåver. Vidare skal kommunalområdet initiere, igangsette, støtte og gjennomføre innovasjon og omstillingstiltak for meir effektiv drift i heile organisasjonen.

Kommunalområdet blei etablert i 2022 etter ei omfattande omorganisering av administrativ struktur. Kommunalområdet har om lag 150 tilsette, og er delt inn i føljande fire verksemder og seks avdelingar:

- Verksemd: Tekonologi og innovasjon
  - Avdeling: Innovasjonssttøtte
  - Avdeling: Dokumentasjonsforvaltning
  - Avdeling: IT
- Verksemd: Økonomi og styring
  - Avdeling: Økonomi og løn
  - Avdeling: Strategi og styring
  - Avdeling: HR
- Verksemd: Konserninnkjøp
- Verksemd: Politikk og kommunikasjon

Sikkerhet og beredskap og dei frikjøpte hovudtillitsvalde og hovudverneombuda er også organisert i kommunalområdet.

Kommunalområdet er leiia av assisterande kommunedirektør.

Utvikling og utfordringer

Ny administrativ struktur har gitt effekt i form av tydelige styringslinjer, heilskapstenking og meir effektiv drift. Tal på årsverk til stab/støttetenester redusert i tråd med politisk vedtak, og analyse av kostratal viser at utgifter til administrasjon og styring ligg under gjennomsnittet i Kostragruppe 11.

Arbeidet med kommunedeling har tatt mykje kapasitet i kommunalområdet både i 2022 og 2023, og vil også gjere det i 2024. Dette har gått ut over kapasitet blant anna til utviklings- og innovasjonsarbeid, og fleire viktige omstillingsprosjekt og prosessar har blitt utsett på grunn av dette. Det er utfordrande å ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å gjennomføre delingsarbeidet samtidig som ordinær drift skal ivaretakast.

Stram kostnadskontroll har medført svært redusert aktivitet innan kompetanseutvikling, reiser og velferdstiltak til tilsette.

Kommunalområdet har stor breidde i kompetanse og fagområde, og rekruttering er ei stor og aukande utfordring. Kommunalområdet er også sårbart etter omfattande nedbemanning.

Utvalgte resultater

I tillegg til ordinær drift er det arbeid med kommunedeling som har hatt hovudfokus i 2023. Det har vore eit svært krevjande arbeid for alle dei fire verksemdene i kommunalområdet, og medført at andre oppgåver har blitt satt på vent. Blant anna gjeld dette effektiviserings- og utviklingsarbeid, digitalisering og automatisering, kompetansehevande tiltak m.m. Kommunalområdet har også hatt begrensa kapasitet til å yte støttetenester til verksemdene i dei øvrige kommunalområda. Dette gjer at ein går inn i 2024 med eit etterslep som må prioriterast i tida som kommer.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Politisk styring	21 445	17 984	20 529	-916	-4,5 %
Kontroll og revisjon	3 969	6 029	6 029	2 059	34,2 %
Administrasjon	118 848	175 777	188 125	69 277	36,8 %
Administrasjonslokaler	1 575	1 250	1 250	-325	-26,0 %
Diverse fellesutgifter	68	0	0	-68	0,0 %
Aktivitetstilbud barn og unge	10	0	0	-10	0,0 %
Annet forebyggende helsearbeid	4 459	3 054	3 255	-1 204	-37,0 %
AKTIVISERINGS- OG SERVICETJENESTER TIL ELDRE OG PERSONER MED FUNKSJONSNEDSETTELS	-297	0	0	297	0,0 %
Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering	65	0	0	-65	0,0 %
Tilbud til personer med rusproblemer	0	0	0	0	0,0 %
Helse- og omsorgstjenester i institusjon	865	788	824	-41	-5,0 %
(Avviklet 2023) Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	11	0	0	-11	0,0 %
Institusjonslokaler	14	0	0	-14	0,0 %
Ytelse til livsopphold	0	0	0	0	0,0 %
Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	1 916	-679	-679	-2 595	-382,1 %
Interkommunale samarbeid	373	0	0	-373	0,0 %
Plansaksbehandling	-148	0	0	148	0,0 %
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	12 748	3 418	3 484	-9 264	-265,9 %
Samferdsel og transporttiltak	-218	0	42	261	614,6 %
Kommunale veier	-51	0	0	51	0,0 %
Rekreasjon i tettsted	50	0	0	-50	0,0 %
Beredskap mot branner og andre ulykker	1 721	400	400	-1 321	-330,2 %
Avløpsrensing	556	0	43	-513	-1180,7 %
Naturforvaltning og friluftsliv	0	0	0	0	0,0 %
Kino	0	0	0	0	0,0 %
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	2 957	1 500	2 500	-457	-18,3 %
Renter, utbytte og lån	0	0	0	0	0,0 %
Sum	**172 614**	**210 560**	**225 803**	**53 189**	**23,6 %**

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
1500-Organisasjon	15 503	28 951	13 448	46,5 %
1600-Økonomi og styring	48 667	69 497	20 830	30,0 %
1700-Teknologi og innovasjon	71 312	80 350	9 037	11,2 %
1800-Konserninnkjøp	3 943	8 889	4 947	55,6 %
1900-Politikk og kommunikasjon	33 189	38 117	4 928	12,9 %
Sum	172 614	225 803	53 189	23,6 %

Kommentar til status økonomi

Rekneskap for 2023 viser eit mindreforbruk som i hovudsak skuldast refusjon kommunedeling, vakansar og minimal bruk av vikarar.

Arbeidet med kommunedeling er i all hovudsak gjennomført ved bruk av ordinær bemanning. Konsekvensen er stor belastning på dei tilsette, begrensa kapasitet til oppfølging og støtte til verksemdene, og til utviklings- , innovasjons- og effektiviseringsarbeid. Uten refusjon for utført arbeid med kommunedeling ville området hatt eit meirforbruk på omlag 20 mill.

I tillegg er det stram kostnadskontroll i heile kommunalområdet, der blant anna kostnader til reiser, kurs/konferansar og verferdstiltak er begrensa til eit minimum.

I den grad det har vore mogleg har stillingar vore halde vakante, og ein har i liten grad tatt inn vikarar ved sjukdom og permisjonar.

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

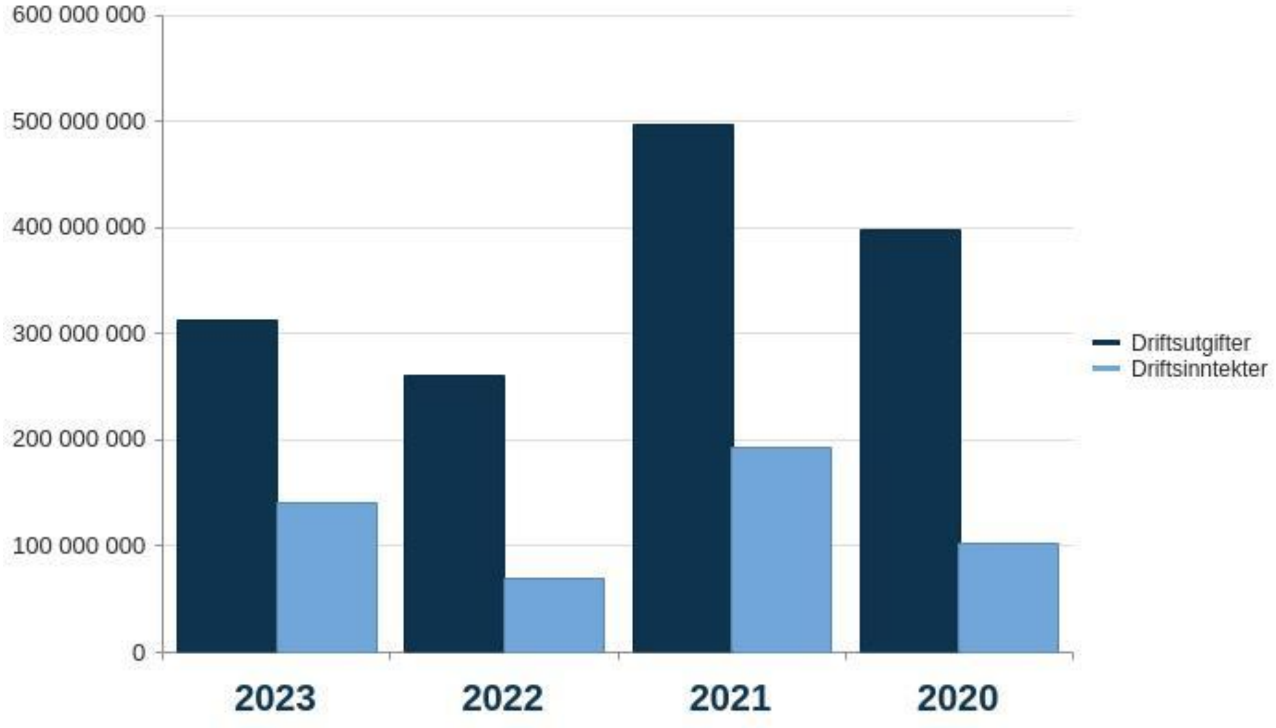

Detaljvisning drift (graf)

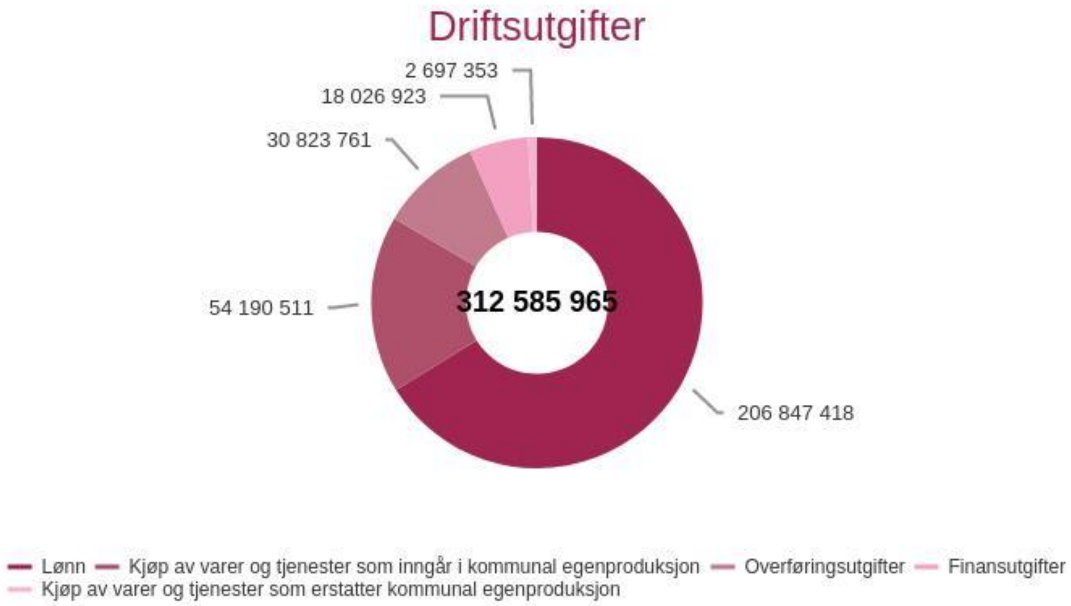

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,47 %	4,96 %	6,42 %
Årlig sykefravær 2021	1,34 %	4,99 %	6,33 %
Årlig sykefravær 2022	1,54 %	7,29 %	8,83 %
Årlig sykefravær 2023	1,25 %	5,54 %	6,79 %

Status sykefravær og HMS

Sjukefråveret for kommunalområdet har hatt ein positiv utvikling i 2023. Samla sjukefråver har gått frå 8,83% i 2022 til 6,79% i 2023. For kommunalområdet samla er det langtidsfråværet som har størst nedgang, men her er det variasjonar i dei ulike verksemdene.

Det har vore fokus i verksemdene på forebygging av sjukefråver og oppfølging av sjukmeldte gjennom året.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Organisasjon	5,14 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3,29 %	0 %	1,55 %	0 %	4,23 %	0,18 %	0,54 %
Langtid	Organisasjon	4,69 %	0,94 %	1,53 %	9,06 %	10,93 %	15,22 %	14,61 %	7,90 %	7,60 %	9,66 %	7,46 %	8,13 %
Samlet	**Organisasjon**	**9,82 %**	**0,94 %**	**1,53 %**	**9,06 %**	**10,93 %**	**18,51 %**	**14,61 %**	**9,46 %**	**7,60 %**	**13,89 %**	**7,65 %**	**8,67 %**
Korttid	Økonomi og styring	1,46 %	0,83 %	1,06 %	0,91 %	0,51 %	0,63 %	0,13 %	0,53 %	2,38 %	1,81 %	1,70 %	0,31 %
Langtid	Økonomi og styring	10,64 %	9,63 %	9,45 %	7,91 %	5,15 %	5,24 %	4,08 %	3,46 %	4,81 %	3,25 %	2,83 %	3,82 %
Samlet	**Økonomi og styring**	**12,09 %**	**10,46 %**	**10,52 %**	**8,82 %**	**5,66 %**	**5,87 %**	**4,22 %**	**3,99 %**	**7,19 %**	**5,05 %**	**4,53 %**	**4,13 %**
Korttid	Teknologi og innovasjon	2,06 %	2,75 %	1,02 %	2,15 %	1,59 %	1,79 %	0,08 %	1,74 %	0,91 %	1,48 %	1,46 %	2,23 %
Langtid	Teknologi og innovasjon	4,27 %	1,70 %	5,67 %	3,24 %	3,98 %	4,84 %	5,08 %	3,56 %	1,47 %	0,86 %	4,41 %	4,39 %
Samlet	**Teknologi og innovasjon**	**6,32 %**	**4,45 %**	**6,69 %**	**5,39 %**	**5,58 %**	**6,62 %**	**5,16 %**	**5,29 %**	**2,38 %**	**2,34 %**	**5,87 %**	**6,62 %**
Korttid	Konserninnkjøp	1,67 %	1,85 %	1,73 %	0 %	1,94 %	0 %	1,06 %	1,61 %	3,43 %	1,96 %	2,42 %	1,04 %
Langtid	Konserninnkjøp	5,74 %	4,75 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3,77 %	6,91 %	7,62 %
Samlet	**Konserninnkjøp**	**7,41 %**	**6,59 %**	**1,73 %**	**0 %**	**1,94 %**	**0 %**	**1,06 %**	**1,61 %**	**3,43 %**	**5,73 %**	**9,33 %**	**8,66 %**
Korttid	Politikk og kommunikasjon	1,39 %	1,69 %	0,42 %	0,87 %	0,78 %	0,23 %	0 %	0 %	0,43 %	0,25 %	2,74 %	0,25 %
Langtid	Politikk og kommunikasjon	19,76 %	12,81 %	9,83 %	8,88 %	10,45 %	11,59 %	8,28 %	6,16 %	6,21 %	7,73 %	8,51 %	9,05 %
Samlet	**Politikk og kommunikasjon**	**21,15 %**	**14,50 %**	**10,25 %**	**9,75 %**	**11,24 %**	**11,82 %**	**8,28 %**	**6,16 %**	**6,65 %**	**7,98 %**	**11,25 %**	**9,29 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,02 %	1,57 %	0,92 %	1,17 %	0,95 %	1,18 %	0,16 %	1,05 %	1,49 %	1,78 %	1,63 %	1,02 %
Langtid	Sum sykefravær	8,52 %	6,15 %	6,82 %	6,04 %	5,51 %	6,42 %	5,68 %	4,02 %	3,81 %	3,69 %	4,78 %	5,35 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**10,54 %**	**7,72 %**	**7,74 %**	**7,21 %**	**6,46 %**	**7,60 %**	**5,83 %**	**5,07 %**	**5,30 %**	**5,47 %**	**6,41 %**	**6,37 %**

Organisasjon

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	15 503	28 951	13 448	46,5 %

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	19 147	14 968	-4 179	-27,9 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	655	904	249	27,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	1 017	1 017	100,0 %
Overføringsutgifter	7 259	12 862	5 603	43,6 %
Sum Driftsutgifter	**27 061**	**29 751**	**2 690**	**9,0 %**
Refusjoner	-3 017	-800	2 217	-277,1 %
Overføringsinntekter	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-8 541	0	8 541	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-11 558**	**-800**	**10 758**	**-1344,7 %**
Netto resultat	**15 503**	**28 951**	**13 448**	**46,5 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	14 313	14 374	14 968	19 147
Refusjon lønn	-152	0	0	-771
Sum Lønn	**14 161**	**14 374**	**14 968**	**18 376**
Drift	508	2 468	1 429	927
Kjøp av produksjon	0	1 017	1 017	0
Overføringer	9 959	3 362	12 862	7 259
Sum Utgifter	**10 466**	**6 847**	**15 308**	**8 186**
Refusjoner	-2 090	-1 324	-1 324	-2 518
Finansinntekter	0	0	0	-8 541
Sum Inntekter	**-2 090**	**-1 324**	**-1 324**	**-11 059**
Netto resultat	**22 538**	**19 897**	**28 951**	**15 503**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

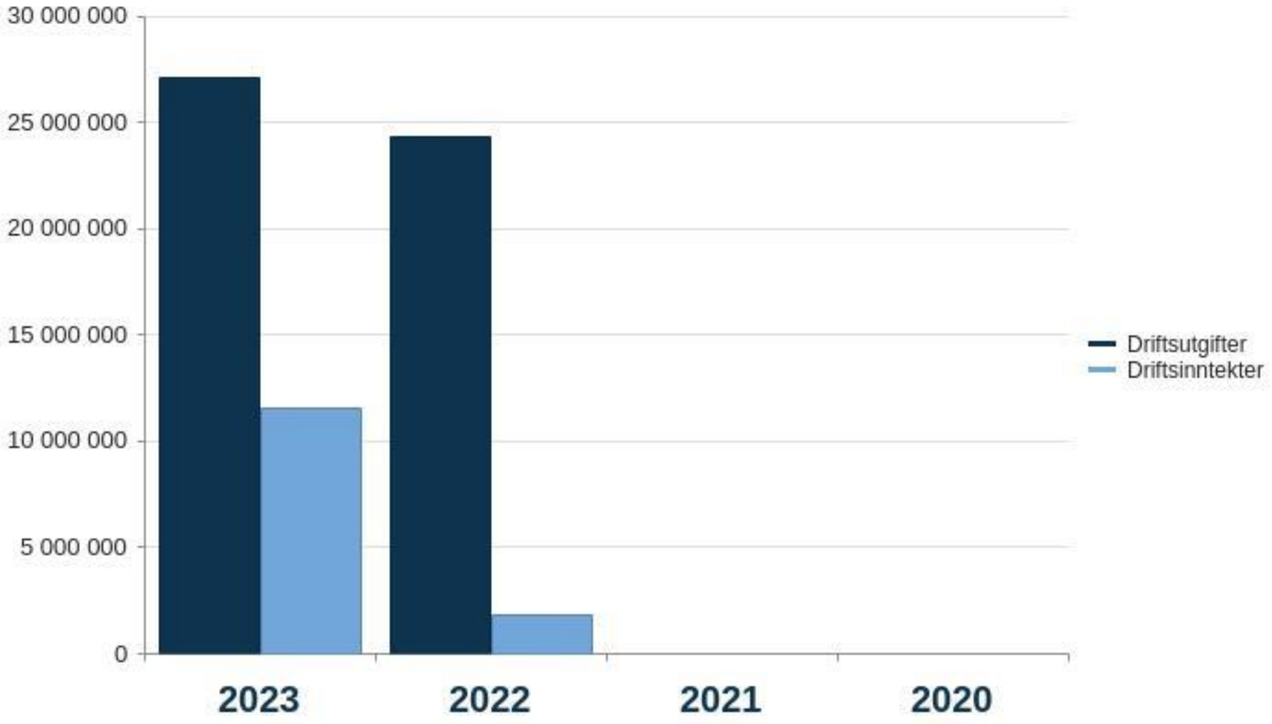

Detaljvisning drift (graf)

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,27 %	0,25 %	0,51 %
Årlig sykefravær 2021	0,60 %	0,04 %	0,64 %
Årlig sykefravær 2022	0,63 %	2,74 %	3,37 %
Årlig sykefravær 2023	1,31 %	8,20 %	9,51 %

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Organisasjon	5,14 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3,29 %	0 %	1,55 %	0 %	4,23 %	0,18 %	0,54 %
Langtid	Organisasjon	4,69 %	0,94 %	1,53 %	9,06 %	10,93 %	15,22 %	14,61 %	7,90 %	7,60 %	9,66 %	7,46 %	8,13 %

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Samlet	**Organisasjon**	**9,82 %**	**0,94 %**	**1,53 %**	**9,06 %**	**10,93 %**	**18,51 %**	**14,61 %**	**9,46 %**	**7,60 %**	**13,89 %**	**7,65 %**	**8,67 %**
Korttid	Sum sykefravær	5,14 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3,29 %	0 %	1,55 %	0 %	4,23 %	0,18 %	0,54 %
Langtid	Sum sykefravær	4,69 %	0,94 %	1,53 %	9,06 %	10,93 %	15,22 %	14,61 %	7,90 %	7,60 %	9,66 %	7,46 %	8,13 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**9,82 %**	**0,94 %**	**1,53 %**	**9,06 %**	**10,93 %**	**18,51 %**	**14,61 %**	**9,46 %**	**7,60 %**	**13,89 %**	**7,65 %**	**8,67 %**

Økonomi og styring

Tjenesteområdebeskrivelse

Verksemd Økonomi og styring vart til som eit resultat av den administrative omorganiseringa som vart gjennomført tidleg i 2022. Verksemda vert leia av økonomisjefen, og har tre avdelingar. Desse er Økonomi og lønn, Strategi og styring og HR. Talet på tilsette er redusert gjennom naturleg avgang, slik at det ved utgangen av året var om lag 2 færre årsverk enn ved inngangen til året. Nytilsette på tampen av året som skal jobbe i nye Haram kommune er då ikkje rekna med.

Avdeling Økonomi og lønn har ansvaret for alt arbeid innan rekneskap, finans og lønn, både for kommunen, dei kommunale føretaka og eit 20-tals andre verksemder. Avdelinga sel også tenester for Vestnes kommune. I tillegg har avdelinga også ansvaret for innfordring av kommunale krav. Ansvaret for å drifte styringssystema knytt til økonomi/rekneskap og HR er lagt til avdelinga.

Avdeling HR har ansvaret for strategiarbeid knytt til HR og arbeidsgjevarfeltet, HMS, arbeidsgjevarpoltikk osb, og forvaltar reglement og rutinar knytt til personalet og alt som høyrer til dette. Avdelinga driv utstrakt støtte til verksemdene, både til rekruttering, personalsaker, HMS m.m. Avdelinga handsamar også lønnsforhandlingane.

Avdeling Strategi og styring har ansvaret for heilskapleg styring, alt arbeid med budsjett og økonomistyring. I tillegg ligg ansvaret for kommuneoverlege-funksjonen og miljøretta helsevern til denne avdelinga.

Utvikling og utfordringer

Økonomi og styring er ei verksemd som vart etablert i samband med den administrative omorganiseringa tidleg i 2022. Verksemda har eit heilskapleg ansvar for arbeid med strategiar og mål til økonomi, rekneskap og HR. Det er ei styrke for kommunen sitt arbeid med å nå sine langsiktige mål å ha samla desse viktige fagmiljøa under ein paraply. Det er lettare å drive heilskapleg styring når ansvaret for utvikling av humankapital, finanskapital og strategi- og kvalitetsarbeid jobbar tett saman i kvardagen.

Verksemda har typiske stab- og støttefunksjonar i sin kjerneportefølje. Dette inneber at verksemda har både typiske "produksjons-oppgåver" og driftsansvar for kritiske styringssystem og kjerneprosessar, samstundes som den driv utstrekt hjelp og rådgjeving innan sine respektive fagområder til resten av organisasjonen. Som eit ledd i arbeidet med å redusere administrasjonskostnader vart det gjennomført vesentlege kutt i bemanninga innan desse fagområda. For å tilpasse seg til dei nye driftsrammene har ein måtta gjort krevjande prioriteringar av oppgåver, samstundes som ein har gjort mykje for å effektivisere drifta gjennom digitalisering og automatisering. Dette gjeld for produksjonsdelen i verksemda, samstundes og ein har gjort mykje i å utvikle verkty for "hjelp til sjølvhjelp" for resten av organisasjonen. Det er likevel ikkje til å komme unna at dei som mottek tenester frå verksemda

opplever redusert servicegrad i kombinasjon med at visse oppgåver i større grad enn tidlegare må løysast i linja - utan direkte involvering frå fagpersonar i Økonomi og styring.

Dei siste åra har det vore ei rivande teknologisk utvikling som byr på både utfordringar og moglegheiter for verksemda og for kommunen. For å lukkast med å hauste dei mogelege vinstane som ligg i denne utviklinga, er det kritisk viktig at ein har ein kompetansebase i verksemda som er tilpassa dei krav den digitale tidsalderen stiller til oss. I ein travel kvardag med tronge økonomiske rammer er det krevjande å finne rom for å arbeide systematisk med å utvikle den kompetansen ein bør ha for framtida. Ein ser også at det er krevjande å halde på, og å rekruttere, kompetente medarbeidarar.

Verksemda står dessutan føre eit større generasjonsskifte. Om lag ein femtedel av arbeidsstokken har passert 62 år, og kan i prinsippet gå av med AFP om dei skulle ønske det. Det er difor risiko for at ein vil kunne miste fleire gode og kompetente medarbeidarar i løpet av relativt få år.

Arbeidet med kommunedeling har vore altoverskuggande gjennom 2023. Om lag 30 000 arbeidstimar er lagt ned til dette gjennom året, og framleis gjenstår det mykje jobb. Mangel på kapasitet representerer den klart største utfordringa for verksemda på kort sikt. Mykje arbeid er skubba på, noko som går utover resten av organisasjonen. Kommunen står i ein alvorleg økonomisk situasjon, og kapasitetsmangel både på leiarnivå og i stab- og støttefunksjonane gjer at kommunen ikkje klarer å gjennomføre naudsynte omstillings- og effektiviseringstiltak. Den operative risikoen innan dei ansvarsområde verksemda har, har aldri vore høgare. Risikoen for feil, manglar og svak kontroll er stor.

På lengre sikt er målet at ein byggjer robuste fagmiljø som er i stand til både effektiv drift og å støtte organisasjonen i arbeidet med å nå sine mål. Med andre ord skal verksemda vere ein katalysator for det strategiske arbeidet til kommunen i tillegg til å sørge for god og påliteleg styringsinformasjon. Dette krev at ein lukkast i å ha attraktive og robuste fagmiljø, der dei tilsette får utvikle seg og vert brukt aktivt inn i drifta og utviklinga av heile organisasjonen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	48 667	69 497	20 830	30,0 %

Kommentar til status økonomi

Verksemda Økonomi og styring fekk eit særs stort mindreforbruk i 2023. Mindreforbruket skriv seg i all hovudsak frå at alle dei tre avdelingane i verksemda har utført eit stort arbeid knytt til kommunedelinga, noko som er finansiert gjennom bruk av bundne fond. Omfanget med arbeidet med kommunedelinga har vore omlag som føresett i kommunedelingsbudsjettet.

Oppsummering tiltak

Grunna mangel på kapasitet til å oppretthalde forsvarleg drift samstundes som ein har jobba med å dele kommunen, er det ikkje vurdert som forsvarleg å gjennomføre kostnadsreduserande tiltak med effekt i 2023.

Likevel har ein jobba med tiltak som på sikt kan bidra til både meir effektiv drift og styrking av attraktive fagmiljø. Ein har mellom anna, saman med dei andre kommunane i eKommune-samarbeidet, vert med som opsjonspartnar i eit felles anbod på ERP-system (økonomi-system) saman med kommunane på Nordmøre og i Romsdal. I tillegg har ein starta arbeidet med å vudere mogelegheitar for eit tettare samarbeid innan løn og rekneskap mellom fleire kommunar i regionen.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	72 609	69 588	-3 021	-4,3 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	11 575	12 254	679	5,5 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	79	0	-79	0,0 %
Overføringsutgifter	3 357	-4 770	-8 127	170,4 %
Finansutgifter	608	0	-608	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**88 228**	**77 072**	**-11 156**	**-14,5 %**
Salgsinntekter	-7 398	-7 400	-2	0,0 %
Refusjoner	-8 209	-175	8 034	-4591,0 %
Overføringsinntekter	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-23 954	0	23 954	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-39 561**	**-7 575**	**31 986**	**-422,3 %**
Netto resultat	**48 667**	**69 497**	**20 830**	**30,0 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	55 613	66 583	69 588	72 609
Refusjon lønn	-3 203	0	0	-4 250
Sum Lønn	**52 410**	**66 583**	**69 588**	**68 359**
Drift	17 883	19 955	17 141	17 216
Kjøp av produksjon	99	0	0	79
Overføringer	2 653	-5 235	-4 770	3 357
Finansutgifter	0	0	0	608
Sum Utgifter	**20 635**	**14 720**	**12 371**	**21 260**
Brukerbetaling	-6 257	-9 749	-7 400	-7 398
Refusjoner	-8 023	-5 062	-5 062	-9 600
Finansinntekter	-3	0	0	-23 954
Sum Inntekter	**-14 283**	**-14 811**	**-12 462**	**-40 952**
Netto resultat	**58 762**	**66 492**	**69 497**	**48 667**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

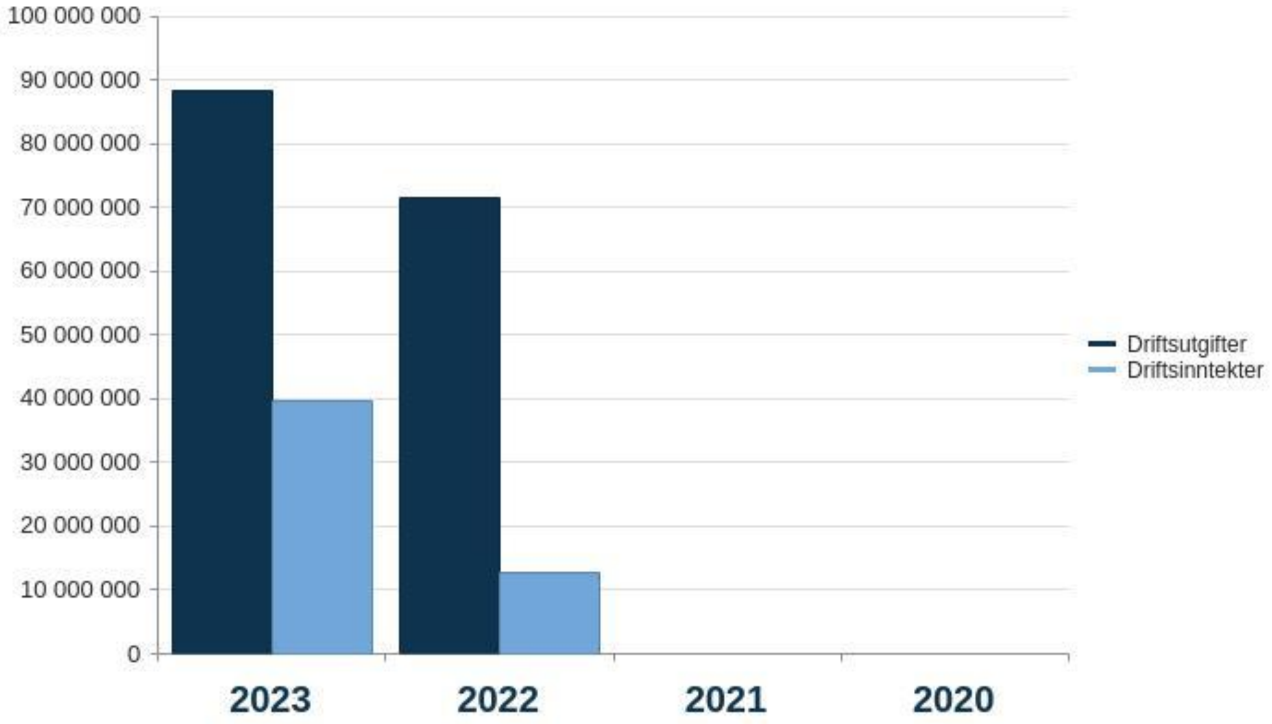

Detaljvisning drift (graf)

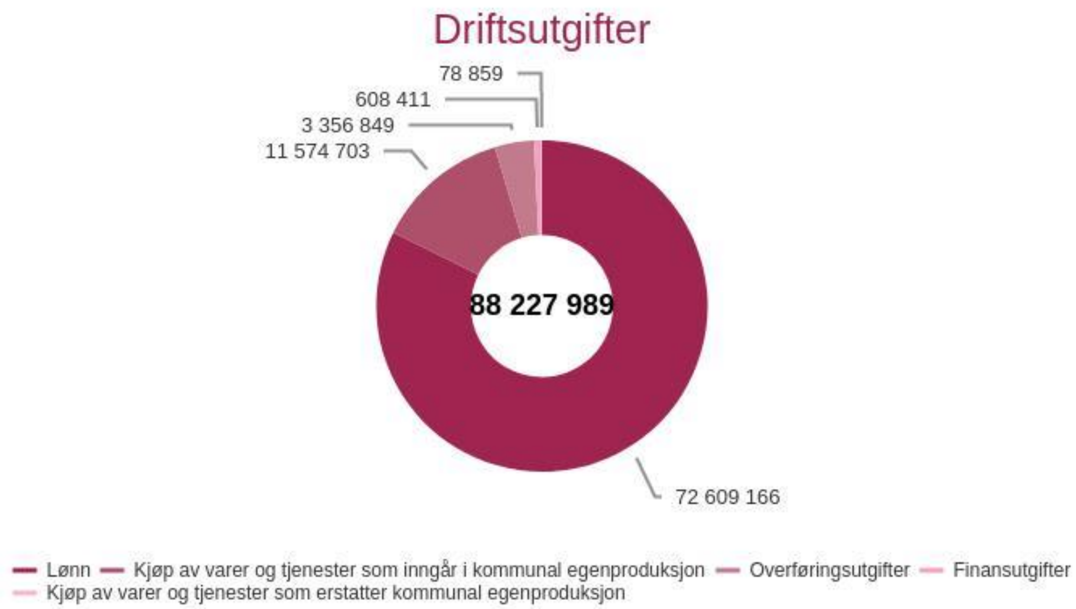

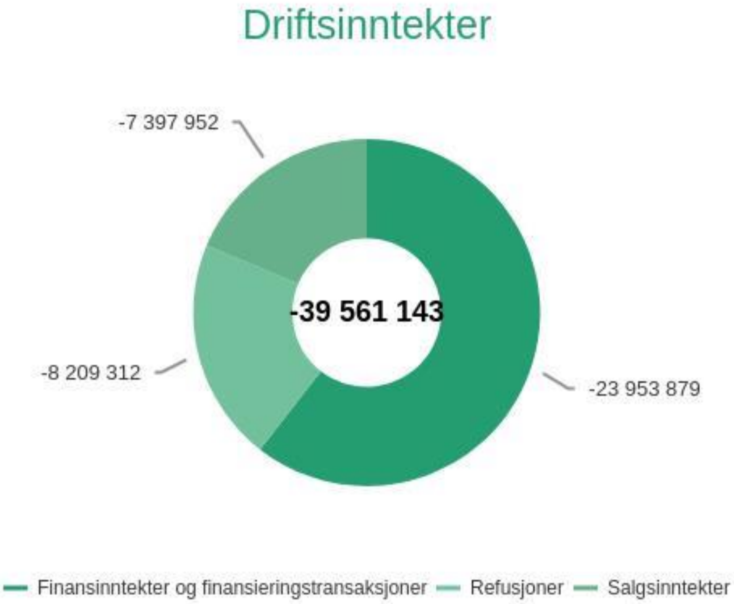

Sammendrag status investeringer

Det er ikkje budsjettert med, eller gjennomført, investeringar i verksemda i 2023.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,56 %	4,54 %	6,10 %
Årlig sykefravær 2021	1,07 %	5,45 %	6,51 %
Årlig sykefravær 2022	1,18 %	7,96 %	9,14 %
Årlig sykefravær 2023	1,03 %	5,82 %	6,85 %

Status sykefravær og HMS

Sjukefråveret i verksemda har utvikla seg positivt gjennom året, og er redusert frå 10,79 % i 2022 til 6,85 % i 2023. Det er særleg langtidssjukefråveret som er redusert.

Ein har gjennom året sett fokus på arbeidsmiljøet i verksemda, mellom anna gjennom å ta opp temaet til diskusjon på avdelingsmøter og ved å legge vekt på arbeidsmiljøet i gjennomføring av vernerunder.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Økonomi og styring	1,46 %	0,83 %	1,06 %	0,91 %	0,51 %	0,63 %	0,13 %	0,53 %	2,38 %	1,81 %	1,70 %	0,31 %
Langtid	Økonomi og styring	10,64 %	9,63 %	9,45 %	7,91 %	5,15 %	5,24 %	4,08 %	3,46 %	4,81 %	3,25 %	2,83 %	3,82 %
Samlet	**Økonomi og styring**	**12,09 %**	**10,46 %**	**10,52 %**	**8,82 %**	**5,66 %**	**5,87 %**	**4,22 %**	**3,99 %**	**7,19 %**	**5,05 %**	**4,53 %**	**4,13 %**
Korttid	Sum sykefravær	1,46 %	0,83 %	1,06 %	0,91 %	0,51 %	0,63 %	0,13 %	0,53 %	2,38 %	1,81 %	1,70 %	0,31 %
Langtid	Sum sykefravær	10,64 %	9,63 %	9,45 %	7,91 %	5,15 %	5,24 %	4,08 %	3,46 %	4,81 %	3,25 %	2,83 %	3,82 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**12,09 %**	**10,46 %**	**10,52 %**	**8,82 %**	**5,66 %**	**5,87 %**	**4,22 %**	**3,99 %**	**7,19 %**	**5,05 %**	**4,53 %**	**4,13 %**

Teknologi og innovasjon

Tjenesteområdebeskrivelse

Verksemda har tre avdelingar, samt eit ansvar for sikkerheit og beredskap. I 2023 og i starten av 2024 har verksemda ei stor leveranse gjennom kommunedeling, der delprosjekt IKT ligg til verksemda.

Avdeling innovasjonsstøtte støtter kommuneorganisasjonen i oppfølging av strategien for tenesteutvikling og nyskaping. Her ligg også ALV- Møre og Romsdal – læringsarena for velferdsteknologi, oppfølging av partnarskapet i Framtidslaben og koordinering av universitetskommuneavtalen med NTNU.

Strategi for tenesteutvikling og nyskaping har desse satsingsområda:

- Kultur for nyskaping
- Kompetanse og læring
- Samskaping og medborgarskap
- Partnarskap og samarbeid på tvers
- Digitalisering og ny teknologi

Avdelinga har ei høg grad av ekstern finansiering, og fleire av dei tilsette er dedikert over tid til større eksternt finansierte prosjekt, som velferdsteknologi og regional koordinering av arbeidet med Helseplattformen.

Avdeling IT leverer IT-tenester i eKommunesamarbeidet:

- Sentralt datasenter
- Infrastruktur
- Server- og applikasjonsdrift
- Klientdrift (PCar, nettbrett, mobil)

- Identitetshandtering
- Sikkerheit og innhaldskontroll
- Utskrift og skanning
- Overvakning av tenestene
- Kontorstøttesystem
- Sentral fillagring og sikkerheitskopiering
- IT-brukarstøtte

Avdeling dokumentasjonsforvaltning handterer:

- Forvaltning av saksbehandlingsverktøy og arkivløysingar
- Brukarstøtte knytt til saksbehandling
- Papirarkiv, uttrekk digitale arkiv og avlevering til arkivdepot
- Digitale skjema og arbeidsflytar
- Bruk av offentlege felleskomponentar for digital samhandling
- Posthandtering
- Digital kommunikasjon
- Offentleg innsyn

Sikkerheit og beredskap ligg direkte under verksemdsleiar. Her er dei følgande funksjonane samla:

- Personvern og informasjonssikring
- Overordna beredskap inklusive psykososialt kriseteam

Utvikling og utfordringer

Verksemda er svært prega av gjennomføring av kommunedelinga, og for praktiske formål så blir anna utviklingsarbeid prioritert ned.

I 2022 og 2023 har den digitale transformasjonen i samfunnet skote vesentleg fart, samtidig er kommunen sin kapasitet på området redusert og kommunedeling har vært den prioriterte oppgåva for verksemda.

Innføringa av Helseplattformen våren 2023 er eit positivt unntak frå denne trenden. Dette er eit stort og viktig prosjekt for kommunen og innbyggarane. For verksemda sin del har særleg avdeling IT vesentlege leveransar inn i innføringsprosjektet. Helseplattformen hadde ein vellukka GoLive 28. april.

Vidare er verksemda ansvarleg for innføringa av Kompetanseportalen. Kommunen står ovanfor ei rekke utfordringar som tilgang på kvalifisert arbeidskraft, ny teknologi og stramme økonomiske rammer. For å vere i stand til å løyse dei noverande og komande utfordringane, er det nødvendig å sikre at alle tilsette har nødvendig kompetanse, og at kompetansestyring, medarbeidarutvikling og læring settast i system. Dette får vi no ei heilskapleg systemstøtte for.

Innan arkiv var vi eit stort etterslep med papirarkiv. Det er sett av midlar i økonomiplana til å rydde i dette i framtidige år.

Microsoft aukar prisane på lisensar vesentleg med verknad frå 2024. Dette er spelt inn i budsjettprosessen for 2024, og har blitt handtert på innafor kommunalområdet / verksemda si ramme. Det digitale arbeidsverktøyet Office365 er svært viktig i den digitale kvardagen til våre tilsette, og er naudsynt for å legge til rette for ein god digital arbeidskvardag der vi også samhandlar godt.

IT eKommune

IT avdelinga er redusert med fem stillingar sidan februar 2021, og driftsressursane er knappe sett opp mot å levere forsvarleg drift til eKommune samarbeidet. Vi slit med å finne tid og ressursar til å støtte fagområda slik dei kan gjennomføre sine digitaliseringstiltak, og ventetida på endringsbestillingar frå faga har auka. Av denne grunn må vi må gjere strenge prioriteringar av endringsbestillingar.

Avdelinga fokuserer på å ha kjernekompetansen for vår IT drift internt i avdelinga. Det ser vi har vore svært viktig opp mot utfordringane vi har stått i dei siste åra med kommunesamanslåing, pandemi og kommunedeling. Dette gjer oss meir robuste, og det er kostnadseffektivt både for Ålesund kommune og dei andre kommunane vi driftar. Vi har svært lite kostnad på innleige av konsulentar, unntaket er no under kommunedelinga.

Vi arbeider med tenestene slik at vi både blir meir automatiserte og får fleire tenester over på skydrift. I 2023 har vi gått ut i sky med to av våre store kjernesystem Visma Enterprise (lønn, økonomi og personalsystem) og Acos websak. I tillegg har vi innført Helseplattforma i Ålesund. Dette krev ei dreiing av kompetansen i avdelinga noko som vi er i ferd med å gjennomføre innanfor ramma vi har tildelt.

Eit auka eksternt trusselbilete gjer at informasjonssikkerheitsområdet krev stadig meir av oss, også økonomisk. Etter etablering av ny kommune har ein vridd ressursar inn mot dette området, men ytterlegare ressursinngang vil vere nødvendig i det vidare. Vi har i samarbeid med ROR IKT no inngått ein avtale med ein sikkerheitspartner, og vi vil starte arbeidet med bedre endepunktsikring, meir omfattande og aktiv sikkerheitsovervåkning og ei teneste som vil kome til unnsetning om vi vert angripe (IRT – incident respons team).

Utvalde resultat for IT

Sentralisering av leasingavtaler på multifunskjonsmaskiner. Dette har gjort oss bedre i stand til å innfri innsparingstiltaket på print. I tillegg til å redusere talet på skrivarar, har vi valt å kjøpe i stadan for i leige der leasingavtaler har gått ut. Ved å kjøpe skrivarane istadan for å leige, så forlenger vi levetida på maskinane med om lag tre år. Bra for økonomien, bra for miljøet.

Sentralt innkjøp av utstyr for tilsette. Vi har no ei langt betre forvaltning av PCutstyr til tilsette. Vi vil på sikt også redusere talet på PCar dedikerte til einkelt tilsette, ved at dei berre får ei maskin. Før har det vore slik at IT haldt dei tilsette med stasjonære, medan verksemdene kjøpte berbare. No er standarden berbar, og ei maskin. Vi har ei fem års utskiftningstakt på PCar, men på grunn av reduksjon av tilsette og ein vanskeleg leveransesituasjon i fjor vår, har vi ikkje greidd å følgje opp dette godt nok. Vi har derfor eit etterslep som vi må ta inn igjen, spesielt på helse.

Gjenbruk og sikker avhending av PC utstyr. PC utstyr skal leverast inn til IT når det ikkje lenger vert brukt. Der vurderer vi om det er muleg å gjenbruke utstyret. Er det ikkje det, så vert det innlevert til sikker avhending til Foxway. Der blir utstyret vurdert for vidaresal av heile utstyret ev delar, ev materialgjenvinning. Dette til ingen kostnad for kommuna, men det kan ligge ei lita inntening på sikt.

Innføring av Helseplattforma. Oppsett av PCar og mobilar mot Helseplattforma, for sikker pålogging. Alle PCar brukt i helse har vorte teste, og mange har vorte skifta ut (levetid på fem år). Vi har satt opp Nød PCar på utvalte lokasjonar, kopla mot

Automatisert tilgangskontroll. Vi har hatt vidare utvikling av vår identitetshandteringsprosess, og no leverer vi sikker, automatisert tilgangskontroll til Helseplattforma, til KS læring og til kompetanseportalen. Her ser vi også på kva for andre applikasjonar vi kan automatisere tilgangskontroll

til. Dette sparar ressursar ute i faga, det styrkar informasjonssikringa og kvaliteten på data. Tilgonger er klare når brukaren har startdato, og vert avslutta ved sluttdato.

Fylke Nord-avtalen med Telenor. Her har vi:

- tatt i bruk muligheitene i Telenord avtalen med Telenor i forhold til «hjelp til sjølvhjelp».
- implementert ei ny «Retningslinjer for mobilbruk» som ar utarbeid i samarbeid med personal og tillitsmannsapparatet.
- implementert mPort. Der kan tilsette som har fått godkjent dekning av personleg mobil bestille telefon. Der vert det rekna ut kor mykje den tilsette har opparbeid seg av støtte frå kommuna, den tilsette må dekkje resten om vedkommande velgjer ein modell som er dyrare enn kommuna sin andel.
- lagd ein god kommunikasjonspakke på Intranett sik at vi reduserer behovet for support.

Enkelte andre resultat:

- vi har starta med å flytte klientdrift over til skya, og har innført klientdrift av nettbrett for fleire fag (Vatn og avløp og velferdsteknologi først og fremst)
- vi arbeider med å sikre kommunale data på alle mobiltelefoner (MAM)
- vi arbeider med tiltak som fører til betre sikkerheit i Office 365
- Exchange er flytta ut i nettskya
- ny løysing for sikkerheitskopiering av Office365-miljøet er etablert

Avdeling dokumentasjonsforvaltning

Kommunedeling har stått heilt sentralt i alt vårt arbeid i 2023. Ressursar har vorte omdisponert, og har gjort at vi har utsatt fleire planlagte prosessar, utvikling av nye løysingar til både innbyggarar og saksbehandlarar.

Fortsatt har vi stort etterslep etter kommunesammenslåing, som har blitt flytta fram i tid.

I tilknyting til kommunedeling, blei sak-/arkivsystemet Acos WebSak+ etablert som skydrift i begge kommunane. Dette blei gjennomført på ein god måte, og sikra god dokumentasjon knytt til oppstart av to nye kommunar hausten 2023. Samtidig innførte vi Acos Interact+ , der skjema også blei etablert i sky, som vil gi oss store fordelar med betre arbeidsflytar og raskare oppdatering.

Pålegg frå statsarkivet om uttrekk av utgåtte fagsystem og ordning/ avlevering av papirarkiv har blitt utsatt då ein ikkje har tilstrekkeleg med ressursar. Faren for at dokumentasjon kan gå tapt, blir større.

Prosessen med kommunedeling har vore svært krevjande for dei tilsette, og mange er slitne. Det er viktig at det blir tatt omsyn til at vi fortsatt ikkje er ferdig med prosessen. Der er m.a. mykje opprydding att, der Ålesund kommune skal sikre ordning og avlevering av arkiv frå fellesperioden til IKA Møre og Romsdal. Det er viktig at tale på tilsette ikkje blir redusert før vi er tilbake til normal drift.

Behov for auka kompetanse. Utviklinga går svært fort innan vårt område, og behovet for vidare opplæring er svært stort.

Utvalde resultat for avdeling Dokumentasjonsforvaltning:

Det meste av våre ressursar har gått med til kommunedeling. Vi har hatt god planlegging, og vi har lukkast godt med prosjektgjennomføringa.

God dagleg drift, til tross for ein stressa kvardag. Vi har få avvik og meiner at vi har hatt god kontroll på dagleg dokumentfangst og handtering av innsyn.

Skanning og kategorisering av byggesaker er godt i gang, men vi ser klart behov for å auke kapasiteten på dette området. I dette arbeidet har vi også fått erfaring med bruken av KI, gjennom kategorisering av byggesaker.

Acos Websak og Interact gjekk over til skydrift.

Acos Akademiet, ein interaktiv læringsportal for opplæring av brukarane i WebSak+ blei innført for å bidra i opplæringa i overgang til nye kommunar.

Uttrekk av digitale fagsystem har blitt vidareført, men har ikkje nådd måla i framdriftsplanen. Vi har hatt utfordringar både med leverandørar og arkivdepot.

Arbeidet med å betre prosessen knytt til byggesaker var godt i gang, men stoppa opp i 2023 grunna kommunedeling. Dettevil igjen få prioritet i 2024.

Utvida bruk av digital meldingsformidling, både internt og ut mot innbyggarar, bruk av e-signering flytprosessar , digitale skjema og fleire nye integrasjonar mellom fagsystem og arkiv har gitt store økonomiske gevinstar ute i fagområda. Dette vil bli prioritert i 2024.

Framtidslaben som kommunalt drifta er avvikla. I samsvar med politisk vedtak vil kommunen dekke løn til dagleg leiar og husleige på NMK i 2024.

Avdeling innovasjonsstøtte

Avdeling innovasjonsstøtte er svært redusert over tid, og fungerer i dag ikkje som ei sjølvstendig avdeling. Når tilsette har slutta, har ikkje desse blitt erstatta, og ein har bevisst søkt å få tilsette over på ekstern finansiering. Avdelingsleiar, som også leia FoU-arbeidet vårt, gjekk over i ny stilling og har ikkje blitt erstatta. Per no er ein ikkje i stand til å arbeide strukturert etter kommunen vedtatte strategiar innan forskning, utvikling og innovasjon. Det er klart at ein primært må arbeide på overordna nivå, og i svært liten grad har kapasitet til å bidra ute i verksemdene.

I følgje med kommunedelinga la ein fram bemanningsplanar som ein ikkje har moglegheit for å oppfylle med dagens rammer.

Avdelinga har no i liten grad ressursar å stille tilgjengeleg for digitaliseringsprosessar i kommunen.

Eit viktig arbeid i 2023 var innføring av kompetanseportalen. Den er teknisk innført, men det står igjen eit vesentleg arbeid med sørge for at den vert fylt med nødvendig innhald.

Ålesund kommune deltek aktivt i arbeidet med Digi Møre og Romsdal. Formålet er å fremje digitaliseringsarbeidet i fylket, og følgjer ein struktur som resten av landet. Dette er ein del av den såkalte samstyringsstrukturen for IKT.

Tiltak for å auke den digitale kompetansen i kommunane er viktig. Vidare legg ein tilrette for at kommunane tek ibruk felles offentlege digitale løysingar på ein god måte. Verksemda er involvert på fleire nivå i Digi Møre og Romsdal.

Ein annan viktig aktivitet i verksemda er å legge til rette for at systemeigarane og systemadministratorane forvaltar fagsystema til kommunen på ein god måte. Gode fagsystem er svært viktig for ein god og effektiv tenesteproduksjon, og på linje med leiing av medarbeidarar, må ein sørge for at fagsystema får nødvendig oppfølging slik at dei støtter oppunder tenesteproduksjonen på ein god måte.

Rammer for kommunens bruk av kunstig intelligens vil vere ein av aktivitetane i 2024.

Sikkerheit og beredskap

Innan beredskap har vi dei siste åra vert prega av først pandemi og dernest krigen i Ukraina og den påfølgjande flyktningkrisa. Den pågåande krigen fører med seg eit forverra trusselbilete, og det pregar det førebuande beredskapsarbeidet.

I 2023 vart det nye nasjonale krisestøtteverktøyet Rayvn tatt i bruk. I følgje med kommunedelinga vart beredskapsplanane revidert og tilpassa dei to nye kommunane.

Sentrale satsingar i 2024 er betra planar for evakuerande og pårørande, samt betra planverk i kommunalområda. I tillegg er det eit mål om auka øvingsaktivitet.

Som i 2022 vart det og i 2023 arrangert ein IT-sikkerheitsdag for eKommune.

Ein ser eit auka trykk på kommunen psykososiale kriseteam.

Utvalgte resultater

I 2023 har prioriteringa vært kommunedeling. Dette medfører generelt restansar på øvrige område.

Særleg nemnast det at ein har redusert kapasiteten til å følgje den digitale utviklinga, og at handtering av eldre arkivmateriale har nær stått stille i 2023.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	71 312	80 350	9 037	11,2 %

Kommentar til status økonomi

Sikkerhet og beredskap

Eininga går moderat i overforbruk. I hovudsak skyldast dette ny kostnadsdeling mellom kommunar for å dekke kommunane sine sentrale lagerkostnadar for Sivilforsvaret.

Dokumentasjonsforvaltning

I avdeling Dokumentasjonsforvaltning er mindreforbruket i 2023 i hovudsak knytt til refusjon frå kommunedeling, vakante stillingar, nøkternt forbruk og utsette oppgåver/ prosjekt.

Krav om innsparing vil i hovudsak bli dekt gjennom redusert bemanning pga ledig stillingar og ansettelsesstopp. Store delar av vår aktivitet er no knytt til kommunedeling, og andre oppgåver vil dermed bli lagt til side. Dette medfører reduserte kostnader på ordinær bedrift og store refusjonar opp mot kommunedeling. Mange ordinære oppgåver blir flytta fram i tid.

IT-Drift / IT eKommune

IT drift har eit vesentleg mindreforbruk. Dette skuldast i hovudsak eit stort mindreforbruk i eKommune Sunnmøre. Mindreforbruket i eKommune skuldast inndekning av lønskostnader i forbindelse med Kommunedelinga. Andre grunnar til mindreforbruket er manglande ressursar og kapasitet til å igangsette og gjennomføre planlagde prosjekt. I 2023 var hovudprioriteringane kommunedeling og innføring av Helseplattforma, og då vart det ikkje rom for fleire store prosjekt eller tiltak. Ein har fått til ein god reduksjon av printkostnader, og er i rute med dette tiltaket.

Oppsummering tiltak

Dei to store avdelingane leverer godt på budsjett, og det er ikkje dedikerte tiltak som er etablert.

For IT sentraliserte ein for nokre år sidan kostandane til print med mål om å redusere dei. Ein har her lykkast med å få til ein god reduksjon av printkostnader, og er i rute med dette tiltaket.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	61 877	66 149	4 272	6,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	41 072	44 501	3 430	7,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	152	1 007	855	84,9 %
Overføringsutgifter	13 880	-8 450	-22 330	264,3 %
Finansutgifter	17 414	4 893	-12 521	-255,9 %
Sum Driftsutgifter	**134 395**	**108 101**	**-26 293**	**-24,3 %**
Salgsinntekter	-17 043	-3 502	13 541	-386,6 %
Refusjoner	-22 286	-23 413	-1 127	4,8 %
Overføringsinntekter	-349	0	349	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-23 404	-836	22 568	-2699,5 %
Sum Driftsinntekter	**-63 082**	**-27 751**	**35 331**	**-127,3 %**
Netto resultat	**71 312**	**80 350**	**9 037**	**11,2 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	55 968	64 787	66 149	61 877
Refusjon lønn	-2 074	0	0	-1 585
Sum Lønn	**53 894**	**64 787**	**66 149**	**60 292**
Drift	41 149	47 942	49 764	45 186
Kjøp av produksjon	3 602	1 007	1 007	152
Overføringer	12 201	-8 521	-8 450	13 880
Finansutgifter	10 766	2 475	4 893	17 414
Sum Utgifter	**67 718**	**42 904**	**47 215**	**76 631**
Brukerbetaling	-16 716	-3 502	-3 502	-17 043
Refusjoner	-25 814	-24 365	-28 676	-24 815
Overføringer	-2 237	0	0	-349
Finansinntekter	-7 456	-836	-836	-23 404
Sum Inntekter	**-52 224**	**-28 703**	**-33 014**	**-65 611**
Netto resultat	**69 388**	**78 987**	**80 350**	**71 312**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

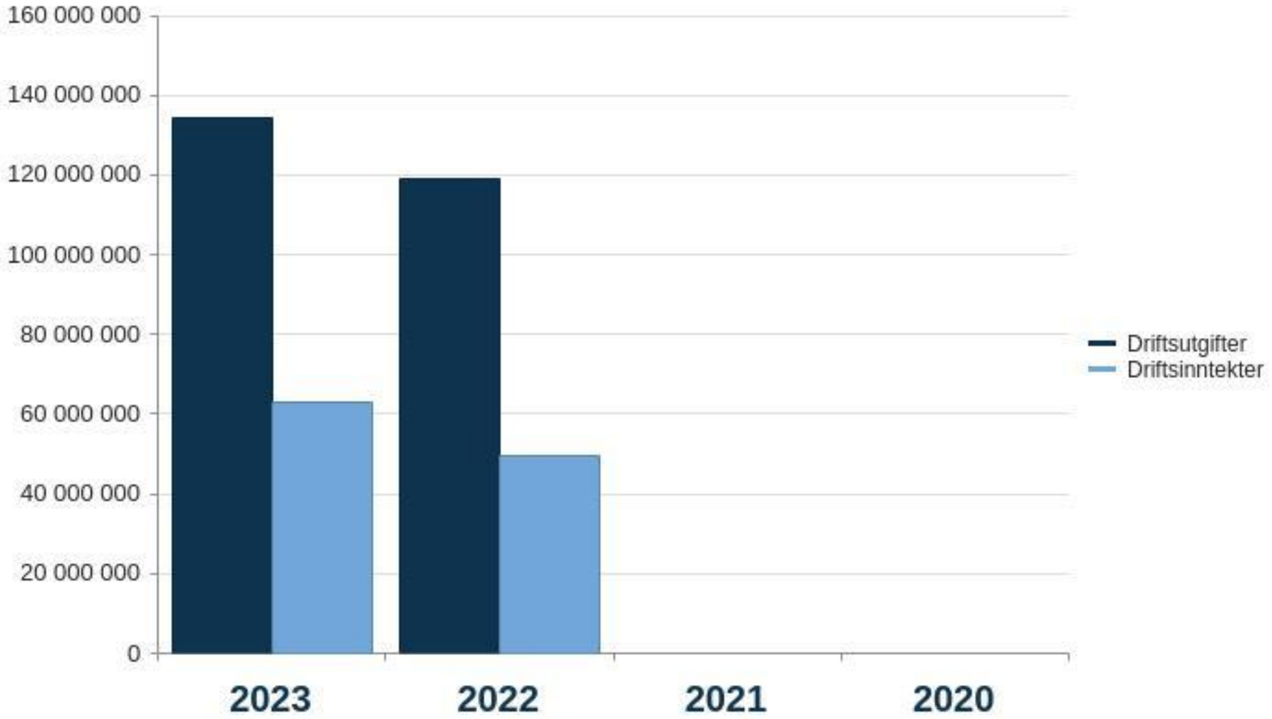

Detaljvisning drift (graf)

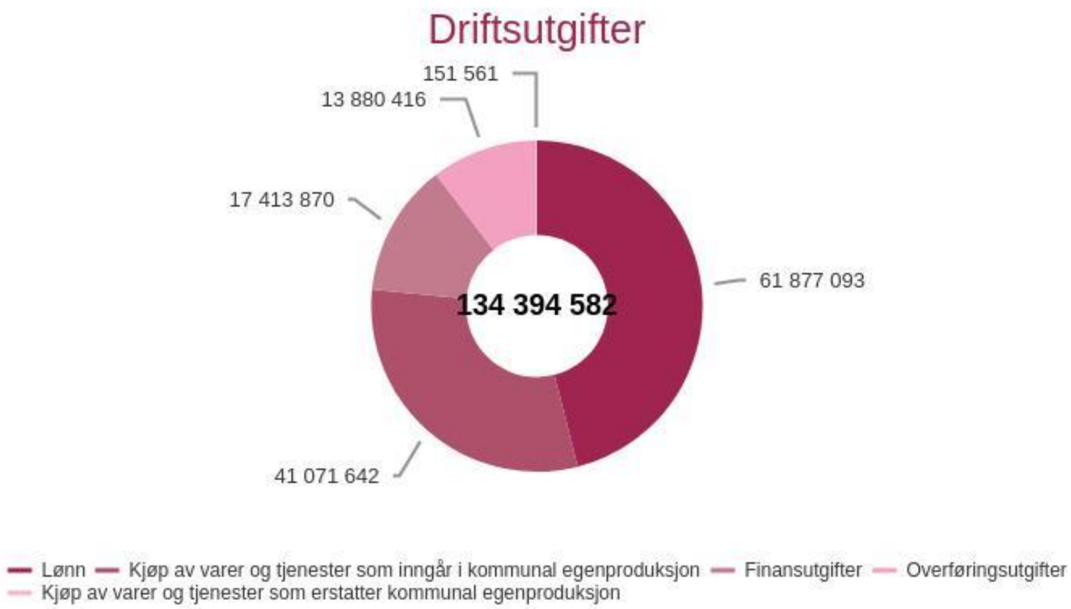
Driftsutgifter
151 561
13 880 416
17 413 870
61 877 093
134 394 582
41 071 642
Lønn
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon
Finansutgifter
Overføringsutgifter
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon

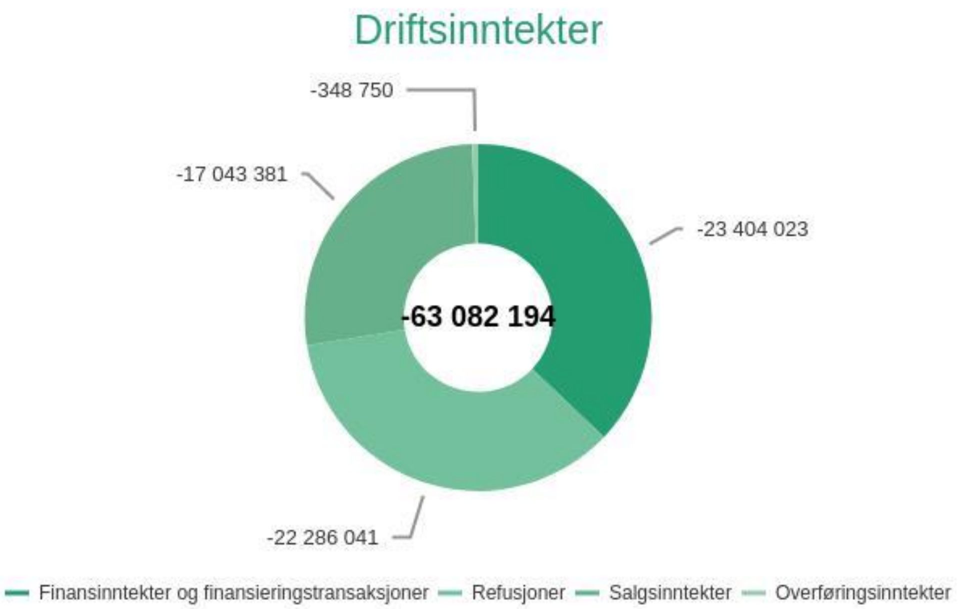
Driftsinntekter
-348 750
-17 043 381
-23 404 023
-63 082 194
-22 286 041
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner
Refusjoner
Salgsinntekter
Overføringsinntekter

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status
Digital kommunikasjonsinfrastruktur	3 600	4 213	1 821	3 336	Forsinket
Digitalisering byggesaker	2 628	2 628	823	823	Forsinket
Felles PC innkjøp til kommunalt tilsette (IKT)	-	-	16 459	15 930	Ferdig
IKT- og digitaliseringstiltak (IKT sammenslåingskommuner)	-	-	3 621	2 444	Iht. plan
Sum øvrige prosjekter			17	-271	
Sum			**22 740**	**22 262**	

Statustekst investeringer

Digital kommunikasjonsinfrastruktur

Dedikert investeringspott for å utnytte moglegheiter til å etablere kommunikasjonsinfrastruktur (primært fiber) når moglegheitene opnar seg i samanheng med graving eller andre aktørars infrastrukturarbeid.

Meirfrobruk då innkjøp av nettverkskomponentar er ført på dette prosjektet og ikkje på prosjektet for felles IKT og digitalisering.

Digitalisering byggesaker

Digitalisering påbegynt, men stans medio 2023 pga prosessutfordring. Stans medførte omdisponering hos IKA Møre og Romsdal, og dei kunne ikkje starte igjen i 2023. Prosjektet fortsetter i 2024.

Felles PC innkjøp til kommunalt tilsette (IKT)

Dedikert investeringspott til PCar. 10 mill generelt for PC-utstyr til tilsette, og 3 mill øyremerka elevar i skule. I tillegg er ytterlegare bevilga ekstra 2,8 mill til elevar. Investeringsspotten vart brukt i samsvar med beudsjett. Det er og kjøpt inn nokre brukte multifunksjonsmaskiner (print/scan) på denne potten som eit tiltak for å ta ned dei totale kostnadane til print/scan ved å redusere graden av leasing.

IKT- og digitaliseringstiltak (IKT sammenslåingskommuner)

Generell investeringspott for teknologi og innovasjon for å handtere investeringar i digital infrastruktur og digitaliseringstiltak i Ålesund kommune (ikkje eKommune).

Investeringsramma er noko redusert ved revidert budsjett. Mindreforbruk må sjåast i samanheng med meirforbruk på investeringspotten for digital kommunikasjonsinfrastruktur.

Initialkostandar for etablering av kompetansestyringssystem vart tatt av denne potten i 2023.

Plattformer dataforvaltning, robotisering og kunstig intelligens

Vert utan forbruk i 2023.

Vi har haldt igjen IKT-investeringar slik at ein har handlingsrom for å løfte arbeidet med informasjonssikring i 2023. I tillegg har verksemda ikkje hatt gjennomføringevne til på grunn av nedtrekk og arbeid med kommunedeling.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,77 %	6,71 %	8,48 %
Årlig sykefravær 2021	1,67 %	5,73 %	7,40 %
Årlig sykefravær 2022	2,02 %	6,60 %	8,62 %
Årlig sykefravær 2023	1,59 %	3,63 %	5,22 %

Status sykefravær og HMS

Langtidsfråværet i verksemda er betydeleg redusert, mens korttidsfråværet er omtrent som tidlegare.

At korttidsfråværet ikkje er verre må tolkast positivt sett i lys av arbeidsbelastninga ein har hatt i følgje med kommunedelinga.

Verksemda er ikkje større enn at enkeltpersonar sitt langtidsfråvær slår betydeleg ut på statistikken. Som rapportert i 2022 er det ei rekkje individuelle grunnar til dette fråværet, som i mindre grad har bært tilstades i 2023. Samtidig vil avklaringar i arbeidsforholdet som redusert stilling og delvis uføre kunne bidra til ei normalisering av fråværet.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Teknologi og innovasjon	2,06 %	2,75 %	1,02 %	2,15 %	1,59 %	1,79 %	0,08 %	1,74 %	0,91 %	1,48 %	1,46 %	2,23 %
Langtid	Teknologi og innovasjon	4,27 %	1,70 %	5,67 %	3,24 %	3,98 %	4,84 %	5,08 %	3,56 %	1,47 %	0,86 %	4,41 %	4,39 %
Samlet	**Teknologi og innovasjon**	**6,32 %**	**4,45 %**	**6,69 %**	**5,39 %**	**5,58 %**	**6,62 %**	**5,16 %**	**5,29 %**	**2,38 %**	**2,34 %**	**5,87 %**	**6,62 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,06 %	2,75 %	1,02 %	2,15 %	1,59 %	1,79 %	0,08 %	1,74 %	0,91 %	1,48 %	1,46 %	2,23 %
Langtid	Sum sykefravær	4,27 %	1,70 %	5,67 %	3,24 %	3,98 %	4,84 %	5,08 %	3,56 %	1,47 %	0,86 %	4,41 %	4,39 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**6,32 %**	**4,45 %**	**6,69 %**	**5,39 %**	**5,58 %**	**6,62 %**	**5,16 %**	**5,29 %**	**2,38 %**	**2,34 %**	**5,87 %**	**6,62 %**

Konserninnkjøp

Tjenesteområdebeskrivelse

Konserninnkjøp i Ålesund kommune har 13 årsverk. Ein innkjøpssjef, ein koordinator, ein controller, tre avtaleforvaltarar og 7 innkjøpsrådgjevarar.

I tillegg til å gjennomføre alle anskaffingsprosessar i Ålesund kommune, inkludert foretaka, med verdi over omlag 1,3 millionar eks. mva., rådgir vi i mindre anskaffingsprosessar som gjennomførast ute i organisasjonen. Vi har utarbeidd rutine, malar og veiledningsvideoar som skal hjelpe organisasjonen til gjennomføre disse på eigahand. Det er no også innført eit eige system for gjennomføring av disse anskaffingane, for å skape meir transparens, oversikt og system på dei.

Vi har ansvaret for e-handelsløysinga til kommunen og innkjøpssamarbeidet, samt for beredskapslager mv.

Alle kommunane på Sunnmøre deltek i innkjøpssamarbeidet som er drifta av konserninnkjøp, tilsaman 14 kommunar inkludert Ålesund. I tillegg inngår Attvin AS, Ålesundsregionens Havnevesen, Ålesund parkering, Sørsida Utvikling AS og Muritunet også i innkjøpssamarbeidet. For Attvin AS, Ålesundsregionens Havnevesen (ÅRH), Sørsida Utvikling AS og Ålesund parkering gjennomfører vi også andre anskaffingar. Avtalen med Attvin AS er reforhandla i 2022 for å ta høgde for eit sterkt aukande behov for gjennomføring av anskaffingar for dei. Avtalen med ÅRH er reforhandla med verkning frå 2023. Avtalen med Sørsida Utvikling AS er ny frå november 2023.

Vi gjennomfører i snitt omlag 150 anskaffingsprosessar, i tillegg til å rådgi i omlag 35 mindre anskaffingar, i løpet av eit år og følgjer opp i underkant av 500 avtalar. Kommunedelingsprosjektet tok svært mykje ressursar frå Konserninnkjøp i 2023. Dette er i all hovudsak knytt til arbeid reforhandling av IKT-avtalar og endring av andre typar avtalar og samarbeid.

Utvikling og utfordringer

Uroleg leverandørmarknad på grunn av mellom anna pandemien, krigen i Ukraina og naturkatastrofer har medført mykje ekstraordinære forhandlingar med leverandørane om prisjusteringar, leveringstider og anna leveringsproblematikk. Vi merkar også at tøffare tider for leverandørane medfører større grad av klager, innsynskrav mv., noko som ofte er svært ressurskrevjande å handtere.

Konserninnkjøp har hatt svært stor turn-over i verksemda siste 1,5 åra. Arbeidsmarknaden har vore veldig god for personar med den kompetansen vi sit med, samstundes som Ålesund kommune ikkje har vore konkurransedyktige på løn. Vi har derfor mista svært mange røynde innkjøparar siste 1,5 åra. Heldigvis har vi vore heldige med nyrekrutteringa, og har fått svært gode folk på plass som erstatning. Opplæring innan offentlege anskaffingar tek likevel tid, men dei fleste av dei nye er no oppe i full produksjon.

Regelverksendringar som har kome, og som kjem, som vi ikkje kjenner heilt konsekvensen av enda er ein del av utfordringsbildet vårt. Det har blitt gjort endringar i forskrift om offentlige anskaffingar i høve miljøkrav. Vi har ikkje hatt kapasitet til å fullt ut implementere disse endringane, med ei vriding av høve til å stille miljøkrav i større grad på tildeling og i kravspesifikasjon, samt større grad av rapporteringskrav på kva val som vert gjort. Dette skuldast manglande kapasitet på grunn av kommunedelingsarbeidet. I tillegg veit vi ikkje heilt omfanget og resultatet av den nye Norgesmodellen. Alt frå nyttår er det lagt fleire kontrolloppgåver på oppdragsgjevar, men vi veit ikkje heilt konsekvensen av dette enda. Det har også nettopp blitt levert ein ny NoU (2023-26) om forenkling av regelverket, som på sikt vil få betydning for korleis vi jobbar i Konserninnkjøp. Korleis alle desse endringane vil slå ut veit vi ikkje, men det vil i alle fall krevje kompetanseløft og eventuelt også behov for fleire ressursar på mellom anna avtaleoppfølging.

Kommunedelinga har, i tillegg til høg turn-over, krevd mykje ressursar i Konserninnkjøp. Vi har likevel klart å halde drifta i gang og har fått gjennomført dei anskaffingsprosessane som har vore nødvendige, men dette har gått ut over andre oppgåver, særleg utviklingsarbeid og fagleg oppdatering.

Vi har siste året hatt større fokus på avtaleforvaltning og har reindyrka avtale-forvaltarrolla. Vi har no tre dedikerte tilsette som jobbar berre med dette. Dette har gitt eit større fokus på oppfølging av avtalane, større grad av bruk av sanksjonane i avtalane og betre oppfølging av prisjusteringar, prolongeringar med vidare. Det jobbast med rutine, årshjul og system for prioriteringar av avtalar, men manglande tid til utviklingsarbeid hindrar noko framdrift og vidare utvikling.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	3 943	8 889	4 947	55,6 %

Kommentar til status økonomi

Konserninnkjøp har eit betydeleg mindreforbruk i 2023. Dette skuldast i hovudsakleg ubrukte lønsmidlar, kompensasjon kommunedeling og reforhandla avtale med ÅRH, vi har også vore svært restriktive med bruk av pengar heile året og har berre kjøpt inn det som har vore heilt naudsynt.

Vi har ubrukte lønsmidlar på grunn av vaksanse i stillingar ved permisjon og i forbindelse med nyrekruttering.

Kompensasjonar i høve kommundelinga medfører ei auka inntekt. Sjølv om vi har benytta innkjøpsbistand i mykje større grad enn normalt for å kompensere for tidsbruken på kommunedeling, vert det meste av arbeidet med kommunedeling gjort av eigne tilsette på bekostning av andre oppgåver.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	13 687	14 219	532	3,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-804	-466	339	-72,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	0	0,0 %
Overføringsutgifter	469	-1 199	-1 668	139,1 %
Finansutgifter	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**13 352**	**12 554**	**-798**	**-6,4 %**
Salgsinntekter	-4 632	-3 665	967	-26,4 %
Refusjoner	-927	0	927	0,0 %
Overføringsinntekter	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 850	0	3 850	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-9 409**	**-3 665**	**5 744**	**-156,7 %**
Netto resultat	**3 943**	**8 889**	**4 947**	**55,6 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	10 700	13 605	14 219	13 687
Refusjon lønn	-286	0	0	-458
Sum Lønn	**10 413**	**13 605**	**14 219**	**13 229**
Drift	939	1 810	1 810	1 631
Kjøp av produksjon	43	0	0	0
Overføringer	411	-1 199	-1 199	469
Sum Utgifter	**1 392**	**611**	**611**	**2 100**
Brukerbetaling	-2 803	-3 665	-3 665	-4 632
Refusjoner	-2 232	-2 276	-2 276	-2 905
Finansinntekter	0	0	0	-3 850

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Sum Inntekter	-5 035	-5 941	-5 941	-11 387
Netto resultat	6 771	8 275	8 889	3 943

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

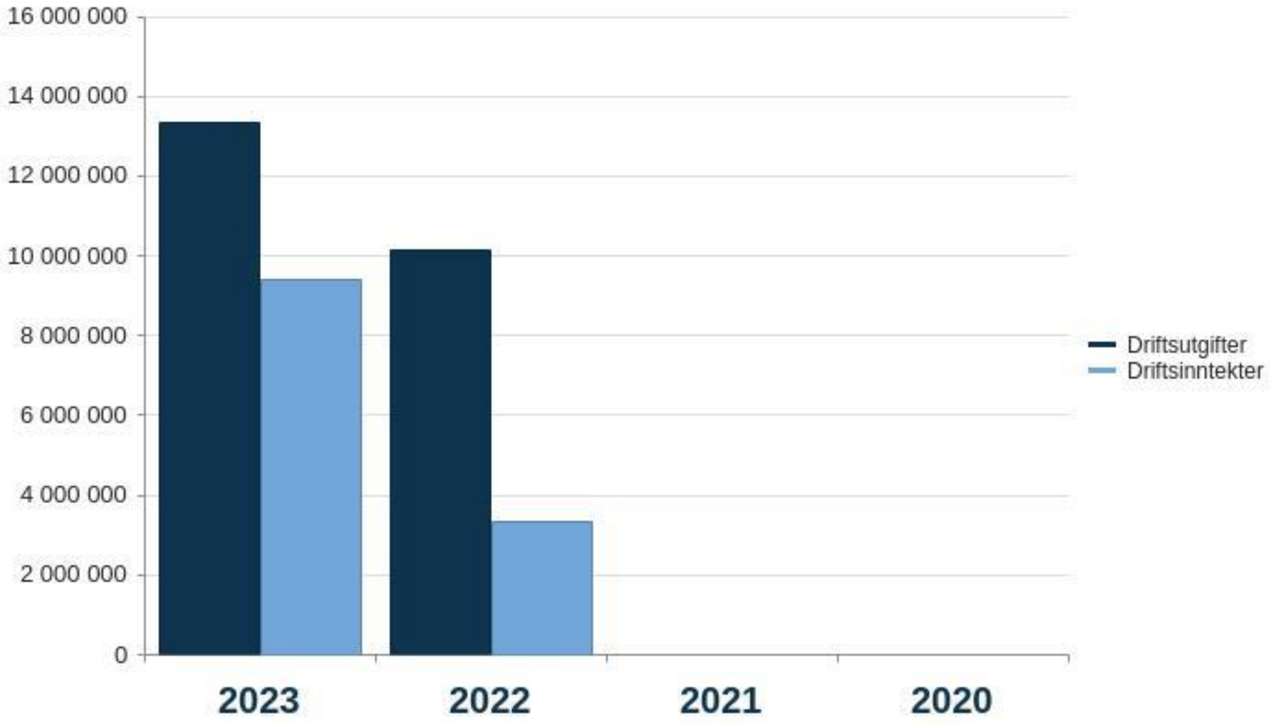

Detaljvisning drift (graf)

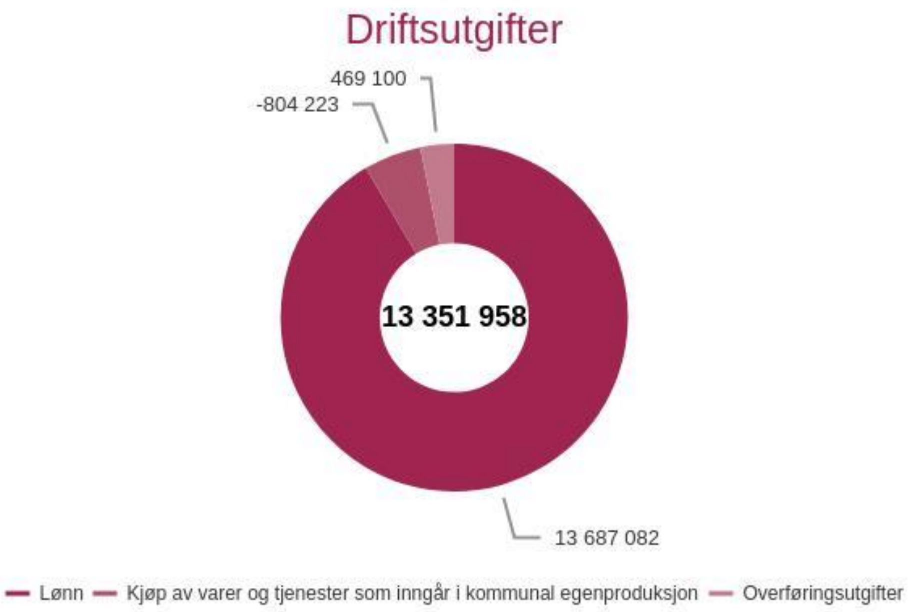

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,63 %	1,09 %	2,73 %
Årlig sykefravær 2021	1,70 %	0,40 %	2,10 %
Årlig sykefravær 2022	2,55 %	3,62 %	6,17 %
Årlig sykefravær 2023	1,59 %	2,41 %	4,00 %

Status sykefravær og HMS

Konserninnkjøp har jamt over hatt eit lavt sjukefråvær i 2023, men det var noko aukande mot slutten av året. Når det gjeld korttidsfråvær så skuldast nok det normale sesongvariasjonar, med influensasesong mv. Langtidsfråværet gikk også opp frå 0 i 4. kvartal. I ei så lita verksemd som Konserninnkjøp så får enkeltsjukmeldingar stort utslag på prosenten.

Auka i sjukefråvær i 4. kvartal er ikkje arbeidsrelatert, men meirarbeidet på grunn av høg turnover og kommunedeling har slite på dei tilsette og eg ser ikkje vekk frå at det kan få innverknad på fråværet framover.

Til tross for høg turnover og ekstraarbeid knytt til kommunedeling har Konserninnkjøp klart å halde på eit svært godt arbeidsmiljø. Det, i tillegg til faste dagar då dei tilsette kan velje å ha heimekontor, med fleksibilitet ved behov, har nok hatt ei positiv innverking på fråværet.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Konserninnkjøp	1,67 %	1,85 %	1,73 %	0 %	1,94 %	0 %	1,06 %	1,61 %	3,43 %	1,96 %	2,42 %	1,04 %
Langtid	Konserninnkjøp	5,74 %	4,75 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3,77 %	6,91 %	7,62 %
Samlet	**Konserninnkjøp**	**7,41 %**	**6,59 %**	**1,73 %**	**0 %**	**1,94 %**	**0 %**	**1,06 %**	**1,61 %**	**3,43 %**	**5,73 %**	**9,33 %**	**8,66 %**
Korttid	Sum sykefravær	1,67 %	1,85 %	1,73 %	0 %	1,94 %	0 %	1,06 %	1,61 %	3,43 %	1,96 %	2,42 %	1,04 %
Langtid	Sum sykefravær	5,74 %	4,75 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3,77 %	6,91 %	7,62 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**7,41 %**	**6,59 %**	**1,73 %**	**0 %**	**1,94 %**	**0 %**	**1,06 %**	**1,61 %**	**3,43 %**	**5,73 %**	**9,33 %**	**8,66 %**

Politikk og kommunikasjon

Tjenesteområdebeskrivelse

Verksemda har ansvar for at alle møte i folkevalde organ skal skje på rett måte, samt gjennomføring av val. Verksemda har og eit overordna fagleg ansvar for kommunikasjon og utvikling av korleis kommunen skal kommunisere og kva kanalar ein skal nytte. Vi er systemeigar for intranett, alesund.kommune.no og kommunen sine overordna kanalar i sosiale medium som til dømes på Facebook og Instagram.

Utvikling og utfordringer

Gjennom 20023 har det vore mykje arbeid knytt til kommunedeling for verksemda. Vi har hatt inne ekstra personellressursar, men mykje arbeid er gjort av dei fast tilsette i verksemda som har lagt ned ein ekstraordinær innsats gjennom året.

Politisk aktivitet

Vi har hatt to politiske utval, kommuneutval Haram og kommuneutval Ålesund som har hatt ansvar for å koordinere dei politisk sakene knytt til kommunedeling. Fleire arbeidsutval har vore i sving med å få på plass ny politisk styringsstruktur med tilhøyrande reglement for godtgjering, delegering m.v.

Det har vore gjennomført 2 kommunestyre- og fylkestingsval – både for Haram og for Ålesund.

Hausten 2023 har vi førebudd iverksetting av to ny kommunestyre med val av nye utval i Haram og Ålesund. Vi har også hatt ansvar for å avslutte det gamle kommunestyret der dei folkevalde fekk forlenga sin funksjonsperiode ut året. I overgangsperioden har vi såleis handtert 3 kommunestyre, 3 formannskap, og 3 ordførarar. Det har vore mykje arbeid knytt til å få inn folkevalde i dei to nye

kommunane inn i respektive datasystem, og få avslutta dei gamle folkevalde. Mange måtte ha to rolle, både som folkevald i gamle Ålesund og som folkevald i nye Haram eller nye Ålesund.

Møter i folkevalde organ	2022	2023
Ålesund kommunestyre	9	
Ålesund formannskap	19	
Ålesund valstyre	2	
Planutval	15	
Komite for helse og omsorg	4	
Komite for kultur og medborgerskap	5	
Komite for oppvekst	6	
Komite for teknisk, miljø og samferdsel	6	
Eldrerådet	5	
Råd for menneske med nedsett funksjonsevne	5	
Ungdomsrådet	6	
Kommunedelsutvalet Hessa, Skarbøvik og Aspøy	7	
Kommunedelsutvalet Nørvøy, Nørvasund og Hatlane	6	
Kommunedelsutvalet Spjelkavik, Åse og Lerstad	6	
Kommunedelsutvalet indre Borgund	6	
Kommunedelsutvalet Nordøyane	6	
Kommunedelsutvalet Brattvåg, Hildre og Søvik	6	
Kommunedelsutvalet Skodje	6	
Kommunedelsutvalet Ørskog	6	
Kommunedelsutvalet Ellingsøy	6	
Kommunedelsutvalet Vatne og Tennfjord	6	
Kommunedelsutvalet Sandøy og Fjørtoft	6	

Leiarforum for kommunedelsutvala	2	
Kommuneutval Haram	7	
Kommuneutval Ålesund	5	
Eigarskapsutval	11	
Kontrollutvalet	6	
Oppgåveutval - ny politisk styringsmodell	11	
Oppgåveutval - skole- og barnehagestrategi	5	
Sakkyndig nemnd	2	
Skattetakstklagenemnd	1	
Viltutval	4	
Klagenemnda	1	
Valnemnd	2	
TOTALT	206	

Kommunikasjon

Kommunikasjonsstaben har bistått sterkt inn mot kommunedelingsarbeidet, og det har vore avsatt fleire ressursar i vår stab til dette. Gjennom 2023 har det vore eit stort internt kommunikasjonsarbeid knytt til kommunedelinga, og behov for auka koordinering. Her har kommunikasjon hatt ei nøkkelrolle. Det har vore ein rekke store prosjekt med blant anna to innbyggarbrosjyrer, ei til våren og ei før jul, nyheitsbrev internt, nyhetsproduksjon internt, nyhetsproduksjon eksternt og avisannonsar. Ein rekkje videoar har og blitt produsert for å forklare arbeidet med kommunedeling. Ein har og nytta sosiale medium i veldig stor grad for å nå ut med informasjon, og media. Det har og vore ein rekke store informasjonsmøter internt i arbeidet med kommunedelinga.

Kommunikasjon har fleire leveransar gjennom året i arbeid knytt til kommunedeling. Det har blitt lagt ned eit stort arbeid knytt til reforhandling av nye avtalar og system for begge kommunar innanfor våre fagområde. Vi har og satt av ressursar for å utvikle ny heimeside for Haram kommune, eit arbeid som ein kun hadde om lag seks månadar på å få gjennomført. Her har det vore fleire personar involvert i både Ålesund kommune og komande nye Haram kommune. Kommunikasjon har og hatt ansvar for utarbeiding av ny intranettside til Haram kommune som skulle vere klar til nyttår 2024.

Kommunikasjon kring kommunevalet

Det har og vore eit stort arbeid for kommunikasjon knytt til kommunikasjon av kommune- og fylkestingssvalet i 2023. Målet har vore ei auke i valdeltakinga og det er eit stort arbeid å formidle alt det praktiske rundt gjennomføringa av eit val. Her har det vore eit godt samarbeid internt i verksemda mellom politisk og kommunikasjon.

Arbeidet med kommunedeling og val har kome oppå ordinær drift av kommunen sine kanalar, arbeid med krisekommunikasjon og generell rådgivning.

Språk

Kommunikasjon har og forvalta arbeidet med språkbruksplan og gjennomført interne kurs om språk. Desember 2023 blei vedtak om nynorsk målform erstatta med eit nytt vedtak i Ålesund kommunestyre om at Ålesund skal vere ein språknøytral kommune.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	33 189	38 117	4 928	12,9 %

Kommentar til status økonomi

Politikk og kommunikasjon har eit mindreforbruk for 2023. Dette skuldast i stor grad av at stor del av vår bemanning har vore brukt til kommunedeling og belasta på det prosjektet. Desse ressursane har ikkje blitt erstatta i noko særleg grad, og det bidrar inn til verksemda sitt mindreforbruk.

Det har på budsjettet for folkevalde vore eit meiforbruk innanfor møtetgodgjørelse noko som skuldast auka møteaktivitet i 2023. Ein har langs med sørga for at møter som har vore for kommunedeling har blitt belasta det prosjektregnskapet. Likevel ser ein at det har gått med meir på politisk styring enn opprinneleg budsjettert. Alt i alt går verksemda likevel i mindreforbruk då administrasjonen har eit betydeleg mindreforbruk på si ramme.

Oppsummering tiltak

Verksemda har vore nøktern i reise og kursverksemd i 2023. I tillegg har det vore praktisert innkjøpsstopp sentralt som har medverka. Flere interne ressursar har bidratt inn i arbeid med kommunedeling og desse har ikkje vore erstatta. Det har betydning for verksemda sitt mindreforbruk i 2023.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	39 527	34 418	-5 109	-14,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 694	2 480	786	31,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 467	0	-2 467	0,0 %
Overføringsutgifter	5 858	1 430	-4 428	-309,6 %
Finansutgifter	5	0	-5	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**49 551**	**38 327**	**-11 223**	**-29,3 %**
Salgsinntekter	-142	-211	-68	32,5 %
Refusjoner	-3 915	0	3 915	0,0 %
Overføringsinntekter	-1	0	1	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-12 304	0	12 304	0,0 %

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum Driftsinntekter	-16 361	-211	16 151	-7672,6 %
Netto resultat	33 189	38 117	4 928	12,9 %

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	29 874	31 723	34 418	39 527
Refusjon lønn	-962	0	0	-1 904
Sum Lønn	28 912	31 723	34 418	37 623
Drift	874	3 892	2 633	1 935
Kjøp av produksjon	3 085	5 069	0	2 467
Overføringer	2 122	-3 410	1 430	5 858
Finansutgifter	0	0	0	5
Sum Utgifter	6 081	5 551	4 063	10 265
Brukerbetaling	-378	-211	-211	-142
Refusjoner	-1 648	-154	-154	-2 252
Overføringer	0	0	0	-1
Finansinntekter	0	0	0	-12 304
Sum Inntekter	-2 026	-364	-364	-14 698
Netto resultat	32 967	36 909	38 117	33 189

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

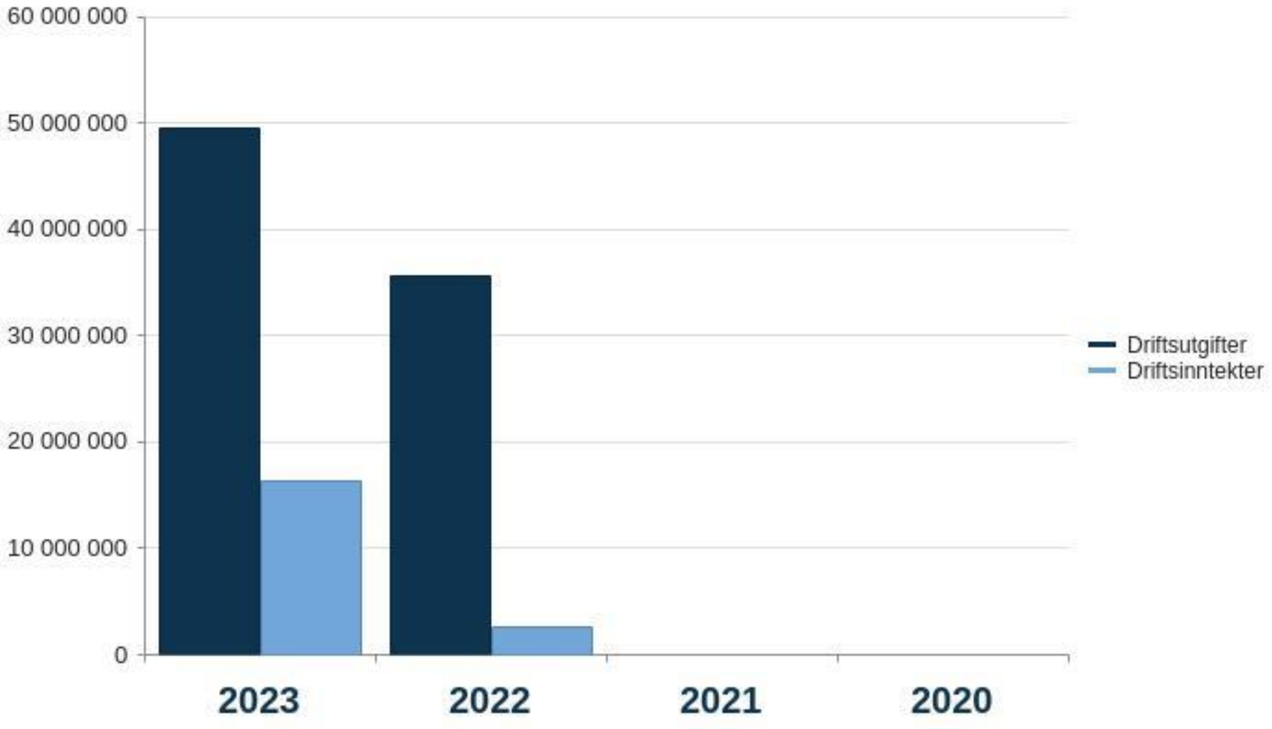

Detaljvisning drift (graf)

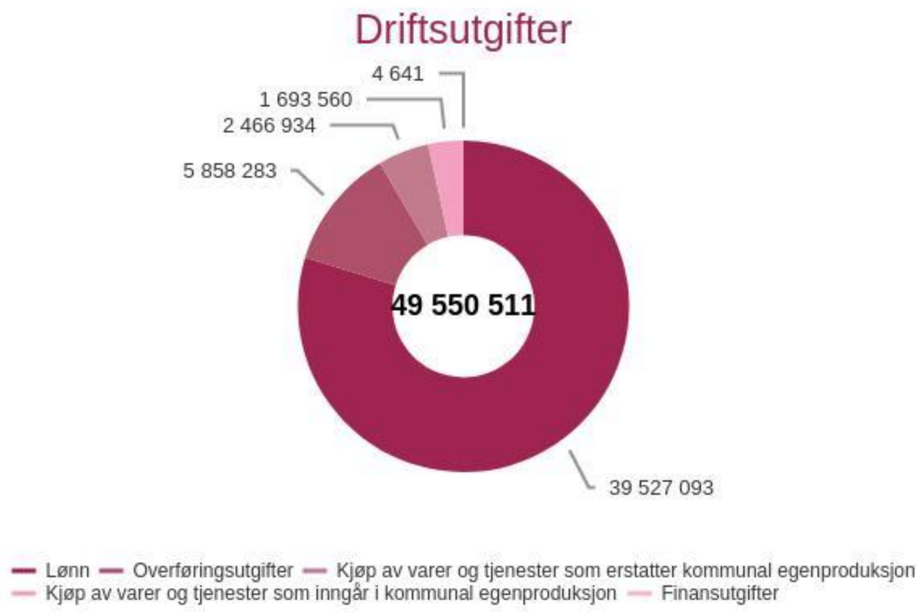

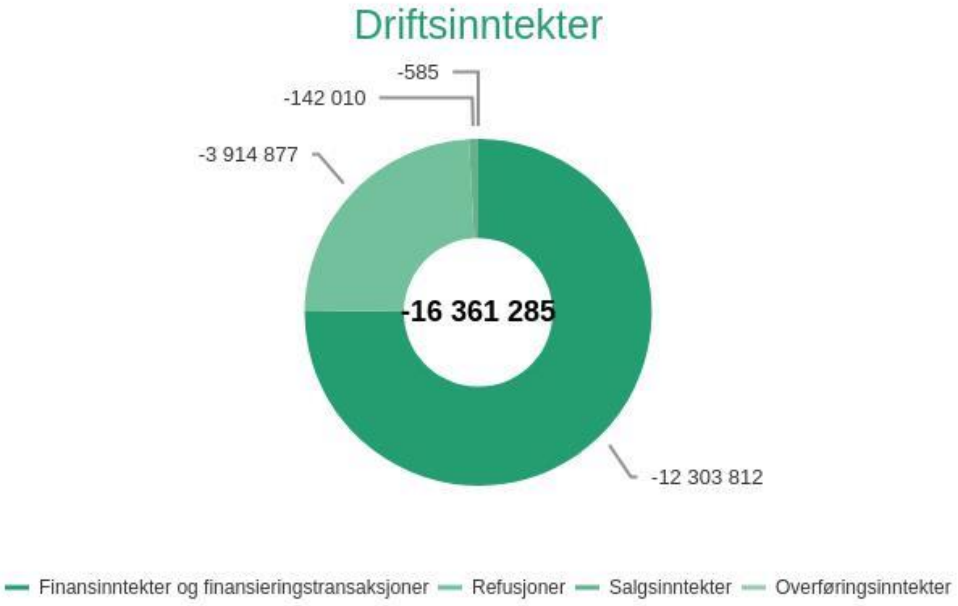

Statustekst investeringer

Inventar og utstyr mv. ved rådhus og tenestehus
Investeringane vert i hovudsak nytta neste år.
Gjeld oppgradering av 1. etg. høyblokka. Skisse og kostnadsoverslag er under arbeid.

Det vil vere behov for at unytta del av løyvinga vert tatt inn att i budsjettet for 2024.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,88 %	6,36 %	7,24 %
Årlig sykefravær 2021	1,62 %	9,03 %	10,65 %
Årlig sykefravær 2022	1,06 %	15,63 %	16,69 %
Årlig sykefravær 2023	0,75 %	9,85 %	10,60 %

Status sykefravær og HMS

I 2023 har Politikk og kommunikasjon jamt over hatt eit høgt langtidsfråver. Dette skuldast i stor grad ikkje arbeidsrelatert fråver. Sjukefråveret blir fulgt opp etter dei rutinene som kommunen har, og ein har jobba med avbøtande tiltak. Kortidsfråveret har vore lavt gjennom året, til tross for eit veldig krevjande år for verksemda med mykje arbeid knytt til kommunedeling og belastning rundt gjennomføring av to val.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Politikk og kommunikasjon	1,39 %	1,69 %	0,42 %	0,87 %	0,78 %	0,23 %	0 %	0 %	0,43 %	0,25 %	2,74 %	0,25 %
Langtid	Politikk og kommunikasjon	19,76 %	12,81 %	9,83 %	8,88 %	10,45 %	11,59 %	8,28 %	6,16 %	6,21 %	7,73 %	8,51 %	9,05 %
Samlet	**Politikk og kommunikasjon**	**21,15 %**	**14,50 %**	**10,25 %**	**9,75 %**	**11,24 %**	**11,82 %**	**8,28 %**	**6,16 %**	**6,65 %**	**7,98 %**	**11,25 %**	**9,29 %**
Korttid	Sum sykefravær	1,39 %	1,69 %	0,42 %	0,87 %	0,78 %	0,23 %	0 %	0 %	0,43 %	0,25 %	2,74 %	0,25 %
Langtid	Sum sykefravær	19,76 %	12,81 %	9,83 %	8,88 %	10,45 %	11,59 %	8,28 %	6,16 %	6,21 %	7,73 %	8,51 %	9,05 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**21,15 %**	**14,50 %**	**10,25 %**	**9,75 %**	**11,24 %**	**11,82 %**	**8,28 %**	**6,16 %**	**6,65 %**	**7,98 %**	**11,25 %**	**9,29 %**

Helse

Tjenesteområdebeskrivelse

Ålesund kommune har eit omfattande tenestetilbod innafor kommunalområde Helse, og er organisert med 21 verksemder og ein fag- og forvaltningsstab (Team Helse). I tillegg har kommunalområdet ansvaret for oppfølging av partnerskapsavtalen med NAV Ålesund, samt avtale med Blå Kors.

Utviklingssenter for sjukeheim og heimetenester (USHT) er ei nasjonal satsing som er organisert og finansiert frå Helsedirektoratet. Ålesund kommune er vertskommune for satsinga i Møre og Romsdal, og organisatorisk er USHT ein del av Team helse.

Verksemdene i kommunalområdet:

Institusjonsdrift

- Skarbøvik sykehjem
- Aspøy omsorgssenter
- Sanitetshjemmet
- Åse helsehus
- Blindheim og Hatlane omsorgssenter
- Spjelkavik omsorgssenter

Omsorgsdistrikt:

Har ansvar for institusjonsdrift, omsorgsbustadar, heimebaserte tenester, dagsentertilbod etc. i det aktuelle området

- Sandøy og Nordøyane omsorgsdistrikt
- Haram omsorgsdistrikt
- Skodje og Ørskog omsorgsdistrikt

Heimetenestedistrikt

- Hessa-Borgund heimetenestedistrikt
- Åse-Blindheim heimetenestedistrikt

Butenestene for personar med utviklingshemming

- Buteneste Ytre
- Buteneste Midtre
- Buteneste Indre
- Buteneste Nordre

Øvrige verksemder

- Legetenester og akutt helseberedskap: Verksemda har ansvar for interkommunal legevakt, ØHD-avdelinga, overgrepsmottak, fastlegeordninga og drift av kommunale legekontor, sjukeheimslegefunksjonar m.m.
- Forebygging og meistring: Verksemda har ansvar for fysio- og ergoterapitenesta inkl. driftsheimlar for privatpraktiserande fysioterapeutar, dagtilbod og seniorsenter, tekniske hjelpemidlar og velferdsteknologi m.m.
- Koordinering og tildeling: Verksemda har ansvar for all sakshandsaming og enkeltvedtak, samt koordinatorfunksjonar. Samla vert det årleg gjort omlag 7500 enkeltvedtak om helse- og omsorgstenester til innbyggarane i kommunen. Koordinering og tildeling har også budsjettansvar for BPA-ordninga og omsorgslønn for heile kommunen. Verksemda er kommunen si koordinerande eining, jfr Helse- og omsorgstenestelova § 7-3.
- Arbeid og aktivitet: Verksemda har ansvar for kommunen sitt arbeids- og aktivitetstilbod for personar med utviklingshemming.
- Psykisk helse/rus: Verksemda gir helsetenester til personar som har, eller står i fare for å utvikle, ei psykisk liding og/eller ei rus-liding, primært frå 18 år og oppover og verksemda har eit mangfald av tenester, som t.d. ulike aktivitetstilbod, ambulante tenester, rehabiliteringstilbod og bustadar med bemanning.
- Måltid og ernæring: Verksemda har ansvar for eit sentralkjøkken og 7 mindre produksjonskjøkken i kommunen.
- NAV Ålesund, ein partnerskap mellom Ålesund kommune og Staten ved NAV Møre og Romsdal.

Utvikling og utfordringar

Tilsette i kommunalområdet gjer ein flott innsats for å gje best mogleg tenester til innbyggarane. Saman med andre løyser dei ulike utfordringar kvar dag.

Nasjonalt utfordringsbilde med demografiske endringar, meir press på økonomien og høge forventningar tl tenestenivå- og omfang tilseier behov for å tenke nytt om vi skal vere i stand til å yte forsvarlege helse- og omsorgstenester i åra som kjem. Om vi ikkje endrar på omfang og nivå i desse tenestene vil systemet kollapse.

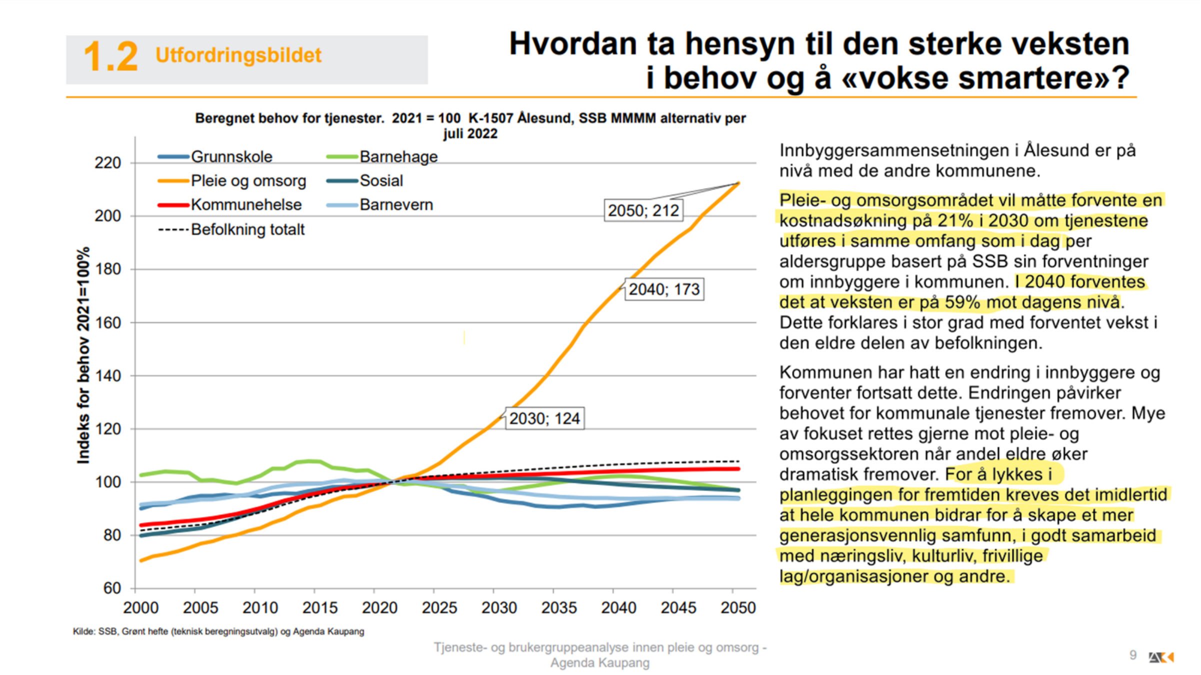

Det som påverkar kommunalområde Helse mest av alt er rekrutteringsutfordringane av helsepersonell. Ein ser eit litt meir utfordrande rekrutteringsbilde år for år, og dette skapar utfordringar for stabil drift. Ein ser også at situasjonen kring tilgang på vikarar vert dårlegare, og ein har for lite tilgang på blant anna ferievikarar. Vi ser allereie no starten på denne utviklinga.

Situasjonen kring rekruttering vil ytterlegare forverre seg i åra som kjem. Dette genererar auke i byråkostnadar, overtid, forskyvingar, og vil i verste fall kunne gjere det vanskeleg å yte lovpålagte tenester til innbyggarane.

Dette er også det nasjonale utfordringsbildet, og noko som må arbeidast med sentralt. Noko kan ein få løyst lokalt, men når det er ein grunnleggande mangel på helsepersonell, og dette berre vil auke, så er ikkje dette noko ein kommune kan løyse åleine.

Utvalgte resultater

Kommunalområdet har ikkje klart å tilpasse drifta i forhold til ramma som var tildelt. Det er derfor eit betydeleg avvik i forhold til økonomi. Dette vil også vere det store utfordringsbilete for 2024.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	1 696	1 712	1 801	105	5,8 %
Administrasjonslokaler	-48	-48	-48	0	0,0 %
Internsalg (brukes kun etter avtale med økonomi)	0	0	904	904	100,0 %

Tjeneste	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
HELSESTASJONS- OG SKOLEHELSETJENESTE	4 726	4 004	4 175	-552	-13,2 %
Annet forebyggende helsearbeid	1 355	136	136	-1 219	-897,5 %
AKTIVISERINGS- OG SERVICETJENESTER TIL ELDRE OG PERSONER MED FUNKSJONSNEDSETTELS	100 103	99 243	102 797	2 694	2,6 %
Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering	191 742	164 213	168 269	-23 473	-13,9 %
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	37 812	36 748	38 187	375	1,0 %
Tilbud til personer med rusproblemer	41 106	41 440	42 693	1 587	3,7 %
Helse- og omsorgstjenester i institusjon	541 006	517 624	533 699	-7 306	-1,4 %
(Avviklet 2023) Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	1 039 672	756 881	842 718	-196 954	-23,4 %
Øyeblikkelig hjelp døgntilbud	17 822	15 467	15 467	-2 355	-15,2 %
Institusjonslokaler	17 024	17 622	18 064	1 040	5,8 %
Kommunalt disponerte boliger	10 711	7 322	11 129	419	3,8 %
Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	5 665	5 545	5 545	-121	-2,2 %
Kvalifiseringsordningen	20 051	20 000	20 091	40	0,2 %
Ytelse til livsopphold	50 644	39 599	39 599	-11 045	-27,9 %
Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	-269	0	0	269	0,0 %
Interkommunale samarbeid	0	0	0	0	0,0 %
Kommunal næringsvirksomhet	2 015	-3 706	-3 706	-5 720	-154,4 %
Samferdsel og transporttiltak	0	0	0	0	0,0 %
Sum	**2 082 838**	**1 723 801**	**1 841 519**	**-241 319**	**-13,1 %**

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
2000-Helse	57 944	-72 357	-130 301	-180,1 %
2100-Åse helsehus	61 411	60 218	-1 193	-2,0 %
2101-Blindheim og Hatlane omsorgssenter	145 643	137 645	-7 998	-5,8 %
2102-Spjelkavik omsorgssenter	105 300	103 048	-2 252	-2,2 %
2104-Sanitetshjemmet	21 697	26 633	4 936	18,5 %
2105-Skarbøvik sykehjem	84 472	77 493	-6 979	-9,0 %
2106-Aspøy omsorgssenter	53 321	48 053	-5 268	-11,0 %
2200-Hessa til Borgund heimetenestedistrikt	131 143	126 387	-4 756	-3,8 %
2201-Åse til Blindheim heimetenestedistrikt	103 322	100 262	-3 059	-3,1 %
2300-Haram omsorgsdistrikt	175 548	165 961	-9 587	-5,8 %
2302-Skodje og Ørskog omsorgsdistrikt	106 265	96 823	-9 442	-9,8 %
2303-Sandøy og Nordøyane omsorgsdistrikt	54 786	52 849	-1 937	-3,7 %
2400-Førebygging og meistring	95 869	99 095	3 226	3,3 %
2500-Koordrinering og tildeling	-135 166	-130 804	4 363	3,3 %
2600-Legetenester og akutt helseberedskap	171 894	138 866	-33 027	-23,8 %
3100-Buteneste Ytre	115 221	112 425	-2 796	-2,5 %
3101-Buteneste Midtre	123 991	120 297	-3 694	-3,1 %
3102-Buteneste Indre	145 346	135 340	-10 006	-7,4 %
3103-Buteneste Nordre	152 983	142 020	-10 963	-7,7 %
3200-Arbeid og aktivitet	35 840	36 696	856	2,3 %
3300-Måltid og ernæring	5 852	4 294	-1 558	-36,3 %
3400-Psykisk helse og rus	163 431	164 717	1 286	0,8 %
3500-NAV Ålesund	106 728	95 558	-11 170	-11,7 %
Sum	**2 082 838**	**1 841 519**	**-241 319**	**-13,1 %**

Kommentar til status økonomi

Rekneskapstala viser at kommunalområdet *20 Helse* har eit stort meirforbruk i 2023. Resultatet er noko forverra i forhold til oktoberprognosa.

Kommunalområdet har framleis eit stort omstillingsbehov i forhold til driftsramma. Ein har lykkast med å snu den negative utviklinga med auka i dei ordinære driftskostnadane innanfor Helse, men ein ser at omstillinga ikkje går fort nok, og at der er behov for ytterlegare tiltak i tida som kjem.

Det er etablert tilsetjingskontroll i heile 2023, og frå august er det innført tilsetjingsstopp.

Den ordinære drifta i verksemdene er omlag på same nivå som i 2022. Fleire verksemder har tatt ned drifta si noko når det gjeld årsverk og løn, men samtidig opplever ein mellom anna auka kostnader på kommunale avgifter, vaskeritenester, byråkostnadar, straum og i prisveksten på innkjøp og eksterne tenester generelt.

Lønskostnadane totalt sett for kommunalområdet har auka med meir enn kommunal deflator dersom ein samanliknar rekneskapen for 2023 med 2022. Høgare pensjonssats medverkar også til auka lønsutgifter samanlikna med året før.

I oppsummeringa nedanfor ser ein tydeleg at verksemdene har hatt store innsparingskrav som ein ikkje har lykkast med å ta ned.

Tenesteområde 200 Helse (Overordna ansvar)

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **130,3 mill.kr.** Det meste av innsparingskravet for Helse er samla på dette området.

Tenesteområde 210 Institusjon

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **18,7 mill.kr.** Hovudårsaka til dette er mangel på personell ut i frå pålagte oppgåver. Dette medfører bruk av overtid, forskyving av vakter, bruk av tilkallingsvikarer og bruk av vikarbyrå for å ha tilstrekkeleg med personell.

Tenesteområde 220 Heimebaserte tenester

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **7,8 mill.kr.** Hovudårsaka til dette er mangel på personell ut i frå pålagte oppgåver. Dette medfører bruk av overtid, forskyving av vakter, bruk av tilkallingsvikarer og bruk av vikarbyrå for å ha tilstrekkeleg med personell.

Tenesteområde 230 Omsorgsdistrikt

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **20,9 mill.kr.** Hovudårsaka til dette er mangel på personell ut i frå pålagte oppgåver. Dette medfører bruk av overtid, forskyving av vakter, bruk av tilkallingsvikarer og bruk av vikarbyrå for å ha tilstrekkeleg med personell.

Tenesteområde 240 Førebygging og meistring

Årsrekneskapen syner eit mindreforbruk på **3,2 mill. kr.** Forsinka oppstart av Borgundheimen, samt enkelte vakanser er hoverårsak til mindreforbruket.

Tenesteområde 250 Koordinering og tildeling

Årsrekneskapen syner eit mindreforbruk på **4,3 mill. kr.** Vesentleg høgare inntekter enn berekna gjer at ein endar med eit mindreforbruk. Dei generelle driftskostnadane er for høge.

Tenesteområde 260 Legetenester

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **33 mill. kr.** Dette er i hovudsak knytt til byråutgifter i fastlegeordninga samt manglande budsjett for utbetaling av basistilskot.

Tenesteområde 310 Buteneste

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **27,4 mill. kr.** Hovudårsaka til dette er mangel på personell ut i frå pålagte oppgåver. Dette medfører bruk av overtid, forskyving av vakter, bruk av tilkallingsvikarer og bruk av vikarbyrå for å ha tilstrekkeleg med personell.

Tenesteområde 320 Arbeid og aktivitet

Årsrekneskapen syner eit mindreforbruk på **0,8 mill. kr.** Omdisponering av personell internt i verksemda, vakansar og tilskot er nokre av hovedårsakane til mindreforbruket.

Tenesteområde 330 Måltid og ernæring

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **1,5 mill. kr.** Auka kostnadar knytt til matvareprisar er ein av hovedårsakane til meirforbruket.

Tenesteområde 340 Psykisk helse og rus

Årsrekneskapen syner eit mindreforbruk på **1,2 mill.kr.** Verksemda har hatt fleire vakansar, og det er dette som utgjer mindreforbruket.

Tenesteområde 350 NAV Ålesund

Årsrekneskapen syner eit meirforbruk på **11,1 mill.kr.** Dette er i hovudsak knytt til ei stor auke i økonomisk sosialhjelp.

Fleire verksemder melder bekymring med tanke på rekrutteringsutfordringar av helsepersonell. Vakansar medfører auka løns- og innleigekostnadar. Ein vert særskilt utfordra på rekruttering av personar med helsefagleg og medisinsk utdanning. Dette gjeld særleg sjukepleiarar og legar, men ein opplever utfordringar også innan dei fleste andre yrkesgrupper i kommunalområdet. Det at ein allereie har vakansar i eksisterande turnusar utfordrar det å ha tilsetjingsstopp. Alternativet til rekruttering vil som oftast vere overtidsbruk og byråbruk. Dette gjer at stillingar i turnus i stor grad vert lyst ut, og er ein direkte hovudårsak til mange av overskridingane i forhold til overtidsbruk og innleige.

Oppsummering tiltak

Strategien *"Heilheitleg innsatstrapp"* (som vart politisk vedtatt i 2021) skal bidra til ei meir berekraftig helse- og omsorgsteneste, og har nokre viktige satsingsområder:

- endra tildelingspraksis – bruk av LEON-prinsippet
- auka satsing på ambulerande/oppsøkande/heimebaserte tenester
- reduksjon av institusjonsplassar
- auka bruk av digitale verktøy
- rett kompetanse på rett stad

Kostnadsreduserande tiltak:

- Avvikling av omsorgsplassar ved Sanitetshjemmet og ved Borgundheimen. Økonomiske effekt ca 56 mill.kr i økonomiplanperioden. Drift av Sanitetshjemmet vart avvikla i september. Drift ved Borgundheimen vart avvikla i april 2022.
- Avvikling av Klipra bukollektiv for personar med demenssjukdom med ein økonomisk effekt på ca 10 mill.kr. Dei fleste plassane vart avvikla i 2021, men 4 plassar er framleis i bruk og vert avvikla i 2024.
- Nedtrekk årsverk for heile kommunalområdet. Økonomiske effekt i 2023 er på 70 mill.kr.
    - Prosess vart starta i 2022, ein manglar framleis ein del.
- Natt-prosjekt i Butenesta. Meir felles ressursar, innsparing av nattressursar. Årsverk ein har tatt ned har i stor grad vorte nytta til å begrense oppbemanninga på nye tiltak i Butenesta. Oppstarta omstillingsarbeid i teenster for personar med psykisk utviklingshemming har som eit mål å redusere kostnadar og å kunne levere forsvarlege tenester med mindre personell.
- Betre pasientflyt og færre bøter frå sjukehuset knytt til utskrivingsklare pasientar.
    - Arbeid med pasientflyt og innføring av nytt EPJ-system (Helseplattformen) gjer at ein no ser ein positiv utvikling i forhold til bøter knytt til utskrivingsklare pasientar.
- Fortsette utviklinga mtp bruk av velferdsteknologi. Kommunalområdet har omlag dobla bruken av velferdsteknologiske løysingar i tenestene siste par åra.
- Fortsatt reduksjon i dei øvste trinna i innsatstrappa.

- Utvikle tenestene på dei nederste trinna
    - Meir ambulant arbeid, frivilligheit m.m.
- Det er gjennomført eit arbeid knytt til refusjon av ressurskrevjande brukarar, og dette gjer at ein no har auka inntekta for området.
- Driftspostar, inkl. kostnadar til kurs og kompetanseheving, samt velferdstiltak, er i praksis tatt bort

Omlag 87 % av utgiftspostane er knytt til lønn og andre personellkostnadar. For å nå dei økonomiske måla vil det vere nødvendig å redusere løns- og personellkostnadane i kommunalområdet vesentleg. Behovet for vikarinnleige ved fråver skal vurderast svært strengt. Dette gjeld sjølvsagt også innleige frå eksterne vikarbyrå.

Ein gjekk inn i driftsåret 2023 med fleire tiltak knytt til reduksjon av overtid, sjukefråver og byråbruk. Ein har ein liten reduksjon i sjukefråvær i forhold til same tid i 2022, men når det gjeld overtid og byråbruk så har ein hatt ein auke. Dette skuldast i hovudsak eit særdeles utfordrande marked når det gjeld rekruttering av helsepersonell. Dette medfører vakansar og ustabil drift, og utfordringar med ei forsvarleg ferieavvikling. Ein er særdeles bekymra for rekrutteringssituasjonen i åra som kjem. Nasjonale prognosar tilseier at det vil verte verre.

Reduksjon av bemanning i tenestene vil innebere at nivå og omfang også vert redusert, sjølvsagt framleis innafor det som fagleg vert vurdert som forsvarleg. Ikkje-lovpålagde tenester vil måtte reduserast til eit minimum, med mindre dei kan bidra til ein reduksjon på tenester øvst oppe i innsatstrappa.

Tiltak knytt til rekruttering av helsepersonell og tiltak knytt til endra arbeidsplanar/turnusar er avgjerande for omstilling i sektoren.

Kommunalområdet har i 2023 gjennomført ei vellykka innføring og implementering av nytt EPJ- og samhandlingssystem, Helseplattformen. Dette har vore eit stort og omfattande arbeid, der leiarane har tatt eit stort ansvar for arbeidet både i førebuinga og i implementeringa. Alle tilsette i kommunalområdet, samt i dei helsetenestene som er organisert i kommunalområde Oppvekst, har gjennomført opplæring i det nye systemet.

Dette arbeidet, samt arbeid med kommunedeling, har medført at ein ligg noko bakpå i anna omstillingsarbeid.

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

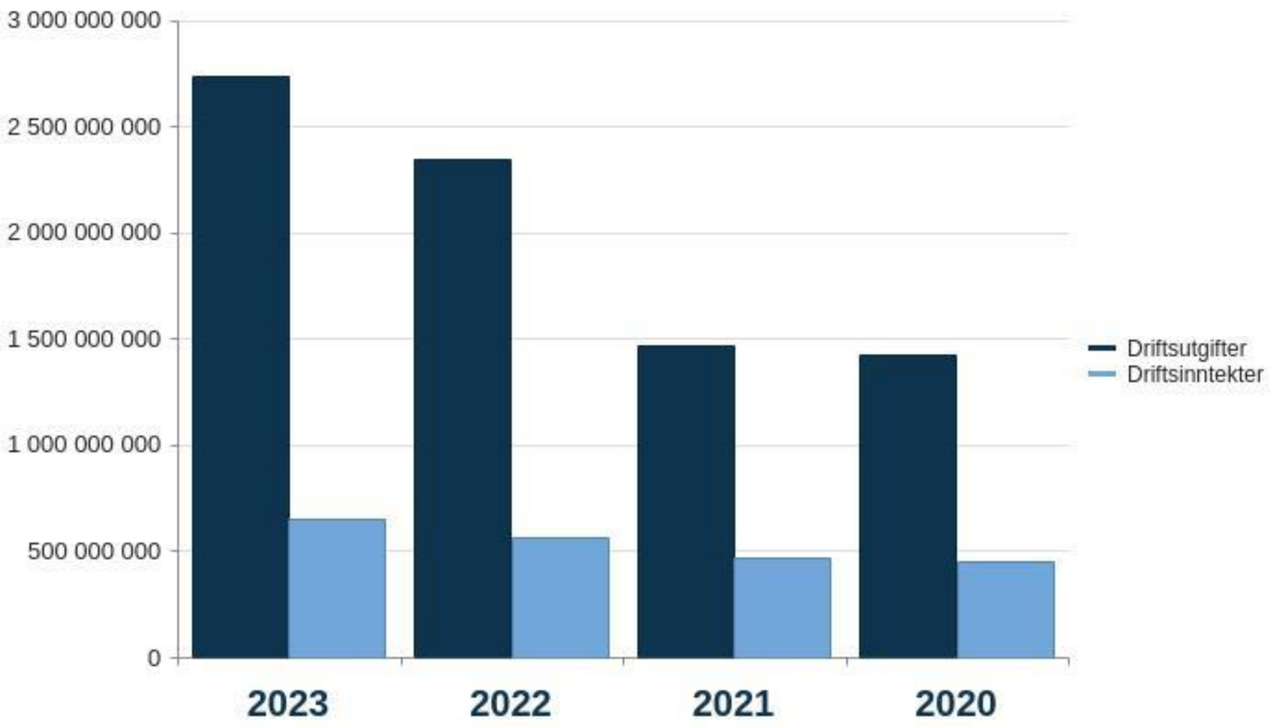

Detaljvisning drift (graf)

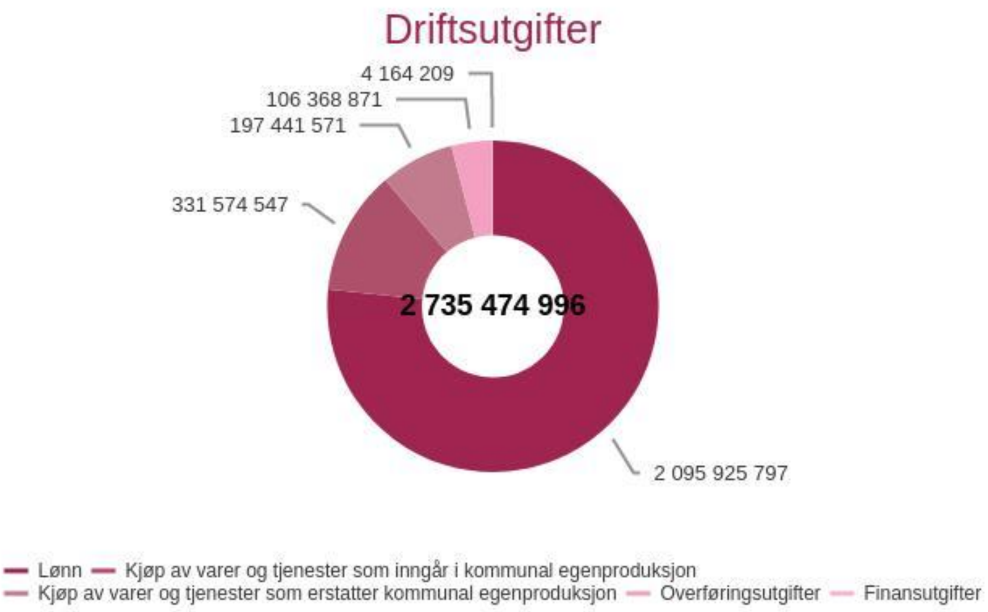

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
Omstilling og effektivisering							
Nedtrekk av årsverk for heile kommunalområdet Helse	-70 000	0	-70 000	I arbeid		Kommunalområdet starta med reduksjon av årsverk i siste del av 2022. Ein fekk då identifisert omlag 30 årsverk som var mogleg å ta ned. Mykje av dette er gjort, men det er	

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
						framleis behov for ytterlegare kutt for å tilnærma seg tildelt ramme. Endeleg resultat for 2023 viser at ein ikkje har fått tatt ned ønska antal årsverk. Ein drifta omlag på same nivå som i 2022 i forhold til antal årsverk, men oppdragsmengda har auka noko.	
Prosjekt natt - forventa innsparing - Butenesta og vh Psykisk helse og rus	-20 000	0	-20 000	I arbeid		Ein har jobba med prosjekt natt i 2022 og fekk realisert ein del tiltak då. Ein har starta opp eit større omstillingsprosjekt i Butenesta, men ein vil ikkje sjå resultat av dette før ut i 2024. Målet med dette omstillingsarbeidet er å etablere eit forsvarleg og berekraftig tenestenivå for brukargruppa.	
Reduksjon av overtid/forskyvningar i heile kommunalområdet Helse	-15 000	0	-15 000	I arbeid		Ein har ikkje fått noko resultat av dette tiltaket i 2023.Verksemdene jobbar godt med å minimere bruk av overtid. Dette vert utfordra når ein har vakansar som ein ikkje får rekruttert til.Rekruttering av helsepersonell er ei aukande utfordring for kommunalområdet. Dette er i tråd med det nasjonale utfordringsbildet med demografiske endringar, meir press på økonomien og høge forventingar til tenestenivå og omfang. Vi ser allereie no at det er utfordrande å rekruttere sjølv til 100 % faste stillingar både når det gjeld sjukepleiarar, fastlegar og helsefagarbeidarar m.fl. Dette kombinert med rekordlav søknadsmasse til sommarjobb gjer at ein har hatt ein auke i talet på overtidstimar i 2023.	

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
Reduksjon av sjukefråver i kommunalområdet Helse	-10 000	0	-10 000	I arbeid		Det er iverksett eige sjukefråværprosjekt i samarbeid med NAV i 2022, og dette vart vidareført i 2023. Prosjektet er retta mot verksemdleiarar og avdelingsleiarar, og inneheld tema som; førebygging av sjukefråvær og oppfølging av sjukefråvær.I tillegg er det starta opp prosjekt saman med NAV Arbeidslivssenter knytt til verksemder som over tid har hatt høgst sjukefråver.Arbeidet med å styrke nærvær på arbeidsplassen heng nøye saman med det ordinære HMS-arbeidet. Alle verksemder skal ha eit fokus på dette, og tema er også innarbeidd i driftsavtalane med verksemdsleiarane.Ein ser ved årsslutt at sjukefråvere omlag er det same som i 2022. Korttidsfråværet har auka, og langtidsfråværet har sunke tilsvarande.	
Utviding og samlokalisering av bukollektivtilbodet for eldre personar med utviklingshemming (Klipra 2) - forventa innsparing	-5 500	0	-5 500	I arbeid		Klipra bukollektiv for personar med demenssjukdom vert avvikla (12 plassar i 2 bygg) og nytt bukollektiv for eldre personar med utviklingshemming skal byggast opp.Ved å samlokalisere eldre personar med utviklingshemming i bukollektiv, er det forventa ei økonomisk innsparing.Per no er 8 plassar avvikla, og delar av nytt bukollektiv med nytt tilbod er oppretta med økonomisk effekt. Men når dei siste 4 plassane vert avvikla første kvartal 2024, og når nye brukarar kan flytte inn, er det forventa ytterlegare innsparing.	

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
Betre pasientflyt - reduksjon gebyr pga utskrivingsklare pasientar	-4 000	0	-4 000	I arbeid		Prosjektet med endring i pasientflyt er starta opp. Ein arbeider med både heimetenester, institusjon , koordinering og tildeling samt sjukehuset for å forbetre flyten.Fleire delprosjekt er sett i gang, og ein ser ei gradvis forbetring med tanke på utskrivingsklare og antall bøter.Dersom ein klarar å oppretthalde dette vil ein sjå gradvis betring av prognosa.	
Omlegging av turnus VH Psykisk helse/rus	-3 000	0	-3 000	Ferdig		Dette vart gjennomført med effekt fra 1 September, og ein forventar innsparing på omlag 1 mill effektivt for 2023.	
Omlegging fra langvakter til ordinær turnus i bustadar	-1 600	0	-1 600	Ferdig		Prosess med omlegging av langvakter til ordinær turnus er gjennomført.	
Sum	**-129 100**	**0**	**-129 100**				

Politiske vedtak

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
Reduksjon av byråkostnader/innleige for kommunalområdet Helse	-5 000	0	-5 000	I arbeid		Det var i 2023 ingen reduksjon på byråkostnadar. Ein har hatt ei relativt stor auke frå 2022 til 2023.Rekruttering av helsepersonell er ei aukande utfordring for kommunalområdet. Dette er i tråd med det nasjonale utfordringsbildet med demografiske endringar, meir press på økonomien og høge forventingar til tenestenivå og omfang. Vi ser allereie no at det er utfordrande å rekruttere sjølv til 100 % faste stillingar både når det gjeld sjukepleiarar, fastlegar og helsefagarbeidarar m.fl.Ein ser at byråkostnadar knytt til legar er sterkt aukande og at det framleis er vakansar og behov for byrå innan andre faggrupper. Det er i	

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
						hovudsak legekostnadar som har stått for auken når det gjeld byråinnleige i kommunalområdet.	
Prosjekt natt - forventa innsparing - Butenesta og vh Psykisk helse og rus	-2 000	0	-2 000	I arbeid		Ein har jobba med prosjekt natt i 2022 og fekk realisert ein del tiltak då. Ein har starta opp eit større omstillingsprosjekt i Butenesta, men ein vil ikkje sjå resultat av dette før ut i 2024. Målet med dette omstillingsarbeidet er å etablere eit forsvarleg og berekraftig tenestenivå for brukargruppa.	
Reduksjon av overtid/forskyvningar i heile kommunalområdet Helse	-2 000	0	-2 000	I arbeid		Ein har ikkje fått noko resultat av dette tiltaket i 2023.Verksemdene jobbar godt med å minimere bruk av overtid. Dette vert utfordra når ein har vakansar som ein ikkje får rekruttert til.Rekruttering av helsepersonell er ei aukande utfordring for kommunalområdet. Dette er i tråd med det nasjonale utfordringsbildet med demografiske endringar, meir press på økonomien og høge forventingar til tenestenivå og omfang. Vi ser allereie no at det er utfordrande å rekruttere sjølv til 100 % faste stillingar både når det gjeld sjukepleiarar, fastlegar og helsefagarbeidarar m.fl. Dette kombinert med rekordlav søknadsmasse til sommarjobb gjer at ein har hatt ein auke i talet på overtidstimar i 2023.	
Møbler omsorgssenter	200	0	200	Ferdig		Møblar er kjøpt inn.	
Omlegging av turnus VH Psykisk helse/rus	1 000	0	1 000	Ferdig		Dette vart gjennomført med effekt frå 1 September, og ein forventar innsparing på	

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
						omlag 1 mill effektivt for 2023.	
Organisering av sjukepleiarar i stab, Skarbøvik sykehjem	2 364	0	2 364	Ferdig		Verksemda har tidlegare hatt "sjukepleiar i stab" som prosjekt, men er no ein del av drifta då midlar er bevilga.	
Sum	**-5 436**	**0**	**-5 436**				
Sum tiltak	**-134 536**	**0**	**-134 536**				

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status
Etablering av skjerma plassar ved Hatlane omsorgssenter	1 147	1 147	112	112	Ferdig
Helseplattformen Midt-Norge	153 767	153 767	153 393	153 393	Iht. plan
Utskifting av kjøkkenutstyr Måltid og ernæring	2 000	336	500	336	Iht. plan
Sum			**154 004**	**153 840**	

Statustekst investeringer

Etablering av skjerma plassar ved Hatlane omsorgssenter
Er ferdigstilt.

Helseplattformen Midt-Norge
Helseplattformen er implementert og starta opp.

Innkjøp av bil Arbeid og aktivitet
Anskaffelse: arbeidsbeidet er starta - men prosessen har teke noko lengre tid sidan ein har måtta gå ut i markedet i fleire rundar.

Utskifting av kjøkkenutstyr Måltid og ernæring
Nyttast til utskifting av maskiner/utstyr i M & E ila 2023

Sammendrag status investeringer

Helseplattformen er implementert og starta opp.

Arbeidet med anbud og innkjøp av bil til Arbeid og aktivitet er forsinka, og ikkje gjennomført i 2023. Planlagt gjennomført i 2024.

Måltid og ernæring har skiftet ut en del større kjøkkenutstyr i forhold til måltidsproduksjon, men omlag 30% av midlene vart ikkje brukt i 2023.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,89 %	9,39 %	12,28 %
Årlig sykefravær 2021	2,25 %	10,31 %	12,56 %
Årlig sykefravær 2022	2,43 %	8,65 %	11,07 %
Årlig sykefravær 2023	2,08 %	9,01 %	11,08 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær for kommunalområde *20 Helse og omsorg i 2023* er på 11,08 %. Korttidsfråværet er på 2,08 % og langtidsfråværet er på 9,01 %. Dette er på omlag same nivå som i 2022 (11,07 %). Ein ser ein reduksjon i korttidsfråvær samanlikna med 2022, men korttidsfråvære er framleis noko høgt. Langtidsfråværet har auka noko i forhold til 2022.

Noko av forklaringa på at ein framleis har høgt korttidsfråver kan knyttast til at ein framleis har mykje smitte i samfunnet i forhold til influensa- og Covid-smitte, i tillegg til Noro-virus.

Verksemdleiarane arbeider godt med sjukefråværet og har tett oppfølging av sjukemeldte. Kommunalområdet Helse har i samarbeid med NAV og HR-avdelinga sett i gang prosjekt for å få ned sjukefråveret. I 2023 var det kun nokre utvalgte verksemder som deltok. Alle verksemder har hatt tilbod om kompetanseheving i regelverk og IA-arbeid.

Alle verksemder skal ha etablert eit partssamansett utval. Utvalet skal ha minst 4 møte pr. år, jfr. reglement for HMS og HSU.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Helse	0,47 %	1,87 %	1,54 %	0,60 %	0,53 %	0,88 %	1,69 %	0 %	1,58 %	3,02 %	3,66 %	1,00 %
Langtid	Helse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3,52 %	1,34 %	0 %	0 %
Samlet	**Helse**	**0,47 %**	**1,87 %**	**1,54 %**	**0,60 %**	**0,53 %**	**0,88 %**	**1,69 %**	**0 %**	**5,10 %**	**4,35 %**	**3,66 %**	**1,00 %**
Korttid	Institusjon	3,06 %	3,07 %	2,12 %	2,25 %	2,43 %	2,18 %	1,61 %	2,26 %	2,03 %	2,38 %	2,49 %	2,35 %
Langtid	Institusjon	7,90 %	7,61 %	7,42 %	7,56 %	7,84 %	8,05 %	6,39 %	7,14 %	8,85 %	8,22 %	8,84 %	8,23 %
Samlet	**Institusjon**	**10,96 %**	**10,68 %**	**9,55 %**	**9,81 %**	**10,27 %**	**10,23 %**	**8,00 %**	**9,40 %**	**10,88 %**	**10,61 %**	**11,33 %**	**10,58 %**
Korttid	Heimetenestedistrikt	2,99 %	2,36 %	2,58 %	1,94 %	2,16 %	1,13 %	1,06 %	1,93 %	2,76 %	1,62 %	3,53 %	2,17 %
Langtid	Heimetenestedistrikt	12,73 %	12,35 %	11,56 %	9,86 %	10,46 %	8,49 %	6,04 %	5,64 %	7,80 %	9,33 %	8,96 %	10,56 %
Samlet	**Heimetenestedistrikt**	**15,72 %**	**14,71 %**	**14,13 %**	**11,80 %**	**12,62 %**	**9,62 %**	**7,10 %**	**7,57 %**	**10,56 %**	**10,96 %**	**12,49 %**	**12,73 %**
Korttid	Omsorgsdistrikt	2,38 %	1,82 %	2,55 %	1,81 %	1,32 %	1,09 %	0,75 %	0,98 %	1,95 %	1,86 %	2,90 %	2,96 %
Langtid	Omsorgsdistrikt	11,73 %	11,89 %	11,69 %	10,51 %	9,32 %	9,19 %	6,20 %	5,83 %	8,26 %	8,39 %	8,33 %	7,54 %
Samlet	**Omsorgsdistrikt**	**14,10 %**	**13,71 %**	**14,24 %**	**12,33 %**	**10,64 %**	**10,28 %**	**6,95 %**	**6,81 %**	**10,21 %**	**10,24 %**	**11,23 %**	**10,49 %**
Korttid	Forebyggande arbeid	3,90 %	3,63 %	1,85 %	1,57 %	1,66 %	1,91 %	0,35 %	1,80 %	2,79 %	1,86 %	2,46 %	1,00 %
Langtid	Forebyggande arbeid	8,50 %	9,87 %	13,26 %	11,07 %	9,41 %	7,89 %	6,22 %	6,28 %	9,74 %	7,70 %	8,31 %	6,87 %
Samlet	**Forebyggande arbeid**	**12,40 %**	**13,50 %**	**15,11 %**	**12,64 %**	**11,08 %**	**9,79 %**	**6,57 %**	**8,08 %**	**12,53 %**	**9,56 %**	**10,77 %**	**7,87 %**
Korttid	Koordinering og tildeling	2,63 %	2,06 %	2,48 %	0,94 %	3,23 %	2,60 %	1,62 %	2,25 %	2,29 %	2,47 %	2,31 %	1,52 %
Langtid	Koordinering og tildeling	14,17 %	14,62 %	6,02 %	5,37 %	5,88 %	5,47 %	5,24 %	3,96 %	11,03 %	15,23 %	16,96 %	18,63 %
Samlet	**Koordinering og tildeling**	**16,80 %**	**16,68 %**	**8,51 %**	**6,30 %**	**9,11 %**	**8,07 %**	**6,86 %**	**6,21 %**	**13,33 %**	**17,70 %**	**19,27 %**	**20,15 %**
Korttid	Legetenester	2,42 %	1,20 %	1,67 %	1,05 %	2,14 %	2,44 %	0,37 %	1,35 %	1,77 %	1,76 %	2,20 %	1,16 %
Langtid	Legetenester	8,67 %	8,37 %	9,89 %	7,97 %	8,88 %	8,45 %	6,92 %	5,82 %	6,26 %	5,93 %	7,58 %	7,87 %
Samlet	**Legetenester**	**11,10 %**	**9,57 %**	**11,56 %**	**9,02 %**	**11,02 %**	**10,89 %**	**7,29 %**	**7,18 %**	**8,04 %**	**7,69 %**	**9,79 %**	**9,03 %**

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Buteneste	2,87 %	1,93 %	2,59 %	2,03 %	1,91 %	1,77 %	1,34 %	1,82 %	2,01 %	2,26 %	2,20 %	2,79 %
Langtid	Buteneste	8,92 %	8,92 %	9,61 %	9,80 %	10,66 %	10,62 %	7,33 %	6,44 %	9,26 %	11,42 %	12,63 %	12,91 %
Samlet	**Buteneste**	**11,79 %**	**10,85 %**	**12,20 %**	**11,83 %**	**12,56 %**	**12,39 %**	**8,67 %**	**8,26 %**	**11,27 %**	**13,68 %**	**14,83 %**	**15,70 %**
Korttid	Arbeid og aktivitet	2,91 %	0,89 %	1,63 %	1,28 %	1,08 %	2,27 %	0,07 %	2,20 %	0,71 %	2,34 %	1,87 %	0,81 %
Langtid	Arbeid og aktivitet	13,09 %	9,95 %	10,69 %	13,16 %	15,10 %	14,19 %	12,00 %	9,28 %	10,77 %	8,90 %	9,14 %	6,23 %
Samlet	**Arbeid og aktivitet**	**16,00 %**	**10,83 %**	**12,32 %**	**14,44 %**	**16,19 %**	**16,45 %**	**12,07 %**	**11,49 %**	**11,48 %**	**11,25 %**	**11,01 %**	**7,05 %**
Korttid	Måltid og Ernæring	3,35 %	6,03 %	4,20 %	1,00 %	0,72 %	1,61 %	1,48 %	1,70 %	0,93 %	2,16 %	2,51 %	0,69 %
Langtid	Måltid og Ernæring	11,22 %	7,26 %	8,77 %	7,38 %	14,88 %	9,23 %	6,44 %	6,91 %	10,60 %	10,15 %	15,60 %	13,15 %
Samlet	**Måltid og Ernæring**	**14,57 %**	**13,29 %**	**12,97 %**	**8,38 %**	**15,60 %**	**10,83 %**	**7,92 %**	**8,61 %**	**11,53 %**	**12,31 %**	**18,11 %**	**13,84 %**
Korttid	Psykisk helse og rus	2,96 %	1,91 %	2,09 %	2,01 %	1,98 %	1,57 %	1,11 %	2,20 %	1,59 %	2,26 %	2,10 %	2,85 %
Langtid	Psykisk helse og rus	10,17 %	8,38 %	9,59 %	11,78 %	12,82 %	11,34 %	8,06 %	7,73 %	10,33 %	11,32 %	11,60 %	11,43 %
Samlet	**Psykisk helse og rus**	**13,13 %**	**10,29 %**	**11,68 %**	**13,79 %**	**14,80 %**	**12,90 %**	**9,17 %**	**9,94 %**	**11,92 %**	**13,58 %**	**13,70 %**	**14,27 %**
Korttid	NAV - sosiale tenester	2,30 %	2,71 %	2,69 %	1,81 %	3,71 %	0,86 %	1,06 %	1,56 %	2,79 %	2,39 %	2,20 %	3,12 %
Langtid	NAV - sosiale tenester	8,23 %	9,99 %	9,20 %	10,07 %	9,77 %	8,87 %	8,01 %	6,45 %	4,74 %	5,05 %	7,23 %	12,76 %
Samlet	**NAV - sosiale tenester**	**10,53 %**	**12,70 %**	**11,89 %**	**11,89 %**	**13,47 %**	**9,73 %**	**9,07 %**	**8,01 %**	**7,53 %**	**7,44 %**	**9,43 %**	**15,89 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,84 %	2,28 %	2,35 %	1,89 %	1,98 %	1,68 %	1,14 %	1,79 %	2,05 %	2,12 %	2,54 %	2,39 %
Langtid	Sum sykefravær	9,80 %	9,51 %	9,67 %	9,42 %	9,83 %	9,31 %	6,80 %	6,41 %	8,72 %	9,37 %	10,05 %	10,09 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**12,63 %**	**11,80 %**	**12,03 %**	**11,31 %**	**11,81 %**	**11,00 %**	**7,94 %**	**8,20 %**	**10,77 %**	**11,49 %**	**12,59 %**	**12,47 %**

Status politiske vedtak

Oversendelsesforslag

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Arbeidstilbud til personer med nedsatt funksjonsevne	Formannskapet ber kommunedirektøren i samarbeid med for eksempel Brisk, NAV og “HELT MED”, inneutgangen av 2023 å opprette inntil 3 arbeidsplasser for personer med nedsett funksjonsevne, foreksempel ved bibliotek, omsorgssenter, barnehage eller annen kommunal virksomhet.Formannskapet ber kommunedirektøren invitere «HELT MED» og NAV Ålesund sin jobbspesialist HildeUlla Berg til å gi en orientering om hvorledes de arbeider med å etablere	Ferdig		Ein har etablert stillingar i 2023.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
	arbeidsplasser forutviklingshemmede i offentlige virksomheter.			
Dialog med Sanitetshjemmet	Budsjettvedtaket i samband med sak 227/21 (november 2021): Ålesund kommunestyre ber administrasjonen gå i aktiv dialog med Ålesund Sanitetsforening med sikte på å videreføre driften av Sanitetshjemmet i kommunal, ideell eller privat regi etter 2024 som bofellesskap eller lignende i henhold til anbefalinger om omlegging av omsorgstrappen (jmfr Agenda Kaupang-rapporten). Påfølgande oversendingsforslag vedtatt i formannskapet (januar 2022): Formannskapet gjer følgande vedtak knytt til oversendingsforslaga som vart fremma i samband med budsjettsaka for 2022. Formannskapet ber kommunedirektøren om å fortsette arbeidet med å opprette dialog med Sanitetshjemmet	Ferdig		Kommunen har tatt over bygget, og ein er no i prosess med å starte opp bukollektiv i 2024.
Medleverturnusen: Sak angående det å bevare medleverturnusen der de ansatte og brukerne ønsker det.	Medleverturnusen: Ålesund kommune(styre) ber kommunedirektøren om ei sak angånde det å bevare medleverturnusen der de ansatte og brukerne ønsker det (justert ordlyd jf. formannskapsmøte 3.januar 2023)	Ferdig		Prosess i forhold til avvikling av medleverturnus er gjennomført.
Samarbeid med Ålesund menighetspleie	Samarbeidsavtale mellom Ålesund kommune og Ålesund og Volsdalen menighetspleie er allereieetablert.Erfaringer fra samarbeidet legges frem for komite Helse og Velferd innen utgangen av 2023 med tankepå etablering av flere slike samarbeidsprosjekt mellom kommunen og frivillige organisasjoner.	I arbeid - Iht. plan		Dette vil ein arbeide vidare med i 2024.

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Opptrappingsplan for ergo- og fysioterapi fra 2023	Ålesund kommunestyret ber om at det lages en opptrappingsplan for ergo- og fysioterapi fra 2023 med spesielt fokus pa° kommunens driftsavtaler.	I arbeid - Forsinket		Utkast til plan er ferdig utarbeida og vil bli politisk behandla våren 2024.

Planoppfølging

"-" vises der det ikke er registrert data

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Auka satsing på ambulerande/oppsøkande/heimebaserte tenester innafor fleire tenesteområde		I arbeid - Iht. plan		Ein har starta prosesse i Butenesta med tanke på og følg opp fleire brukarar ambulant enn det ein gjer i dag.
Endra tildelingspraksis - bruk av LEON-prinsippet		I arbeid - Iht. plan		Ein arbeider med koordinering og tildeling i forhold til å heile tida tenke innsatstrappa og at ein tildeler tenester der det er mogleg på lavast trinn.
Helseplattforma –Involvering av fastlegane i arbeidet.	Uavklart kostnadsvurdering.	I arbeid - Forsinket		Modulen i Helseplattformen som gjeld legar og legevakt er ikkje ferdig utvikla. Ein avventar derfor dette arbeidet til ein veit meir om når modul er klargjort og kva det vil innebere i forhold til arbeidsflytar og økonomi.
Helseplattformen	I første halvdel av 2022 får vi avgjersla om vi går inn Helseplattformen. Dersom vi går inn, vil dette vere vårt største organisasjonsutviklingsprosjekt og arbeidet fram mot produksjonssetting krev høg prioritet. Føresett politisk vedtak skal K*ommunalområda Helse og Organisasjon prioritere å* forberede organisasjonen på det nye arbeidsverktøyet.	Ferdig		Innføring av Helseplattformen har vore vellykka her i kommunen. Ein har arbeidd med stor ansattinvolvering, etablert fagklynger og lokal support for å sikre god kvalitet i implementeringsarbeidet. No når ein er i ordinær drift blir det viktig at ein opprettheld dette.
Redusere behovet for plassar i institusjon		Ferdig		Sanitetshjemmet ble avviklet i 2023.
Settast i gang eit prosjekt for å jobbe ut ein heilskapleg modell for organisering og samhandling mellom kommuneoverlege i stab, kommuneoverlege i verksemd legetenester samt andre verksemder.	Opprette ei arbeidsgruppe.	I arbeid - Forsinket		Dette arbeidet vil en ta opp igjen i 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Risiko	Statusbeskrivelse
Søke tilskot til ALIS-avtalar. Rekruttere til ALIS-Vest stillingar.	Uavklart kostnadsbilete, skal kunne gi inntekt for kommunen. Mogleg tiltak.	Ferdig		Det vart arbeid godt med dette i 2023, og er nå satt i system.
Tilby eit komplett spesialiseringsløp for LIS3-legar gjennom arbeid på ØHD-avdelinga på Åse lokalmedisinske senter.	Uavklart kostnadsbilete. Dialog med Helseforetaket. Sende søknad om godkjenning.	Ferdig		Ein har i 2023 fått oppretta og igangsatt desse stillingane.
Vi skal vurdere revisjon av bustadsosial handlingsplan		I arbeid - Forsinket		Dette arbeidet har ein ikkje påbegynt i 2023. Spesielt grunna innføring av Helseplattformen, samt kommunedeling har ein måtta prioretere ned nokre av oppdraga for 2023.
Vurdere etablering av eit legetilbod for studentar i samarbeid med NTNU Ålesund.	Uavklart kostnadsbilete. Dialog med NTNU	Ferdig		I forhold til den generelt utfordrande situasjonen i fastlegeordninga har ein valt og ikkje gå vidare med plan om eige legekontor på NTNU inntil vidare.
Vurdere rekrutteringstiltak på legevakt (fastlønn på natt, ny lønnsmodell).	Er truleg dekning i eksisterande budsjett på natt.	Ferdig		Ein har i 2023 etablert fastlønna stillingar i "norsjø-turnus".
Vurdere storlegevakt for nordre Sunnmøre.	Uavklart kostnadsoverslag. Opprette prosjektgruppe. Ressursar til ei ev. ordning må innarbeidast i budsjett- og økonomiplan.	Ikke startet		Dette arbeidet har ein ikkje påbegynt i 2023. Spesielt grunna innføring av Helseplattformen, samt kommunedeling har ein måtta prioretere ned nokre av oppdraga for 2023.

Samla vurdering - Oppdrag

Ein har fått levert på dei fleste av oppdraga som låg i kommunalområdet Helse i 2023.

Der er framleis nokre som er under arbeid, og ein har valt å utsette eit par andre.

Omstillingsarbeid, innføring av Helseplattformen samt kommunedeling har tatt mykje ressursar, og er hovudårsaka til at ein har måtta prioritere noko innanfor oppdraga.

Helse

Tjenesteområdebeskrivelse

Team Helse

Team Helse er samansett med tverrfagleg kompetanse, og brei erfaring frå ulike fagfelt. Arbeidsoppgåvene omhandlar mange område, som mellom anna:

- Utarbeiding av planar, saksframstillingar.
- Skriving av høyringsuttalar frå kommunen.
- Kvalitetsråd og interntilsyn.
- Forvaltning av fastlegeordninga.
- Systemadministrator for fagsystemet Helseplattformen som går på tvers av fleire tenester.
- Koordinering av undersøkingar t.d. Ungdata.
- Koordinering av samhandling med ulike brukarorganisasjonar innan psykisk helse og rus, og dialog med rådet for personar med nedsett funksjonsevne.
- Helsefellesskapet - sekretær for samarbeid mellom Helse Møre og Romsdal og kommunane i Nordre Sunnmøre.
- NTNU - samarbeid om desentralisert legeutdanning.

USHT

Utviklingssenter for sjukeheim og heimetenester (USHT) er ei nasjonal satsing som er organisert frå Helsedirektoratet. Ålesund kommune er vertskommune for satsinga i Møre og Romsdal.

Fleire utviklingsprosjekt er i gang i regi av USHT :

- Studentdreven simulering
- ABC-opplæring velferdsteknologi
- Økt observasjonskompetanse i kommunehelsetjenesten
- Medisinsk avstandsoppfølging
- Simulering som metode for læring

Utvikling og utfordringer

I samband med innføring av Helseplattformen har ein etablert eit support-team, og ein har også etablert ein avdelingsleiarressurs. Det å få satt ny struktur i teamet, og gjere dei oppgåveendringane som må til har vore det viktigaste arbeidet i 2023.

Utvalgte resultater

Ein har eit stort økonomisk avvik. Hovedårsaka til dette er at mykje av innsparingskrava til kommunalområdet er samla på dette området. Det at ein ikkje har fått redusert drifta vesentlig i løpet av 2023, gjer at område 200 har eit stort meirforbruk.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	57 944	-72 357	-130 301	-180,1 %

Kommentar til status økonomi

Årsregnskapet syner eit stort meirforbruk i 2023.

Hovudårsaka til meirforbruket er at innsparingskravet for kommunalområdet i stor grad ligg på dette ansvaret, og at ein ikkje vil klare å innfri dette i 2023.

I tillegg er utgifter til kjøp av utstyr til Helseplattformen og ein del kostnader knytt til vaksinasjon (covid) ført på dette området

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	23 529	21 795	-1 733	-8,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	27 743	25 474	-2 269	-8,9 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	18 221	17 400	-821	-4,7 %
Overføringsutgifter	8 652	-131 903	-140 556	106,6 %
Finansutgifter	1 400	0	-1 400	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**79 545**	**-67 235**	**-146 779**	**218,3 %**
Salgsinntekter	-178	0	178	0,0 %
Refusjoner	-14 956	-3 585	11 371	-317,1 %
Overføringsinntekter	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-6 466	-1 537	4 929	-320,7 %
Sum Driftsinntekter	**-21 601**	**-5 122**	**16 478**	**-321,7 %**
Netto resultat	**57 944**	**-72 357**	**-130 301**	**180,1 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	17 236	21 052	21 795	23 529
Refusjon lønn	-590	0	0	-443
Sum Lønn	**16 645**	**21 052**	**21 795**	**23 086**
Drift	11 434	25 446	25 474	27 743
Kjøp av produksjon	16 515	17 400	17 400	18 221
Overføringer	4 643	-213 109	-131 903	8 652
Finansutgifter	4 582	0	0	1 400
Sum Utgifter	**37 174**	**-170 263**	**-89 030**	**56 016**
Brukerbetaling	-419	0	0	-178
Refusjoner	-6 754	-3 585	-3 585	-14 513
Overføringer	0	0	0	0
Finansinntekter	-6 075	-1 537	-1 537	-6 466
Sum Inntekter	**-13 248**	**-5 122**	**-5 122**	**-21 158**
Netto resultat	**40 571**	**-154 334**	**-72 357**	**57 944**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

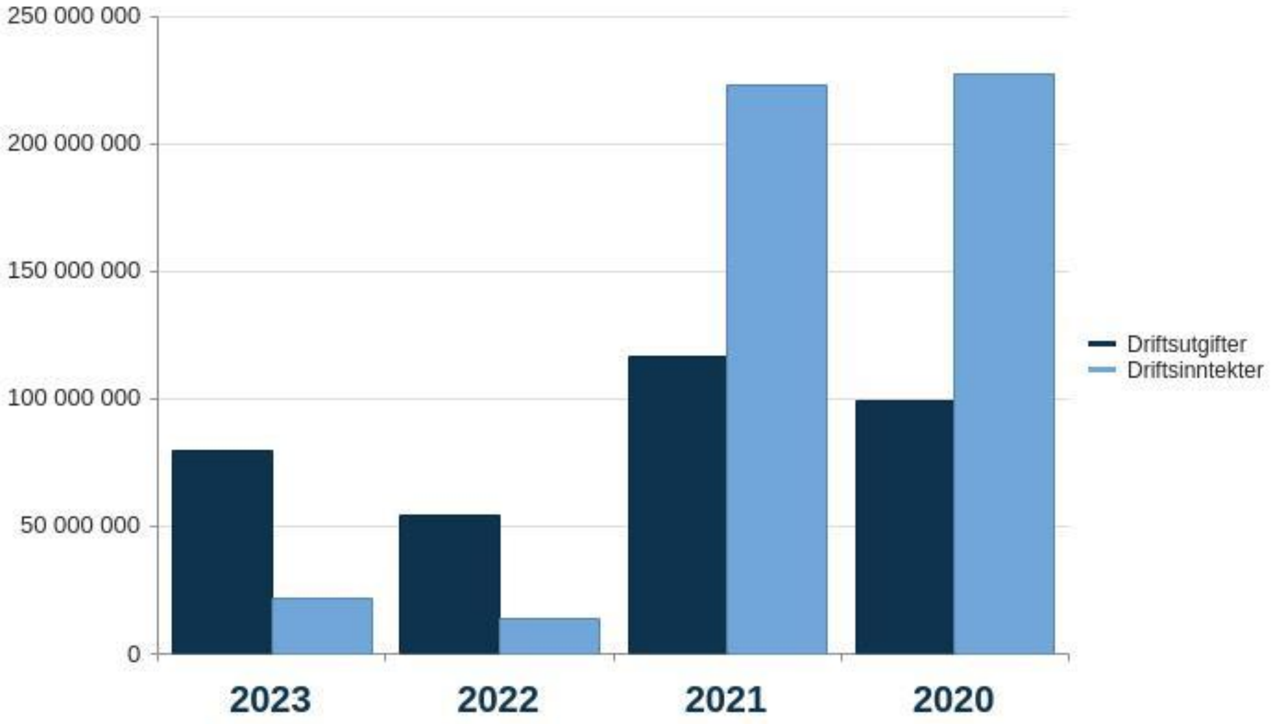

Detaljvisning drift (graf)

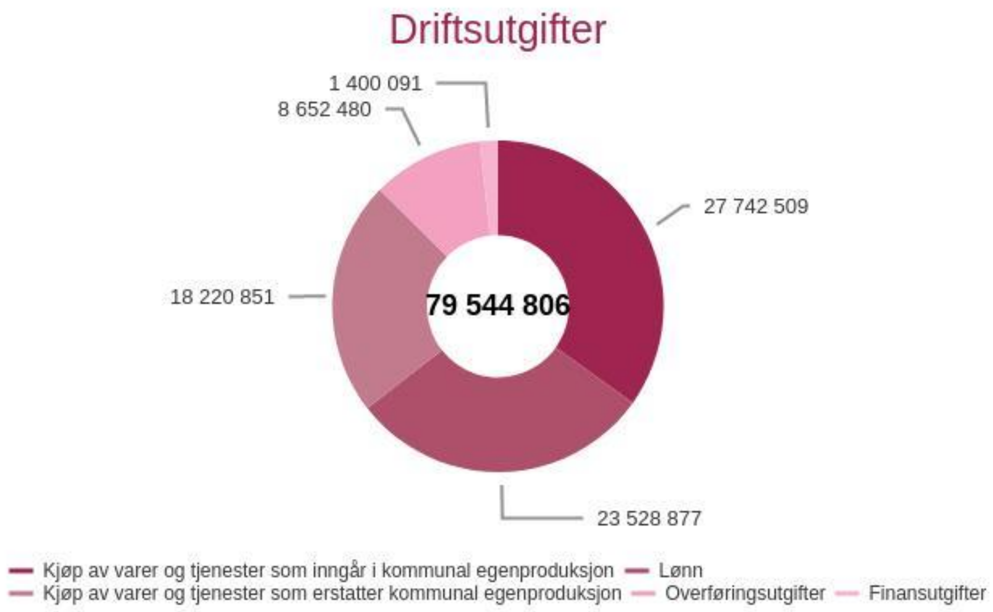
Driftsutgifter
1 400 091
8 652 480
27 742 509
18 220 851
79 544 806
23 528 877
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon
Lønn
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon
Overføringsutgifter
Finansutgifter

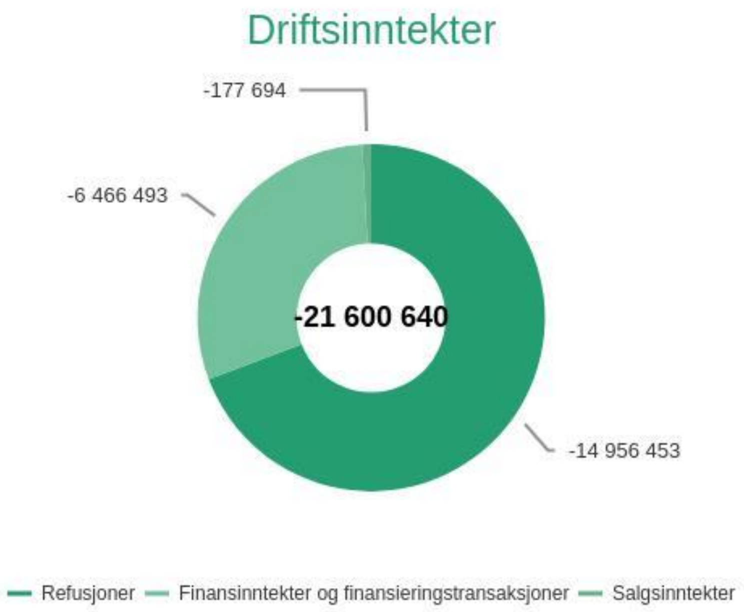
Driftsinntekter
-177 694
-6 466 493
-21 600 640
-14 956 453
Refusjoner
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner
Salgsinntekter

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status
Helseplattformen Midt-Norge	153 767	153 767	153 393	153 393	Iht. plan
Sum			**153 393**	**153 393**	

Statustekst investeringer

Helseplattformen Midt-Norge
Helseplattformen er implementert og starta opp.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,21 %	3,42 %	4,63 %
Årlig sykefravær 2021	1,15 %	4,18 %	5,33 %
Årlig sykefravær 2022	1,98 %	5,42 %	7,41 %
Årlig sykefravær 2023	1,44 %	0,43 %	1,87 %

Status sykefravær og HMS

Team Helse har ein stor reduksjon i samle sjukefråvær. Tala for 2023 viser eit samla fråvær på 1,87% Korttisfråværet er 1,44 % og lantidsfråværet 0,43%. I 2022 var samla sjukefråvær 7,41%. Reduskjonen er i hovudsak knytt til at ein ikkje har hatt lantidssjukefråvær av betydning i 2023.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Helse	0,47 %	1,87 %	1,54 %	0,60 %	0,53 %	0,88 %	1,69 %	0 %	1,58 %	3,02 %	3,66 %	1,00 %
Langtid	Helse	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3,52 %	1,34 %	0 %	0 %
Samlet	**Helse**	**0,47 %**	**1,87 %**	**1,54 %**	**0,60 %**	**0,53 %**	**0,88 %**	**1,69 %**	**0 %**	**5,10 %**	**4,35 %**	**3,66 %**	**1,00 %**
Korttid	Sum sykefravær	0,47 %	1,87 %	1,54 %	0,60 %	0,53 %	0,88 %	1,69 %	0 %	1,58 %	3,02 %	3,66 %	1,00 %
Langtid	Sum sykefravær	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3,52 %	1,34 %	0 %	0 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**0,47 %**	**1,87 %**	**1,54 %**	**0,60 %**	**0,53 %**	**0,88 %**	**1,69 %**	**0 %**	**5,10 %**	**4,35 %**	**3,66 %**	**1,00 %**

Institusjon

Tjenesteområdebeskrivelse

I tenesteområde *210 Institusjon* er det **6 verksemder** med til saman 300 sjukeheimsplassar, 16 plassar i bukollektiv for personar med demenssjukdom og 8 leilegheiter for brukarar med behov for omfattande tenester.

(Dei andre sjukeheimane/omsorgssentera (totalt 5) er ein del av tenesteområde *230 Omsorgsdistrikt*.)

Åse helsehus

Verksemda har **48 sjukeheimsplassar** fordelt på 3 etasjar/avdelingar:

- 28 ordinære kortidsplassar
- 8 korttidsplassar i dobbeltrom
- 12 avklaringsplassar i dobbeltrom (korttid). Dei fleste som skal avklarast ift vidare forløp (heim, institusjon, rehabilitering m.m.) kjem frå Helseforetaket/sjukehuset.

Verksemda har fysioterapeut tilsett på avklaringsavdelinga. I tillegg har verksemda 80 % årsverk ergoterapeut og 50 % årsverk fysioterapeut som er tilsett i verksemd Førebygging og meistring.

Blindheim omsorgssenter og Hatlane omsorgssenter

Blindheim omsorgssenter har **40 sjukeheimsplassar** fordelt på 2 etasjar/avdelingar med 3 bogrupper i kvar etasje:

- 24 ordinære plassar (langtid)
- 8 ordinære demensplassar
- 8 palliative plassar. Verksemda er kompetansebase innan lindrande behandling (palliasjon).

Verksemda har ansvar for drifta av Blindheim **bukollektiv med 12 plassar** for personar med demenssjukdom**.**

Hatlane omsorgssenter har **56 sjukeheimsplassar** fordelt på 3 etasjar/avdelingar:

- 20 ordinære langtidsplassar.
- 30 plasser for personar med demens (langtid)
- 6 plassar for personar med adferdsutfordringar, forsterka tilbod. (2 av plassane er kartleggingsplassar).

Spjelkavik omsorgssenter

Spjelkavik omsorgssenter er lokalisert på Moa og har **60 sjukeheimsplasser**, fordelt på 4 avdelingar:

- 27 ordinære langtidsplasser.
- 9 demensplasser (langtid).
- 11 rehabiliteringsplasser (Kollen rehabilitering).
- 4 psykogeriatriske plasser (Tua).
- 9 ordinære korttidsplassar. 3 av plassane blir nytta til avlastning.

Kollen rehabilitering har 200 % årsverk fysioterapeut, 100 % årsverk ergoterapeut og 100 % årsverk turnusfysioterapeut som er tilsett i verksemd Førebygging og meistring.

Verksemda har også ansvar for **8 leilegheiter** til personar med omfattande tenester.

Sanitetshjemmet

Det vart i 2021 politisk vedtatt at institusjonsplassane (50) skal leggast ned. F.o.m veke 37 i 2023 vart Sanitetshjemmet som institusjon avvikla. I løpet av 2024 vil drifta bli endra til Sanitetshjemmet bokollektiv og dagsenter. Her vil det vere 42 leilegheiter, og 8-10 dagplassar for personar med demenssjukdom.

Skarbøvik sykehjem

Skarbøvik sykehjem har til saman **56 sjukeheimsplassar** fordelt over 3 avdelingar:

- 40 ordinære langtidsplassar (10 langtidsplassar er i dobbeltrom).
- 10 ordinære demensplassar
- 6 skjerma demensplassar (forsterka plassar). Talet på forsterka plasser vart redusert frå 8 til 6 hausten 2023. Dette på grunn av mykje uro, utagering og sjukmeldingar.

Verksemda er kompetansebase innan demenssjukdom.

Verksemda har ansvar for **Klipra bokollektiv** for personar med demenssjukdom. Dette er vedtatt lagt ned (politisk vedtak hausten 2020), og per i dag er det 4 plassar i bruk (av opprinneleg 12). 1 plass blir per i dag nytta til avlasting. Plassane blir avvikla i 2024 og blir bukollektiv for eldre personar med utviklingshemming.

Verksemda driv ein nærmiljøkafe i samarbeid med frivillige. Denne er open kvar onsdag frå kl 11-14 .

Aspøy omsorgssenter

Aspøy omsorgssenter har til saman **40 sjukeheimsplassar**:

- 20 ordinære langtidsplassar
- 20 demensplassar.

Utvikling og utfordringer

Fleire av verksemdene melder at det er utfordrande å rekruttere sjukepleiarar og anna helsepersonell, noko som gir auka bruk av vikarbyrå. I 2023 har tenesteområde *Institusjon* brukt nesten 20 mill.kr på vikarbyrå.

Verksemdene rapporterer at pasientane som kjem på sjukeheim er dårlegare enn tidlegare, og med same bemanning er dette krevjande for personalet. Det er utfordrande å ha nok vikarar til å dekkje korttidsfråvær, og det er generelt meir utfordrande å rekruttere til stillingar enn tidlegare.

Mange av verksemdene melder også om ei auke i pasientar som krev ekstra oppfølging og bemanning på grunn av uro og utagering. I 2023 er det meldt 189 avvik under kategorien: "*Fysisk vold mot ansatte*" i kommunen sitt avvikssystem i Compilo. I 2022 var talet 157. Samarbeidet med alderspykiatrisk avdeling på sjukehuset har vore utfordrande, då kommunen i vanskelege og akutte saker opplever å ikkje få adekvat hjelp. Kommunen har tatt initiativ til ein samhandlingsarena med sjukehuset, noko som er blitt positivt mottatt. Det har vore møter i 2024 der ein prøver å finne gode løysingar på utfordringane, der bl.a. fagsjef for sjukeheimane og kommuneoverlege deltek.

I perioden med pandemi og innføring av nytt journalsystem (Helseplattformen) har ein hatt for lite tid til andre kompetansehevande tiltak, men dette er noko som ein ønsker å sette meir fokus på i 2024. Spesielt gjelder dette innan demensomsorg.

Helseplattformen har gitt kommunen ei bedre oversikt over ledige plassar i dei ulike sjukeheimane, og dette har medført at ein har klart å ta imot utskrivingsklare pasientar raskare enn tidlegare frå sjukehuset.

Utvalgte resultater

Sjølv om ein har gjort grep for å redusere utgiftene til Institusjonsdrift, bl.a. ved å legge ned Sanitetshjemmet med 50 plasser, så har tenesteområdet eit stort meirforbruk.

Budsjetta til verksemdene er marginale og skjer det uforutsette ting, som at ein pasient må ha bemanning ut over grunnbemanning, så medfører dette meirutgifter.

Verksemdene har utfordringar med å rekruttere tilstrekkeleg med personell og pasientgruppa har stadig blir sjukare og meir pleietrengande. Mangel på personell medfører bruk av overtid, forskyving av vakter, bruk av tilkallingsvikarar og bruk av vikarbyrå.

For meir informasjon, sjå kommentarar under Økonomistatus.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
2100-Åse helsehus	61 411	60 218	-1 193	-2,0 %
2101-Blindheim og Hatlane omsorgssenter	145 643	137 645	-7 998	-5,8 %
2102-Spjelkavik omsorgssenter	105 300	103 048	-2 252	-2,2 %
2104-Sanitetshjemmet	21 697	26 633	4 936	18,5 %
2105-Skarbøvik sykehjem	84 472	77 493	-6 979	-9,0 %
2106-Aspøy omsorgssenter	53 321	48 053	-5 268	-11,0 %
Sum	**471 843**	**453 090**	**-18 753**	**-4,1 %**

Kommentar til status økonomi

Regnskapsresultate for 2023 viser at område *210 Institusjon* har eit stort **meirforbruk** i forhold til budsjett.

Hovudårsaka til dette er mangel på personell ut i frå pålagte oppgåver. Dette medfører bruk av overtid, forskyving av vakter, bruk av tilkallingsvikarer og bruk av vikarbyrå for å ha tilstrekkeleg med personell.

Åse helsehus

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at *Åse helsehus* har eit **meirforbruk** i forhold til budsjett.

Åse helsehus er eit korttidshus, men har dei siste åra hatt mange langtidsplassar. Bemanninga har derfor blitt tatt ned for å tilpasse drifta. I haust har Åse helsehus igjen blitt eit korttidshus, og har då hatt behov for å oppbemanne igjen for å kunne ivareta pasientane. I tillegg har ein på avklaringsavdelinga hatt ein del urolege pasientar der det har vore naudsynt å leige inn ekstra personell. Åse helsehus brukte i 2023 ca. 2 mill.kr til vikarbyrå.

Blindheim og Hatlane omsorgssenter

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at *Blindheim og Hatlane omsorgssenter* har eit stort **meirforbruk** i forhold til budsjett.

Det største meirforbruket er ved Hatlane omsorgssenter. Hovudårsaka er pasientar med behov for ekstra personell ut over normalbemanning, primært ved ny avdeling med 6 skjerma plassar. I tillegg har det vore utfordrande å rekruttere personell, noko som har medført behov for å bruke vikarbyrå. Hatlane omsorgssenter brukte 3,2 mill.kr på vikarbyrå i 2023.

Det er også meirforbruk på Blindheim omsorgssenter. Hovudårsaka til dette er mykje bruk av overtid, forskyving av vakter og bruk av vikarbyrå for å ha tilstrekkeleg med personell i ferieavviklinga. Det var gjennom sommaren og hausten eit stort press på lindrande avdeling, med mange kompliserte saker.

I tillegg var det ein del utgifter knytt til innføringa av Helseplattformen. Det vart kjøpt inn nye telefonar, YoubiKey (sikker innlogging) og skjermar. Det var generelt meir innleie av vikarar på grunn av kursing av tilsette i bruk av Helseplattformen. Blindheim omsorgssenter brukte i 2023 kr 225 000,- på vikarbyrå

Spjelkavik omsorgssenter

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at Spjelkavik omsorgssenter har eit **meirforbruk** i forhold til budsjett.

Det er fleire årsaker til at det blir eit meirforbruk. Verksemdleiar skriv at *"til tross for massive kostnadar som ikkje var budsjettert inn i år, har verksemda klart å spare inn mykje av ekstrakostnadane, slik at meirforbruket ikkje er større enn det er"*.

Nokon av årsakene til meirforbruk har verksemdleiar oppsummert slik:

Konsumprisindeks høgare enn budsjettert

Budsjettert prisauke for 2023 var på 2,85 %. Konsumprisindeksen for siste året er i snitt 5,4 %. Matvarer har en prisauke på 9 % aleine. For varer og tenester verksemda kjøper inn har prisauka, om ein tar utgangspunkt i konsumprisindeksen, kosta verksemda kr 555.000,-

Høgare lønnsutvikling enn budsjettert

Budsjettert lønnsutvikling i 2023 var på 4 %. Det sentrale oppgjeret for 2023 gav ei ramme på 5,7 %. For månadene mai til desember utgjer dette ca. 1. mill.kr.

Frå 01.01.2023 vart også tilleggsløn justert vesentleg med minimum 30-35 %. Dette har store verknader for 24/7 verksemder.

Pasient(ar) med behov for ekstra bemanning

Verksemda ytte tenester for Buteneste Nordre i 5 månadar. Personalkostnader knytta til dette vart på ca. 900.000,- kr. Dette var utgifter som verksemda ikkje hadde budsjettert med.

Auka bemanning på langtidsavdelingane

Langtidsavdelingane har ei flat bemanning i si bemanningsramme med ein pleiefaktor på 0,95. På ei avdeling med 9 pasienter gir dette ei bemanning på tre tilsette på dag og aftenvakt.

Det er eit mål at eldre skal bo heime så lenge som mogleg og få naudsynt helsehjelp i heimen. Det er dei mest multisjuke med aller størst funksjonsfall som får sjukeheimsplass. Pasientane på langtidsavdelingar er i dag totalt pleietrengjande og som oftast krevst det to tilsette i stell-situasjonar óg med hjelp av tekniske hjelpemidlar for å avlaste dei tilsette. Dette er tidkrevjande og tungt arbeid. For at verksemda skal kunne gje pasientane moglegheit til å komme seg opp og ikkje ligge i senga heile dagen, samt kunne gje forsvarleg pleie og omsorg og helsehjelp, har verksemda auka bemanninga med ein tilsett på dagvakt kvardagar. Dette blir 2 årsverk fordelt på 3 avdelingar. Totalkostnad på ca. 1.350.000,- heilårsdrift. Dette gir ein pleiefaktor på 1,02.

Spjelkavik omsorgssenter brukte i 2023 kr 25 000,- på vikarbyrå.

Sanitetshjemmet

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at *Sanitetshjemmet* har eit **mindreforbruk** i forhold til budsjett. Verksemda brukte 3,7 mill.kr på vikarbyrå.

Sanitetshjemmet vart avvikla som institusjon hausten 2023.

Skarbøvik sykehjem

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at Skarbøvik sykehjem har eit stort **meirforbruk** i forhold til budsjett.

Hovudårsaka til dette er mange foreldrepermisjonar i 2023, og svært lite søkarar både til vikariat og ledige stillingar. Dette gjorde det nødvendig å bruke vikarar frå byrå, og ein del bruk av overtid. Forsterka demensavdeling har vore mest belasta med ledige vikariat og svært høgt sjukefråvær i 2023. Dette saman med ei svært krevjande pasientgruppe, gjorde det nødvendig å iverksette ekstra tiltak frå oktober 2023, med ekstra bemanning samt fagleg støtte og undervisning frå fagsjukepleiar. Tiltaka var avklart med kommunalsjef.

Skarbøvik sykehjem brukte ca. 3,3 mill.kr på vikarbyrå i 2023.

Aspøy omsorgssenter

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at Aspøy omsorgssenter har eit **meirforbruk** i forhold til budsjett.

Hovudårsaka til meirforbruket er behov for å leige inn ekstra personell for å kunne gi forsvarleg pleie og omsorg til alvorleg sjuke pasientar. Tiltaka var avklart med kommunalsjef. Aspøy omsorgssenter brukte 7,6 mill.kr på vikarbyrå i 2023.

Oppsummering tiltak

Det er politisk vedtatt at institusjonsplassane på *Sanitetshjemmet* skulle avviklast - totalt 50 plasser med ei innsparing på omlag 50 mill.kr (over fleire år). I 2023 var budsjettet til Sanitetshjemmet på 25,7 mill.kr. Årsaka er at talet på plassar også var redusert. **F.o.m. veke 37 vart Sanitetshjemmet som institusjon avvikla.** Innsparing i 2023 vart på nesten 5 mill.kr.

Klipra bukollektiv med 12 plassar er også vedtatt avvikla med ei totalt innsparing på over 10 mill.kr (over fleire år). I 2023 er det 4 plassar, med eit budsjett på 7,2 mill.kr. Plassane blir avvikla i 2024.

Frå oktober 2023 vart *Skarbøvik sjukeheim og Aspøy omsorgssenter* slått saman til ei verksemd, med felles verksemdsleiar. Dette gir ei innsparing på eit årsverk - ca 1,2 mill.kr. Ein får ikkje heilårseffekt før i 2024.

Andre innsparingstiltak i 2023:

- Det vart arbeida med ulike rekrutteringstiltak for å redusere bruk av vikarbyrå.
- Dersom det var forsvarleg så vart det ikkje leid inn personell på ledige vakter.
- Ved fråvær vart det vurdert om ein kunne leige inn vikarar med lågare kompetanse (t.d. ufaglært i staden for sjukepleiar).
- Vaktlengder vart korta ned der det var mogleg.
- Inventar og utstyr vart berre kjøpt inn ved heilt akutte og naudsynte behov.
- Alle innkjøp i verksemdene vart vurdert nøye, det vart kun kjøpt inn det som var naudsynt for drift. I deler av året avgjorde kommunedirektøren at det skulle vere innkjøpsstopp.
- Det var fortløpande arbeidd med å kjøpe inn rimelegaste type av forbruksvarer.
- I deler av året avgjorde kommunedirektøren at det skulle vere tilsetjingsstopp.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	433 911	417 258	-16 653	-4,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	60 741	45 455	-15 286	-33,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4	5	1	13,9 %
Overføringsutgifter	7 136	-6 941	-14 077	202,8 %
Finansutgifter	55	0	-55	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**501 846**	**455 777**	**-46 070**	**-10,1 %**
Salgsinntekter	-423	-689	-266	38,6 %

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Refusjoner	-29 320	-1 997	27 322	-1368,0 %
Overføringsinntekter	-211	0	211	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-50	0	50	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-30 003**	**-2 686**	**27 317**	**-1016,9 %**
Netto resultat	**471 843**	**453 090**	**-18 753**	**-4,1 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	396 111	400 775	417 258	433 911
Refusjon lønn	-15 956	0	0	-19 853
Sum Lønn	**380 155**	**400 775**	**417 258**	**414 058**
Drift	50 699	45 455	45 455	60 741
Kjøp av produksjon	17	5	5	4
Overføringer	6 835	-6 726	-6 941	7 136
Finansutgifter	1 329	0	0	55
Sum Utgifter	**58 879**	**38 734**	**38 519**	**67 936**
Brukerbetaling	-593	-689	-689	-423
Refusjoner	-11 155	-1 997	-1 997	-9 467
Overføringer	-175	0	0	-211
Finansinntekter	-1 075	-215	0	-50
Sum Inntekter	**-12 998**	**-2 901**	**-2 686**	**-10 151**
Netto resultat	**426 036**	**436 607**	**453 090**	**471 843**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

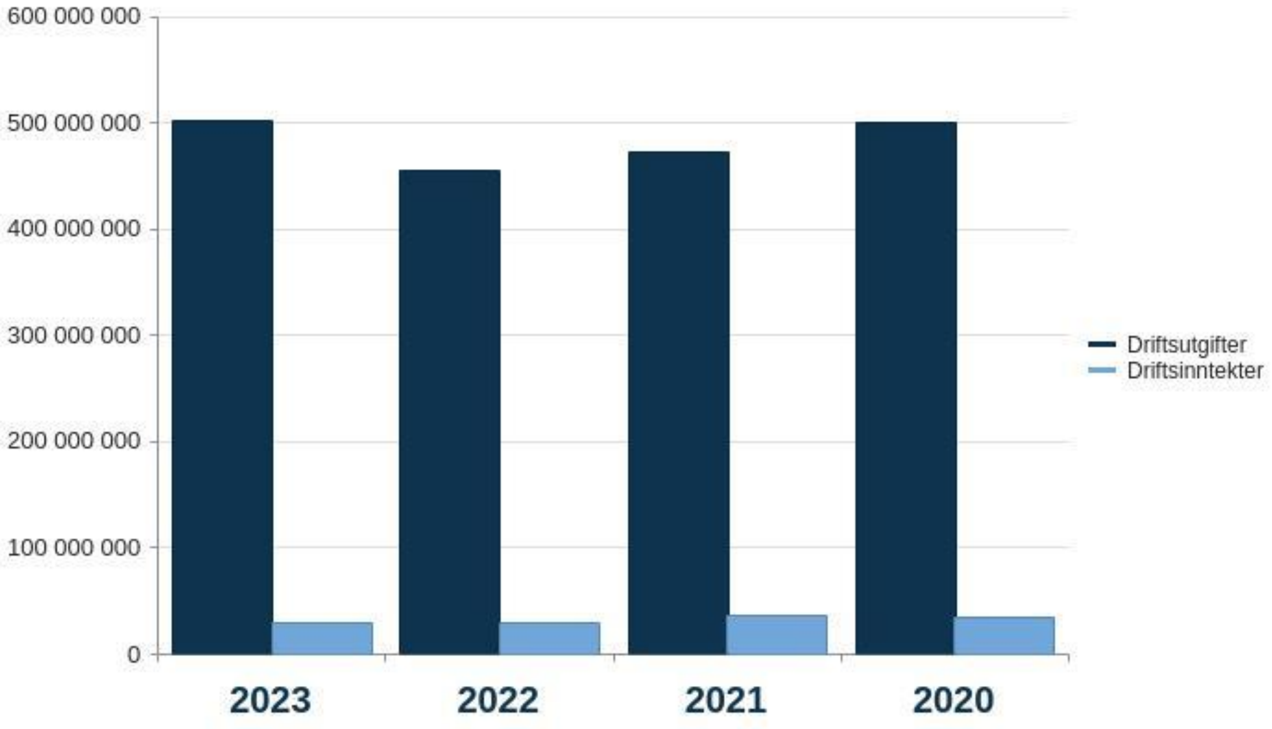

Detaljvisning drift (graf)

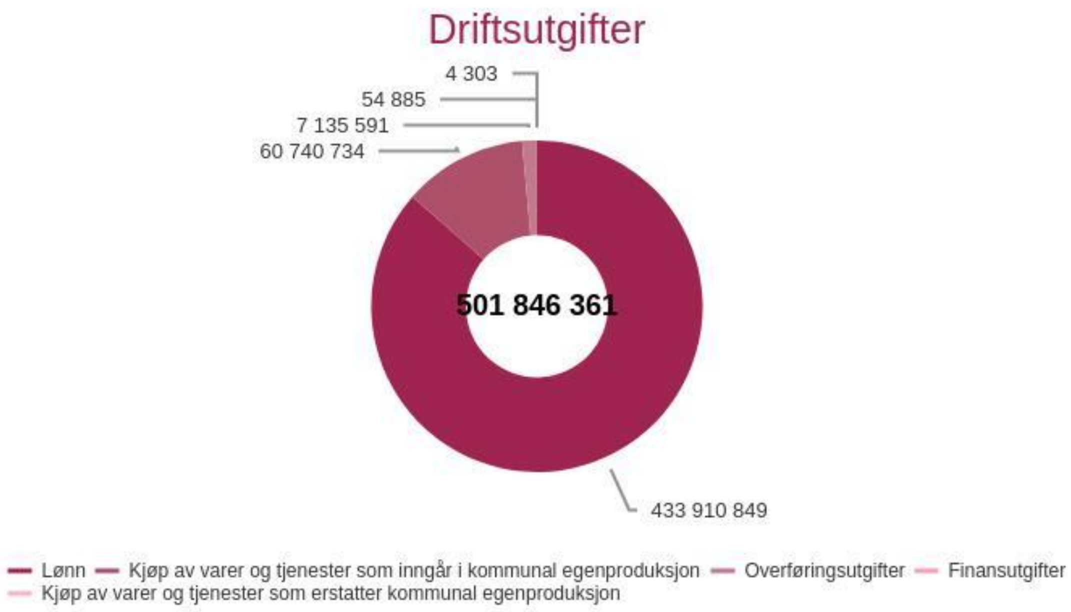
Driftsutgifter
4 303
54 885
7 135 591
60 740 734
501 846 361
433 910 849
Lønn
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon
Overføringsutgifter
Finansutgifter
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon

Driftsinntekter
-50 000
-210 759
-422 857
-30 003 306
-29 319 690
Refusjoner
Salgsinntekter
Overføringsinntekter
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status
Etablering av skjerma plassar ved Hatlane omsorgssenter	1 147	1 147	112	112	Ferdig
Sum			**112**	**112**	

Statustekst investeringer

Etablering av skjerma plassar ved Hatlane omsorgssenter
Er ferdigstilt.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,24 %	9,57 %	12,81 %
Årlig sykefravær 2021	2,58 %	9,14 %	11,72 %
Årlig sykefravær 2022	2,80 %	6,90 %	9,70 %
Årlig sykefravær 2023	2,35 %	7,83 %	10,18 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i 2023 for område *210 Institusjon* er på **10,18 %**. Korttidsfråværet er på 2,35 % og langtidsfråværet er på 7,83 %. Samla fråvær er litt høgara enn fråværet i 2022 (9,70 %).

Gjennomførte tiltak for å redusere fråvær i verksemdene:

- Det er utarbeida eigne rutinar for oppfølging av og førebygging av sjukefråvær.
- Tilrettelegging for arbeid slik ein nyttar meir gradert sjukmelding.
- Arbeider med haldningar og tiltak hos tilsette for å redusere unødvendig fråvær, særleg korttidsfråvær.
- Legger tilrette for at tilsette med redusert arbeidsevne får tilbod om anna arbeid i eiga verksemd eller i andre verksemder i kommunen og dermed unngått sjukmelding.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Åse helsehus	2,13 %	2,08 %	1,70 %	2,00 %	2,11 %	2,04 %	0,89 %	2,22 %	2,67 %	2,51 %	1,00 %	1,44 %
Langtid	Åse helsehus	6,03 %	8,41 %	6,04 %	3,73 %	4,59 %	5,28 %	5,61 %	7,62 %	10,38 %	8,81 %	4,06 %	4,84 %
Samlet	**Åse helsehus**	**8,16 %**	**10,49 %**	**7,74 %**	**5,73 %**	**6,69 %**	**7,32 %**	**6,50 %**	**9,84 %**	**13,06 %**	**11,32 %**	**5,06 %**	**6,28 %**
Korttid	Blindheim og Hatlane omsorgssenter	3,23 %	2,68 %	1,79 %	1,69 %	2,67 %	1,90 %	1,80 %	3,00 %	1,74 %	2,26 %	1,90 %	2,27 %
Langtid	Blindheim og Hatlane omsorgssenter	8,47 %	7,91 %	10,45 %	10,12 %	8,61 %	9,94 %	7,55 %	6,93 %	10,92 %	10,28 %	14,00 %	13,16 %

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Samlet	**Blindheim og Hatlane omsorgssenter**	**11,70 %**	**10,60 %**	**12,23 %**	**11,81 %**	**11,28 %**	**11,84 %**	**9,35 %**	**9,93 %**	**12,66 %**	**12,54 %**	**15,90 %**	**15,42 %**
Korttid	Spjelkavik omsorgssenter	3,22 %	2,98 %	2,20 %	2,86 %	2,50 %	1,45 %	2,00 %	2,21 %	2,30 %	3,04 %	3,64 %	3,48 %
Langtid	Spjelkavik omsorgssenter	3,41 %	4,94 %	5,05 %	6,36 %	7,27 %	8,42 %	5,33 %	6,00 %	6,29 %	6,67 %	6,39 %	5,78 %
Samlet	**Spjelkavik omsorgssenter**	**6,63 %**	**7,92 %**	**7,24 %**	**9,22 %**	**9,77 %**	**9,87 %**	**7,33 %**	**8,20 %**	**8,59 %**	**9,71 %**	**10,03 %**	**9,25 %**
Korttid	Sanitetshjemmet	2,56 %	2,80 %	2,14 %	1,24 %	4,08 %	2,63 %	0,29 %	1,29 %	1,77 %	0,57 %	0 %	0 %
Langtid	Sanitetshjemmet	15,55 %	5,83 %	5,73 %	9,10 %	10,78 %	9,47 %	12,07 %	12,15 %	16,74 %	35,28 %	48,59 %	58,31 %
Samlet	**Sanitetshjemmet**	**18,11 %**	**8,64 %**	**7,87 %**	**10,34 %**	**14,86 %**	**12,10 %**	**12,35 %**	**13,43 %**	**18,52 %**	**35,85 %**	**48,59 %**	**58,31 %**
Korttid	Skarbøvik sykehjem	2,83 %	3,88 %	2,24 %	3,28 %	1,84 %	3,29 %	1,94 %	1,08 %	1,80 %	1,92 %	3,22 %	2,51 %
Langtid	Skarbøvik sykehjem	9,61 %	8,92 %	6,52 %	7,42 %	8,21 %	6,15 %	5,46 %	7,33 %	6,80 %	5,64 %	8,61 %	6,00 %
Samlet	**Skarbøvik sykehjem**	**12,44 %**	**12,80 %**	**8,77 %**	**10,70 %**	**10,05 %**	**9,44 %**	**7,40 %**	**8,41 %**	**8,60 %**	**7,55 %**	**11,83 %**	**8,51 %**
Korttid	Aspøy omsorgssenter	4,19 %	4,50 %	3,34 %	1,63 %	2,13 %	2,58 %	1,28 %	2,77 %	1,89 %	2,20 %	2,60 %	1,23 %
Langtid	Aspøy omsorgssenter	10,98 %	10,27 %	8,07 %	6,90 %	8,89 %	7,97 %	5,37 %	6,89 %	7,24 %	6,00 %	2,08 %	3,79 %
Samlet	**Aspøy omsorgssenter**	**15,17 %**	**14,77 %**	**11,40 %**	**8,53 %**	**11,02 %**	**10,56 %**	**6,65 %**	**9,66 %**	**9,13 %**	**8,19 %**	**4,68 %**	**5,02 %**
Korttid	Sum sykefravær	3,06 %	3,07 %	2,12 %	2,25 %	2,43 %	2,18 %	1,61 %	2,26 %	2,03 %	2,38 %	2,49 %	2,35 %
Langtid	Sum sykefravær	7,90 %	7,61 %	7,42 %	7,56 %	7,84 %	8,05 %	6,39 %	7,14 %	8,85 %	8,22 %	8,84 %	8,23 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**10,96 %**	**10,68 %**	**9,55 %**	**9,81 %**	**10,27 %**	**10,23 %**	**8,00 %**	**9,40 %**	**10,88 %**	**10,61 %**	**11,33 %**	**10,58 %**

Heimetenestedistrikt

Tjenesteområdebeskrivelse

I tjenesteområde *220 heimetenestedistrikt* er det to virksomheter:

2200 Hessa-Borgund heimetenestedistrikt:

- Fire avdelinger: Hessa-Aspøy, Sentrum-Klipra, Aksla-Ellingsøy, Borgund
- Volsdalen bokollektiv med 52 langtidsplasser og 12 korttidsplasser
- Fengselshelsetjeneste
- Nattpatrulje

2201 Åse-Blindheim heimetenestedistrikt:

- Fire avdelinger: Åse-Lerstad, Spjelkavik vest, Spjelkavik øst, Blindheim
- Nattpatrulje
- Moa aldersbolig med 32 boliger (ressurser flyttet til HT Åse Lerstad).

Tjenester:

Virksomhetene skal yte helsehjelp og bistand til brukere i egen bolig eller bokollektiv , der oppgavene er rettet mot å ivareta bruker og pårørende sine grunnleggende behov. Det er:

- Hjemmesykepleie
- Praktisk bistand
- Personlig bistand
- Personlig bistand og opplæring
- Trygghetsalarm, dvs at hjemmesykepleien rykker ut når ein trygghetsalarm er utløst
- Brukerstyrt personlig assistanse (BPA), der brukaren velger kommunen som leverandør av slik teneste

Målgruppe:

Brukarene er alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problem eller nedsatt funksjonsevne, og som fast eller midlertidig bor i ordinær bolig, bofellesskap og bokollektiv eller har annen midlertidig bolig i det geografiske arbeidsområdet til virksomhetene.

Utvikling og utfordringer

2200 Hessa-Borgund heimetenestedistrikt

Verksemda opplever auka press på tenestene med krav og forventningar som det ikkje er ressursar til å innfri. Dei tilsette har engasjement og vilje til å gi gode tenester til dei som treng det, men opplev innsparingstiltak som krevjande. Verksemda opplev også aukande rekrutteringsutfordringer.

2201 Åse-Blindheim

Verksemda melder eit auka press på tenestene og fleire som bur heime med auka behov for tenester. Verksemda har fleire ressurskrevjande tiltak som er vanskeleg å rekruttere til, og som medfører overtid og innleie frå vikarbyrå. Det er generelt aukande rekrutteringsutfordringer i verksemda som gjer at ein må arbeide på nye måtar. Det er meir samarbeid på tvers av avdelingane, og sjukepleiarane går på tvers av avdelingane om det oppstår fråvær eller manglande oppdekking i turnus.

Innføringa av Helseplattformen har vore eit betydeleg utviklingsprosjekt for verksemdene i 2023.

Utvalgte resultater

Vesentlege avvik i Heimetenestedistrikta:

2200 Hessa Borgund heimetenestedistrikt:

- Auka driftsutgifter
- Inntektsføring er flytta frå verksemda er til anna område
- Overtid pga manglande oppdekking av turnus

2201 Åse Blindheim heimetenestedistrikt:

- Tilsetting av avdelingsleiar for å administrere ei auke i krevjande enkelttiltak
- Ressurskrevjande enkelttiltak som er vanskeleg å rekruttere til
- Auke i vedtak
- Auka driftsutgifter

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
2200-Hessa til Borgund heimetenestedistrikt	131 143	126 387	-4 756	-3,8 %
2201-Åse til Blindheim heimetenestedistrikt	103 322	100 262	-3 059	-3,1 %
Sum	**234 465**	**226 649**	**-7 816**	**-3,4 %**

Kommentar til status økonomi

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at Heimetenestedistrikta har meirforbruk i forhold til budsjett.

Resultatet for *2200 Hessa Borgund heimetenestedistrikt* er i hovudsak knytt til konsekvens av tilsettingsstopp med manglende oppdekking av fast tilsette i turnus som medfører bruk av overtid, press på tenestene ift varsler og test på velferdsteknologisk utstyr, bilhald, auka kostnadar på multidose, innføring av Helseplattformen og inntektsføring av korttidsplassar.

Resultatet for *2201 Åse Blindheim heimetenestedistrikt* er i hovudsak knytt til auke av eit årsverk avdelingsleiar frå august 2023 for å administrere fleire krevjande enkelttiltak, krevjande enkelttiltak som det er vanskeleg å rekruttere til, auke i vedtak, auka driftsutgifter og særleg auke i utgifter til bilhald.

Oppsummering tiltak

Tiltak som er iverksett i heimetenestedistrikta:

- Verksemdene arbeidar aktivt med å halde kostnader nede i forhold til behovsprøving ved bruk av overtid og innleige.
- Nøktern i forhold til bruk av driftsbudsjettet.
- Rekruttering - avgjerande for å sikre grunnbemanning og redusert bruk av variable lønspostar
- Omlegging av turnus- eksempelvis langvakter og sjukepleiar i stab/sjukepleiar-flåte

- Det er meldt vesentlege økonomiske avvik frå budsjett

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	235 239	216 493	-18 746	-8,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	20 151	17 419	-2 732	-15,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	161	168	7	4,2 %
Overføringsutgifter	1 545	6	-1 539	-24157,2 %
Finansutgifter	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**257 095**	**234 085**	**-23 010**	**-9,8 %**
Salgsinntekter	-1 541	-2 306	-765	33,2 %
Refusjoner	-21 089	-5 130	15 959	-311,1 %
Overføringsinntekter	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-22 630**	**-7 436**	**15 194**	**-204,3 %**
Netto resultat	**234 465**	**226 649**	**-7 816**	**-3,4 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	209 829	208 039	216 493	235 239
Refusjon lønn	-14 844	0	0	-14 083
Sum Lønn	**194 985**	**208 039**	**216 493**	**221 156**
Drift	13 198	17 419	17 419	20 151
Kjøp av produksjon	168	168	168	161
Overføringer	1 412	-898	6	1 545
Finansutgifter	0	0	0	0
Sum Utgifter	**14 778**	**16 689**	**17 593**	**21 856**
Brukerbetaling	-2 467	-2 306	-2 306	-1 541
Refusjoner	-7 902	-5 130	-5 130	-7 006
Overføringer	-29	0	0	0
Finansinntekter	-327	0	0	0
Sum Inntekter	**-10 725**	**-7 436**	**-7 436**	**-8 547**
Netto resultat	**199 039**	**217 291**	**226 649**	**234 465**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

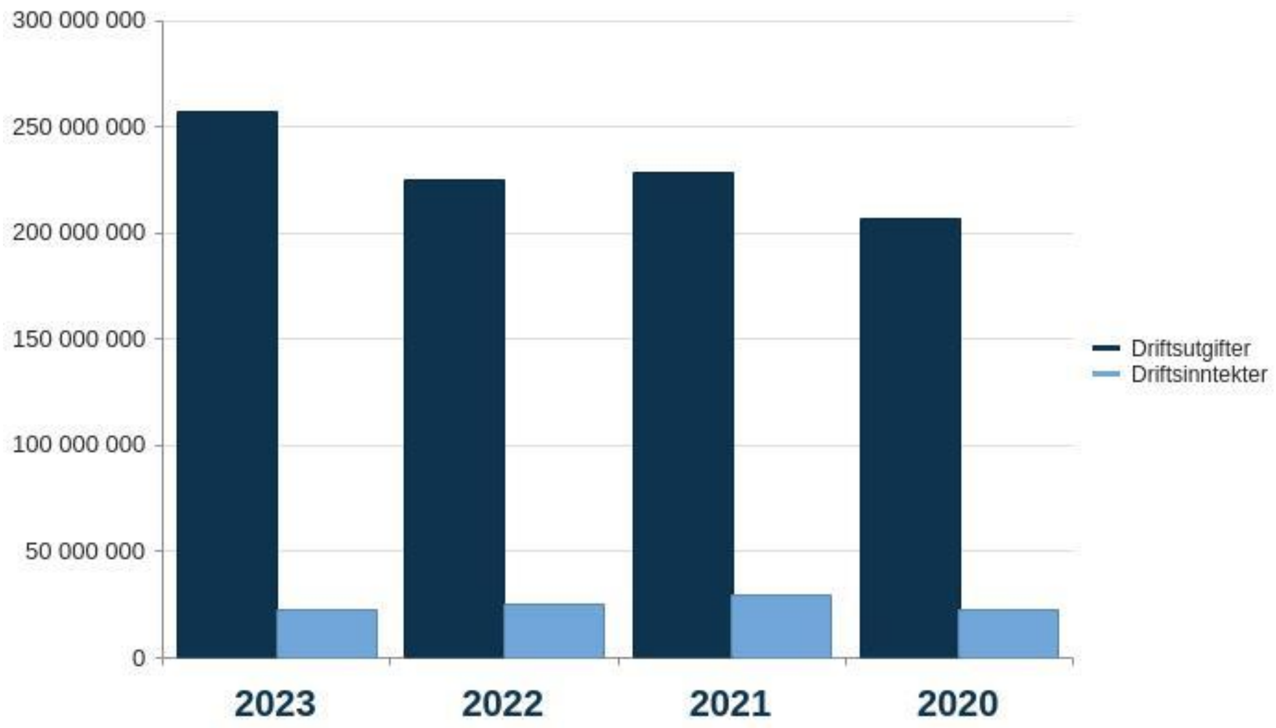

Detaljvisning drift (graf)

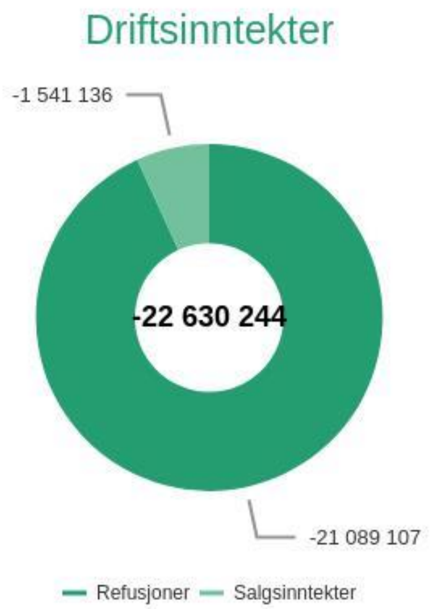

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,24 %	9,99 %	13,23 %
Årlig sykefravær 2021	2,46 %	9,48 %	11,94 %
Årlig sykefravær 2022	2,69 %	9,35 %	12,04 %
Årlig sykefravær 2023	2,16 %	9,35 %	11,51 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefravær i 2023 for tenesteområde *220 heimetenestedistrikt* er på 11,51 %. Korttidsfråværet er på 2,16 % og langtidsfråværet er på 9,35 %.

Fråværet har gått ned frå 12,04 % i 2022.

2200 Hessa - Borgund heimetenestedistrikt

Verksemda hadde i 2023 eit korttidsfråvær på 2,16 %, og eit langtidsfråvær på 9,35 %. Samanlikna med 2022 har verksemda sitt korttidsfråvær gått ned frå 2,83 %, mens langtidsfråværet er på same nivå.

Verksemdleiar samarbeider tett med personal-rådgjevar og NAV, og deltek i alle dialogmøter saman med avdelingsleiar.

2201 Åse - Blindheim heimetenestedistrikt

Verksemda hadde i 2023 eit korttidsfråvær på 1,98 %, og eit langtidsfråvær på 10,69 %. Samanlikna med 2022 har verksemda sitt korttidsfråvær gått ned frå 2,52 %, mens langtidsfråværet er på same nivå.

Verksemda vart plukka ut til å delta i eit sjukefråværsprosjekt saman med Nav, og har i samband med dette tettare oppfølging frå Nav i ei tidleg fase av fråværet. Verksemda har også felles samlingar for dei tilsette med Nav kor fråvær og oppfølging er tema. Verksemda har tru på at iverksette tiltak kan føre til lågare fråvær.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Hessa til Borgund heimetenestedistrikt	3,04 %	2,81 %	2,32 %	2,10 %	2,41 %	1,22 %	1,23 %	2,41 %	3,16 %	2,01 %	3,19 %	2,06 %
Langtid	Hessa til Borgund heimetenestedistrikt	12,86 %	12,97 %	11,17 %	8,01 %	9,50 %	7,09 %	4,33 %	4,06 %	5,93 %	6,75 %	8,51 %	9,64 %
Samlet	**Hessa til Borgund heimetenestedistrikt**	**15,90 %**	**15,77 %**	**13,49 %**	**10,11 %**	**11,90 %**	**8,30 %**	**5,56 %**	**6,47 %**	**9,09 %**	**8,77 %**	**11,70 %**	**11,70 %**
Korttid	Åse til Blindheim heimetenestedistrikt	2,92 %	1,76 %	2,91 %	1,74 %	1,84 %	1,01 %	0,83 %	1,35 %	2,28 %	1,16 %	3,93 %	2,30 %
Langtid	Åse til Blindheim heimetenestedistrikt	12,55 %	11,52 %	12,06 %	12,20 %	11,75 %	10,32 %	8,28 %	7,57 %	10,03 %	12,43 %	9,51 %	11,65 %
Samlet	**Åse til Blindheim heimetenestedistrikt**	**15,48 %**	**13,28 %**	**14,97 %**	**13,93 %**	**13,58 %**	**11,32 %**	**9,11 %**	**8,92 %**	**12,31 %**	**13,59 %**	**13,44 %**	**13,95 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,99 %	2,36 %	2,58 %	1,94 %	2,16 %	1,13 %	1,06 %	1,93 %	2,76 %	1,62 %	3,53 %	2,17 %
Langtid	Sum sykefravær	12,73 %	12,35 %	11,56 %	9,86 %	10,46 %	8,49 %	6,04 %	5,64 %	7,80 %	9,33 %	8,96 %	10,56 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**15,72 %**	**14,71 %**	**14,13 %**	**11,80 %**	**12,62 %**	**9,62 %**	**7,10 %**	**7,57 %**	**10,56 %**	**10,96 %**	**12,49 %**	**12,73 %**

Omsorgsdistrikt

Tjenesteområdebeskrivelse

Tenesteområde *230 Omsorgsdistrikt* har 3 verksemder:

2302 Skodje og Ørskog omsorgs-distrikt:

Skodje Omsorgssenter:

- 22 langtidsplassar - 16 ordinære og 7 demensplassar
- 4 korttidsplassar

Ådalen allé:

- 24 bemanna omsorgsleilegheiter

Ørskog omsorgssenter:

- 10 langtids skjerma demensplassar
- 7 korttids somatiske plassar

Steinaplassen:

- 7 leilegheiter med heildøgns omsorg ved Ørskog omsorgssenter.

Steinholt busenter:

- 18 omsorgsleiligheiter med heimebasert omsorg
- Skodje og Ørskog dagsenter

Heimebasert omsorg:

- Skodje heimeteneste
- Ørskog heimeteneste

<u>2303 Sandøy og Nordøyane omsorgs-distrikt:</u>

Sandøytunet:

- 2 heildøgnsplassar – ordinære plassar
- 4 korttidsplassar – ordinære plassar (Brukast til KAD, avlastning, rehabilitering)
- 10 plassa bukollektiv drifta av heimebasert omsorg
- Legevaktsatelitt – er bemanna med sjukepleiar frå Sandøytunet (kveld, natt og døgnkontinuerlig helg)
- Dagaktivitetssenter med 12 plassar
- Storkjøkken med blant anna matombringing og kantinetilbod drifta av *330 Måltid og ernæring*

Heimebasert omsorg:

- Avdeling Nordøyane på Longva og Avdeling Sandøy og Fjørtoft på Sandøytunet

<u>2300 Haram omsorgsdistrikt:</u>

Eidet omsorgssenter:

- 11 ordinære demensplassar,
- 10 korttid institusjonsplassar
- 33 bemanna omsorgsbustadar (11 plassar er ikkje i drift).

- 5 omsorgsleilegheiter drifta av heimebasert omsorg
- Dagsenter

Haram omsorgssenter:

- 24 ordinære langtidsplassar
- 6 ordinære langtids demenplassar
- 20 korttidsplassar (1 demensplass, 4 ordinære plassar, 7 rehabiliteringsplassar og 8 plassar til bugruppe for alvorlege medisinske diagnosar)
- 24 omsorgsleiligheiter drifta av heimebasert omsorg
- Dagsenter i samarbeid

Heimebasert omsorg:

- Heimetenesta indre Haram
- Heimetenesta ytre Haram

Utvikling og utfordringer

Rekruttering er ei utfordring i alle verksemdene, og då særleg sjukepleiarkompetanse. Dette gjer det utfordrande å halde kostnadar til overtid og innleie frå vikarbyrå nede når ein ikkje lukkast med rekruttering over tid. Verksemdene arbeidar med ulike tiltak for å kvalifisere, rekruttere og halde på tilsette i verksemdene.

Innføring av Helseplattforma har kred store personalressursar både til administrering av opplæring for leiarar og opplæring av tilsette. Verksemdene brukar fortsatt mykje tid i det daglege arbeidet på å navigere i eit nytt system.

Arbeid med kommunedeling har vore krevjande for både pasientar, pårørande og tilsette.

Utvalgte resultater

Vesentlege avvik i Omsorgsdistrikta:

Skodje og Ørskog omsorgsdistrikt:

- Ressurskrevjande enkelttiltak
- Auka tenestebehov og fleire brukarar har krevd meir ressursar enn budsjett for- spesielt i eit heimetenestedistrikt
- Auka driftsutgifter

Haram omsorgsdistrikt:

- Ressurskrevjande enkelttiltak
- Auka tenestebehov og fleire brukarar har krevd meir ressursar enn budsjett for
- Auka driftsutgifter

Sandøy og Nordøyane omsorgsdistrikt:

- Vakante stillingar, permisjonar og sjukefråvær har medført bruk av variable lønspostar og vikarbyrå
- Kjøpt ut miljøbuss til dagtilbodet Møteplass

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
2300-Haram omsorgsdistrikt	175 548	165 961	-9 587	-5,8 %
2302-Skodje og Ørskog omsorgsdistrikt	106 265	96 823	-9 442	-9,8 %
2303-Sandøy og Nordøyane omsorgsdistrikt	54 786	52 849	-1 937	-3,7 %
Sum	**336 598**	**315 633**	**-20 965**	**-6,6 %**

Kommentar til status økonomi

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at Omsorgsdistrikta har eit stort meirforbruk i forhold til budsjett.

Resultatet for *2302 Skodje og Ørskog omsorgsdistrikt* er i hovudsak knytt til bruk av vikarbyrå og overtid for å dekke naudsynt kompetanse, ressurskrevjande enkelttiltak og auka tenestebehov. Ein ser også noko meirforbruk av driftskostnader som til dømes lisensar knytt til pasientvarslingssystem, medisinar, vaskeriutgifter og driftsutgifter på kjøretøy.

Resultatet for *2303 Sandøy og Nordøyane omsorgsdistrik*t er i hovudsak knytt til vakante stillingar, lovbestemte permisjonar, høgt sjukefråvær over tid som gjev utslag i høg bruk av variable lønspostar og behov for vikarbyrå. Oppseiingar i fleire fagstillingar, samt permisjonar krev rekruttering for 2024 for å følgje opp forsvarleg bemanning og drift. Verksemda har kjøpt ut Miljøbuss i 2023 som bidrar til meirutgifter for dag-tilbodet Møteplass. Alle leasingbilar i Sandøytunet har fornya avtalar i 2023.

Resultatet for *2300 Haram omsorgsdistrikt* er i hovudsak knytt til enkelttiltak som det ikkje var budsjettert for, auke i ressurskrevjande brukarar som har medført overtid pga manglande grunnbemanning, tilstrekkelig med vikarar og manglande moglegheit for å redusere bruk av vikarbyrå. Det er også ei auke i driftsutgifter som det ikkje er budsjettert for, som medisinske forbruksvarer, medikament og matvarer. Innføring av Helseplattformen har medført auke i utgifter.

Oppsummering tiltak

Tiltak som er iverksette i Omsorgsdistrikta:

2302 Skodje og Ørskog omsorgsdistrikt:

- Stramme føringar for overtidsbruk.
- Bruk av vikarbyrå har blitt behovsprøvd før eventuell bestilling og iverksetting.
- Nøktern i forhold til bruk av driftsbudsjettet. Ein har unnlatt å gjere nødvendige innkjøp osv.
- Verksemda har fått bistand frå kommunikasjonsavdelinga i utforming av utlysningstekst i annonse som eit rekrutteringstiltak
- Fokus på sjukfråværsoppfølging og HMS. Dette arbeidet blei starta opp saman med NAV og har gått gjennom heile året. Har ført til meir bevisstheit og struktur kring partssamarbeidet.
- Det er meldt vesentlege økonomiske avvik frå budsjett.

2303 Sandøy og Nordøyane omsorgsdistrikt:

- Gjennomgang av arbeidsplanar, rett person på rett stad innanfor rammer for drift
- Arbeid med sjukefråvær
- Rekruttering ; avgjerande for å sikre grunnbemanning og redusert bruk av variable lønspostar
- Høgt fokus på fag og gode tenester, gir effekt på jobbnærvær og arbeidsmiljø
- Det er meldt vesentlege økonomiske avvik frå budsjett

2300 Haram omsorgsdistrikt:

- Verksemda har hatt fokus på at alle avdelingar arbeidar med å halde kostnader nede, samt yte så gode helsetenester som mogleg innanfor tildelt ramme
- Reduksjon lederstilling
- Halde lønnsutgifter nede ved å unngå innleie av vikar når mogleg
- Fokus på innkjøp
- Sett på turnus
- Reduksjon årsverk ved å sjå på stillingsfunksjonar

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	314 368	307 333	-7 035	-2,3 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	45 411	15 361	-30 050	-195,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	5	5	92,1 %
Overføringsutgifter	4 008	-878	-4 886	556,3 %
Finansutgifter	191	0	-191	0,0 %

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum Driftsutgifter	**363 979**	**321 821**	**-42 157**	**-13,1 %**
Salgsinntekter	-2 719	-3 374	-655	19,4 %
Refusjoner	-24 094	-2 815	21 279	-756,0 %
Overføringsinntekter	-43	0	43	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-524	0	524	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-27 381**	**-6 189**	**21 192**	**-342,4 %**
Netto resultat	**336 598**	**315 633**	**-20 965**	**-6,6 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	275 237	295 786	307 333	314 368
Refusjon lønn	-18 374	0	0	-16 235
Sum Lønn	**256 863**	**295 786**	**307 333**	**298 133**
Drift	29 154	15 361	15 361	45 411
Kjøp av produksjon	18	5	5	0
Overføringer	3 303	-878	-878	4 008
Finansutgifter	3 496	0	0	191
Sum Utgifter	**35 971**	**14 488**	**14 488**	**49 611**
Brukerbetaling	-3 257	-3 374	-3 374	-2 719
Refusjoner	-6 869	-2 815	-2 815	-7 859
Overføringer	-2 940	0	0	-43
Finansinntekter	-2 024	0	0	-524
Sum Inntekter	**-15 091**	**-6 189**	**-6 189**	**-11 145**
Netto resultat	**277 743**	**304 085**	**315 633**	**336 598**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

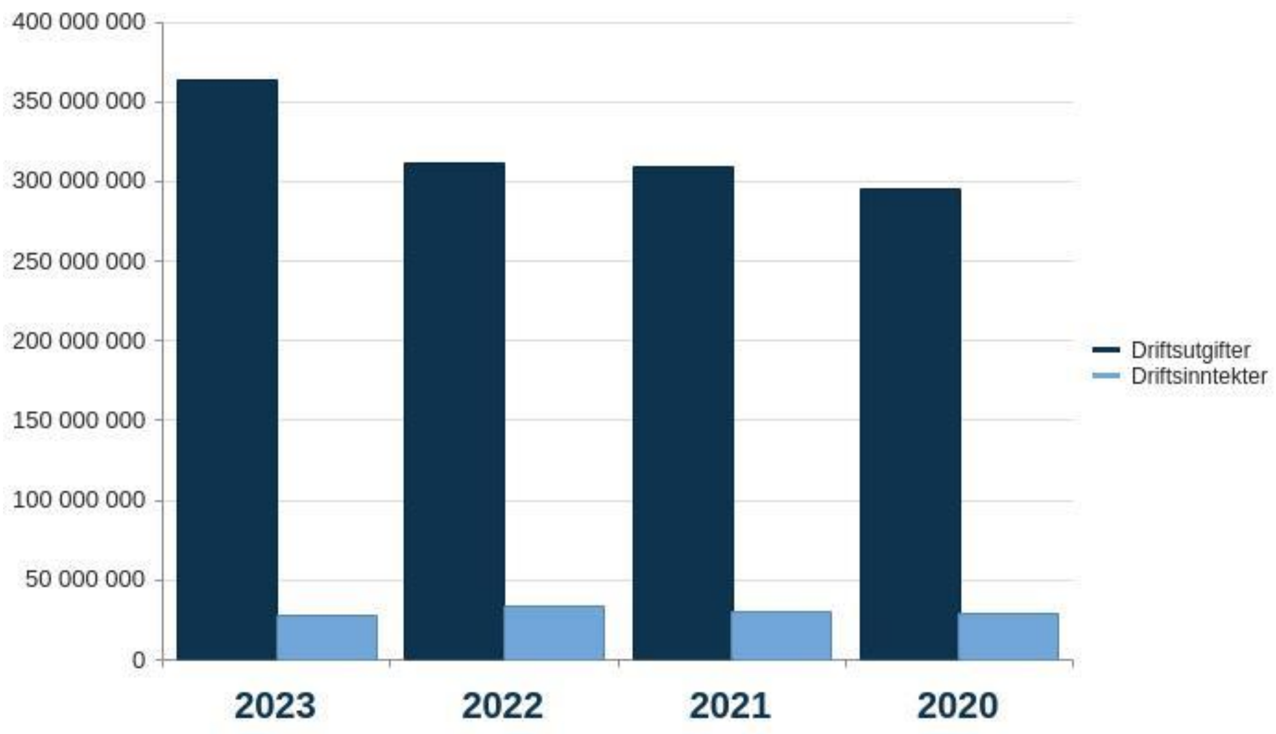

Detaljvisning drift (graf)

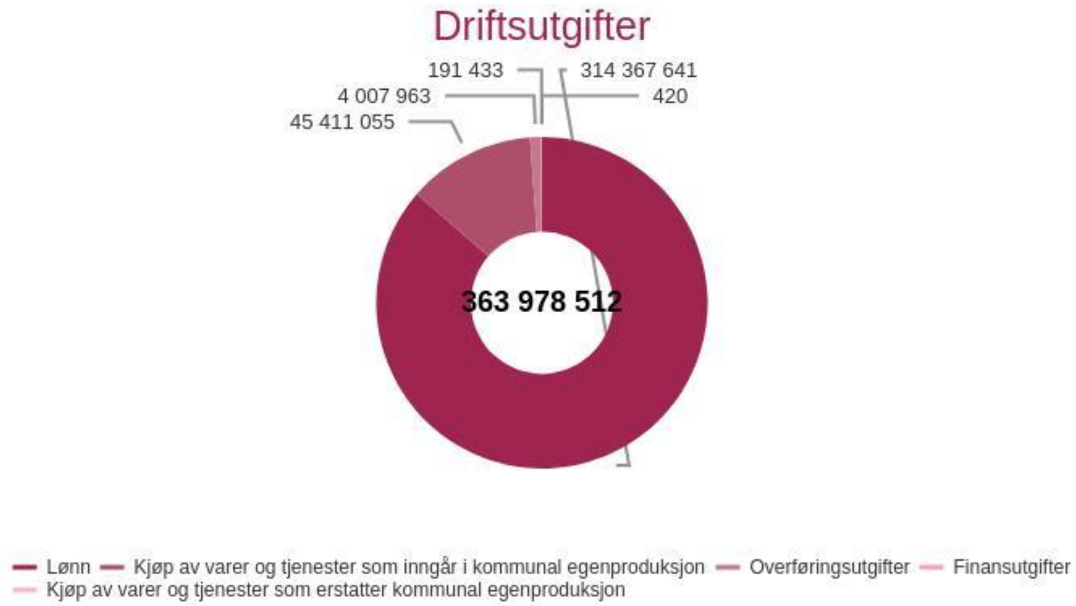

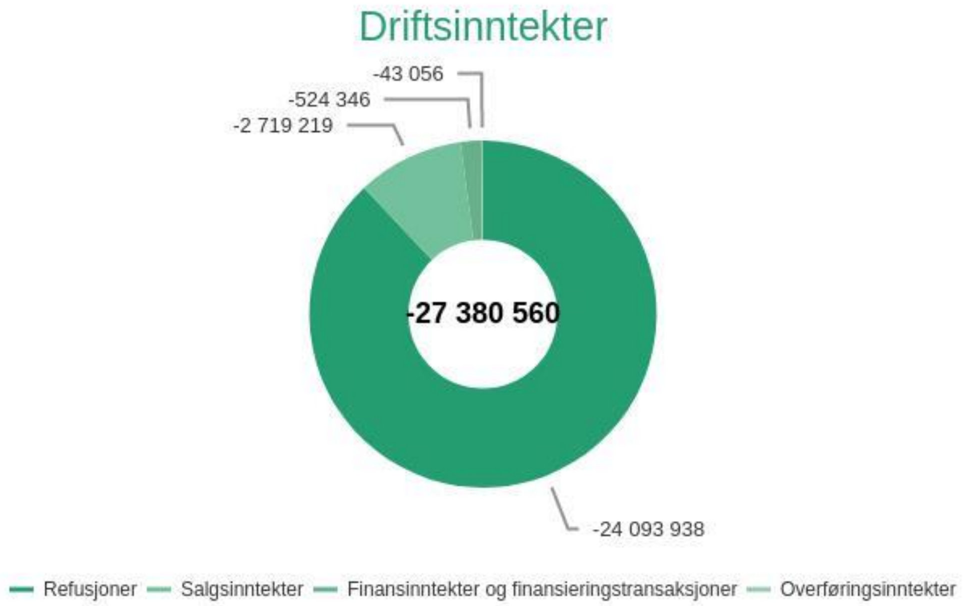

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,68 %	10,07 %	12,74 %
Årlig sykefravær 2021	2,14 %	10,73 %	12,87 %
Årlig sykefravær 2022	2,17 %	9,87 %	12,04 %
Årlig sykefravær 2023	1,82 %	8,95 %	10,77 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i 2023 for tenesteområde *230 Omsorgsdistrikt* er på 10,77 %. Korttidsfråværet er på 1,82 %, og langtidsfråværet er på 8,95 %.

2302 Skodje og Ørskog omsorgsdistrikt har i 2023 eit samla sjukefråvær på 12,70% med eit korttidsfråvær på 1,62 %, og eit langtidsfråvær på 11,08 %. Samanlikna med 2022 er korttidsfråværet på omlag same nivå (1,79 % i 2022), mens langtidsfråværet har gått noko opp frå 10,53 %. Det er store forskjellar på fråvær mellom avdelingar, og årsaker til langtidsfråværet er samansette. Verksemda fremhevar at stort arbeidspress og knapp sjukepleiekompetanse *kan* vere medvirkande til høgt sjukefråvær i nokre av avdelingane.

2303 Sandøy og Nordøyane omsorgsdistrikt har i 2023 eit samla sjukefråvær på 8,79 % med eit korttidsfråvær på 1,64 %, og eit langtidsfråvær på 7,15 %. Samanlikna med 2022 har korttidsfråværet gått noko ned (2,13% i 2022), mens langtidsfråværet har gått ned over tre prosent. Der er nokre avdelingar med høgt fråvær som gir utslag på samla sjukefråværsprosent. Verksemda arbeidar med rekrutteringstiltak, samt fokus på jobbnærvær og faktorar som fremjar gode arbeidsdagar.

2300 Haram omsorgsdistrikt har i 2023 eit samla sjukefråvær på 10,42 % med eit korttidsfråvær på 1,99 %, og eit langtidsfråvær på 8,43 %. Samanlikna med 2022 har korttidsfråværet gått noko ned (2,41 % i 2022). Langtidsfråværet har gått ned frå 2022 med nesten ein prosent. Det er store forskjellar på fråvær mellom avdelingar. Langtidsfråvær er i hovudsak knytt til at tilsette har helseutfordringar som gjer det utfordrande å arbeide i pleie. Sjukefråvær blir tett fylgt opp av nærmaste leiar, og verksemdsleiar bidreg der det er nyttig.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Haram omsorgsdistrikt	2,92 %	1,91 %	2,12 %	1,73 %	0,86 %	1,33 %	0,93 %	1,37 %	2,37 %	2,31 %	3,54 %	2,79 %
Langtid	Haram omsorgsdistrikt	10,41 %	10,59 %	12,24 %	11,35 %	10,08 %	8,90 %	6,74 %	5,68 %	7,05 %	6,78 %	6,54 %	6,16 %
Samlet	**Haram omsorgsdistrikt**	**13,34 %**	**12,50 %**	**14,36 %**	**13,08 %**	**10,94 %**	**10,24 %**	**7,67 %**	**7,05 %**	**9,42 %**	**9,09 %**	**10,08 %**	**8,96 %**
Korttid	Skodje og Ørskog omsorgsdistrikt	1,93 %	2,41 %	2,07 %	1,86 %	1,83 %	1,10 %	0,47 %	0,49 %	1,47 %	1,28 %	2,58 %	2,71 %
Langtid	Skodje og Ørskog omsorgsdistrikt	15,98 %	16,07 %	12,13 %	11,44 %	9,37 %	9,99 %	6,05 %	6,55 %	10,09 %	12,83 %	13,25 %	11,32 %
Samlet	**Skodje og Ørskog omsorgsdistrikt**	**17,91 %**	**18,47 %**	**14,20 %**	**13,30 %**	**11,19 %**	**11,10 %**	**6,52 %**	**7,04 %**	**11,56 %**	**14,11 %**	**15,83 %**	**14,03 %**
Korttid	Sandøy og Nordøyane omsorgsdistrikt	1,52 %	0,64 %	4,48 %	1,99 %	1,81 %	0,47 %	0,67 %	0,63 %	1,47 %	1,46 %	1,59 %	3,81 %
Langtid	Sandøy og Nordøyane omsorgsdistrikt	8,79 %	9,16 %	9,46 %	6,76 %	7,17 %	8,69 %	5,01 %	5,17 %	8,89 %	6,22 %	5,81 %	5,58 %
Samlet	**Sandøy og Nordøyane omsorgsdistrikt**	**10,30 %**	**9,80 %**	**13,94 %**	**8,75 %**	**8,98 %**	**9,17 %**	**5,68 %**	**5,80 %**	**10,36 %**	**7,68 %**	**7,40 %**	**9,38 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,38 %	1,82 %	2,55 %	1,81 %	1,32 %	1,09 %	0,75 %	0,98 %	1,95 %	1,86 %	2,90 %	2,96 %
Langtid	Sum sykefravær	11,73 %	11,89 %	11,69 %	10,51 %	9,32 %	9,19 %	6,20 %	5,83 %	8,26 %	8,39 %	8,33 %	7,54 %

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Samlet	Sum sykefravær	14,10 %	13,71 %	14,24 %	12,33 %	10,64 %	10,28 %	6,95 %	6,81 %	10,21 %	10,24 %	11,23 %	10,49 %

Forebyggande arbeid

Tjenesteområdebeskrivelse

Førebygging og meistring er ei verksemd for førebyggande tenester og har som overordna målsetting å bidra til at kvar enkelt kan leve mest mogleg sjølvstendig og ha ein aktiv og meiningsfylt kvardag uavhengig av alder og funksjonsnivå.

Verksemda rommer eit mangfald av tenester:

- ergoterapi
- fysioterapi (kommunal og privatpraktiserande)
- kvardagsrehabilitering
- syn- og høyrselkontakt
- seniorsenter med dagaktivitetstilbod for eldre
- dagaktivitetstilbod for personar med demenssjukdom
- hukommelsesteam og geriatriske sjukepleiarar
- støttekontaktteneste for dei over 18 år
- hjelpemiddelformidling inkludert velferdsteknologi.

Verksemda har administrativ base i Kliprasenteret. Verksemda driv aktivitetar i følgande lokasjonar:

- Klipra
  - Seniorsenter
  - Hukommelsesteam
  - Støttekontakttenesten for dei over 18 år
- Dagtilbod for heimebuande personar med demens lokalisert i:
  - Volsdalen
  - Hatlahaugen (eigen husleigeavtale)
  - Borgundgavlen (eigen husleigeavtale)
  - Borgundheimen
- Blindheimsbreivika 10 (eigen husleigeavtale)
  - Teknisk hjelpemiddelservice
  - Fysio/ergoterapi gamle Ålesund
- Spjelkavik omsorgssenter:
  - Seniorsenter
  - Fysio/ergoterapi gamle Ålesund
- Fysio/ergoterapi andre kommunedelar:
  - Skodje omsorgssenter
  - Ørskog helse og omsorgssenter
  - Tenestehuset i Brattvågen – dette er kontorplassane til fysio/ergo i Haram, i tillegg har dei behandlingsrom på:
    - Eidet omsorgssenter
    - Haram omsorgssenter
  - Sandøytunet

Utvikling og utfordringer

Overordna:

I 2023 har det meste av tida og fokuset gått med til innføringa av Helseplattformen. Dette har i all hovudsak gått bra for tilsette i verksemda. Verksemdsleiar har vore fagklyngeleiar for ikkje-inneliggande tenester og dagtilbod, og avdelingsleiar for fysioterapi og ergoterapi har fått rolle i kommunal prioriteringsgruppe (beslutningsfora).

Samarbeidet med frivillige på dagsentra i Spjelkavika, Klipra, Hatlahaugen, Borgundgavlen, samt på tilbodet "Sterk og stødig" er viktig for verksemda. Frivillige er ein positiv ressurs for tenestene.

Når det gjeld oppfølging av privatpraktiserande fysioterapeutar, har det i hovudsak vore arbeida med *Plan for fysioterapi og ergoterapi.* Planen vart overlevert kommunalsjef på nyåret 2024. Politisk handsaming blir våren 2024. Frå sommaren 2023 har dei fysioterapeutane som jobbar med psykomotorisk fysioterapi starta å nytte opphaldsprinsippet for sine tenester, og dei har også felles rutine for inntak. Dette som eit ledd i å få bukt med svært lange ventelister.

I andre halvår av 2023 gjekk det mykje tid til kommunedeling Ålesund/Haram. Tenestene fysioterapi og ergoterapi, hjelpemiddel og velferdsteknologi og støttekontakt var dei som hadde arbeid med dette.

Verksemdsleiar, avdelingsleiarar samt nokre tilsette er del av ulike arbeidsgrupper for ny pasientflyt i Ålesund kommune.

Avdeling seniorsenter:

Det er aukande besøk både i aktivitetar og i kafeen på Klipra med stadig nye personar som oppsøker tilboda.

Dagtilbod: Brukargruppa har ein gjennomsnittleg alder på 86 år, noko som er litt lågare enn siste åra. Gruppa generelt er stadig meir skrøpeleg og dermed har eit større hjelpebehov. Avdelinga ser også at gruppa har stadig større grad av kognitiv svikt, noko som krev tettare oppfølging av personalet. Dette medfører hovudsakleg mindre tid til oppfølging av besøkande ved seniorsentra.

Samtidig ser avdelinga også ein svak tendens til at også sprekare eldre no søker om dagplass. Det blir dermed ei utfordring å skape gode og relevante arenaer også for disse.

Avdelinga har totalt 70 brukarar som deler på totalt 96 dagplassar (nokre har fleire dagar). Gjennom året har avdelinga hatt elevar i helsefagarbeidarfaget, samt personar i arbeidspraksis frå NAV og Brisk.

Lokalitetar: Lokala manglar moglegheit for å skjerme dagbrukarar og dei fleste hjelpebehov vert synleg for alle besøkande på sentra, enten det er hjelp i måltidssituasjon eller ved for eksempel toalettbesøk. Lokala er ikkje eigna som både seniorsenter og dagaktivitet for dei med stort hjelpebehov. Både på Klipra og i Spjelkavika er det ikkje praktisk gjennomførbart å bruke heis ved toalettbesøk, noko som utelukkar eit tilbod til ei brukargruppe som elles ville hatt stort utbytte av ein dagplass.

Seniorsentra har som mål å kunne vere attraktive seniorsenter med fokus på førebygging, aktivitet, nyttig informasjon – ein god og nyttig møteplass for seniorar.

Avdelingsleiar i førebygging og meistring har hatt ansvar for å organisere at ein har eit fagleg samarbeid for alle dagsentra i alle kommunedelane. Det er gjennomført fagmøter for avdelingsleiarane for dei ulike dagsentra kvar 6. veke via Teams.

Støttekontakttenesta for dei over 18 år:

Ved utgangen av 2023 var det 346 brukarar over 18 år med aktivt vedtak på støttekontakt. Desse har i gjennomsnitt eit vedtak på 13,7 t/mnd mot 11,4 t/mnd i 2022 (desse tala er noko usikre pga utfordringar med å hente ut god informasjon frå Helseplattformen). Det er for tida 44 som manglar støttekontakt, derav ca 1/3 som har takka nei til tilbod om konkret støttekontakt fordi dei ønsker støttekontakt med sertifikat/bil.

Tenesta har om lag 250 støttekontaktar som gjer ein stor innsats for brukarane, men tenesta opplever at det framleis er utfordrande å rekruttere nye støttekontaktar.

Dei to faste stillingane (totalt 100% stilling) som støttekontaktar som vart oppretta i 2022, har gitt større rom for å kunne gi tenesta til brukarar med større utfordringar og samstundes vert dei også brukt aktivt overfor brukarar der det er usikkert om støttekontakt er rette tenesta. Dette gjer at tenesta klarer å gi eit tilbod til ei gruppe ein tidlegare har hatt vanskar med å rekruttere støttekontakter til.

I tillegg til individuell oppfølging har tenesta 3 aktivitetsgrupper med totalt 23 brukarar (19 i 2022).

Geriatriske sjukepleiarar/hukommelsesteam:

I 2023 mottok dei geriatriske sjukepleiarane 215 nye henvisningar (2022: 313, 2021: 157) og har per 16.02.24 363 brukarar med aktivt forløp hukommelsesteam (ikkje alle desse har aktiv oppfølging til ei kvar tid).

Arbeidet består i utgreiing/kognitiv kartlegging av heimebuande personar. Geriatriske sjukepleiarar bistår også eldre med andre problemstillingar (f.eks. lettare angst/depresjon).

Behovet for råd og rettleiing til pårørande har auka. Tenesta mottek stadig fleire bekymringar vedrørande behov for dagplass, avlastningstilbod i sjukeheim og utfordrande situasjonar i heimen på grunn av manglande tilbod/fleksible tenester og avlastningsordningar. På grunn av lang sakshandsamingstid skjer det stadig oftare at endra funksjonsnivå medfører at påtenkt teneste ikkje lenger møter behova. Tenesta ser også at mange av dei som bur heime no er mykje sjukare enn tidlegare.

Arbeidet med forebyggande heimebesøk 75+ har også i 2023 vore nedprioritert på grunn av stort antal henvisingar for utgreiing av kognitiv svikt, men det er gjennomført 60 besøk.

I samarbeid med Demensforeninga driftar tenesta 5 samtalegrupper på dag og kveldstid for personar med ulike relasjonar til personar med demens, der også mange har individuelle samtalar. Det er aukande interesse for å delta i grupper.

Som vanleg vart det gjennomført pårørandeskule med ca 70 deltakarar i samarbeid med Demensforeninga hausten 2023, med gode tilbakemeldingar.

Nytt av året er at ein i samarbeid med Demensforeninga har etablert møteplassen «Spis med oss» for familiar som er ramma av demenssjukdom.

Tenesta bidreg for tida i to forskningsprosjekt og har gitt internundervisning om tenesta til avdeling fysioterapi og ergoterapi.

Avdeling fysioterapi og ergoterapi, syn og høyrsel:

I 2023 har det vore ei stor auka i talet på tilvisingar, og ein hadde ved årsskiftet over 120 personar på venteliste til tenesta. Ein har jobba målretta for å få til tilbod om balansegruppe i alle kommunedelar. Desse er etterspurde og ein har ikkje problem med å fylle opp gruppene. Samarbeidet med frivillege om "Sterk og stødig"-grupper er også godt etablert og ein har i 2023 hatt grupper på Harøya, på Lepsøya, i Brattvågen, på Sjøholt, i Blindheimsbreivika og på Nørve. Dette er eit tilbod om førebyggande treningsgrupper for eldre leia av frivillige eldre med fokus på styrketrening for bein og balanse. Dei frivillige har fått kurs og rettleiing av kommunal fysioterapeut som også administrerer tilbodet. Om lag 100 deltakarar får tilbodet og det er stor pågang.

Antal aktuelle tilvisingar til avdeling ergoterapi og fysioterapi:

	2021	2022	2023
Vaksne/eldre	656	838	1153
Barn uten helsestasjon	55	38	147*
Syn/hørsel	81	89	103

*) Talet er nok noko høgt på barn for 2023 pga. ulik teljing i Helseplattforma og dei to gamle systema (Visma profil og CGM). På vaksne er det same teljing i Helseplattforma og gamalt system og Helseplattforma.

Tenestene har tiltak på mange trinn i innsatstrappa og ein opplever at terapeutane blir etterspurde i mange samanhengar. Ein ergoterapeut har vore fast medlem i Boliggruppa med ÅKE der ein ser på utfordrande boligsaker.

Fagutvikling for tenestene til barn og unge, heimebuande og ved rehabiliteringsavdelinga Kollen og på institusjonane er ein kontinuerleg prosess som vert driven av terapeutar, fagansvarlege (40 % ergoterapeut og 50% fysioterapeut) og leiarane. Prosjektet Bevegelsesglede og mestring (ungdomsskuleelevar) vart avslutta i mai 2023 med noko vidareføring på ein av ungdomsskulane hausten 2023. Ein har ikkje hatt moglegheit til å vidareføre tiltaket i ordinær drift i 2024. Tverrprofesjonell praksis (for praksisstudentar i fysio/ergo ved NTNU) er ein del av denne fagutviklinga og fortset også i 2024. *Last long* (langtidsoppfølging av slagpasientar) er og i gang i 2023 og blir avslutta i 2024.

Gjennom året har avdelinga tatt imot turnuskandidatar i fysioterapi, samt ergoterapi- og fysioterapistudentar.

Ein har i 2023 jobba med *Plan for fysioterapi og ergoterapi*, og den vart levert til kommunalsjef på nyåret i 2024. Handsaminga skjer på vårparten i 2024. Arbeidsgruppa har gjort eit solid arbeid med planen og ein har fått mange innspel frå ei engasjert terapeutgruppe (både ergoterapeutar, fastlønte fysioterapeutar og avtalefysioterapeutar).

Teknisk hjelpemiddelservice:

Innføringa av Helseplattformen har gått betre enn venta. Sidan Helseplattformen ikkje har eigna lagerstyringmodul for hjelpemiddel og velferdsteknologi, har avdelinga tatt i bruk eit annet datasystem (Nilex) for å ha oversikt over kommunale hjelpemiddel og velferdsteknologisk utstyr.

Det har vore nokre utfordringar med å få på plass alle tekniske løysingar, men det ser ut til å bli ferdigstilling av dette arbeidet i løpet av februar/mars 2024.

Hjelpemiddel:

Totalt antall utførte oppdrag ved Teknisk hjelpemiddelservice i 2023 er på 11444 oppdrag, ei auke frå 2022 på 343 oppdrag.

Velferdsteknologi:

I 2023 har tenesta arbeida med at heimetenesta skal ta over tekniske varsel direkte frå Telemark responssenter på sine vaktmobiler via en app i dei ulike sonene. Det må arbeidast vidare med å få dette til å fungere optimalt, då det er ein del feil på tekniske varsel.

Hausten 2023 fekk kommunen nye avtalar på leverandørar innan velferdsteknologi etter anbodsprosess. Det har også blitt arbeida med ny anbodsprosess for responssenter i 2023, denne vert ferdig i 2024.

Nokre tall i samband med velferdsteknologi :

Type teknologi	**Antall 31.12.2021**	**Antall 31.12.2022**	**Antall 31.12.2023**	**Auke frå 2022 til 2023**
Tryggleiksalarm	1204	1374	1433 (samt 73 på institusjon)	59
Digitalt tilsyn	68	114	149	35
Medisindispensar	Ca 30	102	142	40
Lokaliseringsteknologi (GPS)	37	52	68	16

Oppdrag i samband med velferdsteknologi, som kjem i tillegg til oppdrag med utplassering av nye velferdsteknologiske hjelpemiddel (som tryggleiksalarmar, Roommate, medisindispensarar og GPS):

Montering, demontering og henting av utstyr, montere tilleggsutstyr, konsultasjon og kartleggingsoppdrag, konfigurering og programmering av utstyr, reparasjon/service.

Antall oppdrag utført 2021: 1320 stk.

Antall oppdrag utført 2022: 1720 stk.

Antall oppdrag utført 2023: 2337 stk Ei auke i antall frå 2022 med 617 oppdrag.

MTU (medisinteknisk utstyr):

Rådgjevar på dette feltet slutta i kommunen i februar 2023. Sjukeheimane fekk då igjen ansvar for oppfølging av sitt utstyr.

Internkontrollsystemet for handtering av MTU ligg i kommunen sitt kvalitetsystem; Compilo. Arbeidet er basert på lov og forskrift på området, og systemet og prosedyrane gjeld heile livssyklusen for MTU frå anskaffelse til kassering.

Avdeling demensomsorga dagtilbod:

Demensomsorga dagtilbod har 218 dagplassar i veka og totalt gitt teneste til 120 brukarar per veke. Brukarane er i aldersgruppa mellom 52 år og 99 år.

Det nye dagsenteret på Borgundheimen (med 10 plassar) tok imot dagbrukarar frå mai 2023. Det bidreg til å redusere venteliste og ved utgang av året var plassane 100% utnytta. Demensomsorga dagtilbod har likevel hatt ei konstant venteliste på plassane på 15 brukarar til ei kvar tid. Brukarane som er vurdert til Hatlahaugen dagsenter har hatt lengst ventetid. Grunna lang ventetid for plassane har det ført til at enkelte søkarar kom inn på korttidsplass eller langtidsplass før oppstart av dagplass. Ein del brukarar har fått avslag på førespurnad om fleire dagar.

Det er få ledige plassar ved det interkommunale tilbodet i Borgundgavla.

Avlastning i eiga heim:

Det har vore konstant etterspørsel på tenesta avlastning i eigen heim. Grunna omfattande omsorgsbelastning i enkelte familiar har nokre etterspurt fleire besøk i veka. Det behovet kan verksemda ikkje dekke med dagens ressursar. Ein har i gjennomsnitt gitt tenesta til 9 brukarar.

Utvalgte resultater

Det er stor etterspørsel etter mange av tenestene i verksemda, og det er også ventetid på nokon av dei. Det er spesielt dagtilbod og avlastingstilbod for personar med langtkomen demenssjukdom at det er lengst ventetid. Dette medfører press på sjukeheimsplassane.

Verksemda melder eit økonomisk mindreforbruk i 2023. For meir informasjon, sjå kommentarar under Økonomistatus.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	95 869	99 095	3 226	3,3 %

Kommentar til status økonomi

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at område *240 Forebyggande arbeid* har eit **mindreforbruk** i forhold til budsjett.

Årsaka til dette er samansett. Oppstarten av dagtilbodet på Borgundheimen vart ikkje før i slutten av mai, medan budsjettet tok høgde for heilårsverknad. Verksemda har nokre personar i delvis AFP der ein

ikkje har hatt vikar, samt nokre andre vakansar. Sjukefråværet har vore høgt, også i tenester der det kan ta tid å rekruttere vikar og det kan vere vanskeleg å dekke fråværet 100 %. Verksemda har auka inntekter i høve fysioterapi. Fleire tilsette har utført mykje arbeid i samband med kommunedelinga, så verksemda har også fått inntekter frå kommunedelingsbudsjettet.

Samstundes er det også i 2023 berekna for lavt budsjett for velferdsteknologi, så på dette området vart det eit større meirforbruk.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	67 118	67 783	665	1,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	22 774	20 806	-1 969	-9,5 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	18 594	18 823	229	1,2 %
Overføringsutgifter	3 570	212	-3 358	-1581,6 %
Finansutgifter	15	0	-15	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**112 072**	**107 624**	**-4 448**	**-4,1 %**
Salgsinntekter	-3 962	-4 200	-239	5,7 %
Refusjoner	-11 188	-4 329	6 860	-158,5 %
Overføringsinntekter	-45	0	45	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 008	0	1 008	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-16 203**	**-8 529**	**7 674**	**-90,0 %**
Netto resultat	**95 869**	**99 095**	**3 226**	**3,3 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	58 811	65 170	67 783	67 118
Refusjon lønn	-2 213	0	0	-3 175
Sum Lønn	**56 597**	**65 170**	**67 783**	**63 944**
Drift	19 090	20 472	20 806	22 774
Kjøp av produksjon	18 053	18 823	18 823	18 594
Overføringer	2 812	546	212	3 570
Finansutgifter	55	0	0	15
Sum Utgifter	**40 011**	**39 841**	**39 841**	**44 953**
Brukerbetaling	-3 665	-4 200	-4 200	-3 962
Refusjoner	-6 559	-3 829	-4 329	-8 013
Overføringer	-639	-500	0	-45
Finansinntekter	-377	0	0	-1 008
Sum Inntekter	**-11 240**	**-8 529**	**-8 529**	**-13 028**
Netto resultat	**85 368**	**96 482**	**99 095**	**95 869**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

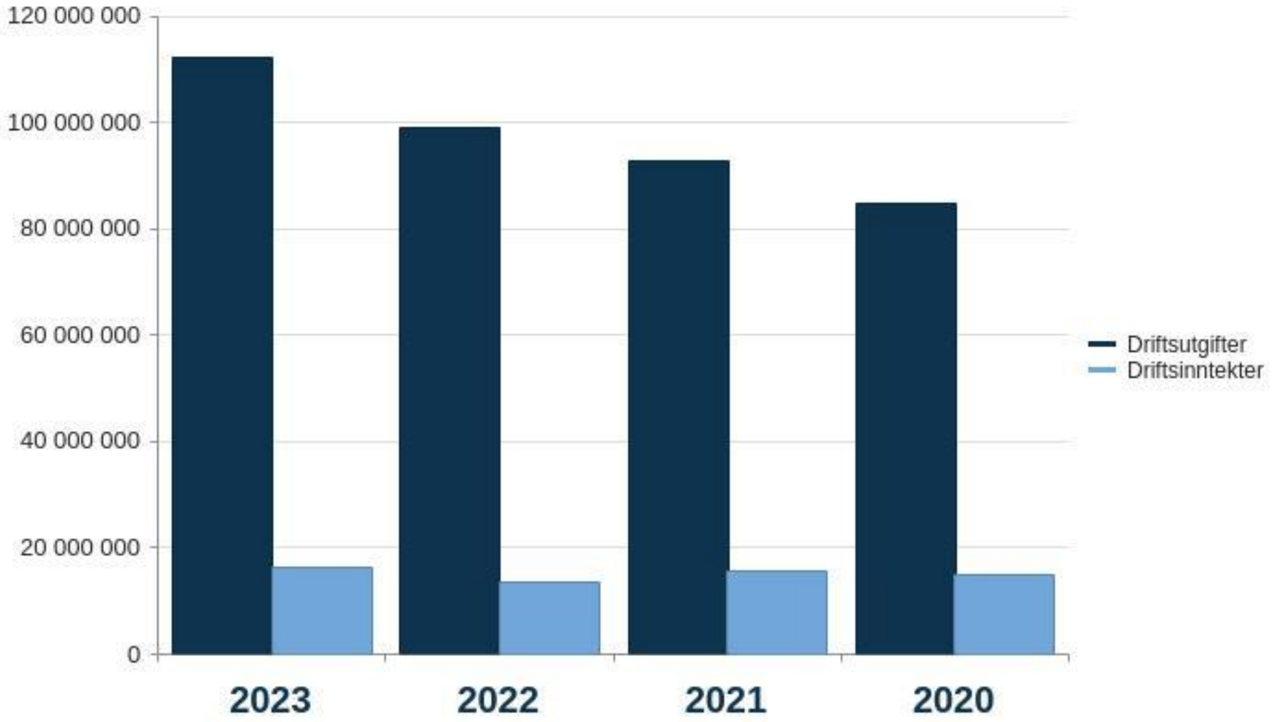

Detaljvisning drift (graf)

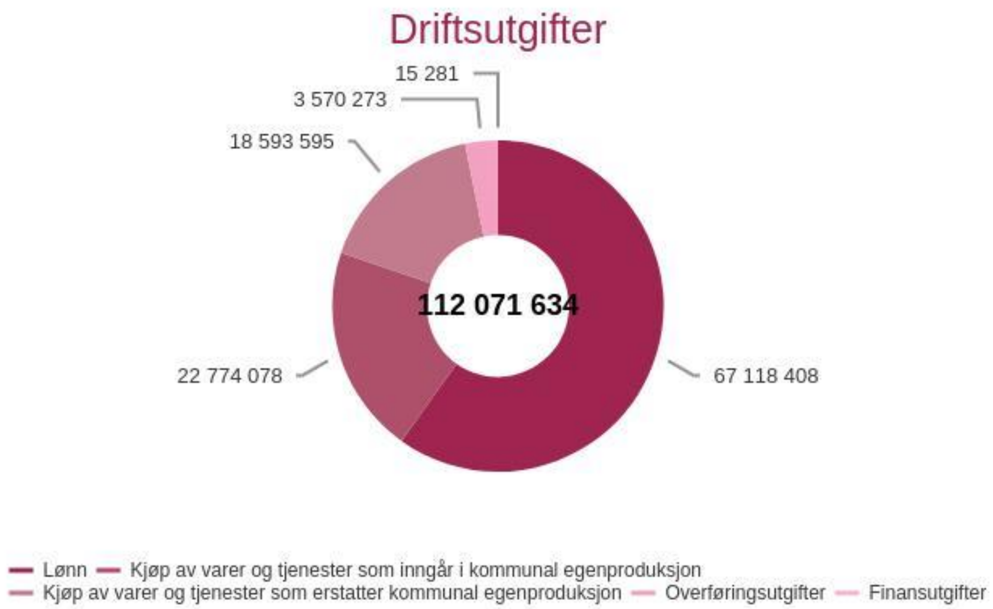

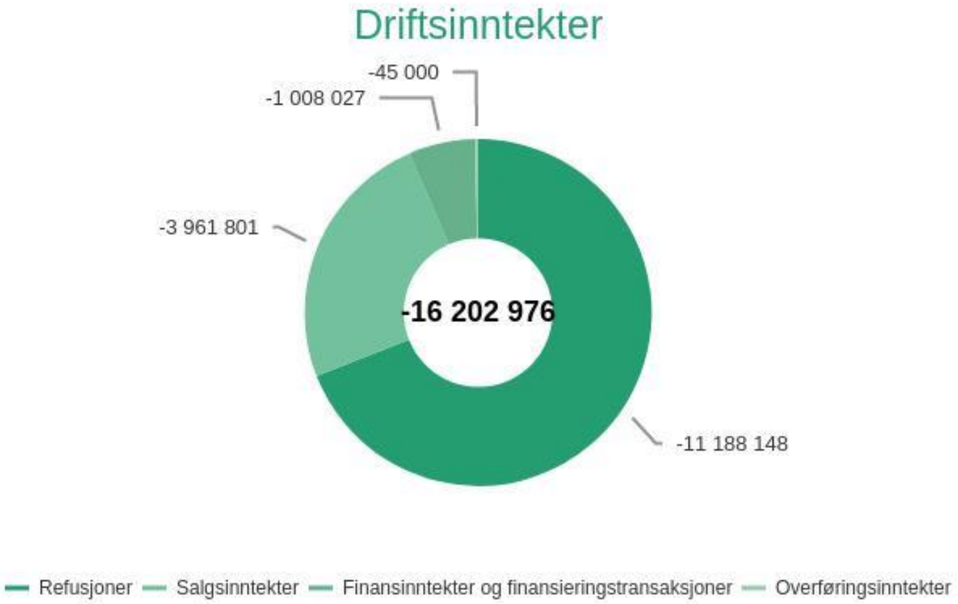

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,20 %	9,21 %	12,41 %
Årlig sykefravær 2021	2,34 %	9,17 %	11,51 %
Årlig sykefravær 2022	2,76 %	6,99 %	9,75 %
Årlig sykefravær 2023	2,09 %	8,76 %	10,86 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i 2023 for Førebygging og meistring er på **10,86 %**. Korttidsfråværet er på 2,09 % og langtidsfråværet er på 8,76 %. Samla fråvær er høgare enn i 2022 (9,75 %).

Det er tett oppfølging av sjukemeldte i samsvar med prosedyre for dette.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Førebygging og meistring	3,90 %	3,63 %	1,85 %	1,57 %	1,66 %	1,91 %	0,35 %	1,80 %	2,79 %	1,86 %	2,46 %	1,00 %
Langtid	Førebygging og meistring	8,50 %	9,87 %	13,26 %	11,07 %	9,41 %	7,89 %	6,22 %	6,28 %	9,74 %	7,70 %	8,31 %	6,87 %
Samlet	**Førebygging og meistring**	**12,40 %**	**13,50 %**	**15,11 %**	**12,64 %**	**11,08 %**	**9,79 %**	**6,57 %**	**8,08 %**	**12,53 %**	**9,56 %**	**10,77 %**	**7,87 %**
Korttid	Sum sykefravær	3,90 %	3,63 %	1,85 %	1,57 %	1,66 %	1,91 %	0,35 %	1,80 %	2,79 %	1,86 %	2,46 %	1,00 %
Langtid	Sum sykefravær	8,50 %	9,87 %	13,26 %	11,07 %	9,41 %	7,89 %	6,22 %	6,28 %	9,74 %	7,70 %	8,31 %	6,87 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**12,40 %**	**13,50 %**	**15,11 %**	**12,64 %**	**11,08 %**	**9,79 %**	**6,57 %**	**8,08 %**	**12,53 %**	**9,56 %**	**10,77 %**	**7,87 %**

Koordinering og tildeling

Tjenesteområdebeskrivelse

Mars 2022 blei *250 Koordinering og tildeling* organisert som ei verksemd og samlokalisert i Ålesund rådhus.

Verksemda skal:

- Ivareta den einskilde sin rettssikkerheit og sikre likeverdig sakshandsaming, uavhengig av kvar ein er busett i kommunen.
- Framhalde ei profesjonalisering av sakshandsaminga.
- Tydeleggjering av kommunen sitt ansvar som forvaltar og tenesteytar.
- Skille mellom forvaltning (tildeling) og utøving
- Få ei god styring mellom bruk av ressursar og kartlagt behov.
- Sikre heilskapelege tenester og pasientforløp.

Koordinering og tildeling sitt ansvar er:

- Å motta, kartlegge og vurdere søknader om helse- og omsorgstenester.
- Gje råd og informasjon
- Koordinerande eining i kommunen
- Koordinere pakkeforløp og andre brukarløp
- Utvikle og ivareta fag og kvalitet

Utvikling og utfordringer

Utvikling og utfordringar i verksemda:

- Verksemda arbeidar med å sikre at overordna strategi knytt til Heilheitleg innsatstrapp vert synlig og tydeleg i all sakshandsaming, samt koordineringsarbeid i verksemda
- Kompetanseheving for tilsette og faste fagmøter
- Internundervising
- Redusere sjukefråvær
- Utvikle koordinerande eining
- Mandat og oppgåver for fagrådgjevarar skal tydeleggjerast

- Samarbeid med butenesta for å arbeide betre med vedtak, nytte bemanninga betre og dreie tenestene meir ambulant.
- Samarbeid med Bu- og avlastningstenester born og unge knytt til vedtak, behov for meir presise teneste-beskrivingar og tildelingskriterier
- Dialog med heimetenesten om tydeliggjering og avklaring av tildelingskriterier, tenestenivå og rolleavklaring
- Utvida samhandling med heimetenesta
- Pasientflyt - pågåande prosjekt
- Ukentlige møter med PSHT teamet

Utvalgte resultater

Vesentlege avvik i verksemda:

- Meirforbruk på i overkant av 5 mill kr på BPA. BPA som teneste har auka betydeleg dei seinare åra. Det er verksett tiltak i Koordinering og tildeling ift å betre kontroll og rapportering frå private tilbydar, samt sjå på samhandling internt i kommunen når BPA blir søkt
- Meirforbruk på omlag 5 mill kr på bøter ift utskrivingsklare pasientar. I periodar gjennom 2023 har det vore utfordrande for kommunen å ta imot utskrivingsklare pasientar. Det er iverksatt tiltak ift pasientflyt som ikkje har gitt så rask effekt som ein hadde forventa. Tiltak som eksempelvis sengeplanleggingsmøte, tverrfaglig vurderingsteam og PSHT-team er forventa å gi effekt i 2024.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	-135 166	-130 804	4 363	3,3 %

Kommentar til status økonomi

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at område *250 Koordinering og tildeling h*ar eit mindreforbruk grunna høgare refusjoner enn budsjettert.

På drifta har ein likevel eit stort meirforbruk. Dette skuldast i all hovudsak eit stort meirforbruk på BPA.

I periodar gjennom 2023 har det vore utfordrande for kommunen å ta imot utskrivingsklare pasientar. Dette gjer at ein har brukt meir enn budsjettert på denne posten.

Oppsummering tiltak

Nokre tiltak verksemda arbeidar med:

- BPA: Verksemda arbeidar med å oppdatere og etablere rutinar og prosedyrar på fagområdet. Det er utarbeidd tenestebeskrivingar og kartleggingsskjema som skal gi betre grunnlag for å vurdere tenesteomfang.

- Verksemda har ilag med innkjøpsavdelinga sett på avtaleverket knytt til BPA-ordninga og moglegheiter for krav til rapportering av timebruk for å sikre betre styring og kontroll med ei teneste som er i vekst
- Overliggerdøgn/bøter frå sjukehus: Det blir arbeid med tiltak rundt pasientflyt, og fleire tiltak som er forventa å gi effekt blir iverksatt høsten 2023 og våren 2024.
- Koordinering og tildeling har frå august oppretta et fast møtepunkt i veka med PSHT-teamet. Dette for å kartlegge pasientar på sjukehuset med tanke på å tilretteleggje for heimreise og følgje opp pasientar i heimen, og dermed unngå unødige kortidsopphold og overliggerdøgn.
- Ift ressurskrevjande tenester arbeider verksemda med å sikre betre interne system i verksemda og bidra til auka bevissthet i drift rundt at vedtak skal vere oppdaterte ihht det omfang tenestene vert utøvd, og på den måten sikre at ein mottek det ein har rett på av refusjonar.
- Verksemda har etablert betre rutinar for å sette omsorgsstønad på midlertidig stopp ved opphald i eksempelvis institusjon og sjukeheim. Det er iverksett ein gjennomgang av saker for å sjå på timebruk i vedtaka.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	48 154	46 605	-1 548	-3,3 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 802	13 762	5 960	43,3 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	94 147	83 809	-10 338	-12,3 %
Overføringsutgifter	221	-23 647	-23 868	100,9 %
Sum Driftsutgifter	**150 324**	**120 530**	**-29 794**	**-24,7 %**
Salgsinntekter	-77 657	-71 333	6 324	-8,9 %
Refusjoner	-206 600	-180 000	26 600	-14,8 %
Overføringsinntekter	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 233	0	1 233	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-285 490**	**-251 333**	**34 157**	**-13,6 %**
Netto resultat	**-135 166**	**-130 804**	**4 363**	**-3,3 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	40 223	44 855	46 605	48 154
Refusjon lønn	-3 514	0	0	-2 578
Sum Lønn	**36 709**	**44 855**	**46 605**	**45 576**
Drift	14 187	13 762	13 762	7 802
Kjøp av produksjon	82 594	83 809	83 809	94 147
Overføringer	218	-23 647	-23 647	221
Sum Utgifter	**96 999**	**73 924**	**73 924**	**102 170**
Brukerbetaling	-77 322	-71 333	-71 333	-77 657
Refusjoner	-150 710	-142 000	-180 000	-204 022
Overføringer	0	0	0	0
Finansinntekter	0	0	0	-1 233
Sum Inntekter	**-228 032**	**-213 333**	**-251 333**	**-282 912**
Netto resultat	**-94 323**	**-94 554**	**-130 804**	**-135 166**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

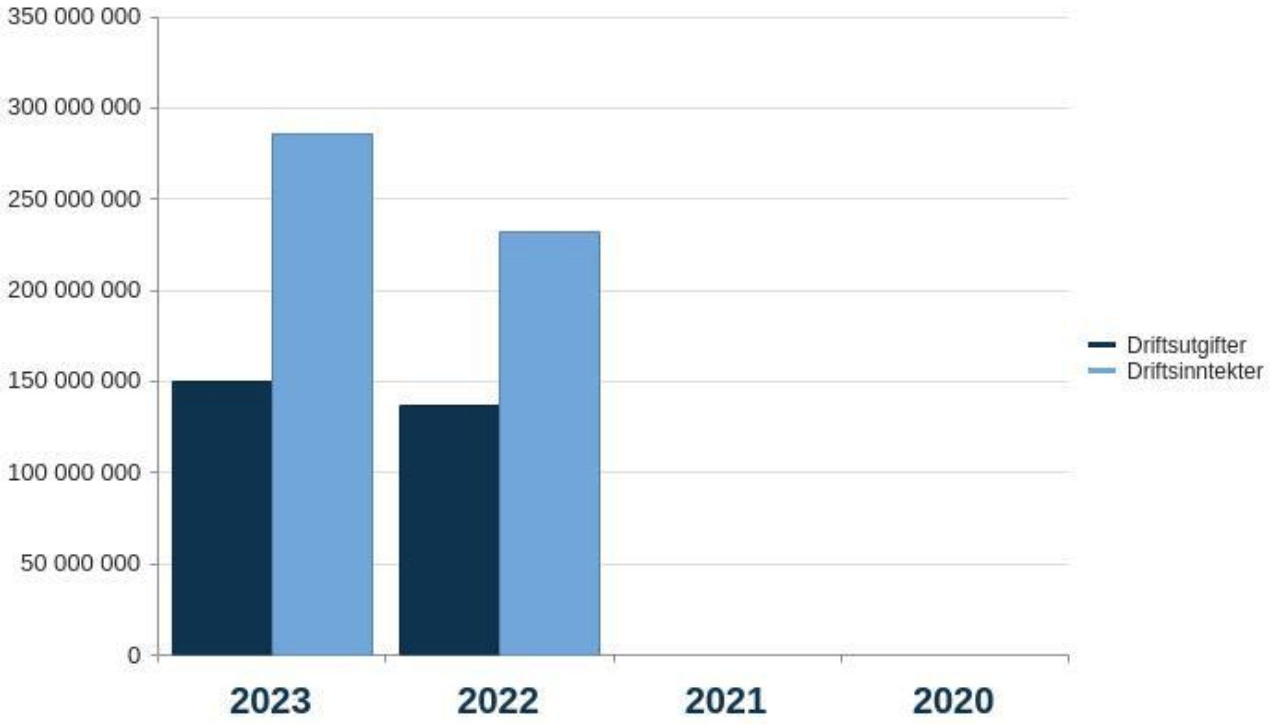

Detaljvisning drift (graf)

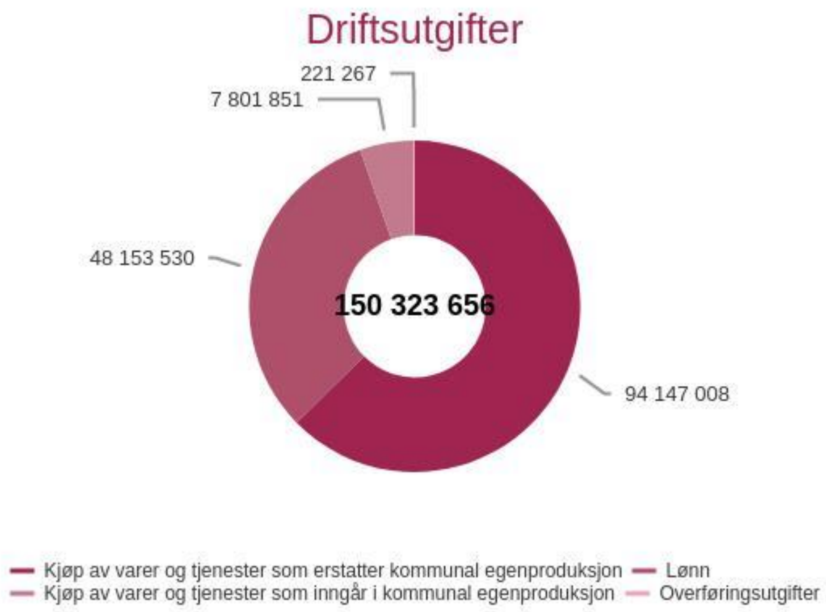

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,57 %	8,64 %	11,22 %
Årlig sykefravær 2021	2,33 %	10,06 %	12,39 %
Årlig sykefravær 2022	2,43 %	19,49 %	21,92 %
Årlig sykefravær 2023	2,23 %	10,44 %	12,67 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i 2022 for *tenesteområde 250 Koordinering og tildeling* er på 12,67 %. Korttidsfråværet er på 2,23 % og langtidsfråværet er på 10,44 %.

Koordinering og tildeling hadde gjennom 2022 eit svært høgt langtidsfråvær. Fråværet for 2023 er fortsatt høgt, men langtidsfråværet er betydeleg redusert.

Fråværet omfattar både helseutfordringar, og helseutfordringar i kombinasjon med opplevd arbeidsbelastning, som årsak til at sjukefråværet vert langvarig. Korttidsfråværet svingar noko i takt med sesongsjukdommar, men er og knytt til opplevd arbeidsbelastning. Det er utfordrande å skaffe vikar knytt til verksemda då opplæring er omfattande og tek svært lang tid. Dette fører fort til ei meirbelastning på dei som er på arbeid då dei både skal ivareta dagleg drift og drive opplæring.

Personalgruppa har fått tilbod om grupperettleiing i regi av bedriftshelsetenesta, og det blir arbeidd med eit nytt samarbeid for 2024.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Koordrinering og tildeling	2,63 %	2,06 %	2,48 %	0,94 %	3,23 %	2,60 %	1,62 %	2,25 %	2,29 %	2,47 %	2,31 %	1,52 %
Langtid	Koordrinering og tildeling	14,17 %	14,62 %	6,02 %	5,37 %	5,88 %	5,47 %	5,24 %	3,96 %	11,03 %	15,23 %	16,96 %	18,63 %
Samlet	**Koordrinering og tildeling**	**16,80 %**	**16,68 %**	**8,51 %**	**6,30 %**	**9,11 %**	**8,07 %**	**6,86 %**	**6,21 %**	**13,33 %**	**17,70 %**	**19,27 %**	**20,15 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,63 %	2,06 %	2,48 %	0,94 %	3,23 %	2,60 %	1,62 %	2,25 %	2,29 %	2,47 %	2,31 %	1,52 %
Langtid	Sum sykefravær	14,17 %	14,62 %	6,02 %	5,37 %	5,88 %	5,47 %	5,24 %	3,96 %	11,03 %	15,23 %	16,96 %	18,63 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**16,80 %**	**16,68 %**	**8,51 %**	**6,30 %**	**9,11 %**	**8,07 %**	**6,86 %**	**6,21 %**	**13,33 %**	**17,70 %**	**19,27 %**	**20,15 %**

Legetenester

Tjenesteområdebeskrivelse

Verksemd for legetenester og akutt helseberedskap leverer tenester til innbyggarane i Ålesund kommune. I tillegg leverer ein tenester til samarbeidande kommunar gjennom avtalar for dette.

Tenesteområde er omfattande og her er nokon av tenestene verksemda leverer:

- Kommunal legevakt med øyeblikkeleg hjelp på dagtid til dei som oppheld seg i kommunen og ikkje har fastlege i Ålesund
- Interkommunal legevakt på kveld og helg
- Interkommunal legevakt på natt
- Naudnett
- Interkommunal øyeblikkelig hjelp døgnavdeling - totalt 12 plassar
- Overgrepsmottak på oppdrag for Helseforetaket ved overgrep og seksualisert vald
- Overgrepsmottak ved vold i nære relasjonar gjennom eit interkommunalt samarbeid
- Kommunale legesenterdrift - totalt 9 kontor
- Legetenester – oppfølging av kommunalt tilsette legar
- Delta i administrasjon av fastlegeordninga

Målgruppa for legetenestene er innbyggarane i Ålesund kommune samt bebuarar på sjukeheim, brukarar av helsestasjon og innsette i fengsel med behov for eit allmennmedisinsk behandlingstilbod.

Meir enn 60 legar inngår i vaktturnus for legevakt. Det er interkommunal legevakt på Åse (samarbeid med Giske og Sula kommune), samt legevaktstasjon på Sjøholt (samarbeid med Vestnes og Fjord kommune) og ein legevaktsatellitt på Sandøy (ved behov kan lege på Åse kontaktast via avansert videokommunikasjon).

Utvikling og utfordringer

Den største utfordringar i verksemda er rekruttering av kvalifisert personell.

Ålesund kommune og Helseforetaket har i lag med NTNU oppretta ei desentralisert legeutdanning i Ålesund. Tilbodet er frå 3. semester i utdanninga. Hausten 2023 var det 9 studentar som starta i Ålesund, og f.o.m hausten 2024 kjem det 20 studentar. Ålesund kommune tenker dette vil vere positivt for rekruttering av nye legar. Så langt har ein fått positive tilbakemeldingar frå studentane.

Verksemda tok i 2023 over drifta ved Moa legekontor, som gjekk frå heilprivat drift til kommunal drift.

Verksemda har brukt mykje tid på kommunedeling. Det har særleg vore utfordrande at ein manglar 5 fastlegar ved Brattvågen legekontor. Frå mai/juni har prosjektleiar/kommunedirektør i nye Haram hatt ansvar for rekruttering til heimlane i Haram. Det er også utfordrande å få dekt opp legekontrollar på helsestasjon og sjukeheim i dette området sidan ein manglar fastlegar.

Verksemda har i 2023 hatt god dialog med samarbeidskommunar om interkommunal legevakt, ØHD, naudnett og vold i nære relasjonar. Det har også vore eit godt samarbeid med Helseforetaket om drift av overgrepsmottaket.

Utvalgte resultater

Det har vore utfordrande å rekruttere legar i fleire av tenestene til verksemda, det har derfor vore nytta store utgifter til legar frå vikarbyå. Det er i kommunedel Haram at ein har hatt dei største utfordringane.

Verksemda har også hatt meirutgifter på tiltak dei ikkje hadde budsjettmidlar til, slik som overtaking av Moa legesenter og utkjøp av fastlegeheimlar. Dersom kommunen ikkje hadde gjort desse grepa, hadde nok meirutgiftene vore endå større.

Verksemda har heller ikkje fått dekt alle utgifter i utbetalingane til leganе (basistilskot), her har verksemda mangla budsjettmidlar på over 12 mill.kr.

For meir informasjon, så kommentar under Økonomistatus.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	171 894	138 866	-33 027	-23,8 %

Kommentar til status økonomi

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at område *260 Legetenester* har eit stort **meirforbruk** i forhold til budsjett.

Årsakene til meirforbruk har verksemdleiar oppsummert slik:

- Auke i basistilskotet for legar. Dette gav verksemda ein meirkostnad på 12,7 mill.kr for 2023. Dette er eit tilskot verksemda betaler ut og administrerer for staten. Kommunen får overført midlane til å dekke dette, men det går ikkje inn i budsjettet til legetenestene.
- Utkjøp av fastlegelister. Verksemda hadde eit meirforbruk på 2,5 mill.kr på dette i 2023 då det ikkje er budsjettert med slikt utkjøp.
- Drift av Brattvåg legekontor. Grunna 5 ubesette heimlar måtte ein bruke vikarbyrå for å dekke opp legetilbodet. F.o.m mai/juni tok kommunedirektør for nye Haram over ansvaret for rekruttering av legar i kommunedel Haram. Meirforbruket ved Brattvåg legekontor vart på nesten 8,4 mill.kr. I 2022 var meirforbruket på 6,2 mill.kr.
- Kommunal overtakelse av Moa legekontor hausten 2023 gav eit meirforbruk, då dette ikkje var planlagt og budsjettert for i 2023. Rekneskapet for 2023 viser utgifter på nesten 2,5 mill.kr.
- Haramsøy legekontor hadde eit meirforbruk på 900 000 kr grunna vikarlege og nyoppretta LIS-1 stilling (lege i spesialisering) delar av året.
- Vikar for lege ved helsestasjon og sjukeheim. Byråkostnadar på 4,7 mill.kr. Dette skuldast rekrutteringsutfordringer og mangel på fastlegar i kommunedel Haram.
- Drift av daglegevakt. Det er vanskeleg å ha nok legar med sjølvstendig vaktkompetanse. Verksemda har derfor brukt 1,7 mill.kr på vikarbyrå.
- Byråkostnadar for vikar for fastlegar på private legekontor på 5,1 mill.kr.
- ØHD har hatt eit stort sjukefråvær og har nytta byrå for å ha tilstrekkeleg kompetanse. Dette resulterte i eit meirforbruk på 4,4 mill.kr i 2023.
- Auke i utgifter i dei interkommunale tenestene. Det var vanskeleg å rekruttere nok kvalifiserte ferievikarar til sommarferien. Dette gav verksemda ein del ekstra utgifter. Totalt for året var meirforbruket på 1,9 mill.kr.

I 2023 har verksemda brukt nesten 36 mill.kr på vikarbyrå (legar og sjukepleiarar).

Oppsummering tiltak

Det er i 2023 jobba med å sjå på organiseringa av verksemda, for å vurdere om ei omorganisering kan gjere at verksemda får ein betre pasientflyt og ha ei meir effektiv drift. Ein må jobbe vidare med dette i 2024.

Det vert arbeida etter politisk vedteken legeplan, med t.d. å styrke fastlegeordninga slik at ein ikkje treng å bruke like mykje vikarbyrå som i dag. Bruk av vikarbyrå har gitt store meirutgifter. I 2024 vil ein vurdere å gjere endringar i anbodet for kjøp av vikartenester.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	134 597	128 175	-6 422	-5,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	137 049	94 495	-42 554	-45,0 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	64 950	48 354	-16 595	-34,3 %
Overføringsutgifter	3 691	-1 792	-5 482	306,0 %
Finansutgifter	269	0	-269	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**340 555**	**269 232**	**-71 323**	**-26,5 %**
Salgsinntekter	-104 111	-86 509	17 602	-20,3 %
Refusjoner	-64 550	-43 857	20 693	-47,2 %
Overføringsinntekter	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-168 661**	**-130 366**	**38 295**	**-29,4 %**
Netto resultat	**171 894**	**138 866**	**-33 027**	**-23,8 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	121 354	125 043	128 175	134 597
Refusjon lønn	-5 854	0	0	-5 446
Sum Lønn	**115 500**	**125 043**	**128 175**	**129 151**
Drift	102 388	94 495	94 495	137 049
Kjøp av produksjon	58 665	48 354	48 354	64 950
Overføringer	3 071	-1 792	-1 792	3 691
Finansutgifter	0	0	0	269
Sum Utgifter	**164 124**	**141 058**	**141 058**	**205 958**
Brukerbetaling	-90 745	-86 509	-86 509	-104 111
Refusjoner	-50 267	-43 857	-43 857	-59 104
Overføringer	-15	0	0	0
Finansinntekter	-519	0	0	0
Sum Inntekter	**-141 547**	**-130 366**	**-130 366**	**-163 216**
Netto resultat	**138 076**	**135 735**	**138 866**	**171 894**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

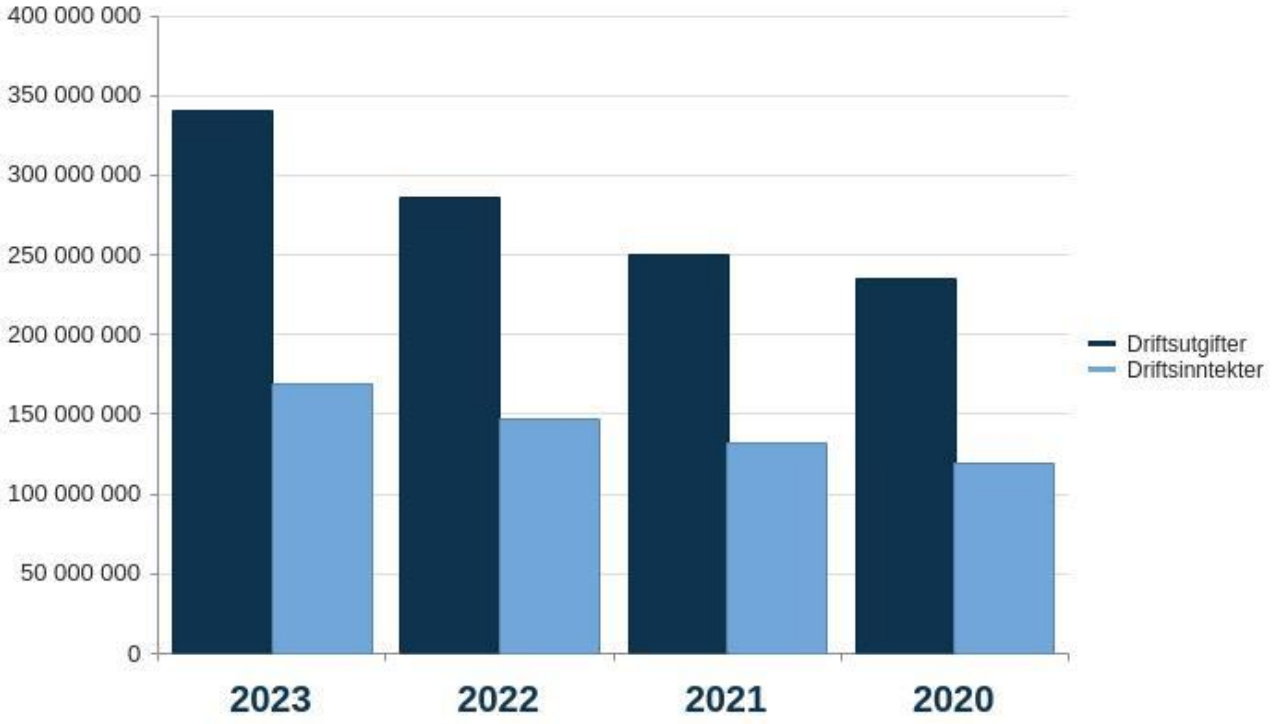

Detaljvisning drift (graf)

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,13 %	8,16 %	10,29 %
Årlig sykefravær 2021	1,50 %	12,51 %	14,01 %
Årlig sykefravær 2022	1,60 %	8,53 %	10,13 %
Årlig sykefravær 2023	1,64 %	7,66 %	9,31 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i 2023 for område *260 Legetenester* er på **9,31 %**. Dette er litt høgare enn i 2022 (10,13 %). Korttidsfråværet er på 1,64 % og langtidsfråværet er på 7,66 %.

Fråværet varierer på dei ulike avdelingane og kontora. Det er spesielt på ØHD-avdelinga, Haramsøya legekontor, Kremmergården legekontor og Ørskog legekontor/legevaktstasjon at fråværet har vore høgt. Fråværet er ikkje registrert som arbeidsrelatert.

Sjukmeldte arbeidstakarar får tett oppfølging av leiarane. Ein prøver å tilpasse mest mogleg for å halde dei tilsette i arbeid.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Legetenester og akutt helseberedskap	2,42 %	1,20 %	1,67 %	1,05 %	2,14 %	2,44 %	0,37 %	1,35 %	1,77 %	1,76 %	2,20 %	1,16 %
Langtid	Legetenester og akutt helseberedskap	8,67 %	8,37 %	9,89 %	7,97 %	8,88 %	8,45 %	6,92 %	5,82 %	6,26 %	5,93 %	7,58 %	7,87 %
Samlet	**Legetenester og akutt helseberedskap**	**11,10 %**	**9,57 %**	**11,56 %**	**9,02 %**	**11,02 %**	**10,89 %**	**7,29 %**	**7,18 %**	**8,04 %**	**7,69 %**	**9,79 %**	**9,03 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,42 %	1,20 %	1,67 %	1,05 %	2,14 %	2,44 %	0,37 %	1,35 %	1,77 %	1,76 %	2,20 %	1,16 %
Langtid	Sum sykefravær	8,67 %	8,37 %	9,89 %	7,97 %	8,88 %	8,45 %	6,92 %	5,82 %	6,26 %	5,93 %	7,58 %	7,87 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**11,10 %**	**9,57 %**	**11,56 %**	**9,02 %**	**11,02 %**	**10,89 %**	**7,29 %**	**7,18 %**	**8,04 %**	**7,69 %**	**9,79 %**	**9,03 %**

Buteneste

Tjenesteområdebeskrivelse

Buteneste omfattar 4 verksemder: Buteneste Ytre, Midtre, Indre og Nordre. Tilsette gir praktisk og personleg hjelp til personar med funksjonsnedsettelser i omsorgsbustad. Verksemdene er opptatte av å gje bebuarane riktige tenester tilpassa den einskilde sitt behov for hjelp og bistand. Alle skal ha eit liv med meining, vekst og utvikling – heile livet.

Målgruppa er i hovudsak personar med utviklingshemming med bistandsbehov i eit livslangt perspektiv. Personar med utviklingshemming har ulike ressursar, interesser og ønsker for livet. Som gruppe kan dei ha til felles at dei har nedsett kognitive ferdigheiter, men også ulik grad av utfordringar når det gjeld motorikk, språk, sosial kompetanse og evne til å klare daglegdagse aktivitetar.

Brukarane bur i sine bustader, enten leigd, eigd, i den ordinære bustadsmassen, eller samlokalisert. Tenesta kan også i enkelte høve tilby tenester innan miljøretta arbeid til personar med nedsett funksjonsevne som fortsatt bur i foreldreheimen. Tenesta er vedtaksstyrt.

Buteneste ytre har drift ved 8 tenestestader med heildøgnsbemanning og to brukarar i eigen leilegheit. Verksemda har ansvar for 50 brukarar totalt og har 119,7 årsverk.

Buteneste Midtre består av fire avdelingar. Verksemda gir tenester til 26 brukarar, 22 av desse brukarane har enten 1:1 eller 2:1 bemanning. Verksemda har 127 årsverk.

Buteneste Indre har tilsaman 8 bustader og 39 bebuarar, i tillegg til 1 som vert fylgt opp og som bur i eigen bustad. Verksemda har 144 årsverk.

Buteneste Nordre består av 5 avdelingar, der 2 avdelingar er i Haram, 2 avdelingar i Skodje og 1 avdeling i Ørskog. Verksemda gir tenester til 82 personar. Verksemda har 150,03 årsverk. Verksemda vert betydeleg mindre frå 2024 etter kommunedelinga.

Verksemda sin tenesteproduksjon er omfatta av hovudområda:

1. Bidra aktivt i teneste- og utviklingsarbeid retta mot brukar og pårørande.
2. Heildøgns bu-, omsorgs-, og behandlingstilbod til personar over 18 år i bustad.
3. Tilbod om heildøgns- og deldøgns bemanning, miljøterapeutisk tilbod til heimebuande.

Utvikling og utfordringer

Utfordringa for verksemdene er særleg knytt til:

- Fleire lite egna bustader, som ikkje lengre er tilpassa eit moderne liv, krav til fasilitetar (ref. arbeidsmiljølova) og samkjøring av tenester.
- Kommunen ser ei utvikling der brukergruppa stadig vert eldre og har eit endra og meir komplekst bistandsbehov.
- Mangel på personale og riktig kompetanse fører til bruk av overtid. Det er utfordrande å dekke vakansar med innleie av kvalifisert personale der det er særleg krav om kompetanse.
- Rekruttering: spesielt helgevikarar og personale med 3 årig kompetanse, da særleg vernepleiarar.
- Helseplattformen: jobbe vidare med korleis ein skal arbeide i journalsystemet.

Overtid:

Det er fortsatt ei stor utfordring med innleie og forskyving av vakt som førar til bruk av overtid. Innleige av kvalifisert personale ved vakansar og fråvær der det er vedtak om tvang og makt, er særleg krevande.

Rekruttering og kompetanse:

Buteneste manglar fagkompetanse og då særleg vernepleiarar. Tvangsvedtak krev at en må ha riktig kompetanse på plass i gjennomføringa av tiltaka. I delar av butenesten er det ansatte som har starta deltid vernepleie utdanning og utdanning innan Helsefagarbeid. Det har i periodar vert behov for bruk av vikarbyrå, for å dekke behov for bemanning og kompetanse. Indre har verksett etisk refleksjon og gruppe kring refleksjon og opplæring i kap 9.

Turnusar:

Dette arbeidet fortsett i 2024, då særleg med fokus på nattressursar og innføring av årsturnus. Det vil også bli sett på bemannings- og kompetanseplanar.

Utvalgte resultater

Butenesta går med eit stort meirforbruk i 2023.

Meirforbruket er i hovudsak knytt til:

- Bruk av overtid knytt til høgt sjukefråvær og rekrutteringsutfordringar.
- Nye krevande brukarar.
- Løns- og prisvekst.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
3100-Buteneste Ytre	115 221	112 425	-2 796	-2,5 %
3101-Buteneste Midtre	123 991	120 297	-3 694	-3,1 %
3102-Buteneste Indre	145 346	135 340	-10 006	-7,4 %
3103-Buteneste Nordre	152 983	142 020	-10 963	-7,7 %
Sum	**537 540**	**510 082**	**-27 459**	**-5,4 %**

Kommentar til status økonomi

Reknskapsresultatet for 2023 viser at område 310 Buteneste har meirforbruk i alle fire verksemder.

Ytre: I hovudsak knytt til nytt ressurskrevjande tiltak ved ein bustad.

Midtre: I hovudsak knytt til overtidsbruk. Høgt sjukefråvær, permisjonar og fleire ansatte som har slutta. Ikkje lukkast med nattprosjekt for å ta ned ressursar på natt. Mange krevande brukarar, spesielt knytt til to avdelingar som har ført til overtidsbruk.

Indre: Overtidsbruk knytt til sjukefråvær, og manglande oppdekking av tilsette i turnus. Mange tvangsvedtak som krev kompetanse. Har fleire krevande enkelttiltak.

Nordre: Overtidsbruk knytt til sjukefråvær og rekrutteringsutfordringar. Vore nødt til å bruke vikarbyrå, grunna at en ikkje har fått rekruttert personar og riktig kompetanse inn i enkelte krevande tiltak.

Alle verksemdene har høgt overtidsbruk. Overtidsbruk er i hovudsak knytt til sjukefråvær og rekrutteringsutfordringar. Ferieavvikling er ei spesielt sårbar tid.

Generelt er det også ei auke i driftskostnader. Auke i pensjonssats medfører høgare lønnsutgifter enn tidligare år. Verksemdene har fått kompensert for auka pensjonssats på budsjettert fastløn.

Oppsummering tiltak

Nokre tiltak verksemdene arbeider med:

- Arbeider kontinuerlig med rekruttering
- Arbeider kontinuerlig med sjukefråvær
- Bevisst bruk av ressursar på tvers av avdelingane
- Bruk av velferdsteknologi

Ytre har i tillegg:

- Gjennomgang av turnusar, redusert overlapping og kutta tid som ikkje er saman med brukar

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	563 062	511 128	-51 934	-10,2 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 476	7 916	440	5,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	21	10	-11	-113,5 %
Overføringsutgifter	828	-7 253	-8 081	111,4 %
Finansutgifter	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**571 387**	**511 800**	**-59 587**	**-11,6 %**
Salgsinntekter	-861	-963	-102	10,5 %
Refusjoner	-32 640	-756	31 884	-4217,1 %
Overføringsinntekter	-3	0	3	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-342	0	342	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-33 847**	**-1 719**	**32 128**	**-1869,2 %**
Netto resultat	**537 540**	**510 082**	**-27 459**	**-5,4 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	461 143	492 418	511 128	563 062
Refusjon lønn	-23 705	0	0	-30 360
Sum Lønn	**437 439**	**492 418**	**511 128**	**532 702**
Drift	1 732	7 916	7 916	7 476
Kjøp av produksjon	21	10	10	21
Overføringer	938	-7 304	-7 253	828
Finansutgifter	0	0	0	0
Sum Utgifter	**2 691**	**622**	**673**	**8 325**
Brukerbetaling	-903	-963	-963	-861
Refusjoner	-2 257	-756	-756	-2 281
Overføringer	0	0	0	-3
Finansinntekter	0	0	0	-342
Sum Inntekter	**-3 160**	**-1 719**	**-1 719**	**-3 487**
Netto resultat	**436 970**	**491 321**	**510 082**	**537 540**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

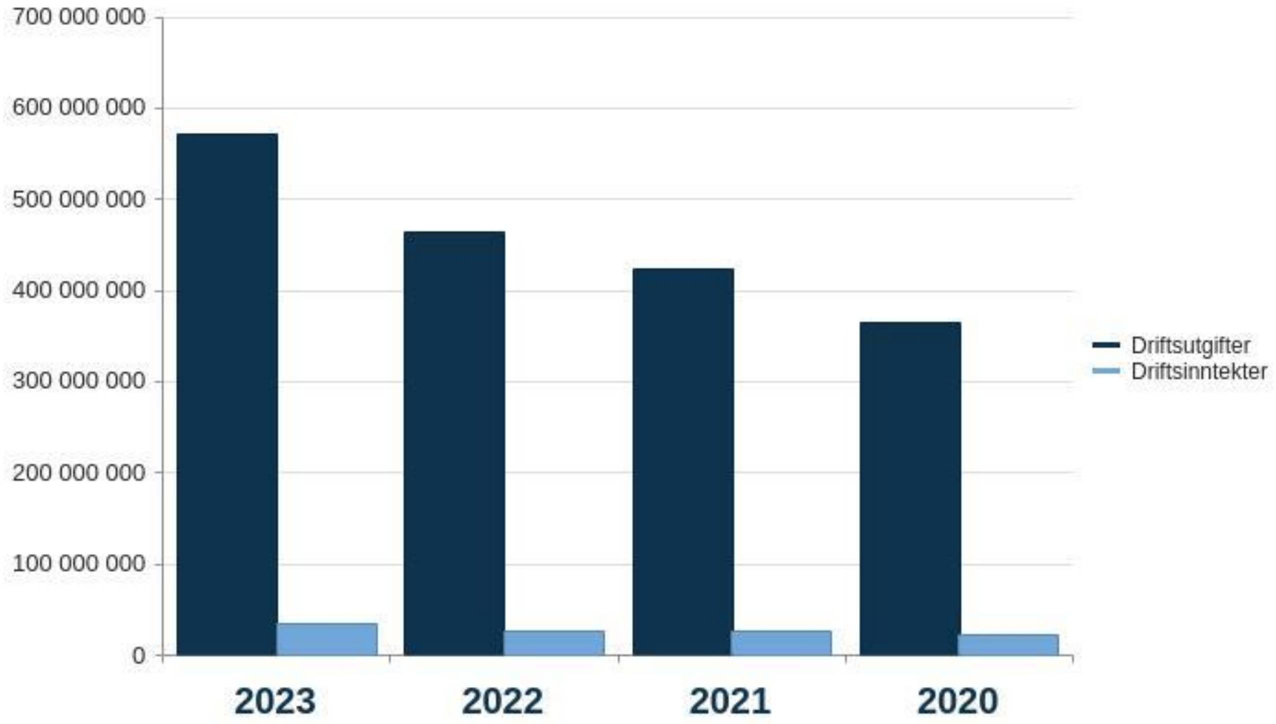

Detaljvisning drift (graf)

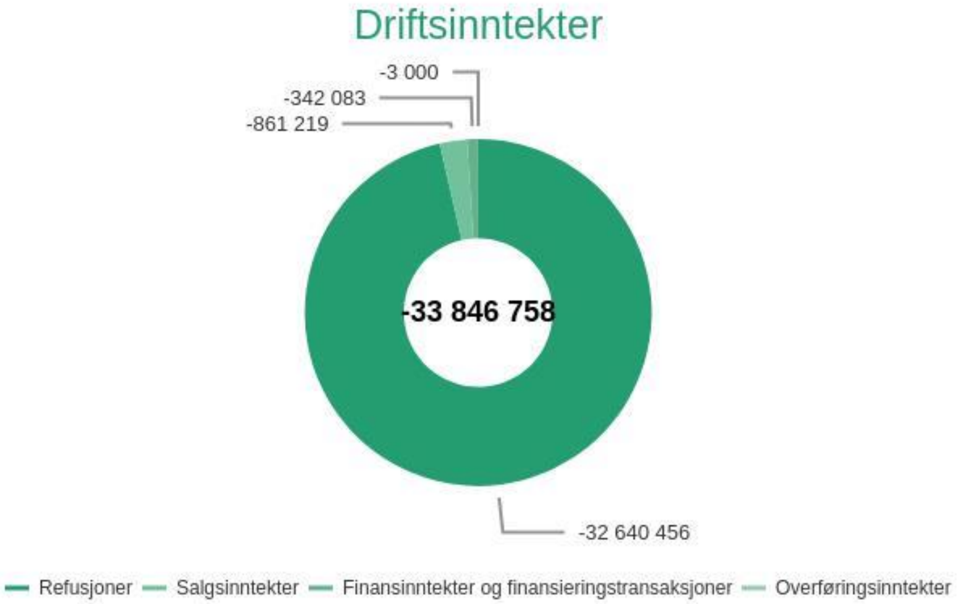

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,89 %	9,50 %	12,39 %
Årlig sykefravær 2021	2,23 %	11,47 %	13,70 %
Årlig sykefravær 2022	2,25 %	8,33 %	10,58 %
Årlig sykefravær 2023	2,11 %	9,76 %	11,87 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i 2023 for tenesteområde 320 Buteneste er på 11,87%. Korttidsfråværet er på 2,11% og langtidsfråværet er på 9,76%.

Ei verksemd skil seg ut med eit høgare sjukefråvær, spesielt knytt til ei avdeling.

Samanlikna med 2022 er korttidsfråværet noe redusert fra 2,25% og langtidsfråværet har økt fra 8,33%.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Buteneste Ytre	2,74 %	1,64 %	2,74 %	2,19 %	1,89 %	0,96 %	0,72 %	2,17 %	2,49 %	1,66 %	1,84 %	2,34 %
Langtid	Buteneste Ytre	4,83 %	8,20 %	8,62 %	6,94 %	9,29 %	10,11 %	6,81 %	7,13 %	9,47 %	11,69 %	14,15 %	11,85 %
Samlet	**Buteneste Ytre**	**7,57 %**	**9,83 %**	**11,36 %**	**9,13 %**	**11,17 %**	**11,07 %**	**7,52 %**	**9,30 %**	**11,96 %**	**13,35 %**	**15,99 %**	**14,20 %**
Korttid	Buteneste Midtre	2,36 %	2,44 %	1,92 %	2,20 %	1,40 %	1,78 %	1,62 %	1,71 %	1,82 %	1,69 %	2,16 %	2,40 %
Langtid	Buteneste Midtre	10,63 %	8,49 %	9,96 %	9,64 %	9,83 %	9,80 %	7,89 %	7,31 %	10,23 %	12,67 %	13,63 %	15,05 %
Samlet	**Buteneste Midtre**	**12,99 %**	**10,92 %**	**11,88 %**	**11,84 %**	**11,23 %**	**11,58 %**	**9,51 %**	**9,02 %**	**12,05 %**	**14,37 %**	**15,79 %**	**17,45 %**
Korttid	Buteneste Indre	3,71 %	1,49 %	2,86 %	1,75 %	2,36 %	2,23 %	1,86 %	1,42 %	2,03 %	2,87 %	2,46 %	3,35 %
Langtid	Buteneste Indre	9,76 %	9,76 %	10,18 %	9,67 %	9,87 %	9,48 %	7,66 %	4,41 %	7,82 %	8,67 %	7,45 %	8,31 %
Samlet	**Buteneste Indre**	**13,46 %**	**11,26 %**	**13,04 %**	**11,42 %**	**12,23 %**	**11,70 %**	**9,52 %**	**5,83 %**	**9,85 %**	**11,54 %**	**9,91 %**	**11,66 %**
Korttid	Buteneste Nordre	2,56 %	2,17 %	2,75 %	2,05 %	1,90 %	1,94 %	1,11 %	2,03 %	1,76 %	2,64 %	2,29 %	2,94 %
Langtid	Buteneste Nordre	10,02 %	9,02 %	9,54 %	12,26 %	13,13 %	12,90 %	6,97 %	7,08 %	9,65 %	12,72 %	15,56 %	16,51 %
Samlet	**Buteneste Nordre**	**12,58 %**	**11,19 %**	**12,30 %**	**14,31 %**	**15,03 %**	**14,84 %**	**8,08 %**	**9,11 %**	**11,41 %**	**15,36 %**	**17,85 %**	**19,45 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,87 %	1,93 %	2,59 %	2,03 %	1,91 %	1,77 %	1,34 %	1,82 %	2,01 %	2,26 %	2,20 %	2,79 %
Langtid	Sum sykefravær	8,92 %	8,92 %	9,61 %	9,80 %	10,66 %	10,62 %	7,33 %	6,44 %	9,26 %	11,42 %	12,63 %	12,91 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**11,79 %**	**10,85 %**	**12,20 %**	**11,83 %**	**12,56 %**	**12,39 %**	**8,67 %**	**8,26 %**	**11,27 %**	**13,68 %**	**14,83 %**	**15,70 %**

Arbeid og aktivitet

Tjenesteområdebeskrivelse

Verksemda er kommunen sitt arbeids- og aktivitetstilbod, hovudsakleg for personar med utviklingshemming. Det vert også gitt tilbod om etter skuletidsordning og ferietilbod for ungdom i vidaregåande skule, samt transporttilbod etter gjeldande vilkår.

Tenesta vert gitt ifølge lover, forskrifter og retningslinjer, og vert utført på ein slik måte at deltakarane mottar ein teneste som er i samsvar med prinsipp for gode omsorgstenestar. Ein har tett samarbeid med butenestene, tildelingskontor og andre for å gi eit heilheitleg og tilpassa tilbod til den enkelte.

Ein har både aktivitetsavdelingar og produksjonsavdelingar i verksemda.

I aktivitetsavdelingane er det ulike aktiviteter på dagsplanane til avdelingane. Eksempel på aktivitetar her er fysiske aktivitetar i gymsal/rom, turar, musikkaktivitetar, sanserom, bordaktivitetar og matlaging.

På produksjonsavdelingane har ein også ulike arbeidsoppgåver ut i frå utstyr som er på avdelingane. Eksempel på oppgåver er produksjon av tennbrikkettar, deleproduksjonen og ærend til industrien, handarbeid i ulike formar, bruktbutikk og vedproduksjon.

Verksemd arbeid og aktivitet er organisert slik:

Leiing og felleskostnadar:

Her er verksemdleiar og overordna fagleg ansvarleg HOL kapittel 9.

Overordna fagleg ansvarleg følg opp tvang og makt etter helse- og omsorgstenestelova kapittel 9 til dei over 18 år. Overordna fagleg ansvarleg sitt ansvarsområde er dei fire butenestene og arbeid og aktivitet. Samarbeidar med verksemd barn/familie.

Prosjektleiar for kvalitetsløft til personar med utviklingshemming ligg også administrativt under arbeid og aktivitet. Dette er eit samarbeidsprosjekt ilag med USHT. Prosjektleiar er finansiert av midlar frå helsedirektoratet.

Avdeling sentrum:

Totalt 73 deltakarar som får eit individuelt og tilpassa tilbod ut i frå moglegheiter for meistring. 25 deltakarar har med seg personal frå bustad eller BPA, men Arbeid og aktivitet bistår med organisering og tilrettelegging i det tidsrommet dei har dagtilbod.

Sentrum har følgande avdelingar:

Bogneset - aktivitetsavdeling - tre avdelingar i same bygg (A1, A2 og turgruppa).

Sydvesten - butikkdrift, produksjonsavdeling.

Skansen 1 - produksjonsavdeling.

Skansen 2 - produksjonsavdeling.

Seniorgruppa - aktivitetsavdeling.

Avdeling Nordre - Skodje, Haram, Ørskog og Sandøy:

Totalt 33 tenestemottakarar. 6 deltakarar har med personal frå bustad/BPA.

Prestemarka dagtilbod - 3 avdelingar i same område på Skodje:

Gruppe øst: aktivitetsavdeling.

Fargeskrinet: handarbeidsavdeling.

Gården/gartneriet/verkstad: produksjonsavdeling.

Brattvåg dagaktivsering: Aktivitetsavdeling.

Teneste13 + etterskuletidsordning for ungdom i vidaregåande skule:

16 stk har no teneste 13 PLUSS. Frå mai til august vart det ei auke på 6 nye.

Transporttilbod, jamfør SAK 189/20

30 deltakarar har per idag transportvedtak.

13+ pluss deltakarane har og transportvedtak, og kjem i tillegg.

Utvikling og utfordringer

- Helseplattformen: Verksemda har jobba godt med innføring av Helseplattformen.
- Tilgang på lærlingar: Verksemda har 3 lærlingstillingar. Grunna lite søkarar har det kun verte besatt ei stilling i 2023. I februar 2024 mistar verksemda denne kandidaten og får ingen nye tilført. Dette fører til utfordringar. Verksemda må truleg tilsette assistentar i 2 av 3 lærlingstillingar.
- Morgondagens dagtilbod: Verksemda ser eit samfunn i endring og at det vil være behov for endringar. Det trengs nye arbeidsoppgåver på produksjonsavdelingane, og det er mange som kjempar om dei få oppgåvene industrien har igjen å outsource. Verksemda må også lage ein framtidsretta plan for å kunne møte morgondagen sine deltakarar.
- Lokaler: Verksemda jobbar framleis med lokasjonar. Verksemda har behov for ein framtidsplan for samlokalisering i større grad enn ein har per idag. Verksemda må også flytte nokre av avdelingane som er i bygg som skal rivast eller leigekontrakta er oppsagt.
- Kommunedeling: Har vore involvert i dette arbeidet.
- Har teke ned årsverk i tråd med nedbemanning tross auke i behov.
- Stor auke i utgifter knytt til transporttilbod og 13PLUSS. Vanskeleg å budsjettere, samt sette inn tiltak på desse områda.
- Godt sal av varer og tenester som har gitt inntekter til drift.
- Jobba med prosjekt - kvalitetsløft i tenestene til personar med utviklingshemming.
- Oppstart omstillingsarbeid i tenestene til personar med utviklingshemming.
- Bruk av velferdsteknologi: ASK/mestringsteknologi er det som kan nyttast på eit dagsenter.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	35 840	36 696	856	2,3 %

Kommentar til status økonomi

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at område 320 Arbeid og aktivitet har eit mindreforbruk i forhold til budsjett. Dette skuldast at det ikkje blir leigd inn vikarar ved vakansar eller fråvær.

Oppsummering tiltak

Nokre tiltak verksemda arbeider med:

- Omdisponering av tilsette internt i verksemda etter tenestebehov og ved sjukefråvær.
- Bevisstheit knytt til utgifter på kurs. Bruk av e-læringskurs der det er mogleg.
- Tilskot via NAV på arbeidstrening og 50 % lønnstilskudd på fast stilling.
- Søkt om fritak for arbeidsgiverperiode på tilsette som har kronisk sjukdom.
- Ferieavvikling styrt av arbeidsgjevar etter årshjul planlagt etter drift av tenestebehov. Kun 60-veka og ved sjukmeldingar i ferien ein har utgifter knytt til ferievikarar.
- Jobba med prosjekt Kvalitetsløft i tenestene til personar med utviklingshemming.
- Oppstart omstilling i tenestene til personar med utviklingshemming.
- Bruk av velferdsteknologi: ASK/mestringsteknologi er det som kan nyttast på eit dagsenter.
- Tatt ned årsverk i tråd med nedbemanningsplan tross auke i behov.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	32 152	30 960	-1 191	-3,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 887	6 351	-536	-8,4 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 295	725	-570	-78,7 %
Overføringsutgifter	766	-150	-917	609,3 %
Finansutgifter	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**41 099**	**37 886**	**-3 214**	**-8,5 %**
Salgsinntekter	-1 082	-865	217	-25,1 %
Refusjoner	-3 765	-325	3 440	-1058,5 %
Overføringsinntekter	-12	0	12	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-400	0	400	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-5 259**	**-1 190**	**4 069**	**-342,0 %**
Netto resultat	**35 840**	**36 696**	**856**	**2,3 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	28 088	29 938	30 960	32 152
Refusjon lønn	-2 100	0	0	-2 562
Sum Lønn	**25 988**	**29 938**	**30 960**	**29 589**
Drift	6 030	6 351	6 351	6 887
Kjøp av produksjon	731	725	725	1 295
Overføringer	582	-150	-150	766
Finansutgifter	502	0	0	0
Sum Utgifter	**7 845**	**6 925**	**6 925**	**8 948**
Brukerbetaling	-897	-865	-865	-1 082
Refusjoner	-1 703	-325	-325	-1 203
Overføringer	0	0	0	-12
Finansinntekter	-38	0	0	-400
Sum Inntekter	**-2 638**	**-1 190**	**-1 190**	**-2 697**
Netto resultat	**31 194**	**35 673**	**36 696**	**35 840**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

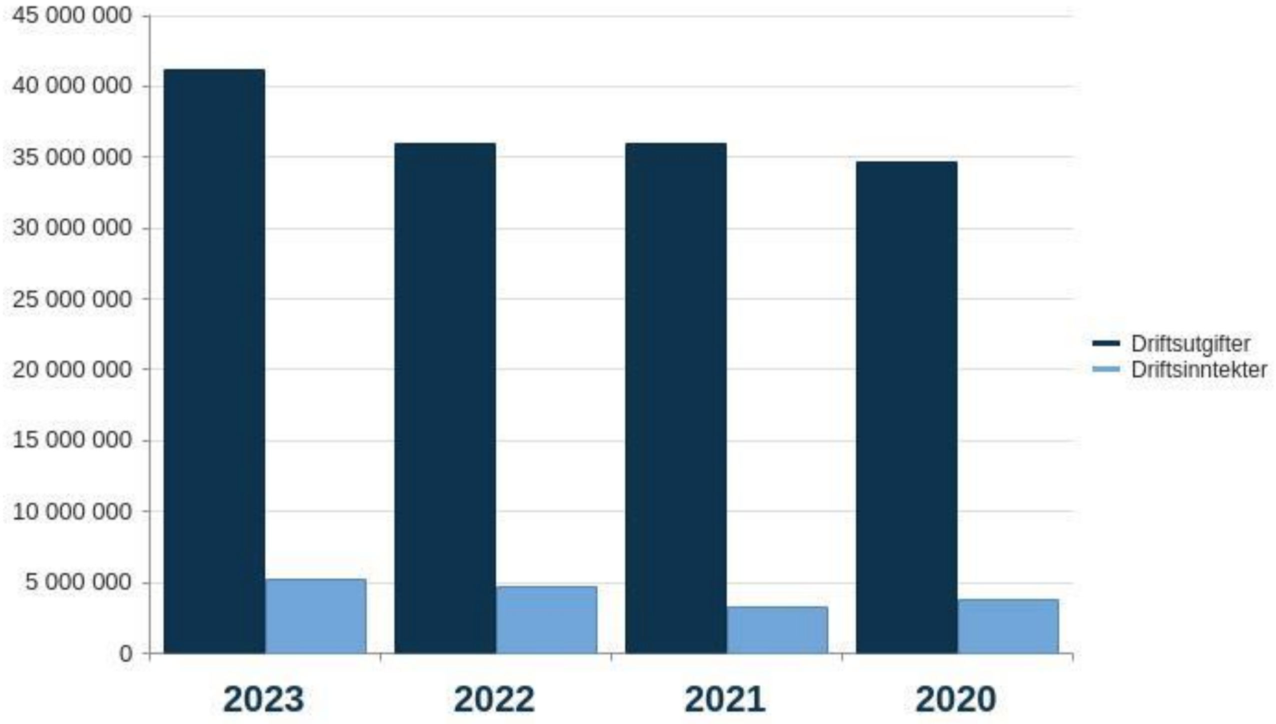

Detaljvisning drift (graf)

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,80 %	9,44 %	12,24 %
Årlig sykefravær 2021	2,39 %	7,74 %	10,13 %
Årlig sykefravær 2022	3,09 %	10,43 %	13,52 %
Årlig sykefravær 2023	1,54 %	11,00 %	12,55 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i 2023 for tenesteområde 320 Arbeid og aktivitet er på 12,55%. Korttidsfråværet er på 1,54% og langtidsfråværet er på 11,0%.

Samanlikna med 2022 er korttidsfråværet redusert frå 3,09% og langtidsfråværet auka frå 10,43%. Samla sjukefråvær i 2022 var 13,52%.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Arbeid og aktivitet	2,91 %	0,89 %	1,63 %	1,28 %	1,08 %	2,27 %	0,07 %	2,20 %	0,71 %	2,34 %	1,87 %	0,81 %
Langtid	Arbeid og aktivitet	13,09 %	9,95 %	10,69 %	13,16 %	15,10 %	14,19 %	12,00 %	9,28 %	10,77 %	8,90 %	9,14 %	6,23 %
Samlet	**Arbeid og aktivitet**	**16,00 %**	**10,83 %**	**12,32 %**	**14,44 %**	**16,19 %**	**16,45 %**	**12,07 %**	**11,49 %**	**11,48 %**	**11,25 %**	**11,01 %**	**7,05 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,91 %	0,89 %	1,63 %	1,28 %	1,08 %	2,27 %	0,07 %	2,20 %	0,71 %	2,34 %	1,87 %	0,81 %
Langtid	Sum sykefravær	13,09 %	9,95 %	10,69 %	13,16 %	15,10 %	14,19 %	12,00 %	9,28 %	10,77 %	8,90 %	9,14 %	6,23 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**16,00 %**	**10,83 %**	**12,32 %**	**14,44 %**	**16,19 %**	**16,45 %**	**12,07 %**	**11,49 %**	**11,48 %**	**11,25 %**	**11,01 %**	**7,05 %**

Måltid og Ernæring

Tjenesteområdebeskrivelse

Verksemd *330 Måltid og ernæring* driv måltidsproduksjon i kommunen. Stillingane består av kokkar, kokkemedarbeidarar, lærlingar, sjåførar, ein klinisk ernæringsfysiolog, ein avdelingsleiar og verksemdsleiar.

Verksemda skal:

- Levere tenester til alle bebuarar på institusjon som omfattast av lov om heildøgns omsorg og pleie i Ålesund Kommune.
- Levere middag til heimebuande etter bestilling frå brukarar med leveringsavtaler og brukarar i kommunale bustader.
- Ha ansvar for matservering på Kafé Rematun, Spjelkavik omsorgssenter
- Ha ansvar for matservering på Kafé Trollstova, Eidet omsorgssenter
- Ha ansvar for nærmiljø kafé på Sandøytun
- Ha ansvar for drift av Rådhuskantina

Utvikling og utfordringer

Utvikling og utfordringar i verksemda:

- Tungt fysisk arbeid: Kjøkkenarbeid kan opplevast som eit krevjande fysisk arbeid. Rullering av oppgåver er viktig tiltak for den fysiske helsa. Spesielt ved Sentralkjøkkenet som har den største produksjonen. Kurs og andre tiltak for å få betre og riktig løfteteknikk er gjennomført. Nokre kjøkken har nytta bedriftshelsetenesta i arbeidet. Det har i 2023 vore pågåande vernerundar på arbeidsplassane med kartlegging av ergonomi, lys, støy og generelt fysisk tilrettelegging.
- Sentralkjøkken: Sentralkjøkkenet, som stod ferdig i 2001, møter ikkje behova til dagens drift. Det er tungvint, trongt og lite tilfredsstillande for dei tilsette å jobbe under slike forhold. Det blir arbeid med å se på fremtidig løsning for måltidsproduksjon i kommunen gjennom ei politisk sak, og tilsette i verksemda bidreg inn i dette arbeidet.
- Rekruttering til yrket: Generelt, som i landet elles, merkar vi at tilgangen til faglærte kokkar er mangelvare. Vi har ei utfordring i korleis vi skal greie å rekruttere framtidige tilsette/lærlingar.
- Læringsnettverk og prosjektmidlar: Deltakelse i læringsnettverk i regi av USHT og arbeid med å løfte måltidsøyeblikket for brukarar. Prosjekt knytt til matsvinn finansiert av

Miljødirektoratet. Prosjektet går under namnet "Matredding gjennom matglede" og målet er at sparte kroner skal tilbake og skape om mogleg, enno betre måltidsøyeblikk for bebuarane.

Utvalgte resultater

Vesentlege avvik i verksemda:

- Avvikling av Sanitetshjemmet som sjukeheim høsten 2023 medførte reduserte inntekter da det var budsjettert med eit heilt driftsår. Dette resulterte i eit avvik på 1,1 mill kr i forhold til budsjett.
- Auke i råvareprisar resulterte i eit avvik på 0,5 mill kr for sentralkjøkken.
- Rådhuskantina har eit avvik på 0,7 mill kr grunna eit driftsår med tung start med færre kundar og færre bestillingar enn forventa.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	5 852	4 294	-1 558	-36,3 %

Kommentar til status økonomi

Rekneskapsresultatet for 2023 viser at område *330 Måltid og ernæring* har eit meirforbruk i forhold til budsjett.

Oppsummering tiltak

Tiltak verksemda har hatt fokus på:

- Bruk av personal på tvers av avdelingar/kjøkken for å spare utgifter til vikar og hindre slitasjeskader
- Samarbeid med NAV ift tilrettelegging og tilskot
- Fokus på råvarer
- Fokus på matsvinn
- Arbeidsmetodikk logistikk og produksjon

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	23 146	21 295	-1 851	-8,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-4 665	-6 179	-1 514	24,5 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	0	0,0 %
Overføringsutgifter	2 683	0	-2 683	0,0 %
Finansutgifter	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**21 163**	**15 116**	**-6 047**	**-40,0 %**
Salgsinntekter	-10 493	-10 666	-173	1,6 %

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Refusjoner	-4 818	-155	4 663	-3003,3 %
Overføringsinntekter	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-15 311**	**-10 821**	**4 490**	**-41,5 %**
Netto resultat	**5 852**	**4 294**	**-1 558**	**-36,3 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	19 194	20 391	21 295	23 146
Refusjon lønn	-1 241	0	0	-1 231
Sum Lønn	**17 953**	**20 391**	**21 295**	**21 914**
Drift	-6 283	-6 132	-6 132	-4 665
Kjøp av produksjon	0	0	0	0
Overføringer	2 365	0	0	2 683
Finansutgifter	0	0	0	0
Sum Utgifter	**-3 918**	**-6 132**	**-6 132**	**-1 983**
Brukerbetaling	-8 979	-10 666	-10 666	-10 493
Refusjoner	-2 916	-203	-203	-3 586
Finansinntekter	-148	0	0	0
Sum Inntekter	**-12 042**	**-10 869**	**-10 869**	**-14 079**
Netto resultat	**1 993**	**3 390**	**4 294**	**5 852**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

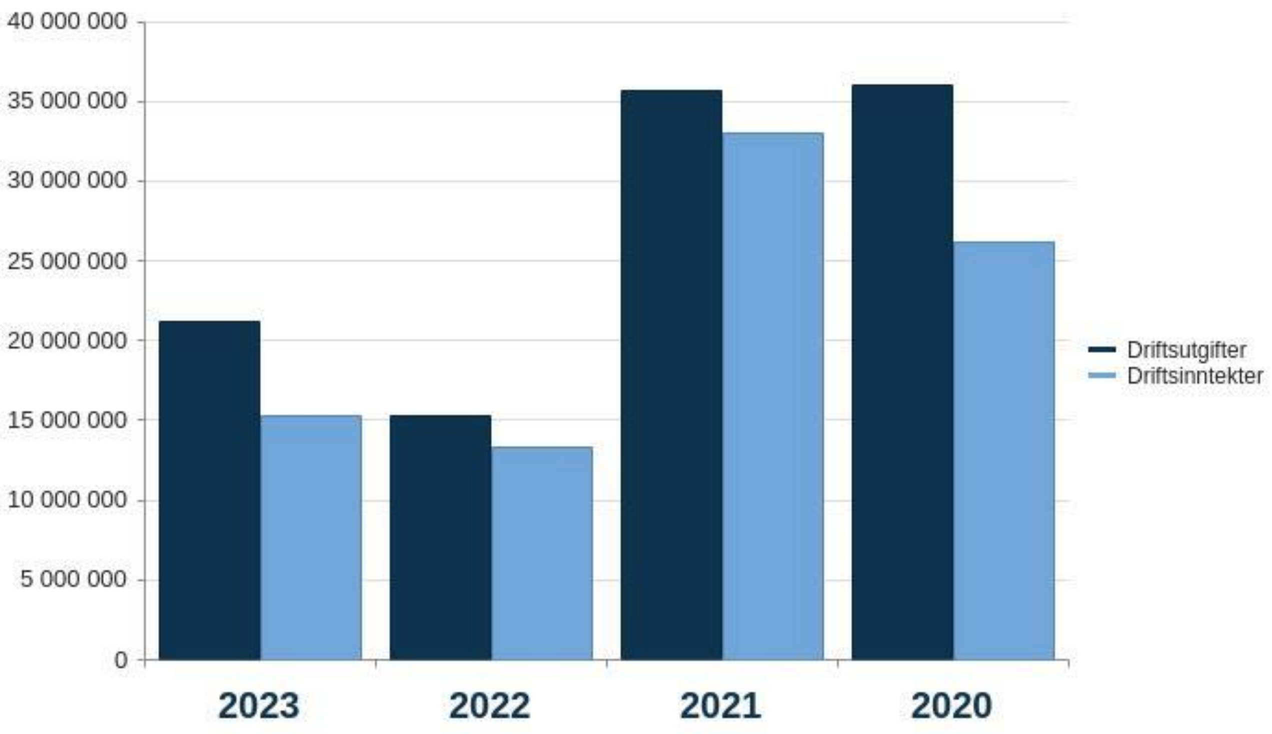

Detaljvisning drift (graf)

Driftsutgifter

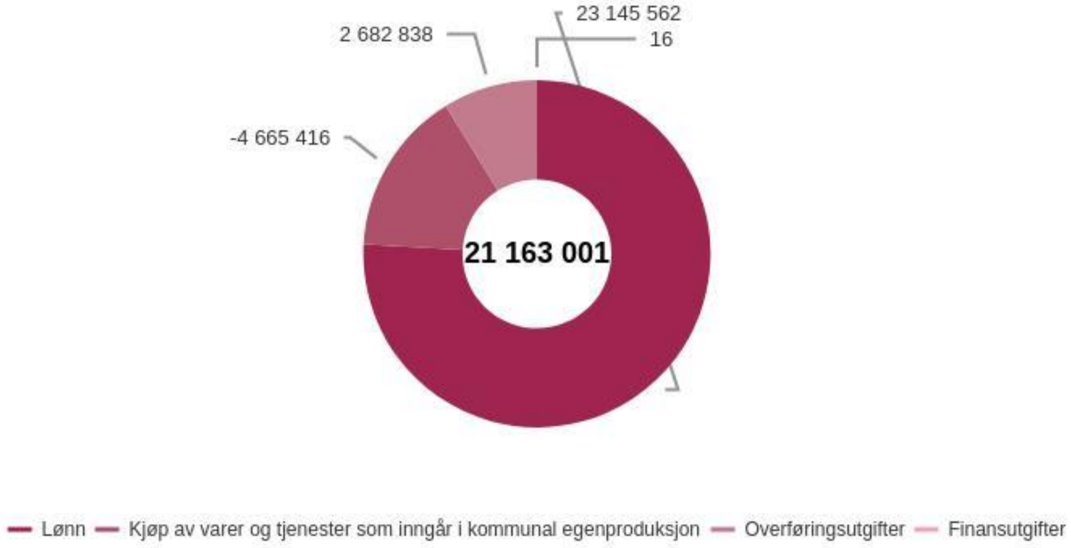

Driftsinntekter

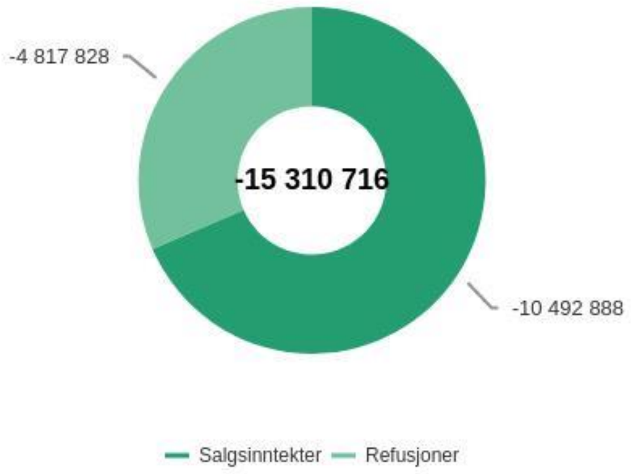

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status
Utskifting av kjøkkenutstyr Måltid og ernæring	2 000	336	500	336	Iht. plan
Sum			**500**	**336**	

Statustekst investeringer

Utskifting av kjøkkenutstyr Måltid og ernæring

Nyttast til utskifting av maskiner/utstyr i M & E ila 2023

Sammendrag status investeringer

Det er blant anna investert i ein kombidampar til kjøkkenet på Ørskog .

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,46 %	5,16 %	7,62 %
Årlig sykefravær 2021	1,57 %	10,56 %	12,13 %
Årlig sykefravær 2022	2,27 %	7,87 %	10,14 %
Årlig sykefravær 2023	2,22 %	10,21 %	12,43 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i 2023 for *tenesteområde 330 Måltid og ernæring* er på 12,43 %. Korttidsfråværet er på 2,22 % og langtidsfråværet er på 10,21 %.

Samanlikna med 2022 er korttidsfråværet på omlag same nivå (2,27 % i 2022), mens langtidsfråværet har gått opp frå 7,87 %. Det er store forskjellar i fråvær mellom avdelingar.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Måltid og ernæring	3,35 %	6,03 %	4,20 %	1,00 %	0,72 %	1,61 %	1,48 %	1,70 %	0,93 %	2,16 %	2,51 %	0,69 %
Langtid	Måltid og ernæring	11,22 %	7,26 %	8,77 %	7,38 %	14,88 %	9,23 %	6,44 %	6,91 %	10,60 %	10,15 %	15,60 %	13,15 %
Samlet	**Måltid og ernæring**	**14,57 %**	**13,29 %**	**12,97 %**	**8,38 %**	**15,60 %**	**10,83 %**	**7,92 %**	**8,61 %**	**11,53 %**	**12,31 %**	**18,11 %**	**13,84 %**
Korttid	Sum sykefravær	3,35 %	6,03 %	4,20 %	1,00 %	0,72 %	1,61 %	1,48 %	1,70 %	0,93 %	2,16 %	2,51 %	0,69 %

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Langtid	Sum sykefravær	11,22 %	7,26 %	8,77 %	7,38 %	14,88 %	9,23 %	6,44 %	6,91 %	10,60 %	10,15 %	15,60 %	13,15 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**14,57 %**	**13,29 %**	**12,97 %**	**8,38 %**	**15,60 %**	**10,83 %**	**7,92 %**	**8,61 %**	**11,53 %**	**12,31 %**	**18,11 %**	**13,84 %**

Psykisk helse og rus

Tjenesteområdebeskrivelse

Tenesteområde *340 Psykisk helse og rus* inneheld følgande:

Psykisk helse rus

- Bustadar med bemanning for personar med omfattande rehabiliteringsbehov
- Psykisk helseteam
- Rask psykisk helsehjelp (RPH) – ei teneste for personar med mild/moderat angst, depresjon og søvnvanskar
- Miljøterapeutisk team
- Oppsøkende habiliterings team, for personar med fungering innan autismespekteret

Rus/ROP

- Ankerhuset – rehabilitering med bustader og ettervernstilbod
- Oppfølgingstenesta, ambulerende rusteam Sentrum og Nordre
- Integreringsbase
- Housing First (HF) – busetting med oppfølging etter HF metodikk
- Erfaringskonsulentar til pårørande og rusavhengige

Aktivitetstilbod/dagtilbod

- Skansen
- Sommerfuglen
- Oasen
- Ut på garden

Tilrettelagde bueiningar med bemanning

- Psykisk helse (15 på Ysteneset, 7 i Kirkegata, 11 på Dalebu)
- Habilitering – 7 stk, for vaksne med autismespekterliding
- Rehabilitering rus – 10 stk (Ankerhuset)
- Mellombells bustader til akutt bustadslause – 7 stk

Bustader

- Småhus - 4 stk

Målgruppe:

Verksemda gir tenester til personar over 18 år, unntaksvis yngre personar dersom sakshandsamar og verksemda er samde i at det er meiningsfullt. Personar som har eller står i fare for å utvikle psykisk sjukdom, skade eller liding, personar med rusavhengnad, personar med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse (ROP-lidelser) og personar med autismespekter-fungering.

Verksemda arbeider recoverybasert, og har stort fokus på brukarane sine ressursar og ønsker. Verksemda benytter motiverande intervju som samtalemetode.

I psykisk helseteam arbeider ein etter FIT, feedbackinformete tenester, som er ein metodikk som vert nytta for å endre og forbetre tenestene.

Oppgåver:

- Målretta miljøarbeid
- Kunnskapsbasert behandling av lettare og moderate psykiske lidingar
- Skadereduserande tiltak for personar med rus- eller ROP-liding
- Koordinerte og heilskaplege helsetenester, med behova og ressursane til brukar som utgangspunkt

Ekstern teneste:

Blå Kors Norge driv 13 bueiningar og 3 mellombels hyblar på oppdrag for kommunen. Målgruppa er brukarar med rusavhengighet.

Utvikling og utfordringer

- Verksemda ser ei utvikling innanfor rustenesta med fleire yngre brukarar. Verksemda satsar no på å komme tidlegare inn med tenestar, og har fått midlar til to årsverk knytt til arbeid med denne brukergruppa.
- Det er eit pågåande arbeid med å sjå på faglig utvikling og samlokalisering av rustenesta. Herunder avvikling av døgnteneste ved Ankerhuset.
- Verksemda ynskjer å sjå på moglegheita til å etablere eit MO senter sentrumsnært i Ålesund.
- Verksemda ynskjer å sjå på muligheit for eit meir systematisk samarbeid med familiestøtte på rus.
- For brukarar i verksemda er innhald i livet svært viktig. Jobbspesialistar og samarbeid med NAV er svært viktig. I dag har dei jobbspesialister i oppsøkande habilitering, miljøterapeutisk teneste og i psykisk helseteam. Ønskelig også med jobb-spesialist på rus. Ein ser at dersom ein lykkast med å få folk på skule eller i arbeid, reduserast behov for øvrige helsetenestar.
- Helseplattformen – fortsette arbeidet med implementering
- Kommundeling innbufattar omstilling i miljøterapeutisk team

- Bustader til dei med størst rusutfordringar og dårleg buevne er ei stor utfordring. Det er lite egna bustader til denne gruppa. Verksemda ser et behov for fleire småhus. I dag er det 4 slike bustader knytt til Housing First. Dette er eit for lågt tal då behovet for slike bustader er langt høgare.
- Bustader til dei som er under samfunnsvern vil vere ei utfordring for framtida. Sikkerhetshus i samarbeid med spesialisthelsetenesta er noko ein bør se på. Verksemda har fleire "farlege" som etter kvart vil bli utskrive frå sjukehus med ei bestilling vdr. Samfunnsvern, og ikkje nødvendigvis

helsehjelp. Ein må vurdere korleis verksemda og kommunen skal yte teneste, og kor det blir arbeid oppimot andre kommunalområde og spesialisthelsetenesta.

- Behov for økning av bilpark ved dreiing av tenester til meir oppsøkande.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	163 431	164 717	1 286	0,8 %

Kommentar til status økonomi

Reknskapsresultatet for 2023 viser at område 340 Psykisk helse og rus har eit mindreforbruk i forhold til budsjett. Mindreforbruk er i hovudsak knytt til vakansar og omstilling i habilitering.

Oppsummering tiltak

Nokre tiltak verksemda arbeidar med:

- Fått innvilga prosjektmidlar for to årsverk, for å styrke arbeidet med unge med rus utfordringar.
- Pågåande arbeid knytt til ønske om å samle rustenestene.
- Pågåande arbeid knytt til avvikling av døgntilbod ved Ankerhuset.
- Etablert miljøterapeutisk teneste for personar med psykisk uhelse på Skodje.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	166 449	163 572	-2 877	-1,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 507	10 078	-2 429	-24,1 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3	0	-3	0,0 %
Overføringsutgifter	799	-5 738	-6 537	113,9 %
Finansutgifter	2 370	0	-2 370	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**182 129**	**167 913**	**-14 216**	**-8,5 %**
Salgsinntekter	-155	-167	-11	6,8 %
Refusjoner	-16 752	-3 029	13 723	-453,0 %
Overføringsinntekter	-71	0	71	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 720	0	1 720	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-18 698**	**-3 196**	**15 502**	**-485,1 %**
Netto resultat	**163 431**	**164 717**	**1 286**	**0,8 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	150 911	156 906	163 572	166 449
Refusjon lønn	-10 382	0	0	-11 520
Sum Lønn	**140 529**	**156 906**	**163 572**	**154 929**
Drift	15 473	10 078	10 078	12 507

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Kjøp av produksjon	54	0	0	3
Overføringer	587	-5 738	-5 738	799
Finansutgifter	1 720	0	0	2 370
Sum Utgifter	**17 834**	**4 340**	**4 340**	**15 680**
Brukerbetaling	-173	-167	-167	-155
Refusjoner	-4 009	-3 029	-3 029	-5 232
Overføringer	-38	0	0	-71
Finansinntekter	-2 362	0	0	-1 720
Sum Inntekter	**-6 581**	**-3 196**	**-3 196**	**-7 178**
Netto resultat	**151 782**	**158 051**	**164 717**	**163 431**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

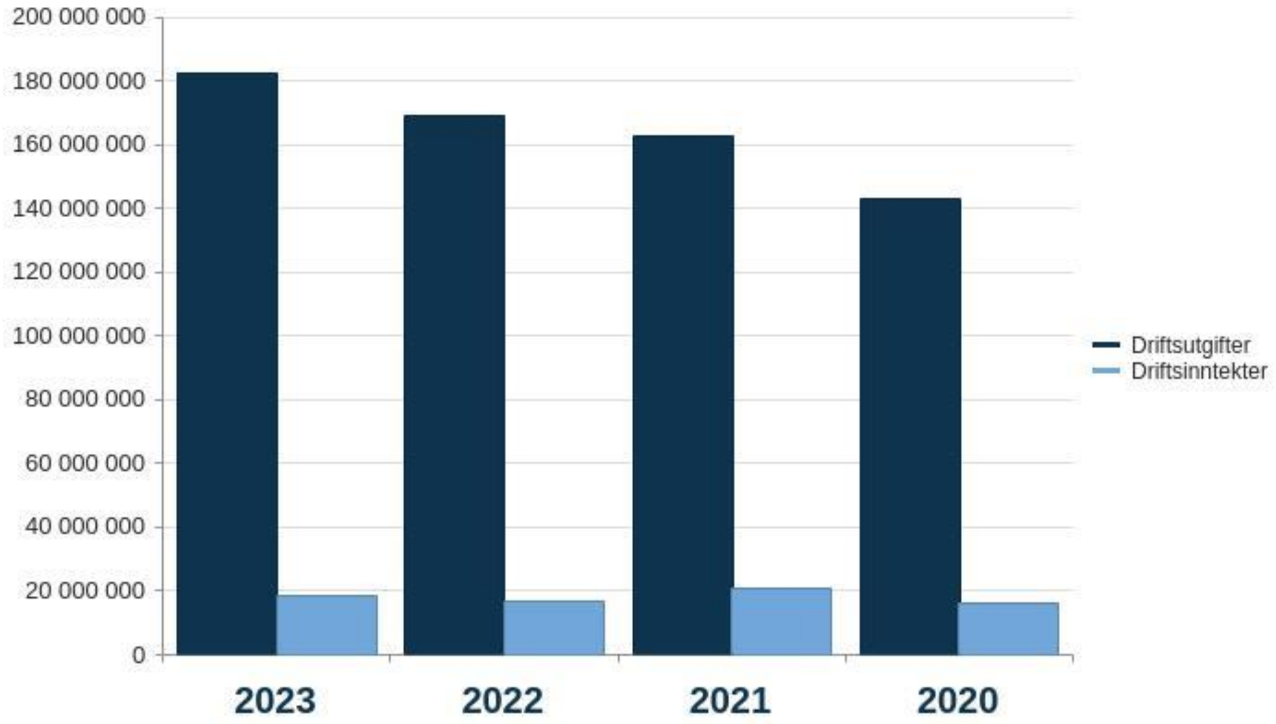

Detaljvisning drift (graf)

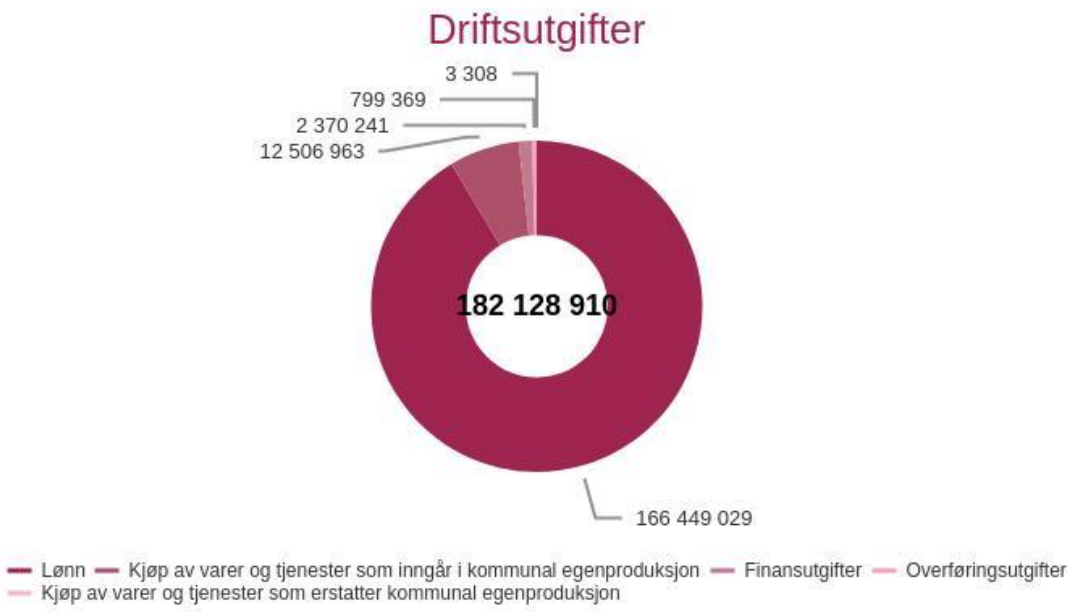

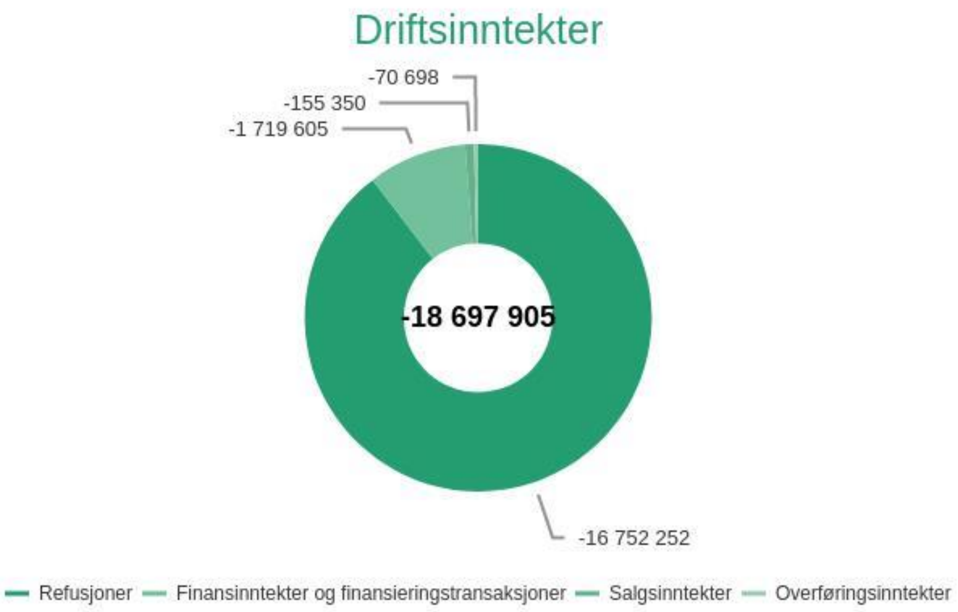

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,95 %	8,66 %	11,62 %
Årlig sykefravær 2021	2,10 %	11,50 %	13,60 %
Årlig sykefravær 2022	2,44 %	9,49 %	11,94 %
Årlig sykefravær 2023	2,04 %	10,27 %	12,31 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i 2023 for tenesteområde 340 Psykisk helse og rus er på 12,31%. Korttidsfråværet er på 2,04% og langtidsfråværet er på 10,27%. Det er store forskjellar på fråvær mellom avdelingar.

Samanlikna med 2022 er korttidsfråværet redusert fra 2,44% og langtidsfråværet auka frå 9,49%. Samla fråvær i 2022 var 11,94%.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Psykisk helse og rus	2,96 %	1,91 %	2,09 %	2,01 %	1,98 %	1,57 %	1,11 %	2,20 %	1,59 %	2,26 %	2,10 %	2,85 %
Langtid	Psykisk helse og rus	10,17 %	8,38 %	9,59 %	11,78 %	12,82 %	11,34 %	8,06 %	7,73 %	10,33 %	11,32 %	11,60 %	11,43 %
Samlet	**Psykisk helse og rus**	**13,13 %**	**10,29 %**	**11,68 %**	**13,79 %**	**14,80 %**	**12,90 %**	**9,17 %**	**9,94 %**	**11,92 %**	**13,58 %**	**13,70 %**	**14,27 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,96 %	1,91 %	2,09 %	2,01 %	1,98 %	1,57 %	1,11 %	2,20 %	1,59 %	2,26 %	2,10 %	2,85 %
Langtid	Sum sykefravær	10,17 %	8,38 %	9,59 %	11,78 %	12,82 %	11,34 %	8,06 %	7,73 %	10,33 %	11,32 %	11,60 %	11,43 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**13,13 %**	**10,29 %**	**11,68 %**	**13,79 %**	**14,80 %**	**12,90 %**	**9,17 %**	**9,94 %**	**11,92 %**	**13,58 %**	**13,70 %**	**14,27 %**

NAV - sosiale tenester

Tjenesteområdebeskrivelse

NAV Ålesund er ein partnarskap mellom Ålesund kommune og staten, representert ved NAV Møre og Romsdal.

NAV Ålesund har om lag 110 årsverk fordelt på 7 avdelingar:

- 5 oppfølgingsavdelingar driv arbeidsretta oppfølging av brukargrupper med vekt på følgande prioriterte grupper; ungdom, flyktningar, langtidsledige, personar med nedsett arbeidsevne og langtids sjukemeldte
- Økonomiavdelinga behandlar i hovudsak søknader om sosialhjelp, gir gjeldsrådgivning og frivillig forvaltning
- Tiltak i eigen regi leverer tenester til dei fem oppfølgingsavdelingane i form av tiltaket utvida oppfølging og IPS, der målgruppene er brukarar med større behov for tilrettelegging for å kunne delta i eit arbeidsfellesskap

Utvikling og utfordringer

NAV har opplevd ein auke i talet på søknader om sosialhjelp, og også ein auke i saksmengde knytt til at kommunen har teke mot fleire flyktningar. Dette fører til auka ventetid for resten av befolkninga, både på behandling av søknader men også i arbeidsretta brukaroppfølging.

Ei anna utfordring er mangel på bustadar som kommunen disponerer. Dette fører til at ein ofte må nytta hotell som mellombels bustad, med høge kostnadar. Dei mellombelse hyblane som disponerast er i periodar nytta fullt ut, likevel er det behov for ytterlegare mellombelse, men også meir permanente bustader som er tilgjengelege for NAV. Dette må sjaåst i samanheng med det bustadsosiale arbeidet elles i kommunen.

NAV har over eit par år drifta med vakante stillingar. Det er behov for fleire rettleiarar for å kunne ta unna den auka saksmengda, og det er naudsynt å tilsetje nye medarbeidarar inn i desse stillingane. Dette gjeld ikkje berre for økonomisk sosialhjelp, men også for den arbeidsretta brukaroppfølginga i NAV. Arbeidsmarknaden er trongare no, og bedrifter som må nedbemanne kan ikkje lengre ta inn personar på tiltak frå NAV. Betre rettleiing og tettare oppfølging kan bidra til å unngå at sosialhjelp blir ei langvarig løysing for fleire brukarar.

Utvalgte resultater

Avvik i forhold til budsjett på omlag 11 millionar kroner knytt til auke i utbetaling av økonomisk sosialhjelp.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	106 728	95 558	-11 170	-11,7 %

Kommentar til status økonomi

Verksemda har eit meirforbruk på om lag 11 millionar kroner i 2023, der heile avviket skuldast fleire og større utbetalingar av sosialhjelp. Lønnsbudsjettet for kontoret isolert sett syner eit mindreforbruk.

NAV Ålesund opplever ei markant auke i utbetalingar som gjeld økonomisk sosialhjelp, både i talet på søknader pr. månad og i talet på utbetalingar pr. månad. Ein god del av denne auken kan ha kome av at kommunen har teke mot fleire flyktningar i 2022 og 2023, men også utviklinga elles i samfunnet tilseier auka utgifter til sosialhjelp.

Generell prisauke, auka bustad- og straumutgifter, rentekostnader m.m. fører til at ein får fleire søknader om økonomisk sosialhjelp. Sosialhjelp blir utbetalt med utgangspunkt i rettleiande norm for livsopphald som er fastsett av Stortinget. Denne norma har i periodar ikkje vore regulert i takt med prisauken, noko som har ført til ei sterk auka i søknadar om ekstra stønad i form av nødhjelp. Det skal gjerast individuelle vurderingar i alle søknader, og dette kan føra til at utgiftene for kvar enkelt utbetaling blir høgare enn rettleiande norm skulle bety.

Utviklinga siste to år kan framstillast slik:

- **September 2023:**

- Sosialhjelpsmottakarar inkl. deltakarar i kvalifiseringsprogram: 639

- Deltakarar i kvalifiseringsprogram: 92

- **September 2022:**

- Sosialhjelpsmottakarar inkl. deltakarar i kvalifiseringsprogram: 521

- Deltakarar i kvalifiseringsprogram: 94

- **September 2021:**

- Sosialhjelpsmottakarar inkl. deltakarar i kvalifiseringsprogram: 468

- Deltakarar i kvalifiseringsprogram: 76

•*OBS: Tala gjeld både for Ålesund og Fjord kommune*

Rekneskapen syner eit meirforbruk på sosialhjelp på omlag 19,3 millionar kroner i høve opphavleg budsjett. Av dette er omlag 10 millionar kroner knytt til flyktningar der NAV får refundert utgiftene frå verksemd integrering.

Auka pågang, gjer at kapasiteten er strekt. Det er tilsett nye medarbeidarar i ledige stillingar, og opplæringa er godt i gang.

Deling av kommune og oppretting av eige NAV kontor for nye Haram inneber endringar både ved arbeidsplassen i Brattvåg og ved arbeidsplassen i Ålesund sentrum. Avdeling Brattvåg leverer i dag også tenester til tidligare Sandøy, tidlegare Ørskog og til Fjord kommune. Desse oppgåvene og medarbeidarar er no overført frå Brattvåg til Ålesund sentrum.

Overføring av brukarar, medarbeidarar og oppretting av eiga dataløysing for kommunale tenester i Brattvåg har vore eit stort meirarbeid i 2023. Arbeidet har krevd at rettleiarar blir tekne ut av produksjon for å bidra. Desse oppgåvene samstundes som ein har gjennomført opplæring av fleire nye medarbeidarar og har ei dramatisk auka i talet på sosialhjelpsmottakar, har gjort at kapasiteten til tider er svært strekt.

Oppsummering tiltak

Auka pågang og kommunedelingsarbeidet har gjort at kapasiteten har vore strekt i heile 2023. Det er tilsett nye medarbeidarar i ledige stillingar, og opplæringa er gjennomført.

Overføring av brukarar, medarbeidarar og oppretting av eiga dataløysing for kommunale tenester i Brattvåg er gjennomført, men har vore eit stort meirarbeid i 2023.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	54 203	52 659	-1 543	-2,9 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-12 300	-4 156	8 144	-196,0 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	46	0	-46	0,0 %
Overføringsutgifter	72 470	51 908	-20 562	-39,6 %
Finansutgifter	-137	71	208	292,8 %
Sum Driftsutgifter	**114 281**	**100 483**	**-13 799**	**-13,7 %**
Salgsinntekter	-342	-328	14	-4,3 %
Refusjoner	-6 572	-4 400	2 172	-49,4 %
Overføringsinntekter	-366	0	366	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-273	-197	76	-38,8 %
Sum Driftsinntekter	**-7 554**	**-4 925**	**2 629**	**-53,4 %**
Netto resultat	**106 728**	**95 558**	**-11 170**	**-11,7 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	45 298	51 155	52 659	54 203
Refusjon lønn	-2 167	0	0	-1 990
Sum Lønn	**43 131**	**51 155**	**52 659**	**52 213**
Drift	-4 361	-4 156	-4 156	-12 300
Kjøp av produksjon	0	0	0	46
Overføringer	56 029	51 908	51 908	72 470
Finansutgifter	-37	71	71	-137
Sum Utgifter	**51 631**	**47 823**	**47 823**	**60 079**
Brukerbetaling	-282	-328	-328	-342
Refusjoner	-5 988	-4 400	-4 400	-4 582
Overføringer	-302	0	0	-366
Finansinntekter	-435	-197	-197	-273
Sum Inntekter	**-7 006**	**-4 925**	**-4 925**	**-5 564**
Netto resultat	**87 756**	**94 054**	**95 558**	**106 728**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

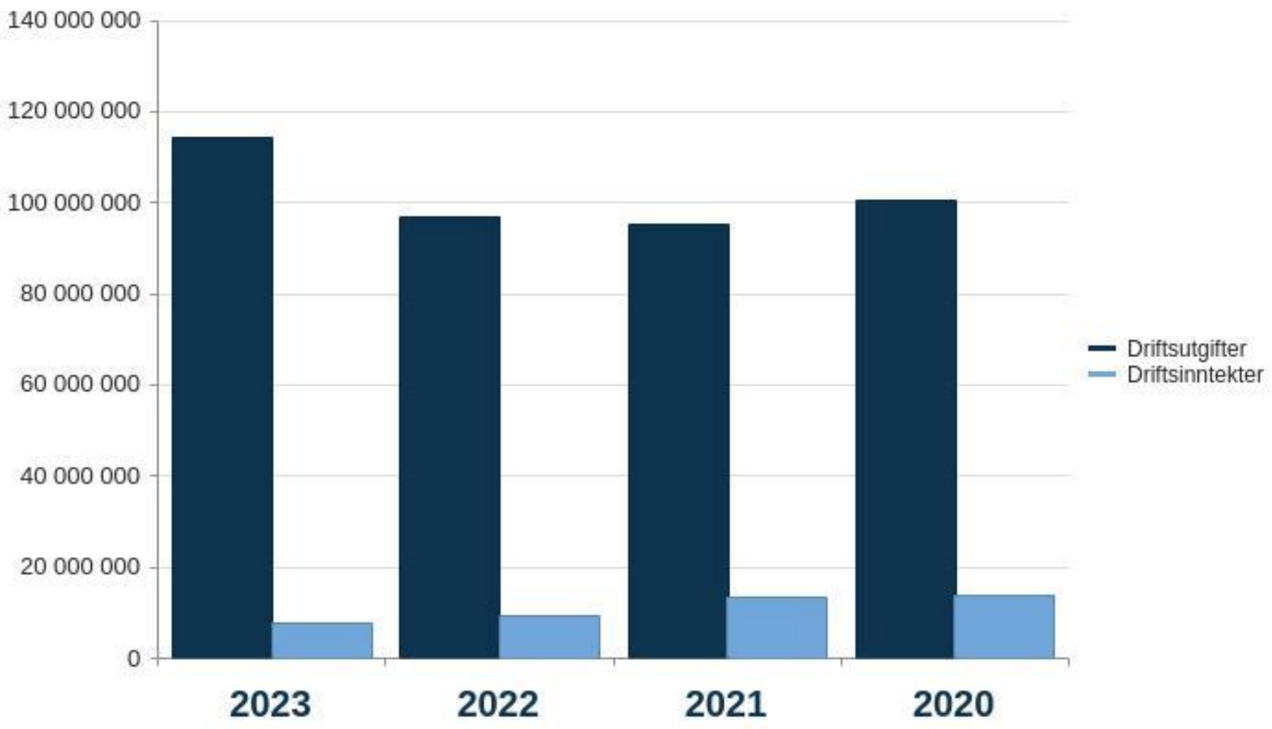

Detaljvisning drift (graf)

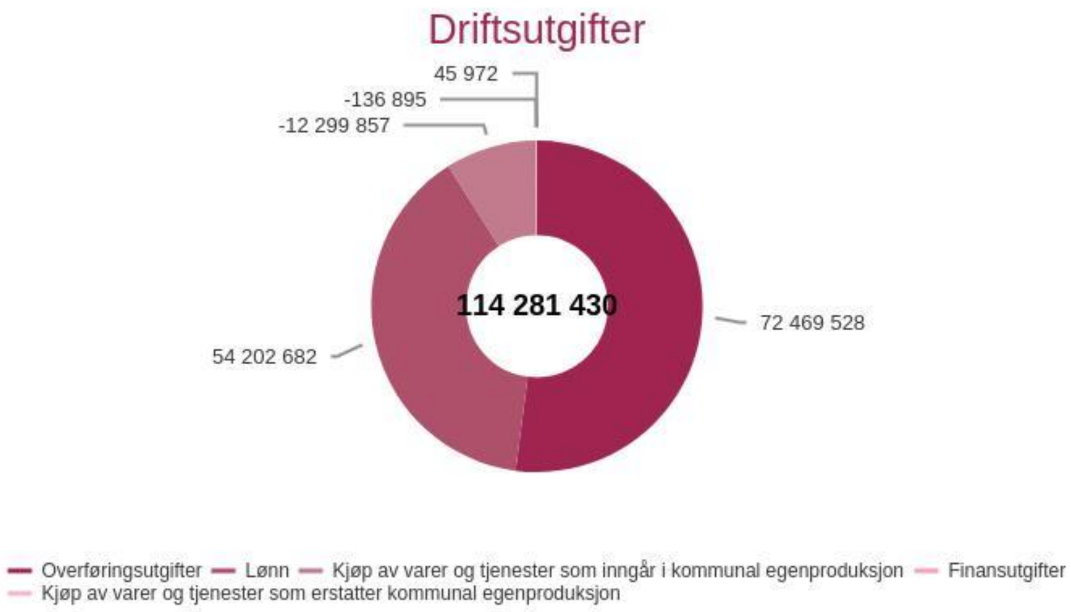

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,61 %	10,54 %	12,15 %
Årlig sykefravær 2021	1,32 %	8,46 %	9,79 %
Årlig sykefravær 2022	2,03 %	6,62 %	8,65 %
Årlig sykefravær 2023	2,24 %	8,19 %	10,43 %

Status sykefravær og HMS

Gjennomsnittlig sjukefråvær for dei kommunalt tilsette i 2023 var 10,43%. Korttidsfråværet var på 2,24%, medan langtidsfråværet var på 8,19%.

Gjennomsnittlig sjukefråvær for dei statstilsette var i 2023 12,8 %, ein nedgang på 2,1 prosentpoeng frå 14,9 % i 2022.

Målet for 2023 om månadleg sjukefråver under 10 % i slutten av 2023, vart ikkje nådd for kontoret samla.

Det har vore arbeidd med tiltak, og ein ser at sjukefråvere har ein fallande og positiv tendens mot slutten av året.

NAV Ålesund har hatt eit høgt sjukefråver, og har i 2023 også opplevd at ein ikkje greier å følge opp brukarar og arbeidsgjevarar i tråd med forventningar frå omgjevnadane og krava ein stiller til seg sjølv. Auka pågang ift økonomisk sosialhjelp, samt arbeidet med kommunedeling, har ført til at kapasiteten har vore svært strekt.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	NAV Ålesund	2,30 %	2,71 %	2,69 %	1,81 %	3,71 %	0,86 %	1,06 %	1,56 %	2,79 %	2,39 %	2,20 %	3,12 %
Langtid	NAV Ålesund	8,23 %	9,99 %	9,20 %	10,07 %	9,77 %	8,87 %	8,01 %	6,45 %	4,74 %	5,05 %	7,23 %	12,76 %
Samlet	**NAV Ålesund**	**10,53 %**	**12,70 %**	**11,89 %**	**11,89 %**	**13,47 %**	**9,73 %**	**9,07 %**	**8,01 %**	**7,53 %**	**7,44 %**	**9,43 %**	**15,89 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,30 %	2,71 %	2,69 %	1,81 %	3,71 %	0,86 %	1,06 %	1,56 %	2,79 %	2,39 %	2,20 %	3,12 %
Langtid	Sum sykefravær	8,23 %	9,99 %	9,20 %	10,07 %	9,77 %	8,87 %	8,01 %	6,45 %	4,74 %	5,05 %	7,23 %	12,76 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**10,53 %**	**12,70 %**	**11,89 %**	**11,89 %**	**13,47 %**	**9,73 %**	**9,07 %**	**8,01 %**	**7,53 %**	**7,44 %**	**9,43 %**	**15,89 %**

Oppvekst

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet Oppvekst er leia av kommunalsjef og 3 seksjonssjefar med hovudansvar knytt til leiing og styring av alle verksemder innan barnehage, skole, spesialpedagogiske tenester, barnevern, helsestasjonar, barnebustader og avlasting, familiestøtte, integrering og vaksenopplæring. Dette gjeld då koordinering av fagutvikling, forvaltningsoppgåver, kvalitetsoppfølging og internkontroll. Team Oppvekst har 14,5 årsverk.

Seksjon barnehagar er organisert i 4 verksemder, Seksjon skule er organisert i 30 verksemder og seksjon barn, familie og førebygging er organisert i 6 verksemder. Det betyr at det er 40 verksemdsleiarar som skal følgjast opp og vel 1700 årsverk. Det er fastsett frå overordna nivå at verksemder skal leiast av ein verksemdsleiar, dvs. ein leiar med delegert ansvar for fag, budsjett, økonomi og tilsette.

Kommunalområdet har også ansvar for oppfølging av 38 private barnehagar og 7 friskular. Oppfølgingsansvaret for elevane sine rettar til spesialundervisning og skyss ligg til team Oppvekst. Dette utgjer:

- Forvaltning av barnehagemynde for både kommunale og private barnehagar
- Spesialpedagogiske hjelp til barn i opplæringspliktig alder og i barnehage (både kommunale og private)
- Spesialundervisning for elever frå Ålesund som bur i fosterheim i andre kommunar
- Fagstab opplæring arbeider med fagleg oppfølging og sakshandsaming for kommunalområdet, i tillegg til forvaltningsoppgåver innan skule og barnehage.

- Oppfølging av budsjett, rekneskap og ulike prosjekt

Kommunalområdet omfattar store delar av kommunen sine tilbod og tenester til innbyggarane frå svangerskap opp til 18 år og til deira føresette. Kommunalområdet sørgar for tenester som barnehage, skule, helsestasjon, skulehelseteneste, barnevern, familiestøtte, vaksenopplæring, integrering, avlasting og ei rekke førebyggande tiltak. I tillegg kjem tilbod i private barnehagar og skular som vert finansiert over Ålesund kommune sitt budsjett

Kommunalområdet har ansvar for at barn og unge får eit heilskapleg tenestetilbod og at dei har eit godt og inkluderande oppvekstmiljø som fremmer mulighetsrom, trivsel, læring og helse.

Verksemdene i området arbeider tett saman og samarbeider med barn og unge, føresette og andre aktuelle samarbeidspartnarar. Saman skaper vi gode barnehagar, ein god skule og trygg og god oppvekst i kommunen.

Barnehagane, skulane, PPT og vaksenopplæringa i Ålesund kommune skal vere berekraftige og sikre at barn, unge og vaksne får god opplæring og likeverdige tenester. Ålesund kommune har gode føresetnadar for å skape eit likeverdig tilbod med god opplæring og livsmestring for alle. Vi har gode tal frå elevundersøkinga. Denne viser at elevane trivst på skulen, dei er nøgde med støtta dei får fagleg, og dei fleste elevane meldar at dei har eit godt læringsmiljø. Det er ein høgare andel elevar enn tidlegare som i elevundersøkinga melder om mobbing. Dette blir fylgt opp i verksemdene og lokale trivselsundersøkingar og antal meldte saker om kap.9A ikkje gjenspeglar det høge talet i undersøkinga.

Tenestene innanfor Oppvekst skal bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår, eit godt tilrettelagt opplæringstilbod og erfaringar som bidreg til å styrke inkludering og hindre utanforskap.

I barnehagane viser brukarundersøkingar at foreldra i stor grad er nøgd med tilbodet. Det vert arbeida for å sikre eit likeverdig tilbod med god kvalitet. Ålesund kommune inviterer alle barnehagar med i høve kompetanseheving. Ålesund kommune har tilnærma full barnehagedekning totalt sett, men der er overkapasitet i nokre delar av kommunen og underkapasitet i andre.

Det er viktig at vi sikrar gode rutinar og oppfølging av barn og unge som opplever utfordringar med lærevanskar, psykisk helse og oppleving av å stå utanfor det sosiale fellesskapet. Vi må sikre godt tverrfagleg samarbeid og kome tidleg inn med systematisk oppfølging for å førebygge vanskar og skape grunnlag for meistring.

Utvikling og utfordringer

Barnehagar

Utfordringar:

- Lov om barnehagar gir rett til plass for alle barn føydde tom november året før opptaket, om ein let vere å gje plass til barn for å spare penger bryt ein lova. Om barna startar i private barnehagar eller i andre kommuner må kommunen betale refusjon (som er dyrare)
- Det er lovfesta bemanning- og pedagognorm i barnehagene
- Det er totalt sett nok barnehageplassar i kommunen, men plassane er ikkje hensiktsmessig fordelt i høve det geografiske behovet i dei ulike kommunedelane

- Det er ujamn fordeling av private og kommunale barnehageplassar, kommunen eig omlag 1/3 av barnehageplassane, det kan vere utfordrande i høve å endre barnehageplassar etter kvar behovet er størst og å halde dei økonomiske rammene

Utvikling:

- Det er eit stort mangfald av barnehagar i kommunen
- Mange av barnehagane deltek i utviklingsarbeid i regi av region Nordre Sunnmøre
- Det har vorte utarbeida ein Barnehageeigarstrategi og ein struktur- og kapasitetsplan for kommunen i 2022
- Dei fleste barnehagane er miljøfyrtårnsertifiserte ved utgangen av 2023
- Fleire av styrarane har teke styrarutdanning
- Det vert arbeida systematisk med internkontroll både i høve barnehageeigar og barnehagemynde

Skole

Utfordringar:

<u>Lærarnorm</u>

Når det gjeld lærarnormen hadde kommunen ved det nasjonale rapporteringstidspunktet 1. oktober samla vel 15 årsverk over normen (tal utan HK24). Reduserte rammer gjer det krevjande for fleire å halde seg innafor normen.

<u>Bemanning</u>

Det har siste året også vore vanskeleg å få tak i kvalifiserte vikarar, noko som har ført til auka utgifter i form av overtidstillegg til fast tilsette som må ta vikartimar ut over full stilling. I tillegg har leiinga ved dei fleste av skulane gått inn som vikarar, noko som har bidrege til å halde vikarkostnadane nede. Denne måten å løyse vikarproblematikken på, gjer at elevane får vikarar som kjenner dei, men det fører også til slitasje på personalet og mindre tid til leiaroppgåver.

<u>Barn og unge som krev ekstra oppfølgjing</u>

Stadig fleire skular melder om utfordringar i høve einskidelevar som krev ekstra oppfølgjing pga utfordrande åtferd, skulevegring og helserelaterte behov. Dette er krevjande, både kvantitativt, - ved at dei må vere fleire vaksne pr elev og kvalitativt, - ved at skulen ikkje har den naudsynte kompetansen som trengst for å følgje opp elevane.

<u>Læremiddel</u>

Det er store variasjonar mellom skulane på tilgang på oppdaterte læreverk og digitale verktøy. Eit stort etterslep på innkjøp av digitale verktøy og store skilnader mellom kommunane.

<u>SFO</u>

Barneskulane melder at ein stor del av meirforbruket deira er knytt til SFO på grunn av fleire barn med rett til gratisplass. Dette vart delvis kompensert gjennom rammeoverføring til kommunane, men rekker ikkje fullt ut reduksjonen i foreldrebetaling. I tillegg har regelen om redusert foredrebetaling for lavinntektsfamiliar også ført til reduserte inntekter. For å få ned kostnadane er det foreslått nye

vedtekter. I forslaget ligg redusert opningstid - både når det gjel timar pr dag og dagar pr år, reduksjon i talet på plasstypar, og å ta bort søskenmoderasjonen. Kommunane kan drive skulefritidsordningane til sjølvkost, men det ville i vårt tilfelle ført til svært dyre takstar.

Utvikling:

- Det er eit stort mangfald av skular i kommunen noko som gir utfordring i høve til tildeling av økonomiske midlar. Det er i 2022 utarbeidd ny ressursfortdelingsmodell for skulane som vart nytte ved tildeling av budsjett for 2023
- Skulane deltek i utviklingsarbeid og kompetanseutviklingstiltak i regi av region Nordre Sunnmøre
- Det har vorte utarbeida ein skuleeigarstrategi

Barn, familie og førebygging

Auke i sakskompleksitet, auka behov for betre tilpassa og koordinerte tiltak, lange ventelister og endringar i tilstrøyming av flyktningar, er døme på utfordringar tenestene i seksjon barn familie og førebygging, og heile oppvekstområdet, står ovanfor.

Nokre av utfordringane, som til dømes tal på flyktningar med busettingsbehov, er varierande og uføreseieleg, og det er krevjande å planlegge fram i tid. Tenester som barnevern og bu- og avlastingstenesta har og uføreseielege variablar med akutte saker. Særleg barnevern, spesial-pedagogiske tenester og bu- og avlastingstenestene har stor turnover og utfordringar med å rekruttere kompetent personale.

Det er eit stor behov for eigna bustadar både for flyktningfamiliar og for barn som treng døgnavlasting eller barnebustader. Manglande eigna bustadmasse gjer til dømes at ein i dag driftar kostnadskrevjande barnebustadar og avlastingstiltak med høg bemanningsfaktor. Bu- og avlastingstenesta har over tid hatt for låg ramme sett i høve behov og moglegheiter for å kunne drifte på ein kostnadseffektiv måte. Ein ny barne- og avlastingsbustad skal stå ferdig våren 2024. Bustaden vil gi et meir samla og kostnadseffektiv drift og moglegheiter for å differensiere avlastingstiltaka i lang større grad enn i dag.

Oppvekstreforma som trådde i kraft januar 2022 gir kommunane eit auka fagleg og økonomisk ansvar på barnevernområdet. Mellom anna medfører reforma overføring av oppgåver frå stat til kommune og meir enn ei dobling av kommunale eigenandelar på kjøp av statlege tiltak. Dette betyr at tenesta må omstille ressursane til å ivareta oppgåver som tidlegare vart utført av staten. Dette medfører og langt høgare kostandar på statlege tiltak og utgiftene er berre delvis kompensert i rammeroverføringane til kommunen. Dette har medført at tenesta har ein svært utfordrande budsjettsituasjon. Barneverntenesta i Ålesund har i utgangspunktet lågare utgifter til kommunalt barnevern enn samanliknbare kommunar i kostra-området. Utfordringa ligg i at store økonomiske ressursar er bundne opp i kjøp av institusjonsplassar til ungdom og at utgifter til reforma ikkje er tilstrekkeleg kompensert. Barnevernreforma utfordrar alle tenester i heile oppvekstområdet til å intensivere arbeidet med tidleg og tverrfagleg innsats.

Utvalgte resultater

Kommunalområde Oppvekst har eit stort meirforbruket i 2023. Dette er i hovudsak knytt til:

- Fortsatt høge utgifter til spesialpedagogiske tiltak i private skular og barnehagar
- Tilskot til private barnehagar er høgare enn budsjettert for.
- Auka utgifter i mange verksemder nytt til mottak av flyktningar
- Fleire barn og unge som treng individuelle tiltak
- Fleire som nyttar SFO på grunn av gratis kjernetid for 1. og 2.trinn. Ikkje fullfinansiert
- Høge utgifter til skoleskyss
- Prisvekst

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	4 219	1 964	2 053	-2 166	-105,5 %
Diverse fellesutgifter	0	0	400	400	100,0 %
Barnehage	613 035	547 652	556 988	-56 047	-10,1 %
Grunnskole	858 103	756 260	785 527	-72 576	-9,2 %
Styrket tilbud til førskolebarn	70 276	57 076	52 867	-17 409	-32,9 %
Voksenopplæring	32 880	27 153	38 994	6 113	15,7 %
Skolefritidstilbud	33 306	17 620	20 497	-12 809	-62,5 %
Barnehagelokaler og skyss	4 023	3 278	3 278	-745	-22,7 %
Skolelokaler	18 291	16 623	16 623	-1 668	-10,0 %
Skoleskyss	18 579	13 051	13 000	-5 579	-42,9 %
Aktivitetstilbud barn og unge	138	363	390	252	64,5 %
HELSESTASJONS- OG SKOLEHELSETJENESTE	59 234	54 041	58 200	-1 034	-1,8 %
Annet forebyggende helsearbeid	19 346	18 791	19 687	341	1,7 %
AKTIVISERINGS- OG SERVICETJENESTER TIL ELDRE OG PERSONER MED FUNKSJONSNEDSETTELS	2 802	1 739	1 771	-1 030	-58,2 %
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	17 560	15 802	16 796	-764	-4,5 %
Tilbud til personer med rusproblemer	-429	261	297	726	244,2 %
Barneverntjenesten	59 756	51 818	63 606	3 851	6,1 %
Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	11 161	9 658	9 938	-1 222	-12,3 %
Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet	82 602	76 672	78 917	-3 685	-4,7 %
Helse- og omsorgstjenester i institusjon	84 411	78 533	81 408	-3 004	-3,7 %
(Avviklet 2023) Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	6 596	5 932	6 187	-409	-6,6 %
Institusjonslokaler	1 980	2 492	2 492	512	20,5 %
Kommunalt disponerte boliger	3 792	4 126	4 207	416	9,9 %
Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	49	0	0	-49	0,0 %
Introduksjonsordningen	33 198	24 086	35 294	2 096	5,9 %
Ytelse til livsopphold	28 435	13 262	21 712	-6 723	-31,0 %
Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	67	0	309	242	78,3 %
Interkommunale samarbeid	15	0	0	-15	0,0 %
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	0	0	0	0	0,0 %
Sum	**2 063 547**	**1 798 253**	**1 891 441**	**-172 107**	**-9,1 %**

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
4000-Oppvekst	102 604	61 994	-40 610	-65,5 %
4100-Seksjon barnehage	425 256	371 047	-54 209	-14,6 %
4101-Barnehagar Ålesund vest	43 032	41 073	-1 960	-4,8 %

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
4102-Barnehagar Ålesund aust	56 295	54 719	-1 576	-2,9 %
4103-Barnehagar Skodje og Ørskog	48 924	49 425	501	1,0 %
4104-Barnehagar Haram og Sandøy	34 256	34 674	418	1,2 %
4200-Aspøy skole	21 273	19 655	-1 617	-8,2 %
4201-Blindheim barneskole	46 895	43 326	-3 568	-8,2 %
4202-Emblem skule	20 985	19 969	-1 016	-5,1 %
4203-Flisnes skole	28 913	30 402	1 489	4,9 %
4204-Ellingsøy barne- og ungdomsskole	28 446	25 357	-3 089	-12,2 %
4205-Hessa skole	36 370	32 215	-4 156	-12,9 %
4206-Larsgården skole	18 236	19 175	939	4,9 %
4207-Lerstad skole	22 212	19 930	-2 282	-11,4 %
4208-Hatlane skole	68 745	63 060	-5 685	-9,0 %
4209-Spjelkavik barneskole	60 763	52 578	-8 185	-15,6 %
4210-Stokke og Vik skole	16 399	15 139	-1 260	-8,3 %
4211-Voldsdalen skole	27 963	23 995	-3 968	-16,5 %
4212-Åse skole	33 315	29 188	-4 127	-14,1 %
4213-Blindheim ungdomsskole	39 912	37 799	-2 112	-5,6 %
4214-Spjelkavik ungdomsskole	44 426	42 419	-2 008	-4,7 %
4215-Skarbøvik ungdomsskole	23 181	22 946	-234	-1,0 %
4216-Kolvikbakken ungdomsskole	38 703	38 319	-384	-1,0 %
4217-Ørskog skule	30 216	25 311	-4 906	-19,4 %
4218-Skodje og Valle skular	40 452	34 019	-6 433	-18,9 %
4219-Skodje ungdomskule	23 185	20 204	-2 982	-14,8 %
4220-Vatne barneskule	10 963	11 128	165	1,5 %
4221-Vatne ungdomsskule	12 707	12 766	60	0,5 %
4222-Tennfjord skule	19 435	19 293	-142	-0,7 %
4223-Brattvåg ungdomskule	19 922	17 128	-2 794	-16,3 %
4224-Brattvåg barneskule	23 280	22 352	-928	-4,2 %
4225-Nordøyane skular	20 517	17 480	-3 037	-17,4 %
4226-Søvik skule	11 554	11 399	-155	-1,4 %
4227-Harøy skule	14 384	13 492	-892	-6,6 %
4230-Seksjon skole	1 223	1 778	555	31,2 %
4400-Ålesund voksenopplæring	8 052	14 044	5 992	42,7 %
4500-Pedagogisk fagsenter	92 412	84 891	-7 521	-8,9 %
4501-Helsestasjon	55 983	56 130	146	0,3 %
4502-Familiestøtte	28 167	29 251	1 084	3,7 %
4503-Bu- og avlastingstenester	94 495	91 115	-3 380	-3,7 %
4504-Barnevern	133 528	132 842	-687	-0,5 %
4505-Integrering	135 967	128 415	-7 552	-5,9 %
Sum	**2 063 547**	**1 891 441**	**-172 107**	**-9,1 %**

Kommentar til status økonomi

Det er eit stort meirforbruk totalt sett i kommunalområdet på vel 170 millionar per 31.12.23.

Det er fleire årsaker knytt til det negative resultatet:

- Fortsatt høge utgifter til spesialpedagogiske tiltak i private skular og barnehagar
- Auka utgifter i mange verksemder knytt til mottak av flyktningar
- Fleire barn og unge som treng individuelle tiltak
- Fleire som nyttar SFO på grunn av gratis kjernetid for 1. og 2.trinn. Ikkje fullfinansiert.
- Prisvekst
- Tilskot til private barnehagar

Oppsummering tiltak

Det har over tid vore arbeidd med å effektivisere drifta i kommunalområdet. Det har gitt noko effekt og Kostratala syner at vi ligg nøytralt eller under Kostra-gjennomsnittet. Likevel må vi gjennomføre fleire tiltak og større trykk på å igangsette tiltak for å kunne levere eit resultat innafor tildelt budsjettramme.

- Vi må vurdere struktur og organisering av tenestene tilpassa talet på befolkninga, dei krava vi har fagleg og dei økonomiske og kompetanseavhengige rammene vi har til ei kvar tid.
- Forsterke arbeidet med generell førebygging gjennom god grunnkvalitet i dei universelle tenestene våre. Det er viktig å arbeide for å dreie fokus over på systemretta arbeid i staden for individretta tiltak innan barnehage og skule. Dette vil på sikt kunne redusere utgiftene vi per i dag har til spesialpedagogiske tiltak.
- Tidleg og tverrfagleg innsats der oppvekstsektoren samhandlar til det beste for Ålesund kommune sine barn og unge. Eit viktig tiltak er Implementering av BTI-modellen og målretta oppfølging av barn og ungdom med utfordringar. I dette ligg også Implementering av det digitale verktyet Visma samspill som skal gjere samhandlinga mellom dei ulike tryggare med tanke på datasikkerheit og enklare.

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

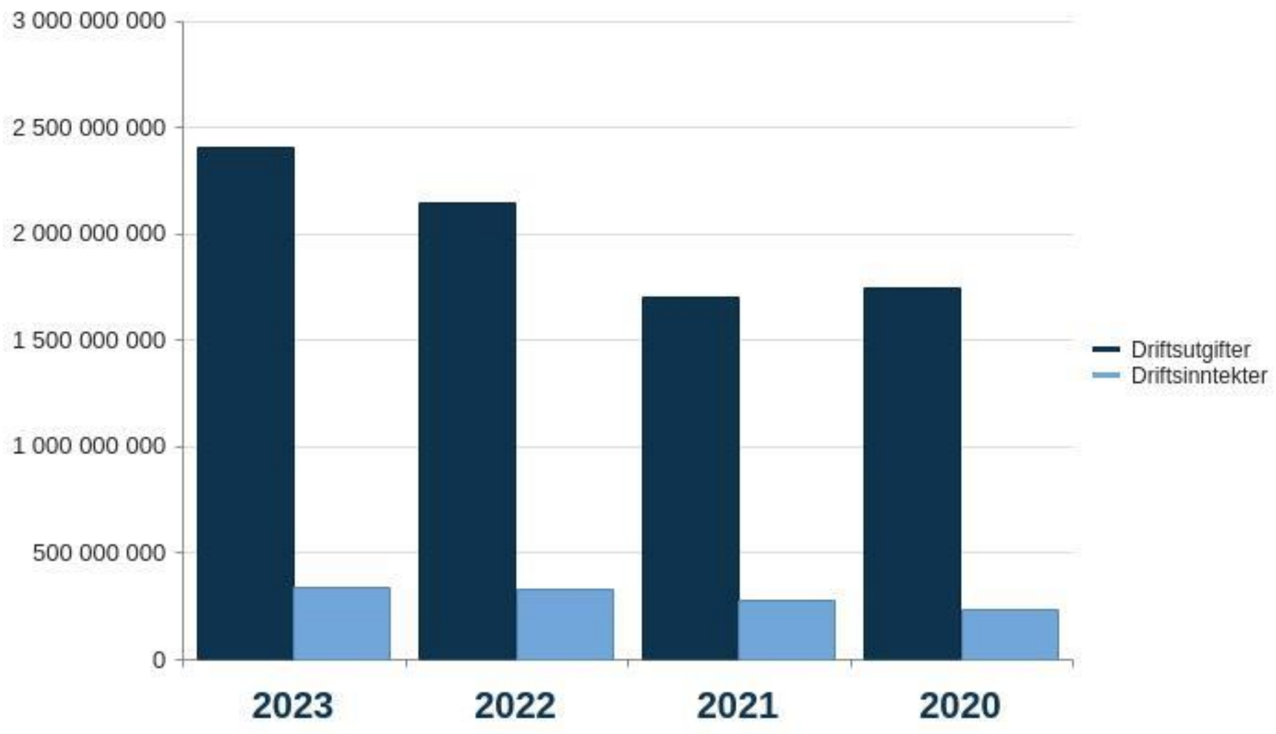

Detaljvisning drift (graf)

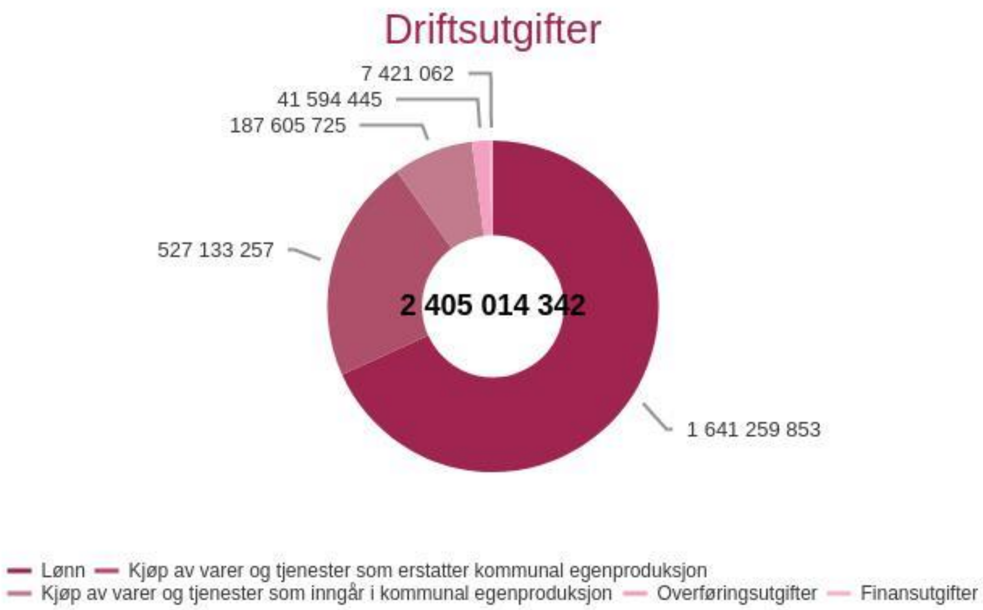

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
Tidligere vedtatte tiltak							
Grunnskole - tilpasning av leiar- og administrasjonskapasitet	-1 500	0	-1 500	I arbeid		Dette vil bli sett på i samband med utarbeiding av skulebruksplan. Effekt først i 2025.	
Sum	**-1 500**	**0**	**-1 500**				

Politiske vedtak

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
Reduksjon spesialundervisning	-2 000	0	-2 000	I arbeid		Det er sett i gang fleire tiltak for å reduser utgiftene til spesialundervisning.Vi er i gang med eit større kompetanseutviklingsprosjekt med fokus på inkluderande opplæring. Vi har og arbeidd mykje med å ha ei felles oppfatning av kva som kan handterast i dei allmenne opplæringa	
Reduksjon skoleledelse Haram	-1 000	0	-1 000	I arbeid		Dette arbeidet er igangsett og det er allereie tatt ned noko ressursbruk på leiing	
Grunnskole - endra tildelingspraksis spesialpedagogiske tenester	-1 000	0	-1 000	I arbeid		Vi har og arbeidd mykje med å ha ei felles oppfatning av kva som kan handterast i dei allmenne opplæringa og PPT har arbeidd saman med skulane på korleis ein betre kan tilrette for tilpassa opplæring utan å måtte fatte enkeltvedtak	
Fagstab opplæring - endra tildelingspraksis spesialpedagogisk hjelp til private skular	-1 000	0	-1 000	I arbeid		Det er iverksett tiltak ved dialog og samarbeid med friskulane for å kome ned på eit lågare utgiftsnivå. Det vil likevel ta tid før ein ser gevinsten av tiltaket. Det er naudsynt å opprette tettare dialog med andre kommunar når det gjeld fosterheimsplasserte elevar og jobbe mot ei meir lik praksis i alle kommunane.	
Redusert bruk av konsulenttenester i barnvernet	-150	0	-150	Ferdig		Bruk av konsulenttjenester er redusert, men det vil ta tid å snu dette og på grunn av låg kapasitet i tenesta.Bruka av konsulenttenester i barnevernet er evaluert og brukast no berre i heilt særlege tilfeller.	
Styrking av bemanning i klasserommet Haram	1 000	0	1 000	Ikke startet		Vil bli iverksatt mot skuleåret 2023/24	
Sum	**-4 150**	**0**	**-4 150**				

Omstilling og effektivisering

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
Endring i verksemdsstruktur for dei kommunale barnehagane	-1 200	0	-1 200	Ferdig		Oppdraget er ferdigstilt	
Ytterlegare reduksjon i ramme for skolane	0	0	0	I arbeid		Skulane er no i ferd med å planlegge neste skuleår, og er i gang med tilsetjingar. Samstundes er fokuset på nedbemanning sterkt.Prosessen vert følgt nøye og oversikta viser at det også i år er fleire som avsluttar tilsetjingsforholdet i kommunen enn det som	

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse	Justeringskode
						skulane har behov for av nyrekrutering. Ingen kjem derfor til å verte oppsagde, men dei må kanskje endre arbeidsplass.	
Sum	**-1 200**	**0**	**-1 200**				
Sum tiltak	**-6 850**	**0**	**-6 850**				

Dei fleste tiltaka er prosessar som må arbeidast med over tid før ein ser synlege resultat.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,22 %	6,46 %	8,68 %
Årlig sykefravær 2021	2,22 %	8,05 %	10,27 %
Årlig sykefravær 2022	2,53 %	7,64 %	10,17 %
Årlig sykefravær 2023	1,96 %	7,44 %	9,40 %

Status sykefravær og HMS

Det er samla sett eit høgt sjukefråvær i kommunalområde oppvekst, sjølv om ein ser ein liten nedgang. Det er ulikheiter mellom virksomhetene.

Dei tilsette har over fleire år stått i stadige omstillingar både med tanke på handtering av pandemi og ein særs krevjande økonomisk situasjon. Skulane og barnehagane blir drifta på eit minimumsnivå når det gjeld bemanning i høve lærarnorm, pedagog og bemanningsnorm. Dette i tillegg til at det ikkje finst vikarar gjer at arbeids-kvardagen til dei tilsette blir særs krevjande og arbeidsbelastninga er høg. Den same høge belastninga gjeld også for tenestane innan barn, familie og forebygging der ein også ser stort sjukefråvær i enkelte av tenestene.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Oppvekst	0,35 %	0 %	0 %	0,97 %	0 %	0 %	0 %	0,25 %	0,48 %	0,55 %	1,35 %	1,57 %
Langtid	Oppvekst	10,08 %	4,57 %	4,29 %	4,44 %	4,50 %	4,41 %	2,58 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Samlet	**Oppvekst**	**10,43 %**	**4,57 %**	**4,29 %**	**5,41 %**	**4,50 %**	**4,41 %**	**2,58 %**	**0,25 %**	**0,48 %**	**0,55 %**	**1,35 %**	**1,57 %**
Korttid	Seksjon barnehagar	3,34 %	3,13 %	3,35 %	1,89 %	1,74 %	2,08 %	0,84 %	1,54 %	2,56 %	2,78 %	3,58 %	2,86 %
Langtid	Seksjon barnehagar	12,40 %	12,77 %	12,20 %	11,93 %	12,52 %	11,57 %	8,01 %	8,27 %	10,50 %	12,63 %	13,56 %	11,54 %
Samlet	**Seksjon barnehagar**	**15,74 %**	**15,90 %**	**15,55 %**	**13,82 %**	**14,25 %**	**13,65 %**	**8,85 %**	**9,81 %**	**13,06 %**	**15,40 %**	**17,14 %**	**14,40 %**
Korttid	Seksjon skolar	3,02 %	2,11 %	2,49 %	1,54 %	1,78 %	1,03 %	0,29 %	1,01 %	2,43 %	1,83 %	2,79 %	1,80 %
Langtid	Seksjon skolar	6,86 %	6,67 %	6,85 %	6,30 %	6,50 %	5,16 %	2,73 %	3,20 %	5,06 %	6,27 %	8,42 %	7,92 %
Samlet	**Seksjon skolar**	**9,88 %**	**8,78 %**	**9,34 %**	**7,84 %**	**8,28 %**	**6,19 %**	**3,02 %**	**4,21 %**	**7,48 %**	**8,10 %**	**11,20 %**	**9,73 %**

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Seksjon barn, familie og førebygging	2,62 %	1,88 %	2,05 %	1,25 %	2,04 %	1,59 %	1,03 %	2,08 %	1,83 %	1,91 %	2,56 %	1,57 %
Langtid	Seksjon barn, familie og førebygging	10,20 %	9,52 %	9,23 %	8,42 %	9,50 %	7,93 %	6,33 %	7,41 %	7,78 %	8,81 %	10,22 %	9,69 %
Samlet	**Seksjon barn, familie og førebygging**	**12,81 %**	**11,40 %**	**11,28 %**	**9,67 %**	**11,54 %**	**9,52 %**	**7,36 %**	**9,49 %**	**9,61 %**	**10,72 %**	**12,78 %**	**11,26 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,97 %	2,22 %	2,52 %	1,54 %	1,81 %	1,32 %	0,54 %	1,32 %	2,30 %	1,99 %	2,85 %	1,92 %
Langtid	Sum sykefravær	8,52 %	8,29 %	8,24 %	7,69 %	8,14 %	6,83 %	4,40 %	4,88 %	6,45 %	7,76 %	9,53 %	8,80 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**11,49 %**	**10,51 %**	**10,76 %**	**9,23 %**	**9,95 %**	**8,15 %**	**4,94 %**	**6,20 %**	**8,75 %**	**9,74 %**	**12,38 %**	**10,72 %**

Oppvekst

Tjenesteområdebeskrivelse

Overordna leiing i Oppvekst består av 16,51 årsverk. I tillegg til kommunalsjef og 3 seksjonssjefar inkluderer det eit fagteam med 10,71 årsverk rådgjevarar, 1 årsverk førstekonsulent og 0,8 årsverk SLT-koordinator.

I teamet er det i tillegg 1,8 årsverk prosjektstillingar som er eksternt finansiert. Dette gjeld satsingane Rundskue og Barn og unges helseteneste.

Teamet arbeidar med fagleg oppfølging og sakshandsaming for kommunalområdet, mellom anna forvaltningsoppgåver innan skule og barnehage, ressursforvaltning, kvalitetsarbeid og internkontroll, kompetansehevande tiltak, barnehageopptak og utøving av mynde på barnehageområdet.

Teamet har og ansvar for samordning av lokale rus og kriminalitetsførebyggande tiltak gjennom SLT-funksjonen.

Utvikling og utfordringer

Team oppvekst (fagstab)

Det har vore ei gradvis nedbemanning i teamet dei siste par åra. Kapasiteten i teamet er derfor noko redusert medan omfang av oppgåver er på same nivå som tidlegare. Dette kan til tider gi ein utfordrande arbeidssituasjon for dei tilsette. Teamet har i periodar hatt vakansar på grunn av sjukmeldingar og permisjonar. Teamet vert ytterlegare redusert med eit årsverk i samband med kommunedelinga utan at det vert vesentleg reduksjon i oppgåver. Oppgåvene som utførast er lovpålagte forvaltningsoppgåver og reduksjon i bemanninga gjer situasjonen utfordrande. Den einskilde rådgjevar i teamet har spesialiserte oppgåver, noko som er særleg sårbart ved nedbemanning eller når nokon sluttar. Det er særleg knytt bekymring til handtering og fordelinga av viktige oppgåver som systemadministrator for IST, kontantstøtterapportering, fakturering barnehage og SFO, og redusert foreldrebetaling. Omfanget av desse oppgåvene vil ikkje bli vesentleg redusert i ny kommune og det har derfor vore naudsynt å erstatte årsverket som går over til HK24.

Utvalgte resultater

Vesentlige avvik i budsjettet skuldast i hovudsak:

- Høge utgifter til
    - spesialpedagogiske tiltak i private skolar,
    - skoleskyss,
    - fosterheimsplasserte elevar.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	102 604	61 994	-40 610	-65,5 %

Kommentar til status økonomi

Årsprognosen for området viser eit meirforbruk. Meirforbruket har si årsak i fleire forhold:

- Kommunen har høge utgifter til skoleskyss. Det er i gangsette eit arbeid for å redusere utgiftene. Dette vil ein ikkje sjå resultat av før etter at nye vedtak vert fatta.
- Utgiftene til spesialundervisning i private skular er høgare enn forutsett i budsjettet. Det er sett i gang eit arbeid inn mot privatskulane for å redusere kostnadane på dette området. Dette er ein prosess som vil ta tid og ein vil derfor ikkje få umiddelbar effekt av tiltaket. Generelt er det ei auke i barn/elevar med store hjelpebehov både i offentlege og private skular. Regelverket knytt til privatskulane gir likevel ikkje kommunen like stort handlingsrom for å tilpasse tiltak overfor privatskulane som i dei kommunale skulane.
- Tilskot til private barnehagar. Drift av private barnehagar finansierast av foreldrebetaling og offentlege overføringar/tilskot. Kommunen har svært høge kostnadar på dette området, og budsjettramma er ikkje justert når det gjeld desse utgiftene.
- Utgiftene til fosterheimplasserte er høgare enn budsjettert for. Utgiftene omfattar omfattar vedtak knytt til fosterheimsplasserte elevar som Ålesund har plassert i andre kommunar, og der Ålesund kommune refunderer opplæringsutgifter og utgifter til spesialundervisning for desse barna. Heimkommunen gjer vedtak om spesialundervisning på grunnlag av sakkunnig vurdering gjort av fosterheimskommunen.
- Eit meirforbruk på løn skuldast mellom anna at budsjettet på lærlingar ikkje er justert ut frå faktiske utgifter. Det er og eit meirforbruk på løn i samband med vidareutdanning. Dette vert dekt inn av tilskotsmidlar.

Oppsummering tiltak

Det er vedtatt tiltak som skal bidra til å gi balanse i budsjettet, men fleire av tiltaka vil det ta tid få ønska effekt av.

Skoleskyss:

Kommunen har store utgifter på skoleskyss, men ei kartlegging gjennomført hausten 2022 viser at det er vanskeleg å redusere utgiftene på dei vedtaka som allereie er fatta. Dette med bakgrunn i at det som per no er innvilga av skyss er gjort etter grundig vurdering ut frå gjeldande vilkår. Det er utarbeida ny

prosedyre for skuleåret 2023/2024 for å betre samordning, følge opp lovkrav og på sikt redusere kostnadane. Søknadar om skyss skal gjennomgåast grundig etter ny prosedyre og det skal ikkje gjerast unntak frå gjeldande vilkår.

Spesialundervisning til friskolar og fosterheimsplasserte elevar:

Det er iverksett tiltak med dialog og samarbeid med friskolane for å kome ned på eit lågare utgiftsnivå. Det vil likevel ta tid før ein ser gevinsten av tiltaket. Det er naudsynt å opprette tettare dialog med andre kommunar når det gjeld fosterheimsplasserte elevar og jobbe mot ei meir lik praksis i alle kommunane. Omsorgskommunen dekker kun spesialundervisning. Krav om dekking av utgifter som kjem frå eleven si bustadskommune vert nøye gjennomgått og returnert dersom utgiftene/tiltaka er høgare enn det som er spesifisert i vedtaket.

Utgifter til spesialpedagogisk hjelp, tilrettelegging og spesialundervisning

Kommunen har eit høgt antal barn og unge som har behov for tilrettelegging og spesialpedagogisk hjelp i barnehage og skole. Det er sett i gang eit arbeid for å dreie fokuset frå individretta hjelp mot meir systemretta arbeid i skolen. På barnehageområdet er det gjennomført eit prosjekt retta mot å redusere årstimar for spesial-pedagogisk hjelp. Prosjektet har hatt effekt. Tilretteleggingsvedtaka ligg framleis på eit for høgt nivå og eit liknande prosjekt er igangsatt på dette området. Dette er eit endringsarbeid som tek tid, men som er heilt naudsynt å gjennomføre.

Satsingar

Det er ei målsetting for heile oppvekstområde å intensivere arbeidet med tidleg innsats og førebygging, i tråd med sentrale og lokale føringar som til dømes oppvekstreforma, kompetanseløftet i skole og barnehage, og vedtatt strategi for heilskapleg innsatstrapp i Ålesund kommune. Satsingane er særleg viktig for å snu ressursbruken frå dyre og spesialiserte tiltak til førebygging og tidleg innsats. Dette gjeld både spesialiserte tiltak i skole, barnhagar, å redusere plassering i barneverninstitusjonar, i pesialiserte fosterheimar, barnebustadar og høge avlastingsvedtak i institusjon,

Kommunen har som mål å innføre **BTI-modellen – Betre Tverrfagleg Innsats** som ein overordna samhandlingsmodell for tidleg tverrfagleg innsats. BTI skal sikre tidleg og koordinert innsats overfor barn, unge og familiar og beskriv den samanhengande innsatsen i og mellom teneste. Modellen legg til rette for å styrke førebygging og å avdekke vanskar på eit tidlegare tidspunkt, både når det gjeld alder og problemområde. Betre samordna tenester handlar om å betre samarbeidet og å ikkje miste framdrifta når kommunale basistenester (helsestasjon, skole, barnehage) og hjelpetenester (ppt, barnevern, slt-koordinator m.m.) i fellesskap skal hjelpe barn/unge og familiar gjennom vanskane. Med ein klar struktur skal BTI-modellen bidra til styrka samhandling mellom tenestene, slik at dei jobbar målretta, effektiv og heilskapleg, og utan at det oppstår avbrot i oppfølginga. Kommunen er i startfasen på implementering av modellen. Det er etablert styringsgruppe og oppretta arbeidsgruppe som hadde oppstart oktober 2023. Kommunen får hjelp og rettleiing til implementering frå KORUS, Midt-Norge.

Barn og unges helseteneste (BUH) i **Møre og Romsdal** etter helse Fonna modellen vert no innført i heile oppvekstområdet og deler av helseområdet. Satsinga er forløpsbasert og skal hjelpe skular, barnehagar og dei ulike hjelpetenestene å avdekke psykiske helseplagar hos barn og unge slik at ein kan sette inn dei rette tiltaka så tidleg som mogleg. BUH har eigen prosjektkoordinator og er eit viktig verktøy i BTI-modellen.

Livet & sånn (livetogsann.no) utarbeider gratis opplæringsmateriell for arbeid med folkehelse og livsmeistring for barn og unge i barnehagar, grunnskolar og vidaregåande skolar. Materiellet blir

utarbeidd i nært samarbeid med PPT. Livet & sånn er tilgjengeleg for alle, og prosjektleiar blir stadig kontakta frå barnehagar og skolar rundt omkring i landet som ønsker å nytte materiellet.

E-teams er eit lågterksel gruppetilbod for barn som er i eller har risiko for, utanforskap og særleg når det gjeld dei som har mykje fråfall i skolen. Det har og synt seg å ha ein særleg inkluderande effekt på barn og unge med nevropsykologiske lidingar, og å vere ein viktig arena for å introdusere deltakarane for andre fritidsaktivitetar. E-teams som har gaming som utgangspunkt har målsetting om å auke barn og unge sin digitale kompetanse på ein positiv måte, lære nettvett, og ein metode for å gode relasjonar, inkludering og livsmestring. Tiltaket vert og nytta i skolane som pedagogisk gaming og som timesbasert avlasting eller gruppeavlasting.

Rundskue - mentor-ordning og arbeidstiltak for risikoutsett ungdom mellom 12 og 19 år der det er uro kring utanforskap, risikoutsett åtferd og rusmiddelmisbruk. Målsettinga er å auke ungdom si oppleving av meistring, anerkjenning og tilhørigheit gjennom deltaking og medverknad ved bruk av mentorar og/eller arbeidstiltak. Sasting er ein del av SLT-funksjonen i kommunen og har eigen prosjektkoordinator. Satsinga er basert på tverrfagleg samarbeid og høg grad av brukarmedverknad frå ungdommen sjølv. Det er knytt ein prosjektkoordinator til satsinga.

Barneblikk er eit lavterskeltilbud til gravide eller til foreldre med spe-/småbarn og som har utfordringar knytt til eiga eller andre si psykiske helse og/eller rusmiddelbruk. Satsinga er eit samarbeid med helseføretaket. Ålesund kommune har eit årsverk knytt til satsinga og mottek delvis tilskot til denne. Personen som er i stillinga er jamleg til stades på dei ulike helsestasjonane i Ålesund. Det er og hovudsakleg helsestasjonane som rekruttera familiar til tiltaket og er gjerne med på samtalen saman med foreldra.

Prosjekt:

Auka barnehagedeltaking er eit prosjektet som har målsetting å auka barnehagedeltaking for å utjamne sosial ulikskap. Målgruppa er minioritetsspråklege barn. Tiltaket skal vere ein introduksjon til ordinær barnehage der familiane skal få kjennskap til kva barnehage er og kva type ressurs barnehage kan vere for barnet si utvikling og læring.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	28 729	23 933	-4 796	-20,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	51 214	22 008	-29 206	-132,7 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	48 847	34 000	-14 847	-43,7 %
Overføringsutgifter	10 585	-14 647	-25 232	172,3 %
Finansutgifter	2 867	0	-2 867	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**142 242**	**65 294**	**-76 948**	**-117,8 %**
Salgsinntekter	0	0	0	0,0 %
Refusjoner	-34 625	-3 000	31 625	-1054,2 %
Overføringsinntekter	-150	-300	-150	50,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 863	0	4 863	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-39 638**	**-3 300**	**36 338**	**-1101,1 %**
Netto resultat	**102 604**	**61 994**	**-40 610**	**-65,5 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	26 523	22 890	23 933	28 729
Refusjon lønn	-1 280	0	0	-407
Sum Lønn	**25 243**	**22 890**	**23 933**	**28 321**
Drift	39 791	22 026	22 008	51 214
Kjøp av produksjon	44 292	34 000	34 000	48 847
Overføringer	13 584	-25 865	-14 647	10 585
Finansutgifter	7 954	0	0	2 867
Sum Utgifter	**105 622**	**30 161**	**41 361**	**113 513**
Refusjoner	-33 606	-3 000	-3 000	-34 218
Overføringer	0	-300	-300	-150
Finansinntekter	-6 317	0	0	-4 863
Sum Inntekter	**-39 923**	**-3 300**	**-3 300**	**-39 230**
Netto resultat	**90 942**	**49 751**	**61 994**	**102 604**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

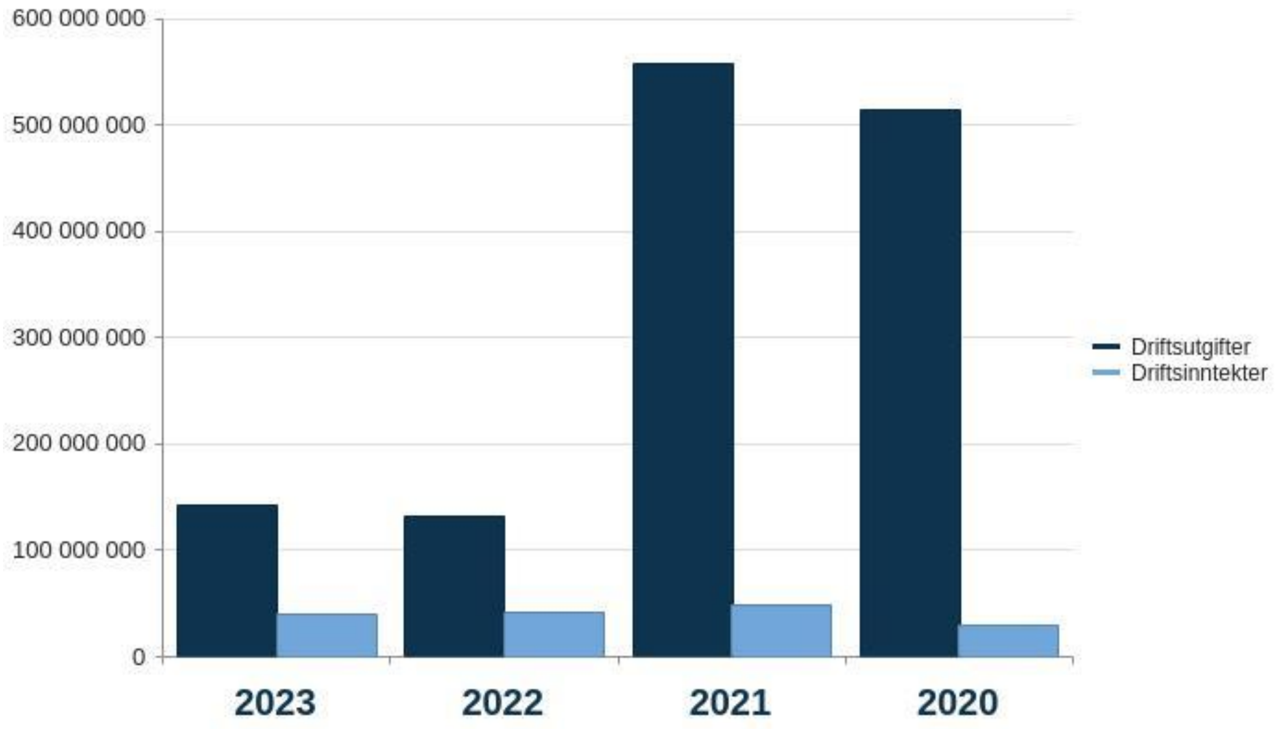

Detaljvisning drift (graf)

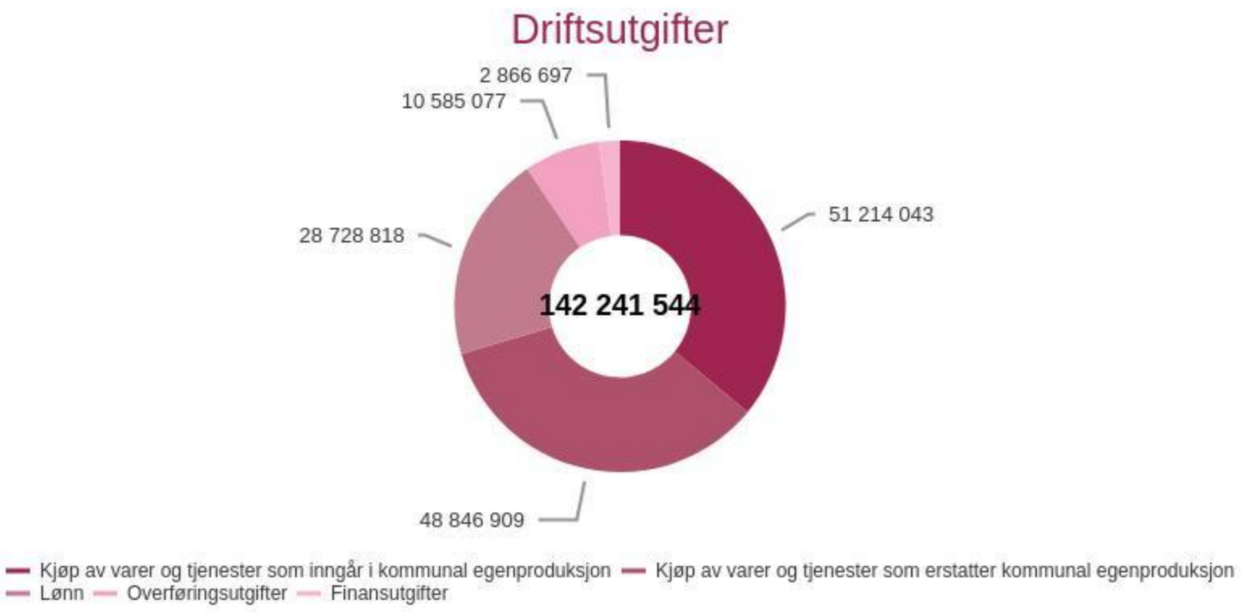

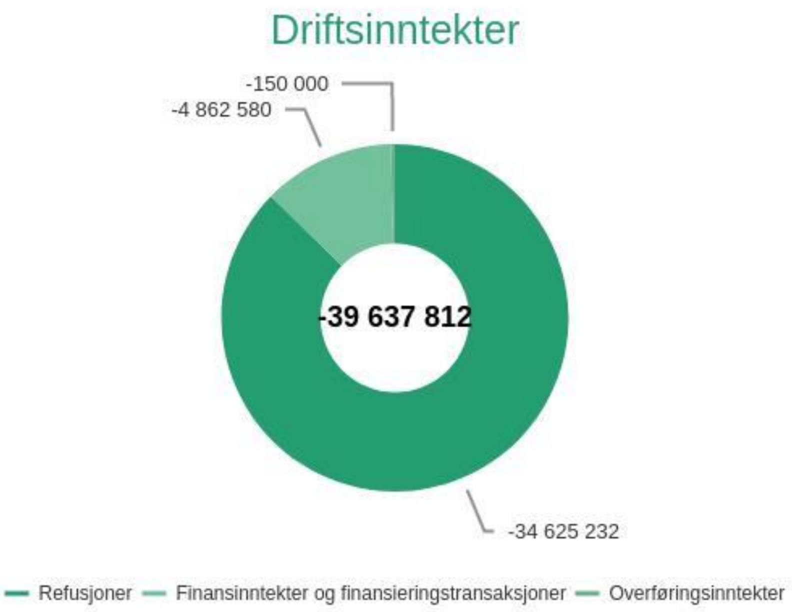

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,42 %	4,58 %	6,00 %
Årlig sykefravær 2021	1,44 %	10,36 %	11,80 %
Årlig sykefravær 2022	0,88 %	11,51 %	12,38 %
Årlig sykefravær 2023	0,45 %	2,85 %	3,31 %

Status sykefravær og HMS

Team Oppvekst har eit samla sjukefråvær for 2023 på 3,31%. Dette er ein nedgang samanlikna med same tid i fjor. Korttidsfråværet er på 0,45% medan langtidsfråværet er på 2,85%. Ei nedgang i langtidsfråværet og det samla sjukefråværet skuldast at langtidssjukmeldte har gått over på avklaring/uførepensjon i løpet av året. Det er ikkje rapportert om arbeidsrelatert fråvær.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Oppvekst	0,35 %	0 %	0 %	0,97 %	0 %	0 %	0 %	0,25 %	0,48 %	0,55 %	1,35 %	1,57 %
Langtid	Oppvekst	10,08 %	4,57 %	4,29 %	4,44 %	4,50 %	4,41 %	2,58 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Samlet	**Oppvekst**	**10,43 %**	**4,57 %**	**4,29 %**	**5,41 %**	**4,50 %**	**4,41 %**	**2,58 %**	**0,25 %**	**0,48 %**	**0,55 %**	**1,35 %**	**1,57 %**
Korttid	Sum sykefravær	0,35 %	0 %	0 %	0,97 %	0 %	0 %	0 %	0,25 %	0,48 %	0,55 %	1,35 %	1,57 %
Langtid	Sum sykefravær	10,08 %	4,57 %	4,29 %	4,44 %	4,50 %	4,41 %	2,58 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**10,43 %**	**4,57 %**	**4,29 %**	**5,41 %**	**4,50 %**	**4,41 %**	**2,58 %**	**0,25 %**	**0,48 %**	**0,55 %**	**1,35 %**	**1,57 %**

Seksjon barnehagar

Tjenesteområdebeskrivelse

Seksjon barnehage består av 21 kommunale barnehager og driftstilskot til 38 private barnehagar.

Dei kommunale barnehagene er fordelt på 4 verksemder:

Ålesund Vest, som består av Bemanningstenesta (fram til 1.8.23), Skarbøvik barnehage, Storhaugen barnehage, Midtbyen barnehage og Ellingsøy barnehage.

Ålesund Aust, som består av Nørve barnehage, Fagerlia barnehage, Lerstad barnehage, Ratvikåsen barnehage, Fremmerholen barnehage og Rabbevågen barnehage.

Ørskog og Skodje, som består av Stette barnehage, Valle barnehage, Prestemarka barnehage, Skodje barnehage, Årøyhaugen barnehage og Harøy barnehage frå 01.06.23.

Haram og Sandøy, som består av Tennfjord barnehage, Søvik barnehage, Hildre barnehage, Lepsøy barnehage, Haramsøy barnehage og Harøy barnehage fram til 1.6.23.

Ålesund kommune har ein intensjon om å ha eit godt samarbeid med dei private barnehagene, det er etablerte faste samarbeidsfora og det pågår kompetansehevingsprosjekt for alle barnehagene i regi av Sunnmøre region.

Utvikling og utfordringer

Utfordingar:

Seksjon barnehage har hatt endringar i struktur og organisering fleire gongar i ny kommune, i tillegg har ein vore gjennom 2 år med pandemi. Dette har prega seksjon barnehage, der fleire barnehagar har hatt og fortsatt har høgt sjukefråvær.

Det vart hausten 2021 lagt ned to mindre barnehagar (Kvennaneset og Åsemulen).

Frå mars 2022 vart strukturen i høve verksemdene for barnehage endra, dette innebar ein reduksjon frå 6 til 4 verksemder. Det vert ein ytterlegare reduksjon i samband med kommunedeling frå 4 til 3 verksemder.

Verksemdene ligg no mellom 65 og 85 årsverk.

Utfordringar som gjer det vanskeleg å redusere kostnader i dei kommunale barnehagene er knytt til bemannings- og pedagognorm. Det er også lovfesta at det skal vere ein styrar i kvar barnehage. Ein kan slik ikkje redusere talet på tilsette utan å redusere barnetalet. Om ein vel å redusere talet på avdelinger for å spare penger vil desse barna sannsynleg søkje seg enten til private barnehager eller i barnehage i anna kommune, dette vil utløyse auke i tilskot eller refusjonskrav. Ein vil slik ikkje spare, men få enda høgere utgifter då satsen til private barnehagar og nasjonal sats er høgare enn tildelinga til kommunale barnehagar.

Utvikling:

Miljøfyrtårnsertifisering:

- Pr. desember 2023 er det 10 av 16 barnehagar som er sertifisert. Ein vart sertifisert i januar 2024 og tre vil mest sannsynleg verte sertifisert vår 2024. Barnehagane som no er i Haram er ikkje teke med her.

Oppgradering av byggmasse:

- Årøyhaugen – ombygging ferdigstillt, har fått ny godkjenning og har flytta tilbake til opprinneleg bygg
- Ratvikåsen – ombygging ferdigstillt, har fått ny godkjenning og har flytta tilbake til opprinnelge bygg.
- Skarbøvik – har pussa opp det eldste bygget, ombygging ferdigstilt.
- Lerstad – har oppgradert 1. etasje, ferdigstilt. 2, etasje skal oppgraderast i 2024.
- Prestemarka – har oppgradert uteområde.
- Fremmerholen – har oppgradert uteområde.
- Ellingsøy – har oppgradert uteområde.
- Midtbyen- har oppgradert uteområde.
- Storhaugen – oppgradering av uteområde pågår. Innvendig har det vorte tilpassa dagens drift.

Utviklingsarbeid:

Alle dei kommunale barnehagane og mange av dei private barnehagane deltek i Rekomp (barnehagebasert kompetanseutvikling i regi av Sunnmøre region). Ordninga vert tildelt midlar frå Statsforvaltaren for å gjennomføre utviklingsarbeid.

Det er barnehageåret 23/24 mange barnehagelærarar som deltek på vidareutdanning, der barnehagen får tilretteleggingsmidlar frå Udir for å dekkje utgifter knytt til studiet.

Alle styrarane i kommunale og private barnehagar deltek i "Basisprogram i leiing" i regi av NAV Arbeidslivssenter. Basisprogrammet starta opp hausten 2023 og vil fortsette fram til hausten 2024.

Det pågår eit arbeid inn mot tilrettelegging for barn med nedsett funksjonsevne for å kunne nytte midlane på ein meir hensiktsmessig måte.

Utvalgte resultater

Grunna høgt sjukefråvær og mangel på tilstrekkeleg med vikarar har nokon få av barnehagane måtte stenge eller redusere opningstida. Dette er ikkje gjort i utstrakt grad og ei slik avgjersle er knytt til at det ikkje har vore mogeleg å ha ei forsvarleg bemanning.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
4100-Seksjon barnehage	425 256	371 047	-54 209	-14,6 %
4101-Barnehagar Ålesund vest	43 032	41 073	-1 960	-4,8 %
4102-Barnehagar Ålesund aust	56 295	54 719	-1 576	-2,9 %
4103-Barnehagar Skodje og Ørskog	48 924	49 425	501	1,0 %
4104-Barnehagar Haram og Sandøy	34 256	34 674	418	1,2 %
Sum	**607 763**	**550 938**	**-56 825**	**-10,3 %**

Kommentar til status økonomi

Seksjon barnehage har eit stort overforbruk i 2023. Overforbruket er på over femti millionar kroner og er tidlegare varsla i rapporteringar gjennom året. Seksjon barnehage består av drifta av 21 kommunale barnehagar og tilskot til 38 private barnehagar.

Drift av kommunale barnehagar: Her har to av verksemdene overforbruk og to av verksemdene mindreforbruk, totalt sett har dei kommunale barnehagane eit overforbruk tilsvarande omlag halvannan million. Dei kommunale barnehagane har ein fordelingsnøkkel som ligg under satsen til private barnehagar og ut frå dette eit svært lite handlingsrom. Dei to verksemdene som har overforbruk er Ålesund vest og Ålesund aust, dette er barnehagar som ligg i "gamle" Ålesund og eit område med press og fulle barnehagar. Ålesund kommune ligg under kostra på barnehageområdet (funksjon 201)

Tilskot til private barnehagar: Det var nok i utgangspunktet budsjettert for lite på dette området i detaljeringa og det vart tidleg varsla at ein ikkje ville klare å halde seg innanfor budsjetterte rammer. Satsen gjekk opp frå 2022 til 2023 grunna høg deflator og reduksjon i foreldrebetalinga. Auken i sats var mindre enn landsgjennomsnittet i tillegg ligg satsen i Ålesund betraktleg under landsgjennomsnittet og gir dei private barnehagane i Ålesund mindre ressursar å drive barnehage for enn landsgjennomsnittet. Overforbruket på dette området ligg på over 50 millionar og er eit betydeleg overforbruk opp mot budsjetterte rammer.

Oppsummering tiltak

Det er dei siste åra vore gjennomført fleire tiltak, som ein ser har realisert ei innsparing på området:

- Det er lagt ned 2 kommunale barnehagar frå haust 2021.
- Det er gjort ein reduksjon av verksemder frå 6 i 2020 til 4 i 2022 og etter kommunedeling vert det 3 verksemder. Dette er ei reell innsparing på 3 verksemdsleiarstillingar og verksemdene ligg no mellom 65 og 85 årsverk.
- Det er gjort ei omorganisering av bemanningstenesten. Her er bemanningstenesten endra frå å vere ei stor bemanningsteneste til å vere ei bemanningsteneste i kvar verksemd. Det er redusert

med 2 administratorstillingar, då verksemdsleiarane og styrarane utfører administrasjonsoppgåver knytt til bemanningstenesten.

- Barnehagane har høgt sjukefråvær, men arbeider aktivt for å redusere dette. Det er ikkje mogleg å få tak i nok vikarar til å halde bemanningsnorma i periodar med mykje fråver og det vert slik ei "innsparing" der fleire barnehagar får meir i refusjon enn utgifter til vikarar.
- Barnehagane har gjennom ei årrekke vore restriktive i høve innkjøp.
- Det er ikkje gjort innkjøp av arbeidsklede i tråd med lokal særavtale i alle barnehagane, det er signalisert at det skal kunne kjøpast inn tidleg i 2024 for å oppfylle avtalen.
- Ut frå at barnehage ligg under kostra og har ei svært restriktiv og økonomisk drift ligg satsen til private også vesentleg under den nasjonale satsen (som er landsgjennomsnittet), det er slik ikkje mykje meir å gå på for å redusere sats til private barnehagar i Ålesund kommune.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	240 810	208 754	-32 055	-15,4 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-920	8 541	9 461	110,8 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	425 177	370 000	-55 177	-14,9 %
Overføringsutgifter	1 861	1 621	-240	-14,8 %
Finansutgifter	1 055	0	-1 055	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**667 983**	**588 916**	**-79 067**	**-13,4 %**
Salgsinntekter	-29 872	-33 859	-3 987	11,8 %
Refusjoner	-29 196	-4 120	25 076	-608,7 %
Overføringsinntekter	-70	0	70	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 082	0	1 082	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-60 220**	**-37 978**	**22 241**	**-58,6 %**
Netto resultat	**607 763**	**550 938**	**-56 825**	**-10,3 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	208 890	186 785	208 754	240 810
Refusjon lønn	-13 430	0	0	-18 149
Sum Lønn	**195 459**	**186 785**	**208 754**	**222 661**
Drift	-2 906	8 278	8 541	-920
Kjøp av produksjon	381 613	370 000	370 000	425 177
Overføringer	1 402	13 802	1 621	1 861
Finansutgifter	1 538	0	0	1 055
Sum Utgifter	**381 647**	**392 080**	**380 162**	**427 173**
Brukerbetaling	-32 366	-32 954	-33 859	-29 872
Refusjoner	-10 554	-4 031	-4 120	-11 047
Overføringer	-167	0	0	-70
Finansinntekter	-1 393	0	0	-1 082
Sum Inntekter	**-44 479**	**-36 984**	**-37 978**	**-42 071**
Netto resultat	**532 627**	**541 881**	**550 938**	**607 763**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

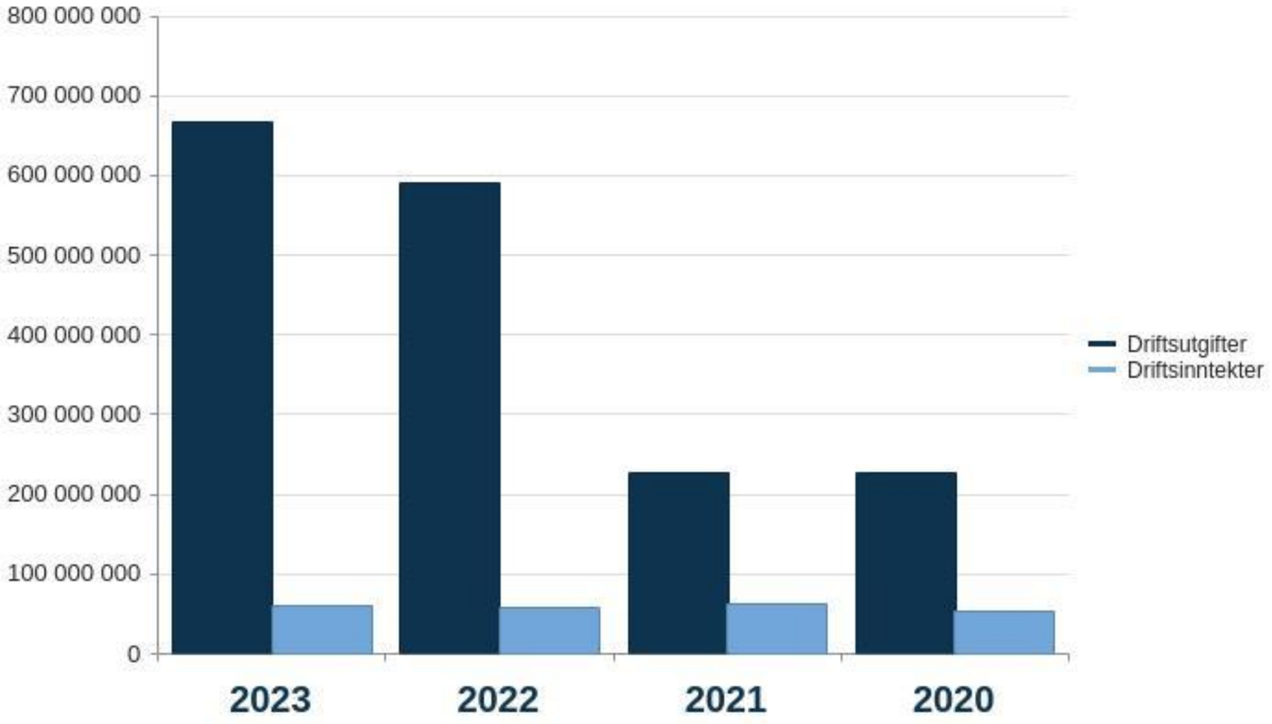

Detaljvisning drift (graf)

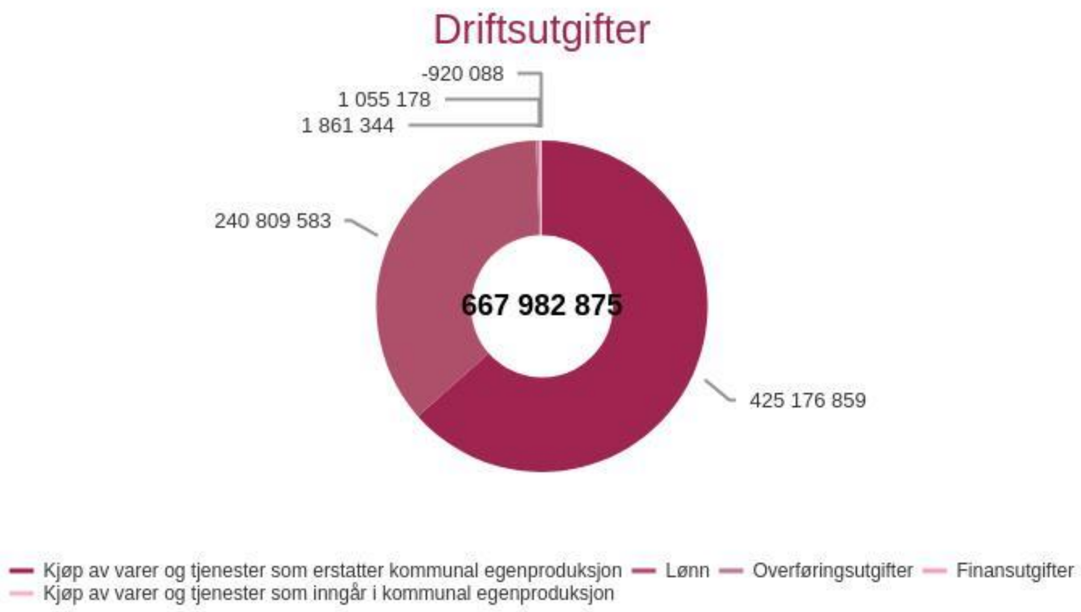

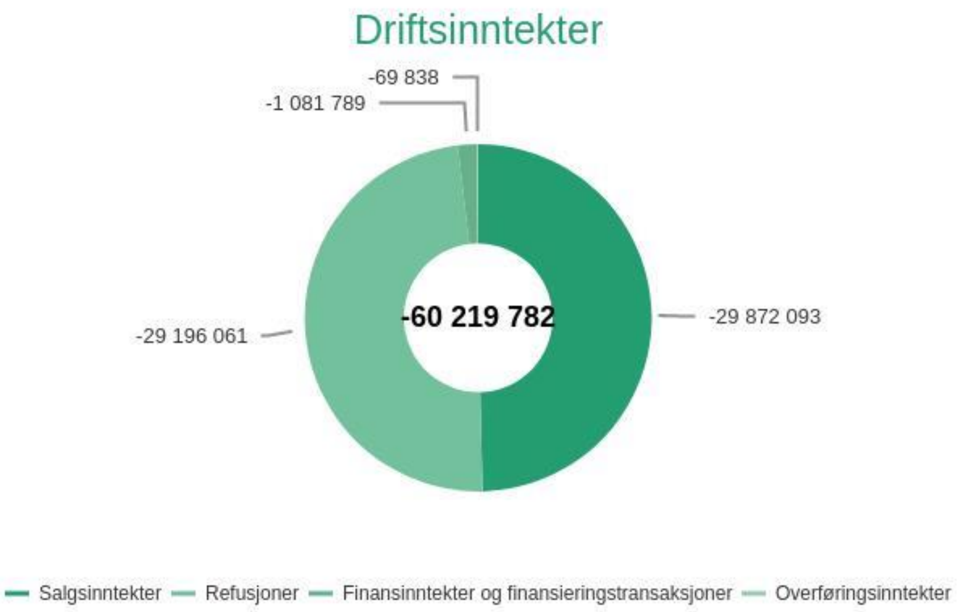

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,64 %	8,73 %	12,38 %
Årlig sykefravær 2021	2,81 %	10,88 %	13,69 %
Årlig sykefravær 2022	3,12 %	10,53 %	13,65 %
Årlig sykefravær 2023	2,49 %	11,49 %	13,99 %

Status sykefravær og HMS

Dei kommunale barnehagane har eit samla sjukefråvær på 13,99%, herav er 11,49% langtidsfråver og 2,49% korttidsfråver.

Korttidsfråveret kan i stor grad knytast til kortvarige smittsame sjukdomar som novovirus, influense, korona o.l.

Langtidsfråver er i stor grad knytt til helserelaterte sjukdomar som muskel, skjelett og leddsjukdomar. Det tek ofte uhensiktsmessig lang tid før det vert gjort endelege avklaringar knytt til langtidssjukmeldte.

Det vert jobba mykje med å redusere sjukefråveret i enkeltbarnehagar og på overordna nivå.

Eit av tiltaka er basisprogram for leiarar som vert gjennomført på styrarmøta over eit heilt år, basisprogrammet har som hensikt å støtte styrarane i leiarrolla generelt, men spesielt opp mot problemstillingar knytt til sjukefråversoppfølging.

NAV Arbeidslivssenter er inne i enkeltbarnehagar for å støtte dei i arbeidet opp mot sjukefråver.

Det vert forsøkt å snu fokuset frå sjukefråvær til å ha meir fokus på nærvær, for å støtte dei tilsette som bidreg til at drifta går rundt ute i barnehagane.

Høgt sjukefråvær er ikkje ei utfordring berre i dei kommunale barnehagane, det er også høgt sjukefråvær i mange av dei private barnehagane og det er vanskeleg å få tak i nok vikarar for å kunne ha ei forsvarleg drift.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Barnehagar Ålesund vest	2,79 %	4,52 %	4,88 %	1,20 %	2,43 %	2,36 %	0,90 %	1,78 %	2,86 %	2,66 %	4,14 %	3,41 %
Langtid	Barnehagar Ålesund vest	14,34 %	12,98 %	13,13 %	13,58 %	13,16 %	10,77 %	8,92 %	8,89 %	10,25 %	11,32 %	14,95 %	14,90 %
Samlet	**Barnehagar Ålesund vest**	**17,13 %**	**17,50 %**	**18,01 %**	**14,78 %**	**15,59 %**	**13,13 %**	**9,82 %**	**10,67 %**	**13,11 %**	**13,99 %**	**19,09 %**	**18,30 %**
Korttid	Barnehagar Ålesund aust	4,84 %	3,10 %	3,86 %	2,51 %	1,33 %	3,44 %	1,01 %	1,74 %	3,33 %	3,41 %	3,54 %	3,50 %
Langtid	Barnehagar Ålesund aust	8,78 %	9,24 %	9,51 %	7,62 %	9,71 %	8,82 %	5,19 %	5,75 %	7,94 %	15,53 %	15,08 %	11,20 %
Samlet	**Barnehagar Ålesund aust**	**13,62 %**	**12,33 %**	**13,37 %**	**10,13 %**	**11,04 %**	**12,26 %**	**6,19 %**	**7,49 %**	**11,26 %**	**18,93 %**	**18,62 %**	**14,70 %**
Korttid	Barnehagar Skodje og Ørskog	3,05 %	2,77 %	2,32 %	2,21 %	1,83 %	0,88 %	1,18 %	1,81 %	1,17 %	2,32 %	3,55 %	2,12 %
Langtid	Barnehagar Skodje og Ørskog	12,67 %	12,18 %	13,68 %	14,19 %	14,48 %	15,71 %	11,28 %	9,99 %	12,06 %	8,73 %	9,06 %	7,98 %
Samlet	**Barnehagar Skodje og Ørskog**	**15,72 %**	**14,95 %**	**15,99 %**	**16,40 %**	**16,31 %**	**16,59 %**	**12,46 %**	**11,80 %**	**13,23 %**	**11,05 %**	**12,61 %**	**10,10 %**
Korttid	Barnehagar Haram og Sandøy	2,00 %	1,78 %	1,88 %	1,35 %	1,36 %	1,12 %	0 %	0,45 %	2,70 %	2,43 %	2,90 %	1,97 %
Langtid	Barnehagar Haram og Sandøy	15,44 %	19,30 %	13,37 %	13,67 %	13,54 %	11,43 %	6,82 %	9,39 %	13,31 %	14,62 %	15,23 %	12,49 %
Samlet	**Barnehagar Haram og Sandøy**	**17,45 %**	**21,08 %**	**15,25 %**	**15,02 %**	**14,90 %**	**12,55 %**	**6,82 %**	**9,84 %**	**16,02 %**	**17,04 %**	**18,13 %**	**14,46 %**
Korttid	Sum sykefravær	3,34 %	3,13 %	3,35 %	1,89 %	1,74 %	2,08 %	0,84 %	1,54 %	2,56 %	2,78 %	3,58 %	2,86 %
Langtid	Sum sykefravær	12,40 %	12,77 %	12,20 %	11,93 %	12,52 %	11,57 %	8,01 %	8,27 %	10,50 %	12,63 %	13,56 %	11,54 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**15,74 %**	**15,90 %**	**15,55 %**	**13,82 %**	**14,25 %**	**13,65 %**	**8,85 %**	**9,81 %**	**13,06 %**	**15,40 %**	**17,14 %**	**14,40 %**

Seksjon skolar

Tjenesteområdebeskrivelse

Det er mykje som skjer ute i skulane, både internt og i samarbeid med eksterne aktørar. Elevar og tilsette er med på utviklingsarbeid og satsingar på mange felt.

Når det gjeld resultat på nasjonale prøver, eksamen, grunnskulepoeng og elevundersøkingane viser ein til den årlege Kvalitetsmeldinga.

Livet og sånn er eit gratis opplæringsmateriell for folkehelse og livsmeistring, utarbeida av Ålesund kommune med støtte frå Møre og Romsdal fylkeskommune. Tiltaka ligg fritt tilgjengeleg på nettsida til Ålesund kommune, og vert brukt både av skulane i vår kommune og i fleire andre kommunar i landet.

Dysleksivenleg skule

Skular som er sertifiserte som dysleksivenlege, er skular som jobbar systematisk for å fange opp og følge opp alle elever med vansker. Ved utgangen av 2023 er omlag alle skulane sertifiserte, dei resterande blir det i løpet av 2024.

Kompetanseutvikling i skulane skjer i stor grad i regi av region Nordre Sunnmøre. For det meste i samarbeid med Høgskulen i Volda men også i samarbeid med NTNU.

I løpet av skuleåra 2022/2023 til 2025/2026 skal alle skulane i Ålesund kommune innom følgjande satsingsområde:

Fagleg inkludering,

Målet er å auke lærarane sin kompetanse når det gjeld å skape eit raust og støttande læringsmiljø som igjen er grunnlaget for ein positiv kultur der elevane vert oppmuntra og stimulert til fagleg og sosial utvikling.

Tilpassa opplæring,

Å tilpasse opplæringa betyr å tilrettelegge med varierte vurderingsformer, læringsressursar, læringsarenaer og læringsaktivitetar slik at alle får tilfredsstillande utbytte av opplæringa.

Profesjonsfagleg digital kompetanse (Pfdk),

Dette utviklingsarbeidet har særleg fokus på utvikling av læraren sin eigen profesjonsfaglege digitale kompetanse. I undervisninga vert det lagt vekt på tett fagleg oppfølging, diskusjonar og moglegheit for samarbeid både individuelt og i grupper.

I tillegg er ein no i gang med det tverrfaglege satsingsområdet «Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis» Også dette i regi av Sunnmøre regionråd og i samarbeid med Høgskulen i Volda.

For å legge til rette for betre fagleg samarbeid for barn og unge som treng oppfølgjing frå fleire faginstansar, vil kommunalområdet Oppvekst ta i bruk BTI-modellen slik mange av kommunane i fylket og landet elles har gjort med god erfaring.

Kompetanse for kvalitet

Skuleåret 2023/2024 er 47 lærarar og 5skuleleiarar i Ålesund i gang med vidareutdanning i regi av Utdanningsdirektoratet.

Trygt og godt skulemiljø

Skulane har delteke i programmet "Skolemiljø og krenkelser" og har siste året også delteke på ei kursrekke med Terje Wårheim med tema "Skolen i møte med svært utfordrande åtferd".

Bevegelsesglede og meistring er eit prosjekt for ungdomsskulane som går føre seg i samarbeid med Nasjonalforeningen for folkehelse. Målet er at "Elevene skal tilegne seg grunnleggende forståelse av hva fysisk aktivitet er, og hvor viktig det er for den fysiske og psykiske helsen sin. I tillegg skal elevene lære å anvende dette for å ta vare på seg selv nå og senere i livet. Vi ønsker gjennom dette prosjektet å finne metoder for hvordan vi kan nytte denne kompetansen inn i skolen for å forebygge innaktivitet, frafall, helseplager og skader hos ungdom."

Symjeopplæring utandørs vart innført i ny læreplan i kroppsøving hausten 2020. Her er trygg ferdsel ved vatn, symjing, sjølvberging og livredning ute i naturen sentralt i faget. Fleire av skulane er godt i gang med dette og samarbeider med Moa svømmehall og Redningsselskapet. Alle skal utarbeide lokale planar og rutiner som sikrar at opplæringa utandørs er forsvarleg.

Newtonrommet og First Lego League

Newton Møre er ein felles læringsarena for alle barn og unge i Ålesund. Her får elevar på 6. og 9. årstrinn praktisk undervisning i matematikk, naturfag og teknologi for grunnskolen og videregående skole. Målet er at dei som besøker Newton, skal ha stort læringsutbytte og gode læringsopplevingar.

I Ålesund er First Lego League er eit kunnskaps- og teknologikonsept for elevar på 7. årstrinn. I september kvart år får elevane eit oppdrag som laga kan arbeide med i 8 veker før dei samlast til ei lokal/regional turnering på NMK. Laga konkurrer i ulike deloppdrag, og vinnarlaget får delta i Skandinavisk finale på slutten av året.

Leikepatruljen er eit samarbeid med Sunnmøre Friluftsråd der målet er å få elevane til å bevege seg meir i løpet av skuledagen, . Dei eldste elevane får opplæring i aktivitetar og tradisjonelle uteleikar og får så ansvar for å drage i gang fysisk aktivitet og leik for dei yngre elevane i friminutta.

Atlanterhavsparken/Vitensenteret

Skulane i Ålesund får tilbod om å besøke vitnesenteret om er knytt til Atlanterhavsparken på Tueneset. På vitensenteret får elevane våre lære ved å eksperimentere sjølve. Her får dei gjennom eigen aktivitet og i samarbeid med andre utforske ulike fenomen, fakta og utfordringar knytt til det marine feltet.

DaVincirommet

Verksted Da Vinci er som eit vitensenter for kunst, - og målet er å utvikle ein metodikk for å styrke kunnskap og kompetanse om kunst i skulen. I lokala der Aggregat kunstnerfellesskap held til i Ålesund sentrum skal elevane frå 5.trinn få oppleve ulike kunstuttrykk og vere med på ulike workshops.

Så langt har prosjektet vore i startfasen og Hessa og Volsdalen har vore pilotskular.

Utvikling og utfordringer

Lærarnorm

Når det gjeld lærarnormen hadde kommunen ved det nasjonale rapporteringstidspunktet 1. oktober samla vel 15 årsverk over normen (utan HK24). Fleire av skulane hadde negative avvik, men fleire kan i teorien tilpasse internt ved å omdisponere personale. Dei har allereie gjort tilpasningar i den grad det har vore mogleg. Det er urovekkande at det ser ut til at fleire slit med å halde lærarnormen.

Bemanning

Det har siste året også vore vanskeleg å få tak i kvalifiserte vikarar, noko som har ført til auka utgifter i form av overtidstillegg til fast tilsette som må ta vikartimar ut over full stilling. I tillegg har leiinga ved dei fleste av skulane gått inn som vikarar, noko som har bidrege til å halde vikarkostnadane nede. Denne måten å løyse vikarproblematikken på, gjer at elevane får vikarar som kjenner dei, men det fører også til slitasje på personalet og mindre tid til leiaroppgåver.

Barn og unge som krev ekstra oppfølgjing

Stadig fleire skular melder om utfordringar i høve einskidelevar som krev ekstra oppfølgjing pga utfordrande åtferd, skulevegring og helserelaterte behov. Dette er krevjande, både kvantitativt, - ved at dei må vere fleire vaksne pr elev og kvalitativt, - ved at skulen ikkje har den naudsynte kompetansen som trengst for å følgje opp elevane.

Læremiddel

Mange skular hadde planlagt å nytte deler av 2022-budsjettet til innkjøp av nye læreverk, men fann ikkje rom innanfor ramma til å gjennomføre innkjøpa. Dette gir utfordringar ved at lærarane ikkje har oppdaterte læreverk etter fagfornyinga. Ein ser også at det er tildels store variasjonar mellom skulane. Det er ei uro knytt til at det er så stor skilnad også på tilgang til digitale verktøy og at det er eit stort etterslep.

SFO

Barneskulane melder at ein stor del av meirforbruket deira er knytt til SFO. Frå august vart det frå nasjonalt hald innført gratis kjernetid på 12 timar også for 2. klassingar. Dette vart delvis kompensert gjennom rammeoverføring til kommunane, men rekker ikkje fullt ut reduksjonen i foreldrebetaling. I

tillegg har regelen om redusert foreldrebetaling for lavinntektsfamilier også ført til reduserte inntekter. For å få ned kostnadane er det vedteke nye vedtekter. Kommunane kan drive skulefritidsordningane til sjølvkost, men det ville i vårt tilfelle ført til svært dyre takstar. I 2022 kosta skulefritidsordningane Ålesund kommune over 14 millionar.

Utvalgte resultater

Dei aller fleste skulane har stort meirforbruk på drifta for 2023. Meirforbruket i 2023 i tillegg til rammereduksjon for 2024 gjer det krevjande å drifte forsvarleg også inn i nytt budsjettår.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
4200-Aspøy skole	21 273	19 655	-1 617	-8,2 %
4201-Blindheim barneskole	46 895	43 326	-3 568	-8,2 %
4202-Emblem skule	20 985	19 969	-1 016	-5,1 %
4203-Flisnes skole	28 913	30 402	1 489	4,9 %
4204-Ellingsøy barne- og ungdomsskole	28 446	25 357	-3 089	-12,2 %
4205-Hessa skole	36 370	32 215	-4 156	-12,9 %
4206-Larsgården skole	18 236	19 175	939	4,9 %
4207-Lerstad skole	22 212	19 930	-2 282	-11,4 %
4208-Hatlane skole	68 745	63 060	-5 685	-9,0 %
4209-Spjelkavik barneskole	60 763	52 578	-8 185	-15,6 %
4210-Stokke og Vik skole	16 399	15 139	-1 260	-8,3 %
4211-Voldsdalen skole	27 963	23 995	-3 968	-16,5 %
4212-Åse skole	33 315	29 188	-4 127	-14,1 %
4213-Blindheim ungdomsskole	39 912	37 799	-2 112	-5,6 %
4214-Spjelkavik ungdomsskole	44 426	42 419	-2 008	-4,7 %
4215-Skarbøvik ungdomsskole	23 181	22 946	-234	-1,0 %
4216-Kolvikbakken ungdomsskole	38 703	38 319	-384	-1,0 %
4217-Ørskog skule	30 216	25 311	-4 906	-19,4 %
4218-Skodje og Valle skular	40 452	34 019	-6 433	-18,9 %
4219-Skodje ungdomskule	23 185	20 204	-2 982	-14,8 %
4220-Vatne barneskule	10 963	11 128	165	1,5 %
4221-Vatne ungdomsskule	12 707	12 766	60	0,5 %
4222-Tennfjord skule	19 435	19 293	-142	-0,7 %
4223-Brattvåg ungdomskule	19 922	17 128	-2 794	-16,3 %
4224-Brattvåg barneskule	23 280	22 352	-928	-4,2 %
4225-Nordøyane skular	20 517	17 480	-3 037	-17,4 %
4226-Søvik skule	11 554	11 399	-155	-1,4 %
4227-Harøy skule	14 384	13 492	-892	-6,6 %
4230-Seksjon skole	1 223	1 778	555	31,2 %
4400-Ålesund voksenopplæring	8 052	14 044	5 992	42,7 %
Sum	812 627	755 866	-56 761	-7,5 %

Kommentar til status økonomi

Seksjon skole (ansvar 420) med 29 verksemder har eit samla meirforbruk i 2023 på 56/61 mill.

24 av verksemdene leverer sine rekneskap med eit meirforbruk, 5 med eit mindreforbruk.

Forklaring

Årsakene til meirforbruket er samansett av fleire faktorar. Det har over tid vore reduksjon av driftskostnadar for skulane, og ein har i 2023 hatt innkjøpsstopp store delar av året. Ein ser at på innkjøp er ein no på eit nivå som er for lavt. Det er ikkje rom for innkjøp av læreverk og anna naudsynt utstyr til undervisning, noko som har negative konsekvensar for tilbodet som gis.

--> Ein har også eit større meirforbruk på løn. Totalt sett for Ålesund ligg ein noko over lærarnorm, men dette må sjåast i samanheng med klassestørrelse. Ved fleire skolar er det kun ei klasse per trinn , hovedtrinn/ etc. Det er verksett et arbeid for å sjå på bemanningssituasjonen ved skolane …

Skolane melder om tapte inntekter på SFO pga statleg vidareført og utvida ordning med gratis kjernetid for 1. klassingar, og frå hausten 2023 også for 2. klassingar. Dette inntekstapet har skolane ikkje fått kompensert for.

Vidareføring av ordninga med redusert foreldrebetaling for familiar med lav inntekt gir også reduserte inntekter for verksemdene i forhold til summen som det samla talet på barn i dei ulike skolefritidsordningane skulle tilseie.

Fleire skolar melder om ei auke i talet på elevar med til dels store og samansette opplærings- og hjelpebehov. Elevar som utifrå einskildvedtak om rett til spesialundervisning og behov for helserelatert assistanse, treng ekstra tilrettelegging og dette medfører igjen ekstra kostnadar.

Mange av skolane har også fått elevar med flyktningstatus, noko som nødvendigvis gir auka utgifter. Barn og unge som skal vere i Norge i meir enn tre månader har både rett og plikt til opplæring.

Oppsummering tiltak

Skulane har også dette året prøvd å halde seg innanfor tildelt ramme, gjennom å slå saman klasser og samordne spesialundervisninga. Desse sparetiltaka har nok hatt ein viss effekt på økonomien, men fører samstundes til at ein ikkje klarer å prioritere tidleg innsats og tilpassa opplæring i den grad som ein burde. Fleire av skulane har også hatt vanskar med å halde seg innanfor når det gjeld lærarnormen.

Målet med å satse på tidleg innsats, fagleg inkludering og tilpassa opplæring i den ordinære undervisninga, er at ein på sikt skal kunne redusere behovet for spesialundervisning. Denne endringa blir svært vanskeleg å få til, når ein ikkje kan prioritere førebygging og styrking av det ordinære tilbodet.

Skulane rapporterer også i år at dei i stor grad har spart på vikarbruken. Det har vore svært vanskeleg, - for ikkje å seie uråd, - å få tak i kvalifiserte vikarar i Ålesund. Dei fleste skulane har meir i refusjonar på sjukefråvær og fødselspermisjonar, enn dei har på vikarutgifter.

Mange på vikarar har ført til at ein ikkje har klart å gje elevane det dei har krav på, korkje i høve einskildvedtak eller klasseundervisning. Tilsette på skulane har strekt seg langt for å løyse vikarproblematikken, ved å ta på seg ekstra undervisning. Dette er i seg sjølv positivt, ettersom elevane får vikarar som dei kjenner - men det fører også til slitasje på personalet. Og det fører til auka utgifter i form av overtidstillegg til dei som må ta vikartimar ut over full stilling.

Også leiinga ved skulane har i stor grad gått inn som vikarar, noko som har bidrege til å halde vikarkostnadane nede. Men det har på den andre sida ført til mindre tid til leiing og fokus på administrative oppgåver.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	935 964	837 133	-98 831	-11,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	18 780	28 625	9 845	34,4 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 501	702	-799	-113,9 %
Overføringsutgifter	11 504	-19 631	-31 135	158,6 %
Finansutgifter	905	0	-905	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**968 654**	**846 829**	**-121 826**	**-14,4 %**
Salgsinntekter	-44 555	-53 405	-8 850	16,6 %
Refusjoner	-101 601	-32 745	68 856	-210,3 %
Overføringsinntekter	-2 142	-4 813	-2 671	55,5 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-7 729	0	7 729	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-156 027**	**-90 963**	**65 064**	**-71,5 %**
Netto resultat	**812 627**	**755 866**	**-56 761**	**-7,5 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	852 552	822 702	837 133	935 964
Refusjon lønn	-48 371	0	0	-51 475
Sum Lønn	**804 181**	**822 702**	**837 133**	**884 489**
Drift	23 390	28 623	28 625	18 780
Kjøp av produksjon	1 379	702	702	1 501
Overføringer	8 799	-19 581	-19 631	11 504
Finansutgifter	1 764	0	0	905
Sum Utgifter	**35 331**	**9 744**	**9 696**	**32 690**
Brukerbetaling	-52 050	-53 405	-53 405	-44 555
Refusjoner	-41 798	-32 745	-32 745	-50 126
Overføringer	-5 533	-4 813	-4 813	-2 142
Finansinntekter	-3 620	0	0	-7 729
Sum Inntekter	**-103 001**	**-90 963**	**-90 963**	**-104 552**
Netto resultat	**736 511**	**741 483**	**755 866**	**812 627**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

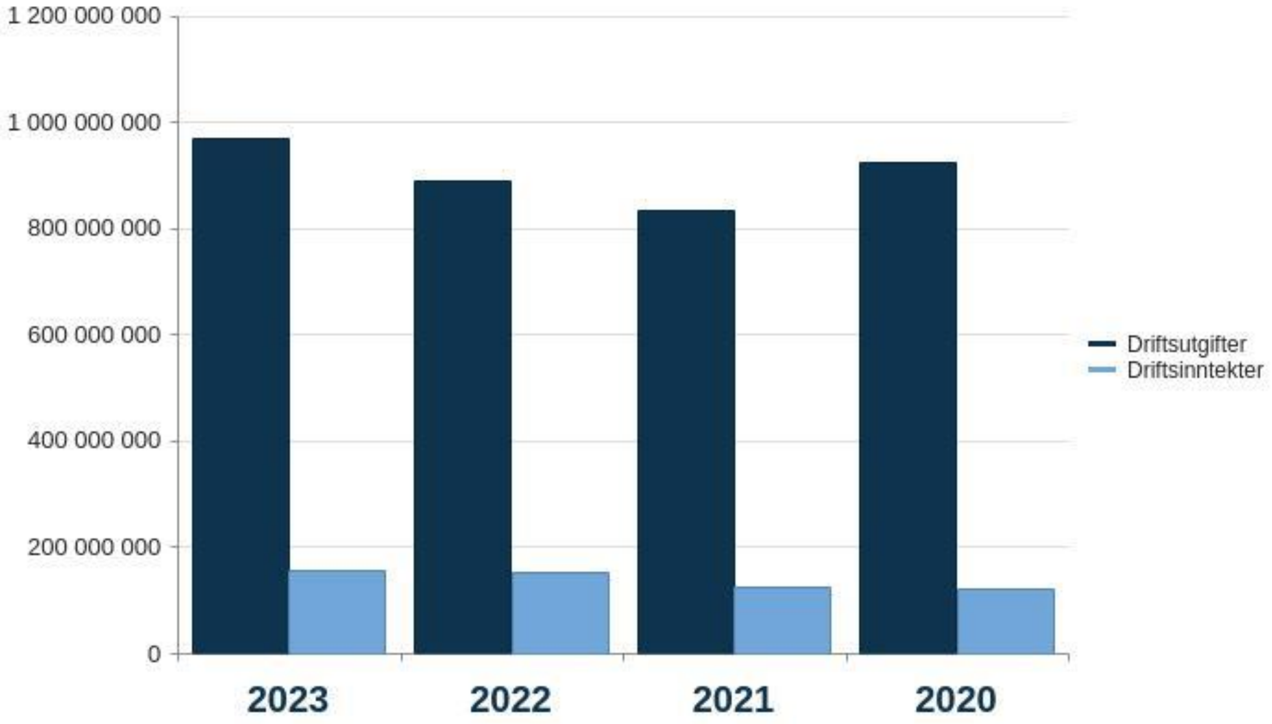

Detaljvisning drift (graf)

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,94 %	6,12 %	8,07 %
Årlig sykefravær 2021	2,13 %	7,28 %	9,41 %
Årlig sykefravær 2022	2,37 %	6,47 %	8,84 %
Årlig sykefravær 2023	1,86 %	5,97 %	7,83 %

Status sykefravær og HMS

Det er forskjellar mellom virksomheitene på sjukefråvær, men samla sett ligg skule under snittet for heile kommunalområdet når det gjeld sjukefråvær.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Aspøy skole	2,22 %	3,83 %	4,00 %	0,24 %	1,81 %	1,45 %	0 %	0,17 %	3,13 %	2,08 %	2,73 %	0 %
Langtid	Aspøy skole	5,55 %	3,42 %	4,38 %	2,65 %	4,62 %	6,73 %	2,94 %	2,79 %	5,76 %	9,18 %	17,83 %	13,02 %
Samlet	**Aspøy skole**	**7,77 %**	**7,25 %**	**8,38 %**	**2,88 %**	**6,43 %**	**8,18 %**	**2,94 %**	**2,97 %**	**8,89 %**	**11,25 %**	**20,56 %**	**13,02 %**
Korttid	Blindheim barneskole	2,39 %	3,03 %	3,35 %	3,18 %	1,90 %	1,20 %	0 %	0,17 %	3,03 %	2,65 %	5,55 %	3,75 %
Langtid	Blindheim barneskole	10,20 %	11,46 %	9,85 %	8,91 %	7,57 %	4,22 %	2,38 %	4,30 %	4,72 %	6,11 %	9,23 %	5,81 %
Samlet	**Blindheim barneskole**	**12,59 %**	**14,49 %**	**13,20 %**	**12,09 %**	**9,47 %**	**5,42 %**	**2,38 %**	**4,47 %**	**7,74 %**	**8,76 %**	**14,77 %**	**9,56 %**
Korttid	Emblem skule	2,36 %	1,78 %	1,72 %	1,52 %	0 %	2,65 %	0 %	0,44 %	2,45 %	0,56 %	1,27 %	4,39 %
Langtid	Emblem skule	13,37 %	8,87 %	8,58 %	6,76 %	9,43 %	8,15 %	1,47 %	5,23 %	2,36 %	5,40 %	6,01 %	4,32 %
Samlet	**Emblem skule**	**15,73 %**	**10,65 %**	**10,31 %**	**8,28 %**	**9,43 %**	**10,81 %**	**1,47 %**	**5,66 %**	**4,80 %**	**5,97 %**	**7,27 %**	**8,71 %**
Korttid	Flisnes skole	5,02 %	2,44 %	3,40 %	2,48 %	2,88 %	2,10 %	0,90 %	1,58 %	2,11 %	1,54 %	4,61 %	6,17 %
Langtid	Flisnes skole	9,92 %	10,23 %	7,03 %	6,04 %	5,58 %	4,40 %	0,95 %	2,73 %	5,08 %	8,27 %	10,11 %	8,24 %
Samlet	**Flisnes skole**	**14,94 %**	**12,67 %**	**10,44 %**	**8,52 %**	**8,46 %**	**6,50 %**	**1,85 %**	**4,31 %**	**7,19 %**	**9,80 %**	**14,72 %**	**14,41 %**
Korttid	Ellingsøy barne- og ungdomsskole	1,53 %	1,46 %	4,26 %	2,49 %	2,19 %	1,05 %	0 %	0,97 %	4,61 %	2,57 %	2,74 %	0,80 %
Langtid	Ellingsøy barne- og ungdomsskole	15,29 %	15,80 %	15,95 %	16,39 %	16,06 %	10,31 %	6,95 %	9,01 %	9,13 %	5,79 %	5,55 %	7,45 %
Samlet	**Ellingsøy barne- og ungdomsskole**	**16,82 %**	**17,26 %**	**20,21 %**	**18,89 %**	**18,25 %**	**11,36 %**	**6,95 %**	**9,98 %**	**13,74 %**	**8,36 %**	**8,29 %**	**8,25 %**
Korttid	Hessa skole	1,00 %	1,26 %	0,90 %	0,36 %	1,30 %	0,19 %	0 %	0,91 %	1,79 %	0,76 %	2,30 %	3,33 %
Langtid	Hessa skole	4,63 %	3,61 %	6,19 %	3,32 %	4,21 %	1,67 %	0 %	0,66 %	2,96 %	3,86 %	4,08 %	4,43 %
Samlet	**Hessa skole**	**5,63 %**	**4,87 %**	**7,09 %**	**3,68 %**	**5,52 %**	**1,86 %**	**0 %**	**1,57 %**	**4,75 %**	**4,62 %**	**6,38 %**	**7,76 %**
Korttid	Larsgården skole	3,96 %	3,35 %	2,41 %	1,05 %	1,65 %	1,41 %	0,94 %	0 %	0 %	0,17 %	1,76 %	1,20 %
Langtid	Larsgården skole	3,65 %	3,04 %	3,54 %	4,82 %	4,69 %	5,73 %	7,51 %	4,21 %	8,02 %	11,89 %	10,88 %	7,07 %
Samlet	**Larsgården skole**	**7,61 %**	**6,39 %**	**5,95 %**	**5,87 %**	**6,34 %**	**7,14 %**	**8,45 %**	**4,21 %**	**8,02 %**	**12,06 %**	**12,63 %**	**8,27 %**
Korttid	Lerstad skole	3,50 %	2,20 %	2,02 %	2,97 %	4,15 %	1,22 %	0 %	2,14 %	1,33 %	1,32 %	3,36 %	0,73 %
Langtid	Lerstad skole	2,45 %	3,07 %	4,43 %	4,01 %	0,52 %	1,75 %	0 %	1,11 %	3,26 %	5,84 %	7,98 %	4,10 %
Samlet	**Lerstad skole**	**5,95 %**	**5,27 %**	**6,45 %**	**6,99 %**	**4,67 %**	**2,96 %**	**0 %**	**3,25 %**	**4,59 %**	**7,15 %**	**11,35 %**	**4,84 %**
Korttid	Hatlane skole	4,04 %	1,88 %	2,36 %	1,18 %	1,76 %	1,19 %	0,15 %	1,55 %	2,88 %	1,48 %	4,14 %	1,65 %
Langtid	Hatlane skole	4,81 %	5,17 %	7,85 %	5,96 %	5,37 %	2,92 %	2,73 %	2,79 %	3,75 %	5,16 %	7,75 %	8,04 %
Samlet	**Hatlane skole**	**8,85 %**	**7,05 %**	**10,21 %**	**7,15 %**	**7,13 %**	**4,11 %**	**2,88 %**	**4,34 %**	**6,63 %**	**6,64 %**	**11,89 %**	**9,69 %**
Korttid	Spjelkavik barneskole	3,52 %	2,37 %	3,23 %	2,13 %	2,07 %	0,93 %	0,06 %	1,09 %	3,65 %	2,08 %	4,24 %	1,62 %
Langtid	Spjelkavik barneskole	8,41 %	8,82 %	7,26 %	7,32 %	7,88 %	7,79 %	3,76 %	4,44 %	5,72 %	6,24 %	9,27 %	11,01 %

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Samlet	**Spjelkavik barneskole**	**11,93 %**	**11,19 %**	**10,49 %**	**9,45 %**	**9,94 %**	**8,73 %**	**3,82 %**	**5,53 %**	**9,36 %**	**8,32 %**	**13,51 %**	**12,63 %**
Korttid	Stokke og Vik skole	2,15 %	0,82 %	2,73 %	0,20 %	1,72 %	1,58 %	0 %	2,06 %	2,51 %	1,50 %	1,86 %	3,24 %
Langtid	Stokke og Vik skole	10,85 %	10,31 %	6,34 %	4,82 %	4,78 %	2,99 %	0 %	1,77 %	2,68 %	3,55 %	7,39 %	6,85 %
Samlet	**Stokke og Vik skole**	**13,00 %**	**11,14 %**	**9,06 %**	**5,02 %**	**6,50 %**	**4,58 %**	**0 %**	**3,82 %**	**5,19 %**	**5,05 %**	**9,25 %**	**10,09 %**
Korttid	Voldsdalen skole	2,03 %	4,94 %	3,38 %	1,65 %	1,23 %	1,24 %	0,92 %	1,89 %	4,70 %	1,54 %	5,12 %	3,45 %
Langtid	Voldsdalen skole	3,68 %	4,25 %	5,93 %	7,02 %	9,77 %	7,68 %	0 %	0,28 %	1,68 %	1,91 %	5,63 %	1,68 %
Samlet	**Voldsdalen skole**	**5,70 %**	**9,19 %**	**9,31 %**	**8,67 %**	**11,00 %**	**8,93 %**	**0,92 %**	**2,17 %**	**6,37 %**	**3,45 %**	**10,75 %**	**5,13 %**
Korttid	Åse skole	3,43 %	4,07 %	2,20 %	1,96 %	3,34 %	1,21 %	0 %	0,91 %	2,06 %	2,65 %	4,03 %	1,21 %
Langtid	Åse skole	2,72 %	2,33 %	5,59 %	2,92 %	5,84 %	3,57 %	1,71 %	2,81 %	5,30 %	5,22 %	6,14 %	6,69 %
Samlet	**Åse skole**	**6,15 %**	**6,40 %**	**7,79 %**	**4,89 %**	**9,18 %**	**4,78 %**	**1,71 %**	**3,71 %**	**7,37 %**	**7,86 %**	**10,17 %**	**7,90 %**
Korttid	Blindheim ungdomsskole	2,91 %	1,71 %	2,24 %	2,56 %	2,75 %	1,09 %	0,38 %	1,80 %	2,14 %	1,43 %	1,28 %	0,85 %
Langtid	Blindheim ungdomsskole	3,44 %	2,67 %	2,94 %	1,92 %	3,80 %	3,41 %	1,85 %	2,72 %	4,62 %	4,31 %	7,68 %	10,35 %
Samlet	**Blindheim ungdomsskole**	**6,35 %**	**4,38 %**	**5,18 %**	**4,49 %**	**6,55 %**	**4,49 %**	**2,23 %**	**4,51 %**	**6,76 %**	**5,74 %**	**8,95 %**	**11,20 %**
Korttid	Spjelkavik ungdomsskole	2,88 %	2,44 %	2,07 %	1,94 %	1,10 %	1,00 %	0 %	0,61 %	2,38 %	2,38 %	1,73 %	1,69 %
Langtid	Spjelkavik ungdomsskole	2,06 %	2,76 %	5,50 %	3,38 %	4,78 %	3,64 %	1,38 %	1,57 %	3,12 %	4,92 %	8,42 %	6,70 %
Samlet	**Spjelkavik ungdomsskole**	**4,94 %**	**5,20 %**	**7,57 %**	**5,32 %**	**5,89 %**	**4,63 %**	**1,38 %**	**2,18 %**	**5,50 %**	**7,30 %**	**10,16 %**	**8,39 %**
Korttid	Skarbøvik ungdomsskole	0,94 %	0,42 %	3,25 %	0,80 %	0,30 %	0,36 %	0 %	0,47 %	3,11 %	0,88 %	1,75 %	0 %
Langtid	Skarbøvik ungdomsskole	4,77 %	5,60 %	2,20 %	3,10 %	2,76 %	0 %	1,80 %	0 %	0 %	1,50 %	6,50 %	6,87 %
Samlet	**Skarbøvik ungdomsskole**	**5,71 %**	**6,02 %**	**5,44 %**	**3,90 %**	**3,07 %**	**0,36 %**	**1,80 %**	**0,47 %**	**3,11 %**	**2,38 %**	**8,25 %**	**6,87 %**
Korttid	Kolvikbakken ungdomsskole	2,39 %	1,28 %	2,81 %	0,38 %	0,97 %	0,16 %	0 %	1,30 %	3,74 %	2,28 %	2,95 %	1,31 %
Langtid	Kolvikbakken ungdomsskole	4,52 %	6,09 %	8,73 %	7,87 %	7,27 %	5,40 %	4,64 %	5,71 %	4,81 %	4,01 %	8,49 %	7,93 %
Samlet	**Kolvikbakken ungdomsskole**	**6,91 %**	**7,36 %**	**11,54 %**	**8,25 %**	**8,25 %**	**5,56 %**	**4,64 %**	**7,00 %**	**8,54 %**	**6,29 %**	**11,45 %**	**9,24 %**
Korttid	Ørskog skule	2,49 %	2,32 %	1,05 %	0,70 %	1,38 %	0,77 %	0,93 %	0,10 %	1,19 %	1,38 %	0,29 %	0 %
Langtid	Ørskog skule	9,60 %	7,33 %	5,68 %	7,36 %	8,72 %	6,09 %	0 %	1,57 %	4,07 %	5,08 %	6,70 %	5,03 %
Samlet	**Ørskog skule**	**12,08 %**	**9,65 %**	**6,74 %**	**8,07 %**	**10,10 %**	**6,87 %**	**0,93 %**	**1,68 %**	**5,25 %**	**6,46 %**	**6,99 %**	**5,03 %**
Korttid	Skodje og Valle skular	2,91 %	2,71 %	2,85 %	0,50 %	0,61 %	1,60 %	0,26 %	0,26 %	1,21 %	2,06 %	2,08 %	1,18 %
Langtid	Skodje og Valle skular	8,67 %	9,94 %	10,36 %	12,00 %	12,10 %	13,78 %	12,12 %	7,57 %	6,53 %	6,88 %	9,71 %	7,70 %
Samlet	**Skodje og Valle skular**	**11,58 %**	**12,65 %**	**13,21 %**	**12,50 %**	**12,72 %**	**15,38 %**	**12,38 %**	**7,83 %**	**7,74 %**	**8,94 %**	**11,78 %**	**8,88 %**
Korttid	Skodje ungdomskule	4,14 %	1,85 %	1,91 %	1,20 %	1,61 %	0,37 %	1,88 %	0,67 %	2,52 %	4,47 %	2,81 %	0,23 %
Langtid	Skodje ungdomskule	8,40 %	3,95 %	3,59 %	4,91 %	4,04 %	0,40 %	0 %	0,61 %	3,70 %	1,85 %	2,84 %	4,25 %

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Samlet	**Skodje ungdomskule**	**12,54 %**	**5,80 %**	**5,51 %**	**6,11 %**	**5,66 %**	**0,77 %**	**1,88 %**	**1,28 %**	**6,22 %**	**6,32 %**	**5,65 %**	**4,49 %**
Korttid	Vatne barneskule	0 %	1,63 %	1,41 %	3,87 %	1,75 %	3,36 %	0 %	2,49 %	1,79 %	1,83 %	0 %	0 %
Langtid	Vatne barneskule	5,94 %	6,53 %	6,53 %	2,83 %	1,95 %	1,15 %	0 %	1,93 %	9,53 %	16,98 %	17,34 %	14,65 %
Samlet	**Vatne barneskule**	**5,94 %**	**8,16 %**	**7,94 %**	**6,70 %**	**3,70 %**	**4,51 %**	**0 %**	**4,42 %**	**11,33 %**	**18,81 %**	**17,34 %**	**14,65 %**
Korttid	Vatne ungdomsskule	3,58 %	0,70 %	1,30 %	0 %	0,37 %	0 %	1,33 %	1,35 %	1,54 %	0,09 %	0 %	0,49 %
Langtid	Vatne ungdomsskule	0,64 %	5,95 %	7,00 %	7,00 %	7,00 %	3,82 %	0 %	3,77 %	6,20 %	6,48 %	12,39 %	11,41 %
Samlet	**Vatne ungdomsskule**	**4,22 %**	**6,65 %**	**8,30 %**	**7,00 %**	**7,37 %**	**3,82 %**	**1,33 %**	**5,12 %**	**7,74 %**	**6,57 %**	**12,39 %**	**11,90 %**
Korttid	Tennfjord skule	4,60 %	2,14 %	3,78 %	0,42 %	3,53 %	0,91 %	0,83 %	1,75 %	3,34 %	3,73 %	1,98 %	6,14 %
Langtid	Tennfjord skule	1,15 %	2,86 %	2,82 %	3,86 %	4,24 %	2,13 %	0 %	1,75 %	10,14 %	13,84 %	13,45 %	14,07 %
Samlet	**Tennfjord skule**	**5,75 %**	**5,00 %**	**6,60 %**	**4,28 %**	**7,76 %**	**3,04 %**	**0,83 %**	**3,50 %**	**13,48 %**	**17,57 %**	**15,43 %**	**20,21 %**
Korttid	Brattvåg ungdomskule	2,85 %	1,14 %	2,02 %	3,51 %	2,07 %	0 %	0,81 %	0,60 %	2,57 %	2,36 %	0,86 %	0 %
Langtid	Brattvåg ungdomskule	15,99 %	13,28 %	12,84 %	12,92 %	10,42 %	6,31 %	3,81 %	4,19 %	4,91 %	1,51 %	9,14 %	9,19 %
Samlet	**Brattvåg ungdomskule**	**18,83 %**	**14,43 %**	**14,85 %**	**16,43 %**	**12,49 %**	**6,31 %**	**4,61 %**	**4,79 %**	**7,48 %**	**3,87 %**	**10,01 %**	**9,19 %**
Korttid	Brattvåg barneskule	3,98 %	1,47 %	1,33 %	3,17 %	1,61 %	0,94 %	0 %	0 %	0,37 %	1,79 %	2,47 %	0,70 %
Langtid	Brattvåg barneskule	8,31 %	10,18 %	8,72 %	10,01 %	10,50 %	9,53 %	7,63 %	3,77 %	11,50 %	15,99 %	12,17 %	11,34 %
Samlet	**Brattvåg barneskule**	**12,30 %**	**11,65 %**	**10,04 %**	**13,18 %**	**12,11 %**	**10,47 %**	**7,63 %**	**3,77 %**	**11,88 %**	**17,78 %**	**14,64 %**	**12,04 %**
Korttid	Nordøyane skular	0,19 %	0 %	0,18 %	0,24 %	1,35 %	0,25 %	0 %	0 %	0,53 %	0,05 %	0 %	0 %
Langtid	Nordøyane skular	7,55 %	5,56 %	4,49 %	6,34 %	3,44 %	1,86 %	0 %	2,78 %	3,92 %	3,92 %	5,80 %	9,07 %
Samlet	**Nordøyane skular**	**7,74 %**	**5,56 %**	**4,67 %**	**6,58 %**	**4,79 %**	**2,11 %**	**0 %**	**2,78 %**	**4,45 %**	**3,97 %**	**5,80 %**	**9,07 %**
Korttid	Søvik skule	5,41 %	0,88 %	1,27 %	0,12 %	1,48 %	0,90 %	0 %	0,50 %	3,22 %	0,66 %	2,54 %	2,84 %
Langtid	Søvik skule	3,22 %	3,04 %	1,09 %	0,41 %	0 %	11,91 %	9,13 %	0 %	0 %	0 %	0,77 %	2,00 %
Samlet	**Søvik skule**	**8,63 %**	**3,92 %**	**2,35 %**	**0,53 %**	**1,48 %**	**12,82 %**	**9,13 %**	**0,50 %**	**3,22 %**	**0,66 %**	**3,30 %**	**4,83 %**
Korttid	Harøy skule	4,85 %	2,56 %	3,69 %	1,30 %	1,02 %	0,44 %	1,17 %	0 %	1,07 %	1,99 %	1,71 %	0,90 %
Langtid	Harøy skule	4,18 %	7,30 %	9,44 %	5,56 %	4,85 %	3,64 %	1,17 %	4,69 %	10,04 %	14,99 %	13,00 %	17,16 %
Samlet	**Harøy skule**	**9,04 %**	**9,86 %**	**13,12 %**	**6,86 %**	**5,87 %**	**4,08 %**	**2,34 %**	**4,69 %**	**11,10 %**	**16,98 %**	**14,71 %**	**18,06 %**
Korttid	Seksjon skole	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Langtid	Seksjon skole	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Samlet	**Seksjon skole**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**
Korttid	Ålesund voksenopplæring	4,35 %	1,16 %	2,32 %	0,74 %	2,11 %	0,67 %	0 %	2,20 %	1,86 %	2,07 %	3,03 %	1,30 %
Langtid	Ålesund voksenopplæring	10,80 %	6,39 %	4,62 %	4,16 %	4,15 %	4,01 %	0,58 %	2,39 %	5,88 %	8,91 %	9,48 %	8,77 %
Samlet	**Ålesund voksenopplæring**	**15,15 %**	**7,55 %**	**6,94 %**	**4,90 %**	**6,27 %**	**4,68 %**	**0,58 %**	**4,59 %**	**7,74 %**	**10,99 %**	**12,51 %**	**10,07 %**

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Sum sykefravær	3,02 %	2,11 %	2,49 %	1,54 %	1,78 %	1,03 %	0,29 %	1,01 %	2,43 %	1,83 %	2,79 %	1,80 %
Langtid	Sum sykefravær	6,86 %	6,67 %	6,85 %	6,30 %	6,50 %	5,16 %	2,73 %	3,20 %	5,06 %	6,27 %	8,42 %	7,92 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**9,88 %**	**8,78 %**	**9,34 %**	**7,84 %**	**8,28 %**	**6,19 %**	**3,02 %**	**4,21 %**	**7,48 %**	**8,10 %**	**11,20 %**	**9,73 %**

Seksjon barn, familie og førebygging

Tjenesteområdebeskrivelse

Seksjon Barn familie og førebygging

Seksjon barn familie og førebygging har om lag 370 årsverk og består av barneverntenester, spesialpedagogiske tenester, bu- og avlastingstenester, familiestøttande tenester, helsestasjonstenester og integrering. I seksjonen ligg og eit interkommunalt krisesenter for kvinner og barn og ei interkommunal barnevernvakt.

Tenester i seksjonen skal bidra til at barn og unge med ulike føresetnader kan nå sitt potensiale, oppleve livsmeistring og delta aktivt i samfunnet. Seksjonen er tverrfagleg samansett og skal sikre koordinert innsats mot barn og familiar. Å sjå heile barnet og ha barnet i sentrum skal ha eit sterkt fokus. Tenesteutviklinga skal vere i tråd med nasjonale føringar med vekt på å sikre berekraft og nytenking. Seksjonen har ansvar for fleire lovpålagte tenester som barnevern, spesialpedagogiske tenester, vaksinasjonsprogram og helsetenester til barn og unge. Det er og fatta vedtak om mottak av flyktningar i kommune som følgjast opp av verksemd integrering.

Helsestasjonstenester gir tilbod om svangerskapsomsorg, barselomsorg, og tilbod til barn og unge i alderen 0–25 år og deira føresette. Helsestasjonen skal ha rutine for samarbeid med fastlegar, andre kommunale tenester og spesialisthelsetenesta. Alle barn og unge har rett til helsekontroll.

Skulehelsetilbodet for barne-, ungdom- og vidaregåande skule er lokalisert på den enkelte skule. Det er og eit tilbod til studentar ved NTNU finansiert av studentsamskipnaden og som er bemanna med helsesjukepleiarar frå kommunen. Helsestasjon for ungdom er et gratis tilbod til ungdom mellom 13-25 år, og ein finn tilbodet på Moa og i Brattvågen.

Helsestasjon 0-5 år er lokalisert til Ålesund sentrum, Moa, Blindheim, Ørskog, Skodje, Brattvåg, Haramsøy, Lepsøy, Vatne og Harøya.

Familiestøttande tenester skal vere ei kommunedekkande avdeling, med tenester nær brukaren, og skal ha eit bredt spekter av tiltak på alle nivå i eit førebyggande perspektiv. Målsettinga er å bidra til at flest mogleg får hjelp til rett tid og i tidleg problemutvikling. Familiestøttande tenester skal kunne tilby tiltak tilpassa den einskilde, men og i større grad til grupper av innbyggarane som eit lågterskeltiltak. Avdeling Familiestøtte skal gi tilbod til barn unge frå 0 til 18 år og opp til 25 år i høve tilsyn med fosterbarn. Tiltaka er knytt til mellom anna psykisk helse, rus, foreldrerettleiing og familieterapi. Avdelinga er lokalisert i Elegantegården og ved Brattvåg tenestehus.

Avdeling Krisesenter skal gi brukarane eit sikkert og beskytta butilbod, med støtte, rettleiing og hjelp til å ta kontakt med andre deler av hjelpeapparatet medan dei oppheld seg der. Det vert gitt tilbod om midlertidig butilbod (åleine eller saman med barn), hjelp/vern og samtalar, det vert og gitt rådgjeving på dagtid og tilbod om gratis rådgjeving hos advokat. Krisesenter er eit interkommunalt tilbod for dei som er busett på Sunnmøre – 13 kommunar. Frå januar 2023 vart det etablert samdrift av krisesenter

for kvinner og barn og krisesenter for menn og barn. I desember 2023 vart ny lokasjon for menn og barn opna ved Sanitetshjemmet.

Spesialpedagogiske tenester (Pedagogisk fagsenter) består av avdeling for grunnskole (PP-teneste grunnskole og grunnskoleteam), avdeling for PP-teneste barnehagar og avdeling for styrka barnehagetilbod med eit spesialpedagogisk team og eit ressurs-team barnehage. Verksemda har og eit team for pp-teneste vidaregåande.

PP-teneste barnehagar, grunnskole og vidaregåande er lokalisert på to avdelingar, i Ålesund og på Sjøholt. Grunnskoleteamet er lokalisert i Elegantegården saman med avdeling familiestøttande tenester. PP-tenesta sitt mandat er heimla i opplæringslova § 5-6 og barnehagelova § 33 og tenesta skal yte tenester både til kommunale og private barnehagar og skoler i kommunen. Skolane har 31 lokasjonar og det er 59 barnehagar som skal følgjast opp.

Mandatet til tenesta er tredelt, og inneheld både system- og individretta oppgåver. PP-tenesta er i tillegg kommunen sin sakkyndige instans og skal utarbeide sakkyndig vurdering der lova krev det. PP-tenesta skal hjelpe barnehagar og skular i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å leggje opplæringa betre til rette for elevar med særskilde behov.

I tillegg til dei tre avdelingane har verksemda og prosjektet "Livet & sånn" (livetogsann.no). Prosjektet utarbeider gratis opplæringsmateriell for arbeid med folkehelse og livsmeistring for barn og unge i barnehagar, grunnskolar og vidaregåande skolar. Materiellet blir utarbeidd i nært samarbeid med PPT. Livet & sånn er tilgjengeleg for alle, og prosjektleiar blir stadig kontakta frå barnehagar og skolar rundt omkring i landet som ønsker å nytte materiellet.

Bu- og avlastingtenester gir tenester til barn, ungdom og vaksne der foreldra treng avlasting eller tiltak med barnebustad. Vilkåra for å kunne motta desse tenestene er at omsorgssituasjonen er krevjande for føresette. Verksemda driftar avlastningstenester i Borgundfjordvegen og Søvika, samt einetiltak med avlasting ved Åsesvingen. Verksemda driftar og barnebustader, i tillegg til privat avlasting i private heimar og støttekontakttenester.

Bu- og avlasting sine tenester er heimla i lov om helse- og omsorgstenester, som og regulerer bruk av tvang og makt. Dette gjer det naudsynt med rett kompetanse for å utøve den delen av lovverket på ein sikker og god måte. Tenesta er pålagd å bruke mykje tid på kompetansehevande tiltak for å kunne yte rett hjelp. Verksemda driv med langturnus og døgnturnus for å kunne drifte på ein god måte, men og for å kunne ha heiltidskultur.

Vedtak om avlastingsopphald, privat avlasting, støttekontakt og barnebustad vert fatta av verksemd Koordinering og tildeling.

Barneverntenester er organisert med to avdelingar og ei interkommunal barnevernvakt, avdeling nordre lokalisert i Brattvåg sentrum og avdeling Søndre, lokalisert i Ålesund sentrum. Ansvar for oppfølging av alle barn i omsorgstiltak og eit felles akutt familieteam, ligg i avdeling Søndre. Det er oppretta felles team for mottak og vurdering av bekymringsmeldingar med tilsette frå begge avdelingane.

Barnevernvakta for Sunnmøre er ein frittståande teneste, men organisatorisk underlagt avdeling Søndre. Barnevernvakta er ei interkommunal akuttvakt for alle kommunane på Sunnmøre der Ålesund kommune er vertskommune.

Lov om barneverntenester er styrande for arbeidet i verksemda, og kvalitetsindikatorar er direkte knytt til lovtekst, i tillegg til styringssignal frå kommunestyre og administrasjon.

Oppvekstreforma som trådde i kraft januar 2022 gir kommunane eit auka fagleg og økonomisk ansvar på barnevernområdet. Mellom anna medfører reforma overføring av oppgåver frå stat til kommune og meir enn ei dobling av kommunale eigenandelar på kjøp av statlege tiltak. Dette betyr at tenesta må omstille ressursane til å ivareta oppgåver som tidlegare vart utført av staten. Reforma som skal bidra til å styrke arbeid med førebygging og tidleg innsats i kommunane var opprinneleg retta mot endringar i barneverntenesta. Då måla med reforma berre kan nåast gjennom endringar i heile oppvekstsektoren vert den no omtala som ei oppvekstreform.

Integrering har ansvar for å busette og følgje opp familiar, einslege mindreårige og vaksne flyktningar som har fått vedtak om busetting i Ålesund kommune. Alle flyktningar som vert busett etter avtale med IMDi har opphaldsløyve i Norge. Det er Ålesund kommunestyre som kvart år gjer vedtak om kommunen skal busette flyktningar, og ved positivt vedtak kor mange. Verksemd flyktning har ansvar for tilrettelegging og gjennomføring av busetting og kvalifisering.

Verksemd flyktning har to avdelingar. Avdeling flyktning driv i hovudsak med mottak av flyktningar og oppfølging av desse, der integreringslova hovudsaklig styrer oppgåvene til tenesta.

Avdeling for einslege mindreårige flyktningar driv ein heildøgnsbemanna bustad for einslege mindreårige (EM) flyktningar med plass til 9 EM. Bufellesskapet er lokalisert i Vegsund.

Avdeling for tospråkleg fagopplæring var i samband med ny organisering mars 2022 flytta frå fagstab opplæring til verksemd Integrering. Avdelinga driv og Borgund dyreklubb som er ein besøksgard. Dyreklubben er eit lågterskeltilbod som har høg aktivitet.

Utvikling og utfordringer

Auke i sakskompleksitet, auka behov for betre tilpassa og koordinerte tiltak, lange ventelister og endringar i tilstrøyming av flyktningar, er døme på utfordringar tenestene i seksjon barn familie og førebygging står ovanfor. Fleire av tenestene har uføreseielege variablar som gjer at det er vanskeleg å planlegge drifta fram i tid. Mellom anna kan både barneverntenesta og bu- og avlastingstenesta få fleire akutte saker gjennom året. Tal på flyktningar med busettingsbehov er varierande og uføreseieleg og det er krevjande å planlegge drifta år for år. Særleg barnevern, spesialpedagogiske tenester og bu- og avlastingstenestene har stor turnover og utfordringar med å rekruttere kompetent personale. Driftsåra etter kommunesamanslåinga har vore prega av stram økonomi, pandemi, i tillegg til ei dramatisk auke i tilstrøyming av flyktningar dei siste to åra. Både pandemien og flyktningstraumen har medført eit behov for å omstille ressursar. Alle verksemdene i seksjon Barn familie og førebygging er berørt av kommunedelinga.

Det er ei målsetting for heile oppvekstområdet å intensivere arbeidet med tidleg innsats og førebygging til dømes ved å etablere tverrfagleg ambulerande innsatsteam, differensiere avlastingstilbodet og auke bruk av velferdsteknologi til barn og unge. Det er og behov for å auke kapasiteten på lågterskeltilbod for å kunne yte hjelp på eit tidlegare tidspunkt.

Kommunen er no i startfasa med å innføre BTI-modellen, ein overordna modell for tverrfagleg tidleg samhandling. Modellen har som målsetting å sikre heilskapleg, tidleg og koordinert innsats ovanfor barn, unge og familiane deira. Modellen skal utviklast og implementerast i heile oppvekstområdet og deler av helseområdet. Med ein klar struktur skal BTI-modellen bidra til styrka samhandling mellom tenestene slik at dei jobbar meir målretta, effektiv og heilskapleg, og utan at det oppstår brot i

oppfølginga. Det er etablert styringsgruppe og oppretta tverrfagleg arbeidsgruppe som hadde oppstart primo oktober.

Utvalgte resultater

Vesentlige avvik i budsjettet for barn familie og førebygging ligg i hovudsak verksemdene Pedagogisk fagsenter, Bu- og avlasting og Integrering og skuldast:

- Utgifter til spesialpedagogisk hjelp til fosterheimsplasserte barn, overføring til private barnehagar og tilretteleggingstilskot til barn i barnehagar.
- Økt behov for avlasting i institusjon for barn og unge.
- Differanse mellom mottatt integreringstilskott og direkte utgifter til flyktningar.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
4500-Pedagogisk fagsenter	92 412	84 891	-7 521	-8,9 %
4501-Helsestasjon	55 983	56 130	146	0,3 %
4502-Familiestøtte	28 167	29 251	1 084	3,7 %
4503-Bu- og avlastingstenester	94 495	91 115	-3 380	-3,7 %
4504-Barnevern	133 528	132 842	-687	-0,5 %
4505-Integrering	135 967	128 415	-7 552	-5,9 %
Sum	**540 553**	**522 643**	**-17 910**	**-3,4 %**

Kommentar til status økonomi

Ei negativ årsprognose for seksjonen er i hovudsak knytt til verksemdene Pedagogisk fagsenter, Bu- og avlasting og Integrering. Fleire av verksemdene har fått innsparingskrav for 2023. Dette har ført til ein utfordrande driftssituasjon. Kommunen vedtok å ta i mot 300 flyktningar for 2023. Meirforbruket i verksemd Integrering blir dekka inn av integreringstilskot. Kommunen har mottatt om lag 20 million kroner meir i integreringstilskot enn revidert budsjett, og differansen mellom mottatt integreringstilskot og direkte utgifter(hos verksemd Integrering) er på om lag 25 million kroner. Dette inkludert rekneskapet til Tospråklege faglærarar som frå 2022 er ein del av verksemd Integrering.

For verksemd Pedagogisk fagsenter er meirforbruket knytt til spesialpedagogisk hjelp til fosterheimsplasserte barn, overføring til private barnehagar og tilretteleggingstilskot etter §37 i barnehagelova. Kommunen har høge utgifter på desse områda. Det er sett i gang eit arbeid med å redusere omfanget av vedtak om tilrettelegging. Dette er eit endringsarbeid som vil ta tid. Alle ansvarsområda i Pedagogisk fagsenter driftar elles innanfor rammene når det gjeld løn og personalkostnader.

For verksemd Bu- og avlasting er meirforbruket knytt til at det vert tildelt tenester utanfor ramma, mellom anna på grunn av auka behov for avlasting i institusjon, auka krav til kompetanse og pålegg frå Statsforvaltaren. Tenesta har likevel gjort eit godt arbeid for å redusere eit stort meirforbruk og jobbar med å endre tenestene til lågare nivå i innsatstrappa. Verksemda skal frå våren 2024 flytte inn i ny barne- og avlastingsbustad, noko som vil gi auka moglegheiter for meir differensierte avlastingstenester.

Etter at oppvekstreforma vart gjeldande frå 2022 har barneverntenesta fått ei kraftig auke i utgifter til statlege tiltak og i utgifter til fosterheimar som kommunen tidlegare mottok refusjon for. Dette er det ikkje kompensert tilstrekkeleg for i budsjettet. Verksemda har stort sett drifta innan for budsjettramme i 2023, men har eit lite meirforbruk per desember 2023. Tenesta har fleire usikre variablar, mellom anna plikta til akuttplassering av barn og unge dersom vilkåra i lova er oppfylt. Dette betyr at kostnadar til barn og unge som for ein periode må bu utanfor heimen på institusjon eller i beredskapsheim, er uføreseielege. Barneverntenesta arbeider systematisk for at institusjonsopphald ikkje skal vare lengre enn høgst nødvendig. Ei tilbakeføring til heimen kan likevel vere krevjande då kapasiteten på heimebaserte tiltak i Familiestøttande tenester og i kommunen elles, er lav. Sjølv om det per no er færre ungdommar i institusjon enn tidlegare, har den einskilde plassering langt høgare kostnadar.

Helsestasjonen har eit knapt mindreforbruk. Verksemda fekk eit innsparingskrav på omlag 3,8 millionar for 2023. Drifta av verksemda har vore sterkt utfordra av gjeldande krav til innsparing då dette er innfridd med vakante stillingar gjennom heile året.

Helsestasjonen fekk frå hausten 2023 pålagt oppgåva med drift av vaksinestasjon som omhandlar massevaksinasjon av covid- og influensavaksine. Sjølv om vaksineringa medfører ei inntekt, gir det og verksemda ekstra kostnadar til personalressursar, vaksiner og anna utstyr til formålet som det ikkje er budsjettdekking for.

Verksemd familiestøtte har ved årsslutt eit mindreforbruk som skuldast vakante stillingar gjennom året. Det vert ikkje leigd inn vikarar ved sjukefråvær. Dette medfører redusert kapasitet til å gi naudsynt hjelp, støtte og rettleiing til barn, unge og familiane deira, og gir lengre ventetid og lange ventelister.

Oppsummering tiltak

Verksemdene arbeider systematisk for å sikre gode tenester og å vere ein god arbeidsplass for dei tilsette. Det vert kontinuerleg arbeidd for å nytte dei ressursane ein har på ein best mogleg måte. Fleire av verksemdene skal sørve store områder og arbeidsoppgåvene vert planlagt så godt som mogleg for å nytte arbeidstida og redusere køyretid.

I dei verksemder/avdelingar som ikkje har turnustenester vert det så langt som mogleg ikkje leigd inn vikarar ved fråvær som gir refusjonar. Det vert ikkje gjort innkjøp ut over det som her heilt naudsynt for å kunne drifte forsvarleg og i tråd med regelverk. Leiarar er involvert i alle innkjøpsprosessar. Kompetansehevande tiltak som ikkje er eksternt finansiert vert ikkje prioritert. Det vert søkt eksterne midlar til utdanning og engasjementstillingar.

Pedagogisk fagsenter

Eit viktig tiltak for å redusere kostnadar knytt til drift er å samlokalisere alle avdelingane i Pedagogisk fagsenter. Tenesta er ikkje stadbunden og skal yte tenester til alle barnehagar og skular i heile kommunen og Fjord kommune. Verksemda er no fordelt på 4 lokasjonar. Desse lokasjonane ligg i utkantane av kommunen og langt frå pressområda. Sjølv om det er innført tiltak for å redusere utgifter til forflytning er det framleis store kostnadar knytt til dette. Det medfører og ineffektiv bruk av personalressursar.

Helsestasjon

Verksemda arbeider systematisk med å halde driftsutgiftene så låge som mogleg. Tenesta har gjennom 2023 hatt høgt sjukefråvær og vakante stillingar. Det vert så langt som mogleg ikkje leigd inn vikarar til fråvær som gir refusjonar. Dette gir reduserte driftsutgifter, men og ei innskrenking i kva oppgåver

tenesta kan gi befolkninga. Konsekvensar av innsparingstiltak er fråvær av skulehelseteneste ved enkelte skular. Det er ei bekymring for kor berekraftig dette er på sikt. I tillegg til dette er det ei auke i lovpålagte oppgåver, noko som medfører at tenesta i mindre grad og tidvis ingen grad, maktar å drive førebyggande arbeid. Det er stor slitasje i personalgruppa relatert til dei omfattande endringane som følge av HP, kommunedeling, pandemitiltak og stramme økonomiske føringar for å nemne dei største faktorane.

Verksemda har ei utfordring knytt til dei statleg finansierte engasjementstillingane då desse stillingane etter kvart gir rett til fast tilsetting. Dette omfattar omlag 7 stillingar i løpet 2024. Dei statleg finansierte stillingane har som målsetting at tenesta skal kome på nasjonal norm for helsesjukepleiarar. Trass tilskot over fleire år er tenesta per no ikkje på nasjonal norm frå 2010.

Familiestøtte

Verksemda jobbar systematisk med å redusere utgifter til drift. Tenesta har vakante stillingar og det vert ikkje leigd inn vikarar ved sjukefråvær.
Det er låg kapasitet på heimbaserte tiltak og verksemda har lange ventelister. Dette har som konsekvens at fleire barn, unge og familiane deira ikkje får rett hjelp til rett tid.

Bu- og avlasting

For å halde driftsutgiftene så låge som mogeleg vert alle søknadar og tildelte tenester om avlasting jamleg gjennomgått for å kunne evaluere og revurdere tilbod som er tildelt. Det er sett faste evalueringstidspunkt gjennom året. Dette har vore praktisert dei siste par åra og arbeidet har gitt positive resultat. Det vert og gjort kontinuerlege vurderingar for å redusere bemanningsfaktorar på tiltak som er høgt bemanna. Det er starta opp aktivitetsbasert timesavlasting i tillegg til ordinær døgnavlasting. Det vert og jobba med å etablerte ambulant støtteteam for veiledning i heimen for å førebygge høgt nivå på institusjonsavlasting.

Barnevern

Tenesta jobbar systematisk med å redusere kostnadar knytt til ungdom i institusjon og for at fleire unge med alvorlege kriminalitets- og åtferdsvanskar skal få oppfølging i heimen. Dette er utfordrande då det er låg kapasitet på tiltak i kommunen. Verksemda har lågare driftsutgifter på grunn av vakansar, permisjonar og sjukefråvær. Det vert ikkje nytta vikarar i samband med dette fråværet. Det er føretatt ein gjennomgang og justering av løn til fosterheimar. Lønsnivået er no lågare enn tidlegare. Det er gjennomført en omdisponering av personalressursar og etablert eit eige veiledningsteam. Terskelen for å yte førebyggande hjelpetiltak er og heva.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	435 758	416 727	-19 030	-4,6 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	118 532	116 209	-2 322	-2,0 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	51 609	41 215	-10 393	-25,2 %
Overføringsutgifter	17 644	-12 280	-29 924	243,7 %
Finansutgifter	2 594	0	-2 594	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**626 136**	**561 872**	**-64 263**	**-11,4 %**
Salgsinntekter	-2 472	-11 037	-8 565	77,6 %

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Refusjoner	-74 663	-28 192	46 472	-164,8 %
Overføringsinntekter	-315	0	315	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-8 132	0	8 132	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-85 583**	**-39 229**	**46 353**	**-118,2 %**
Netto resultat	**540 553**	**522 643**	**-17 910**	**-3,4 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	384 285	391 294	416 727	435 758
Refusjon lønn	-20 780	0	0	-24 694
Sum Lønn	**363 505**	**391 294**	**416 727**	**411 063**
Drift	84 627	94 576	116 209	118 532
Kjøp av produksjon	46 942	40 332	41 215	51 609
Overføringer	14 902	-23 109	-12 280	17 644
Finansutgifter	6 269	0	0	2 594
Sum Utgifter	**152 740**	**111 799**	**145 145**	**190 378**
Brukerbetaling	-2 194	-10 544	-11 037	-2 472
Refusjoner	-52 982	-27 410	-28 192	-49 969
Overføringer	-464	0	0	-315
Finansinntekter	-5 397	0	0	-8 132
Sum Inntekter	**-61 037**	**-37 954**	**-39 229**	**-60 888**
Netto resultat	**455 208**	**465 139**	**522 643**	**540 553**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

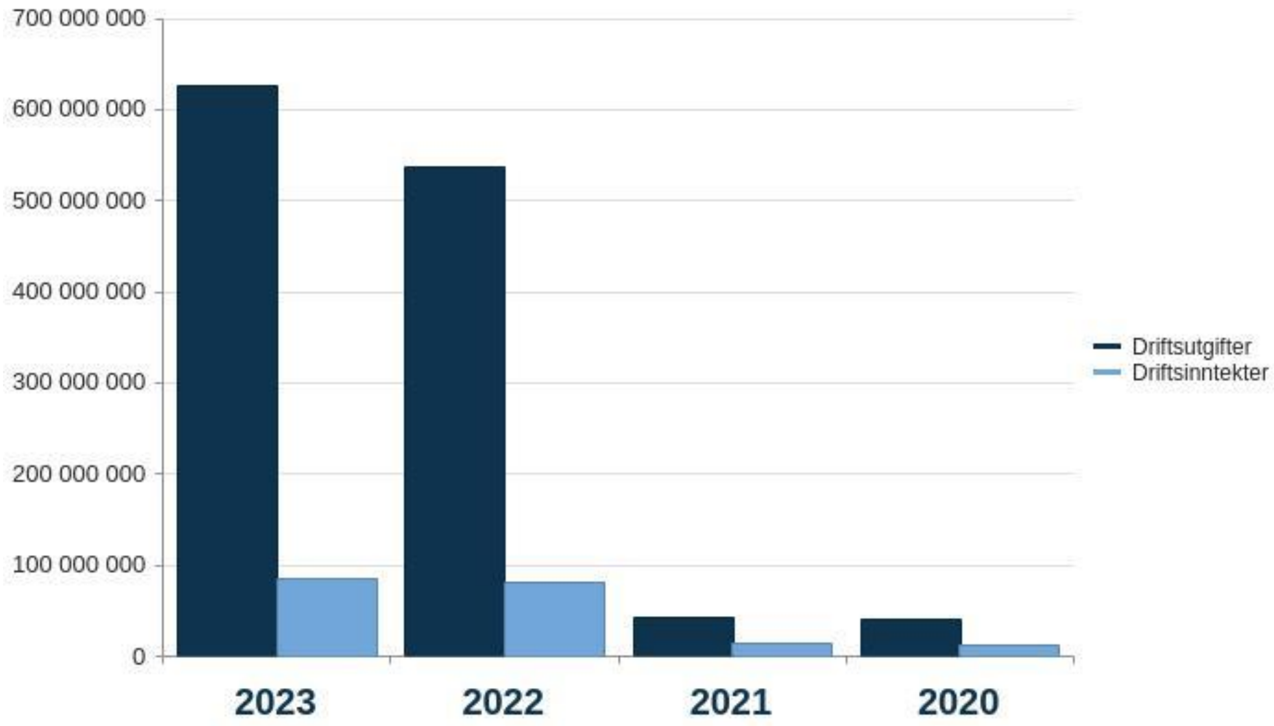

Detaljvisning drift (graf)

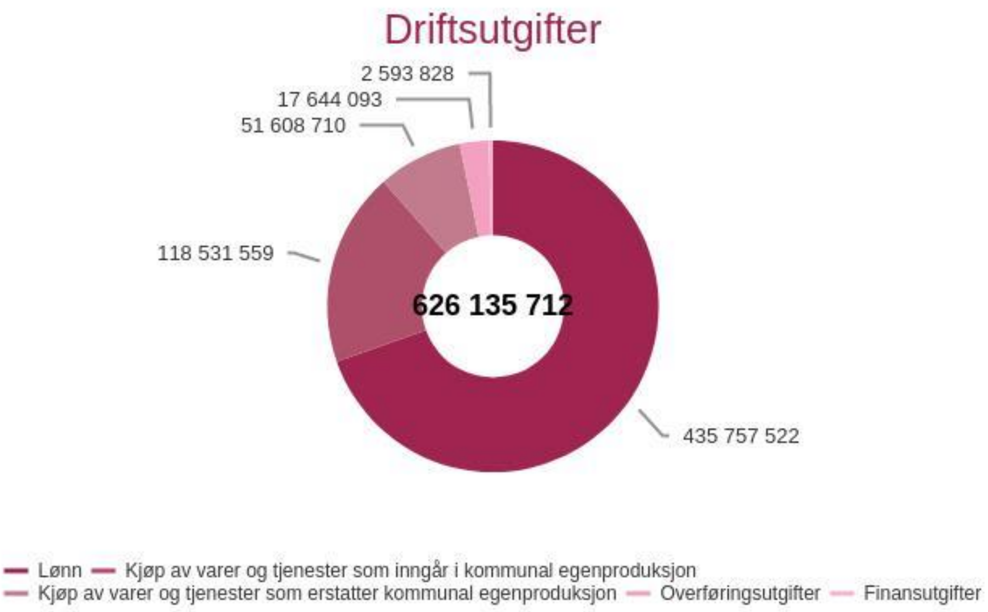

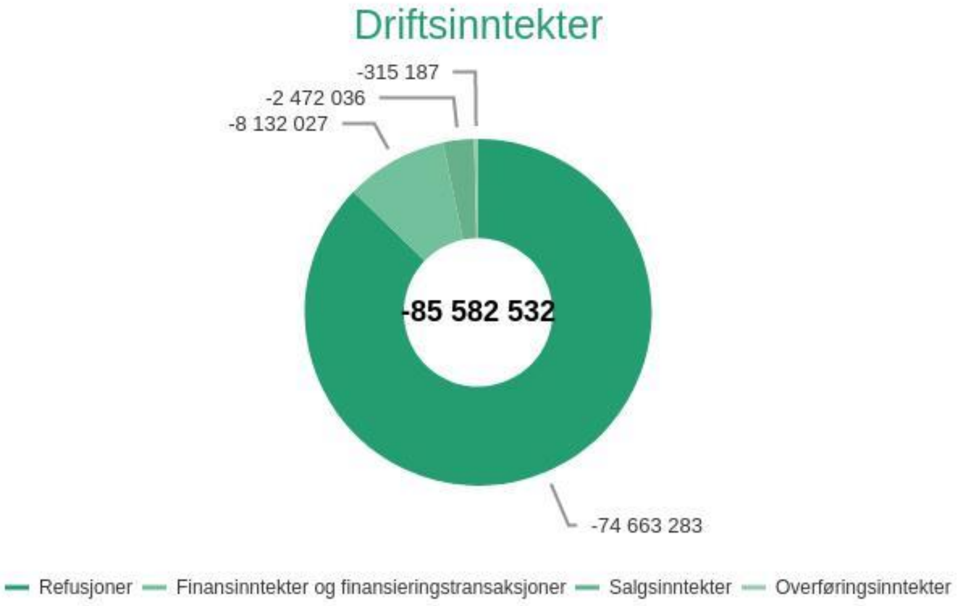

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,97 %	5,87 %	7,84 %
Årlig sykefravær 2021	2,02 %	7,92 %	9,94 %
Årlig sykefravær 2022	2,60 %	8,57 %	11,17 %
Årlig sykefravær 2023	1,88 %	8,73 %	10,61 %

Status sykefravær og HMS

Seksjon barn familie og førebygging har eit samla sjukefråvær hittil i år på 11,32%. Korttidsfråværet er på 3,53%, medan langtidsfråværet er på 7,79%. Fråværet er for høgt samanlikna med måla som er sett for kommunen og dei ulike verksemdene. Det er særleg langtidsfråværet i nokre verksemder som ligg høgt.

Pedagogisk fagsenter har eit samla sjukefråvær på %. Dette er ein nedgang på om lag 3% samanlikna med 2022. Korttidsfråværet er på 1,85% medan langtidsfråværet er på 11,10%. Verksemda arbeider systematisk for å redusere sjukefråværet, og følgjer opp sine sjukmelde etter gjeldande reglar og rutiner. Samlokalisering av tenestene vil gi betre tilhøve for å arbeid systematisk for å få ned sjukefråværet i verksemda. Tenesta har stort arbeidspress og lange ventelister noko som gir stor slitasje på dei tilsette. Dei tilsette har ikkje rapportert at tilhøve ved arbeidsplassen er grunn for fråværet, men verksemda har vore gjennom store endringar over tid, og har vore sterkt berørt av kommunedelinga.

Helsestasjonstenesta har eit samla sjukefråvær på 8,09%. Langtidsfråværet er på 6,52% medan korttidsfråværet er på 1,57%. Det er avklarte årsaker til fråvær og som ikkje er arbeidsrelaterte. Arbeidsgivar har gode rutinar for å følgje opp fråværet og legg til rette for at tilsette skal kunne kome tilbake til tilpasse oppgåver i den grad det er mogleg.

Verksemd Familiestøtte har eit samla sjukefråvær per desember på 8,63%. Dette er ein nedgang på om lag 3% samanlikna med 2022. Langtidsfråværet er på 6,49%, medan korttidsfråværet er på 2,14%. For den einskilde har det vore tilrettelagt for justering av til dømes oppgåver og fysiske tilretteleggingar. Vidare har ein arbeida med arbeidsmiljø gjennom fagdagar.

Ved avdeling familiestøttande tenester er noko av fråværet rapportert å vere arbeidsrelatert, då det i samtaler med enkelte kjem fram at einskilde tilsette opplever stress rundt venteliste/arbeidssituasjonen og at ein ikkje strekk til i høve alle som treng hjelp og støtte. Dei sjukmeldte vert fylgt opp gjennom sjukefråværsprosedyre og det er god dialog med den einskilde tilsette rundt behov for tilrettelegging og fokus på funksjonsevne i arbeidet.

I Bu- og avlastingstenesta er samla sjukefråvær for 2023 på 14,29%. Korttidsfråværet er på 1,71%, medan langtidsfråværet er på 12,58%. For verksemda har 2023 vore eit år prega av mykje langtidsfråvær. Mykje av fråværet skuldast svangerskaps- eller foreldrepermisjonar. På grunn av innhaldet i tenestene med turnus og krevjande brukarar kan det vere vanskeleg å tilretteleggje for den einskilde arbeidstakar. Per no er det fleire som er ute grunna dette. Fleire tilsette har hatt fysiske skader eller kroniske lidingar som og har vore framtredande dette året. Det er ei utfordring å ivareta alle tilsette når fleire er ute samstundes. Dette gir og ekstra belasting på øvrige personalet. Avdelingsleiarane ivaretek den einskilde tilsette etter prosedyre.

I Barneverntenesta er det samla sjukefråværet hittil i år på 10,91%. Langtidsfråværet er på 8,40% medan korttidsfråværet er på 2,51%. Fråværet skuldast kroniske sjukdommar, skader/belastningar og svangerskapsrelaterte helseplager. Dei sjukemeldte oppgir i liten grad arbeidsrelaterte belastningar som årsak til sjukmelding. Dei sjukmeldte vert fylgt opp med samtalar og tilrettelegging av arbeidsplass/-oppgåver der dette er mogleg.

For verksemd Integrering er det samla sjukefråværet hittil i år på 4,65%. Langtidsfråværet er på 3,04% medan korttidsfråværet er på 1,61%. Det er ikkje rapporter arbeidsrelatert fråvær. Langtidssjukmeldte vert fylgt opp av avdelingsleiar etter gjeldande prosedyrer.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Pedagogisk fagsenter	2,36 %	1,78 %	2,38 %	2,04 %	1,69 %	1,04 %	0,84 %	1,62 %	2,89 %	1,66 %	2,66 %	1,00 %
Langtid	Pedagogisk fagsenter	17,02 %	13,51 %	12,21 %	10,69 %	11,42 %	10,05 %	7,26 %	10,95 %	7,18 %	9,49 %	12,88 %	10,37 %
Samlet	**Pedagogisk fagsenter**	**19,38 %**	**15,29 %**	**14,59 %**	**12,73 %**	**13,11 %**	**11,09 %**	**8,10 %**	**12,57 %**	**10,07 %**	**11,15 %**	**15,54 %**	**11,37 %**

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Helsestasjon	3,18 %	2,01 %	1,62 %	0,63 %	1,06 %	1,09 %	0,84 %	2,21 %	1,33 %	1,21 %	2,34 %	0,86 %
Langtid	Helsestasjon	5,85 %	5,61 %	3,66 %	3,61 %	8,26 %	8,73 %	6,84 %	4,84 %	6,38 %	6,52 %	8,24 %	10,04 %
Samlet	**Helsestasjon**	**9,03 %**	**7,62 %**	**5,28 %**	**4,24 %**	**9,32 %**	**9,82 %**	**7,67 %**	**7,05 %**	**7,71 %**	**7,73 %**	**10,58 %**	**10,90 %**
Korttid	Familiestøtte	1,51 %	2,12 %	2,48 %	0,91 %	2,61 %	1,16 %	1,36 %	2,48 %	2,36 %	2,58 %	3,17 %	2,69 %
Langtid	Familiestøtte	10,65 %	8,50 %	6,47 %	8,35 %	6,89 %	6,48 %	4,37 %	4,84 %	4,11 %	5,38 %	7,46 %	4,95 %
Samlet	**Familiestøtte**	**12,16 %**	**10,62 %**	**8,94 %**	**9,25 %**	**9,51 %**	**7,64 %**	**5,73 %**	**7,32 %**	**6,48 %**	**7,97 %**	**10,64 %**	**7,64 %**
Korttid	Bu- og avlastingstenester	2,80 %	2,09 %	1,36 %	0,91 %	1,31 %	0,94 %	1,45 %	1,72 %	1,45 %	2,03 %	2,49 %	1,99 %
Langtid	Bu- og avlastingstenester	13,13 %	14,72 %	15,69 %	13,39 %	15,83 %	11,81 %	10,34 %	11,55 %	13,48 %	11,69 %	10,85 %	9,37 %
Samlet	**Bu- og avlastingstenester**	**15,93 %**	**16,81 %**	**17,05 %**	**14,30 %**	**17,14 %**	**12,75 %**	**11,80 %**	**13,27 %**	**14,93 %**	**13,72 %**	**13,35 %**	**11,36 %**
Korttid	Barnevern	2,63 %	2,13 %	3,04 %	1,97 %	3,72 %	4,13 %	1,20 %	2,23 %	1,41 %	2,57 %	3,59 %	1,15 %
Langtid	Barnevern	6,76 %	5,49 %	8,21 %	8,73 %	7,61 %	4,34 %	3,23 %	5,85 %	7,96 %	11,24 %	15,83 %	16,48 %
Samlet	**Barnevern**	**9,39 %**	**7,62 %**	**11,25 %**	**10,71 %**	**11,34 %**	**8,47 %**	**4,43 %**	**8,08 %**	**9,36 %**	**13,82 %**	**19,42 %**	**17,63 %**
Korttid	Integrering	2,64 %	0,80 %	1,63 %	0,85 %	2,42 %	1,20 %	0,05 %	2,74 %	1,85 %	1,58 %	1,04 %	2,30 %
Langtid	Integrering	5,82 %	6,40 %	4,01 %	1,73 %	1,19 %	1,05 %	0,67 %	1,33 %	2,67 %	5,20 %	2,75 %	3,52 %
Samlet	**Integrering**	**8,47 %**	**7,19 %**	**5,64 %**	**2,58 %**	**3,61 %**	**2,25 %**	**0,72 %**	**4,07 %**	**4,52 %**	**6,78 %**	**3,78 %**	**5,82 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,62 %	1,88 %	2,05 %	1,25 %	2,04 %	1,59 %	1,03 %	2,08 %	1,83 %	1,91 %	2,56 %	1,57 %
Langtid	Sum sykefravær	10,20 %	9,52 %	9,23 %	8,42 %	9,50 %	7,93 %	6,33 %	7,41 %	7,78 %	8,81 %	10,22 %	9,69 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**12,81 %**	**11,40 %**	**11,28 %**	**9,67 %**	**11,54 %**	**9,52 %**	**7,36 %**	**9,49 %**	**9,61 %**	**10,72 %**	**12,78 %**	**11,26 %**

Samfunn

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunalområdet har ei sentral rolle for å byggje, utvikle og forme våre fysiske omgjevnadar; både i by- og tettstadsområda og i dei mindre tettbygde delane av kommunen. Kommunalområdet er samansett av svært ulike fag- og tenesteområde, som er gjensidig avhengige av kvarandre for å kunne levere effektive og gode samfunnstenester. Denne bredden er spanande og gir økte mogelegheiter for tverrfagleg samarbeid.

Hovudprosessane i kommunalområdet kan delast inn i oppgåver for tenesteyting, utøving av mynde, samfunnsutvikling og som demokratisk arena. I tillegg kjem oppgåver som i større grad kan definerast som tverrgåande prosessar. Alle oppgåvene skal bidra til at kommunen blir oppfatta som ei samskapingskommune.

Kommunalområdet har i overkant av 400 tilsette, som er organisert i 6 verksemder og i kommunalsjefen sitt team.

Dei seks verksemdene er:

- Vatn og avløp
- Miljø og samferdsel
- Plan og bygning
- Kultur og fritid
- Kulturskule
- Innbyggartorg og bibliotek

I 2023 har ein vore gjennom ei omorganisering i verksemd Vatn og avløp. Det har også vore gjennomført ei samanslåing av verksemd Plan og geodata og verksemd Byggesak og oppmåling, den nye verksemda heiter Plan og bygning.

Kommunalområdet har ei rekke oppgåver som grensar nært til oppgåvene i andre delar av kommuneorganisasjonen, kommunale foretak og selskap. Dette føreset god samhandling og dialog internt og med innbyggjarar, næringsliv og andre fag- og undervisningsmiljø. Kommunalområdet har fokus på å legge til rette for samhandling gjennom møteplassar, nettverk, digitalisering og nye arbeidsformer.

Utvikling og utfordringer

Kommunalområdet står framfor store oppgåver som er spennande, men også krevjande. Det er allereie synleg at dei økonomiske rammene og tilgangen på kompetanse ikkje vil strekke til på alle område. Vi ser at nødvendige administrative og stabsrelaterte oppgåver tek tid og kapasitet frå personell med god fagkompetanse. Vi må rigge oss slik at vi klarer å løfte blikket og tenke strategisk i alle ledd. Dersom ein har for liten kapasitet i fagområda blir alle ressursar, også leiarressursane, operative. Dette er ei utvikling som ikkje er tenleg for tenesteområda over tid. Dersom vi ønskjer at kommunen skal vere ein attraktiv og aktiv samfunnsbyggjar i framtida, så må vi ta inn over oss at det kostar meir å drive desse tenestene enn det vi har sett av til drift til no.

Både Bypakke Ålesund, vass- og avløpssituasjonen og utbygging av Sørsida er svært store og komplekse utviklingsprosjekt som krev ressursar av alle verksemdene i kommunalområdet. Desse prosjekta påverkar heile kommunen sin attraktivitet og utvikling, og bygg opp om Ålesund kommune sin visjon; nasjonal slagkraft, regional attraktivitet og lokal identitet.

Vekst, utvikling og omstilling som endrar arealbruk krev offentleg medverknad gjennom planlegging og behandling av søknadar etter plan og bygningslova, delingslova og matrikkellova. Næringslivet hevdar at samspelet med kommunen, effektiv saksbehandling av saker som gjelder arealdisponering og handsaming av byggjesaker, er det viktigaste kommunen kan bidra med for å bevare og utvikle ein velfungerande privat sektor. Offentlege byggjeprosjekt er også avhengig av saksbehandling og godkjenning etter plan og bygningslova for å kunne realiserast. Derfor er det krevjande at arealdelen til kommuneplanen ikkje er oppdatert, og at ein har mange gamle reguleringsplanar i fleire av kommunedelane. Vi ser at arealpolitikken ikkje vert så strategisk og langsiktig som kommunen er tent med, og det medfører lite effektiv plan- og byggesakshandsaming med mange dispensasjonar. Dette er heldigvis ein situasjon i endring, då rullering av arealdelen til kommuneplanen er prioritert for oppstart i 2024, gjennom vedtak av budsjett- og økonomiplan i desember 2023.

Kommunen har eit stort etterslep på handsaming av saker knytt til avløpsreinsing, og dei fleste anlegg oppfyller ikkje dei reinsekrav som no er sett av myndigheitene. Det arbeidast med kortsiktige og langsiktige tiltak og planar knytt til desse anlegga. Den største konsekvensen av manglande reinsing er at kommunen ikkje kan godkjenne byggjesaker som gir auka belastning på anlegg som ikkje er godkjent. Det vert lagt til grunn at kommunen gjennom prosessen med utbygging avKongshaugen reinseanlegg,

kan får mellombels unntak frå byggjestopp i områda som etter planen skal overførast dit. Ei slik løysing vil kunne opne opp for vidare utvikling og bygging i områder som det no ligg store restriksjonar på.

Arbeidet med kommunedeling har tatt mykje tid i 2023, og har påverka alle ledd i organisasjonen. Bygging av ei ny kommune inneber ei ny arbeids- og oppgåvefordeling innafor alle verksemdene i kommunalområdet. Kommunalområdet er frå før i ein krevjande bemanning- og ressurssituasjon, og denne omprioriteringa av fokus og ressursar har gått ut over den ordinære produksjonen og viktige utviklingsoppgåver i 2023.

Omdømet til kommunen er nært knytt til våre arbeidsrutinar og evne til å kommunisere med innbyggjarane. Målet er å bli oppfatta som ein strategisk, tydeleg og føreseieleg samarbeidspart. Vi må forenkle våre arbeidsprosessar og ta i bruk digitale verktøy, som kan gjere det lettare både for dei tilsette og innbyggjarar. Det er viktig at innbyggjarane heng med i utviklinga, og verksemd Innbyggartorg og bibliotek har i 2023 jobba med fleire prosjekt som har til formål å utvikle innbyggarane i digitale flater og bruk av programvare. "Den digitale innbyggar" er eit godt døme på samskaping for å fremje digital inkludering.

Vi legg til grunn at kommuneøkonomi og rekruttering vil bli utfordrande både lokalt og nasjonalt i åra framover. Dette vil innebere endringar i tenestetilbodet frå kommunen og vil skape eit enda større behov for å ta i bruk nye arbeidsmåtar. Vi må arbeide med digitalisering i ulike former og innanfor alle fagområda. Slik utvikling frigjer tid til rettleiing, utvikling og kvalitetssikring og kan bidra til å dreie arbeidet over til meir fokus på utvikling og forbetring av tenestene.

Etter pandemien ser vi eit auka behov for uformelle henge- og møteplassar med uforpliktande tilbod om ulike aktivitetar. Ein vil derfor styrke ungdomsklubbane og tilbodet der. Vi ser no at ungdomsmiljøet i fleire kommunedelar hardnar til og vi må satse meir på førebygging internt i tenesteområda og saman med frivillige, for å skape gode og inkluderande lokalsamfunn. Denne satsinga på tidleg innsats gjeld heile kommuneorganisasjonen, som saman må samarbeide om å finne gode løysingar på ei krevjande utfordring. Eit godt eksempel på ei slik satsing er Betre tverrfagleg innsats (BTI). Kommunalområde Samfunn driv, eller er involvert i, dei fleste tilboda som finst til born og unge etter skuletid, som til dømes Ung i Ålesund, biblioteka, Ålesund kulturskule og kultur- og idrettshallane.

Utfordringane er mange, men fordelen er at vi har mange å spele på lag med. Vi har innbyggjarar og næringsaktørarar som satsar både tid og pengar på å samarbeide med kommunen for å gjere regionen attraktiv. Vi har lukkast med å utvikle og profesjonalisere mange av våre tenester dei seinare åra, og vi bygg omdømet vårt gjennom dyktige medarbeidarar som står fram i media med konkrete prosjekt og som deltek med sitt samfunnsengasjement på ulike arenaer.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Politisk styring	-45	600	600	645	107,5 %
Administrasjon	13 685	20 186	19 975	6 290	31,5 %
Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	86	0	0	-86	0,0 %
Administrasjonslokaler	19 941	21 268	22 113	2 172	9,8 %
Diverse fellesutgifter	160	-3 255	173	13	7,4 %
Internsalg (brukes kun etter avtale med økonomi)	0	0	0	0	0,0 %
Skolefritidstilbud	-2	0	0	2	0,0 %
Skolelokaler	-2	0	0	2	0,0 %
Skoleskyss	689	0	1 039	350	33,7 %

Tjeneste	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Aktivitetstilbud barn og unge	5 285	4 991	6 116	831	13,6 %
AKTIVISERINGS- OG SERVICETJENESTER TIL ELDRE OG PERSONER MED FUNKSJONSNEDSETTELS	27	401	401	374	93,3 %
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	-1 177	-950	-906	272	30,0 %
Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	-12	2 383	2 941	2 953	100,4 %
Plansaksbehandling	12 388	12 569	13 101	713	5,4 %
BYGGESAKSBEHANDLING, OPPRETTELSE OG ENDRING AV EIENDOM OG EIERSEKSJONERING	7 198	9 068	10 184	2 987	29,3 %
Kart og oppmåling	11 686	12 955	13 823	2 137	15,5 %
Kommunal næringsvirksomhet	-270	0	11	281	2552,1 %
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	1 394	1 517	1 570	176	11,2 %
Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling	3 163	3 088	3 259	96	2,9 %
Samferdsel og transporttiltak	-1 034	-1 169	-956	78	8,1 %
Kommunale veier	74 744	48 272	52 222	-22 522	-43,1 %
Rekreasjon i tettsted	5 883	4 898	6 893	1 010	14,7 %
Forebygging av branner og andre ulykker	84	170	170	86	50,4 %
Beredskap mot branner og andre ulykker	3	0	0	-3	0,0 %
Produksjon av vann	10 868	15 222	15 222	4 354	28,6 %
Distribusjon av vann	-10 299	-15 222	-15 222	-4 924	-32,3 %
Avløpsrensing	35 175	24 083	24 083	-11 092	-46,1 %
Avløpsnett og innsamling av avløpsvann	-21 316	-24 083	-24 083	-2 767	-11,5 %
Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l. på små avløpsanlegg	69	0	0	-69	-3455733,5 %
Innsamling, gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall	7	0	0	-7	-345864,0 %
Naturforvaltning og friluftsliv	2 652	2 653	2 511	-141	-5,6 %
Kulturminneforvaltning	5	0	0	-5	0,0 %
Bibliotek	17 739	19 231	16 419	-1 321	-8,0 %
Kino	0	0	0	0	0,0 %
Muséer	3 809	3 878	3 878	69	1,8 %
Kunstformidling	4 413	4 770	4 884	471	9,7 %
Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	16 239	11 841	13 151	-3 088	-23,5 %
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	7 879	8 316	8 635	756	8,8 %
Kulturskoler	26 435	23 374	24 813	-1 623	-6,5 %
Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	10 935	7 467	13 913	2 977	21,4 %
Kommunale kulturbygg	11 813	9 742	6 613	-5 199	-78,6 %
Gravplasser og krematorier	322	0	0	-322	0,0 %
Sum	**270 622**	**228 264**	**247 545**	**-23 077**	**-9,3 %**

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
6100-Innbyggartorg og bibliotek	57 751	59 374	1 623	2,7 %
6200-Kulturskule	31 588	29 789	-1 799	-6,0 %
6300-Kultur og fritid	44 734	44 822	88	0,2 %
7000-Samfunn	5 832	9 020	3 188	35,3 %
7100-Vatn og avløp	13 851	1 049	-12 802	-1220,9 %
7200-Miljø og samferdsel	84 657	64 867	-19 790	-30,5 %
7300-Byggesak og oppmåling	32 208	38 625	6 416	16,6 %
Sum	**270 622**	**247 545**	**-23 077**	**-9,3 %**

Kommentar til status økonomi

Rekneskapen til kommunalområdet syner eit meirforbruk opp mot budsjett.

Dette skuldast i hovudsak eit større meirforbruk for verksemd miljø og samferdsel. Innsparingstiltak har vore iverksett, men det tek tid før ein ser effekten. Mellom anna har det vore utarbeidd eigne retningslinjer for bruk av overtid og det er sett igang eit arbeid med å kutte i tenester og innkjøp.

Det er også eit meirforbruk i verksemd kulturskule. Meirforbruket knyter seg i all hovudsak til auka utgifter til løn, bilgodtgjersle/reiseutgifter ved desentralisert undervisning, husleige og oppvarming av lokaler. Det er sett i gang eit arbeid for å sjå på meir effektiv drift i 2024.

Rekneskapet til verksemd plan og bygning syner eit mindreforbruk opp mot budsjett. Dette skuldast hovudsakleg vakansar og refusjon for sjukefråvær. Det er verdt å merke seg at ein har greidd å få inn meir inntekter enn forventa dersom ein samanlikar det med ressurssituasjonen, dette er takka vere godt arbeid frå alle dei tilsette i verksemda som har gjort ein særskilt god innsats i 2023 når det gjeld sakshandsaming.

Rekneskapet for ansvar 700 Samfunn syner eit mindreforbruk i 2023. Fleire stillingar har stått vakante delar av 2023, og det var ein stor ressursbruk inn mot kommunedelinga som vert dekt gjennom delingsbudsjettet.

Rekneskapet for verksemd innbyggartorg og bibliotek syner eit mindreforbruk. Bakgrunnen for dette er uvanleg låge straumkostnader for Rådhusdrift og vakansar utan vikar på Innbyggartorg.

Det er streng budsjettdisiplin i kommunalområdet og det vurderast fortløpande å innføre konkrete innsparingstiltak.

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

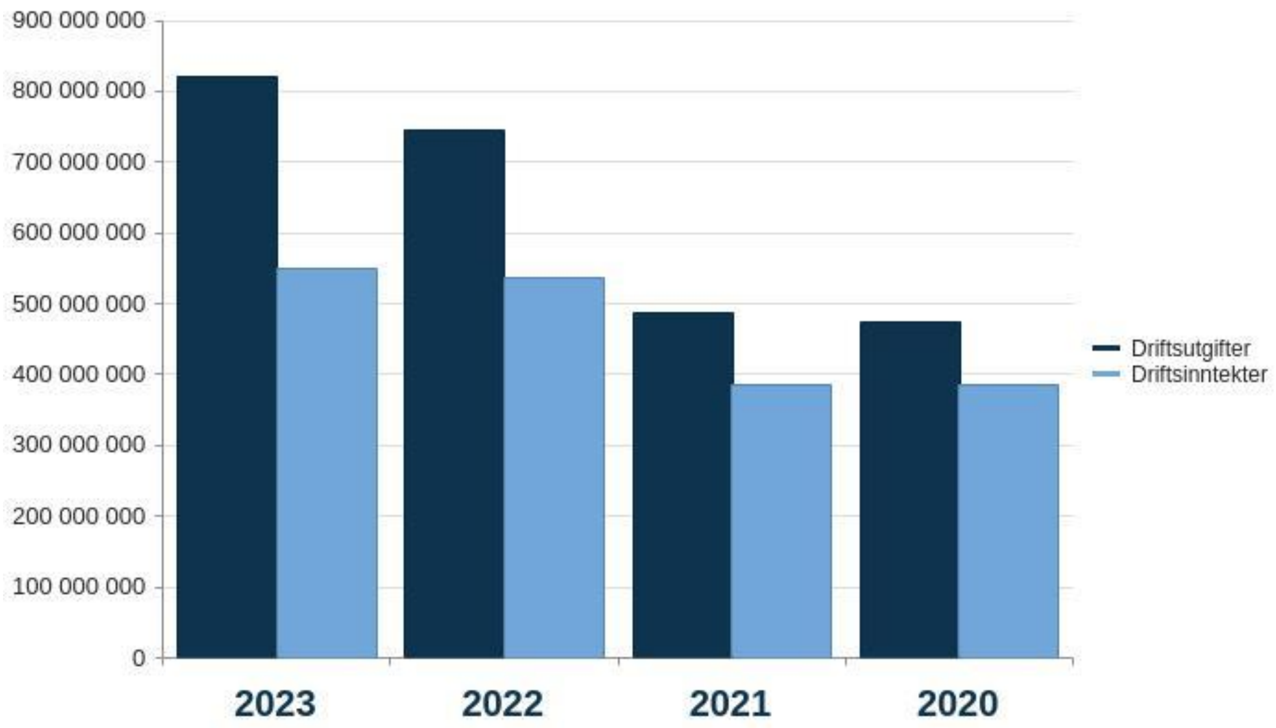

Detaljvisning drift (graf)

Driftsutgifter

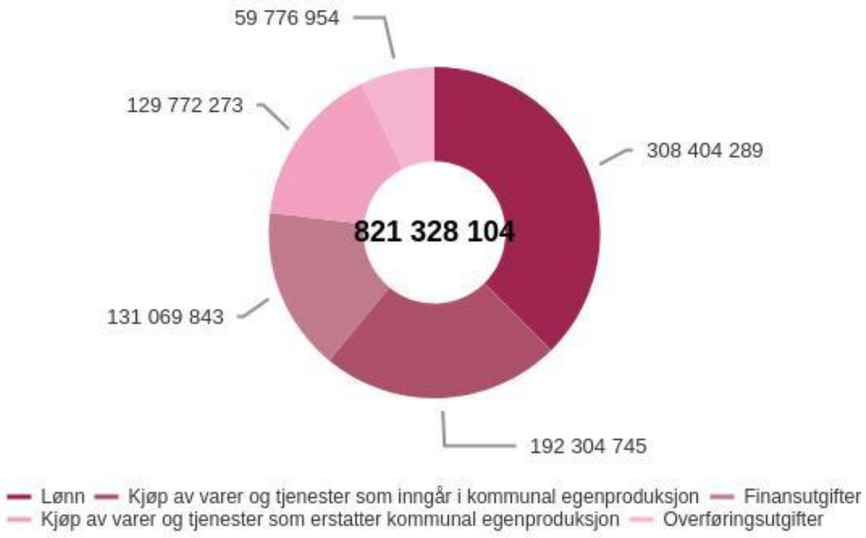

Driftsinntekter

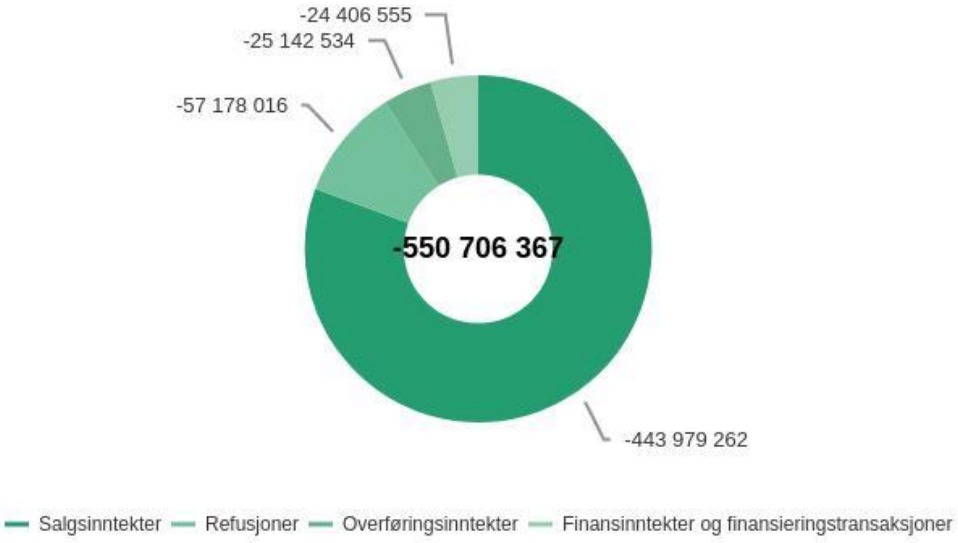

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Årets budsjett Rev. bud.	Regnskap	Status
Aksla stadion - rehabilitering	0	803	0	803	Ikke vurdert
Borgundfjordprosjektet "Renere fjord"	11 077	12 998	1 280	4 994	Iht. plan
BRM prioriterte tiltak	6 200	3 998	6 200	3 981	Iht. plan
Fornying av avløpsrenseanlegg - VA	-	-	10 000	5 130	Forsinket
Forurensa grunn - Gassverktomta	7 063	4 215	2 547	1 219	Iht. plan
Forurensa grunn - Spjelkavik arena	20 000	9 366	20 000	9 366	Ikke vurdert
Fremmerholen vassbehandlingsanlegg	892 865	78 968	34 500	27 207	Iht. plan
Generelle investeringar - VA	-	-	45 000	45 153	Iht. plan
Grunnerverv	-	-	500	72	Iht. plan
Grøntområde	-	-	4 105	1 035	Iht. plan
Inventar og utstyr mv. ved rådhus og tenestehus	500	109	500	109	Iht. plan
Investeringar rådhusdrift	950	1 404	408	862	Forsinket
Kongshaugen reinseanlegg	1 475 005	69 524	64 900	42 625	Iht. plan
Leidningsfornying og separering - VA	-	-	80 000	105 324	Iht. plan
Maskiner og utsyr - Miljø og samferdsel	-	-	3 446	3 405	Iht. plan
Oppgradering av veganlegg, hovudplan	-	-	30 000	38 302	Iht. plan
Plan Brosundtunnelen	1 000	3 206	1 000	3 206	Iht. plan
Sanering av kommunale direktеutslepp - Avløp	-	-	10 000	6 223	Forsinket
Veganlegg	-	-	34 000	23 080	Iht. plan
Sum øvrige prosjekter			132 579	177 351	
Sum			**480 965**	**499 446**	

Statustekst investeringer

Borgundfjordprosjektet "Renere fjord"
Dette er eit prosjekt som vil gå over fleire år for å rydde opp i forureining i Aspevågen. Miljødirektoratet gir inntil 75 % tilskot til arbeidet, og framdrifta må tilpassast kva tid tilskot til arbeidet vert løyvd. Prosjektet er inne i ein planleggingsfase der det vert tatt supplerande undersøkingar. I 2022 er tidlegare tiltaksplan frå 2015 revidert. I 2023 er det gjennomført supplerande undersøkingar, detaljprosjektering av tiltak og gjennomføring av usikkerheitsanalyse. Kostnadsplanen er oppdatert med tal frå usikkerheitsanalysa. I oktober 2023 meldte Miljødirektoratet prosjektet inn til statsbudsjettet for 2025.

BRM prioriterte tiltak
Ferdigstillt prosjekt 2023/2024

- Forprosjekt Harald Torsviks plass, Korsatunnelen og St Olavs Plass ferdigstilt januar 2024

Pågående prosjekter med forventet gjennomføring 2024

- Detaljprosjektering Harald Torsviks plass, Korsatunnelen og St Olavs Plass
- Sjøholt Sjøtrappa

<u>Oppstart 2024</u>

- Byromsstrategi/Sentrumsstrategi

Fornying av avløpsrenseanlegg - VA
Det er knytta fleire delprosjekt til dette hovudprosjektet, blant anna:

- RA2 Aspøya - ombygging
- Slamavskiller på Stette
- Eidsvik RA - oppgradere anlegg

RA2:

Ein har no bytta filterduk i avløpssiler til filter med finere maskeopning. Dette for å teste om det kan ha ein effekt på reinsegrad. So langt har tiltak ikkje gitt målbar effekt. Ein ser no på andre moglege tiltak der ein og skal ta meir prøver og analyser av avløpsvatnet før og etter dagens behandling.

RA4:

Alle tiltak mot lukt og gasser inne på anlegget og rundt er nå gjennomført med gode resultat.

Slamavskillar Terøy:

Ferdig utbetra

Slamavskiller på Stette:

Her må ein revurdere plan

Ein ser ellers at det trengst meir data og underlag for prosjektering av utbetring av reinseanlegget på Flisnes og Aspøya. Prognosa tilseier at ein vil nytte halvparten av budsjett i år då fleire kostnadar kjem i 2024.

Forurensa grunn - Gassverktomta
Prosjektet er samordna med prosjektet "Renere fjord". Forventa kostnadar er ikkje endra, men vert forskjøve ut i tid.

01.03.2023 ga Statsforvalteren pålegg til Ålesund kommune om å utføre tiltak mot grunnforurensning ved Ålesund tidlegare gassverk. Sikringstiltak for å hindre at grunnforureining ved gassverket utgjer ein uakseptabel risiko for resipienten må vere utført innan iverksettelse av planlagt sjøbotnopprydding i området. Statsforvaltaren har også gitt kommunen varsel om pålegg om tiltak mot forureina sjøbotn ved nedlagt gassverk i Ålesund (08.08.2023). Den gassverksrelaterte forureininga er kommunen sitt ansvar og må dekkast av kommunen åleine.

Forurensa grunn - Spjelkavik arena
Kommunen har tidlegare inngått avtale om å dekke inntil 12 millionar kroner til opprydding i forhold til forureina grunn ved Spjelkavik Arena. Ved budsjettbehandlinga vart summen auka til kr 20 millionar, men avtalen med fylkeskommunen er førebels ikkje justert. Totalkostnadane for oppryddinga er enno ikkje kjent, men det vil ikkje bli behov for å gå ut over totalramma på 20 millionar kroner.

Fremmerholen vassbehandlingsanlegg
Detaljprosjektering for nytt vass-behandlingsanlegg er no ferdigstilt og byggearbeid igansatt.

Byggeleiar for prosjektet er tilsett.

Ein har kome noko seinare i gang med bygging enn forventa. Kontrakt er no signert med PEAB K Nordang på hovedentreprisa for grunn, betong og VVS. Ein ligg litt bak framdriftsplan noko som gjer at midlar vert ført over til neste år. Byggjestart desember 2023.

Generelle investeringar - VA
Eksempel på delprosjekt knytta til dette hovudprosjektet er

- Fornying vassbehandlingsanlegg, blant anna Storætra og Nysætra
- Klorproduksjonsanlegg på VBA Vasstranda - gjennomført
- Garasje for nødvannstanker og mobil klorkontainer, Sentrallageret - gjennomført
- nye vass- og avløpsleidningar, blant anna ny hovudvassleidning langs Fylkesvegen på Emblem, ringleidninger på Skodje og Valle
- oppgradering av avløpspumpestasjonar og trykkaukestasjonar for vatn, blant anna pumpestasjon for avløp på Valgermo - ferdig
- nytt høgdebasseng Gjerdsleet og Austnes
- ny trykkaukestasjon og basseng på Ona/Husøya
- utbygging av målestasjonar for vatn og avløp - pågår
- ny vassleidning til Ellingsøy Vassverk SA på Kverve - prosjektering pågår
- kjøp av bilar
- m.m.

Det er ellers stor auke i aktivitet og prosjekt knytt til Bypakken. Fleire prosjekt som vart starta i 2022 og 2023 vert avslutta mot slutten av året eller rett over årsskiftet.

Grunnerverv
Budsjettløyvinga skal i hovudsak dekkje kommunen sine kostnadar i tilknyting til innløysingskrav i samband med reguleringsplan. Dette vil variere frå år til år og førebels er det ikkje nytta midlar frå budsjettløyvinga. Ein bør likevel behalde midlane i budsjettet utan å endre prognosa.

Grøntområde
Hovedprosjekt Grøntområde – 720050

<u>Ferdigstilt prosjekt i 2023</u>

- Helleborg park

<u>Pågående prosjekt med forventet gjennomføring 2024</u>

- Rehabilitering av Lysanlegg Aksla Stadion
- Skilttavler Statlig sikra friområde
- Ringgata byrom (samarbeid med ÅKE)

Inventar og utstyr mv. ved rådhus og tenestehus
Investeringane vert i hovudsak nytta neste år.
Gjeld oppgradering av 1. etg. høyblokka. Skisse og kostnadsoverslag er under arbeid.

Det vil vere behov for at unytta del av løyvinga vert tatt inn att i budsjettet for 2024.

Investeringar rådhusdrift
Ny heis i lavblokka. Jf. vedtak i kommunestyret i sak 036/23. Kostnadane er usikre, men ein legg førebels til grunn at tiltaket kan gjennomførast innanfor kostnadsramma.

Det vil vere behov for at unytta del av løyvinga vert tatt inn att i budsjettet for 2024.

Kongshaugen reinseanlegg
Reguleringsplan godkjent og grunnervervelser på plass.

Arkeologiske undersøking er ferdig.

Tilbod på forberedande entreprise lysast ut på ny i januar 2024.

Sprik mellom budsjett og rekneskap heng saman med at fullt pådrag på prosjekteringstimar vart sett i gang noko seinare enn tenkt, men det er no i full drift. Anbod er ute og det er fortsatt planlagt byggestart i januar 2024

Meir informasjon om prosjektet kan ein finne på prosjektet si nettside Blå -fjordar for framtida.

Leidningsfornying og separering - VA
Eksempel på delprosjekt som er knytt til dette hovudprosjektet er leidningsfornying og separering:

- Stette,
- Husøya,
- Fjellgata,
- Furelia/Fureåsen,
- Ruudvegen,
- Tonningsgate,
- Myrland øst, byggetrinn 2
- Hellig Olavs gate,
- Østre Fyrmyr,
- Sjøvegen,
- Strømperenovering av fleire strekk på avløpsnettet
- Utskifting av VA kummer, brannventiler og hydrantar, m.m
- Tiltak i saneringsplaner

Her er det og stor auke i aktivitet knytt til Bypakken og arbeid knytt til reduksjon av framandvatn inn mot reinseanlegg.

Maskiner og utsyr - Miljø og samferdsel
Vi kjøpte bilen som hadde vært leaset for knappe 200 000. Forvaltning har ikkje videre behov for investering i maskiner og utstyr dette året.

Oppgradering av veganlegg, hovudplan
Ein stor del av vegstandarden i kommunen er svært dårleg, og ein har starta ein målretta plan for å heve kvaliteten på dei dårlegaste av vegane. Arbeidet pågår også i 2023, og ein legg til grunn at midlane som er avsett vert nytta om lag som budsjettert. Rekneskapen viser førebels eit meirforbruk, men ein del av kostnadane er knytt til andre hovudprosjekt og/eller samarbeidsprosjekt med andre som skal vere med og dekkje kostnadane.

Plan Brosundtunnelen
Planutvalet vedtok i sak 96/21 planprogram for reguleringsarbeidet. Det er inngått avtale med konsulent og det vil bli gjennomført regulering av tunnelpåhogget på Ysteneset i 2023 og 2024. Gjennomføringa er viktig i forhold til gjeldande byggje- og deleforbod ved tunnelpåhogget i Ysteneset. Planarbeid pågår med konsulent og prosjektleiar frå Miljø og Samferdsel og med støtte frå planavdelinga. Planarbeidet er forutsatt gjennomført over to år, og med budsjettmidlar fordelt over 2023 og 2024. Eventuelle restmidlar i 2023 overførast til 2024.

Sanering av kommunale direkteutslepp - Avløp
Det er knytta fleire delprosjekt til dette hovudprosjektet, i hovudsak sanering direkteutslepp Vik, Vaksvika, Hessa nord, Sævollen og Bogneset.

Etablering av ny slamavskiljar på Vik (RA10 Vik) , ny slamavskiljar i Vaksvik og etablering av pumpestasjon på Bognesest er planlagt ferdigstilt i 2024. Andre prosjekt blir ferdigstilt i 2024 og utover, men prosjektering er godt i gang.

Det er god framdrift men kostnadar kjem først i 2024.

Veganlegg
Status Hovedprosjekt Veganlegg – 720050

<u>Ferdigstilte prosjekter 2023</u>

- Fortau Grønebelgvegen
- Gang- og sykkelveg, Byggefelt Olmanngjerdet, Skodje
- Fjordstien, Svartskjere-Geileberga
- Gang- og sykkelveg Uggedal-Engeset hovedprosjekt
- Gang- og sykkelveg Haram Videregående skole + busslomme
- Gang- og sykkelbveg, Eidsvik-Tennfjord
- Gang- og sykkelveg Austnes/Ullavegen

<u>Pågående prosjekter med forventet gjennomføring i 2024</u>

- Sikring Pe-Larselva, Sjøholt
- Veg 2 Amdamfeltet, Amdam
- Overvann Stettevika

Oppstart 2024

- GS-veg Humla/Tørla, rel. Kvasnes renseanlegg
- Fjelltunvegen 39, ny støttemur
- Trafikktiltak Aksla – Volsdalsbakken, Setrevegen, Fjelltunvegen
- Veglys gangfelt Volsdalsbakken og Setrevegen
- Tursti Vegsund – Emblemsanden – Løvika

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,64 %	4,52 %	6,16 %
Årlig sykefravær 2021	1,62 %	4,61 %	6,22 %
Årlig sykefravær 2022	2,18 %	5,60 %	7,78 %
Årlig sykefravær 2023	1,83 %	5,40 %	7,24 %

Status sykefravær og HMS

Det samla sjukefråværet i 2023 var på 7,24 %, korttidsfråværet var 1,83 % og langtidsfråværet var 5,40 %. I 2022 var det samla sjukefråværet 7,78 %, korttidsfråværet var 2,18 % og langtidsfråværet var 5,60 %. Det er derfor ei positiv utvikling i samla sjukefråvær frå 2022 til 2023.

I hovudsak er ikkje fråværet arbeidsrelatert, men det påverkar likevel arbeidsmiljøet. Leiarar må prioritere hardare mellom oppgåver, tenestenivå, kvalitet og stadig vurdere intern omfordeling av ressursar.

I lengre tid har det vore nødvendig å prioritere kommunesamanslåing, pandemi, innsparingstiltak og kommunedeling framfor faglege, langsiktige utviklingsoppgåver. I tida framover vil det vere viktig å finne ein balanse mellom utviklingsarbeid og driftsoppgåver, samt vurdere behovet for førebyggande tiltak.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Innbyggartorg og bibliotek	2,07 %	2,41 %	2,14 %	0,78 %	1,70 %	1,61 %	0,28 %	2,24 %	2,11 %	1,48 %	4,15 %	2,95 %
Langtid	Innbyggartorg og bibliotek	8,47 %	7,15 %	9,80 %	6,20 %	5,28 %	1,15 %	3,01 %	4,95 %	6,09 %	2,22 %	2,70 %	2,90 %
Samlet	**Innbyggartorg og bibliotek**	**10,54 %**	**9,55 %**	**11,93 %**	**6,98 %**	**6,98 %**	**2,76 %**	**3,28 %**	**7,19 %**	**8,20 %**	**3,70 %**	**6,85 %**	**5,85 %**
Korttid	Kulturskule	4,14 %	2,16 %	2,13 %	1,03 %	1,96 %	0,06 %	0,66 %	0,46 %	2,49 %	1,59 %	3,03 %	0,88 %
Langtid	Kulturskule	6,48 %	6,62 %	8,28 %	7,22 %	7,33 %	4,27 %	2,31 %	3,34 %	2,38 %	1,95 %	5,70 %	7,05 %
Samlet	**Kulturskule**	**10,62 %**	**8,78 %**	**10,41 %**	**8,24 %**	**9,29 %**	**4,33 %**	**2,96 %**	**3,79 %**	**4,87 %**	**3,54 %**	**8,73 %**	**7,92 %**

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Kultur og fritid	1,28 %	1,04 %	3,00 %	0,66 %	2,30 %	1,65 %	0,36 %	1,82 %	1,32 %	2,23 %	4,40 %	3,07 %
Langtid	Kultur og fritid	8,48 %	8,00 %	8,69 %	9,52 %	9,18 %	7,25 %	6,14 %	4,55 %	3,92 %	2,67 %	2,53 %	2,31 %
Samlet	**Kultur og fritid**	**9,76 %**	**9,03 %**	**11,69 %**	**10,18 %**	**11,48 %**	**8,90 %**	**6,50 %**	**6,38 %**	**5,24 %**	**4,90 %**	**6,93 %**	**5,39 %**
Korttid	Samfunn	0 %	0 %	0 %	0 %	1,32 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Langtid	Samfunn	0 %	15,00 %	5,98 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Samlet	**Samfunn**	**0 %**	**15,00 %**	**5,98 %**	**0 %**	**1,32 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**
Korttid	Vatn og avløp	2,36 %	2,48 %	1,53 %	1,43 %	0,67 %	1,18 %	0,29 %	1,67 %	1,79 %	2,32 %	2,24 %	1,22 %
Langtid	Vatn og avløp	2,00 %	3,08 %	5,39 %	5,50 %	4,14 %	3,99 %	4,13 %	5,06 %	5,09 %	4,46 %	3,84 %	3,30 %
Samlet	**Vatn og avløp**	**4,36 %**	**5,56 %**	**6,92 %**	**6,92 %**	**4,80 %**	**5,17 %**	**4,42 %**	**6,73 %**	**6,88 %**	**6,78 %**	**6,08 %**	**4,52 %**
Korttid	Miljø og samferdsel	2,99 %	2,85 %	2,85 %	2,21 %	1,36 %	1,89 %	0,34 %	0,55 %	1,97 %	1,44 %	1,76 %	1,46 %
Langtid	Miljø og samferdsel	9,77 %	9,88 %	9,36 %	6,30 %	7,48 %	7,19 %	6,06 %	4,11 %	4,92 %	3,37 %	2,77 %	1,66 %
Samlet	**Miljø og samferdsel**	**12,76 %**	**12,73 %**	**12,21 %**	**8,50 %**	**8,83 %**	**9,09 %**	**6,41 %**	**4,65 %**	**6,89 %**	**4,82 %**	**4,53 %**	**3,12 %**
Korttid	Byggesak og oppmåling	2,46 %	0,98 %	1,63 %	0,81 %	2,18 %	3,74 %	0,83 %	3,54 %	1,86 %	1,76 %	3,94 %	2,03 %
Langtid	Byggesak og oppmåling	8,94 %	9,77 %	10,53 %	8,53 %	8,35 %	6,51 %	5,14 %	4,32 %	5,30 %	7,56 %	7,14 %	4,12 %
Samlet	**Byggesak og oppmåling**	**11,40 %**	**10,76 %**	**12,15 %**	**9,34 %**	**10,53 %**	**10,25 %**	**5,97 %**	**7,85 %**	**7,16 %**	**9,32 %**	**11,08 %**	**6,15 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,56 %	2,06 %	2,08 %	1,20 %	1,55 %	1,66 %	0,44 %	1,68 %	1,91 %	1,81 %	3,04 %	1,77 %
Langtid	Sum sykefravær	6,71 %	7,12 %	8,36 %	6,83 %	6,49 %	4,83 %	4,35 %	4,40 %	4,67 %	3,83 %	4,12 %	3,48 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**9,26 %**	**9,18 %**	**10,44 %**	**8,03 %**	**8,03 %**	**6,49 %**	**4,79 %**	**6,08 %**	**6,58 %**	**5,65 %**	**7,16 %**	**5,25 %**

Innbyggartorg og bibliotek

Tjenesteområdebeskrivelse

Verksemd Innbyggartorg og bibliotek er til stades med fysiske møtestadar i heile storkommunen. Verksemda består av tre avdelingar:

Innbyggartorg med sørviskontor og frivilligsentralar i rådhuset og dei fire tenestehusa.

Bibliotek med 6 folkebibliotek, fire kombinasjonsbibliotek (folke- og skulebibliotek) og eit fengsels-bibliotek.

Rådhusdrift, som har ansvar for drift og forvaltning (kommunale delen) av høgblokk og lavblokk (bygd i 1980) der vi sel vaktmeistertenester til butikksenteret og parkeringsanlegg, seksjonar som tilhøyrer Sameiget Ålesund rådhus/Kremmergaarden. Rådhusdrift sel også vaktmeistertenester til Sameiet Notenesgata 6 som er den «nyare» butikkdelen (bygd i 1998) i Kremmergaarden.

Utvikling og utfordringer

Innbyggartorg og bibliotek er ei verksemd som tek til å finne si form og er i stadig utvikling.

Innbyggartorg merker effektane av arbeidet så langt. Vi ser at digitale flater vert teke meir i bruk til informasjon og kommunikasjon mellom innbyggarar og kommunen. Talet på telefonar til sentralbordet går merkbart ned, og vi frigjer tid til rettleiing, utvikling og kvalitetssikring av nettsida og tenester i lokalsamfunna. Vi dreier arbeidet vårt til å utvikle og forbetre det innbyggarar og andre aktørar kan løyse sjølve digitalt. Dette er tid- og ressurskrevjande, også for andre verksemder vi må samarbeide med. Vi er oppteken av å arbeide i tråd med innsatstrappa som strategi.

På rådhuset har vi laga ferdig planskisser for omdisponering av 1. etg. I første omgang skal vi bygge om publikums-sona for å betre ta i vare tryggleiken for tilsette. Formålet er også å lage samtalerom til bruk for møter med innbyggarar. Når Sydvesten har funne nytt lokale skal dette også opnast opp og bli eit rom som både tilsette og innbyggarar kan få glede av til samarbeidsmøter av ulike slag.

Vi har to prosjekt med formål å utvikle vårt tilbod på rettleiing i digitale flater og program. Begge er i tett samarbeid mellom verksemd Innbyggartorg og bibliotek og andre kommunalområder, frivillige aktørar og næringsliv og akademia. Overskrifta er "Den digitale innbyggar" og dette er eit godt døme på samskaping for å fremje digital inkludering.

Tilsette på innbyggartorg tek utstrekt ansvar for sakshandsaming på fleire område. Vi arbeider for å få bukt med myta om at vi berre svarer på og set over telefonar. Vi har ansvar for fleire tidkrevjande oppgåver tillegg til å rettleie i førstelinja. Vi handsamar skjenkeløyve og har ansvar for kunnskapsprøvar knytt til dette. Vi driv kommunen si hoppid teneste og grunder-rettleiing. Vi handsamar borgarlege vigslar og gravferder. I valår tek vi eit stort ansvar for gjennomføring av førehandsrøysting, og det kjem stadig til oppgåver der vi avlastar andre verksemder. Gjennom arbeidet med våre fem frivillighetsentralar driv vi mellom anna Natteramn, TV – aksjonen og tilrettelegging av StikkUT.

Bibliotek er i gang med å implementere av bibliotekplanen "Det levande biblioteket". Vi fekk prosjektmidlar frå Nasjonalbiblioteket til dette i 2023, og satsar også med om disponering av eigne midlar. Vi har diverre fått avslag på søknaden til Nasjonalbiblioteket om å utvide og vidareføre denne satsinga. Det utfordrar oss til å tenke nytt om ressursar og prioriteringar.
Særleg biblioteket på Skodje og Ålesund sentrum har blitt oppgradert for å bli betre møtestader. Biblioteket i Ålesund har tilsett ein person i Heilt med- ordninga, og vi arbeider med å utvikle stadig fleire tenester og tilbod i lag med eksterne samarbeidspartar.

Nytt av året er eit spanande samarbeid med Aggregat kunstnarfellesskap og Ytre kunstfagskule om å tilby ein nyetablert kunstnar atelier ved Ålesund bibliotek. Vedkommande skal bidra med opne tilbod i biblioteket som ein del av sin praksis.

Biblioteket i Ålesund har laga til fleire møterom og fleirbrukskontor i tredje etasje på lav blokka. Vi vonar dette kan bli ein arena for samarbeid på tvers av verksemder og fagmiljø.

Vi skal arbeide med å finne gode løysingar for to kommunar frå årsskiftet. Vi deler programvare og system i dag som vil koste meir når vi skal ha to lisensar. Tilsette ved innbyggartorg brukte mykje tid på å utvikle ny heimeside for nye Haram kommune i samarbeid med kommunikasjonsavdelinga. Det vart også arbeidd for å sikre fungerande sentralbordløysing i begge dei nye kommunane.
Bibliotek gjennomførte ei vellukka splitting av bokbasane for dei to nye kommunane.

Rådhusdrift merka at mange kostbare prosjekt pressa seg fram og prioriteringa er krevjande. Større prosjekt manglar finansiering. Konvertering til LED - belysning og fornying av himling er eit døme. Nytt ventilasjons aggregat i lavblokka er eit anna døme. Det gamle er ikkje energieffektivt men det er kostbart å få på plass nytt. Foajé og toalett utfor bystyresalen er også prosjekt som det er på høg tid å få gjennomføre, men som vi ikkje har midler til då budsjettet går med til forfallande vedlikehald.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	57 751	59 374	1 623	2,7 %

Kommentar til status økonomi

Årsprognosa viser eit mindreforbruk.

Årsaka til mindreforbruket har i hovudsak to årsaker:

1. Uvanleg låge straumkostnader for Rådhusdrift.
2. Vakansar utan vikar på Innbyggartorg.

Gjennom året har rekneskapen hittil å år vist eit overforbruk og prognose ein mindre underforbruk. Det viser seg å skje store endringar når rekneskapen blir gjort opp i slutten av året. Noko av årsaka er at vi tek fellesutgifter gjennom året som til slutt vert avrekna.

Det var venta eit meirforbruket knytt til større husleigekostnadar enn rekna med i budsjettet. Det har skjedd endringar i husleigefordeling gjennom året, og anslagst slo ikkje til.

Vi har ellers eit meirforbruk på to funksjonar; 370 bibliotek og i 385 som inkluderer frivilligsentralane og ei prosjektstilling. Ein del av lønsutgiftene som vert ført på 385 er budsjettert på funksjon 120. Dette er dermed ikkje eit reelt meirforbruk.

Vi har hatt satsingar i bibliotek der utgifter frå 2022 har kome seint og blitt ført på 2023. Dette forskyver utgiftene og fører til overskridingar i inneverande år. Vi har store, ikkje budsjetterte utgifter, på bibliotek som i all hovudsak er dekka inn av ikkje budsjetterte inntekter. Vi har lagt vinn på å bruke opp prosjektmidlar frå bundne fond for å sette ut i livet planlagte tiltak.

Vi har eit overforbruk på løn på bibliotek. Det skriv seg til at vi ikkje hadde budsjettert med ekstravakt, sjuke- og ferievikar. I praksis viser det seg umogleg å unngå utan å stenge biblioteka på kort varsel. Av omsyn til tryggleik for tilsett og besøkande har vi også måtte bemanne noko opp på laurdagar og enkelte periodar gjennom året.

På innbyggartorg har vi fleire vakansar knytt til sjukefråvær og permisjonar utan vikar, Her er ei innsparing i høve til budsjett. Arbeidet på innbyggartorg er av ein slik karakter at det krev lang opplæring. Vi må difor ha ei grunnbemanning som gjer at vi tåler vakansar utan vikar. Når vi har ledig

kapasitet bruker vi den på oppgåver og tiltak som avhjelper andre delar av kommuneorganisasjonen gjennom periodar med ekstraordinær arbeidsmengd.

Rådhusdrift sitt underforbruk er særleg knytt til låge energikostnader.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	40 714	37 856	-2 858	-7,6 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	31 384	31 115	-268	-0,9 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 034	27	-1 007	-3795,1 %
Overføringsutgifter	6 221	65	-6 156	-9507,1 %
Finansutgifter	462	0	-462	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**79 815**	**69 062**	**-10 753**	**-15,6 %**
Salgsinntekter	-5 657	-5 127	531	-10,3 %
Refusjoner	-11 679	-3 035	8 643	-284,7 %
Overføringsinntekter	-734	-27	707	-2664,5 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 994	-1 500	2 494	-166,3 %
Sum Driftsinntekter	**-22 064**	**-9 689**	**12 375**	**-127,7 %**
Netto resultat	**57 751**	**59 374**	**1 623**	**2,7 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	32 779	36 832	37 856	40 714
Refusjon lønn	-1 826	0	0	-1 961
Sum Lønn	**30 953**	**36 832**	**37 856**	**38 753**
Drift	31 166	33 484	35 230	35 196
Kjøp av produksjon	571	27	27	1 034
Overføringer	5 418	-1 335	65	6 221
Finansutgifter	3 114	0	0	462
Sum Utgifter	**40 268**	**32 175**	**35 322**	**42 913**
Brukerbetaling	-5 468	-5 127	-5 127	-5 657
Refusjoner	-15 172	-7 151	-7 151	-13 530
Overføringer	-129	-27	-27	-734
Finansinntekter	-1 539	0	-1 500	-3 994
Sum Inntekter	**-22 307**	**-12 304**	**-13 804**	**-23 915**
Netto resultat	**48 914**	**56 704**	**59 374**	**57 751**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

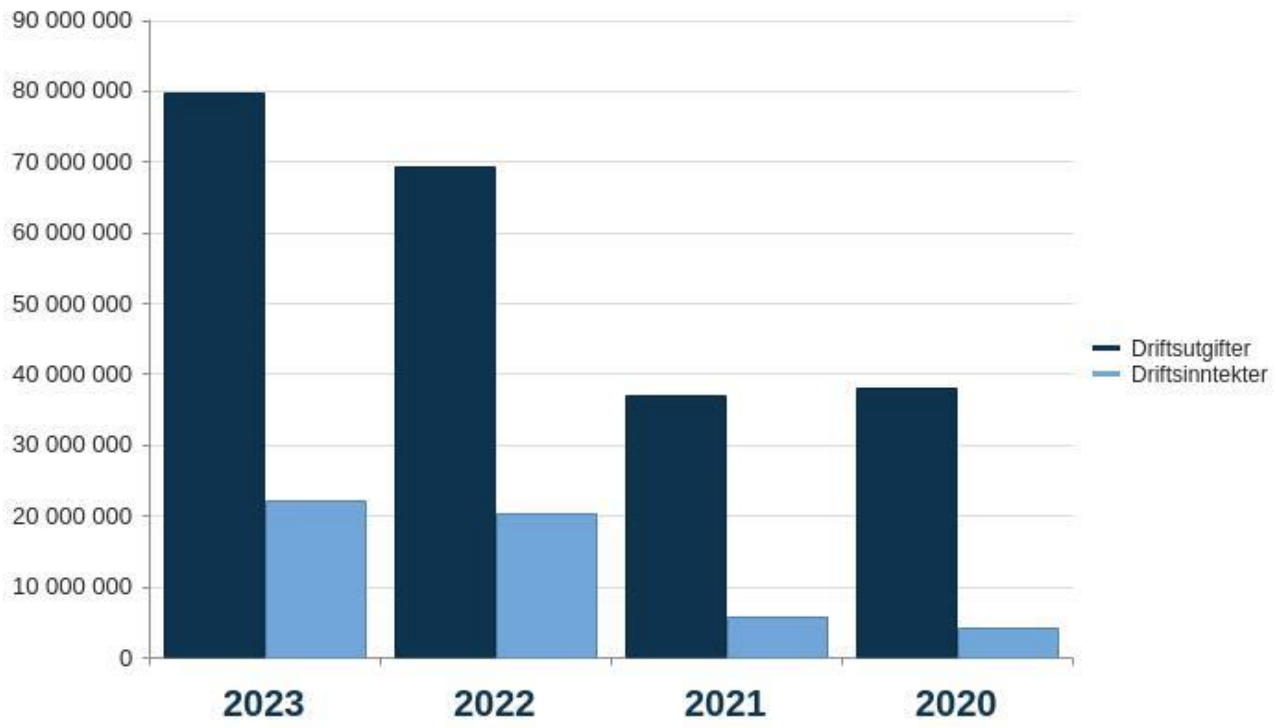

Detaljvisning drift (graf)

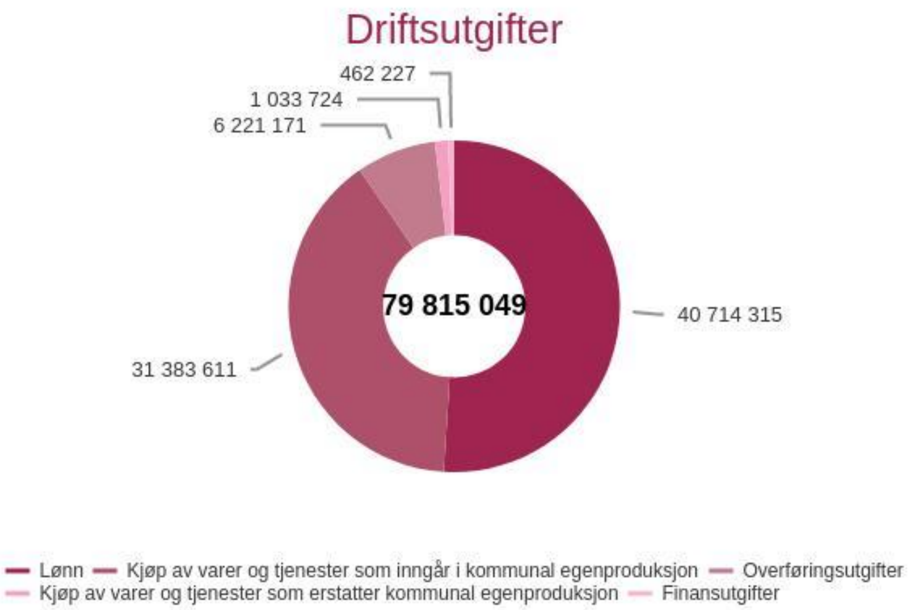
Driftsutgifter
462 227
1 033 724
6 221 171
79 815 049
40 714 315
31 383 611
Lønn
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon
Overføringsutgifter
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon
Finansutgifter

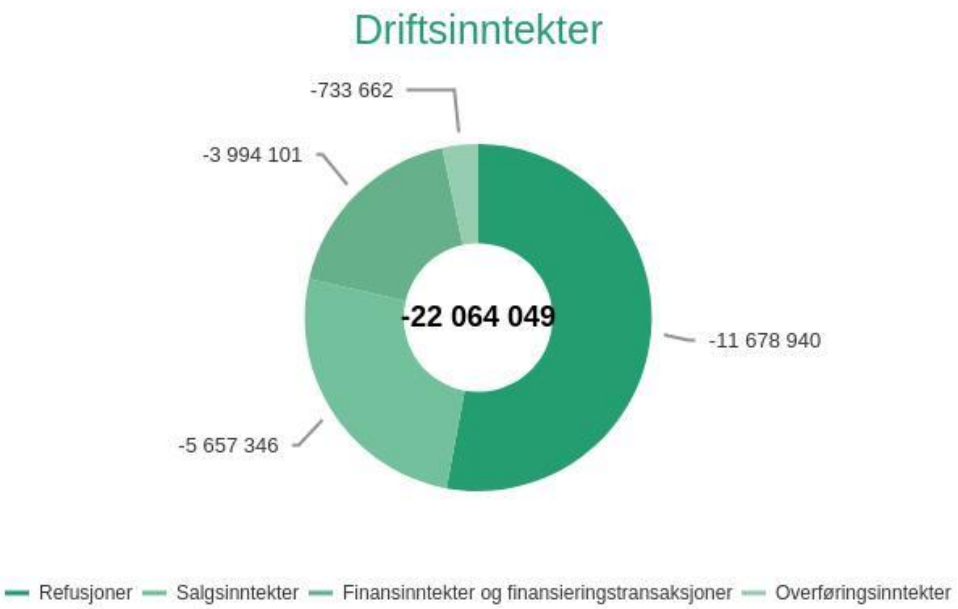
Driftsinntekter
-733 662
-3 994 101
-22 064 049
-11 678 940
-5 657 346
Refusjoner
Salgsinntekter
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner
Overføringsinntekter

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett Vedtatt totalt	Totalbudsjett Påløpt totalt	Årets budsjett Rev. bud.	Årets budsjett Regnskap	Status
Inventar og utstyr mv. ved rådhus og tenestehus	500	109	500	109	Iht. plan
Investeringar rådhusdrift	950	1 404	408	862	Forsinket
Sum			908	971	

Statustekst investeringer

Inventar og utstyr mv. ved rådhus og tenestehus
Investeringane vert i hovudsak nytta neste år.
Gjeld oppgradering av 1. etg. høyblokka. Skisse og kostnadsoverslag er under arbeid.

Det vil vere behov for at unytta del av løyvinga vert tatt inn att i budsjettet for 2024.

Investeringar rådhusdrift
Ny heis i lavblokka. Jf. vedtak i kommunestyret i sak 036/23. Kostnadane er usikre, men ein legg førebels til grunn at tiltaket kan gjennomførast innanfor kostnadsramma.

Det vil vere behov for at unytta del av løyvinga vert tatt inn att i budsjettet for 2024.

Sammendrag status investeringer

Investeringsposten til Rådhusdrift gjeld ny heis i lavblokka, KS 036/23. Den står her med eit overforbruk, noko som er missvisande. Budsjettet vart teke ned i tertialen med eit for stor beløp i høve til kostnadane som kom i 2023. Totalprisen på prosjektet er kr 2 045 000, der størestedelen av kostnadane er venta i 2024. Dette er ikkje lagt inn i budsjsettet for 2024 og må difor justerast i samband med kvartalsrapporteringa.

Investeringsposten til inventar og utstyr gjeld ombygging av 1. etg på rådhuset. Årsaka til underforbruket er at større del av arbeidet vert utført i 2024. Arbeidet er ferdig planlagt og skal utførast i 2024.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,07 %	5,24 %	7,31 %
Årlig sykefravær 2021	2,31 %	5,63 %	7,94 %
Årlig sykefravær 2022	2,46 %	5,69 %	8,15 %
Årlig sykefravær 2023	2,01 %	4,98 %	6,99 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i 2023 vart på 6,99 %, ein nedgang frå 8,15 % i 2022. Korttidsfråværet for 2023 vart 2,01 %. Langtidsfråværet vart på 4,98 % og har hatt ein klar nedadgåande tensens. Vi har hatt nokre

langtidssjukemeldingar som ikkje har vore arbeidsrelatert, men også noko rapportert som arbeidsrelatert.

På avdeling Innbyggartorg har vi ikkje vikarar å sette inn. Karakteren på arbeidet gjer det uaktuelt. Dette medfører auka arbeidsmengd i kollegiet når sjukefråværet går opp. I avdeling Bibliotek har vi tilgang på vikarar. For å halde opningstider med forsvarleg bemanning fører sjukefråvær til aua vikarutgifter. Både på Innbyggartorg og bibliotek ha vi stengt enkeltdagar grunna fråvær og mangel på vikar i 2023. Avdeling Rådhusdrift har lågt sjukefråvær, og kan tilpasse drifta si dei dagane det er fråvær utan store konsekvensar.

Vi arbeider med sjukefråvær i samarbeid med tillitsvald og vernetenesta.
Sjukefråvær er tema på kvart HSU møte.
Vi føl opp med dialogmøter ved sjukefråvær.
VI legg tilrette for arbeidstrening og fleksibel utprøving av arbeidskapasitet.
Vi fokuserer på arbeidsmiljø gjennom 10 faktor
Vi legg vinn på ei open dialog og involvering i å finne løysingar.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Innbyggartorg og bibliotek	2,07 %	2,41 %	2,14 %	0,78 %	1,70 %	1,61 %	0,28 %	2,24 %	2,11 %	1,48 %	4,15 %	2,95 %
Langtid	Innbyggartorg og bibliotek	8,47 %	7,15 %	9,80 %	6,20 %	5,28 %	1,15 %	3,01 %	4,95 %	6,09 %	2,22 %	2,70 %	2,90 %
Samlet	**Innbyggartorg og bibliotek**	**10,54 %**	**9,55 %**	**11,93 %**	**6,98 %**	**6,98 %**	**2,76 %**	**3,28 %**	**7,19 %**	**8,20 %**	**3,70 %**	**6,85 %**	**5,85 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,07 %	2,41 %	2,14 %	0,78 %	1,70 %	1,61 %	0,28 %	2,24 %	2,11 %	1,48 %	4,15 %	2,95 %
Langtid	Sum sykefravær	8,47 %	7,15 %	9,80 %	6,20 %	5,28 %	1,15 %	3,01 %	4,95 %	6,09 %	2,22 %	2,70 %	2,90 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**10,54 %**	**9,55 %**	**11,93 %**	**6,98 %**	**6,98 %**	**2,76 %**	**3,28 %**	**7,19 %**	**8,20 %**	**3,70 %**	**6,85 %**	**5,85 %**

Kulturskule

Tjenesteområdebeskrivelse

Kulturskolen er ei lovfesta teneste som gir eit frivillig opplæringstilbod innafor kunst- og kulturfag. Ålesund kulturskole har ca. 1 430 elevar og 2 000 elevplassar innfor fagområda dans, musikk, teater og visuell kunst. Undervisninga blir gitt både individuelt og i grupper, og i heile kommunen; i kulturskolen sine eigne baser og desentralisert t.d. skolane. Kulturskolen samarbeider med skolar, institusjonar og det frivillige kulturlivet om instruktør-, dirigent- og musikartenester, m.a. skolekorps, kor og symfoniorkester. Kulturskolen har også eit tett samarbeid med Ålesund vgs. om undervisningstenester på MDD (musikk dans drama) og avd. ITO (individuell tilpassa opplæring). I 2023 har vi hatt ei satsing innafor musikkterapi, der vi m.a. har starta opp demenskor i samarbeid med frivillige og Skansen-koret, eit tilbod for personar med psykiske utfordringar. Også tilbodet tilrettelagt teater er i gong på permanent basis. Elles har vi hatt ei satsing på kortkurs, og i skoleåret 2023/24 blir det m.a. gjennomført kurs i orgel, direksjon, street band og trekkspel.

Kultur- og integreringsprosjektet Fargespill Ålesund og det profesjonelle ensemblet Ålesund strykekvartett er også organisert innafor kulturskolen.

Fargespill Ålesund blir drifta i nært samarbeid med Fellesverket Dragen og Røde Kors. I kommunen blir arbeidet organisert frå kulturskolen, men både Ålesund vaksenopplæring og verksemd integrering bidrar med finansiering. I 2023 fekk Fargespill Ålesund ei løyving på kr 500 000 i revidert statsbudsjett, midlar som blir brukte skoleåret 2023/24 m.a. til sommarskole, kulturlaurdagar og samarbeid med innføringsklassar.

Ålesund strykekvartett blir, i tillegg til å gjere eigne konsertar, leigd inn til speleoppdrag og har ofte samarbeid med frivillige lag og organisasjonar. Kvartetten er med som musikarar og gruppeleiarar i Ålesund symfoniorkester og er også "husorkester" i Ålesund kammermusikkfestival. Strykekvartetten gjennomfører kvart år skolekonsertturnear i Ålesundsskolane.

Kulturskolen er ansvarlig for Den kulturelle skolesekken i Ålesund, og er kommunekontakt og bindeleddet mellom skolane, kommunen og fylkeskommunen. På bakgrunn av godkjent plan har Ålesund kommune fått ca. 785 000 kroner i tilskott av spelemidlane til lokale tiltak i skoleåret 2023/24. I dette arbeidet har kulturskolen har organisert i alt ni ulike produksjonar, som har vore på turné i Ålesundsskolane med 118 verkstadar og som har nådd 3 120 grunnskoleelevar.

Dei 13 kulturskolane på Sunnmøre har gått saman om eit to-årig prosjekt knytt til fordjupingstilbod i kulturskolen. Vi fekk kr 900 000 i tilskott til prosjektet vårt, Kulturmosaikk, fra ordninga Inkluderende kulturskoler, som Norsk kulturskoleråd og Sparebankstiftelsen DNB står bak. Vi har fått nye kr 750 000 i tilskott til å vidareføre prosjektet i 2024 - 2025. Så langt har Ålesund kulturskole stått for samordninga av prosjektet, og m.a. tilsettingsansvar for prosjektkoordinatorane.

Utvikling og utfordringer

"Kulturskole for alle" er visjonen for oss og alle kulturskolane i Noreg, men vi har ikkje kapasitet, økonomi eller lærarkrefter til å nå denne eller målsettinga om at 30 % av grunnskoleelevane skal ha eit kulturskoletilbod. Dekningsgraden i Ålesund var på 14,4 % pr. 1.10.23, som er ei nedgang frå 16,1 % i 2022.

Nedgangen i elevtalet skuldast fleire ting. Eitt er at vi registrerer at terskelen for å ta imot elevplass er høgare enn tidlegare (og før pandemien), noko som vi antar også har samanheng med at mange familiar no har dårlegare råd. Vi ser også at skolane, og særleg SFO er pressa, noko som har gjort at fleire av dei store gruppetilboda våre der har falt ut denne hausten, og det er også eit skolekorps som vart lagt ned i haust. Vi har noko redusert bemanning no enn for eit år sidan, og i tillegg har vi endra struktur på nokre tilbod, der lærarane blir brukte innafor som korps i skolen og skolekor.

Trass dette har vi likevel nær 1 130 søkjarar på venteliste. Ut i frå kapasitet (elevplassar), er det dårlegast dekning innafor visuell kunst og teater, der berre 3 av 10 får plass. Innafor dans får nesten halvparten plass, mens 1/3 får plass og eit tilbod innafor musikk.

Det er også forskjell i tilboda i dei ulike kommunedelane. Medan vi har musikk som tilbod over heile kommunen, er tilbodet langt mindre og med færre lokasjonar innafor dans, teater og visuell kunst. Det er korkje eit mål eller realistisk at vi skal ha det same tilbodet over heile kommunen, men at vi får ei betre spreiing og eit større mangfald er ei utfordring vi jobbar med. Erfaringane frå denne hausten viser at terskelen for å ta fast på aktivitetar er høgare enn før, og at det difor kan ta tid å rekruttere og byggje opp nye tilbod.

Medan vi har gode og samla lokale for kulturskolen i Sandøyhagen, Gomerhuset og Ørskog skule, er undervisninga i gamle Haram og Ålesund spreidd omkring i mange lokale og skolar, ofte med svært dårlege arbeidsforhold både for elevar og tilsette. I haust starta bygginga av ny skole på Eidet, og her er

det litt ekstra krevjande no i byggeperioden. Men, ny skole på Eidet, utbetringa på Emblem og ny kulturskole på sørsida i Ålesund sentrum kan gi moglegheiter for sambruk og nye, gode lokale for kulturskolen.

Med desentralisert struktur og mange tilsette i deltidsstillingar har vi utfordringar med å møtast og jobbe med personalet samla. Dette skoleåret har vi eit særleg fokus på og leggje til rette for jamlege fysiske møte for å styrke samarbeidet i kollegiet, både fagleg og sosialt.

Utvalgte resultater

Dei største overskridingane i verksemda er utgifter knytt til løn, der vi ligg vel 3 % over budsjett. I 2023 fekk vi nokre uføresette eingongsutgifter, som det ikkje var tatt høgde for i budsjettet. Det kan nemnast at dei fleste tilsette i kulturskolen har lang høgskoleutdanning, og når ca. 3/4 av dei har full ansiennitet får vi eit relativt høgt lønsnivå i verksemda. I tillegg har vi hatt stor auke i utgiftene til desentralisert undervisning, og då særleg på grunn av innføring av bompengar i sentrum og Nordøyvegen.

På driftssida er det primært utgiftene til oppvarming og husleige som utgjer dei største avvika.

Til tross for at vi held nokre stillingsressursar vakante og vi difor tapar ein del inntekter frå elevkontingentar, har vi likevel noko høgare inntekter frå elevkontingentar og salsinntekter enn budsjettert.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	31 588	29 789	-1 799	-6,0 %

Kommentar til status økonomi

Rekneskapen for Ålesund kulturskole viser eit meirforbruk mot tildelt budsjett.

Meirforbruket knyter seg i all hovudsak til auka utgifter til løn, bilgodtgjersle/reiseutgifter ved desentralisert undervisning, husleige og oppvarming (straum, biodiesel).

Vi har hatt mindreforbruk på vikarar, kurs og utstyr/inventar samstundes som vi har har auka inntektene våre med ca. 3/4 mill. kroner i forhold til budsjett.

I og med at lønsmidlane utgjer nær 140 % av kulturskolen sitt bruttobudsjett, er det først og fremst her vi kan spare pengar. Gjennom heile 2023 har det vore gjort tiltak for å halde lønsutgiftene nede ved å halde moglege stillingsressursar vakante og redusere vikarbruken så langt som råd. Dette er eit tviegga sverd i og med at for mykje kansellert undervisning i neste omgang kan medføre refunderte kontingentar.

Sjølv om det har vore gjort tiltak for å halde dei andre driftsutgiftene nede, har dette ikkje fullt ut kompensert for den store auka det har vore i utgiftene til m.a. bil/transport og husleige.

Oppsummering tiltak

I tråd med kommunedirektøren sine pålegg, vart det innført innkjøps- og tilsettingsstopp også i kulturskolen. Vi avlyste undervisning når det ikkje hadde vore avlysingar tidlegare i haust, og reduserte vikarbruken så langt råd. Det er ikkje alltid vi greier å setje inn vikar, og vi har i nokre tilfelle vore nøydde til å avkorte kontingentkrava pga. tapt undervisning.

Vi har også halde stillingsressursar vakante, der det har vore mogleg.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	43 980	41 092	-2 887	-7,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 615	3 785	-830	-21,9 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2	0	-2	0,0 %
Overføringsutgifter	449	0	-449	0,0 %
Finansutgifter	1 520	0	-1 520	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**50 565**	**44 877**	**-5 688**	**-12,7 %**
Salgsinntekter	-8 899	-7 998	901	-11,3 %
Refusjoner	-7 477	-7 090	387	-5,5 %
Overføringsinntekter	-1 292	0	1 292	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 309	0	1 309	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-18 977**	**-15 088**	**3 889**	**-25,8 %**
Netto resultat	**31 588**	**29 789**	**-1 799**	**-6,0 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	37 564	39 347	41 092	43 980
Refusjon lønn	-889	0	0	-1 577
Sum Lønn	**36 675**	**39 347**	**41 092**	**42 403**
Drift	5 236	3 785	3 785	4 615
Kjøp av produksjon	2	0	0	2
Overføringer	331	0	0	449
Finansutgifter	1 273	0	0	1 520
Sum Utgifter	**6 841**	**3 785**	**3 785**	**6 585**
Brukerbetaling	-8 069	-7 998	-7 998	-8 899
Refusjoner	-6 660	-7 090	-7 090	-5 900
Overføringer	-870	0	0	-1 292
Finansinntekter	-1 000	0	0	-1 309
Sum Inntekter	**-16 600**	**-15 088**	**-15 088**	**-17 400**
Netto resultat	**26 917**	**28 043**	**29 789**	**31 588**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

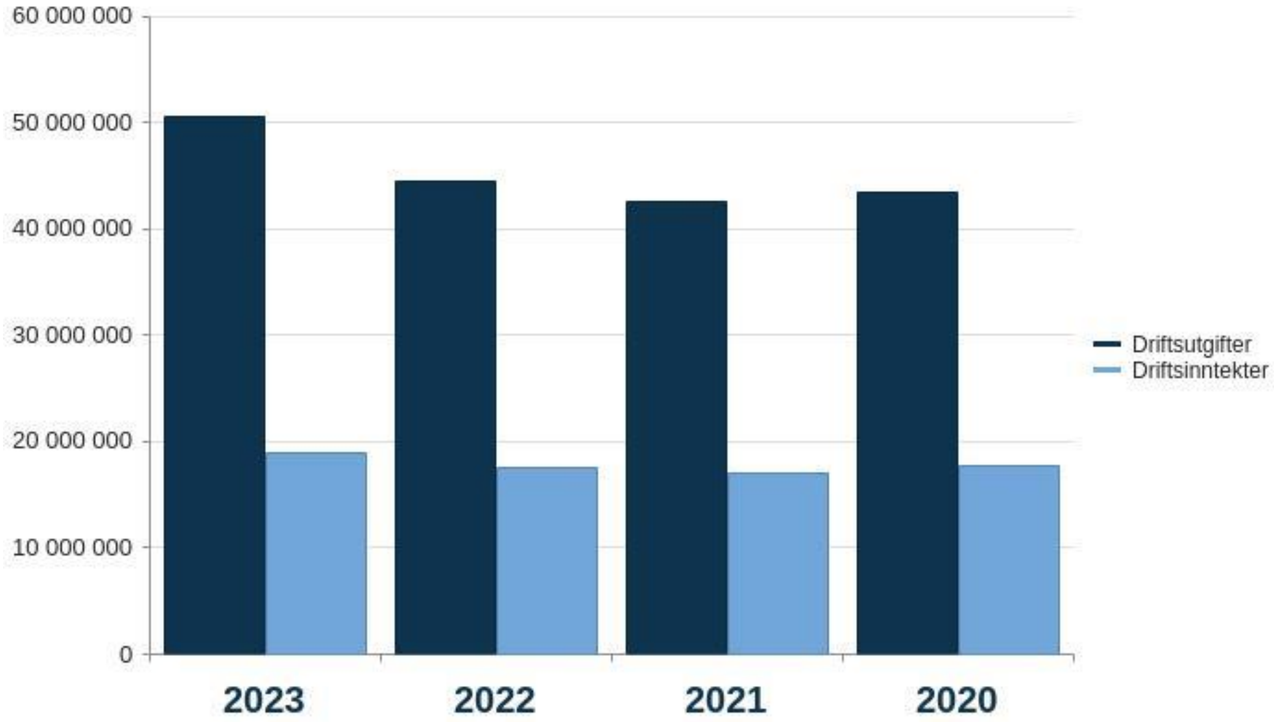

Detaljvisning drift (graf)

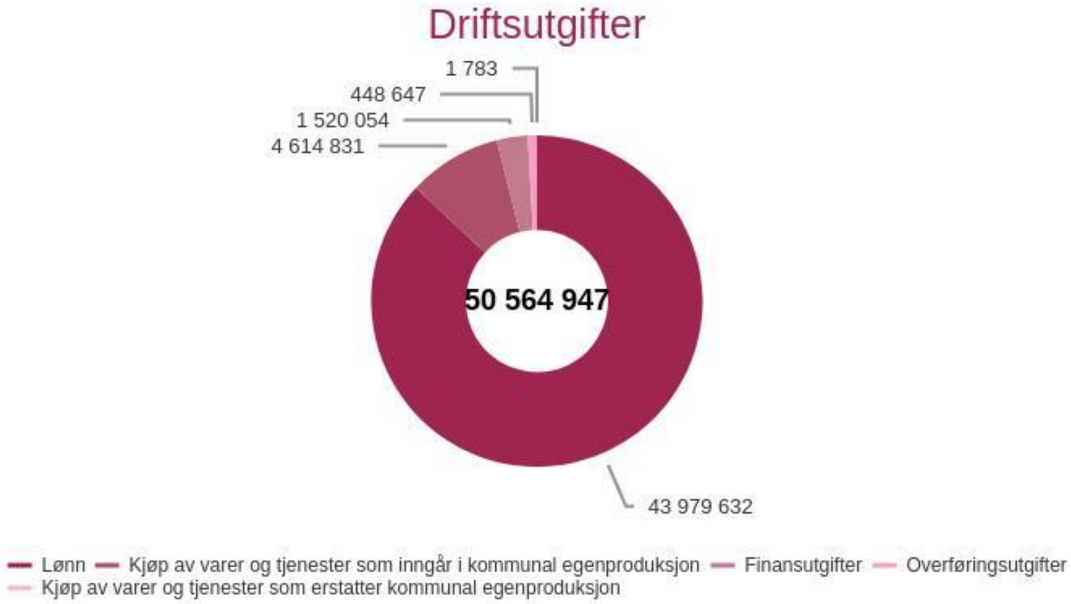

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,25 %	5,25 %	6,50 %
Årlig sykefravær 2021	1,84 %	3,48 %	5,32 %
Årlig sykefravær 2022	1,75 %	5,04 %	6,79 %
Årlig sykefravær 2023	1,74 %	5,16 %	6,91 %

Status sykefravær og HMS

Det samla sjukefråværet i 2023 er på vel 6,91 %. Langtidsfråveret utgjer ca. 3/4 av det samla sjukefråværet i verksemda.

Tilsette som er sjukemeldte over tid blir følgd opp i samsvar med rutinene for langtidssjukemeldte, med dialogmøte og tilrettelegging av arbeidsoppgåver så langt det lar seg gjere.

Også 2023 har vore prega av korona og influensa, og mykje av korttidsfråværet relaterer seg til dette.

Utfordringane for kulturskolen er at vi kan ha problem med å setje inn vikarar, slik at undervisning blir avlyst. Det er sjølvsagt uheldig for kontinuiteten og kvaliteten i undervisninga, men i tillegg får det økonomiske konsekvensar ved at vi må refundere kontingent dersom det blir fleire avlysingar i løpet av året.

Det har ikkje vore rapportert ulykker, hendingar eller arbeidsmiljørelatert sjukefråvær i 2023.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Kulturskule	4,14 %	2,16 %	2,13 %	1,03 %	1,96 %	0,06 %	0,66 %	0,46 %	2,49 %	1,59 %	3,03 %	0,88 %
Langtid	Kulturskule	6,48 %	6,62 %	8,28 %	7,22 %	7,33 %	4,27 %	2,31 %	3,34 %	2,38 %	1,95 %	5,70 %	7,05 %
Samlet	**Kulturskule**	**10,62 %**	**8,78 %**	**10,41 %**	**8,24 %**	**9,29 %**	**4,33 %**	**2,96 %**	**3,79 %**	**4,87 %**	**3,54 %**	**8,73 %**	**7,92 %**
Korttid	Sum sykefravær	4,14 %	2,16 %	2,13 %	1,03 %	1,96 %	0,06 %	0,66 %	0,46 %	2,49 %	1,59 %	3,03 %	0,88 %
Langtid	Sum sykefravær	6,48 %	6,62 %	8,28 %	7,22 %	7,33 %	4,27 %	2,31 %	3,34 %	2,38 %	1,95 %	5,70 %	7,05 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**10,62 %**	**8,78 %**	**10,41 %**	**8,24 %**	**9,29 %**	**4,33 %**	**2,96 %**	**3,79 %**	**4,87 %**	**3,54 %**	**8,73 %**	**7,92 %**

Kultur og fritid

Tjenesteområdebeskrivelse

Mål for verksemda si aktivitet er å:

- **Skape gode møteplassar gjennom drift og utvikling av anlegg, utleige og koordinering av aktivitet**
- **Ha eit nærmiljøfokus samstundes som vi skal legge til rette for aktivitet i eit regionalt perspektiv**
- **Samarbeide med profesjonelle aktørar og frivilleg sektor**
- **Gje Ung i Ålesund eit aktuelt innhald med aktivitetar der samskaping, eigenutvikling og oppleving står sentralt**
- **Samhandle med aktuelle verksemder både i og utanfor kommunalområdet, stabar og kommunale foretak**

Avdeling idrett og fysisk aktivitet

- Administrasjon *rådgjeving*
- Idrettshallar
- Moa svømmehall
- Øvrige svømmehallar
- Utendørs idrettsanlegg

Avdeling idrett og fysisk aktivitet skal bidra som profesjonell samarbeidsaktør i spørsmål om idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv til innbyggarane, til kommunen, idrettslag og organisasjonar. Vi ønsker å

legge til rette for så vel organisert som egenorganisert aktivitet. Synleggjere/vektleggje idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet som identitetsbærande kultur, samt at gevinst av arbeidet er betre folkehelse. Vi arbeider også tett saman med frivillige lag og org. og kommunale instansar om handlingsprogram og spelemidlar.

Idrettshallar

Målet til eining idrettshall er å legga til rette for aktivitet i idrettshallene våre både vekedagar og helger. Vi har i løpet av året treningar, kampar og ulike arrangement i våre idrettshallar. Nokre av arrangementa våre som eksempelvis utdanningsmessa og overnattingar i våra idrettshallar er inntektsbringande. Vi samarbeidar med idrettslag, skola og ÅKE i oppgåver som handlar om drift av kommunen sine idrettshallar. Til stor glede opna Emblem idrettshall Renexhallen i januar 2023.

Moa Svømmehall

Moa svømmehall er for mange sjølve symbolet for folkehelse. Offentleg bad som skal tene innbyggarane i kommunen og nærliggande kommunar. Symjeundervisninga i grunnskulen, publikumsbading (som mosjon, fysisk aktivitet, leik og moro), fysiogrupper, idrett, pensjonistsvøm, babysvøm, idrettsskular, barnehagesvøm, og ikkje minst ein viktig sosial arena er nokre av aktivitetane på anlegget. Alle avgjerder om drift og forvaltning av anlegget blir teken med fokus på eit samfunnsøkonomisk og eit heilskapleg folkehelseperspektiv innanfor dei gitte rammene.

Øvrige svømmehallar

Klipra svømmehall. Denne er ikkje i drift, men kommunen dekker utgifter til straum.

Utendørs idrettsanlegg

Vi har betalt for straum til kommunale bygg knytt til Røsokvika småbåtlag, Harøy IL, ballbinge og Kraken ungdomsklubb på Steinshamn. Vi tildeler treningstider på Aksla stadion og betalar festeavgift til grunneigarar, Nes stadion.

Avdeling kultur

Avdeling kultur har fagansvar for feltet allmenn kultur herunder tildeling av kulturtilskot, festivaltilskot, 1. og 17.mai-tilskot, Den kulturelle spaserstokken, oppfølging av Ålesund kulturråd, oppfølging av avtaler med musea, samhandling med og tilrettelegging for det profesjonelle kulturfeltet og kontakt med og tilrettelegging for frivillige lag og organisasjonar innan kulturfeltet.

Avdelinga har tre driftseiningar:

- Parken kulturhus
- Øvrige kulturhus
- Ung i Ålesund

Parken kulturhus

Parken kulturhus er storstua til Ålesund kommune og Ålesund by. Eit moderne kulturhus med alle fasilitetar for små og store arrangement. I tillegg til storsalen har Parken Foajeen som har ei mindre scene for konsertar og andre arrangement, og som også fungerer som forsamlingslokale for kunstnarar,

artistar, lag/foreiningar og ved private arrangement. Foajeen vert og brukt til ulike arrangementsrekker som debattar, intimkonsertar og populærvitenskaplege temakveldar.

I tillegg til å vere arena for kommersielle produksjonar, har kulturhuset eit samfunnsoppdrag som inneber å tilby ei scene til barn og unge gjennom til dømes Kulturskulen, og moglegheit til å ha fokus på lokale artistar og kunstnarar, både profesjonelle og amatørar.

Øvrige kulturhus

Øvrige kulturhus er Gomer kulturhus, Ørskog kulturhus, Sandøyhagen og Arbeideren. Oppgåvene til eininga er å legge til rette for frivillege, kommersielle og private aktørar sin bruk av kulturhusa: booking, kontakt med frivillege lag og organisasjonar, oversyn over, vedlikehald og oppdatering av inventar og utstyr, kontakt med byggeigar ÅKE og koordinering av aktiviteten på husa.

Eininga stiller kulturbygga med inventar og teknisk utstyr for lyd, lys og bilete til disposisjon for brukarane. Frivillige lag og organisasasjonar og kommunale verksemder brukar bygga vederlagsfritt. Dette for å bidra til høg og jamn aktivitet på kulturfeltet i kommunedleane. Lag/organisasjonar får opplæring i grunnleggande bruk av det tekniske utstyret, og er i utgangspunktet sjølvhjelpte i bruken av husa. Driftseininga har eit tett og godt samarbeid med ÅKE ved byggforvaltar, driftsteknikarar og vaktmeistrar.

Ung i Ålesund

Målet til eininga er å tilby eit breitt kultur- og fritidstilbod til ungdom mellom 13 og 26 i Ålesund kommmune med mottoet «høg kvalitet, lav terskel». . Eininga disponerer fleire faste lokasjonar i heile kommunen: Huben i Ålesund sentrum, Kvalen ungdomsklubb på Harøya, Skøye ungdomsklubb og Ørskog ungdomsklubb. I tillegg har Ung i Ålesund workshops og ulike arrangement andre lokasjonar. Fleire av workshops og andre tiltak vert arrangert under faste satsingar som Ung Kultur Møtes, Spire (i samarbeid med Momentium og Framtiderne (i samarbeid med kunstmuseet KUBE). Eininga arbeider med å bygge opp ein utstyrspark for ulike kulturaktivitetar. Utstyret er gratis for ungdommane å bruke.

Utvikling og utfordringer

Ålesund kommune brukar vesentleg mindre på kultur og idrett enn kommunar vi samanliknar oss med i kostragruppe 11. Norsk kulturindeks for 2022 produsert av Telemarksforskning, som rangerar kommunane sin innsats på kulturfeltet, viser at Ålesund kommune kjem svært dårlig ut når det gjeld frivilligheit, sentrale tildelingar, kultur for born, museum, og ikkje minst antal kunstnarar busett i kommunen vår.

Avdeling Idrett

Avdelinga har vore fullbemanna i 2023, med ein avdelingsleiar, to rådgjevarar og ein konsulent. Det er utarbeidd gode rutinar for ansvar- og oppgåvefordeling, og tatt i bruk nye digitale verktøy for å betre samarbeidet internt i avdelinga. Det vart jobba aktivt med å synleggjere behovet for Osane idrettshall, som vart einstemmig vedteken i kommunestyret. Vidare vart det brukt ressursar på fagleg innspel i bygging av Spjelkavik arena. Fleire av kommunen sine mest nytta turvegar er kartlagt internt, dette som eit forarbeid til Plan for friluftslivets ferdselsårer. Avdelinga har også jobba fram og innført digitalt «Opplevingskort» for utsette barn og unge, og vidare leia arbeidet med fritidskort og lokal fritidserklæring som skal innførast i løpet av 2024. Samarbeidsavtalen med Ålesund idrettsråd er god, og krev oppfølging. I dette arbeidet vart det vedteke ei styrking av Idrettsrådet som gjev moglegheit for tilsetting av dagleg leiar i 100 % stilling. Ein lyt oppretthalde arbeidet med å utvikle nettverktøy som

legg til rette for meiropne anlegg på ein betre måte, her nyttast «Aktiv kommune». Utviklinga som har vore i avdelinga bidreg til å styrke det tverrfaglege samarbeidet både internt og eksternt jf. kommune 3,0.

Moa svømmehall
Det er berre eit offentleg driven svømmeanlegg i Ålesund, og dette skal tene både allmennheita, grunnskulane, og interessene til idretten, og for allmennheita er Moa svømmehall og eit tilbod for innbyggarane i nabokommunane. Svømmeundervisning i grunnskolen, publikumsbading, fysiogrupper, idrett, pensjonistsvøm, babysvøm, idrettsskular og barnehagesvøm er nokon av aktivitetane på anlegget. Fleire viktige brukargrupper som ikkje har plass i dag står og bankar på døra, både internt i kommunen, og frå nabokommunar. Kapasiteten er sprengd og dette blir forverra for kvart år som går. I tillegg til veksande folketal er og den unike plasseringa ei viktig årsak til dette. Ei komande utgreiing med mål om utviding av Moa svømmehall er naudsynt. Det er hard belastning på anlegget som følgje av nemnte utfordringar. Det er behov for rehabilitering av bassengområdet og vannrutsjebane i løpet av kort tid. I tillegg er det behov for oppgradering av vannrenseanlegg.

Avdeling kultur

Det er ei utfordring at lokasjonane i driftseining Øvrige kulturhus er spreidd over heile kommunen, samstundes som eininga berre har 0,9 stilling. Dette er søkt løyst gjennom samarbeid med andre driftseiningar og verksemder. Det er etablert eit samarbeidsforum for verksemder og andre som brukar eller har ansvar for Sandøyhagen: Harøy skule, Verksemd kultur og fritid, Steinshamn innbyggartorg, Kulturskulen og ÅKE. Bruken av Sandøyhagen vert koordinert av innbyggartorget på Steinshamn. Ein har utfordringar med å organisere fast og tilfeldig vedlikehald av teknisk utstyr for lyd, lys og bilete, og brukarstøtte til brukarane (frivillige lag/organsiasjoner, kommunale verksemder og meir profesjonelle brukarar som td Bygdekinoen). Vi arbeider for å få på plass ei samarbeidsavtale med Harøy skule og Steinhamn innbyggartorg om fordeling av ansvar og kosamt Driftseining Parken kulturhus tek eit stort ansvar for drifta av Arbeideren kulturhus.

Vibes kulturverkstad var lagt ned 1.november 2023, og ein arbeider for å erstatte dette med eit nytt ungdomshus i dei gamle bibiliotekslokala på Moa helsehus. Prosessen med lokala har tatt tid, og ein står no føre eit arbeid med å tilpasse lokala til det nye bruksområdet. Etter pandemien ser vi auka behov for uformelle henge- og møteplassar med uforpliktande tilbod om ulike aktivitetar. Ein vil derfor styrke ungdomsklubbane og tilbodet der. Siste åra har vi opplevd utfordringar i ungdomsmiljøa i kommunen med auka bruk og omsetting av rusmiddel, auke i vald, truslar og utanforskap. Dette merkast også i miljøet på og rundt klubbane. Vi set derfor inn ulike tiltak i form av heving av sosialfagleg kompetanse i teamet, utarbeiding av handlingsplan med rutinar og prosedyrar for uønska hendingar, styrka tverrfagleg samarbeid med helse, politi, SLT-koordinator og ruskonsulent og opplæring av tilsette og frivillige vaksen-vakter for å styrke dei i rolla som trygge vaksne på Ung i Ålesund sine lokasjonar.

Avdeling kultur har siste åra vore underbemanna på rådgjevarsida på grunn av langtidsfråver og vakansar. Vi er no stabilt i bemanning i begge dei to rådgjevarstillingane våre, og har dermed betre kapasitet i sakshandsaming og oppfølging av både frivillige og profesjonelle kulturaktørar.

Hausten 2023 starta vi ein serie med nettverkssamlingar for, av og med kulturlivet i kommunen vår. Over fem samlingar hentar vi inn både lokale og eksterene perspektiv, i tillegg til å køyre innspelsrundar rundt tematikkane vi løfta fram. Dette skal være med på å bygge opp under ny metodikk for stad - og tenesteutvikling der kunst, kunstnarar og kultur skal ha ei sentral rolle. Utfallet av samlingane dannar kunnskapsgrunnlag for vidare planarbeid i kommunen. Målet er at vi saman skal bygge innsikt og forståing for dei ulike fagområda, og at vi saman kan eige utfordringane kulturlivet står ovanfor.

I 2023 feira Ålesund by 175års jubileum. Dette falt saman med Parken kulturhus sitt 25 års jubileum. Jubilea vart markert ved ei jubileumsforestilling i Parken kulturhus 15. april 2023. Forestillinga "Byens hukommmelse" var ei gåve til Ålesund by, gitt av kunstnaraene og kulturarbeidarane i byen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	44 734	44 822	88	0,2 %

Kommentar til status økonomi

Årsprognosa viser eit mindreforbruk.

Kultur og fritid har frå 2020 fått budsjett for å dekkje kostnadane for husleige for Lepsøy IL og Norborg fleirbrukshall, men ikkje driftsutgiftene. I 2022 blei desse kostnadane overført til oss, men utan budsjett, også i 2023. Desse kostnadane utgjer kr. 1 681 360.-, Moa svømmehall vart stengt 14. august og opna 1. desember pga. ombygging av dusjar og garderobar o.l, dette ga oss tapte billettinntekter. Parken kulturhus har derimot meir aktivitet og besøk enn rapportert tidlegare. Vi har også fått refundert store delar av ei stilling som har arbeida med prosjekt knytt til Re-value. Ung i Ålesund har hatt mindre utgifter enn budsjettert grunna liten aktivitet. Dette skuldast at vi har sagt opp leigeavtalen for lokala til Vibes, og har enno ikkje starta opp ungdomshus i gamlebiblioteket på Moa.

Til tross for at verksemda har hatt fleire vakansar og stram økonomistyring i år, som normalt skulle gitt oss større handlingsrom, har desse innsparingane gått til å dekkje andre budsjettpostar. Frå hausten 2022 og januar 2023 har verksemda fått ansvar for drifta av Kolvikbakken idrettshall og Renexhallen, utan å få oppjustert driftsbudsjett for desse.

Prognosa frå oktober viste at vi styrte mot eit meirforbruk, men på grunn av mindre straumforbruk , innkjøpsstopp og fleire timar til Re-value, har vi no innhenta dette og landar på eit lite mindreforbruk.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	30 180	28 189	-1 992	-7,1 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	26 342	21 629	-4 712	-21,8 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 258	3 200	-58	-1,8 %
Overføringsutgifter	34 656	10 343	-24 313	-235,1 %
Finansutgifter	203	0	-203	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**94 638**	**63 361**	**-31 277**	**-49,4 %**
Salgsinntekter	-20 952	-16 779	4 173	-24,9 %
Refusjoner	-6 467	0	6 467	0,0 %
Overføringsinntekter	-22 135	-1 650	20 485	-1241,5 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-350	-110	240	-218,2 %
Sum Driftsinntekter	**-49 904**	**-18 539**	**31 365**	**-169,2 %**
Netto resultat	**44 734**	**44 822**	**88**	**0,2 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	24 247	25 441	28 189	30 180
Refusjon lønn	-1 231	0	0	-1 530
Sum Lønn	**23 017**	**25 441**	**28 189**	**28 650**
Drift	24 791	20 544	21 629	26 342
Kjøp av produksjon	3 153	3 200	3 200	3 258
Overføringer	21 853	10 403	10 343	34 656
Finansutgifter	1 635	0	0	203
Sum Utgifter	**51 433**	**34 146**	**35 172**	**64 458**
Brukerbetaling	-21 326	-16 779	-16 779	-20 952
Refusjoner	-3 857	0	0	-4 937
Overføringer	-10 346	0	-1 650	-22 135
Finansinntekter	-1 570	-110	-110	-350
Sum Inntekter	**-37 098**	**-16 889**	**-18 539**	**-48 374**
Netto resultat	**37 352**	**42 698**	**44 822**	**44 734**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

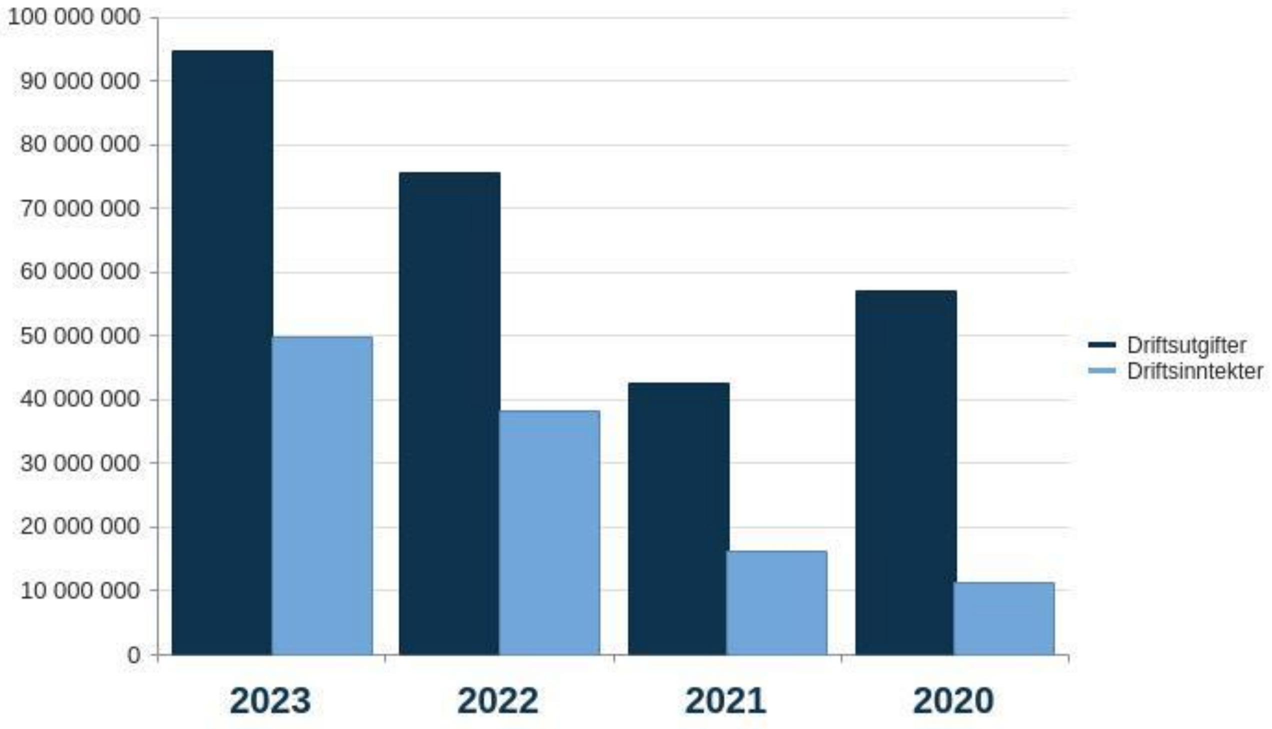

Detaljvisning drift (graf)

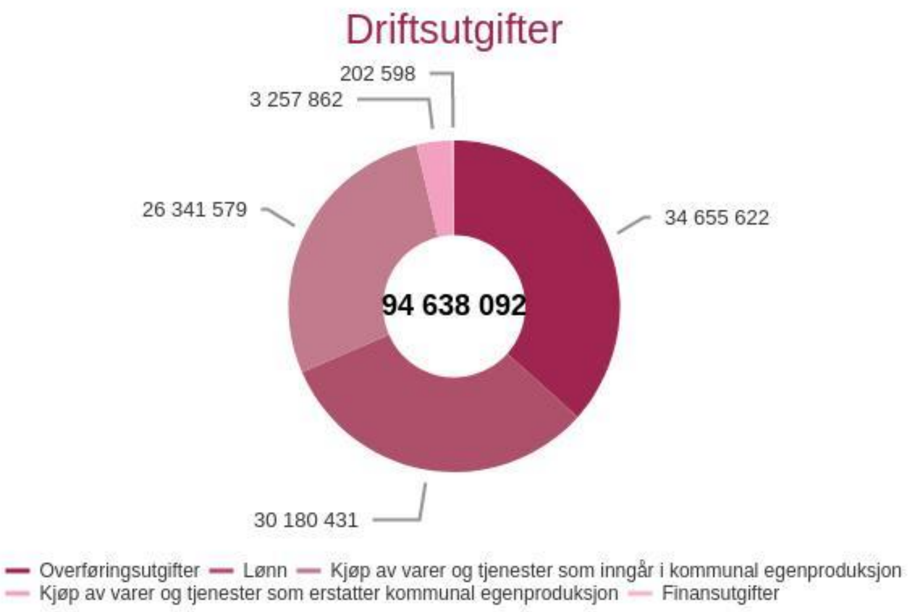

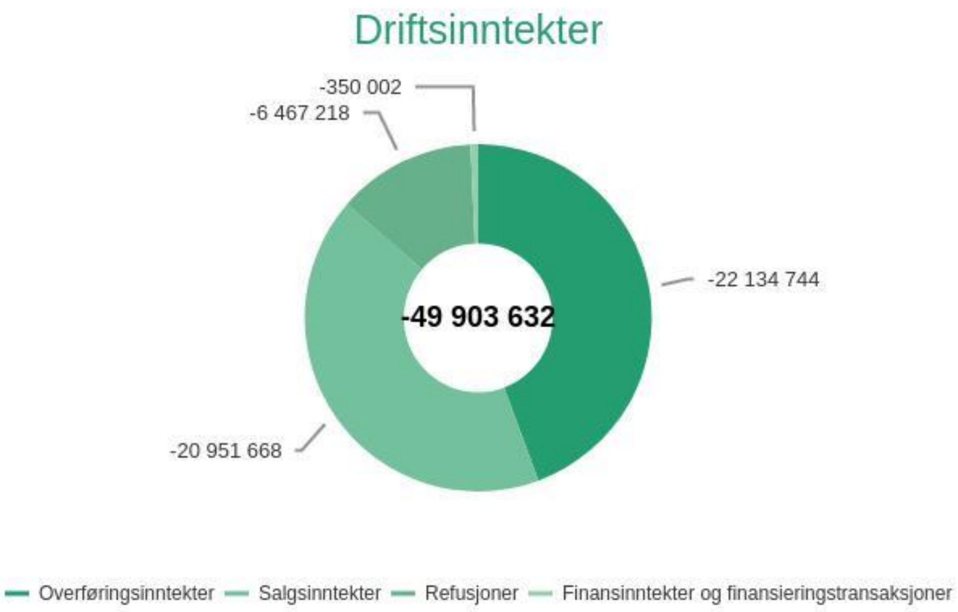

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,94 %	6,80 %	7,74 %
Årlig sykefravær 2021	1,35 %	4,54 %	5,89 %
Årlig sykefravær 2022	1,73 %	9,20 %	10,93 %
Årlig sykefravær 2023	1,96 %	6,03 %	7,99 %

Status sykefravær og HMS

Vi har tilsaman ein sjukefråversprosent på 7,99 % samla i 2023. Av desse er 6,03 % langtidssjukemeldte og 1,96 % korttids fråver. Tendensen har vert synkande gjennom heile året, også i starten av 2024. Vi kan ikkje sjå at nokon av sjukmeldingane er arbeidsplassrelatert. Langtidssjukemeldingar har vore fleire enn vi ønsker, men vi ser no resultatet av god oppfølging.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Kultur og fritid	1,28 %	1,04 %	3,00 %	0,66 %	2,30 %	1,65 %	0,36 %	1,82 %	1,32 %	2,23 %	4,40 %	3,07 %
Langtid	Kultur og fritid	8,48 %	8,00 %	8,69 %	9,52 %	9,18 %	7,25 %	6,14 %	4,55 %	3,92 %	2,67 %	2,53 %	2,31 %
Samlet	**Kultur og fritid**	**9,76 %**	**9,03 %**	**11,69 %**	**10,18 %**	**11,48 %**	**8,90 %**	**6,50 %**	**6,38 %**	**5,24 %**	**4,90 %**	**6,93 %**	**5,39 %**
Korttid	Sum sykefravær	1,28 %	1,04 %	3,00 %	0,66 %	2,30 %	1,65 %	0,36 %	1,82 %	1,32 %	2,23 %	4,40 %	3,07 %
Langtid	Sum sykefravær	8,48 %	8,00 %	8,69 %	9,52 %	9,18 %	7,25 %	6,14 %	4,55 %	3,92 %	2,67 %	2,53 %	2,31 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**9,76 %**	**9,03 %**	**11,69 %**	**10,18 %**	**11,48 %**	**8,90 %**	**6,50 %**	**6,38 %**	**5,24 %**	**4,90 %**	**6,93 %**	**5,39 %**

Samfunn

Tjenesteområdebeskrivelse

I 2023 har team Samfunn bestått av 2 rådgjevarar, assisterande kommunalsjef og kommunalsjef. Ein periode var stillinga som assisterande kommunalsjef vakant og i juli starta ein tredje rådgjevar i teamet. Rådgjevarane har hatt fokus på internkontroll, næringslivskontakt, kvalitet og berekraft.

Teamet skal sikre kvalitet og styring av heile kommunalområdet, følgje opp overordna prosjekt som Reinare fjord og ReValue, samt politiske saker frå heile kommunalområdet.

Utvikling og utfordringer

Teamet er tynt bemanna i forhold til oppgåvene og ikkje minst forventningar til samordning både internt og eksternt. Mykje av arbeidet med kommunedeling ligg også til teamet.

I 2023 har teamet fulgt opp to politiske komitear, planutval og samla sett ei stor politisk saksmengde frå eit bredt fagområde. Dei store kommunale utviklingsprosjekta (Bypakken, Sørsida, Kongshaugen reinseanlegg mfl) krev mykje ressursar av teamet. Samtidig er det fleire pågåande prosjekt i kommunalområde, og mange møteplassar der det er forventa at vi deltek og bidreg aktivt saman med næringsaktørar, fylkeskommune, NTNU og frivillige organisasjonar.

I juli 2023 vart det tilsett ein rådgjevar for å handtere noverande oppgåver og styrke arbeidet med internkontroll og berekraft. Frå 1. januar 2024 går to av rådgjevarane i teamet over til Haram kommune, det arbeidast derfor aktivt med å sjå på korleis oppgåvene kan fordelast og om det skal rekkruterast erstattarar inn i teamet.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	5 832	9 020	3 188	35,3 %

Kommentar til status økonomi

Rekneskapet for ansvar 700 syner eit mindreforbruk i 2023. Fleire stillingar har stått vakante, og ressursbruk inn mot kommunedelinga vert dekt gjennom delingsbudsjettet.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	6 126	7 142	1 016	14,2 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	697	1 309	612	46,8 %
Overføringsutgifter	1 848	600	-1 248	-208,0 %
Finansutgifter	165	0	-165	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**8 836**	**9 051**	**215**	**2,4 %**
Salgsinntekter	-41	-31	10	-33,1 %
Refusjoner	-742	0	742	0,0 %
Overføringsinntekter	-968	0	968	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 253	0	1 253	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-3 004**	**-31**	**2 973**	**-9591,3 %**
Netto resultat	**5 832**	**9 020**	**3 188**	**35,3 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	5 845	6 838	7 142	6 126
Refusjon lønn	-81	0	0	-16
Sum Lønn	**5 764**	**6 838**	**7 142**	**6 111**
Drift	110	1 283	1 309	697
Overføringer	17 057	-2 790	600	1 848
Finansutgifter	3 154	0	0	165
Sum Utgifter	**20 321**	**-1 507**	**1 909**	**2 710**
Brukerbetaling	-189	-31	-31	-41
Refusjoner	-791	0	0	-727
Overføringer	-3 764	0	0	-968
Finansinntekter	-15 176	0	0	-1 253
Sum Inntekter	**-19 919**	**-31**	**-31**	**-2 989**
Netto resultat	**6 166**	**5 299**	**9 020**	**5 832**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

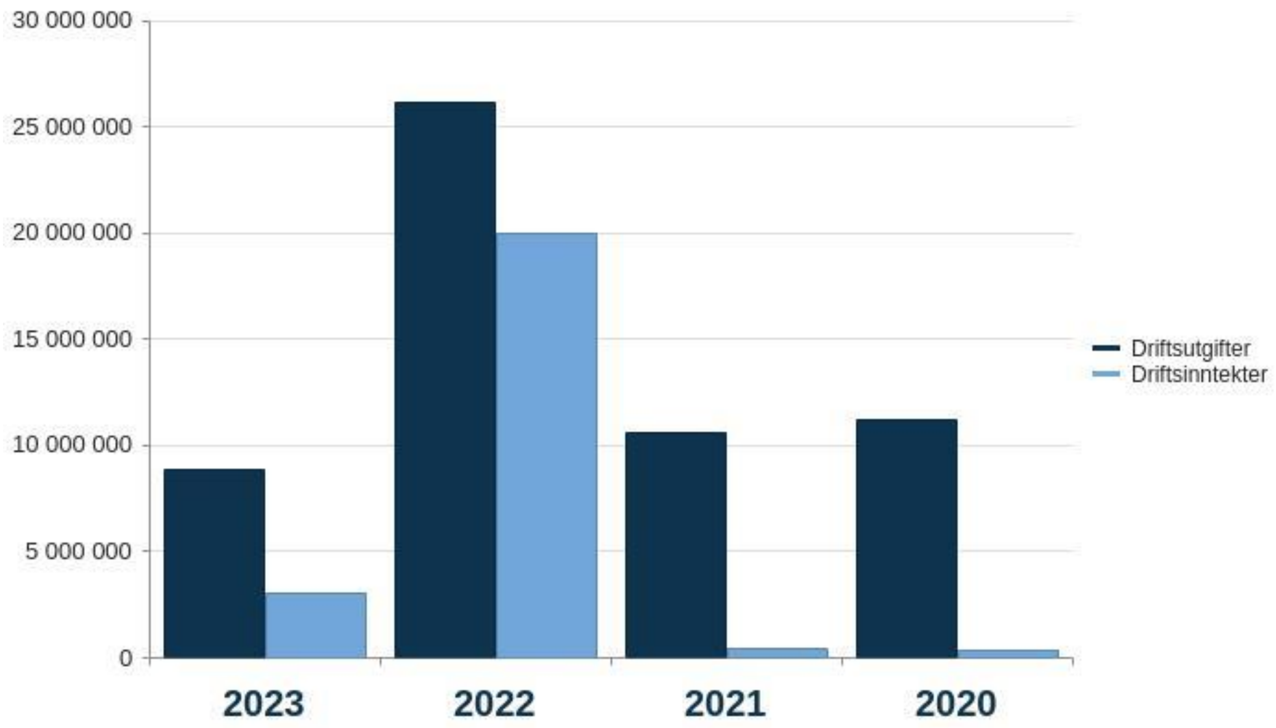

Detaljvisning drift (graf)

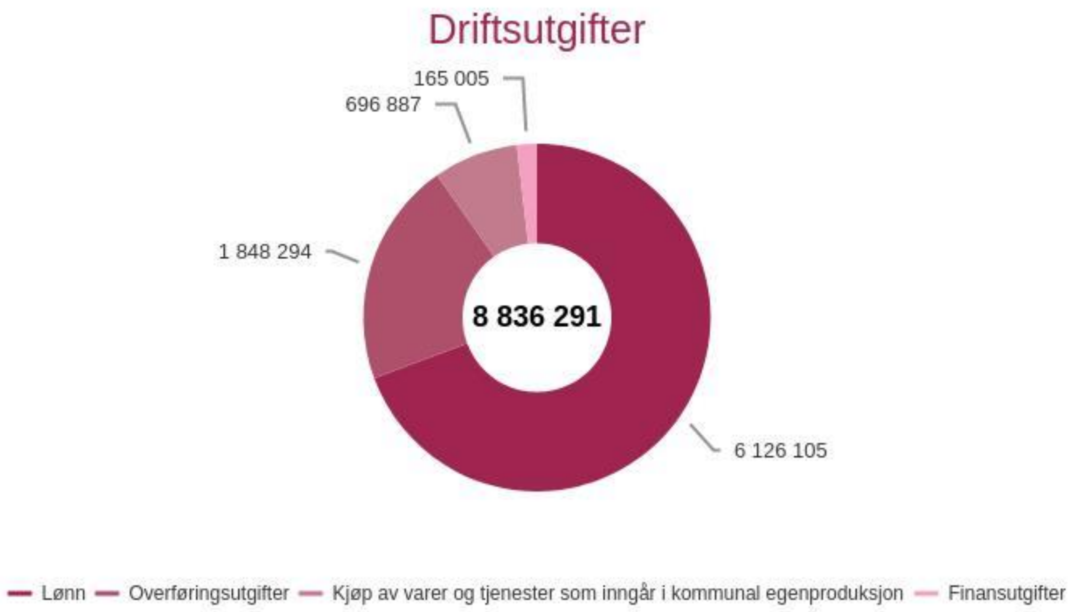
Driftsutgifter
165 005
696 887
1 848 294
8 836 291
6 126 105
Lønn
Overføringsutgifter
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon
Finansutgifter

Driftsinntekter
-41 250
-742 392
-1 252 880
-3 004 306
-967 784
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner
Overføringsinntekter
Refusjoner
Salgsinntekter

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett: Vedtatt totalt	Totalbudsjett: Påløpt totalt	Årets budsjett: Rev. bud.	Årets budsjett: Regnskap	Status
Borgundfjordprosjektet "Renere fjord"	11 077	12 998	1 280	4 994	Iht. plan
Sum			1 280	4 994	

Statustekst investeringer

Borgundfjordprosjektet "Renere fjord"

Dette er eit prosjekt som vil gå over fleire år for årydde opp i forureining i Aspevågen. Miljødirektoratet gir inntil 75 % tilskot til arbeidet, og framdrifta må tilpassast kva tid tilskot til arbeidet vert løyvd. Prosjektet er inne i ein planleggingsfase der det vert tatt supplerande undersøkingar. I 2022 er tidlegare tiltaksplan frå 2015 revidert. I 2023 er det gjennomført supplerande undersøkingar, detaljprosjektering av tiltak og gjennomføring av usikkerheitsanalyse. Kostnadsplanen er oppdatert med tal frå usikkerheitsanalysa. I oktober 2023 meldte Miljødirektoratet prosjektet inn til statsbudsjettet for 2025.

Plan Brosundtunnelen

Planutvalet vedtok i sak 96/21 planprogram for reguleringsarbeidet. Det er inngått avtale med konsulent og det vil bli gjennomført regulering av tunnelpåhogget på Ysteneset i 2023 og 2024. Gjennomføringa er viktig i forhold til gjeldande byggje- og deleforbod ved tunnelpåhogget i Ysteneset. Planarbeid pågår med konsulent og prosjektleiar frå Miljø og Samferdsel og med støtte frå planavdelinga. Planarbeidet er forutsatt gjennomført over to år, og med budsjettmidlar fordelt over 2023 og 2024. Eventuelle restmidlar i 2023 overførast til 2024.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,10 %	5,55 %	7,66 %
Årlig sykefravær 2021	1,46 %	10,94 %	12,40 %
Årlig sykefravær 2022	3,65 %	4,29 %	7,94 %
Årlig sykefravær 2023	0,09 %	1,66 %	1,75 %

Status sykefravær og HMS

Det samla sjukefråværet i 2023 var på 1,75 %, korttidsfråværet var 0,09 % og langtidsfråværet var 1,66 %.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Samfunn	0 %	0 %	0 %	0 %	1,32 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Langtid	Samfunn	0 %	15,00 %	5,98 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Samlet	Samfunn	0 %	15,00 %	5,98 %	0 %	1,32 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Sum sykefravær	0 %	0 %	0 %	0 %	1,32 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Langtid	Sum sykefravær	0 %	15,00 %	5,98 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**0 %**	**15,00 %**	**5,98 %**	**0 %**	**1,32 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**

Vatn og avløp

Tjenesteområdebeskrivelse

Ansvarsområde

Verksemda Vatn og avløp er organisert i einingane drift, utbygging og mynde.

Vi har delegert mynde og ansvar i tråd med kommunen sitt delegasjonsreglement og forvaltar ei rekkje lover og føreskrifter knytt til vassforsyning og avløpsreinsing.

Vi skal sørge for at innbyggarane våre har reint og trygt drikkevatn og at vi handterer avløpsvatn på ein måte som gir reine fjører og fjordar.

Organisering:

Driftsavdelingane er delt inn i fagområde som kommunale vass- og avløps- prosessanlegg, pumpestasjonar og leidningsnett. Anlegg skal driftast i tråd med lover, føreskrifter, konsesjonar og løyve, på ein slik måte at ein ivaretek miljøet og med god økonomisk styring.

Utbyggingsavdeling med ansvar for planar, prosjektering, prosjektleiing og byggeleiing for eigne prosjekt. Avdelinga skal sørge for god balanse mellom eigne prosjekt og prosjekt som blir sett ut til eksterne slik at ein oppnår måla i strategi og politiske bestillingar. Avdelinga gir uttale til plan- og byggesaker, legg til rette for utbyggingsavtalar og står for overtaking av private anlegg.

Avdeling for mynde utøver mynde knytt til private og kommunale avløpsanlegg innan kapittel 12 og 13 i forureiningslova. Det betyr gebyrhandsaming, rørleggarkontroll og innsamling av dokumentasjon av private anlegg. Avdelinga har ansvar for leidningsdata og kartinformasjon om vass- og avløpsnettet i tillegg til datagrunnlag for gebyr, førehandsuttalar, tilsyn og klagesaker.

Støttefunksjon for økonomistyring, personal, prosjekt, digitalisering, kommunikasjon, HMS- og kvalitetsarbeid i heile verksemda.

Tenester:

Vi leverer om lag 30 millionar liter reint vatn kvar dag til 70.000 innbyggarar og næringsliv med mellom anna store matprodusentar.

Vi har over 50 mil avløpsleidningar og rundt 100 pumpestasjonar.

Det vi skal levere blir i stor grad styrt av delegasjonsreglementet og er for det meste tenester som blir finansiert innan sjølvkost. I tillegg kjem nokre oppgåver innan forureining, vassdrag og tilskotsordningar som må finansierast over det kommunale budsjettet.

Vi sel tenester til andre kommunar og private knytt til vatn, reservevatn, lekkasje-søk og beredskapstenester.

Lokalisering:

Ålesund vatn og avløp har tilsette på Steinshamn, Skodje, Sjøholt, Vasstranda og Åse i tillegg til administrasjonen som ligg i Storgata i Ålesund sentrum.

Det er strenge lovkrav til korleis anlegga våre skal vere mellom anna med kva utstyr ein må ha og skilje mellom reine og skitne soner.

Utvikling og utfordringer

Utvikling og utfordringar

Verksemd for vatn og avløp står i ein krevande situasjon med mange og store prosjekt som i stor grad påverkar sikkerheita og framtida til innbyggarane i Ålesund, næringslivet og miljøet. I tillegg får vi i nær framtid nye og strengare krav til sikring av drikkevatn og reinsing av avløpsvatn. I desse krava ligg også klima- og energirekneskap. Kommunedelinga har vore krevjande med blant anna å utarbeide nye forskrifter og deling og tilrettelegging av ein rekke IT-systemer for begge kommunane. I 2023 vart og ny organisering av verksemda ferdigstilt.

Strategi og planar

Mangel på folk gjer at oppdatering av hovudplan for vatn og avløp er forseinka. Tidlegare har vi sett ut store delar av dette arbeidet. Det kan vi ikkje lenger på grunn av avvik frå Statsforvaltaren og Mattilsynet som seier at vi bør gjere meir av dette arbeidet sjølve for å sikre nødvendig forankring på tvers i verksemda og i kommunen.

Gebyr

Faste driftsutgifter står for ein stor del av totalkostnadene knytt til produksjon og infrastruktur. Lågt fastledd på gebyr gir større variasjonar i pris pr m3 vatn og avløp ved variasjonar i faktisk forbruk år for år. Fond skal normalt balansere noko av svingingane, men der er ein fare for negative fond. Eit fastledd som var meir i tråd med dei faste kostnadane ville ha gitt noko betre forutsigbarheit for fond og pris pr m3 vatn.

Vatn

Arbeidet med Fremmerholen vassbehandlingsanlegg går etter planen og ein er no i gang med grunnarbeid.

Vi styrkar forsyningssikkerheita med fleire høgdebasseng, fleire alternative forsyningsvegar for vatn og oppgradering av UV-reinsing og sikring av mindre vassbehandlingsanlegg. Hovudvassleidninga på Lerstad og Åse vert lagt om og oppgradert i tilknyting til anleggsarbeid for Bypakken.

Forvaltningsstrategien for Brusdalsvatnet vart sendt ut på offentleg høyring i sommar. Innspel med kommentarar går til politisk behandling i KTMS i september og kommunestyret i oktober. Den viktigaste saka i strategien gjeld E39. Strategi delvis vedtatt.

Avløp

Etterslepet er stort og mange reinseanlegg i Ålesund innfrir ikkje reinsekrava. No kan vi ikkje lenger godkjenne byggesaker som gir auka påslepp til ikkje-godkjende anlegg. Dersom ein held framdrifta med Kongshaugen reinseanlegg og får utsleppsløyve på plass, kan kommunen søke om midlertidig unntak frå byggestopp i områda som skal overførast dit.

Reinseanlegget på Kongshaugen og tilhøyrande overføringsnett er i i en god prosess men no fire månadar bak opprinneleg framdriftsplan.

Ein stor innsats vert no lagt ned med å sanere og renovere leidningsnettet som skal overførast. Det er også stor aktivitet knytt til Sørsida og Bypakken.

Rekruttering

Det er stor etterspørsel etter ingeniørar og fagfolk og vanskeleg å rekruttere til kommunal sektor. Dette påverkar kor mange prosjekt vi kan køyre sjølve og kor mykje vi må sette ut til eksterne. Også prosjekt som vert styrt av eksterne treng oppfølging frå eigne folk.

Vi har fått inn fleire nye ingeniørar og driftsoperatørar i sommar og er glade for å ha styrka staben, men på grunn av omorganisering og kommunedeling så treng vi å rekruttere fleire erfarne ingeniørar innan prosjektering og byggleiing i tillegg til driftsoperatørar. Det trengst dessutan fleire til prosjektstøtte og byggeleiing i dei store prosjekta innan vatn og avløp.

Lokalitetar

Verksemda er lokalisert på fleire stadar i kommunen av historiske årsaker. Ved alle lokalitetane er det under vernerunde avdekt ein rekke manglar og avvik i forhold til krav i AML . Avvik går i hovudsak på ikkje tilfredsstillande garderobeforhold med rein og skitten sone. Fleire av bygga manglar og pause og arbeidsplassar i tråd med krav.

På Harøy er ein no klar for ombygging av den gamle brannstasjonen slik at VA kan flytte inn i renoverte lokale som vil stette krava.

For lokalitetane i Lovollvegen har ein ikkje kome noko nærmare ei løysing.

Arbeidstilsynet gjennomførte tilsyn på Åse reinseanlegg i 2022 som førte til sytten avvik. Alle avvik er nå lukka med unntak av det som går på garderobar og inndeling av bygg i reine og skitne soner. Ein har no frist til 11.januar 2024, ein frist vi er langt fra å klare.

Sentrallageret og reinseanlegget på Åse krev store ombyggingar og oppgraderingar. Her har ein eit ønske om å få aksept for eit bygg for tekniske tenester.

Det er no gjort eit vedtak på at ÅKE skal bistå med å kartlegge og finne egna lokale for VA og MILSAM

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	13 851	1 049	-12 802	-1220,9 %

Kommentar til status økonomi

Drift vatn: Noko under på lønskostnad og et meirforbruk på på øvrig drift. Lavere gebyrinntekt enn budsjett medføre at ein no tømmer fond på vatn.

Drift avløp har eit større meirforbruk i år. Noko skuldast lavere gebyrinntekt enn budsjett. Driftskostnadar er ein god del høgre enn budsjett. Økt driftskostnad i 2022 og 2023 på avløp har medført at fond er tømt og at ein no bygger negativt fond.

- Styrenpåslepp til reinseanlegg på Åse utgjer ein del av meirforbruk. Kostnadane er ikkje ferdig oppgjort med forsikringsselskap. Det meste av denne kostnaden forventar vi å få dekt gjennom forsikring og regresskrav. To tredjedeler av kostnadane er no utbetalt.
- Det har vore fleire havari på gamalt og slitt prosessutstyr på fleire av reinseanlegga
- Stor auke i kostnader til spyling og reingjøring av kummer og leidningsnett
- Auke i vedlikehald og reparasjonar på gamle biler

Tilknytingsavgift: Inntekt på tilknyting av kommunalt vatn og avløp er noko høgre enn budsjett.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	81 173	86 401	5 228	6,1 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	69 210	69 599	388	0,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	121 829	118 557	-3 272	-2,8 %
Overføringsutgifter	824	2 455	1 631	66,4 %
Finansutgifter	128 394	133 450	5 056	3,8 %
Sum Driftsutgifter	**401 429**	**410 462**	**9 032**	**2,2 %**
Salgsinntekter	-367 652	-371 374	-3 722	1,0 %
Refusjoner	-5 026	-2 449	2 577	-105,3 %
Overføringsinntekter	-5	0	5	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-14 895	-35 590	-20 695	58,1 %
Sum Driftsinntekter	**-387 579**	**-409 413**	**-21 834**	**5,3 %**
Netto resultat	**13 851**	**1 049**	**-12 802**	**-1220,9 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	67 856	82 979	86 401	81 173
Refusjon lønn	-2 181	0	0	-2 498
Sum Lønn	**65 675**	**82 979**	**86 401**	**78 675**
Drift	80 440	69 599	69 599	69 210
Kjøp av produksjon	110 947	127 168	118 557	121 829
Overføringer	1 118	-17 369	2 455	824
Finansutgifter	109 708	133 019	133 450	128 394
Sum Utgifter	**302 214**	**312 416**	**324 061**	**320 257**
Brukerbetaling	-351 027	-371 374	-371 374	-367 652
Refusjoner	-791	-11 060	-2 449	-2 528
Overføringer	0	0	0	-5
Finansinntekter	-18 897	-12 038	-35 590	-14 895
Sum Inntekter	**-370 715**	**-394 472**	**-409 413**	**-385 081**
Netto resultat	**-2 827**	**924**	**1 049**	**13 851**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

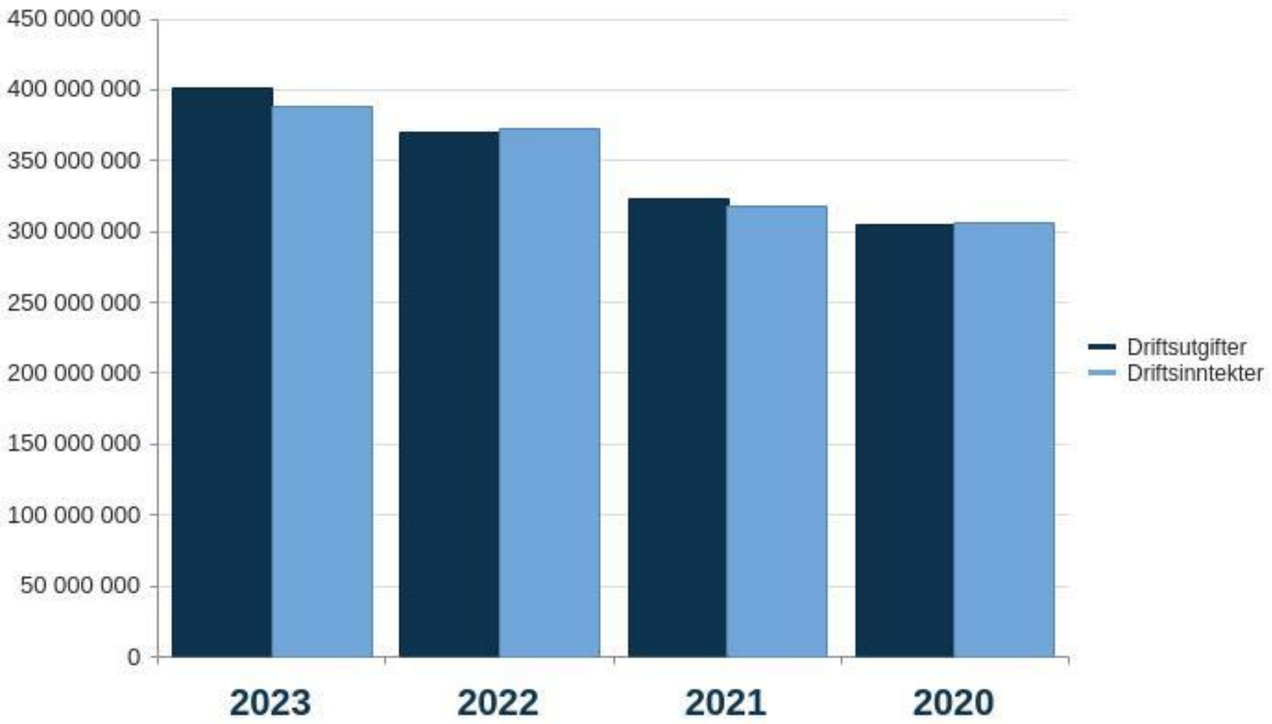

Detaljvisning drift (graf)

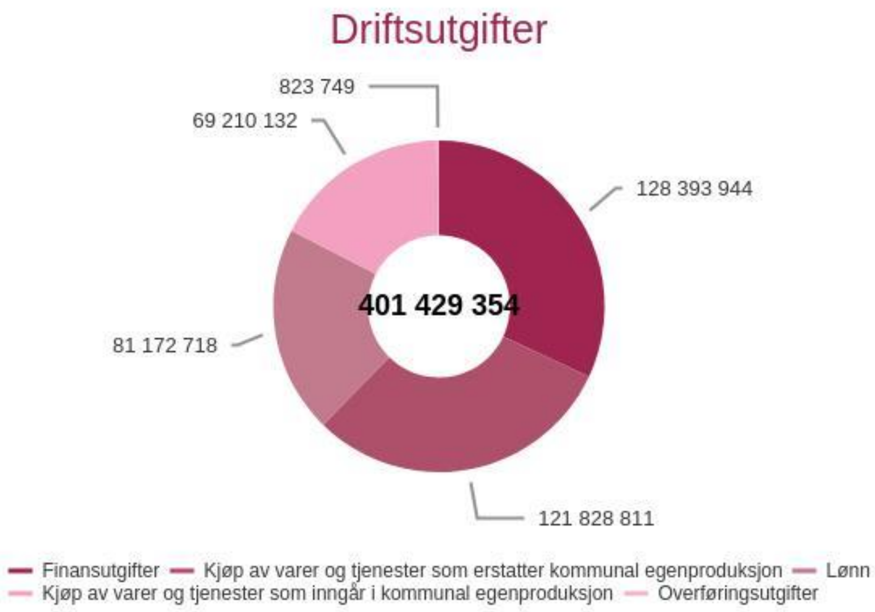
Driftsutgifter
823 749
69 210 132
128 393 944
401 429 354
81 172 718
121 828 811
Finansutgifter
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon
Lønn
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon
Overføringsutgifter

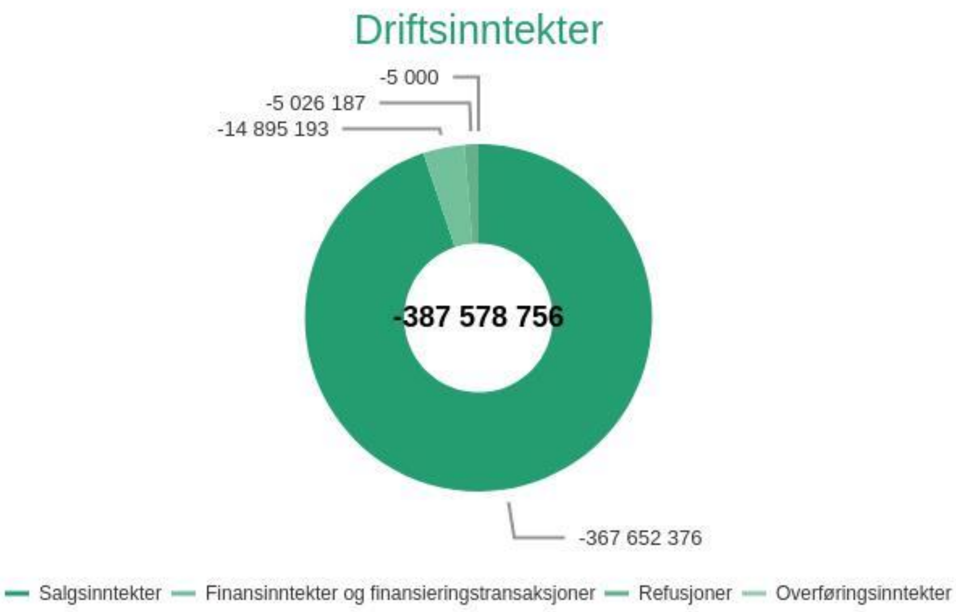
Driftsinntekter
-5 000
-5 026 187
-14 895 193
-387 578 756
-367 652 376
Salgsinntekter
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner
Refusjoner
Overføringsinntekter

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

	Totalbudsjett		Årets budsjett		
Investering	**Vedtatt totalt**	**Påløpt totalt**	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Status**
Fornying av avløpsrenseanlegg - VA	-	-	10 000	5 167	Forsinket
Fremmerholen vassbehandlingsanlegg	892 865	78 968	34 500	27 207	Iht. plan
Generelle investeringar - VA	-	-	45 000	45 153	Iht. plan
Kongshaugen reinseanlegg	1 475 005	69 524	64 900	42 625	Iht. plan
Leidningsfornying og separering - VA	-	-	80 000	105 323	Iht. plan
Oppgradering av veganlegg, hovudplan	-	-	0	2	Iht. plan
Sanering av kommunale direkteutslepp - Avløp	-	-	10 000	6 223	Forsinket
Sum øvrige prosjekter			87 409	142 653	
Sum			**331 809**	**374 352**	

Statustekst investeringer

Borgundfjordprosjektet "Renere fjord"
Dette er eit prosjekt som vil gå over fleire år for årydde opp i forureining i Aspevågen. Miljødirektoratet gir inntil 75 % tilskot til arbeidet, og framdrifta må tilpassast kva tid tilskot til arbeidet vert løyvd. Prosjektet er inne i ein planleggingsfase der det vert tatt supplerande undersøkingar. I 2022 er tidlegare tiltaksplan frå 2015 revidert. I 2023 er det gjennomført supplerande undersøkingar, detaljprosjektering av tiltak og gjennomføring av usikkerheitsanalyse. Kostnadsplanen er oppdatert med tal frå usikkerheitsanalysa. I oktober 2023 meldte Miljødirektoratet prosjektet inn til statsbudsjettet for 2025.

Fornying av avløpsrenseanlegg - VA
Det er knytta fleire delprosjekt til dette hovudprosjektet, blant anna:

- RA2 Aspøya - ombygging
- Slamavskiller på Stette
- Eidsvik RA - oppgradere anlegg

RA2:

Ein har no bytta filterduk i avløpssiler til filter med finere maskeopning. Dette for å teste om det kan ha ein effekt på reinsegrad. So langt har tiltak ikkje gitt målbar effekt. Ein ser no på andre moglege tiltak der ein og skal ta meir prøver og analyser av avløpsvatnet før og etter dagens behandling.

RA4:

Alle tiltak mot lukt og gasser inne på anlegget og rundt er nå gjennomført med gode resultat.

Slamavskillar Terøy:

Ferdig utbetra

Slamavskiller på Stette:

Her må ein revurdere plan

Ein ser ellers at det trengst meir data og underlag for prosjektering av utbetring av reinseanlegget på Flisnes og Aspøya. Prognosa tilseier at ein vil nytte halvparten av budsjett i år då fleire kostnadar kjem i 2024.

Fremmerholen vassbehandlingsanlegg
Detaljprosjektering for nytt vass-behandlingsanlegg er no ferdigstilt og byggearbeid igansatt.

Byggeleiar for prosjektet er tilsett.

Ein har kome noko seinare i gang med bygging enn forventa. Kontrakt er no signert med PEAB K Nordang på hovedentreprisa for grunn, betong og VVS. Ein ligg litt bak framdriftsplan noko som gjer at midlar vert ført over til neste år. Byggjestart desember 2023.

Generelle investeringar - VA
Eksempel på delprosjekt knytta til dette hovudprosjektet er

- Fornying vassbehandlingsanlegg, blant anna Storætra og Nysætra
- Klorproduksjonsanlegg på VBA Vasstranda - gjennomført
- Garasje for nødvannstanker og mobil klorkontainer, Sentrallageret - gjennomført
- nye vass- og avløpsleidningar, blant anna ny hovudvassleidning langs Fylkesvegen på Emblem, ringleidninger på Skodje og Valle
- oppgradering av avløpspumpestasjonar og trykkaukestasjonar for vatn, blant anna pumpestasjon for avløp på Valgermo - ferdig
- nytt høgdebasseng Gjerdsleet og Austnes
- ny trykkaukestasjon og basseng på Ona/Husøya
- utbygging av målestasjonar for vatn og avløp - pågår
- ny vassleidning til Ellingsøy Vassverk SA på Kverve - prosjektering pågår
- kjøp av bilar
- m.m.

Det er ellers stor auke i aktivitet og prosjekt knytt til Bypakken. Fleire prosjekt som vart starta i 2022 og 2023 vert avslutta mot slutten av året eller rett over årsskiftet.

Grunnerverv
Budsjettløyvinga skal i hovudsak dekkje kommunen sine kostnadar i tilknyting til innløysingskrav i samband med reguleringsplan. Dette vil variere frå år til år og førebels er det ikkje nytta midlar frå budsjettløyvinga. Ein bør likevel behalde midlane i budsjettet utan å endre prognosa.

Kongshaugen reinseanlegg
Reguleringsplan godkjent og grunnervervelser på plass.

Arkeologiske undersøking er ferdig.

Tilbod på forberedande entreprise lysast ut på ny i januar 2024.

Sprik mellom budsjett og rekneskap heng saman med at fullt pådrag på prosjekteringstimar vart sett i gang noko seinare enn tenkt, men det er no i full drift. Anbod er ute og det er fortsatt planlagt byggestart i januar 2024

Meir informasjon om prosjektet kan ein finne på prosjektet si nettside Blå -fjordar for framtida.

Leidningsfornying og separering - VA
Eksempel på delprosjekt som er knytt til dette hovudprosjektet er leidningsfornying og separering:

- Stette,
- Husøya,
- Fjellgata,
- Furelia/Fureåsen,
- Ruudvegen,
- Tonningsgate,
- Myrland øst, byggetrinn 2
- Hellig Olavs gate,
- Østre Fyrmyr,
- Sjøvegen,
- Strømperenovering av fleire strekk på avløpsnettet
- Utskifting av VA kummer, brannventiler og hydrantar, m.m
- Tiltak i saneringsplaner

Her er det og stor auke i aktivitet knytt til Bypakken og arbeid knytt til reduksjon av framandvatn inn mot reinseanlegg.

Oppgradering av veganlegg, hovudplan
Ein stor del av vegstandarden i kommunen er svært dårleg, og ein har starta ein målretta plan for å heve kvaliteten på dei dårlegaste av vegane. Arbeidet pågår også i 2023, og ein legg til grunn at midlane som er avsett vert nytta om lag som budsjettert. Rekneskapen viser førebels eit meirforbruk, men ein del av kostnadane er knytt til andre hovudprosjekt og/eller samarbeidsprosjekt med andre som skal vere med og dekkje kostnadane.

Sanering av kommunale direkteutslepp - Avløp
Det er knytta fleire delprosjekt til dette hovudprosjektet, i hovudsak sanering direkteutslepp Vik, Vaksvika, Hessa nord, Sævollen og Bogneset.

Etablering av ny slamavskiljar på Vik (RA10 Vik) , ny slamavskiljar i Vaksvik og etablering av pumpestasjon på Bognesest er planlagt ferdigstilt i 2024. Andre prosjekt blir ferdigstilt i 2024 og utover, men prosjektering er godt i gang.

Det er god framdrift men kostnadar kjem først i 2024.

Sammendrag status investeringer

Generelle investeringar - VA

Det er ei stor auke i aktivitet og prosjekt knytt til Bypakken. Fleire prosjekt som vart starta i 2022 og 2023 vert avslutta mot slutten av året eller rett over årsskiftet.

Fornying av avløpsreinseanlegg - VA

En ser at det trengst meir data og underlag for prosjektering av utbetring av reinseanlegget på Flisnes og Aspøya. Tilsvarande må ein og oppdatere underlag for reinseanlegg på Håhjem og Sjøholt

Leidningsfornying og separering - VA

Her er det og stor auke i aktivitet knytt til Bypakken og arbeid knytt til reduksjon av framandvatn inn mot reinseanlegg. Ein brukte noko over budsjett for 2023 her.

Sanering av kommunale direkte-utslepp - VA

Her er det god framdrift men anleggskostnader kjem først i 2024.

Nytt vassbehandlingsanlegg

Ein har kome noko seinare i gang med bygging enn forventa. Kontrakt er no signert med PEAB K Nordang på hovedentreprisa for grunn, betong og VVS. Ein ligg litt bak framdriftsplan noko som gjer at midlar vert ført over til neste år. Byggestart desember 2023.

Felles reinseanlegg

Sprik mellom budsjett og rekneskap heng saman med at fullt pådrag på prosjekteringstimar vart sett i gang noko seinare enn tenkt, men det er no i full drift. Anbod er ute og det er planlagt byggestart mai 2024.

Digiwater

Forskning og samarbeidsprosjekt er no starta opp i tett samarbeid med NTNU. Prosjektet skal analysere og overvake rå-vasskvaliteten i Brusdalsvatnet og drikkevasskvaliteten. Det skal og utviklast ein digital tvilling av vatnet for behandling og vern av vatnet.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,36 %	2,85 %	4,20 %
Årlig sykefravær 2021	1,13 %	3,18 %	4,30 %
Årlig sykefravær 2022	1,89 %	4,56 %	6,45 %
Årlig sykefravær 2023	1,62 %	4,16 %	5,78 %

Status sykefravær og HMS

Det samla sjukefråværet i 2023 var på 5,78 %. Verksemda har som mål å ha under fem prosent sjukefråvær. På grunn av langtidssjukefråvær som ikkje er knytt til arbeidsplassen ligg vi no litt over fem prosent og målet, men det er lågare enn i fjor på same tid. Noko auke i langtidsfråvær knytt til høg arbeidsbelastning på slutten av året.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Vatn og avløp	2,36 %	2,48 %	1,53 %	1,43 %	0,67 %	1,18 %	0,29 %	1,67 %	1,79 %	2,32 %	2,24 %	1,22 %
Langtid	Vatn og avløp	2,00 %	3,08 %	5,39 %	5,50 %	4,14 %	3,99 %	4,13 %	5,06 %	5,09 %	4,46 %	3,84 %	3,30 %
Samlet	**Vatn og avløp**	**4,36 %**	**5,56 %**	**6,92 %**	**6,92 %**	**4,80 %**	**5,17 %**	**4,42 %**	**6,73 %**	**6,88 %**	**6,78 %**	**6,08 %**	**4,52 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,36 %	2,48 %	1,53 %	1,43 %	0,67 %	1,18 %	0,29 %	1,67 %	1,79 %	2,32 %	2,24 %	1,22 %
Langtid	Sum sykefravær	2,00 %	3,08 %	5,39 %	5,50 %	4,14 %	3,99 %	4,13 %	5,06 %	5,09 %	4,46 %	3,84 %	3,30 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**4,36 %**	**5,56 %**	**6,92 %**	**6,92 %**	**4,80 %**	**5,17 %**	**4,42 %**	**6,73 %**	**6,88 %**	**6,78 %**	**6,08 %**	**4,52 %**

Miljø og samferdsel

Tjenesteområdebeskrivelse

Etter endra organisering i 2022 består verksemd Miljø og samferdsel av oppgåver henta frå tidligare verksemd Veg, grønt og anlegg, og frå kommunedirektøren sine stabar. Nytt organisasjonskart for verksemda kjem fram nedanfor, og viser at verksemda er delt inn i tre avdelingar.

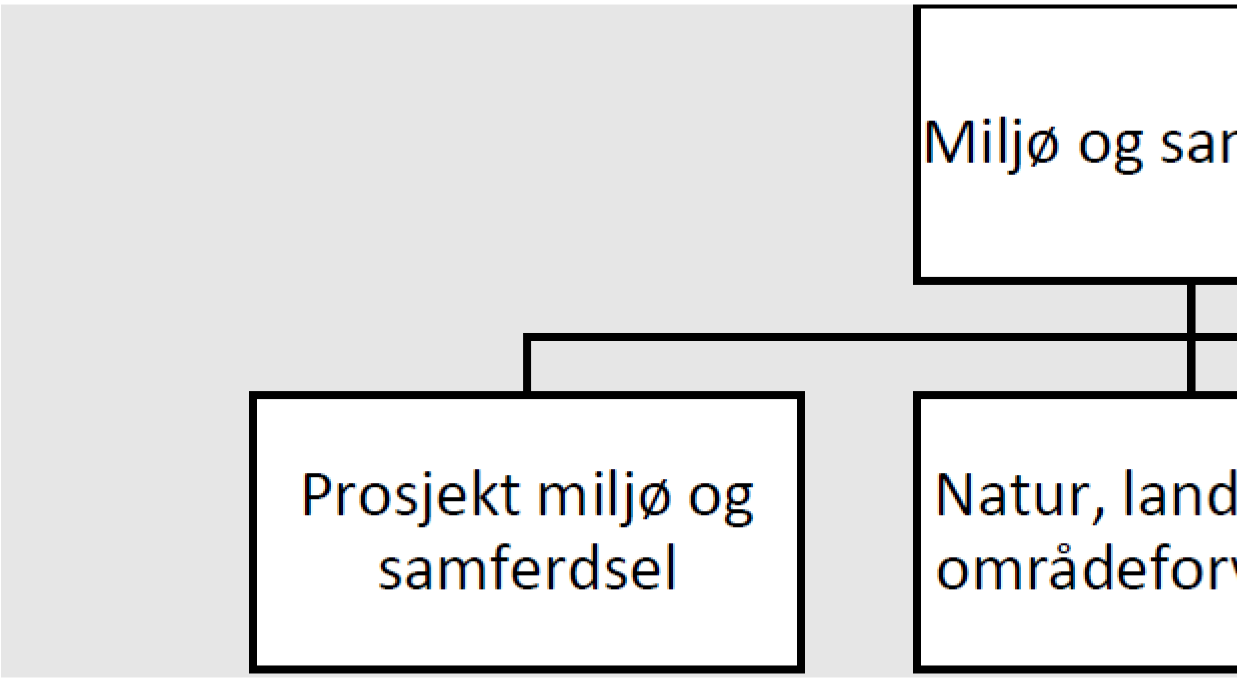

Verksemda ivaretek m.a. følgjande oppgåver:

- Oppfølging av Bypakken
- Landbrukskontor
- Veterinærteneste
- Trafikktryggleik
- Sakshandsaming etter veglova, plan- og bygningslova m.fl.
- Forvaltningsplanar for verneområde
- Hovudplan for veg
- Vintervedlikehald
- Klima og miljøarbeid

Verksemda Miljø og samferdsel har eit tett samarbeid med både interne og eksterne instansar. Eksterne instansar er m.a. Statens vegvesen, Møre og Romsdal fylkeskommune, Politiet, Ålesund parkering AS, Statsforvaltaren, samt frivillige organisasjonar og velforeiningar m.m.

Internt har verksemda eit tett samarbeid med Plan og geodata, Byggesak og oppmåling, Vatn og avløp, Kultur og fritid, Ålesund kommunale eigedomsforetak m. fl.

Avdeling Prosjekt, miljø og samferdsel har ansvar for prosjektutvikling, planlegging og utbygging av nyanlegg og større oppgraderingar av eksisterande infrastruktur innanfor samferdsel, grønt og byutvikling. Ansvar for å gjennomføre og følge opp kommunale prosjekt og fellesprosjekt i bypakken ligg også til avdelinga, samt prosjekt i «Byen som Regional Motor» (BRM).

Avdeling Natur, landbruk og områdeforvaltning har ved siste omorganisering blitt samansett av fleire fagområde som veg, grønt, landbruk, klima og miljøforvaltning. Forvaltning av kommunal samferdsel, grøntområde, friareal og idrettsareal er ei primæroppgåve for avdelinga. I tillegg til forvaltninga av lovverk knytta til veg og friluft, samt kommunen si rolle som grunneigar av slike områder, skal avdelinga ivareta forvaltning av særlovene og tilskotsordningane innan landbruk og skogbruk. Avdelinga skal også bidra til å nå kommunen sine mål innan natur, klima og miljø.

Avdeling Drift, miljø og samferdsel har i 2021 vore gjennom ein omfattande omorganiseringsprosess der anleggsdelen har blitt nedlagt. I staden for å drive med intern entreprenørverksemd blir det no ei forsterka driftsavdeling retta mot gjennomføring av primæroppgåver innanfor drift og vedlikehald av veger, grøntområder og idrettsområder.

Utvikling og utfordringer

Utvikling

Verksemda er sett saman av fleire ulike tidlegare einingar og det må brukast noko tid på å etablere gode rutiner og skape ein god kultur internt i verksemda. Dette er viktig for å kunne levere gode tenester til innbyggarane.

Fokusområder hittil har mellom anna vore:

- Å strukturere heile verksemda ved mellom anna korrigere/rydde i budsjett då dette er noko uoversiktleg grunna tidlegare kommunesamanslåing, omorganisering samt flytting av arbeidsoppgaver og tilsette mellom avdelingar. Fokuset har vore å få oversikt over dette og korrigere der det er behov samt synleggjere eventuelle manglar i budsjett i ei så tidleg fase som mogleg. Vi har no fått eit klarare bilete av eigen organisasjon samt kvar vi må sette inn ressursar for å kome eit steg vidare.
- Samhandling på tvers av avdelingar og verksemder har vore viktig. Samarbeid på tvers må vere ein naturleg del av kvardagen vår.
- Fokuset på effektivisering og endringar som er naudsynte for å imøtekome krav til budsjettmål. Her er vi godt i gang men dette er eit kontinuerleg arbeid.
- Ein opplever å ha kome eit stort steg vidare i forståelsen av ei god oppgåvefordelig og vi har fått ned restansane. Gravemeldinger, nabovarsel og uttale til plan og byggesak vert behandla innan fristane. Vi har utarbeidd malar og rutinar for gravemeldingar i nytt system, samt retningsliner for arbeidsløyve og gateleige.

Framover:

Det vil vere viktig framover å fortsette det gode arbeidet med å rydde, strukturere og etablere gode rutine i alle ledd samt tenke effektivisering i samtlige prosessar. I driftsavdelinga, der dei negative avvika er store, er det sett igang konkrete innsparingstiltak som stopp i bruk av all overtid som er knytt opp mot normaldrift, vurdere om ein på enkelte brøyteroder kan redusere strøing og salting, redusere kosting m.m. Alt dette må vurderes opp mot sikkerheit og beredskap.

Vidare må ein ha god utadretta kommunikasjon og medverknad i komande aktivitetar. Det har også vore eit fokus å tilpasse lokalitetane på rådhuset slik at dei fungerer tilfredsstillande for dei tilsette. Dette er ein no i mål med og ein ser at det syner igjen i både motiverte medarbeidere og ytterlegare samhandling på tvers i organisasjonen.

Vi jobbar med å få all kontakt mot forvaltningsavdelinga journalført med ansvarleg saksbehandlar slik at henvendingar går tjenesteveg og at saksbehandlinga blir utført etter gjeldande rutiner. Vi må få på plass eit program for eigedelar for oversikt over eigedelar knytt til veg og grønt. Dette for å kunne forvalte kommunalområdet på best muleg måte og utforme kontraktsgrunnlag og rapportere i kostra og etter vegdataforskrifta.

Av større tiltak det vert jobba med no kan det nemnast:

Vegnorma skal reviderast. Vi skal finne løysingar for Spjelkavikkanalen og trafikkutfordringane på Aksla. Politisk avklaring om naturmangfaldsplan. Tilbudsgrunnlag for drift og vedlikehold av gatelys. Trafikktryggingsplanen skal reviderast i 2024.

Ny graverettleiar, avfallsstrategi, grøntnorm og gatelysnorm er krevande arbeid vi må ta fatt på og som skal gjer at arbeidet vårt vert lettare og meir føreseieleg i framtida.

Noko av det som vil kreve ekstra ressursar er å få på plass retningsliner og rutiner og få disse inn i Compilo. Utbyggingsaktiviteten som er i kommunen både med Bypakken, idrettshallar og anna krev at vi har ressursar til å følgje opp på ein god måte. Det må vidare settast fokus på å utføre kartlegging av tilstand og bereevne på alle kommunale bruer og kaier, samt beredskapsplan for enkelte kommunale veger etter ny forskrift om vegdata, som kjem i 2024.

Vidare må det jobbast med å organisere alle avdelingar slik at ein oppnår mest mogleg effektiv drift samt plasserer oppgåver og kostnadar på rett stad.

Utfordringer

Budsjettet er noko uoversiktleg grunna tidlegare omorganisering, flytting av arbeidsoppgåver og tilsette mellom avdelingar men ein ser no nokre klare årsakssamanhengar. I tillegg mangler ein 100 % samanliknbare og historiske tall for budsjett.

Studerer ein regnskapstala på drift frå 2019 og fram til i dag vil ein sjå eit hopp i forbruk frå 2020 til 2021 på i overkant av 10 mill. Denne differansen skulle naturleg nok ha kome i overgangen 2019 til 2020 som fylgje av kommunesamanslåinga men her ligg inne ei forskyvning i regnskapet fordi all vinterberedskap for sesongen (november-april) vert fakturert ut forskuddsvis i november medan sjølve brøytinga vert fakturert etterskuddsvis. All beredskap for 2020 var med andre ord betalt før kommunesamanslåinga.

Innanfor forvaltning har det vore utfordrande å sette seg inn i arbeidsfordelinga og budsjettet for dei nye ansvarsområda etter omorganiseringa.

Gjennom utbygging av nye bustadområde blir det òg bygd offentlege vegar og grøntområde som verksemda får eit forvaltnings- og driftsansvar for. Dette skjer utan at verksemda får tilført auka ressursar til drift og vedlikehald. Samtidig skal verksemda, gjennom kostnadsreduksjonar, bidra til å bringe kommuneøkonomien i balanse. Dette set eit effektiviseringspress på verksemda, men vil òg ha som konsekvens at kvalitet og omfang på drift og vedlikehald av offentlege vegar vil bli dårlegare. Fokuset må i større grad vere å sette realistiske mål for kva som skal gjennomførast.

Verksemda har òg ei relativ stor mengde investeringsprosjekt som skal planleggast og følgjast opp. Det er ei utfordring å sikra nødvendig framdrift og god styring av desse prosjekta. Ein har i to omgangar lyst ut to prosjektleiarstillingar for å ytterlegare auke gjennomføringsevne. Disse prosessane er ein no i mål med. Vidare har ein styrka laget ytterlegare med ei rådgjevarstilling som går på tvers av BRM og Re-Value. Vedkomande er på plass frå januar '24. Oppbygging av Compilo og utvikling av innhaldet i ein prosjektstyringsplan samt få på plass prosjektstyringsverkty er nokre av verkemidla som har prioritet.

Nokre av lokalitetane til driftsavdelinga har dårleg standard og dårlege løysingar medan andre lokasjonar er unødig kostnadsdrivande (innleige). Her er ein i gang med å finne alternative løysingar for å imøtekome dei behova ein har og for å redusere kostnadar. Frå 1.1.24 har ein ny lokasjon på tenestehuset på Sjøholt som følge av kommunedelinga og som midlertidig løysing i påvente av ei større samlokalisering med vatn og avløp.

Utvalgte resultater

Avdeling drift:

Drift og beredskap er eit krevjande område å budsjettere/lage prognoser for då det er avhengig av vær. Det har i løpet av året vore venta og varsla at ein får eit behov for ekstra bevilgning då budsjettet på vintervedlikehald har synt seg noko lavt. Mars månad synte seg svært krevande med ei auke ift 2022 på heile 300%. I tillegg har forholda langs vegane kravd ei betydeleg auke i bruk av strømiddel tilsvarande ca 30% ift 2022 og dermed også auke i kosting. I tillegg må følgjande punkt som gjer at drift har eit avvik i forhold til budsjett nemnast:

1. Auke i mengder areal som skal driftast utan at budsjettet har auka tilsvarande. (ifbm kommunesamanslåing). Den totale auke i kostnadane er på ca 351% samanlikna med "gamle Ålesund" sitt driftsbudsjett.
2. Auke i kostnadar som følge av betydeleg prisauke:
    1. Auke i SSB sin indeks på ca 30 % siste 3 år
    2. Auke i timepriser på ca 75 %.
3. Uføresette og akutte hendingar som f.eks utglidning av veg, Sankten p-hus med vannlekkasje og utbetring av brannvarslingsanlegg, lekkasje i varmeanlegg i Kongens gate, utbetringar ifm overvann.
4. Betydeleg auke i besøkstal i byen medfører auka behov for reinhald, avfallshåndtering m.m. samt prisauke frå Årim i denne samanheng.

Avdeling forvaltning:

Driftsbudsjettet for avdelinga syner eit meirforbruk. Dette skuldast i hovudsak meirkostnadar på grunn av auke i straumutgifter på gatelys, samt ei overbudsjettering på forventa inntekt på bl.a. gravemeldinger og andre gebyr opp i mot nivå i 2022 (som ikkje var eit normal år) i tillegg har ein hatt uføresette hendingar som har vore kostnadsdrivande.

1. Størstedelen av avviket på driftsbudsjettet svarer til eit innsparingskrav på 2,97 mill. på ramma, som avdelinga ikkje har hatt mulighet til å kunne ta inn i driften for 2023.
2. Inntekter innanfor sjølvkostområdet for graveløyver med meir, har gått ned i størrelsesorden 0,7 mill. grunna endring av anleggsaktivitet og generell nedgang i byggebransjen.
3. Prisauke og fleire akutte behov for omfattande reparasjon på gatelysnettet på seinhausten har ført til at budsjettet på gatelys samla sett har eit overforbruk i størrelsesorden 1,5 mill.
4. Kostnader til utbetringar av målestasjon for luftkvalitet. Størrelsesorden er på ca 300 000.
5. Akutte tiltak for å bedre trafikksituasjonen på Aksla/Fjelltun, samt analyser for videre tiltak. Størrelsesorden er på ca 200 000.
6. Innløysing av leasa transportmiddel utgjer kr 125 000.
7. Ikkje fakturerte timer for prosjekt fra GAT, tilsvarende manglende inntekt på 475 000
8. Ca 250 000 i kommunedelingskostnader som ikkje er blitt refundert enno.

Avdeling prosjekt:

Et større avvik er synlig på driftsbudsjett for 2023 under ansvarsområdene 720050 og 720051. Avviket er knytt til timeregistrering for prosjektledere. I 2023 vart 85% av prosjektledernes timer ført på prosjekter

og dermed 85% dekking av lønnskostnader fra investeringsbudsjett. I 2024 blir dette endret slik at 100% av disse timer vil føres på prosjekter. Dette vil gi et mindre avvik på driftsbudsjett siden hele lønnskostnaden for prosjektledere vil bli overført fra investering til drift.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	84 657	64 867	-19 790	-30,5 %

Kommentar til status økonomi

Årsregnskapet viser eit meirforbruk for virksomheten. Det er utført ein omfattande kartleggings og ryddejobb i budsjettet og verksemda har langsmed hatt ei klar målsetning og gjennomført tiltak for å redusere avviket men av årsaker som det er gjort greie for nedanfor ser ein likevel eit stort meirforbruk ved årsslutt.

Innsparingstiltak har vore iverksett, men det tek tid før ein ser effekten. Mellom anna har det vore utarbeidd eigne retningslinjer for bruk av overtid og det er sett igang eit arbeid med å kutte i andre tenester samt innkjøp. Vi må kutte på det som gir høg innsparingseffekt, men lav effekt på negativ konsekvens. Innsparingstiltak på brøyteavtalane er sett i gang men dette vil fyrst få effekt i sesongen 2024/2025.

Avdeling drift:

Drift og beredskap er eit krevjande område å budsjettere/lage prognoser for då det er avhengig av vær. Det har i løpet av året vore venta og varsla at ein får eit behov for ekstra bevilgning då budsjettet på vintervedlikehald har synt seg noko lavt. Mars månad synte seg svært krevande med ei auke ift 2022 på heile 300%. I tillegg har forholda langs vegane kravd ei betydeleg auke i bruk av strømiddel tilsvarande ca 30% ift 2022 og dermed også auke i kosting. I tillegg må følgjande punkt som gjer at drift har eit avvik i forhold til budsjett nemnast:

1. Auke i mengder areal som skal driftast utan at budsjettet har auka tilsvarande. (ifbm kommunesamanslåing). Den totale auke i kostnadane er på ca 351% samanlikna med "gamle Ålesund" sitt driftsbudsjett.
2. Auke i kostnadar som følge av betydeleg prisauke:
    1. Auke i SSB sin indeks på ca 30 % siste 3 år
    2. Auke i timepriser på ca 75 %.
3. Uføresette og akutte hendingar som f.eks utglidning av veg, Sankten p-hus med vannlekkasje og utbetring av brannvarslingsanlegg, lekkasje i varmeanlegg i Kongens gate, utbetringar ifm overvann.
4. Betydeleg auke i besøkstal i byen medfører auka behov for reinhald, avfallshåndtering m.m. samt prisauke frå Årim i denne samanheng.

Avdeling forvaltning:

Driftsbudsjettet for avdelinga syner eit meirforbruk. Dette skuldast i hovudsak meirkostnadar på grunn av auke i straumutgifter på gatelys, samt ei overbudsjettering på forventa inntekt på bl.a.

gravemeldinger og andre gebyr opp i mot nivå i 2022 (som ikkje var eit normal år) i tillegg har ein hatt uføresette hendingar som har vore kostnadsdrivande.

1. Størstedelen av avviket på driftsbudsjettet svarer til eit innsparingskrav på 2,97 mill. på ramma, som avdelinga ikkje har hatt mulighet til å kunne ta inn i driften for 2023.
2. Inntekter innanfor sjølvkostområdet for graveløyver med meir, har gått ned i størrelsesorden 0,7 mill. grunna endring av anleggsaktivitet og generell nedgang i byggebransjen.
3. Prisauke og fleire akutte behov for omfattande reparasjon på gatelysnettet på seinhausten har ført til at budsjettet på gatelys samla sett har eit overforbruk i størrelsesorden 1,5 mill.
4. Kostnader til utbetringar av målestasjon for luftkvalitet. Størrelsesorden er på ca 300 000.
5. Akutte tiltak for å bedre trafikksituasjonen på Aksla/Fjelltun, samt analyser for videre tiltak. Størrelsesorden er på ca 200 000.
6. Innløysing av leasa transportmiddel utgjer kr 125 000.
7. Ikkje fakturerte timer for prosjekt fra GAT, tilsvarende manglende inntekt på 475 000
8. Ca 250 000 i kommunedelingskostnader som ikkje er blitt refundert enno.

Avdeling prosjekt:

Et større avvik er synlig på driftsbudsjett for 2023 under ansvarsområdene 720050 og 720051. Avviket er knytt til timeregistrering for prosjektledere. I 2023 vart 85% av prosjektledernes timer ført på prosjekter og dermed 85% dekking av lønnskostnader fra investeringsbudsjett. I 2024 blir dette endret slik at 100% av disse timer vil føres på prosjekter. Dette vil gi et mindre avvik på driftsbudsjett siden hele lønnskostnaden for prosjektledere vil bli overført fra investering til drift.

Oppsummering tiltak

Innsparingstiltak har vore iverksett, men det tek tid før ein ser effekten. Mellom anna har det vore utarbeidd eigne retningslinjer for bruk av overtid og det er sett igang eit arbeid med å kutte i andre tenester samt innkjøp. Vi må kutte på det som gir høg innsparingseffekt, men lav effekt på negativ konsekvens. Innsparingstiltak på brøyteavtalane er sett i gang men dette vil fyrst få effekt i sesongen 2024/2025.

Drift

Tiltak for å avgrense ytterlegare overskridingar er sett igang. Mellom anna er det utarbeidd eigne retningslinjer for bruk av overtid der det kun er brøyting, akutte hendelser, arbeid som kun kan utførast på kveld/natt og elles pålagt overtid som vert godkjent.

Det er også sett igang eit arbeid med å vurdere kutt i andre tenester som m.a. innføring av datoparkering for å effektivisere brøyting, vurdere om ein kan redusere omfang av strøing og salting, bruke kommunikasjon som verkemiddel for å redusere forventningar kring brøyting.

Forvaltning:

Tiltak for avgrense ytterlegare overskriding av budsjettet vart sett i verk i form av å redusere drift og vedlikehald av gatelys til eit minimum ut året. Dette vil medføre eit etterslep som må takast att i 2024.

Prosjekt

I 2023 vart 85% av prosjektledernes timer ført på prosjekter og dermed 85% dekking av lønnskostnader fra investeringsbudsjett. I 2024 blir dette endret slik at 100% av disse timer vil føres på prosjekter. Dette vil gi et mindre avvik på driftsbudsjett siden hele lønnskostnaden for prosjektledere vil bli overført fra investering til drift.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	53 054	55 751	2 697	4,8 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	50 308	40 641	-9 667	-23,8 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 650	4 039	389	9,6 %
Overføringsutgifter	14 919	-16 385	-31 305	191,1 %
Finansutgifter	221	30	-191	-637,5 %
Sum Driftsutgifter	**122 153**	**84 076**	**-38 078**	**-45,3 %**
Salgsinntekter	-14 277	-13 621	655	-4,8 %
Refusjoner	-22 162	-5 215	16 947	-325,0 %
Overføringsinntekter	-10	0	10	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 048	-372	676	-181,8 %
Sum Driftsinntekter	**-37 496**	**-19 208**	**18 288**	**-95,2 %**
Netto resultat	**84 657**	**64 867**	**-19 790**	**-30,5 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	48 911	53 672	55 751	53 054
Refusjon lønn	-1 428	0	0	-2 309
Sum Lønn	**47 483**	**53 672**	**55 751**	**50 746**
Drift	39 217	22 974	40 641	50 308
Kjøp av produksjon	3 084	4 020	4 039	3 650
Overføringer	10 077	-2 643	-16 385	14 919
Finansutgifter	194	0	30	221
Sum Utgifter	**52 572**	**24 351**	**28 325**	**69 099**
Brukerbetaling	-9 607	-7 881	-13 621	-14 277
Refusjoner	-19 782	-11 523	-5 215	-19 853
Overføringer	-2 016	0	0	-10
Finansinntekter	-148	-225	-372	-1 048
Sum Inntekter	**-31 553**	**-19 629**	**-19 208**	**-35 187**
Netto resultat	**68 502**	**58 394**	**64 867**	**84 657**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

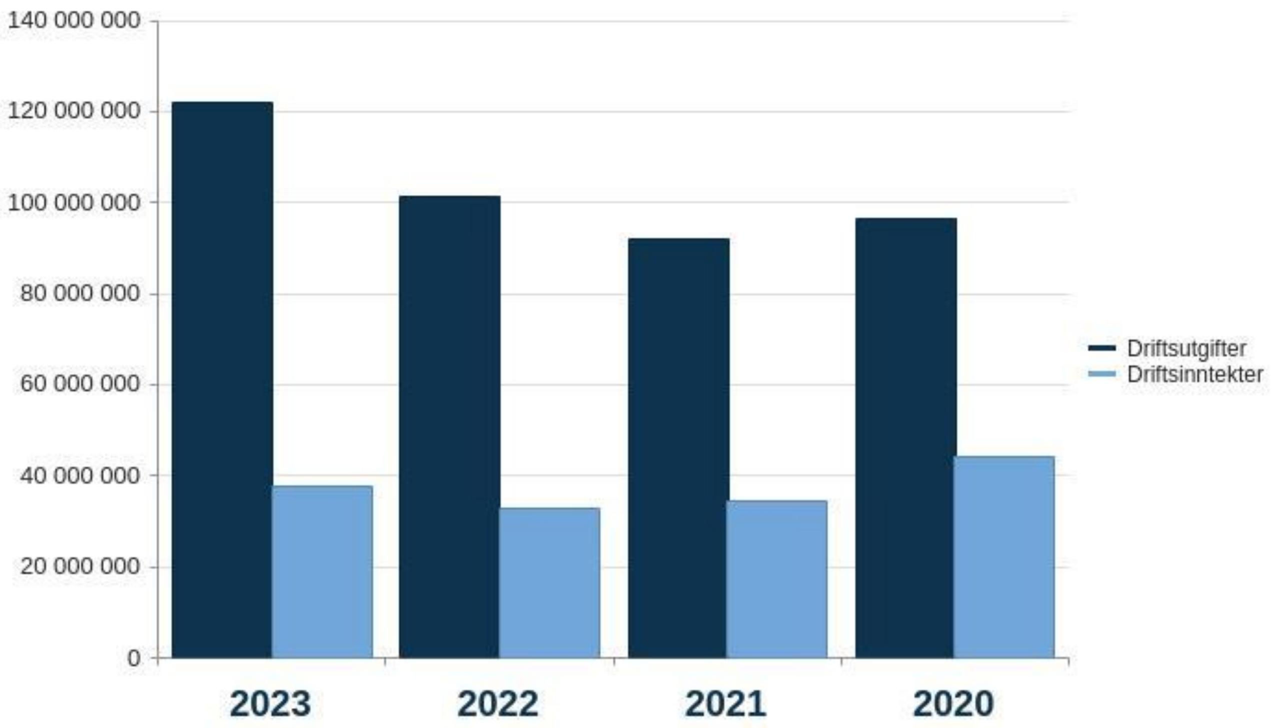

Detaljvisning drift (graf)

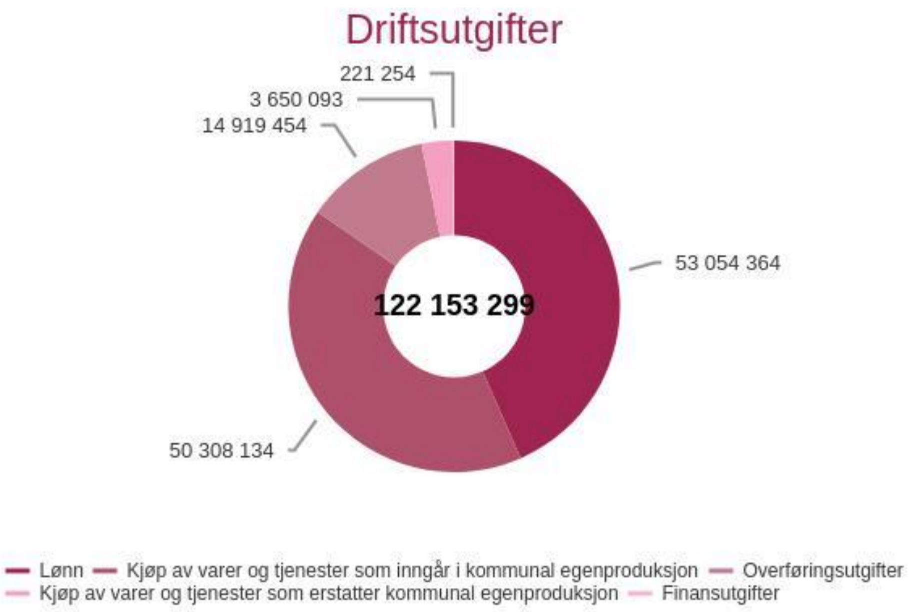
Driftsutgifter
221 254
3 650 093
14 919 454
53 054 364
122 153 299
50 308 134
Lønn
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon
Overføringsutgifter
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon
Finansutgifter

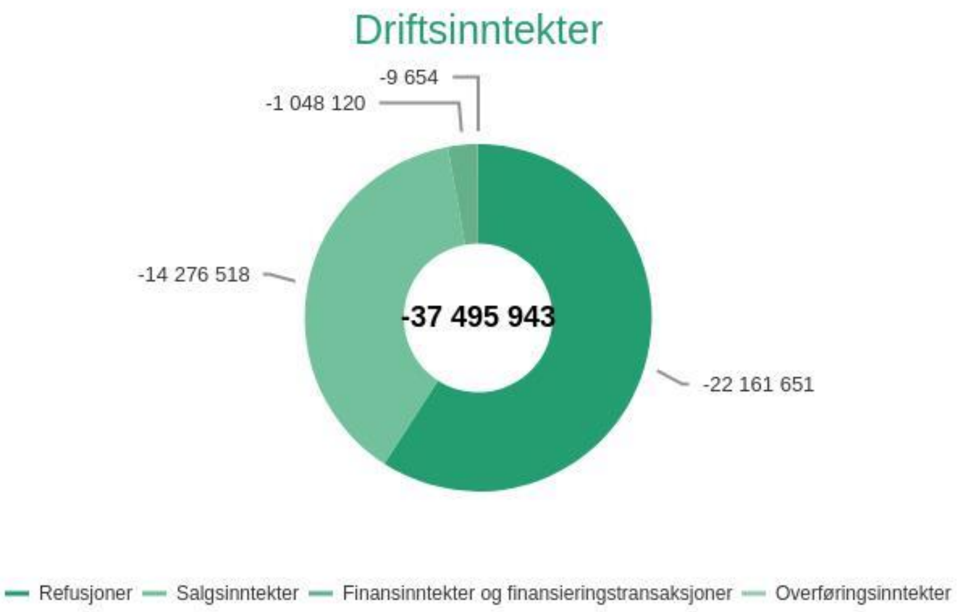
Driftsinntekter
-9 654
-1 048 120
-14 276 518
-37 495 943
-22 161 651
Refusjoner
Salgsinntekter
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner
Overføringsinntekter

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

	Totalbudsjett		Årets budsjett		
Investering	**Vedtatt totalt**	**Påløpt totalt**	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Status**
Aksla stadion - rehabilitering	0	803	0	803	Ikke vurdert
BRM prioriterte tiltak	6 200	3 998	6 200	3 981	Iht. plan
Fornying av avløpsrenseanlegg - VA	-	-	0	-37	Forsinket
Forurensa grunn - Gassverktomta	7 063	4 215	2 547	1 219	Iht. plan
Forurensa grunn - Spjelkavik arena	20 000	9 366	20 000	9 366	Ikke vurdert
Grunnerverv	-	-	500	72	Iht. plan
Grøntområde	-	-	4 105	1 035	Iht. plan
Leidningsfornying og separering - VA	-	-	0	1	Iht. plan
Maskiner og utsyr - Miljø og samferdsel	-	-	3 446	3 405	Iht. plan
Oppgradering av veganlegg, hovudplan	-	-	30 000	38 300	Iht. plan
Plan Brosundtunnelen	1 000	3 206	1 000	3 206	Iht. plan
Veganlegg	-	-	34 000	23 080	Iht. plan
Sum øvrige prosjekter			45 170	34 273	
Sum			**146 968**	**118 704**	

Statustekst investeringer

Borgundfjordprosjektet "Renere fjord"
Dette er eit prosjekt som vil gå over fleire år for årydde opp i forureining i Aspevågen. Miljødirektoratet gir inntil 75 % tilskot til arbeidet, og framdrifta må tilpassast kva tid tilskot til arbeidet vert løyvd. Prosjektet er inne i ein planleggingsfase der det vert tatt supplerande undersøkingar. I 2022 er tidlegare tiltaksplan frå 2015 revidert. I 2023 er det gjennomført supplerande undersøkingar, detaljprosjektering av tiltak og gjennomføring av usikkerheitsanalyse. Kostnadsplanen er oppdatert med tal frå usikkerheitsanalysa. I oktober 2023 meldte Miljødirektoratet prosjektet inn til statsbudsjettet for 2025.

BRM prioriterte tiltak
Ferdigstillt prosjekt 2023/2024

- Forprosjekt Harald Torsviks plass, Korsatunnelen og St Olavs Plass ferdigstilt januar 2024

Pågående prosjekter med forventet gjennomføring 2024

- Detaljprosjektering Harald Torsviks plass, Korsatunnelen og St Olavs Plass
- Sjøholt Sjøtrappa

Oppstart 2024

- Byromsstrategi/Sentrumsstrategi

Fornying av avløpsrenseanlegg - VA
Det er knytta fleire delprosjekt til dette hovudprosjektet, blant anna:

- RA2 Aspøya - ombygging
- Slamavskiller på Stette
- Eidsvik RA - oppgradere anlegg

RA2:

Ein har no bytta filterduk i avløpssiler til filter med finere maskeopning. Dette for å teste om det kan ha ein effekt på reinsegrad. So langt har tiltak ikkje gitt målbar effekt. Ein ser no på andre moglege tiltak der ein og skal ta meir prøver og analyser av avløpsvatnet før og etter dagens behandling.

RA4:

Alle tiltak mot lukt og gasser inne på anlegget og rundt er nå gjennomført med gode resultat.

Slamavskillar Terøy:

Ferdig utbetra

Slamavskiller på Stette:

Her må ein revurdere plan

Ein ser ellers at det trengst meir data og underlag for prosjektering av utbetring av reinseanlegget på Flisnes og Aspøya. Prognosa tilseier at ein vil nytte halvparten av budsjett i år då fleire kostnadar kjem i 2024.

Forurensa grunn - Gassverktomta
Prosjektet er samordna med prosjektet "Renere fjord". Forventa kostnadar er ikkje endra, men vert forskjøve ut i tid.

01.03.2023 ga Statsforvalteren pålegg til Ålesund kommune om å utføre tiltak mot grunnforurensning ved Ålesund tidlegare gassverk. Sikringstiltak for å hindre at grunnforureining ved gassverket utgjer ein uakseptabel risiko for resipienten må vere utført innan iverksettelse av planlagt sjøbotnopprydding i området. Statsforvaltaren har også gitt kommunen varsel om pålegg om tiltak mot forureina sjøbotn ved nedlagt gassverk i Ålesund (08.08.2023). Den gassverksrelaterte forureininga er kommunen sitt ansvar og må dekkast av kommunen åleine.

Forurensa grunn - Spjelkavik arena
Kommunen har tidlegare inngått avtale om å dekke inntil 12 millionar kroner til opprydding i forhold til forureina grunn ved Spjelkavik Arena. Ved budsjettbehandlinga vart summen auka til kr 20 millionar, men avtalen med fylkeskommunen er førebels ikkje justert. Totalkostnadane for oppryddinga er enno ikkje kjent, men det vil ikkje bli behov for å gå ut over totalramma på 20 millionar kroner.

Generelle investeringar - VA
Eksempel på delprosjekt knytta til dette hovudprosjektet er

- Fornying vassbehandlingsanlegg, blant anna Storætra og Nysætra

- Klorproduksjonsanlegg på VBA Vasstranda - gjennomført
- Garasje for nødvannstanker og mobil klorkontainer, Sentrallageret - gjennomført
- nye vass- og avløpsleidningar, blant anna ny hovudvassleidning langs Fylkesvegen på Emblem, ringleidninger på Skodje og Valle
- oppgradering av avløpspumpestasjonar og trykkaukestasjonar for vatn, blant anna pumpestasjon for avløp på Valgermo - ferdig
- nytt høgdebasseng Gjerdsleet og Austnes
- ny trykkaukestasjon og basseng på Ona/Husøya
- utbygging av målestasjonar for vatn og avløp - pågår
- ny vassleidning til Ellingsøy Vassverk SA på Kverve - prosjektering pågår
- kjøp av bilar
- m.m.

Det er ellers stor auke i aktivitet og prosjekt knytt til Bypakken. Fleire prosjekt som vart starta i 2022 og 2023 vert avslutta mot slutten av året eller rett over årsskiftet.

Grunnerverv
Budsjettløyvinga skal i hovudsak dekkje kommunen sine kostnadar i tilknyting til innløysingskrav i samband med reguleringsplan. Dette vil variere frå år til år og førebels er det ikkje nytta midlar frå budsjettløyvinga. Ein bør likevel behalde midlane i budsjettet utan å endre prognosa.

Grøntområde
Hovedprosjekt Grøntområde – 720050

<u>Ferdigstilt prosjekt i 2023</u>

- Helleborg park

<u>Pågående prosjekt med forventet gjennomføring 2024</u>

- Rehabilitering av Lysanlegg Aksla Stadion
- Skilttavler Statlig sikra friområde
- Ringgata byrom (samarbeid med ÅKE)

Leidningsfornying og separering - VA
Eksempel på delprosjekt som er knytt til dette hovudprosjektet er leidningsfornying og separering:

- Stette,
- Husøya,
- Fjellgata,
- Furelia/Fureåsen,
- Ruudvegen,
- Tonningsgate,
- Myrland øst, byggetrinn 2
- Hellig Olavs gate,
- Østre Fyrmyr,
- Sjøvegen,
- Strømperenovering av fleire strekk på avløpsnettet
- Utskifting av VA kummer, brannventiler og hydrantar, m.m
- Tiltak i saneringsplaner

Her er det og stor auke i aktivitet knytt til Bypakken og arbeid knytt til reduksjon av framandvatn inn mot reinseanlegg.

Maskiner og utsyr - Miljø og samferdsel
Vi kjøpte bilen som hadde vært leaset for knappe 200 000. Forvaltning har ikkje videre behov for investering i maskiner og utstyr dette året.

Oppgradering av veganlegg, hovudplan
Ein stor del av vegstandarden i kommunen er svært dårleg, og ein har starta ein målretta plan for å heve kvaliteten på dei dårlegaste av vegane. Arbeidet pågår også i 2023, og ein legg til grunn at midlane som er avsett vert nytta om lag som budsjettert. Rekneskapen viser førebels eit meirforbruk, men ein del av kostnadane er knytt til andre hovudprosjekt og/eller samarbeidsprosjekt med andre som skal vere med og dekkje kostnadane.

Plan Brosundtunnelen
Planutvalet vedtok i sak 96/21 planprogram for reguleringsarbeidet. Det er inngått avtale med konsulent og det vil bli gjennomført regulering av tunnelpåhogget på Ysteneset i 2023 og 2024. Gjennomføringa er viktig i forhold til gjeldande byggje- og deleforbod ved tunnelpåhogget i Ysteneset. Planarbeid pågår med konsulent og prosjektleiar frå Miljø og Samferdsel og med støtte frå planavdelinga. Planarbeidet er forutsatt gjennomført over to år, og med budsjettmidlar fordelt over 2023 og 2024. Eventuelle restmidlar i 2023 overførast til 2024.

Veganlegg
Status Hovedprosjekt Veganlegg – 720050

<u>Ferdigstilte prosjekter 2023</u>

- Fortau Grønebelgvegen
- Gang- og sykkelveg, Byggefelt Olmanngjerdet, Skodje
- Fjordstien, Svartskjere-Geileberga
- Gang- og sykkelveg Uggedal-Engeset hovedprosjekt
- Gang- og sykkelveg Haram Videregående skole + busslomme
- Gang- og sykkelbveg, Eidsvik-Tennfjord
- Gang- og sykkelveg Austnes/Ullavegen

<u>Pågående prosjekter med forventet gjennomføring i 2024</u>

- Sikring Pe-Larselva, Sjøholt
- Veg 2 Amdamfeltet, Amdam
- Overvann Stettevika

<u>Oppstart 2024</u>

- GS-veg Humla/Tørla, rel. Kvasnes renseanlegg
- Fjelltunvegen 39, ny støttemur
- Trafikktiltak Aksla – Volsdalsbakken, Setrevegen, Fjelltunvegen

- Veglys gangfelt Volsdalsbakken og Setrevegen
- Tursti Vegsund – Emblemsanden – Løvika

Sammendrag status investeringer

Prosjektene holder i hovudsak sin framdrift og budsjett, og tidligere meldte forandringar i rapportering pr september. Fjoråret førte med seg noen forsinkelser i framdrift og økonomi for prosjekter innen ansvarsområde 720050, grunnet ressursmangel og økte kostnader i enkelte prosjekter. Disse prosjekter er nå overført til 2024, inkl. budsjett, med økt forutsigbarhet, ressurser og økonomi for gjennomføring.

Et større avvik er synlig på driftsbudsjett for 2023 under ansvarsområdene 720050 og 720051. Avviket er knytt til timeregistrering for prosjektledere. I 2023 vært 85% av prosjektledernes timer ført på prosjekter og dermed 85% dekking av lønnskostnader fra investeringsbudsjett. I 2024 har det blitt gjennomført en forandring og 100% av disse timer vil nå føres på prosjekter. Dette vil gi et mindre avvik på driftsbudsjett siden hele lønnskostnaden for prosjektledere vil bli overført fra investering til drift.

Status Hovedprosjekt Veganlegg – 720050

<u>Ferdigstilte prosjekter 2023</u>

- Fortau Grønebelgvegen
- Gang- og sykkelveg, Byggefelt Olmanngjerdet, Skodje
- Fjordstien, Svartskjere-Geileberga
- Gang- og sykkelveg Uggedal-Engeset hovedprosjekt
- Gang- og sykkelveg Haram Videregående skole + busslomme
- Gang- og sykkelbveg, Eidsvik-Tennfjord
- Gang- og sykkelveg Austnes/Ullavegen

<u>Pågående prosjekter med forventet gjennomføring i 2024</u>

- Sikring Pe-Larselva, Sjøholt
- Veg 2 Amdamfeltet, Amdam
- Overvann Stettevika

<u>Oppstart 2024</u>

- GS-veg Humla/Tørla, rel. Kvasnes renseanlegg
- Fjelltunvegen 39, ny støttemur
- Trafikktiltak Aksla – Volsdalsbakken, Setrevegen, Fjelltunvegen
- Veglys gangfelt Volsdalsbakken og Setrevegen
- Tursti Vegsund – Emblemsanden – Løvika

Hovedprosjekt Grøntområde – 720050

<u>Ferdigstilt prosjekt i 2023</u>

- Helleborg park

Pågående prosjekt med forventet gjennomføring 2024

- Rehabilitering av Lysanlegg Aksla Stadion
- Skilttavler Statlig sikra friområde
- Ringgata byrom (samarbeid med ÅKE)

BRM- og tettstadsprosjekt – 720051

Ferdigstillt prosjekt 2024

- Forprosjekt Harald Torsviks plass, Korsatunnelen og St Olavs Plass

Pågående prosjekter med forventet gjennomføring 2024

- Detaljprosjektering Harald Torsviks plass, Korsatunnelen og St Olavs Plass
- Sjøholt Sjøtrappa

Oppstart 2024

- Byromsstrategi

Plansaksbehandling

- Plan Brosundtunnelen, Tunnelinnløp øst/Ysteneset

Bypakken - 720052

Nedenfor oppsummeres de viktigste strakstiltakene og planleggingsaktivitetene i Bypakke Ålesund

- Slinningen snuplass: Ferdigstillelse av prosjektet. Grøntområdet ble reetablert, nytt gjerde og toalett for sjåførene ble satt opp.
- Trygg skoleveg – Lerstadbakken. Ny kartlegging av trafikksikkerhet langs hele strekningen fra Meny til Gåseid. Prosjektering ferdigstilt høsten 2023.
- Trygg skoleveg – Øvre Skytterholm. Prosjektering frem til august 2023 og bygging høsten 2023. Siste lag asfaltering gjenstår og tas når asfaltanlegget åpnes i 2024.
- Trygg skoleveg - Fortau Ytre Hessen. Prosjektering startet i 2023 og ferdigstilles vinter 2024. Samarbeid med Hessa skole om bygging av deler av fortauet. Bygging 2024.
- Sykkeltiltak - Klokkersundet. Prosjektering 2023 og utbygging vinter/vår 2024.
- Sykkeltiltak - Kartlegging og gjennomføring av mindre tiltak på hovedsykkelvegnettet. Bl.a. asfaltering ved Blindheim skole, belysning undergang Shell Vegsund og ny bom ved Klipra. I tillegg jobbes det med å forbedre sikt i kryss og avkjørsel på hovedsykkelvegnettet.
- Sykkeltiltak – Steinvågneset og forlengelse av Tonningsgate. Utarbeidelse av reguleringsplan for å få bygget mer sykkelveg enn opprinnelig planlagt pga av midler fra «Regionbysamarbeidet». Reguleringsplan vedtatt høsten 2023.
- Framkommelighet for buss og trygg skolevei Aspøya – Kartlegging av tiltaket, innleie av konsulent til forprosjekt og detaljprosjektering.
- Mindre kollektivtiltak – holdeplass Spjelkavika. Det har vært omfattende byggesaksprosesser for å få tiltaket godkjent hos Statsforvalter fordi holdeplassen etableres på bro over Lillevannselva. Nye miljørapporter er utarbeidet og byggesaken er nå godkjent.
- Planleggingsaktivitet :

   - Sykkeltiltak – innleie av ekstern konsulent til planlegging av hovedsykkelnettet. Hovedfokus fra Aspøya til Campus. Vil fortsette i 2024.
   - Trafikksikkerhet – detaljkartlegging av TS tiltak i sekkeposten.
   - Kollektiv – høy aktivitet i sentrumsprosjektene.
- Samarbeidsprosjektene der byggherre er SVV og MRFK:
   - Kollektivknutepunktet i sentrum – strategisk og faglig arbeid for å få vedtatt byggesaken. Tett samarbeid med fylkeskommunen.
   - Sørsida og Brosundet – strategisk og faglig arbeid for å få gjennom en ny trafikkløsning i sentrum. Vedtatt i kommunestyret februar 2023. Tett samarbeid med Statens vegvesen.
   - Blindheim – Flisnes – Tett samarbeid om prosjekteringen av de kommunale vegene i prosjektet, samt hovedsykkelvegen langs fylkesvegen
   - Breivika – Lerstad – samarbeid om detaljprosjektering av de kommunale vegene og hovedsykkelvegen
   - Campus Ålesund og Lerstadtoppen-Campus – Samarbeid om løsning for ny hovedsykkelveg og kollektivvurderinger i forbindelse med detaljprosjekteringen.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,18 %	5,37 %	7,55 %
Årlig sykefravær 2021	1,96 %	5,17 %	7,14 %
Årlig sykefravær 2022	2,58 %	4,68 %	7,27 %
Årlig sykefravær 2023	1,79 %	6,07 %	7,86 %

Status sykefravær og HMS

Samla sjukefråvær i verksemda for 2023 var på 7,86 % fordelt med 1,79 % på korttids og 6,07 % på langtidssjukefråvær. Kurva varierer gjennom året med høgast samla fråvær i 1. og 3. kvartal. Vi har hatt fleire ikkje arbeidsrelaterte sjukmeldingar. Vi har også hatt noko arbeidsrelatert fråvær som er fulgt opp med dialog om tiltak.

Vi ser ein jamn men litt synkande trend i samla sjukefråvær frå 2021 til 2023. Vi har hatt eit stort fokus på dette i 2023 og vil fortsette med det framover.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Miljø og samferdsel	2,99 %	2,85 %	2,85 %	2,21 %	1,36 %	1,89 %	0,34 %	0,55 %	1,97 %	1,44 %	1,76 %	1,46 %
Langtid	Miljø og samferdsel	9,77 %	9,88 %	9,36 %	6,30 %	7,48 %	7,19 %	6,06 %	4,11 %	4,92 %	3,37 %	2,77 %	1,66 %
Samlet	**Miljø og samferdsel**	**12,76 %**	**12,73 %**	**12,21 %**	**8,50 %**	**8,83 %**	**9,09 %**	**6,41 %**	**4,65 %**	**6,89 %**	**4,82 %**	**4,53 %**	**3,12 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,99 %	2,85 %	2,85 %	2,21 %	1,36 %	1,89 %	0,34 %	0,55 %	1,97 %	1,44 %	1,76 %	1,46 %
Langtid	Sum sykefravær	9,77 %	9,88 %	9,36 %	6,30 %	7,48 %	7,19 %	6,06 %	4,11 %	4,92 %	3,37 %	2,77 %	1,66 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**12,76 %**	**12,73 %**	**12,21 %**	**8,50 %**	**8,83 %**	**9,09 %**	**6,41 %**	**4,65 %**	**6,89 %**	**4,82 %**	**4,53 %**	**3,12 %**

Byggesak og oppmåling

Tjenesteområdebeskrivelse

Frå og med 01.01.2024 vil byggesak, oppmåling, plan og geodata bli slått saman til ei verksemd: Plan og bygning. I praksis har denne endringa skjedd allereie då ny verksemdsleiar var på plass i slutten av juni 2023. Skildringa og rapportering for verksemda vert difor samla for plan og bygning.

Det overordna målet med verksemda er å ivareta myndigheitsoppgåver knytt til byggjeverksemd, slik at byggjeaktivitet kan skje, samt at det skjer i tråd med lover og reglar, politiske vedtak og til vårt felles beste.

Verksemd Plan og bygning har om lag 53 tilsette fordelt på 4 avdelingar, grunnseksjonen og verksemdsleiar. Dei fire avdelingane er byggesak, geodata, plan og oppmåling.

Avdeling plan avklarar arealbruk gjennom utarbeiding og handsaming av reguleringsplanar, områdeplanar og arealplanar. Avdelinga legg tilrette for by- og tettstadutvikling og samarbeidar med fleire verksemder og eksterne offentlege og private aktørar.

Avdeling geodata arbeidar med å digitalisere reguleringsplanar slik at plankart og føresegner vert vist i kartløysinga til kommunen. Avdelinga legg også inn nye bygningar og endringar i bygningar i matrikkelen og kartløysinga. I tillegg syter avdelinga for at alle dokument og kart for pågåande byggjesaker og reguleringsplanar er tilgjengelig via kommunen si kartløysing. Avdelinga sakshandsamar også saker om tildeling av gatenamn for politisk handsaming, tildeler gatenummer samt leverer meklarpakkar.

Avdeling byggesak gir råd og veiledning til søkjarar og handsamar søknadar om byggjeløyve og deling av eigedom innanfor rammene for arealbruk som er fastsett i reguleringsplanar, områdeplanar og arealplanar eller gjer vurderingar om kommunen kan gi dispensasjon dersom byggjesøknader er i strid med vedtatt arealbruk i overordna planar. Avdelinga fører og tilsyn med ansvarlege foretak som er involvert i byggjenæringa og følgjer opp ulovleg byggjeaktivitet.

Oppmålingsavdelinga utfører landmåling i felt, registrering av eigedomar med grenser og eigartilhøve i matrikkel, handsamar saker om eigarseksjonering og takserer eigedomar som grunnlag for utskriving av skatt på eigedom.

Grunnseksjonen yter bistand til andre verksemder og ÅKE med kjøp og sal av eigedom, samt rettigheiter knytt til eigedom.

Vekst, utvikling og omstilling som endrar arealbruk krev offentleg medverknad gjennom planlegging og behandling av søknadar etter plan og bygningslova, delingslova og matrikkellova. Næringslivet hevdar at samspelet med kommune, og effektiv saksbehandling av saker som gjelder arealdisponering og handsaming av byggjesaker, er det viktigaste kommunen kan bidra med for å bevare og utvikle ein velfungerande privat sektor. Offentlege byggjeprosjekt er også avhengig av saksbehandling og godkjenning etter plan og bygningsloven for å kunne realiserast. Verksemd for plan og bygning er difor ein viktig aktør for utvikling av lokalsamfunnet.

Utvikling og utfordringer

Kommunen har i løpet av 2023 opplevd at Statsforvalteren stansar byggjesaker på bakgrunn av at kommunen sine reinseanlegg ikkje overheld vilkår for utslippstillatelser sett av Statsforvalteren ihht forureiningslova. Desse sakene krev ekstra merksemd og dialog med utbyggarar, og dette er prioritert.

Arbeid med ulovlighetssaker og tilsyn er eit område som kommunen er pålagt å følgje opp, og noko vi trenger å prioritere i større grad framover og styrke ressursar.

Avdeling byggjesak rekrutterer stadig inn nye dyktige medarbeidarar, men har opplevd høg turnover og mange sluttar etter kort tid. Høg turnover inneber kostnadar og tap av effektivitet på fleire område. Sjølv om vi får mange nye impulsar og kompetanse utanfrå er det kritisk for verksemda å sikre ei kjerne av erfarne sakshandsamarar. Det er oppretta fleire seniorrådgjevarstillingar, for å sikre ei god arbeids- og ansvarsfordeling i avdelinga. Det vert også jobba med nye arbeidsmetodar og rutiner for å sikre ei meir effektiv sakshandsaming utan at det går på bekostning av kvalitet.

Innan oppmåling og seksjonering har det vore ein reduksjon i talet på saker, dette har medført ein reduksjon i gebyrinntekter. Dette har vore løyst ved å halde stillingar i avdeling oppmåling vakante. Eventuell ekstra kapasitet i avdelinga har vore brukt til heving av matrikkelen. Her er det fortsatt mykje arbeid, og avdelinga bør styrkast framover.

Avdeling plan og geodata er no dimensjonert for å handtere eit lågt driftsnivå, men skal i realiteten levere støttetenester (reguleringsplan, kart, mm) for at kommunen skal kunne realisere Bypakken, Sørsida, utbetring av vass- og avløpssystemet og fleire offentlege og private prosjekt. Det er viktig at kapasiteten er tilstrekkeleg slik at ikkje private og offentlege prosjekt vert forseinka på grunn av lang sakshandsamingstid. Verksemda vil ha behov for å auke budsjettramma for 2024 og i åra framover for å møte forventningane som blir stilt frå politisk hald og frå innbyggarane.

Ei utfordring for planavdelinga er at talet på offentlege planar har auka og talet på private planar har minka, dette førar til at gebyrinntektene er lågare enn budsjettert for avdeling arealplan. Planavdelinga har også ein del oppgåver som ligg på vent og som det ikkje har vore kapasitet til å gjennomføre, det gjeld ein del områdeplanar og ein ny arealplan for heile den nye kommunen.

Avdeling geodata har ei viktig rolle i arbeidet med digitalisering og det er gjort eit godt arbeid med å vedlikehalde og oppdatere data i kartløysinga til kommunen. For å kunne fullt utnytte digitale verktøy i arbeidet er det fleire grunnleggande oppgåver som må løysast. Det er for eksempel behov for å digitalisere arkiv, oppheve gamle reguleringsplanar og digitalisere eldre reguleringsplanar, dette arbeidet må prioriterast om kommunen skal bli digital.

Økonomiplantiltaket “Ressursar til rullering av arealplan” fekk ikkje midlar for 2023. Kommuneplanens arealdel er eit av dei viktigaste overordna styringsdokumenta ei kommune har, og det er avgjerande at vi snart kan kome i gong med dette arbeidet. Både dei folkevalde og administrasjonen treng eit heilskapeleg og overordna styringsdokument som kan nyttast i vidare utviklingsarbeid for plan- og byggesakshandsaming. Ein ser difor fram til 2024 med optimisme om at dette blir ein prioritet. Nok ressursar på plan er avgjerande for å kunne prioritere viktige premiss (overordna planverk, digitalisering med meir) som igjen dannar grunnlaget for å kunne etablere meir effektiv sakshandsaming innan særleg byggesak.

Matrikkelen er eit av Noregs tre nasjonale basisregister, og eit viktig verktøy for at offentlege mynde skal kunne arbeide digitalt og likeverdig i forhold til alle innbyggjarane i kommunen. Det er klart at kvaliteten på matrikkelen ikkje er god nok i Ålesund kommune. Kommunen er lokal matrikkelmynde, og ein avgjerande aktør for at kvaliteten på matrikkelen vert betre. Kommunen treng ein strategi for korleis denne kvaliteten skal verte betre.

Utvalgte resultater

Det mest vesentlege avviket for verksemd plan og bygning er knytt til rekneskapen der ein har eit mindreforbruk. Mindreforbruket er igjen knytt opp mot vakanse og sjukefråvær, dette er forklart nærare andre stadar i årsmeldinga.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	32 208	38 625	6 416	16,6 %

Kommentar til status økonomi

Rekneskapet til verksemd for plan og bygning syner eit mindreforbruk opp mot budsjett.

Dette skuldast hovudsakleg vakanse og refusjon for sjukefråvær. Ein har mindre inntekter enn budsjettert og det er også brukt litt meir på utgifter enn budsjettert, men mindreforbruket på lønn og refusjon for sjukefråvær dekker dette opp med god margin. Det er verdt å merke seg at ein har greidd å få inn meir inntekter enn forventa dersom ein samanlikar det med ressurssituasjonen, dette er takka vere godt arbeid frå alle dei tilsette i verksemda som har gjort ein særskilt god innsats i 2023 når det gjeld sakshandsaming.

Oppsummering tiltak

Det har vore utfordrande med stabilitet på avdeling byggjesak, ei avdeling som står for ein veldig stor andel av verksemda sitt inntektsgrunnlag. 2023 har vore prega av større utskifting av tilsette enn det som er normalt/forventa, og det blei andre halvår av 2023 kontinuerleg sett i verk tiltak for å sikre effektiv og tidsgunstig sakshandsaming. Dei kortsikte tiltaka har hatt effekt ut i frå rekneskapstala knytt til inntekt, men det er klart at det må jobbast vidare med meir langsiktige tiltak for å sikre ein betre stabilitet for dei tilsette i åra framover. Oppbemanning, arbeid med rutinar, betre arbeidsverktøy og arbeidsprosessar, og eit heilheitlege og kontinuerlig fokus på arbeidsmiljø er tiltak ein håper skal legge eit godt grunnlag for at ein greier å både rekruttere og behalde tilsette på byggesak. Dette arbeidet som blir gjort på avdelinga vil sjølvsagt også implementerast elles i verksemda der det er gevinst å hente på det.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	53 177	55 786	2 609	4,7 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	9 750	12 862	3 112	24,2 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	23	23	100,0 %

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Overføringsutgifter	860	579	-281	-48,5 %
Finansutgifter	105	99	-6	-5,8 %
Sum Driftsutgifter	**63 891**	**69 349**	**5 457**	**7,9 %**
Salgsinntekter	-26 501	-30 724	-4 223	13,7 %
Refusjoner	-3 625	0	3 625	0,0 %
Overføringsinntekter	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 557	0	1 557	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-31 683**	**-30 724**	**959**	**-3,1 %**
Netto resultat	**32 208**	**38 625**	**6 416**	**16,6 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	46 520	53 362	55 786	53 177
Refusjon lønn	-2 169	0	0	-2 743
Sum Lønn	**44 350**	**53 362**	**55 786**	**50 433**
Drift	10 663	12 862	12 862	9 750
Kjøp av produksjon	0	23	23	0
Overføringer	716	579	579	860
Finansutgifter	162	99	99	105
Sum Utgifter	**11 541**	**13 563**	**13 563**	**10 714**
Brukerbetaling	-31 300	-30 724	-30 724	-26 501
Refusjoner	-1 118	0	0	-881
Finansinntekter	-107	0	0	-1 557
Sum Inntekter	**-32 524**	**-30 724**	**-30 724**	**-28 939**
Netto resultat	**23 367**	**36 201**	**38 625**	**32 208**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

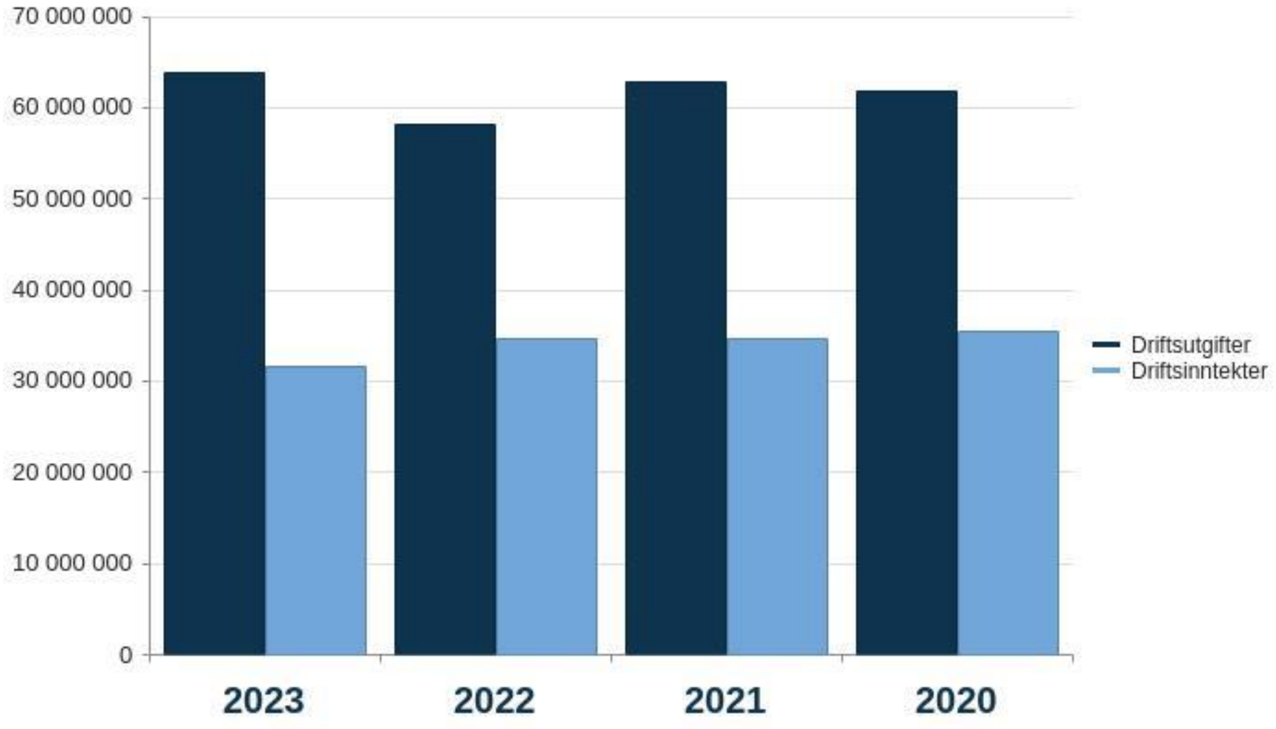

Detaljvisning drift (graf)

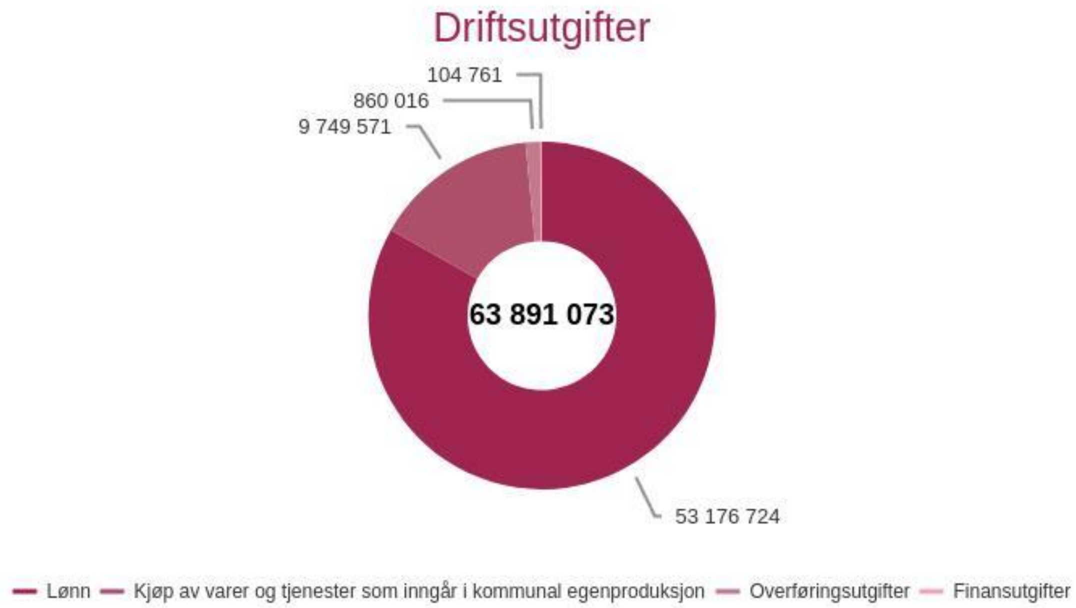

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,45 %	2,54 %	3,99 %
Årlig sykefravær 2021	1,24 %	4,61 %	5,85 %
Årlig sykefravær 2022	2,46 %	6,73 %	9,19 %
Årlig sykefravær 2023	2,20 %	7,18 %	9,38 %

Status sykefravær og HMS

Verksemda er på ein nedgåande trend når det gjeld sjukefråvær samanlikna med 2022 som var ein førebels topp for sjukefråværet i verksemda. Det samla sjukefråværet for 2023 var på 9,38 %. Dette er høgt for denne type arbeidsplass. Nokre av langtidssjukmeldingane er ikkje arbeidsrelaterte, og

verksemda hadde eit ganske jamt sjukefråvær gjennom heile året, med unntak av 3. kvartal som var noko lågare. Korttidsfråværet var høgast i 1. og 4. kvartal, ikkje unaturleg med tanke på sesong-sjukdommar som influensa, omgangssjuke og liknande. Det er ikkje usannsynlig at noko av sjukefråværet i verksemda kan relaterast til at det ikkje har vore verksemdsleiar på plass første halvår i 2023. Med verksemdsleiar på plass har det blitt auka fokus på tiltak og prosessar som skal legge opp til at sjukefråværet skal gå ned, forhåpentlegvis vil ein byrje å sjå effekt av dette vidare i 2024.

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Byggesak og oppmåling	2,46 %	0,98 %	1,63 %	0,81 %	2,18 %	3,74 %	0,83 %	3,54 %	1,86 %	1,76 %	3,94 %	2,03 %
Langtid	Byggesak og oppmåling	8,94 %	9,77 %	10,53 %	8,53 %	8,35 %	6,51 %	5,14 %	4,32 %	5,30 %	7,56 %	7,14 %	4,12 %
Samlet	**Byggesak og oppmåling**	**11,40 %**	**10,76 %**	**12,15 %**	**9,34 %**	**10,53 %**	**10,25 %**	**5,97 %**	**7,85 %**	**7,16 %**	**9,32 %**	**11,08 %**	**6,15 %**
Korttid	Sum sykefravær	2,46 %	0,98 %	1,63 %	0,81 %	2,18 %	3,74 %	0,83 %	3,54 %	1,86 %	1,76 %	3,94 %	2,03 %
Langtid	Sum sykefravær	8,94 %	9,77 %	10,53 %	8,53 %	8,35 %	6,51 %	5,14 %	4,32 %	5,30 %	7,56 %	7,14 %	4,12 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**11,40 %**	**10,76 %**	**12,15 %**	**9,34 %**	**10,53 %**	**10,25 %**	**5,97 %**	**7,85 %**	**7,16 %**	**9,32 %**	**11,08 %**	**6,15 %**

Kommuneleiing

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	4 083	11 573	13 005	8 922	68,6 %
Grunnskole	0	0	0	0	0,0 %
Barneverntjenesten	-524	-354	-354	171	48,2 %
Tilrettelegging og bistand for næringslivet	0	0	0	0	0,0 %
Sum	**3 559**	**11 219**	**12 651**	**9 092**	**71,9 %**

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
8000-Kommunedirektør	-853	6 232	7 084	113,7 %
8010-Kommuneadvokat	4 412	6 419	2 008	31,3 %
Sum	**3 559**	**12 651**	**9 092**	**71,9 %**

Kommentar til status økonomi

Resultatet for 2023 viser eit vesentleg mindreforbruk. 2023 har vore eit år prega av kommunedeling og dette er ein direkte årsak til mindreforbruket. Kommunalområdet har fått refundert kostnadane for medgått tid, samstundes som det har vore kraftig reduksjon av all anna aktivitet. Dette har igjen ført til ei stor innsparing på driftskostnadar som i eit normalår vil påløpe.

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	11 342	13 450	14 043	18 256
Refusjon lønn	-205	0	0	-407
Sum Lønn	**11 137**	**13 450**	**14 043**	**17 849**
Drift	3 916	994	994	14 539
Kjøp av produksjon	18	0	0	1 962
Overføringer	578	-132	1 708	556
Finansutgifter	0	0	0	200 003
Sum Utgifter	**4 512**	**861**	**2 701**	**217 060**
Brukerbetaling	-230	-230	-230	-522
Refusjoner	-6 593	-3 863	-3 863	-783
Overføringer	0	0	0	-200 035
Finansinntekter	0	1 000	0	-30 010
Sum Inntekter	**-6 823**	**-3 093**	**-4 093**	**-231 350**
Netto resultat	**8 827**	**11 219**	**12 651**	**3 559**

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,98 %	5,62 %	7,60 %
Årlig sykefravær 2021	0,38 %	10,17 %	10,55 %
Årlig sykefravær 2022	0,62 %	12,65 %	13,27 %
Årlig sykefravær 2023	0,18 %	4,86 %	5,03 %

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Kommunedirektør	0 %	0 %	0 %	0 %	5,26 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0,97 %	0 %
Langtid	Kommunedirektør	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	7,39 %	11,11 %	11,11 %	10,68 %	7,82 %
Samlet	**Kommunedirektør**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**5,26 %**	**0 %**	**0 %**	**7,39 %**	**11,11 %**	**11,11 %**	**11,65 %**	**7,82 %**
Korttid	Kommuneadvokat	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Langtid	Kommuneadvokat	12,00 %	9,80 %	7,65 %	6,00 %	3,58 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Samlet	**Kommuneadvokat**	**12,00 %**	**9,80 %**	**7,65 %**	**6,00 %**	**3,58 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**
Korttid	Sum sykefravær	0 %	0 %	0 %	0 %	1,97 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0,63 %	0 %
Langtid	Sum sykefravær	7,50 %	6,12 %	4,78 %	3,75 %	2,24 %	0 %	0 %	4,47 %	7,14 %	7,14 %	6,96 %	5,62 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**7,50 %**	**6,12 %**	**4,78 %**	**3,75 %**	**4,21 %**	**0 %**	**0 %**	**4,47 %**	**7,14 %**	**7,14 %**	**7,59 %**	**5,62 %**

Kommunedirektør

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommunedirektøren skal sørge for at administrasjonen blir drive i samsvar med lover, forskrifter og overordna instruksar. Kommunedirektøren,skal også sikre at arbeidet er trygga gjennom kontroll.

Kommunedirektøren skal sjå til at sakene som blir lagt fram for folkevalde organ, er forsvarleg greia ut, og at vedtaka blir sett i verk. Kommunalområdet besto i 2023 av to organisatoriske ansvar, eit for dagleg drift og eit for kommunedeling.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	-853	6 232	7 084	113,7 %

Kommentar til status økonomi

Endeleg rekneskap for 2023 viser eit vesentleg mindreforbruk. Dette skuldast at ein har sett viktig utviklingsarbeid på vent grunna kommunedeling noko som gir ei innsparing mot budsjett, samt at ein nyttar eigne tilsette til delingsarbeidet som gjer at ein får ei konstandsdekning for påløpte arbeidstimar.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	10 479	6 074	-4 405	-72,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	15 803	1 891	-13 912	-735,9 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 962	0	-1 962	0,0 %
Overføringsutgifter	518	1 708	1 190	69,7 %
Finansutgifter	200 003	0	-200 003	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**228 765**	**9 672**	**-219 092**	**-2265,1 %**
Salgsinntekter	0	0	0	0,0 %
Refusjoner	-859	-3 441	-2 581	75,0 %
Overføringsinntekter	-200 000	0	200 000	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-28 758	0	28 758	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-229 617**	**-3 441**	**226 177**	**-6573,9 %**
Netto resultat	**-853**	**6 232**	**7 084**	**113,7 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	4 589	5 816	6 074	10 479
Refusjon lønn	29	0	0	-256
Sum Lønn	**4 618**	**5 816**	**6 074**	**10 223**
Drift	5 244	1 891	1 891	15 803
Kjøp av produksjon	18	0	0	1 962
Overføringer	512	-132	1 708	518
Finansutgifter	0	0	0	200 003
Sum Utgifter	**5 774**	**1 758**	**3 598**	**218 285**
Refusjoner	-6 039	-3 441	-3 441	-604
Overføringer	0	0	0	-200 000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Finansinntekter	0	1 000	0	-28 758
Sum Inntekter	**-6 039**	**-2 441**	**-3 441**	**-229 361**
Netto resultat	**4 354**	**5 134**	**6 232**	**-853**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

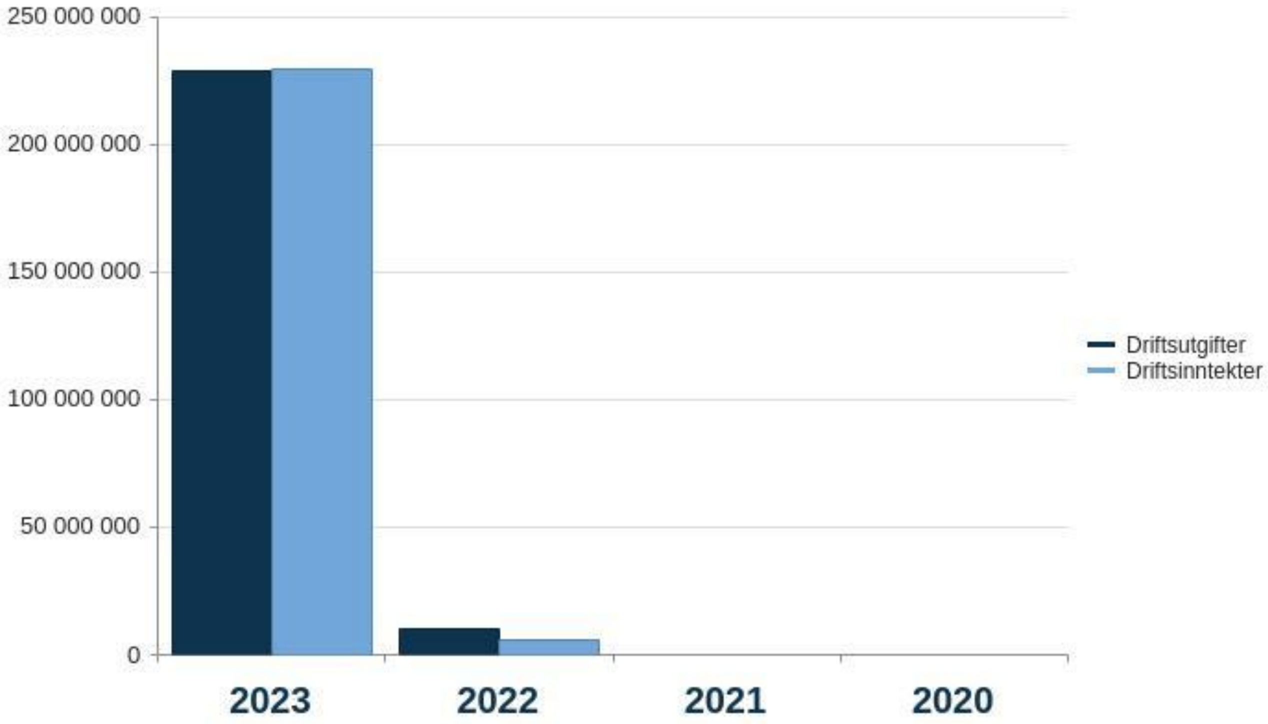

Detaljvisning drift (graf)

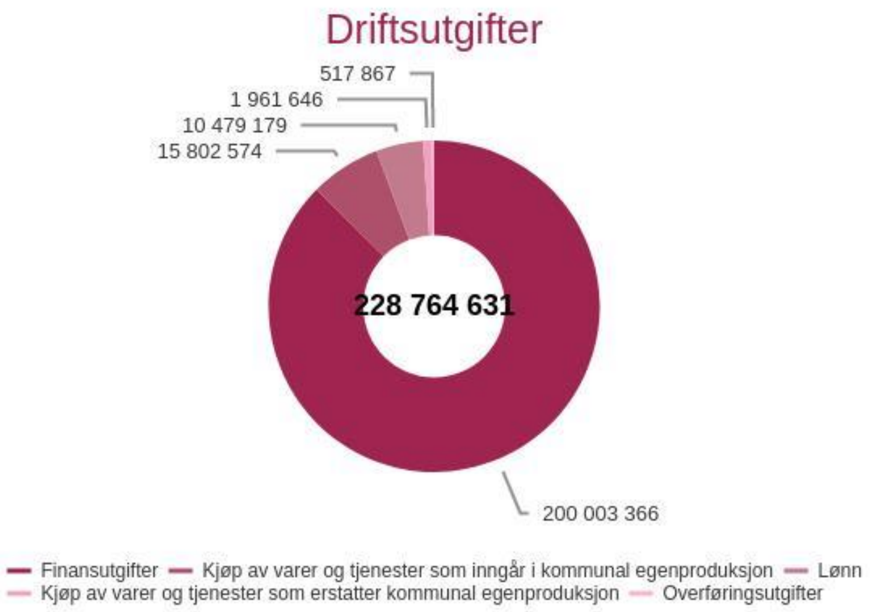

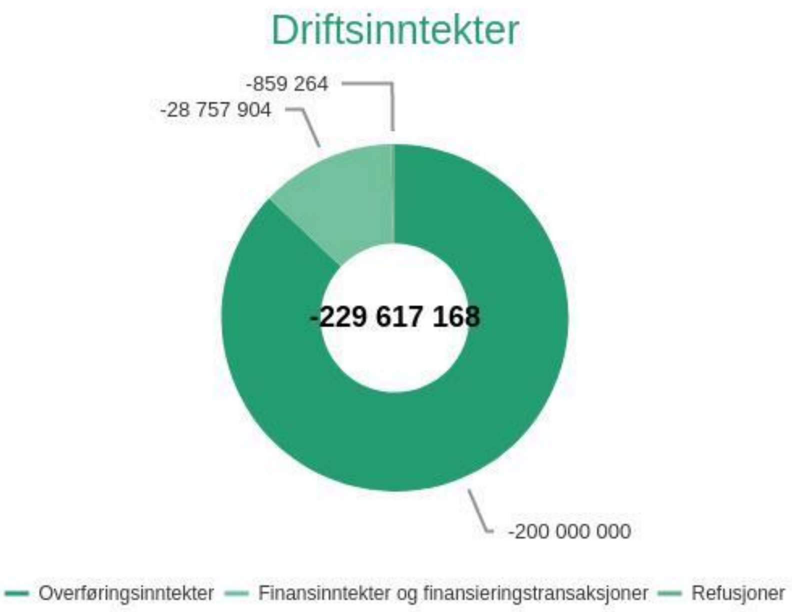

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,44 %	9,32 %	12,76 %
Årlig sykefravær 2021	0,00 %	50,30 %	50,30 %
Årlig sykefravær 2022	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Årlig sykefravær 2023	0,32 %	6,17 %	6,48 %

Kommuneadvokat

Tjenesteområdebeskrivelse

Kommuneadvokaten er Ålesund kommune sitt eige advokatkontor.

Kommuneadvokaten har to hovudoppgåver. Det er å føre rettssaker for Ålesund kommune og å vere rådgivar i rettslege spørsmål til administrative og politiske organ, samt kommunen sine føretak, selskap og stiftingar.

Utvikling og utfordringer

Kommuneadvokatkontoret har 5 årsverk. Sakane som vert handtert har eit spenn frå dagleg rådgiving til handtering av større komplekse sakar over tid. Kommuneadvokatane er mellom anna involvert i store prosjekt som Kvasneset, Sørsida, Bingsa, Volsdalsneset, kommunedeling med meir. Kommuneadvokatkontoret bistår også andre kommunar og kommunale føretak. Barnevernssakar utgjer ein stor del av saksmengda.

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	4 412	6 419	2 008	31,3 %

Kommentar til status økonomi

Kommuneadvokaten leverer eit mindreforbruk mot budsjett. Mindreforbruket skuldast at ein ved sjukefråvær ikkje har sett inn vikar, samt at ein har refusjonar for kommunedelingsarbeid. Dette er refusjonar ein ikkje vil ha eit normalår.

Kommuneadvokatkontoret har store utfordringar med kapasiteten. Saksmengden er svært stor og har hatt ei auke, medan antal advokatar har gått ned. For framtida kan det vise seg vanskeleg å utføre dei oppgåvene ein er satt til å løyse.

Oppsummering tiltak

Avdelinga har stram kostnadskontroll, og har ikkje vurdert det som naudsynt med ytterligare tiltak.

Regnskap

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	7 777	7 969	192	2,4 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-1 400	-1 019	381	-37,4 %
Overføringsutgifter	38	0	-38	0,0 %
Sum Driftsutgifter	**6 415**	**6 950**	**535**	**7,7 %**
Salgsinntekter	-522	-230	293	-127,3 %
Refusjoner	-194	-301	-107	35,5 %
Overføringsinntekter	-35	0	35	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 252	0	1 252	0,0 %
Sum Driftsinntekter	**-2 004**	**-531**	**1 473**	**-277,6 %**
Netto resultat	**4 412**	**6 419**	**2 008**	**31,3 %**

Økonomistatus per konto

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev. bud. 2023	Regnskap 2023
Lønn	6 753	7 634	7 969	7 777
Refusjon lønn	-234	0	0	-152
Sum Lønn	**6 519**	**7 634**	**7 969**	**7 626**
Drift	-1 328	-897	-897	-1 263
Overføringer	66	0	0	38
Sum Utgifter	**-1 262**	**-897**	**-897**	**-1 225**
Brukerbetaling	-230	-230	-230	-522
Refusjoner	-554	-423	-423	-179
Overføringer	0	0	0	-35
Finansinntekter	0	0	0	-1 252
Sum Inntekter	**-784**	**-653**	**-653**	**-1 989**
Netto resultat	**4 473**	**6 085**	**6 419**	**4 412**

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

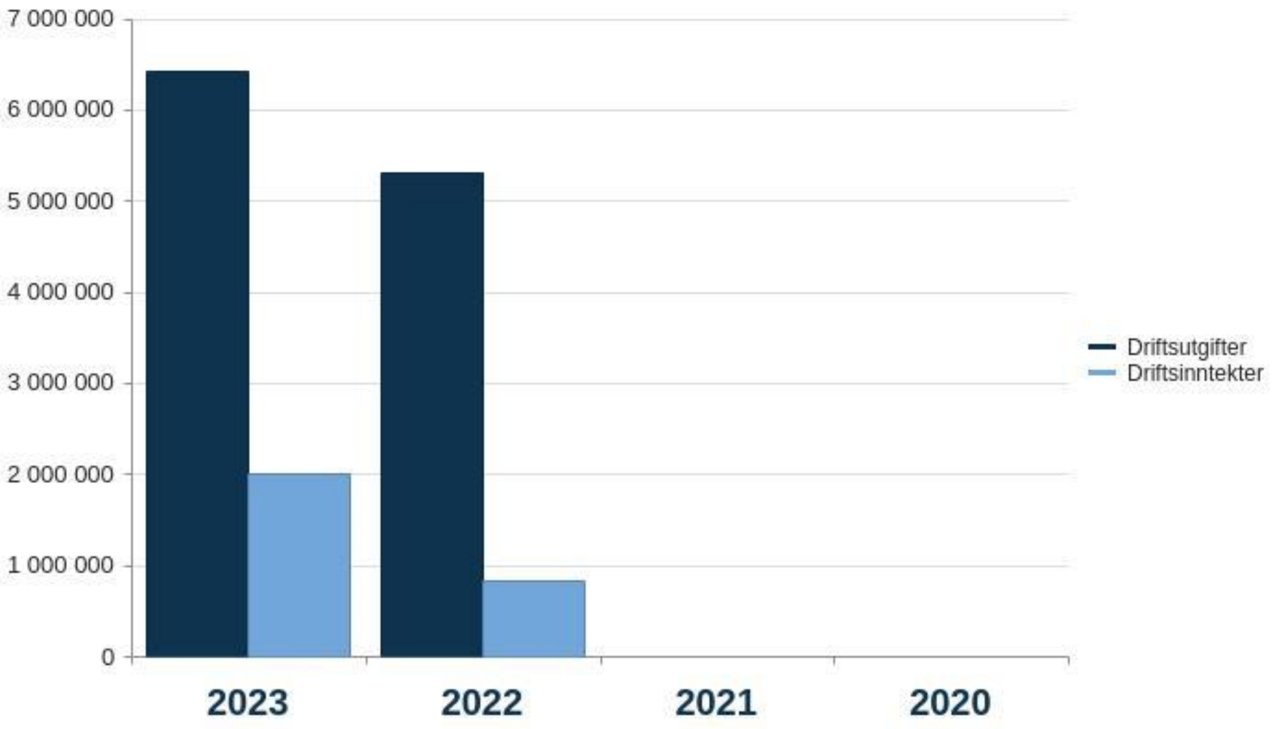

Detaljvisning drift (graf)

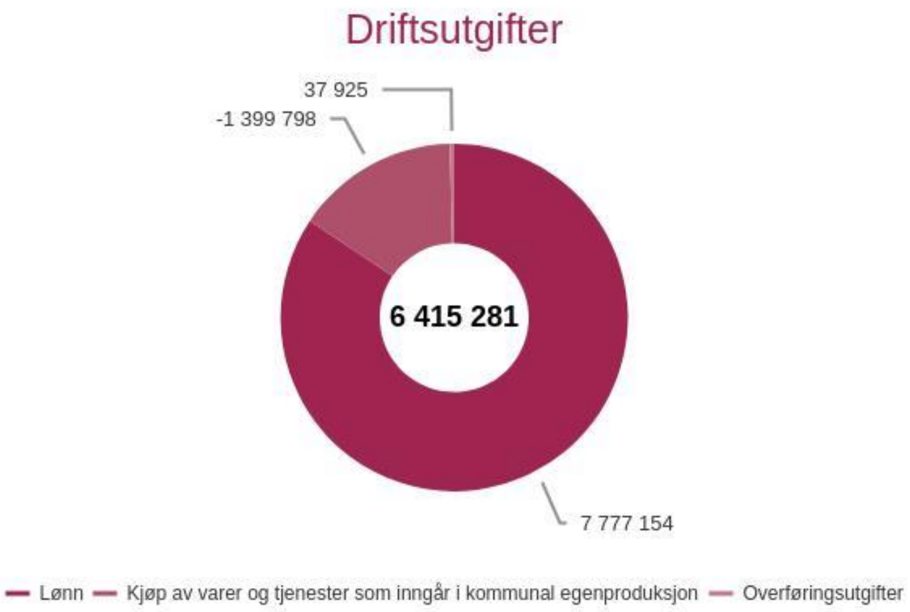

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,69 %	2,37 %	3,06 %
Årlig sykefravær 2021	0,47 %	0,00 %	0,47 %
Årlig sykefravær 2022	0,62 %	12,65 %	13,27 %
Årlig sykefravær 2023	0,00 %	3,21 %	3,21 %

Sykefravær per måned

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Kommuneadvokat	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Langtid	Kommuneadvokat	12,00 %	9,80 %	7,65 %	6,00 %	3,58 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Samlet	**Kommuneadvokat**	**12,00 %**	**9,80 %**	**7,65 %**	**6,00 %**	**3,58 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**

Type	Område/enhet	Jan	Feb	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Korttid	Sum sykefravær	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Langtid	Sum sykefravær	12,00 %	9,80 %	7,65 %	6,00 %	3,58 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Samlet	**Sum sykefravær**	**12,00 %**	**9,80 %**	**7,65 %**	**6,00 %**	**3,58 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**	**0 %**

Frie inntekter, finans mm

Tjenesteområdebeskrivelse

Dette området dekkjer postar som ikkje naturleg høyrer heime i dei andre stabs- og kommunalområda eller som er spesifisert i eigne postar i dei standardiserte økonomiske oversiktene til kommunen.

- Overføringar til føretak og kykjelege fellesråd
- Premieavvik
- Andre finanspostar som avskrivingar
- Omfordeling av fondsmidlar
- Betaling av Ålesund kommune sin del av renter og avdrag for Nordøyvegen

Status økonomi

Beløp i 1000

Avdelinger	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
9000-Frie disponible inntekter	-10 357	-4 135	6 222	150,5 %
9100-Overføringar	597 042	597 722	680	0,1 %
9200-Premieavvik og pensjonskostnad	-404 333	-291 650	112 684	38,6 %
9300-Finans	-4	-7 203	-7 199	-100,0 %
9700-Fellesutgifter- og inntekter	78 458	24 132	-54 326	-225,1 %
9900-Årskorrigeringar rekneskap	0	0	0	0,0 %
Sum	**260 806**	**318 867**	**58 060**	**18,2 %**

Kommentar til status økonomi

Dette resultatområdet vert nytta til å budsjettere og bokføre inntekter og kostnadar som ikkje naturleg høyrer heime i kommunalområda. Hovudpostane her er overføringar til dei kommunale føretaka, overføringar til Kyrkjeleg Fellesråd, premieavvik på pensjon og andre fellesutgifter. Finanspostar vert også bokført her. For kommentarar knytt til finanspostar vert det synt til tekst tidlegare i årsberetninga.

Avviket her skuldast i all hovudsak at premieavviket vart vesentleg større enn budsjettert. Dette må sjåast i samanheng med at pensjonspremien, som vert bokført i kommunalområda, vart ein del høgare enn budsjettert. Samla pensjonskostnad vart om lag som budsjettert. Dessutan er resultatområdet belasta med ein eingongskostnad på knytt til endring av bokføringsprinsipp for påløpt lønn som omtalt tidlegera i årsberetninga.

Grafer Økonomi

Driftsutgifter og inntekter (graf)

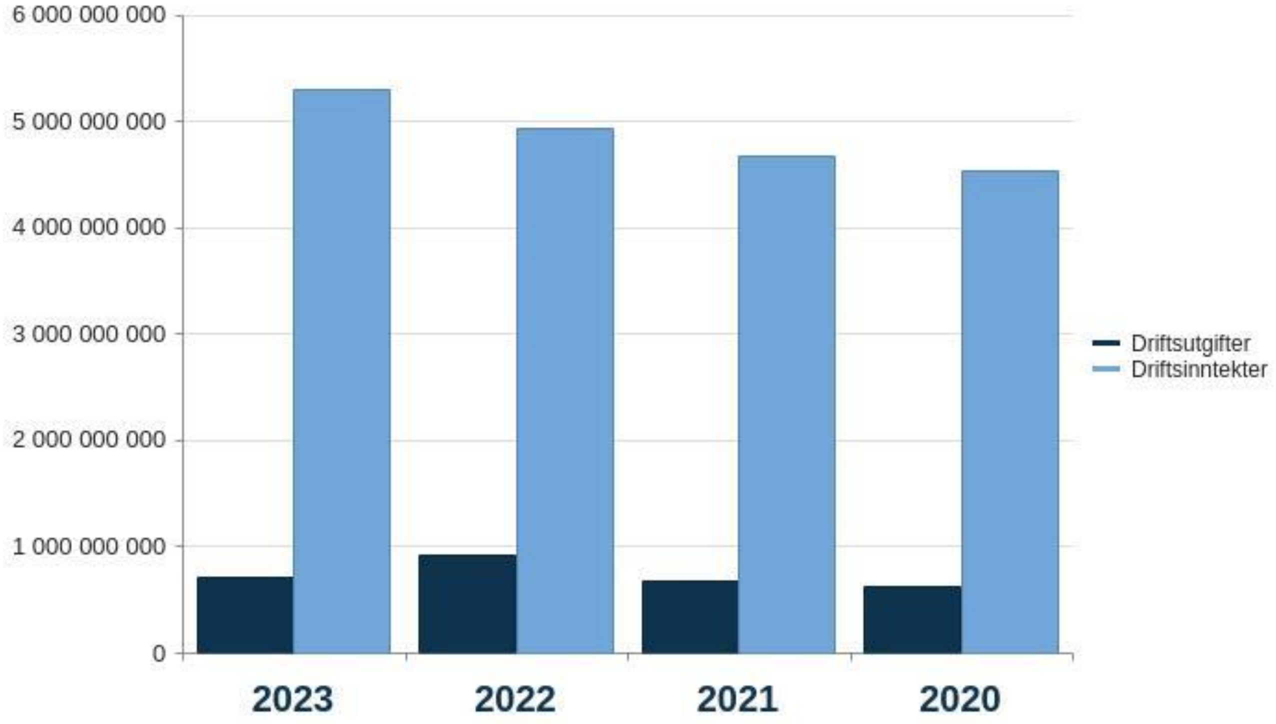

Detaljvisning drift (graf)

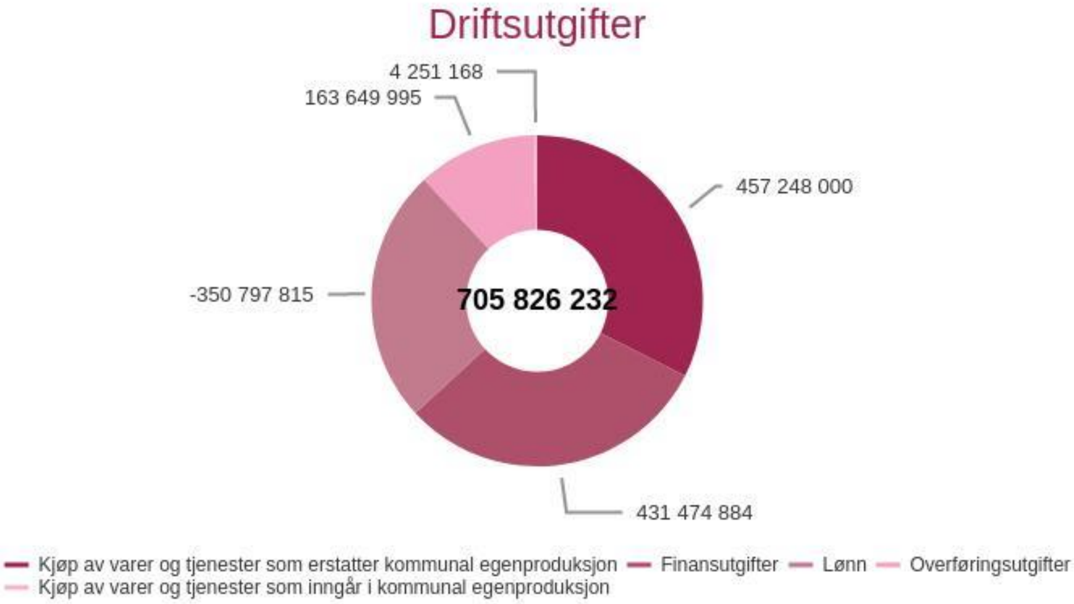
Driftsutgifter
4 251 168
163 649 995
457 248 000
-350 797 815
705 826 232
431 474 884
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon
Finansutgifter
Lønn
Overføringsutgifter
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon

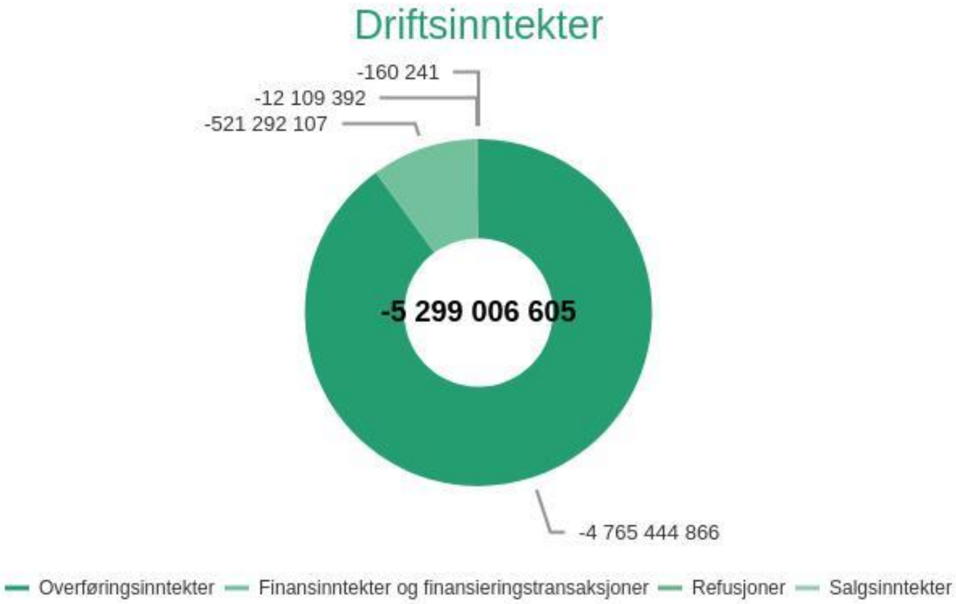
Driftsinntekter
-160 241
-12 109 392
-521 292 107
-5 299 006 605
-4 765 444 866
Overføringsinntekter
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner
Refusjoner
Salgsinntekter